СЛАВЕ КАТИЋ

ЖИВОТ И ДЕЛА

SLAVĖ KATIĆ

LIFE AND WORKS

СЛАВЕ КАТИН – ЖИВОТ И ДЕЛА
SLAVÈ KATIN – LIFE AND WORKS

НА МОЕТО СЕМЕЙСТВО
TO MY FAMILY

„Македонска искра“ Скопје –„Makedonska iskra” Skopje
==========

ЕДИЦИЈА: МОНОГРАФИИ
EDITION: MONOGRAPHS

СЛАВЕ КАТИН – ЖИВОТ И ДЕЛА
SLAVÈ KATIN – LIFE AND WORKS

РЕЦЕНЗЕНТИ / REVIEWERS
ДУШАН РИСТЕВСКИ – МАКЕДОН – DUSHAN RISTEVSKI – MAKEDON
ЛЕФТЕР МАНЧЕ - LEFTER MANCHE
ВЕЛЕ МИТАНОСКИ – VELE MITANOSKI
ТОДОР ПЕТРОВ – TODOR PETROV

СПОНZOR – SPONSOR
ФОНДАЦИЈАТА „ЛЕФТЕР МАНЧЕ“ ВО МАКЕДОНИЈА
THE FOUNDATION “LEFTER MANCHE” IN MACEDONIA

ПЕЧАТЕНО ВО МАКЕДОНИЈА 2025
PUBLISHED IN MACEDONIA 2025

Сите права се задржани. Ниту еден дел од оваа книга не смее да биде препечатуван, умножуван или објавуван во која било форма, електронска или механичка, вклучувајќи и фотокопирање, без посебна дозвола на авторот, освен да се вклучат кратки делови и документирани цитати во рецензија

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage and retrieval system without written consent from the author, except for the inclusion of brief and documented quotations in a review.

СЛАВЕ КАТИН

ЖИВОТ И ДЕЛА

SLAVĖ KATIN

LIFE AND WORKS

СОДРЖИНА

ДЕЛ ЕДЕН – МАКЕДОНИЈА 20

МАКЕДОНИЈА – ЗЕМЈА НА НЕПОКОРОТ И ВЕЧНАТА ИДНИНА 24

ИСТОРИСКИОТ РАЗВОЈ НА ИСЕЛУВАЊЕТО ОД ПРЕСПА И ЕТНИЧКА МАКЕДОНИЈА 28

ДЕЛ ОД ИСТОРИЈАТА НА ДОЛНА ПРЕСПА 32

ВИНИЦА – МАКЕДОНСКО - АНТИЧКИ ЦЕНТАР 44

СКОПЈЕ – ГРАДОТ НА МОЈАТА МЛАДОСТ И СТАРОСТ 48

ДЕЛ ДВА – ПЕЧАЛБАРСТВОТО КАКО СУДБИНА 56

МОЕТО ГОЛЕМО ИСЕЛЕНИЧКО СЕМЕЈСТВО 62

МОЈАТА ФАМИЛИЈАРНА СТОРИЈА 66

МОЈОТ ПРЕСТОЈ ВО КАНАДА 74

ПОРТРЕТ НА СЕМЕЈСТВОТО НА СОПРУГАТА НАДА 78

АКТИВНОСТИ НА НАШЕТО СЕМЕЈСТВО 84

ДЕЛ ТРИ – ДЕЛ ОД СЕМЕЈНОТО ПЕЧАЛБАРСТВО 92

ИСЕЛУВАЊЕТО - МАКЕДОНСКА СУДБИНА 96

ПЕЧАЛБАРСКАТА СУДБИНА ЗА ДЕДО МИ АЛЕКСО И БАБА МИ КАТА 102

ПЕЧАЛБАРСКИОТ КОПНЕЖ НА МАЈКА МИ САНДРА 108

НАДА НИКОЛОВСКА – ЧУВАР НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК 112

ТРИЈАЗИЧНАТА СТИХОЗБИРКАТА „ДОЖДОТ“ НА ИЗАБЕЛ И МОНОГРАФИИТЕ НА ВНУЧИЊАТА 120

ДЕЛ ЧЕТИРИ – МОЈАТА ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ 126

СРЕДБА ВО БИБЛИОТЕКАТА „ГРИГОР ПРЛИЧЕВ“ ВО ОХРИД 130

„МОЈОТ ЖИВОТ, МОЈОТ СВЕТ“ 136

ТЕКСТ ЗА МОЕТО ТВОРЕШТВОТО ОД ПРЕД 50 ГОДИНИ 140

МОИ ДЕЛА ПРОМОВИРАНИ НА ИЛИНДЕН 142

ПРИДОНЕСОТ НА ПРЕСПА ВО НАРОДНО-ОСЛОБОДИТЕЛНАТА БОРБА 150

CONTENTS

PART ONE – MACEDONIA 21

MACEDONIA – LAND OF UNYIELDINGNESS AND ETERNAL FUTURE 25

THE HISTORICAL DEVELOPMENT OF THE EMIGRATION FROM PRESPA AND ETHNIC MACEDONIA 29

PART OF THE HISTORY OF DOLNA PRESPA 33

VINICA – MACEDONIAN - ANCIENT CENTER 45

SKOPJE – THE CITY OF MY YOUTH AND AUTUMN OF MY LIFE 49

PART TWO – EXPATRIATION AS DESTINY 57

MY LARGE EXPATRIATE FAMILY 63

MY FAMILY STORY 67

MY STAY IN CANADA 75

PORTRAIT OF MY WIFE NADA'S FAMILY 79

OUR FAMILY ACTIVITIES 85

PART THREE – PART OF THE FAMILY MIGRATION 93

EMIGRATION – THE FATE OF MACEDONIA 97

THE EMIGRANT FATE OF MY GRANDFATHER ALEKSO AND GRANDMOTHER KATA 103

MY MOTHER SANDRA'S MIGRATION YEARNING 109

NADA NIKOLOVSKA – GUARDIAN OF THE MACEDONIAN LANGUAGE 113

ISABEL'S TRILINGUAL POETRY COLLECTION "RAIN" AND THE GRANDCHILDREN MONOGRAPHS 121

PART FOUR – MY RESEARCH ACTIVITY 127

MEETING AT THE "GRIGOR PRLICHEV" LIBRARY IN OHRID 131

"MY LIFE, MY WORLD" 137

TEXT ABOUT MY CREATIVE WORK FROM 50 YEARS AGO 141

MY WORKS PROMOTED ON ILINDEN 143

THE CONTRIBUTION OF PRESPA TO THE NATIONAL LIBERATION STRUGGLE 151

ДЕЛ ПЕТ – ЉУБОЈНО – МОЈАТА ВТОРА ЉУБОВ 156

ОД ИСТОРИСКОТО МИНАТО НА ПЕЧАЛБАРСКОТО ЉУБОЈНО 160

МИНАТОТО И ИДНИНАТА НА ЉУБОЈНО 166

ЉУБОЈНО – МЕСТО ВО ПРЕСПА СО ДЕВЕТ ЦРКВИ И ТРИ ПАРАКЛИСИ 170

СУДБИНАТА НА ПРВИТЕ УЧИЛИШТА НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО ПОДВИС И ЉУБОЈНО 176

ИСЕЛЕНИЦИ ОД ЉУБОЈНО ШИРУМ СВЕТОТ 182

ДЕЛ ШЕСТ – МОИТЕ БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ 194

ДЕЛ ОД МОЈАТА БИОГРАФИЈА 198

ДОБИТНИК НА НАГРАДАТА „КРСТЕ ПЕТКОВ МИСИРКОВ“ НА ЗНМ ВО 1992 ГОДИНА 210

ДОБИТНИК НА НАГРАДИТЕ „ПЕЛАГОНИСКИ КУЛТУРНО-НАУЧНИ СРЕДБИ“ И НА „ЉУБАНСКИТЕ ИСЕЛЕНИЧКИ СРЕДБИ“ 212

НАГРАДАТА ЗА „ЖИВОТНО ДОСТИГНУВАЊЕ ЗА 2022“ НА ОМД ОД ВАШИНГТОН 216

МОЈАТА 50-ГОДИШНА ПУБЛИЦИСТИЧКА ДЕЈНОСТ 220

ДЕЛ СЕДУМ – ОБЈАВЕНИ ПУБЛИКАЦИИ ЗА МОЈОТ ЖИВОТ И ДЕЛА 342

„МОНОГРАФИЈА „КАТИН“ 344

„МАКЕДОНСКИ ИСЕЛЕНИЧКИ ПОРТРЕТ“ 346

„ТВОРЕШТВОТО НА СЛАВЕ КАТИН I И II ИЗДАНИЕ“ 346

СТИХОЗБИРКАТА „ДОЖДОТ“ ОД ИЗАБЕЛ И СЛИКОВНИЦИТЕ ЗА САНДРА, ИЗАБЕЛ, ДИНА, МАСИМО И НАДЈА КАТИН 350

ДОДАТОК 356

ИНТЕРВЈУ СО СЛАВЕ КАТИН 360

РЕЦЕНЗИЈА НА ВЕЛЕ МИТАНОСКИ – СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ – КАТИН: МАКЕДОНЕЦ ПО РОЖБА, А ГРАЃАНИН НА СВЕТОТ 368

ИЗБОР НА ОБЈАВЕНИ ФЕЉТОНИ И ПРОДОЛЖЕНИЈА ОД ДЕЛА 372

ПРЕЗЕНТИРАНИ ТРУДОВИ НА СИМПОЗИУМИ, ТРИБИНИ, СОБИРИ, КОНФЕРЕНЦИИ, СОВЕТУВАЊА... 380

ИЗБОР НА ТРУДОВИ ПУБЛИКУВАНИ НА МАКЕДОНСКИ И АНГЛИСКИ ВО РАЗЛИЧНИ ПУБЛИКАЦИИ 384

ИЗБОР НА ПРЕВЕДЕНИ КНИГИ И ТРУДОВИ ОД МАКЕДОНСКИ НА АНГЛИСКИ И ОБРАТНО 388

PART FIVE – LJUBOJNO MY SECOND LOVE 157

FROM THE HISTORICAL PAST OF EXPATRIATE LJUBOJNO 161

THE PAST AND FUTURE OF LJUBOJNO 167

LJUBOJNO – A PLACE IN PRESPA WITH NINE CHURCHES AND THREE CHAPELS 171

THE FATE OF THE FIRST MACEDONIAN LANGUAGE SCHOOLS IN PODVIS AND LJUBOJNO 177

IMMIGRANTS FROM LUBOJNO AROUND THE WORLD 183

PART SIX – MY BIOGRAPHICAL DATA 195

PART OF MY BIOGRAPHY 199

WINNER OF THE "KRSTE PETKOV MISIRKOV" AWARD OF THE AJM IN 1992 211

WINNER OF THE AWARDS OF THE "PELAGONIAN CULTURAL-SCIENTIFIC MEETINGS" AND THE "LJUBOJNO EXPATRIATE GATHERINGS" 213

THE 2022 UMD LIFETIME ACHIEVEMENT AWARD FROM WASHINGTON 217

MY 50 YEARS PUBLICISTIC ACTIVITIES 221

PART SEVEN – PUBLISHED PUBLICATIONS ABOUT MY LIFE AND WORKS 343

MONOGRAPH "KATIN" 345

"MACEDONIAN EIGER PORTRAIT" 347

"THE WORK OF SLAVÈ KATIN I AND II EDITION" 347

THE POETRY COLLECTION "RAIN" BY ISABEL AND THE PICTURE BOOKS FOR SANDRA, ISABEL, DINA, MASSIMO AND NADJA KATIN 351

APPENDIX 357

INTERVIEW WITH SLAVÈ KATIN 361

VIEW BY VELE MITANOSKI – SLAVÈ NIKOLOVSKI – KATIN: MACEDONIAN BY HERITAGE, AND A GLOBAL CITIZEN 369

SELECTION OF PUBLISHED FEUILLETONS AND SEQUALS OF PUBLICATIONS 373

На денот на регистрацијата
On their wedding day

Нада и Славе на нивната регистрација / Nada and Slave on their registration

Славе, Дафинка, Александар и Нада на Илинден / Slave, Nada, Dafinka, and Aleksandar on Ilinden

Семејството Катин во Љубојно / The family Katin in Ljubojno

Нада и Славе со нивните внучиња во Љубојно / Nada and Slave with their grandchildren in Ljubojno

ВОВЕД

ИСЕЛЕНИШТВОТО – ЖИВОТНА ОПРЕДЕЛБА НА СЛАВЕ КАТИН

Македонското иселеништво е алфа и омега во творештвото на Славе Катин. Се што напишал и објавил во неговите книги, патеписи, репортажи, прикази, белешки, е длабоко проникнато со животот и опстанокот на Македонците во светот. Тие се негова генетска преокупација, која го потврдува фактот дека е маѓепсан од феноменот на македонската голгота.

Македонското иселеништво е негова опсесија, од која нема да се раздели до крајот на својот живот. Зашто на овој свет дошол да трага по Македонците, по оние вистинските во земјата и во светот и со нив да го споделува и доброто и злото, давајќи се' од себе да го осветли нивниот живот, нивните победи и порази, во сите фази на нивната цивилизациска битка за одржување во планетарната орбита, како ѕвезда чиј сјај не потемнува.

Еден од добрите познавачи на неговото творештво, професор д-р Вера Стојчевска – Антиќ, во повеќе прилики по повод промоциите на делата на Славе Катин, ќе истакне: *„Да се зборува за македонското иселеништво во светот, значи да зборуваме самите за себе, за нашата историја, за нашата миграција, за нашата историско-општествена состојба во егзистенцијалниот континуитет. Кога го читаме она што Катин го напишал за нашите преселници, тоа значи дека со нескротлив интерес се само запознаваме. Зашто тие преселници се наши роднини, оние кои своите генеолошки гранки ги пресадуваат во некоја далечна земја, за нас позната преку прераскажувањата, а во која еве,продолжува семејниот растеж, честопати пренесен од кај Драгорот долж Аризона, од Треска кај Нијагарините Водопади, од Преспанското Езеро кај Цирикиите Езера, или крај бескрајните океани на Америка и Австралија.*

Чувството за македонското иселеништво е такво зашто нашите преселници се некогашните комшии со кои растевме и ги формиравме навиките во малата во кои живеевме, или тие се нашите сограѓани кои сега ги срекаваме наместо средсело или на плоштадите во Македонија, ширум светот, крај плажите на Лонг Бич во Лос Анѓелес, во Мајами Бич или сред Лозана и Фрајбург. Во тие моменти јас го наоѓав важниот сој на некогашниот заеднички живот, макар за еден ден или за неколку часови, кои живот значат“, нагласува Стојчевска – Антиќ и додава: *„Дружејќи се со нив, Катин ги запознал постепено и перманентно, со сите нивни преокупации, судбини,стории.Не може човек да го запознае менталитетот на нашиот преселник, без личните контакти со него, во сообразност со срединатa што ја одбрал за своја втора земја, по Татковината. Катин имал многу средби со нив, многу изминати денови со нив, како син на вредни преселници“.*

Педесет години Славе Николовски – Катин ја следи преселничката судбина на Македонците, нивната економска ситуација, културниот престиж, улогата на МПЦ во нивното мотивирање за реализација на бројни програми на медиумски, културно-уметнички, спортски и духовен план. Со фактографски материјали за состојбите на македонските преселници во светот, со афинитет да ги овековечи нивните судбини и со умешност и талент од секое пократко или подолго патување да подготви репортажа, патопис, скица или белешка. Со осет и љубов кон историјата

INTRODUCTION

THE EXPATRIATION – A LIFE DEFINITION OF SLAVÈ KATIN

The Macedonian diaspora is the alpha and omega in Slavè Katin's work. Everything he wrote and published in his books, travelogues, reports, accounts and notes is deeply permeated with the life and survival of Macedonian people all over the world. They are his genetic preoccupation, which confirms the fact that he is enchanted by the phenomenon of the Macedonian Golgotha.

The Macedonian expatriation is his obsession that he has no intention of parting with until the end of his life. Because he came to this world to search for the Macedonians, for the authentic ones in the country as well as in the world, and to share with them both the good and the bad, doing his best to highlight their lives, their miseries and defeats, in all phases of their civilizational battle to maintain themselves in planetary orbit, like a star whose brightness does not dim.

One of the good connoisseurs of his work, Professor Vera Stojchevska - Antic, PhD, on several occasions during the promotions of Slavè Katin's works, emphasizes: *"To talk about the Macedonian diaspora in the world means to talk about ourselves, about our history, about our migration, about our historical and social situation in the existential continuity. When we read what Katin wrote about our expatriates, it means that we are just getting to know each other with unbridled interest. Because those expatriates are our relatives, those who transplant their genealogical branches to some distant land, known to us through retellings, and in which, here, family growth continues, often transferred from Dragorot to Arizona, from Treska to Niagara Falls, from Lake Prespa to the Zurich Lakes, or by the endless oceans of America and Australia.*

These feelings about Macedonian emigration are such because our immigrants are the former neighbors whom we grew up with and created the habits and routines in the small town where we lived, or they are our fellow citizens whom, instead of the center of the village or in the squares in Macedonia, we now meet all around the world, by the beaches of Long Beach in Los Angeles, in Miami Beach or between Lausanne and Freiburg. In those moments, I found the important connection with the former common life, even it was just for a day or a few hours, which meant life," emphasizes Stojchevska-Antic and adds on: *"By hanging out with them, Katin got to know them gradually and permanently, with all their preoccupations, destinies and their stories.*

One cannot grasp the mentality of our expatriate, without personal contacts with him, in accordance with the environment he chose for his second country, after the Fatherland. Katin had many meetings with them, spent many days with them, as the son of hard-working emigrants."

For fifty years, Slavè Nikolovski-Katin has been following the emigrant fate of the Macedonians, their economic situation, cultural prestige, the role of the Macedonian Orthodox Church in motivating them to realize numerous programs in the media, cultural-artistic, sports and spiritual fields. With factual materials about the conditions of Macedonian expatriates around the world, with an affinity to immortalize their destinies and with skill and talent from every shorter or longer journey to prepare a report, travelogue, sketch or note. With a sense and love for the history of Macedonian emigration, Katin always gives each and every Macedonian a beautiful literature, through which he will experience his des-

на македонското печалбарство, Катин секогаш на секој Македонец му подарува убава литература, низ која ќе ја доживее својата судбина, не само во државата во која се преселил, туку и во својата Татковина. Се смета дека Славе Катин е еден од најдобрите познавачи на македонското иселеништво, кој со својата богата пишана продукција, со секој свој наслов ги збогатува хоризонтите на македонската вистина. Во нив тој ја открива болната трагедија на Македонците, подигната до ниво на една колективна национална судбина и историска категорија, исполнувајќи ја притоа општествената мисија во одржувањето и градењето на врските меѓу раселените Македонци и оние што живеат и создаваат во сопствената слободна и независна држава.

Сублимирајќи ја судбината на Македонците на Балканот со онаа на раселените, Катин остварува своевидна историска синтеза која овозможува автентичен поглед на македонската историја, создавана низ вековите, низ нивните буни и востанија против бројните освојувачи. Низ диоптријата на Катин секој Македонец ја согледува големината на просторот на неговата држава, која низ вековите доживувала трансформации во нејзиното распарчување, од нејзините соседи, кои и покрај жилавите напади и освојувања низ вековите, не можеа да ја освојат.

Преокупиран со македонската колективна судбина, Катин останува фанатично приврзан кон оваа важна национална тема. Тој ни ја открива најболната македонска трагедија, кревајќи ја и возвишувајќи ја на ниво на една колективна национална судбина и историска категорија, исполнувајќи ја, притоа, општествената мисија во одржувањето и градењето на врските меѓу раселените Македонци и оние кои живеат и создаваат во Република Македонија. Исто така, егејскиот, односно беломорскиот, пиринскиот и преспанскиот дел во Албанија, Катин ги оживува со цврста историска документираност и која потпира на потребната фактографска аргументираност, што на неговите дела на оваа тема им дава и еден мошне значаен историографски белег.

Катин е автор кој најимпресивно ги доловува талкањата на македонските економски емигранти по светот, односно нивното раселување, па и современото отселување, а низ тоа и нашето размакедончување, нашата најболна рана, која за жал и денес не стивнува. Поминувајќи од судбина до судбина, секоја различна по својот скитнички знак, Катин ефектно го прикажува духот и психата на тие несреќни луѓе, кои се уште не можат да ја прифатат својата судбина. Потврдувајќи се како автор со вистински афинитет кон оваа тема, Катин е нејзин верен и смел истражувач, нејзин страствен опсерватор и протагонист, нејзин очевидец и елоквентен сведок.

Неговите текстови не само што ги опишуваат средбите и настаните, туку предизвикуваат љубов и верност кон Татковината, а низ нив се сублимира и авторовата визија за македонството. Токму поради тоа,делата на Катин имаат и историски аспекти, хуманистички пораки, интимни исповеди, патриотски мечти, но и психолошки и социјални елементи.А најдрагоценото што го нудат, е сознанието дека сето тоа треба да се види со сопствени очи и да се доживее лично. Зашто тој, без предрасуди и хипотеки, едноставно и уверливо, документирано и емотивно, ја прикажува трагедијата и предизвиците на македонските иселеници,како своевиден водич на историската вистина и на македонските судбини низ светот.

Делата на Катин претставуваат илустративен пример за современиот миг на македонскиот државен и политички однос кон нашите иселеници и нивните културни, црковни и спортски друштва и клубови. Однос што отвора нови можности, содржини и перспективи за градење поблиски односи и врски со македонското иселеништво, по примерот на Италија, Грција, Полска и Хрватска. Колку ќе се успее во тоа, ќе покаже иднината. Зашто во минатото миграциони процеси во Македонија се одвивале паралелно со актуелните настани на Балканот, кога македонскиот народ влегувал во разни фази на туѓи влијанија. Во ситуациите кога запаѓал во нови зависни состојби, неговата економска состојба се влошувала. Не е случајно што македонскиот печалбарски бран

tiny, not only in the country he moved to, but also in his Homeland. Slavè Katin is considered one of the best experts on the Macedonian emigration, who with his rich written production, with every one of his titles enriches the horizons of Macedonian truth. In them, he reveals the painful tragedy of the Macedonian people, raised to the level of a collective national destiny and historical category, thereby fulfilling the social mission of maintaining and building the ties between the displaced Macedonians and those who live and create in their own free and independent state.

By sublimating the fate of the Macedonians in the Balkans with that of the displaced, Katin achieves a sort of historical synthesis that allows for an authentic view of Macedonian history, created over the centuries, through their rebellions and uprisings against numerous conquerors. Through Katin's lens, every Macedonian perceives the vastness of his country's space, which has experienced transformations in its dismemberment over the centuries by its neighbors, who, despite the tenacious attacks and conquests over the centuries, could not conquer it.

Preoccupied with the Macedonian collective destiny, Katin remains fanatically attached to this important national theme. He reveals to us the most painful Macedonian tragedy, raising and exalting it to the level of a collective national destiny and historical category, fulfilling, in doing so, the social mission in maintaining and building the ties between the displaced Macedonians and those who live and create in the Republic of Macedonia. Also, Katin brings the Aegean, i.e. the White Sea, Pirin and Prespa parts of Albania to life with solid historical documentation which relies on the necessary factual argumentation and gives his works on this topic a very significant historiographical mark.

Katin is an author who most impressively captures the wanderings of Macedonian economic emigrants around the world, i.e. their displacement, and even the modern emigration, and through that our de-Macedonianization, our most painful wound, which, unfortunately, does not subside even today. Passing from fate to fate, each different in its wandering sign, Katin effectively depicts the spirit and psyche of those unfortunate people, who are still unable to accept their fate. Confirming himself as an author with a true affinity for this topic, Katin is its faithful and courageous researcher, its passionate observer and protagonist, its beholder and eloquent witness.

His texts not only describe the meetings and events, but also evoke love and loyalty to the Fatherland, and through them the author's vision of Macedonian nationalism is sublimated. For this reason precisely, Katin's works have historical aspects, humanistic messages, intimate confessions, patriotic dreams, but also psychological and social elements. And the most precious thing they offer is the realization that all this should be seen with one's own eyes and experienced personally. Because he, without prejudices and assumptions, simply and convincingly, documented and emotionally, depicts the tragedy and challenges of Macedonian expatriates, as a kind of guide to the historical truth and the Macedonian destinies around the world.

Katin's works represent an illustrative example of the contemporary moment of the Macedonian state and political attitude towards our expatriates and their cultural, church and sports societies and clubs. A relationship that opens up new opportunities, content and perspectives for building closer relations and connections with the Macedonian diaspora, following the example of Italy, Greece, Poland and Croatia. How much this will be successful, only future will tell. Because in the past, migration processes in Macedonia took place in parallel with the current events in the Balkans, when the Macedonian people entered various phases of foreign influences. In situations when they fell into new dependent states, their economic situation deteriorated. It is no coincidence that the Macedonian wave of emigration began a long time ago. The end of the 19th century registered larger Macedonian emigrant groups, especially from the Bitola, Lerin and Prespa regions, to the USA, and after the First World War to Australia. After the Ilinden Uprising, emigra-

започнал многу одамна. Крајот на 19-от век регистрира поголеми македонски преселнички групи, особено од Битолско, Леринско и Преспа, во САД, а по Првата светска војна и во Австралија. По Илинденското востание печалбарството се засилило,а продолжило и по Балканските и Првата светска војна.

Иселувањето продолжило и меѓу двете светски војни, а особено по Втората светска војна, кога била поразена Демократската армија на Грција, во Граѓанската војна, на чија страна учествувале Македонците од егејскиот дел на Македонија, надевајќи се на дефинитивно стекнување со национални и социјални права.Наместо тоа, доаѓа до масовни преселби, особено од Леринскоко-костурскиот крај.Во фокусот на Катин се и други специфични периоди, кои довеле до преселби во други земји, а особено во САД и Канада.

Во обединувачкиот чин на Македонците во дијаспорта, посебно место и улога има Македонската православна црква, чие делување континуирано го следи перото на Катин. По обновувањето на Охридската архиепископија во 1958 година и по прогласувањето на автокефалноста во 1967 година, МПЦ направи силен пробив и во преку океанските и европските држави. До крајот на Народно-ослободителната војна Македонците во дијаспората се приклучувале кон други православни цркви, вршејќи ги православните обреди, не на македонски јазик и не во свои цркви.

Првата иницијатива за МПЦ се роди во Мелбурн, Австралија, во 1956 година. Новоизграденият храм „Свети Ѓорѓи" во Фицрој е првата МПЦ осветена од македонски владика во 1960 година. Веќе во 1962 година е поставен каментемелник на МПЦ „Свети Петар и Павле" во Гери – Индијана, а во 1964 година на црквата „Свети Климент Охридски" во Торонто. До Втората светска војна,бројот на Македонците во Австралија беше само неколку илјади. Меѓутоа, по војната овој број рапидно се зголемува, бидејќи, речиси цели села од егејскиот дел на Македонија, како и од Битолско, од Охридско, од Преспанско и од други делови на Македонија,се преселија во Австралија и Канада. И така, никнуваа македонските православни цркви во светот. Овој феномен станува посебна преокупација на Катин, кој на оваа тема дава посебно место во своите дела за дијаспората.

За егзодусот на Македонците, расеани на сите континенти и нивната вековна битка за опстанок и зачувување на својот национален идентитет, Катин продолжува да зборува и во неговото наредно дело *„Македонски иселенички џанопшикум"* (Друштво за наука и уметност, Битола, 1996, 1-296, на македонски јазик). Негова преокупација се пулсациите на нивниот ангажман во изградбата на новата и одржувањето на врските со старата татковина, со што во иселеничката галаксија вградува нови и привлечни cosвездија, со кои е автентичен и препознатлив, не само на нашите, туку и на други меѓународни простори, на кои е се' почесто присутен.

Очигледно е дека истражувачката трансферзала на Катин се движи во координати кои откриваат низа сличности во одот низ маките на македонскиот и еврејскиот народ во Европа и светот, правејќи ги комплементарни за проучување низ феноменот на миграциите во планетарни рамки, но и низ нивните генетски пориви и нивното влијание врз промените во државите во кои се стационирани на подолг рок.

Во делото *„Македонски иселенички џанопшикум"*, Катин, низ сите аспекти, тоа евидентно го покажува и докажува,откривајќи низа значајни визури од животот и дејствувањето на македонското иселеништво во развојот и унапредувањето на економските и културните процеси во тие држави, со што и ги збогатува општите сознанија за скромниот придонес на Македонците и на овој план.

Посебно место во ова значајно дело на Катин имаат процесите на сопственото организирање и функционирање на Македонците во новата средина, а во тие рамки и придонесот на Македонската православна црква, која не само што ги организира и координира, туку и успешно ги синхронизира иницијативите и активностите на Македонците, без оглед на нивната социјална структура. Причините за тоа, не се само во дис-

tion intensified, and continued after the Balkan and First World Wars.

The emigration continued between the two world wars, and especially after the Second World War, when the Democratic Army of Greece was defeated, in the Civil War, on whose side the Macedonians from the Aegean part of Macedonia participated, hoping for a definitive acquisition of national and social rights. Instead, there were mass migrations, especially from the Lerin-Kostur region. Katin's focus is also on other specific periods, which led to migrations to other countries, especially to the USA and Canada.

In the act of unifying Macedonians in the diaspora, Macedonian Orthodox Church has a special place and role, and its activities are continuously followed by Katin's pen. After the restoration of the Ohrid Archbishopric in 1958 and after the proclamation of autocephaly in 1967, the MOC made a solid breakthrough in overseas and European countries. Until the end of the National Liberation War, Macedonians in the diaspora joined other Orthodox churches, performing Orthodox rites, not in the Macedonian language and not in their own churches.

The first initiative for the Macedonian Orthodox Church was born in Melbourne, Australia, in 1956. The newly built church "St. George" in Fitzroy was the first Macedonian Orthodox Church consecrated by a Macedonian bishop in 1960. Already in 1962, the cornerstone of the Macedonian Orthodox Church "St. Peter and Paul" in Gary - Indiana was laid, and in 1964 of the church "St. Clement of Ohrid" in Toronto. Until the Second World War, the number of Macedonians in Australia was only a few thousand. However, after the war, this number increased rapidly, as almost entire villages from the Aegean part of Macedonia, as well as from the Bitola, Ohrid, Prespa and other parts of Macedonia, moved to Australia and Canada. And thus, Macedonian Orthodox churches sprang up around the world. This phenomenon became a special preoccupation of Katin, who gave this topic a special place in his works on the diaspora.

Katin continues to speak about the exodus of Macedonians, scattered across all continents, and their centuries-old battle for survival and preservation of their national identity in his next work, "Macedonian Emigrant Panopticon" (Society for Science and Art, Bitola, 1996, 1-296, in Macedonian). His preoccupation is the pulsations of their engagement in building the new and maintaining ties with the old homeland, thus incorporating new and attractive constellations into the emigrant galaxy, through which he is authentic and recognizable, not only in our country, but also in other international areas, where he is increasingly present.

It is obvious that Katin's research transfersal progresses in coordinates that reveal a series of similarities in the journey through the suffering of the Macedonian and Jewish people in Europe and the world, making them complementary for study through the phenomenon of migrations in planetary frameworks, but also through their genetic urges and their influence on changes in the countries in which they are stationed in the long term.

In the book "Macedonian emigrants panopticum", Katin, through all aspects, evidently shows and proves this, revealing a series of significant visions of the Macedonian emigration's life and work in the development and advancement of economic and cultural processes in those countries, thereby enriching the general knowledge about the modest contribution of the Macedonians in this regard.

A special place in this significant work of Katin is dedicated to the processes of the Macedonians' own organization and functioning in the new environment, and within that framework, the contribution of the Macedonian Orthodox Church, which not only organizes and coordinates, but also successfully synchronizes the initiatives and activities of the Macedonian people, regardless of their social structure. The reasons for this are not only in the distance from their homeland or in their nostalgia, but also in the sense of belonging to an old ethnic community, whose survival has depended and still depends on the functioning of the laws relevant to the "conquest" of space within other planetary spaces and civilizations. This is precisely why Katin's indications that Macedonia

танцата од родниот крај или во носталгијата за него, туку и во чувството за припадност на една стара етничка заедница, чиј опстанок зависел и зависи од функционирањето на законитостите релевантни за „освојување“ на просторот во рамките на други планетарни простори и цивилизации. Токму поради тоа и укажувањата на Катин дека Македонија како самостојна и независна држава треба посмело да ги користи светските искуства на нашите сонародници во САД, Канада, Австралија и Европа (Европската Унија), кои нам во овој поглед, очигледно ни недостасуваат.

Катин нуди една нова диоптрија за поинакво фокусирање на миграционите процеси меѓу Македонците. Таа е книга за едно пофундирано проучување на овој феномен, кој своите вистински димензии,значење и суштина,се повеќе ќе ги добива токму во оваа фаза од развојот на Македонија, како независна држава и рамноправен меѓународен субјект, прифатен и признат од светската заедница на народите, со своја историја и култура, без чии вредности не може да се замисли ризницата на светската култура.Дел од богатствата на македонскиот дух, преку фолклорот, музиката и песната, носијата, накитот и резбата, веќе се присутни на културните просто-ри на државите во кои Македонците се времено или трајно населени, како што е присутно и нивното книжевно творештво на својот мајчин или на јазикот на кој зборува македонскиот народ. Во сегашниот миг, а и во иднина ова дело, како и целокупниот опус на Катин, ќе претставува значајна и своевидна аргументација за одбраната на националното, духовното и културното битие на Македонецот во светот.

Еден од добрите познавачи на неговото творештво, митрополитот Кирил, во повеќе прилики по повод промоциите на делата на Катин, ќе истакне: *„Имам посебна чест и големо задоволство, пред сè, во квечериетo на големиот христијански празник Цветници, а особено во пресрет на празникот над празниците, Светото Христово Воскресение - Велигден, како и големите јубилејни чествувања: 100 години од Илинденското востание, 100 години од Македонското иселеништво и 40 години од евангелисувањето на првата Македонска православна црква „Свети Петар и Павле“ во градот Гери, Индијана, во САД, да бидам еден од учесниците на промоцијата на делото „Македонците во Соединетите Американски Држави и во Канада“.*

Како долгогодишен надлежен епархиски архијереј на Македонската православна црква за прекуокеанските земји, сакам за господиност Славе Катин да ви претставам дел од севкупното национално-духовно, црковно и културно-просветно опстојување на нашите по крв и вера браќа и сестри Македонци кои се определиле да живеат во демократските и од Бога благословени држави САД и Канада.

Мојот неколкудецениски драг пријател и истакнат оригинален хроничар на македонската иселеничка голгота и вознес во период од 4 децении, братот по Господа, Славе Николовски-Катин. Во оваа пригода сакам да нагласам дека познанството, соработката и другарувањето со господиност Катин трае од 1969 година, од времето на моето востоличување за надлежен архијереј на Американско-канадската македонска православна епархија, во црквата „Свети Климент Охридски“, во космополитскиот прекрасен град Торонто, Канада.

Оттогаш до денес со внимание ја следам неговата плодотворна и беријќетна творечка дејност, за која повеќепати сум се изјаснил. Еден од овие прекрасни мигови беше и промоцијата на монографијата за Македонската православна црква „Свети Климент Охридски“ од Торонто, којашто беше извршена во истоименатa црква во 1994 година. Еве и денес ја имам таа посебна чест и задоволство, драги браќа и сестри во Господа, да зборувам за уште едно негово животно дело насловено „Македонците во САД и во Канада“. Ова дело кон крајот на минатата година, поточно на патрониот празничен ден на свети Климент Охридски ја доживеа својата промоција во Торонто, а потоа и во Детроит, двата големи центра на македонската дијаспора на северноамериканскиот континент“, рече митрополитот Кирил.

Душан Ристевски – Македон

as an independent and sovereign state should more boldly use the world experiences of our compatriots in the USA, Canada, Australia and Europe (the European Union), which we clearly lack in this regard.

Katin offers a new lens for a different focus on the migration processes among Macedonians. It is a book for a more well-founded study of this phenomenon, which will increasingly gain its true dimensions, meaning and essence precisely in this phase of Macedonia's development, as an independent state and an equal international subject, accepted and recognized by the world community of nations, with its own history and culture, without whose values the treasury of world culture cannot be imagined. Part of the treasures of the Macedonian spirit, through folklore, music and song, costumes, jewelry and carving, are already present in the cultural spaces of the countries in which Macedonians are temporarily or permanently settled, as is their literary work in their native language or in the language spoken by the Macedonian people. At the present moment, and in the future, this work, as well as Katin's entire opus, will represent a significant and unique argument for the defense of the national, spiritual and cultural being of the Macedonian in the world.

One of the esteemed connoisseurs of his work, Metropolitan Kirill, on several occasions during Katin's book launches has often remarked: "*It is with a profound sense of privilege and great joy, especially on the eve of the solemn Christian celebration of Palm Sunday, and particularly the radiant Feast of the Holy Resurrection of Christ—Easter, in addition to the grand jubilee celebrations marking 100 years since the Ilinden Uprising, 100 years of Macedonian emigration, and 40 years of the evangelization of the first Macedonian Orthodox Church, St. Peter and Paul, in Gary, Indiana, USA, I am honored to take part in the book launch of "Macedonians in the United States of America and Canada."*

As a long-serving and respected diocesan hierarch of the Macedonian Orthodox Church overseeing the diaspora in the overseas countries, I would like to present, on behalf of Mr. Slavè Katin, a glimpse into the collective national-spiritual, ecclesiastical, and cultural-educational perseverance of our Macedonian brothers and sisters by blood and faith who have chosen to make their homes in the democratic and God-blessed nations of the United States and Canada.

My dear friend of many decades, and a distinguished and authentic chronicler of the Macedonian emigrant experience—its Golgotha and triumphs over the course of four decades—my brother in the Lord, Slavè Nikolovski-Katin. On this occasion, I would like to emphasize that my acquaintance, collaboration, and friendship with Mr. Katin began in 1969, during the time of my consecration as the responsible hierarch for the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese, at the Saint Clement of Ohrid Church in the cosmopolitan and beautiful city of Toronto, Canada.

Since that time, I have closely followed Mr. Katin's fruitful and significant creative endeavors, which I have always held in high regard. A particularly memorable moment in this shared history was the book launch of the monograph on the Macedonian Orthodox Church St. Clement of Ohrid in Toronto, a monumental event held in the church of the same name in 1994. It is with great honor and joy, dear brothers and sisters in Christ that I now speak to you of another of his life's works, titled The Macedonians in the USA and Canada. This work was first promoted last year on the patron saint's day of St. Clement of Ohrid, in Toronto, and then in Detroit—two of the most prominent centers of the Macedonian diaspora on the North American continent", said Metropolitan Kiril.

Dushan Ristevski - Makedon

ALEXANDER III THE MACEDONIAN (r.336-323 bc)
GREAT MACEDONIAN EMPIRE
(336 - 300 BC)

МАКЕДОНИЈА
МАКЕДОНИЈА

Србија
Софија
Косово
Бугарија
Куманово
Скопје
К. Паланка
Тетово
Република Македонија
Горна Џумаја
Велес
Штип
Пиринска Македонија
Дебар
Вардарска Македонија
Струмица
Прилеп
М А К Е Д О Н И Ј А
Струга
Охрид
Битола
Сер
Драма
Кавала
Кукуш
Гревена
Воден
Лерин
Пазар
Солун
Горица
Костур
Албанија
Бер
Егејска Македонија
Егејско (Бело) Море
Грција

MACEDONIA
MACEDONIA
MACEDONIA

ДЕЛ ЕДЕН

МАКЕДОНИЈА

МАКЕДОНИЈА – ЗЕМЈА НА НЕПОКОРОТ И ВЕЧНАТА ИДНИНА

ИСТОРИСКИОТ РАЗВОЈ НА ИСЕЛУВАЊЕТО ОД ПРЕСПА И ЕТНИЧКА МАКЕДОНИЈА

ДЕЛ ОД ИСТОРИЈАТА НА ДОЛНА ПРЕСПА

ВИНИЦА – МАКЕДОНСКО - АНТИЧКИ ЦЕНТАР

СКОПЈЕ – ГРАДОТ НА МОЈАТА МЛАДОСТ И СТАРОСТ

Не прашувај што сторила
Татковината за тебе
Туку што можеш ти
Да сториш за неа!

Џон Ф. Кенеди

PART ONE

MACEDONIA

MACEDONIA – LAND OF UNYIELDINGNESS AND ETERNAL FUTURE

THE HISTORICAL DEVELOPMENT OF THE EMIGRATION FROM PRESPA AND ETHNIC MACEDONIA

PART OF THE HISTORY OF DOLNA PRESPA

VINICA – MACEDONIAN - ANCIENT CENTER

SKOPJE – THE CITY OF MY YOUTH AND AUTUMN OF MY LIFE

Ask not what country
Can do for you
Ask what you can do
For your country

John F. Kennedy

Револуционерно Крушево / Revolutionary Krusevo

Гробот на Гоце Делчев / The grave of Goce Delchev

Споменикот АСНОМ во Скопје / The ASNOM monument in Skopje

Собранието на Република Македонија / The Parliament of the Republic of Macedonia

МАКЕДОНИЈА – ЗЕМЈА НА НЕПОКОРОТ И ВЕЧНАТА ИДНИНА

Целата историја на Европа е поврзана со Македонија. Европа ја подели Македонија во 1913 година, за време на Првата светска војна кога на македонска територија се водеа најголемите битки. Беа направени обиди за асимилација на Македонците, за среќа неуспешни. На крајот, во еден дел од Македонија, Македонците создадоа своја држава во рамките на Југославија.

Но, таквата причина ја исплаши Грција, па направи егзодус на Македонците. Македонците се потомци на Филип и Александар и имаат право да живеат во своја држава. Но, се плашам дека нивната богата историја во иднина ќе им донесе огромни проблеми кои Бугарија и Грција ќе им ги наметнат затоа што се плашат од постоењето на Македонија и Македонците.

Но, непобитен факт е дека Македонецот и покрај сите обиди и притисоци за негова асимилација, се задржа и преживеа. Тоа покажува дека овој народ како библиски народ успеал да се спротивстави и да ги издржи сите освојувања, угнетувања и негирања. Македонија е единствената земја со најдолга и најстара историја од која било друга земја во светот. Нејзините корени се античките Македонци, а водачи се Филип и Александар Македонски.

Од нивното време, преку владеењето на Рим и Византија, но и преку големите преселби на Словените на југ, потоа османлискиот и други периоди, Македонија отсекогаш била граница и раскрсница на различни цивилизации, култури, јазици и религии. Непобитен факт е дека кога Европа беше во темнина, само факелот на македонската култура ја осветлуваше. Меѓу другото, Охридскиот универзитет Свети Климент блесна како симбол на една од најстарите цивилизации на континентот.

Почнувајќи од IV век па наваму, на овие простори преовладувало христијанството како религија. Тоа го потврдуваат археолошките откритија и многубројните христијански цркви, епископските катедрали, базиликите, крстилниците и другите сакрални градби од големи размери, кои покажуваат дека христијанството пуштил длабоки корени и е добро организирано во Македонија од самиот почеток до денес.

Еден од најзначајните настани што се случиле во минатото во Македонија е првото писмо на Свети Кирил Солунски, кое има историско значење за сите словенски народи. Така, првите преводи на богослужбени книги на старословенски, или старомакедонски, го одбележале периодот кога покрај латинскиот, хеленскиот и хебрејскиот, тој го пронашол своето писмо меѓу владејачките јазици. Оттогаш, Господовото писмо почна да се шири и на нашиот јазик, а луѓето почнаа да пишуваат и читаат книги напишани на сесловенско-старомакедонска азбука и јазик.

Несомнено, овој настан е од епохално значење за македонскиот народ. Прво, затоа што браќата свети Кирил и Методиј биле од Солун, Македонија, и второ, затоа што првите книги напишани на старомакедонско-пансловенски јазик биле на јазикот на македонските Словени. Очигледно, светите Кирил и Методиј не можеле да користат друг јазик освен јазикот на Македонците, кои живееле во нивниот град - Солун и околните места.

MACEDONIA – LAND OF UNYIELDINGNESS AND ETERNAL FUTURE

The entire history of Europe is connected with Macedonia. Europe divided Macedonia in 1913, during the First World War when the biggest battles were fought on Macedonian territory. Attempts were made to assimilate the Macedonians, fortunately without success. In the end, in one part of Macedonia, the Macedonians created their own State within the framework of Yugoslavia.

However, such a reason made Greece fearful, so it made an exodus over Macedonians. The Macedonians are descendants of Philip and Alexander and have the right to live in their own country. But I am afraid that their very rich history will bring them too big problems in the future which will be imposed on them by Bulgaria and Greece because they are afraid of the existence of Macedonia and the Macedonians.

However, the fact is undeniable that the Macedonian, in spite of all the attempts and pressures for his assimilation, held his own and survived. It shows that this people, as biblical, managed to resist and endure all the conquests, oppressions and denials. Macedonia is the only country with the longest and oldest history of any other country in the world. Its roots are the ancient Macedonians, and its leaders Philip and Alexander the Great.

From their time, through the rule of Rome and Byzantium, but also through the great migrations of the Slavs to the south, then the Ottoman and other periods, Macedonia has always been a border and crossroads of different civilizations, cultures, languages and religions. The fact is undeniable that when Europe was in the dark, the torch of Macedonian culture was the only one that lit it up. Among other things, the Ohrid University of St. Klimenta radiated as a symbol of one of the oldest civilizations on the continent.

Starting from the 4th century onwards, Christianity prevailed as a religion in these areas. This is confirmed by archaeological discoveries and numerous Christian churches, episcopal cathedrals, basilicas, baptisteries and other sacred buildings of large dimensions, which show that Christianity was deeply rooted and well organized in Macedonia from the very beginning until today.

One of the biggest events that occurred in the past in Macedonia was the first alphabet of St. Cyril of Thessaloniki, which has historical significance for all Slavic peoples. Thus, the first translations of liturgical books into Old Slavic, that is, into Old Macedonian, marked the period when, in addition to Latin, Hellenic and Hebrew, he was found with his script among the ruling languages. Since then, the Lord's letter began to spread in our language, and people began to write and read books written in the all-Slavic-Old Macedonian alphabet and language.

Undoubtedly, this event is of epochal significance for the Macedonian people. Firstly, because the holy brothers Cyril and Methodius were from Thessaloniki, Macedonia, and secondly, because the first books written in the Old Macedonian-Slavonic language were in the language of the Macedonian Slavs. Obviously, Saints Cyril and Methodius could not use any other language than the language of the Macedonians, who lived in their city - Thessaloniki and the surrounding areas.

Another epochal event for the Macedonians happened at the beginning of the 11th century,

Уште еден епохален настан за Македонците се случил на почетокот на XI век, кога македонскиот цар Самуил ја преселил својата престолнина во Преспа, а потоа во Охрид. Остатоците од неговите тврдини што ги гледаме денес, како траен белег на нашето славно минато, се доказ за тоа.

Овде остана и седиштето на Охридската архиепископија, до нејзиното укинување во 1767 година. Инаку, со прогласувањето на Патријаршијата, цар Самуил, од првиот Охридски патријарх, не случајно бил прогласен за цар.

Османлиите не ја укинале веднаш автокефалноста на Охридската архиепископија, туку покажале толеранција кон христијанската вера.

По освојувањето на Охрид во 1408 година, цела Македонија се нашла под јаремот на Отоманската империја. Но и покрај тоа, Османлиите не само што не ја ограничиле независноста на Охридската архиепископија, туку и ја зголемиле нејзината моќ, за да ја ослабат Патријаршијата во Цариград. Меѓутоа, проширувањето на феудалниот систем во Турција, објективно значело слабеење на Охридската архиепископија.

Македонскиот народ и неговата црква, во тешката ситуација во која се нашле, биле под постојан притисок од Цариградската патријаршија и од католичката пропаганда во Рим. Патријаршијата применила различни методи за елинизација на македонскиот народ и уништување на неговата црква, во лицето на Охридската архиепископија. За таа цел не беа избрани средства и методи за наметнување на Патријаршијата на тогашните црковни власти. Така таа во 1767 година ја укина Охридската архиепископија со што му нанела големи штети на македонското христијанско население.

Иако Балканските војни (1912–1913) значеа своевидно ослободување на Македонија од отоманското ропство, тие всушност и донесоа ново потчинување. Следеше трагичната поделба на Македонија од Грција, Бугарија и Србија, а подоцна и од Албанија, што доведе до уште построги услови и дискриминација за македонскиот народ.

Не само што беше негирана македонската нација, туку беше забранета и употребата на македонскиот јазик, особено во Егејска Македонија, каде што беа применувани строги казни за оние кои се дрзнаа да зборуваат на македонскиот јазик. Во Србија, која подоцна прерасна во Кралство на Србите, Хрватите и Словенците, под југословенската монархија, Македонија беше колонизирана. На Македонците повторно им беше ускратен националниот идентитет, а нивниот јазик беше потиснат. Слична им беше судбината во Бугарија, во Пиринска Македонија.

Вековната борба на македонскиот народ за национална и социјална слобода, борбата за правда и вистина, особено неговото активно вклучување во антифашистичката коалиција, по Втората светска војна, му овозможи стекнување на суверена држава, национални институции и разновиден опсег на културна комуникација со светот. Македонскиот јазик стана официјален јазик на Република Македонија, познат и признат во светот.

Се изучува на повеќе универзитети на повеќе континенти и придонесува за ширење на вредностите на македонската култура и нивно вклучување во ризницата на светската култура. За жал, во деловите на Македонија, особено оние кои се' уште се дел од Грција, Бугарија и Албанија, продолжуваат со негативниот однос кон македонскиот идентитет.

По ослободувањето, цела Република Македонија доживеа силен подем во образованието, културата и градежништвото, како и во општествениот живот. Така, Македонија со референдумот од 8 септември (гроздобер) 1991 година беше конституирана како посебна, независна и суверена држава - Република Македонија. Тогаш, во тие ѕвездени моменти, Република Македонија стана членка на Обединетите нации и постојана членка на многу меѓународни организации.

when the Macedonian king Samuil moved his capital to Prespa, and then to Ohrid. Evidence of that is the remains of its fortresses that we see even today, as a permanent mark of our glorious past.

The seat of the Ohrid Archbishopric remained here, until its abolition in 1767. Otherwise, with the announcement of The Patriarchate, Tsar Samuil, from the first Ohrid Patriarch, was not accidentally proclaimed emperor. The Ottomans did not immediately abolish the autocephaly of the Ohrid Archbishopric, but showed tolerance towards the Christian faith.

After the conquest of Ohrid in 1408, all of Macedonia found itself under the yoke of the Ottoman Empire. But despite that, the Ottomans not only did not limit the independence of the Ohrid archbishopric, but also increased its power, in order to weaken the Patriarchate in Constantinople. However, the expansion of the feudal system in Turkey objectively meant the weakening of the Ohrid Archdiocese.

The Macedonian people and their church, in the difficult situation they found themselves in, were under constant pressure from the Patriarchate of Constantinople and from the Catholic propaganda in Rome. The Patriarchate applied various methods for the Hellenization of the Macedonian people and the destruction of their church, in the face of the Ohrid Archbishopric. For this purpose, no means and methods were chosen to impose the Patriarchate on the church authorities of that time. Thus, in 1767, it abolished the Ohrid archbishopric, which caused great damage to the Macedonian Christian population.

Although the Balkan Wars (1912–1913) meant a kind of liberation of Macedonia from Ottoman Slavery, they actually brought it a new subjugation. The tragic division of Macedonia by Greece, Bulgaria, and Serbia, and later by Albania followed, which led to even harsher conditions and discrimination for the Macedonian people.

Not only was the Macedonian nation denied, but the use of the Macedonian language was also prohibited, especially in Aegean Macedonia, where severe penalties were applied to those who dared to speak the Macedonian language. In Serbia, which later grew into the Kingdom of Serbs, Croats, and Slovenes, under the Yugoslav monarchy, Macedonia was colonized. The Macedonians were again denied their national identity, and their language was suppressed. Their fate was similar in Bulgaria, in Pirin Macedonia.

The centuries-old struggle of the Macedonian people for national and social freedom, struggle for justice and truth, especially their active involvement in the anti-fascist coalition, after the Second World War, enabled them to gain a sovereign state, national institutions and a diverse range of cultural communication with the world. The Macedonian language became the official language of the Republic of Macedonia, known and recognized worldwide.

It is studied at many universities on several continents and contributes to the spread of the values of Macedonian culture and their inclusion in the treasury of world culture. Unfortunately, in the parts of Macedonia, especially those that are still part of Greece, Bulgaria and Albania, the negative attitude towards the Macedonian identity continues.

After the liberation, the entire Republic of Macedonia experienced a strong rise in education, culture and construction, as well as in social life. Thus, Macedonia, with the Referendum of September 8 (grozdober – old Macedonian name for September) 1991, was constituted as a separate, independent and sovereign state - the Republic of Macedonia. Then, in those stellar moments, the Republic of Macedonia became a member of the United Nations and a permanent member of many international organizations.

ИСТОРИСКИОТ РАЗВОЈ НА ИСЕЛУВАЊЕТО ОД ПРЕСПА И ЕТНИЧКА МАКЕДОНИЈА

Развојниот пат на македонското иселеништво во основа се совпаѓа со развојот на настаните на Балканот и уште повеќе во зависност од тоа како се движеле настаните околу Македонија. Како резултат на тоа преселничките печалбарски движења на Македонците и нивниот интензитет биле условени, пред се`, од тешките економски услови за живеење и работа, а во многу помалку случаи и од причини што имаат национално-политички карактер. Тешките, лоши, често и невозможни услови за живеење и постојаната борба за опстанок присилиле голем број Македонци да се определат, покрај другото, и за печалбарството.

Затоа, печалбарството при крајот на 19-от и почетокот на 20-от век станало масовна појава и еден од најсилните докази за неподносливата состојба, особено во македонските села. Селаните масовно ја напуштале Македонија и оделе во Солун, Цариград, Смирна, Скадар и надвор од границите на Турција во соседните земји: Србија, Грција, Бугарија и Романија, а понекогаш и во Австро-Унгарија, Франција и Египет. Така, по неколку илјади од Леринско, Преспа и Костурско секоја година оделе во Цариград и Смирна; од Струшко и Битолско најчесто се упатувале за Скадар; од прилепските села и од градот оделе во Србија и Бугарија; од Охрид и околината оделе во Србија, Бугарија и Романија, а голем број печалбари имало од Велешко, Кичевско, Демирхисарско и Тетовско. По некое непишано правило, печалбарите се враќале дома по неколку години и со спечалените пари најчесто купувале имот.

Исто така, при крајот на 19-от век и на почетокот на 20-от век Македонците почнале да одат на печалба и во прекуокеанските земји, САД, Канада, Австралија и Јужна Америка (особено Аргентина). Така, се знае дека првите печалбари од Македонија пристигнале на северно-американскиот континент во 1885, а првата поголема група претежно од селото Буф, Леринско, во 1898 година. Во Австралија првите Македонци – печалбари пристигнале по Првата Светска Војна, а првите групи дошле во 1924 година, слично како и во Јужна Америка.

Печалбарството, односно преселувањето, пак, од Македонија во САД и Канада е карактеристично за традиционално иселеничките краишта: Леринско, Битолско, Преспанско, Костурско, Охридско, Воденско, Прилепско, Струшко, Солунско, Тетовско и други делови на Македонија. Иселеничките движења од овие краишта се засилиле по Илинденското востание во 1903 година, а особено иселувањето било изразено по Балканските војни и по Првата Светска Војна, кои наместо слобода од петвековното ропство, на Македонците им донеле тројна поделба, угнетување, асимилација, денационализација и физичко уништување, што ги спроведувале порано ослободените соседи, Бугарија, Кралска Југославија, Грција и Албанија.

Она што се случувало во минатото во периодот од неколку векови, по Првата Светска Војна, за релативно кусо време во одделни делови на Македонија настанале крупни миграциони движења и етнички измени кои имале катастрофални последици за македонското население.

Бранот на иселување од Македонија, главно, од традиционално иселеничките краишта се засили по Илинденското востание 1903 година,

THE HISTORICAL DEVELOPMENT OF THE EMIGRATION FROM PRESPA AND ETHNIC MACEDONIA

The development of Macedonian emigration largely coincided with the unfolding events in the Balkans, and even more so, with the developments around Macedonia itself. As a result, the migration patterns and movements of Macedonians, along with their intensity, were primarily driven by difficult economic conditions and, in fewer cases, by national-political reasons. The harsh, impoverished, and often unbearable living conditions, coupled with the constant struggle for survival, forced many Macedonians to seek work abroad.

Thus, migrant labor became a mass phenomenon at the end of the 19th and the beginning of the 20th century, serving as one of the strongest indicators of the dire situation, especially in the Macedonian villages. Peasants left Macedonia in large numbers, heading to Thessaloniki, Constantinople, Smyrna, Shkodra, and beyond the borders of Turkey to neighboring countries: Serbia, Greece, Bulgaria, and Romania, and sometimes even to Austria-Hungary, France, and Egypt. Every year, several thousand people from the Lerin, Prespa, and Kostur regions went to Constantinople and Smyrna; those from the Struga and Bitola regions most often traveled to Shkodra; people from the villages of Prilep and the city headed to Serbia and Bulgaria; from Ohrid and the surrounding areas, they traveled to Serbia, Bulgaria, and Romania, while a large number of migrant workers came from the Veles, Kichevo, Demirhisar, and Tetovo regions.

According to an unwritten custom, migrant workers typically returned home after a few years, and with the money they earned, they often bought property.

At the end of the 19th and the beginning of the 20th century, Macedonians began migrating to overseas countries such as the USA, Canada, Australia, and South America (particularly Argentina). The first Macedonian emigrants arrived on the North American continent in 1885, with the first larger group, mainly from the village of Buf in Lerin, arriving in 1898. In Australia, the first Macedonian emigrants arrived after World War I, with the first groups arriving in 1924, similarly to South America. Emigration from Macedonia to the USA and Canada was especially common in traditionally emigrant regions, including Lerin, Bitola, Prespa, Kostur, Ohrid, Voden, Prilep, Struga, Thessaloniki, Tetovo, and other parts of Macedonia. Emigration movements from these regions increased after the Ilinden Uprising in 1903 and were particularly pronounced after the Balkan Wars and World War I. Instead of bringing freedom from five centuries of slavery, these events led to the division, oppression, assimilation, denationalization, and physical destruction of the Macedonian people, perpetrated by the previously liberated neighbors: Bulgaria, Royal Yugoslavia, Greece, and Albania.

What had been happening over several centuries in the past took a dramatic turn after the First World War. In a relatively short period, massive migration movements and ethnic changes occurred in certain parts of Macedonia, with catastrophic consequences for the Macedonian population.

The wave of emigration from Macedonia, particularly from traditionally emigrant regions, intensified after the Ilinden Uprising in 1903. This was especially true after the partitions of Macedonia, during the Balkan Wars, and World War I. According to some data, 60 percent of the emi-

особено во периодот по делбите на Македонија, во текот на Балканските и Првата Светска Војна. Така, според некои податоци, од сите три дела на распарчена Македонија, 60 отсто од иселените Македонци биле од егејскиот, 25 отсто од вардарскиот и 15 отсто од пиринскиот дел.

Според Специјалната комисија на ОН за Балканот, пак, во извештајот од 13 мај 1949 година, од Егејска Македонија вкупно се иселени 232.000 Македонци, а на нивно место грчките власти доселија и ја колонизираа грчка Македонија со грчки бегалци од Мала Азија.

Исто така, иселувањата од сите делови на Македонија биле интензивни меѓу двете светски војни, а особено по светската криза. Иселувањето се засилило по Втората Светска Војна, посебно по поразот на Демократската армија на Грција во Граѓанската војна во Грција, на чија страна масовно учествуваше и македонското население од егејскиот дел на Македонија, со надеж дека конечно ќе ги добие своите национални и социјални права.

Поради репресалиите и другите смислени притисоци на грчките власти низ македонското население, во овој период огромен број Македонци и други националности беа присилно принудени на преселување и мораа да ги напуштат своите родни места. Ваквите појави беа особено изразени во Леринско и Костурско.

Карактеристичен е и периодот по 1960 година. Тогаш со отворањето на СФР Југославија спрема светот и со вклучувањето во меѓународната поделба на трудот, паралелно со создавањето на аграрно население во градовите и со либерализацијата на политиката за одење на работа во други земји, дојде до иселување на поголем број работници и интелектуалци од тогашна СР Македонија на северно-американскиот континент. Преселнички движења од Македонија кон светот се присутни и денес, меѓутоа нивниот интензитет е различен, зависно од економско-политичкиот момент во Македонија, на Балканот и во светот.

Поради миграционите движења, како и поради зголемувањето на наталитетот, бројот на македонските доселеници расте од година во година. Меѓутоа, не постојат целосни и попрецизни податоци за бројот на македонските иселеници во прекуокеанските и во западноевропските, како и во некои соседни земји. Некои пореални проценки зборуваат дека од средината на 19 век до денес од сите делови на Македонија, во разни земји во светот се преселиле од 600 до 700 илјади Македонци.

Во отсуство на целосни статистички и други податоци, мошне тешко е реално да се утврди точниот број, меѓутоа, се проценува дека во САД, Канада и во Австралија живеат околу 500 илјади македонски доселеници, од кои околу 150.000 во САД, приближно 1500.000 во Канада, и над 200.000 во Австралија и Нов Зеланд, од кои поголемиот број се од Егејска Македонија, а потоа од Република Македонија и мал број од македонскиот дел во Бугарија и во Албанија. Се проценува дека во Европа и во други земји живеат околу 100.000 македонски иселеници. Постои одреден број доселеници од македонско потекло коишто живеат во Јужна Америка, Египет, Велика Британија, Јужна Африка и во источноевропските земји, како и во Турција, каде има голем број Македонци - муслимани и етнички Турци од Македонија.

Современата економска емиграција голем интензитет забележа во деведесеттите години од минатиот век, кога Македонија ја напуштија над 100 илјади нејзини граѓани (вклучително Македонци, етнички Албанци и други). Тоа го потврдуваат расположливите податоци од последниот попис на населението на Република Македонија.

Во рамките на Пописот 2021 беше овозможено македонските државјани кои живеат и престојуваат во странство повеќе од една година да се самопопишат преку веб-апликација која беше достапна на веб-страницата за Попис. Оваа можност ја искористија 258 932 наши сонародници од кои 24.55 % се изјасниа како Македонци, 66.42 % како Албанци, 4.78 % како Турци и др. Оваа категорија граѓани не влегува во вкупното резидентно население на Република Македонија.

grant Macedonians came from the Aegean part of Macedonia, 25 percent from the Vardar part, and 15 percent from the Pirin part.

According to the UN Special Commission for the Balkans, in its report of May 13, 1949, a total of 232,000 Macedonians were deported from Aegean Macedonia. In their place, the Greek authorities settled Greek refugees from Asia Minor in Greek Macedonia.

Emigration from all parts of Macedonia was intense between the two World Wars, particularly after the global economic crisis. Emigration continued to intensify after the Second World War, especially after the defeat of the Democratic Army of Greece in the Greek Civil War, in which the Macedonian population of the Aegean part of Macedonia participated en masse, hoping to finally gain their national and social rights.

Due to reprisals and other deliberate pressures from the Greek authorities on the Macedonian population, a vast number of Macedonians and other ethnic groups were forcibly relocated and had to leave their homeland. This was especially pronounced in the Lerin and Kostur regions.

The period after 1960 is also significant. With the opening of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia (SFRY) to the world and its inclusion in the international division of labor, alongside the growth of the agrarian population in cities and the liberalization of policies regarding work abroad, a large number of workers and intellectuals from the then Socialist Republic of Macedonia emigrated to North America. Migration movements from Macedonia to the world continue to this day, although their intensity varies depending on the economic and political situation in Macedonia, the Balkans, and the world.

Due to migration movements and an increase in the birth rate, the number of Macedonian immigrants continues to grow each year. However, there is a lack of complete and more precise data on the number of Macedonian emigrants in overseas and Western European countries, as well as in some neighboring countries. Some estimates suggest that, from the mid-19th century to the present day, between 600,000 and 700,000 Macedonians have migrated from all parts of Macedonia to various countries around the world.

In the absence of complete statistical data, it is difficult to determine the exact number of emigrants. However, it is estimated that about 500,000 Macedonian immigrants live in the United States, Canada, and Australia. Of these, approximately 150,000 reside in the United States, around 200,000 in Australia and New Zealand, and about 150,000 in Canada. The majority of these immigrants come from Aegean Macedonia, followed by the Republic of Macedonia, with a smaller number from the Macedonian regions of Bulgaria and Albania. It is also estimated that around 100,000 Macedonian emigrants live in Europe and other countries.

Additionally, there are significant numbers of Macedonian-origin immigrants living in South America, Egypt, Great Britain, South Africa, and Eastern European countries, as well as in Turkey, where many Macedonians—both Muslim and ethnic Turks—are settled.

Modern economic emigration peaked in the 1990s, when over 100,000 citizens (including Macedonians, ethnic Albanians, and others) left Macedonia. This is supported by data from the last population census of the Republic of Macedonia.

As part of the 2021 Census, Macedonian citizens living abroad for more than a year were able to self-enumerate via a web application available on the Census website. A total of 258,932 of our compatriots participated in this process. Of these, 24.55% identified as Macedonians, 66.42% as Albanians, 4.78% as Turks, and others. This group of citizens is not included in the total resident population of the Republic of Macedonia.

ДЕЛ ОД ИСТОРИЈАТА НА ДОЛНА ПРЕСПА

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ – КАТИН, кој е познат само како Славе Катин е голем вљубеник во својата родна Преспа, во етничка Македонија и македонскиот народ, како и во Македонската православна црква - Охридска архиепископија и во Македонците насекаде во светот. Тој и' е познат на македонската и на меѓународната јавност по неговите бројни публикации, новинарски и научни трудови кои се посветени, главно, на етничка Македонија и на животот на Македонците во дијаспората.

Славе Катин не припаѓа на политичка партија, бидејќи тој е припадник на етничка Македонија, на Македонците во дијаспората и на Македонската православна црква-Охридска архиепископија (МПЦ-ОА), која како институција игра значајна улога во опфаќањето и сплотеноста на Македонците надвор од Македонија, особено во прекуокеанските земји и насекаде во светот.

Разновидната палета на Катин за реализација на стратешките цели на ова поле опфаќа бројни напори, од кои дел веќе функционираат. Покрај релативно честите посети на трите континенти и неговите приватни средби со мигрантите, преку неговите монографски публикации за најуспешните од нив, Катин, исто така, се обидува да предизвика интерес кај државните лидери во земјата за соработка со дијаспората. Ова особено се очекува со објавување на неговата 55 книга Израел и Македонија (на англиски,македонски и хебрејски).

Катин е роден на 19 август 1941 година во Долна Преспа, во куќа која во тој период ја заплискувале брановите на Преспанското Езеро, во непосредна близина на старата населба Наколец. Тој е роден точно на почетокот на Втората светска војна, кога Хитлеровска Германија, опијанета од идеологијата на фашизмот, се крена против целиот свет, верувајќи дека има сили да завладее со него.

Во неговата биографија е забележано дека извесен период по неговото раѓање, семејството се преселува во Љубојно, од каде е неговата мајка Сандра. До завршувањето на осумгодишното училиште во Љубојно и средното училиште во Скопје го носи презимето на мајка му – Грежловски, а потоа на факултет во Белград продолжува со презимето на неговиот биолошки тако Ристо (Барџевски) – Николовски. Во Љубојно Славе го минува поголемиот дел од детството, од младоста, а се навраќа во него скоро цел живот. Катин таму има библиотека со околу 4.000 книги Таму од мали нозе го почувствувал тешкиот печалбарски живот на луѓето од Преспа, особено преку печалбарската сага на дедо му Алексо (Алек) Ристов – Грежлов во Детроит, мајка му Сандра и очихот Јосиф Ничевски во Торонто

Основното и осумгодишното училиште (со мала матура) го завршува во училиштето „Димитар Влахов" во Љубојно, а Средно техничкото училиште геодетски отсек во училиштето „Здравко Цветковски" во Скопје. Студирал две години Геодезија на Вишата геодетска школа во Белград. се школувал и во Торонто,а дипломирал на Катедрата за англиски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет „Блаже Конески" при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје.

Катин е роден на 19 август 1941 година во Долна Преспа, во куќа која во тој период ја заплискувале брановите на Преспанското Езеро, во непосредна близина на старата населба Наколец. Тој е роден точно на почетокот на Втората светска војна, кога Хитлеровска Германија, опијанета од идеологијата на фашизмот, се крена против целиот свет, верувајќи дека има сили да завладее со него.

Во големата светска катаклизма, во семејството на Сандра и Ристо Николовски (Барџевски кој во 1944 ја напушти Македонија и го заврши бурниот живот во Рио де Жанеито,во Бразил) се родил си-

PART OF THE HISTORY OF DOLNA PRESPA

SLAVE' NIKOLOVSKI – KATIN, who is known only as Slavè Katin, is a great lover of his native Prespa, of Macedonia, ethnic Macedonians, as well as of the Macedoniaj Orthodox Churvh-Ohrid Arcbisopric and the Macedonian Diaspora. He is known to the Macedonian and international community for his numerous publications, journalistic and scientific papers devoted mainly to the ethnic Macedonia and the Macedonians in the world.

Slavè Katin does not belong to any political party, because he belongs to the Ethnic Macedonia, to the Macedonians in the Diaspora and to the Macedonian Orthodox Church-Ohrid Archbishopric, which as an institution plays an important role in gathering of the Macedonians outside Macedonia, especially in the overseas countries and all over the world.

Katin's diverse palette for realization of the strategic objectives in this field covers numerous endeavors, part of which is already functioning. In addition to his relatively frequent visits to the three continents and his private meetings with the migrants, through his monographic publications about the most successful of them Katin also tries to arouse interest among state leaders in the country for collaboration with the Diaspora. This is especially expected by publishing of his 55 book Israel and Macedonia (in English Macedonian and Hebrew).

He was born on August 19, 1941, in Dolna Prespa in a house which the waves of Lake Prespa used to splash at that time, near the old settlement Nakolec. He was born at the start of World War II when Hitler's Germany, opiated by fascist ideology, rose against the entire world believing it had the power to seize it all.

His biography tells us that several months after he was born his family moved to Ljubojno, where his mother Sandra came from. Until he finished the Primary school in Ljubojno and the Technical school in Skopje, he carried the family name of his mother Sandra – Grezhlovski, then at the Faculty in Belgrade continued with the family name of his biological father Risto (Bardxevski)– Nikolovski. Slavè spent most of his childhood and early years in Ljubojno, where he has a library of about 4.000 book, and has continued to return to it almost his entire life. Thus, from a very young age he felt the hard migrant life of the people from Prespa, particularly through the migrant saga of his grandfather, Alekso (Alec) Ristov-Grezhlov in Detroit, USA, his mother Sandra and his stepfather Josif Nichevski in Toronto, Canada

Slavè completed eight years of primary school in the school "Dimitar Vlahov" in Ljubojno gaining his certificate, and learned Geodesy at the Secondary Technical School "Zdravko TSvetkovski" in Skopje. He studied at the Geodesy Department of the University of Belgrade, then he continued his education in Toronto, but graduated from the Department of English Language and Literature at the Faculty of Philology "Blazhe Koneski" at the University of St. Cyril and Methodij in Skopje.

Katin was born on August 19, 1941 in Lower Prespa, in a house that at that time was splashed by the waves of Lake Prespa, in the immediate vicinity of the old settlement of Nakolec. He was born right at the beginning of World War II, when Hitler's Germany, intoxicated by the ideology of fascism, rose up against the whole world, believing that it had the strength to rule it. In the great world cataclysm, in the family of Sandra and Risto Nikolovski (Bardzhevski who left Macedonia in 1944 and ended his turbulent life in Rio de Janeiro, Brazil) a son Slave was born who would continue the family line. And not only that, they seemed to have a premonition that their first and only child would become a well-known and rec-

нот Славе кој ќе ја продолжи семејната лоза. И не само тоа, тие како да претчувствувале дека нивното прво и единствено чедо, ќе стане познато и признато име, не само во Преспа, туку и во Македонија и надвор од неа ширум светот.

Едно од езерските населби во Преспа е, секако, селото Наколец. Тоа е дел од Долна Преспа и е сместено на источниот брег на Преспанското Езеро. Наколец се наоѓа на неколку километри од границата на македонската земја, на два километри на запад од Љубојно и на север од Долно Дупени, на надморска височина како и Езерото во минатото, од околу 850 метри. Тоа е типично езерско, преспанско село.

Името го добило по тоа што во минатото, кога нивото на водата на Преспанското Езерото рапидно се зголемило, селото било изградено на колци. Иако жителите немале можност да ја видат населбата на колци над вода, се сеќаваат дека до пред педесеттина години езерската македонската православна црква „Св. Никола" се наоѓала во вода. Од ѕидот на црквата се скокало во водите на Преспанското Езеро.

Затоа остана раскажувањето дека Наколец во минатото било македонска Венеција. Подолг период плажите вдолж брегот на Преспанското Езеро кај Наколец биле едни од најпесокливите и најатрактивните и собиралиште на бројни капачи од Преспа, Битола и пошироко

Ова го кажува легендата, а денес селото е оддалечено од езерото, каде пораснала корија од дрва и трски. Инаку, во селото живеат Македонци, Албанци и Роми. Жителите во ова населено место отсекогаш биле пример за добар соживот, бидејќи тие заедно оделе и на свадба и на погреб, и на риби и на ниви и заедно делат и добро и зло.

Во Наколец има основно училиште во кое се одржувала настава до четврто оддеделение, има амбуланта, продавници и услужни објекти за градежен материјал, железо и земјоделски препарати. Порано селото било средно по големина, а со иселувањето на жителите во странство и по македонските градови, значително се намалил бројот на жителите.

Според преданието, селото трипати било преместувано додека не ја заземало денешната местоположба што се потврдува со следниве факти. Кога езерото било повлечено слично на денешната положба, населбата постоела на околу 400 метри подолу, кон езерото од денешната местоположба. Тоа се потврдува со откриените остатоци по опаѓањето на нивото на водата, што следи во периодот од 1987 година до денес, со тенденција на натамошно повлекување.

Притоа, покрај темелите на езерската црква „Свети Никола", која била преместувана кон крајбрежјето и остатоците од живеалиштата, беа откриени два бунара: едниот сосидан со камен, другиот плетен со фоини прачки, како и многу керамички предмети. Но, најинтересно е тоа што повлеченото Преспанско Езеро зад себе оставило траги од некогашни живеалишта на колци, според кои се зачувал топонимот, односно името на селото Наколец, што означува живеалиште на колци.

Во Наколец постојат три македонски православни цркви и тоа: „Свети Никола", лоцирана во центарот на селото каде се и селските гробишта, која е изградена во 1884 година, потоа црквата „Свети Атанас", подигната меѓу двете светски војни и уште езерската црква „Свети Никола", подигната на самиот брег на Преспанското Езерото, изградена во 1921 година на стари темели.

Во Наколец постои џамија, која, веројатно, била изградена во XIX век, реновирана е во 1995 година, а во неа постојат гробишта со арапско писмо. Таа им служи на муслиманите во селото. Исто така, во Наколец има и Теќе кое е реновирано во 2003 година, лоцирано на самиот влез во селото. И покрај тоа што сите верници од муслиманска вероисповед во селото одат во џамијата, постоењето на Теќето укажува на постоење на муслиманска дервишка секта – бектеши во овој дел на Преспа.

Затоа со право се вели дека ова село во Долна Преспа, на брегот на Преспанското Езеро е расадник на голем број интелектуалци, село на рибите, јаболката и заедничкото живеење на Македонците, македонските Албанците и Ромите

Со своја прва училишна зграда селото се стекнало во годините на Првата светска војна, од кога, всушност, и почнале образовните процеси во овој крај. Затоа селото е познато по одреден број интелектуалци, меѓу кои се: д-р Ратко Наумовски, Милица Диневска, д-р Борче Наумовски, д-р Васа Наумовска, проф д-р Ибраим Камбери, проф. д-р Бедри Камбери, проф д-р Дервиш Камбери, Реџеп Реџепи, потоа бизнисмените Васил Јанкуловски, Атанас Гаџовски, д-р Асиме Османи, Коле Николовски и други.

ognized name, not only in Prespa, but also in Macedonia and beyond, all over the world.

One of the lake settlements in Prespa is, of course, the village of Nakolets. It is part of Lower Prespa and is located on the east shore of Lake Prespa. Nakolets is located a few kilometers from the border of the Macedonian land, two kilometers west of Ljubojno and north of Dolno Dupeni, at an altitude like the Lake in the past, of about 850 meters. It is a typical lake, Prespa village.

It was named in the past when the water level of the lake increased rapidly and therefore the village had to be built on poles. Although the residents did not have the opportunity to see the settlement on poles above the water, they remember that until about fifty years ago, the lakeside Macedonian Orthodox Church St. Nikola was in the water. People jumped from the wall of the church into the waters of Lake Prespa.

That is why the story remained that Nakolets was the Macedonian Venice in the past. For a long time, the beaches along the shore of Lake Prespa near Nakolets were some of the sandiest and most attractive and a gathering place for numerous swimmers from Prespa, Bitola and beyond.

This is what the legend says, and today the village is far from the lake, where a grove of trees and reeds has grown. Otherwise, Macedonians, Albanians and Roma live in the village. The residents of this settlement have always been an example of good co-habitation, because they went together to weddings and funerals, fishing and ploughing, together sharing both good and evil.

Nakolets is home to a primary school to the fourth grade, a clinic, shops and service facilities for construction material, iron and agricultural preparations. The village was of a medium-size in the past, but as a result of imigration abroad by the villagers and to towns in Macedonia, its population has decreased significantly.

According to legend, the village was dislocated three times, confirmed by the following facts. When the lake was drawn, the settlement existed around 300 metres closer to the present location of the Lake. This was confirmed by remains discovered after the water level receded, which took place in the period from 1987 until today, with the tendency for further withdrawal.

On that occasion, in addition to the foundations of the St. Nikola Church, which was dislocated towards the coast, and the remains of dwellings, two wells were also discovered: one constructed with stone, the other knitted with wicker, as well as many ceramic items. But most interesting is that the shrunken lake left behind traces of former habitat poles, according to which its toponym is kept, i.e. the name of the village Nakolets, which indicates settlement on poles.

There are three important localities in Nakolec: Leska, Metilaec and Lapata. There are three Macedonian Orthodox churches: St. Nikola built in 1884 in the centre of the village where the village cemetery is located, St. Atanas Church, built between the two world wars and the St. Nikola Church, on the very shore of the lake, which was built in 1921 upon the old foundations.

The mosque in Nakolets, which was probably built in the 19th century, was renovated in 1995 and it is home to graves with Arabic script. It is used for religious services for Muslims of the village. In addition, there is a tekke which was renovated in 2003, located at the entrance to the village. Despite the fact that all believers of the Muslim religion in the village go to the mosque, the existence of the tekke indicates the existence of a Muslim dervish sect - bektesh.

Thus, it can rightly be said that this village in Lower Prespa, on the shores of Lake Prespa, is a nursery for a large number of intellectuals, a village of fish, apples and the mutual life of Macedonians, Macedonian Albanians and Roma. The village acquired its first school building during the years of World War I, when education started in this region. Therefore it is known by a number of intellectuals, including: Dr. Ratko Naumovski, Milica Dinevska, Dr. Borche Naumovski, Stevo Dinevski, Dr. Vasa Naumovska, Prof. Dr. Ibraim Kamberi, Prof Dr. Dervish Kamberi, Redjep Redjepi, then businessmen Vasil Jankulovski, Atanas Gadzovski, Vlado Dimovski, Dobre Nikolovski, Vlado Cvetkovski, Zdravko Nikolovski, Vasil Makarovski, Kole Nikolovski, Dr. Asime Osmani, Kole Nikolovski and others.

Во иселеништвото, пак, меѓу другите се познати: Ристо Василевски, писател и надворешен член на МАНУ, кој живее и твори во Србија, потоа д-р Васил Богоевски, бизнисменот Јоле (Џо) Наумовски, м-р Ристо Грпчевски, Владо Стерјовски, Славе Јанкулов-Грпчевски, Наум Наумовски, Јонче Барџевски и други.

Во Наколец сум роден и јас, Славе Николовски-Катин, авторот на овој текст. Јас сум по татко Ристо Барџевски (Николовски), кој како политички емигрант живееше и почина во Бразил. Роден сум во плевната која во тој период ја заплискувале брановите на Преспанското Езеро, во трската, во непосредна близина на куќата на Барџевци. Меѓутоа, после кус период заедно со мајка ми се преселивме во Љуобјно, од каде ми се корените по мајками Сандра Грежловска, а прекарот „Катин" го добив по баба ми Ката Грпчевска-Грежловска, родена во Наколец, а мажена за дедо Алексо Грежлов (Ристов) во Љуболно, додека мојата прабаба Кира била од селото Нивици.

Меѓутоа, јас сум израснат во најголемото село во Долна Преспа - Љубојно. Тоа е дел од вистината за Македонија, за печалбарството, за минатото, за сегашноста и за иднината. Љубојно се наоѓа во Долна Преспа, во пазувите на Баба Планина недалеку од Преспанското Езеро, на македонска земја, а само неколку километри северно од границата на истата земја меѓу Република Македонија и јужниот сосед, на местото викано „Маркова Нога"

Љубојно, моето место на мојот живот пак, има рамничарско-ридска положба, се наоѓа на надморска височина од околу 920 метри и зафаќа простор од околу 13 километри квадратни. Љубојно е оддалечено околу 28 километри од општинскиот центар Ресен, а по шеесетина километри од Битола и од Охрид.

Селото Љубојно за првпат се споменува во еден запис на Сливничкиот манастир во 1607 година како поголема македонска населба. Затоа со право се вели дека ова е село со долга и бурна историја. Сведоци на таа македонска историја се низа оставнини како што се нивните стари куќи, бројните македонски православни цркви и манастири и други објекти кои ја чуваат вистината и тајната за Љубојно, за љубанци, за Долна Преспа, за Македонија и за целиот македонски народ.

Љубојно е едно од најкарактеристичните места во Преспа и пошироко. Долго време претставуваше општински, образовен, културен и здравствен центар за Долна Преспа и пошироко. Тоа е едно од најубавите села кое пленува со своите архитектонски градби, со стилот на старите куќи, сокаците и дворовите, како и со иновациите во начинот на живеење што бројните печалбари ги пренеле од светот во својот роден крај.

Тоа, како и многу македонски села, е село од збиен тип; со тесни калдрмисани улици, стари македонски куќи изѕидани со камен и на кои се впечатливи пространи балкони, како и со дворови заградени со авлии што се резултат на пограничната местоположба.

Еден од првите членови на Националниот комитет за ослободување од ропството, штипјанецот Славејко Арсов од 1901 година кога се одвивале подготовките за почеток на востанието, па сè до завршувањето на востанието, честопати бил присутен во Љубојно, организирајќи револуционерни комитети. За тогашните настани е сведок спомен-куќата на Калајџиовци во која се криеле, меѓу другите, кривенскиот војвода дедо Геро и во која загинал комитата Ристо Бузако од Арвати.

За овие настани од времето на Илинденското востание на куќата на Калајџиовци е поставена спомен-плоча како потсетник која ги потсетува денешните генерации, кои секоја година им оддаваат достојна почит на сите илинденци токму пред куќата на Калајџиовци и токму на денот на востанието, односно на 2 август, на Илинден.

Според историските податоци, периодот од Илинденското востание па сè до Втората светска војна е карактеристичен по тоа што во 1919 година била отворена (пренесена од Наколец) првата општина во Љубојно, а во 1927 година била изградена новата општинска зграда, која денес е преадаптирана во полициски станови. Потоа, во 1922 година била отворена џандармериската станица, која и денес постои како зграда.

Веднаш до неа, во 1937 година била изградена Царинарницата. Војничката зграда, позната кај љубанци под името Штаб, пак, е изградена во 1932 година, а во 1936 година во Љубојно започнала со работа Поштата, која ги задоволувала потребите на целата љубанска општина. Меѓутоа, веднаш по Народноослободителната војна во Љубојно во 1946 година била отворена сегашната Македонска пошта.

In the diaspora, however, the following distinguished compatriots are well-known: Risto Vasilevski, a writer and an external member of MASA, who lives and works in Serbia, Dr. Vasil Bogoevski, businessman Yole (Joe) Naumovski, MA Risto Grpchevski, Vlado Sterjovski, Slave Jankulov-Grpchevski, Naum Naumovski, Jonche Bardzevski and others.

I, Slavè Nikolovski-Katin, the author of this text, was also born in Nakolets. My father is Risto Bardzevski (Nikolovski), who lived and died in Brazil as a political emigrant. I was born in the barn that at that time was splashed by the waves of Lake Prespa, in the reeds, in the immediate vicinity of the Bardzevci house. However, after a short period of time, together with my mother, we moved to Ljubojno, where my roots are from, according to my mother Sandra Grezhlovska, and I got the nickname "Katin" after my grandmother Kata Grpcevska-Grezhlovska, born in Nakolets, and married to grandfather Alekso Grezhlov (Ristov) in Ljubojno, while my great-grandmother Kira was from the village of Nivici.

However, I was raised in the largest village in Lower Prespa - Ljubojno. It is a part of the truth about Macedonia, about migrant workers, about the past, the present and the future. Ljubojno is located in Prespa within the bosom of Baba Mountain, not far from Lake Prespa, on Macedonian land only a few kilometres north of the Republic of Macedonia's border with its southern neighbor, at a place called "Markova Noga".

Ljubojno, the place of my life, on the other hand, has a flat, hilly position with an altitude of about 920 metres and covers an area of about 13 square kilometres. Ljubojno is about 28 km from the municipal centre Resen, and about 60 km from Bitola and Ohrid.

The village of Ljubojno was first mentioned in a Slivnica Monastery record in 1607 as a larger Macedonian settlement. Therefore, it is rightly said that this is a village with a long and turbulent history. Witnesses to that Macedonian history are a series of relics such as their old houses, the numerous Macedonian Orthodox churches and monasteries and other buildings that keep the truth and the secret about Ljubojno, about Ljubanci, about Lower Prespa, about Macedonia and the entire Macedonian people.

Ljubojno is one of the most characteristic places in the Lake Prespa region and beyond. For a long time it was a municipal, educational, cultural and health centre for Lower Prespa and beyond. Now it is one of the most beautiful villages which enchants with its architectural buildings, its old-styled houses, as well as with innovations of lifestyle that many expatriates have introduced into their birthplace.

Ljubojno, like many other Macedonian villages, is compact with narrow cobbled walkways, old Macedonian houses built of stone with impressive spacious balconies and courtyards enclosed by gates as a result of its location near the border.

One of the first members of the National Committee for liberation from slavery, Slavejko Arsov from Shtip came to Ljubojno to organize revolutionary committees in 1901 when preparations for the start of the Uprising commenced until it ended. Then witness to those remarkable events is the house of the Kalajdzhiovcis in which, among others, voyvoda from Kriveni, known as grandfather, Gero hid and in which revolutionary Risto Buzako from Arvati was killed.

Therefore a commemorative plaque was put up on the house of the Kalajdzhiovci in honour of those events from the time of the Ilinden Uprising. Tribute is paid to all Ilinden revolutionaries every year in front of this house on the Day of the Uprising that is, on August 2, Ilinden.

According to historical data, the period between the Ilinden Uprising and World War II is special in that the first municipality was established in Ljubojno in 1919 (i.e. moved from Nakolec) to the house of Kole Bubutiov and in 1927 a new municipal building was built, which today is used as a residential police building. Then in 1922 a gendarmerie was opened, which still exists today serving as a police station.

Next to it a customs unit was built in 1937. The military building, known by the name of Staff in Ljubojno, was built in 1932, and in 1936 the Post Office was put into operation to satisfy the needs of the entire Ljubojno municipality. However, the current Macedonian post office building was

Периодот меѓу двете светски војни за Љубојно е карактеристично и по тоа што во 1931 година на гласањето за пратеник во Ресен, меѓу четирите кандидати, најмногу гласови добил д-р Михајло Попов од Љубојно. И д-р Владо Туџаров бил избран за околиски лекар, а бил и претседател на фудбалскиот клуб во Ресен во 1938 година.

Монографите „Љубојно-љубов наша“ од Стојан Лембо, е издадено на „Друштвото за наука и уметност“, Битола, 1996, на 350 страници (на македонски), како и публикацијата „ Илинден во Љубојно и Преспа“, чиј автори се Славе Николовски-Катин, Бошко Рајчовски-Пелистерски, а во издание на „Македонска искра“ од Скопје и Македонско друштво „Љубојно“ од Детроит, САД, издадена во 2013, на 320 страници (на македонски и англиски) се прекрасни, вечни и значајни изданија за Љубојно.

Инаку, Љубојно било под многу окупации: српска, бугарска, италијанска, германска и албанска окупација, но секогаш било и база на преспанските движења за ослободување на македонскиот народ. Така, во Втората светска војна кога на 9 септември 1943 година во Љубојно, со околните села: Брајчино, Наколец, Долно Дупени, Штрбово, Крани, Арвати и Сливница, што ги опфаќало како општина, била создадена слободна територија, прва во Преспа. За жал, таа слобода траела само до 6 ноември 1943 година, кога Љубојно било окупирано од бугарските фашистички војски и останало под нивна окупација сè до целосното ослободување, до 5 септември 1944 година.

Кога се зборува за борбената Преспа, за местото каде што владеел првиот македонски цар, Самоил, важно е да се спомене дека во Љубојно на 8 и 9 септември 1943 година била формирана првата слободна територија во Преспа, за подоцна во текот на 1944 година Љубојно целосно да биде засекогаш ослободена од бројните непријатели.

Дел од Наколец / Part of Nakolec

opened in Ljubojno immediately after the liberation war, in 1946.

The period between the two world wars was also characteristic for Ljubojno in that at the 1931 election for delegates in Resen most votes were for Dr. Michael Popov from Ljubojno, among four other candidates. In addition Dr. Vlado Tudzharov was elected district doctor and he was also president of the football club of Resen in 1938.

The monographs "Ljubojno-ljubov nasha" by Stojan Lembo, published by the "Society for Science and Art", Bitola, 1996, on 350 pages (in Macedonian), as well as the publication "Ilinden in Ljubojno and Prespa", whose authors are Slavè Nikolovski-Katin, Boshko Rajchovski-Pelisterski, and published by "Makedonska iskra" from Skopje and the Macedonian Society "Ljubojno" from Detroit, USA, published in 2013, on 320 pages (in Macedonian and English) are wonderful, eternal and significant publications about Ljubojno.

Ljubojno was under many occupations: Serbian, Bulgarian, Italian, German and Albanian, but it always was a base for Prespa liberation movements in all those fights and efforts of the Macedonian people. This was the case in World War II when, on September 9, 1943, a free territory in Ljubojno covering the surrounding villages was created, the first one in Prespa. Unfortunately, this freedom lasted only for two months (until November 6, 1943) when Ljubojno was occupied by Bulgarian forces and remained occupied until its full liberation on September 5, 1944.

When talking about the battle-scarred Prespa, the place where the first Macedonian Tsar, Samoil, ruled, it is important to mention that in Ljubojno on September 8 and 9, 1943, the first free territory in Prespa was formed, and later in 1944 Ljubojno was completely and forever liberated from its numerous enemies.

Центароѿ (Поленаѿа) на Љубојно / The Center (Polenata) of Ljubojno

Етничка Преспа / Ethnic Prespa

Сарајот во Ресен / The Saray in Resen

Македонски иѓраорци / Macedonian dancers

Центарот на Виница / The center of Vinica

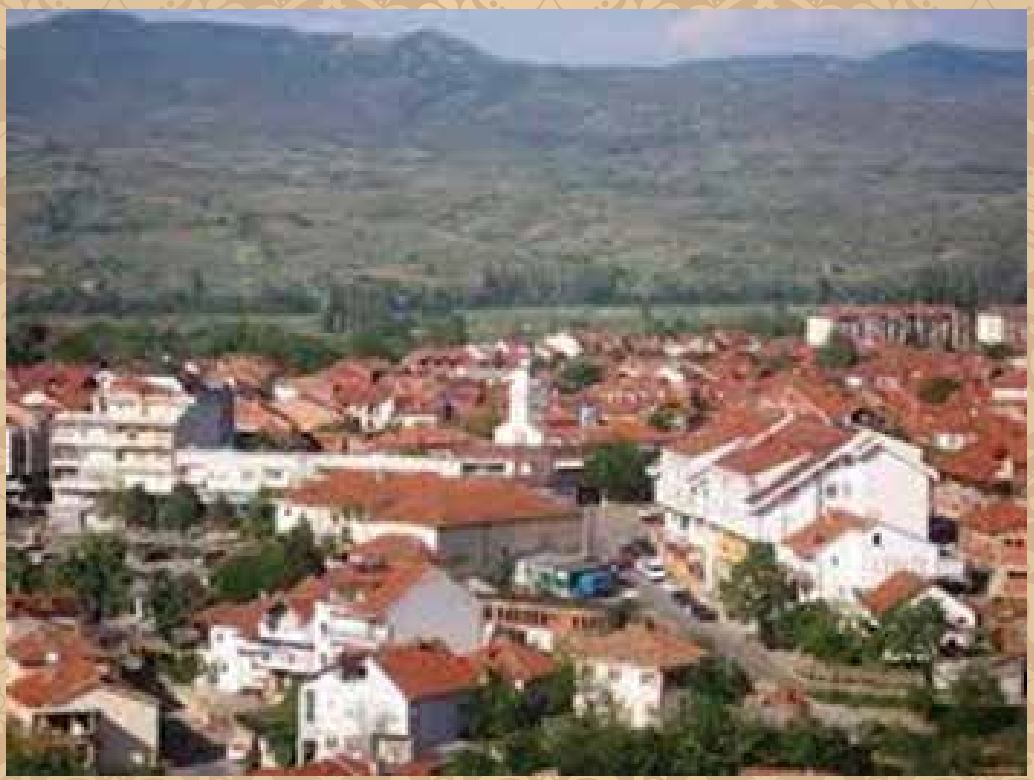

Панорана на Виница / Panorama of Vinica

Гимназијата "Ванчо Прке" во Виница / The Highschool "Vancho Prke" in Vinica

Теракотни икони од Виничкото Кале / Terracotta icons from the Vinica Fortress

ВИНИЦА – МАКЕДОНСКО – АНТИЧКИ ЦЕНТАР

Во сестраниот развој на Република Македонија, и градот и Општината Виница по ослободувањето, бележат видни резултати во својата иднина. Во минатото, од исклучително земјоделско подрачје, со мали заостанати земјоделски поседи и нешто ситно занаетчиство, без други индустриски објекти, освен две мали погони за лупење на ориз во Виница и Блатец, беше без работничка класа и интелигенција, денес на територијата на Општината постојат и дејствуваат бројни работни општествени стопански, образовни, религиозни и други организации.

Виница е град во кој е родена мојата сопруга Нада и каде го добила нејзиното основно и средно образование. Градот Виница се наоѓа во источниот дел на Македонија, сместен во југоисточниот дел на Кочанската-виничката Котлина и е центар на Општината Виница. За името на Виница има повеќе народни и научни претпоставки. Ненавлегувајќи во научните тврдења, ќе го прифатам народното тврдење. Така според локалната легенда името „Виница" настанало во период од неколкуте сушни години кога наместо со вода, куќите биле градени со вино.

Инаку Виница се наоѓа во подножјето на планината Плачковица, помеѓу планините Голак и Обозна, на реките Обозна и Брегалница, на околу 400 метри надморска височина. Градот е оддалечен околу 11 километри југоисточно од најблискиот град Кочани, на четиресетина километри југозападно од Делчево, 40 километри североисточно од Штип и четириесетина километри северозападно од Берово. Низ градот течат и повеќе помали реки, меѓу нив и реките Виничка и Градечка. Градот Виница е најпознат по историското римско наоѓалиште „Виничката тврдина" (Калето), која се наоѓа на ридот над градот. Во неа се пронајдени познатите во светот - ранохристијанските теракотни икони.

Според историските документи, подрачјето на Виница било населено во времето на неолитскиот период (од 12 до 6 век п.н.е), според пронајдените материјали од Виничкото Кале и околните археолошки наоѓалишта. Сегашна Виница потекнува од Виничката тврдина, која била центар на производство со вино. Лозовите насади на виничкиот рид биле напуштени во почетокот на дваесеттиот век кога поактивно започнале археолошките истражувања.

Според историските документи, во османлиските даночни регистри на немуслиманското население во вилаетот Кратово 1618 – 1619 година, е забележано како село *Виниче* со 55 домаќинства. Во списокот на селата на немуслиманските домаќинства во истиот вилает од 1637 година, регистрирани се 31 домаќинство.

Евлија Челебија, пак, во втората половина на 17 век, за ова мало место забележал: *„Патувајќи четири часа низ гори и планини, пристигнав во Виница, познато место по големиот пазар на земјоделско-сточарски производи. Местото го викаат Јени-пазар (Нов-пазар)".* Поради овој голем и богат пазар со стока, кој инаку се одржувал секоја недела, Виница подолг период била именувана токму во белешките на Челебија.

Треба да се спомене дека Виница како поголема селска населба се развила во XIX век кога била формирана чаршијата и кога станала трговски и пазарен центар за селата од левата страна на Брегалница. Богатиот сточен пазар и одржувањето на два панаѓури годишно овозможило во населбата да постојат покрај повеќето трговски и занаетчиски дуќани и 10 анови. Како резултат на економскиот подем во 1858 година во Виница била изградена голема и убава црква посветена на св. Арахангел Михаил. Во 1870 година, Виница имала 200 куќи со околу илјада жители.

VINICA – MACEDONIAN – ANCIENT CENTER

Both the town and the Municipality of Vinica have seen noticeable outcomes in the post-liberation ubiquitos development of the Republic of Macedonia. In the past, the area was predominantly agricultural, characterized by small, underdeveloped farms and minor crafts, with limited industrial activity aside from two small rice husking plants in Vinica and Blatec. There was no working class or intellectual community. Today, however, the municipality hosts a wide range of social, economic, educational, religious, and other organizations actively contributing to its development.

Vinica, my wife Nada's hometown, is where she completed both her primary and secondary education. Located in the eastern part of Macedonia, in the southeastern region of the Kocani-Vinica Valley, it serves as the administrative center of the Municipality of Vinica. There are various folk tales and scientific theories about the origin of the town's name. While avoiding scholarly interpretations, I lean toward the local legend, which claims that during a period of severe drought, houses were built using wine instead of water, giving rise to the name "Vinica."

Vinica lies at the foot of the Plachkovica Mountain, nestled between the Golak and Obozna mountains, near the Obozna and Bregalnica rivers, at an elevation of around 400 meters above sea level. It is situated approximately 11 kilometers southeast of Kocani, 40 kilometers southwest of Delchevo, 40 kilometers northeast of Shtip, and about 40 kilometers northwest of Berovo. Several smaller rivers flow through the town, including the Vinichka and Gradechka rivers.

The town is most famous for the historic Roman site "Vinica Fortress" (Kaleto), located on a hill above the city, where early Christian terracotta icons of global significance were discovered.

Historical records indicate that Vinica has been inhabited since the Neolithic period (12th to 6th century BC), as evidenced by findings from the Vinica Fortress and nearby archaeological sites. The modern town of Vinica traces its origins to this fortress, once a hub for wine production. The vineyards on Vinica Hill were abandoned in the early 20th century when archaeological excavations began.

During the Ottoman era, Vinica was documented as the village of Viniche in tax registers for the Kratovo vilayet. In 1618–1619, it had 55 non-Muslim households, which decreased to 31 households by 1637.

Evliya Çelebi, in turn, in the second half of the 17th century, noted about this small place: *"Traveling for four hours through the forests and mountains, I arrived in Vinica, a place famous for its large market for agricultural and livestock products. The place is called Yeni-pazar (New Market)".* Vinica gained prominence due to its bustling weekly market, which was notably mentioned in Çelebi's writings. By the 19th century, it had grown into a significant rural settlement, establishing a bazaar and becoming a trade and market hub for the villages on the left bank of the Bregalnica River. The thriving livestock market and the organization of two annual fairs contributed to the town's development, supporting numerous trade and craft shops as well as 10 inns. This economic prosperity led to the construction of a large, beautiful church dedicated to St. Archangel Michael in 1858. By 1870, Vinica had around 200 houses and a population of approximately one thousand residents.

Во годините од 1894 до 1897 година Виница, во периодот од активностите на револуционерната организација на Македонија, служела како главен пункт и канал на Тајната македонско-одринска револуционерна организација (ТМОРО), но и како складиште за оружје и муниција и архивски материјали. Во Виница од 1897 година, луѓе кои немале заеднички идеи со револуционерното дело на Организацијата, влегле во Виница и ја нападнале куќата на Ќазимага. Оваа бандитска група ја ограбила куќата на агата, а него го убила. Веднаш по овој настан, Турците ја провалиле Организацијата, додека над стотина жители од Виница и околните места биле заробени, измачувани и испратени во заточеништво. Овој настан во историјата на Македонија е познат како „Виничка афера".

Населението во Виница стагнирало сè до крајот на Втората светска војна, за потоа да почне да се наголемува, а најголем пораст забележало во периодот по 1971 година кога населбата била прогласена за град. Според пишаните документи, тогаш бројот на населението во Виница бил 5.993 жители, во 1981 година, 8.494 жители, а во 1991 година во градот имало 10.424 жители. Според пописот на населението од 2002 година, Виница имала 10.863 жители, чиј број се зголемувал во наредните години, за потоа, заради миграционите движења, особено за Европската Унија, тој број, за жал, постојано се намалува. Инаку, населението на Виница е составено од околу 85% Македонци, 11% Роми, 2,3% Турци, 1% Власи, а има и Срби и други националности.

Со зголемувањето на материјалната основа на стопанството по ослободувањето, постигнати се видни резултати и во развојот на општествените дејности. Така, во Виница е отворена и Гимназија Во неа досега завршиле средно образование повеќе од илјада ученици од кои поголемиот број го продолжија своето образование на виши школи и факултети во Македонија и пошироко Во областа на културата исто така постигнати се забележителни резултати.

Видни резултати се постигнати во областа на здравството и здравствената заштита на населението и во областа на решавањето на комуналните проблеми. Така, електрифицирани се сите 16 населени места во Општината Изградени се водоводи во Блатец, Липец, Трсино, Јакимово, Крушино, Лески, Истибање, Градец, Лаки и Пекљане.

Со изградбата на двата асфалтни крака за Берово и Делчево поврзани се повеќе места со асфалтни патишта. Така се поврзани и селата Градец, Липец. Пекљане, Истибање и Лаки. Постигнатите резултати во повоената изградба на Виница и општината, осетно го зголемија животниот стандард на граѓаните.

Од културните настани во Општина Виница треба да се споменат: Меѓународниот филклорен фестивал „Истибанско Здравоживо", Фестивал на хумор и сатира „Ин Виница Веритас", како и фолклорните и литературните активности во две основни училишта: „Славчо Стојменски" и „Гоче Делчев". Во Виница дејствуваат две музички групи „Распеани Виничани", „Јана", и фолклорната група „Китка".

На педесеттина метри од куќата на родителите на мојата сопруга Нада спроти ул. „Ленинова" се наоѓа градската бублиотека „Ванчо Прке" која е изградена во 1946 година. Тука се наоѓа и дејствува и домот на културата „Тошо Арсов" кој е центар на сите културни случувања, а во градот има: кино сала, детска градинка, здравствен дом, базен, метеоролпшка станица, музејот „Теракота' и центар за образование на деца и млади. Во гардот има три православни цркви, градската црква посветена на „Свети Архангел Михаик", црквата „Свети Апостол и Евангелист Лука" и црквата „Свети Јован" во Јакимово. Заштитник на градот Виница е Свети Павле на кого има посветено параклис пред општинската зграда, каде зрачи и Сонцео од Кутлеш (Палатица).

Не случано Виница е наречена „Македонско – антички центар". Тоа се должи на фактот што во околината и во самиот град постојат следниве археолошки наоѓалишта: „Виница", средновековна населба; „Пазариште", населба од римското време, „Виничкото Кале", населба од доцноантичкото време; „Горица", населба од доцна-античкото време и старохристијанска базилика; „Ила", некропола од железното време.

Затоа, кога човек ќе дојди во овој убав и питом град во кои живее гостопримлив, и добар народ, ќе посака пак да дојди, бидејќи е неодминливо да се види сè она што е дел од културното богатство на Виница и на Македонија.

From 1894 to 1897, during the period of the activities of the Macedonian revolutionary organization, Vinica served as the main point and channel of the Secret Macedonian-Odrina Revolutionary Organization (TMORO), but also as a weapons and ammunition and archival materials storage. In 1897 Vinica, people who did not share the revolutionary ideas of the Organization, entered the town and attacked the house of Kazimag. This bandit group robbed the house of the aga and killed him. Immediately after this event, the Turks broke into the Organization, while over a hundred residents of Vinica and the surrounding areas were captured, tortured and sent into captivity. This event in the history of Macedonia is known as the "Vinica affair".

The population of Vinica stagnated until the end of World War II, and then began to increase, and the largest increase was recorded in the period after 1971 when the settlement was declared a city. According to written documents, then the population of Vinica was 5,993 inhabitants, in 1981, 8,494 inhabitants, and in 1991 the city had 10,424 inhabitants. According to the 2002 census, Vinica had 10,863 inhabitants, whose number increased in the following years, but then, due to migration movements, especially to the European Union, that number, unfortunately, is constantly decreasing. In other aspects, the population of Vinica is composed of about 85% Macedonians, 11% Roma, 2.3% Turks, 1% Vlachs, and there are also Serbs and other nationalities.

Following the liberation and the strengthening of the local economy, significant progress was made in the development of social activities. A gymnasium was established in Vinica, where over a thousand students have completed secondary education, with many continuing their studies at higher institutions in Macedonia and beyond. Notable advancements were also made in cultural activities.

Improvements in healthcare and in the field of health in general as well as in communal infrastructure have been evident. All 16 settlements in the municipality were electrified. Water supply systems were installed in Blatec, Lipec, Trsino, Jakimovo, Krusino, Leski, Istibanje, Gradec, Laki, and Pekljane.

The construction of two asphalt roads connecting Berovo and Delchevo further improved accessibility, linking villages such as Gradec, Lipec, Pekljane, Istibanje, and Laki. These post-war developments in Vinica and the surrounding municipality have significantly enhanced the living standards of its residents.

Among the cultural events in the Municipality of Vinica, the following should be mentioned: the International Folklore Festival "Istibansko Zdravozhivo", the Festival of Humor and Satire "In Vinica Veritas", as well as folklore and literary activities in two primary schools: "Slavcho Stojmenski" and "Goche Delchev". Two musical groups "Raspeani Vinicani", "Jana", and the folklore group "Kitka" operate in Vinica.

About fifty meters from my wife Nada's parents' house, across Leninova Street, stands the "Vancho Prke" City Library, built in 1946. The "Tosho Arsov" Cultural Center, a hub for all cultural events, is also located here. The city boasts a cinema, kindergarten, health center, swimming pool, meteorological station, the "Terracotta" Museum, and a children and youth education center. There are three Orthodox churches: the city church of "Saint Archangel Michael," "Saint Apostle and Evangelist Luke," and "Saint John" in Jakimovo. Vinica's patron saint is Saint Paul, honored by a chapel in front of the municipal building, where the Sun of Kutlesh (Palatica) is also displayed.

Vinica is often called the "Macedonian - ancient center" due to its rich archaeological heritage, including the medieval site "Vinica," the Roman-era "Pazarishte," the late antique "Vinica Kale" and "Gorica" (which also features an early Christian basilica), and the Iron Age necropolis "Ila."

Visitors to this charming city, known for its warm and hospitable residents, are often compelled to return, captivated by its cultural treasures and the unique heritage of Vinica and Macedonia.

СКОПЈЕ – ГРАДОТ НА МОЈАТА МЛАДОСТ И СТАРОСТ

Скопје е главен и најголем град во Македонија и претставува административно-политички, стопански, културен и образовно-научен центар. Се наоѓа во северниот дел на државата, поделен на два дела од реката Вардар. Градот во текот на своето постоење, во зависност од историските прилики, бил именуван со различни имиња.

Тој е град во централниот дел на Балканскиот Полуостров, а датира од пред античкиот период. Овој град имал стратешко значење во античкиот период, кога бил познат под името Скупи. Ископини од античкиот град Скупи се наоѓаат во месноста Зајчев Рид над утоката на реката Лепенец во Вардар, кај денешното село Злокуќани. Скупи бил главен град на тогашната Дарданија.

Скопје за мене беше градот на младоста, бидејќи во 1957 година дојдов во градот и се запишав во Средното техничко училиште „Здравко Цветковски", каде останав четири години. Моето време како ученик во Скопје беше исполнето со младешки убави денови. Во тој период имав многу другари од сите градови и села ширум Македонија, со кои имавме среќни млади години, кои беа основа за идните студентски денови.

По завршувањето на средното образование, неколку години работев како геометар во Собранието на Општината Ресен. Како студент во Белград, во почетокот на 1966 година заминав за Канада, каде останав четири години. Во Торонто се школував една година на специјализираниот Институт за англиски јазик и литература „Раерсон" и во есента во 1969 година се вратив пак во Скопје, каде во 1974 година го завршив моето факултетско образование на Катедрата по англиски јазик и литература на Универзитетот „Св. Кирик и Методиј. За потоа да се преселам во Охрид и после четири години пак да се вратам во Скопје во 1978 година, за да останам до денешни дни среќно и исполнето со убави моменти, да ја минам младоста и староста.

Според историските документи мојот град Скопје, пред ослободувањето на Македонија од фашистичките окупатор во Втората светска војна беше окупиран од Бугарија, сојузник на нацистичка Германија, кои го ставија Скопје под нивна џизма 22 април 1941 година. Така бугарската Петта армија го окупира Скопје и остана во градот сè до 9 септември 1944 година, кога испратија околу седум илјади македонски Евреи во Треблинка. Меѓутоа, на 13 ноември 1944 година борците од 42-та и 50-та народноослободителна дивизија на Македонската војска и 16-та Македонска бригада го ослободија Скопје од германската и бугарската фашистичка окупација.

Скопје повторна трагичната судбина го снајдде во 1962 година кога обилните дождови во реката Вардар го поплавија. Поплавата беше предвесник на најголемиот земјотрес кој градот се случи на 26 јули 1963 година во 5:17 часот, кога градот беше разурнат од земјотрес со јачина од 9 степени по Меркалиевата скала (6,1 според Рихтеровата сеизмичка скала). Од земјотресот животот го загубија 1.070 граѓани, беа урнати 90 % од зградите во градот, а над 20.000 граѓани беа оставени без покрив над главата. Мојата субина во земјотресот ,пак, беше интересна, бидејќи јас бев цело време во Скопје и за моја среќа на вечерта пред земјотресот заминав за Охрид, каде ја почувствував трагедијата.

По земјотресот, градот почна да се гради по урнек на проектите на Кензо Танге и Адолф Цихоровски. Старата железничка станица, денес е музеј на градот Скопје и симбол на големиот земјотрес. Часовникот на станицата е засекогаш сопрен на фаталните 5 часот и 17 минути наутро.

Скопје денес се смета за град на солидарноста поради фактот дека токму со солидарност градот успеал да се возобнови. Прва помош за

SKOPJE – THE CITY OF MY YOUTH AND AUTUMN OF MY LIFE

Skopje, the capital and largest city of Macedonia, serves as the country's administrative, political, economic, cultural, and educational-scientific center. Located in the northern part of the country, it is divided by the Vardar River. The city has been called by different names throughout its existence, depending on historical circumstances.

Situated in the heart of the Balkan Peninsula, Skopje's history dates back to before ancient times. It held strategic importance during the ancient times when it was known as Skupi. The remains of ancient Skupi can be found in the Zajchev Rid area, near the confluence of the Lepenec and Vardar rivers, close to the modern village of Zlokuqani. Skupi was the capital of ancient Dardania.

Skopje holds a special place in my heart as the city of my youth. In 1957, I moved there to enroll at the Secondary Technical School "Zdravko Cvetkovski," where I studied for four years. Those were wonderful, carefree days filled with friendships formed with peers from across Macedonia. Together, we shared joyful experiences that shaped the foundation of our future school years.

After completing secondary school, I worked for several years as a surveyor for the Resen Municipality Assembly. In early 1966, while studying in Belgrade, I moved to Canada, where I lived for four years. In Toronto, I studied for a year at the Ryerson Institute for English Language and Literature. I returned to Skopje in the fall of 1969 and completed my university education in 1974 at the Department of English Language and Literature at the University of "Sts. Cyril and Methodius." Later, I moved to Ohrid for four years before returning to Skopje in 1978, where I've remained ever since, cherishing countless beautiful memories throughout my youth and old age.

Historical records show that before Macedonia's liberation from the fascist in World War II, Skopje was occupied by Bulgaria, an ally of Nazi Germany, which took control on April 22, 1941. The Bulgarian Fifth Army occupied the city and remained there until September 9, 1944, during which around seven thousand Macedonian Jews were sent to Treblinka.

Skopje was liberated from the German and Bulgarian fascist occupation on November 13, 1944, by the 42nd and 50th People's Liberation Divisions and the 16th Macedonian Brigade.

The city faced another tragedy in 1962 when heavy rains flooded the Vardar River. This event foreshadowed the devastating earthquake on July 26, 1963, at 5:17 a.m., measuring 9 on the Mercalli scale (6.1 on the Richter scale). The earthquake claimed 1,070 lives, destroyed 90% of the city's structures, and left over 20,000 people homeless. I had an interesting experience with this disaster – though I had been in Skopje constantly, I left for Ohrid the night befoe, where I felt the tragic impact from afar.

Following the earthquake, Skopje underwent reconstruction based on designs by Kenzo Tange and Adolf Ciborovski. The old railway station, now the City Museum of Skopje, stands as a lasting symbol of the disasterous earthquake, with its clock forever stopped at 5:17 a.m. Skopje is regarded today as a city of solidarity, having been rebuilt through collective global efforts of solidarity. Immediate aid for the citizens came from all the then

граѓаните пристигна од сите тогашни југословенски републики, а неколку дена по земјотресот пристигна помош и спасувачки екипи од целиот свет. Точно 87 нации во светот испратија помош и помогнале тој да се изгради повторно.

Кога се зборува за главниот град на Македонија - Скопје и неговата туристички разгледница треба да се споменат повеќе значајни споменици, меѓу кои е Камениот мост на реката Вардар, кој е симбол на Скопје. Тој датира од XV век и претставува врска помеѓу новиот и стариот дел. Тврдината Кале, пак, и првите ѕидини биле изградени на почетокот на VI век. Калето доминира над левиот брег на реката Вардар со поглед на стариот дел на градот. Се смета дека просторот на тврдината Кале, познат како Скопско Кале, бил населен уште во времето на неолитот и раното бронзено време, за што сведочат бројните археолошки наоди.

Инаку, јас како Македонец од Преспа и Охрид (кој патува по цел свет), сум среќен што живеам во Сккпје, во овој убав главен град на Македонија и чие дом ми се наоѓа непосредно до Собранието на Република Македонија. Скоро секој ден имам прилика да прошетам во „Жена парк", како и да поминам под „Портата Македонија", која е изградена во 2011 година, а пуштена во употреба на Божиќ 2012 година. На нејзините релјефи се прикажани сцени од праисторијата, преку наколната населба во Заливот на коските, од антиката со Филип II и Александар III Македонски, од римскиот период со Јустинијан I, од средниот век со Цар Самоил, Крале Марко и Карпош, па до XX век со Илинден, АСНОМ, како и егзодусот од Егејска Македонија и 8 септември 1991 година – прогласувањето на независна и самостојна Македонија.

Скопје има уште голем број споменици, меѓу кои е тоа што Плоштад Македонија кој во периодот од 2010 до 2012 година е збогатен со неколку споменици на познатите македонски револуционери, од времето на Илинден 1903 и АСНОМ 1944 година. Непосредно покрај Камениот Мост, се издигаат спомениците на македонските Скопје има уште голем број споменици, меѓу кои е тоа што Плоштад Македонија кој во периодот од 2010 до 2012 година е збогатен со неколку споменици на познатите македонски револуционери, од времето на Илинден 1903 и АСНОМ 1944 година. Непосредно покрај Камениот Мост, се издигаат спомениците на македонските.

Неколку минути од „Портата Македонија" се стигнува до бронзениот споменик на Александар III Македонски („Воин на коњ') кој е висок 14,5 метри и тежи 30 тони. Во средината на десет метри високиот столб е поставен воинот Александар III Македонски, познат како Александар Велики, со поглед кон изгревот на сонцето. На тој постамент има три прстени со монтирани плочи, на кои се претставени три битки. Меѓу нив има три прстени од бронза, со декорација и украсни релјефи. Околу столбот е фонтаната, надополнета со осум македонски војници од бронза, високи по три метри и осум лавови високи по два и пол метри, од кои четири се свртени кон фонтаната.

Скопје има уште голем број споменици, меѓу кои е тоа што Плоштад Македонија кој во периодот од 2010 до 2012 година е збогатен со неколку споменици на познатите македонски револуционери, од времето на Илинден 1903 и АСНОМ 1944 година. Непосредно покрај Камениот Мост, се издигаат спомениците на македонските Скопје има уште голем број споменици, меѓу кои е тоа што Плоштад Македонија кој во периодот од 2010 до 2012 година е збогатен со неколку споменици на познатите македонски револуционери, од времето на Илинден 1903 и АСНОМ 1944 година. Непосредно покрај Камениот Мост, се издигаат спомениците на македонските.

Во периодот од 2010 до 2012 година Плоштадот Македонија е збогатен со неколку споменици на познатите македонски револуционери, од времето на Илинден 1903 и АСНОМ 1944 година. Непосредно покрај Камениот Мост, се издигаат спомениците на македонските револуционери Гоце Делчев и Даме Груев. Наспроти нив е спомениkот на првиот претседател на Президиумот на Народното собрание на Народна Република Македонија, Методија Андонов – Ченто. Спроти, а веднаш до грандиозниот Воин на коњ, се издига пет метарската мермерна статуа на Цар Самоил, поставена на постамент во висина од 3,5 метри. На самиот плоштад е поставен спомениkот на Димитрија Чуповски, а во паркот „Жена борец" спроти Собранието на Република Македонија, поставено е спомен - обележје на Првото заседание на АСНОМ.

На кејот на Вардар, се спомениkот на Јустинијан Први, висок пет метри, поставен на постамент од 3,5 метри. Наспроти него се поставени фигурите на Гемиците, изработени од бронза. Близу Камениот Мост, од страната на Старата Чаршија се поставени бронзените споменици на ајдутскиот војвода

Yugoslav republics, followed by assistance and rescue teams from around the world. In total, 87 nations contributed to the city's recovery either by sending aid or helping rebuild it.

As Macedonia's capital, Skopje boasts several iconic landmarks. Among them is the Stone Bridge, spanning the Vardar River, which is a symbol of the city dating back to the 15th century, linking the old and new parts of the city. On the left bank of the Vardar River stands the Kale Fortress, whose earliest walls were built at the beginning of the 6th century.

This historic structure overlooks the old part of the city. Known as Skopje Fortress, it is believed to have been inhabited as far back as the Neolithic and Early Bronze Age, as evidenced by numerous archaeological discoveries.

As a Macedonian from Prespa and Ohrid (who travels extensively all over the world), I feel fortunate to call Skopje, this beautiful capital of Macedonia, my home. My residence is located near the Parliament of the Republic of Macedonia. Almost daily, I enjoy walks in the "Women's Park" and often pass under the "Macedonia Gate," constructed in 2011 and put into use on Christmas 2012. Its reliefs portray scenes spanning Macedonian history, from prehistory and the pile-dwelling settlement at the Bay of Bones, through antiquity with Philip II and Alexander III of Macedon, the Roman era with Justinian I, and the Middle Ages with Tsar Samuel, King Marko, and Karposh, up to the 20th century with Ilinden, ASNOM, the Aegean Macedonian exodus, and the declaration of independence on September 8, 1991.

Just a short walk from the "Macedonia Gate" stands the bronze monument of Alexander III of Macedonia, also known as "Warrior on Horseback." This impressive statue is 14.5 meters tall and weighs 30 tons. The warrior stands atop a ten-meter-high column, facing the sunrise. The pedestal features three rings with plates depicting battles, interspersed with ornamental relief bronze rings. Surrounding the column is a grand fountain, adorned with eight bronze Macedonian soldiers, each three meters tall, and eight lions standing two and a half meters high, four of which face the fountain.

Skopje boasts numerous monuments, with Macedonia Square being a notable highlight. Between 2010 and 2012, the square was adorned with several statues honoring prominent Macedonian revolutionaries from the periods of Ilinden 1903 and ASNOM 1944. Near the Stone Bridge, statues of revolutionaries Goce Delchev and Dame Gruev proudly stand.

Across from them is the monument to Metodija Andonov-Chento, the first president of the Presidium of the National Assembly of the People's Republic of Macedonia.

Adjacent to the imposing Warrior on Horseback monument is the impressive five-meter marble statue of Tsar Samoil, placed on a 3.5-meter pedestal. On the square itself, is the monument dedicated to Dimitrija Chupovski. In the "Woman Fighter" park, opposite the Assembly of the Republic of Macedonia, stands a memorial marking the First Session of ASNOM.

On the quay of the Vardar, there is a five-meter-tall monument to Justinian I, placed on a 3.5 meters tall pedestal. Opposite it are the figures of the Gemidji, made of bronze. Near the Stone Bridge, on the side of the Old Bazaar, are the bronze monuments of the Ajdut voivode Petar Karposh and Gjorgjija Pulevski, as well as St. Cyril and Methodius and St. Clement and Naum of Ohrid.

The home and monument of Saint Mother Teresa (1910–1997) are situated in the heart of Skopje on Macedonia Street. It honours Mother Teresa, the renowned humanist Agnes Gonxha Bojaxhiu, who was born in Skopje, received the 1979 Nobel Peace Prize, and passed away in Calcutta in 1997. I had the privilege of travelling to Kaluta with a delegation from the Republic of Macedonia to attend Mother Teresa's funeral. I wrote about her in numerous Macedonian and international newspapers.

Following her departure on a humanitarian mission to aid the hungry and lonely, Mother Teresa visited her hometown of Skopje four times:

Петар Карпош и на Ѓорѓија Пулевски, како и на Св. Кирил и Методиј и Св. Климент и Наум Охридски.

Спомен – куќата и споменикот на света Мајка Тереза (1910 – 1997) се лоцирани на улица Македонија, во центарот на градот Скопје. Посветен е на големата хуманистка Агнеса Гонџа Бојаџиу – Мајка Тереза, родена во Скопје, добитник на Нобеловата награда за мир во 1979 година, а почина во Калкута во 1997 година. Имав чест во делегација од Република Македонија да присуствувам на погребот на Мајка Тереза во Калута, за која пишував во голем број гласила во Македонија и светот.

Мајка Тереза е прогласена за почесен граѓанин на нејзиниот роден град Скопје, кој од своето заминување во хуманитарна мисија за помош на гладните и осамените го посетила четири пати: во 1970, 1978, 1980 и во 1986 година.

Во Скопје, од левата страна на Вардар, преку Камениот Мост се наоѓа Старата скопска чаршија. Дел е од градот со разновидна и богата историја, традиција, култура и архитектура, денес со направен спој меѓу старото и новото, стопанството и трговијата, културата и традицијата. Во духот на историските временски и развојни прилики, културата на организација и традиција на живеење, во Старата скопска чаршија се сочувани бројни функционални објекти од османлискиот период, а изградени се и нови објекти како одлика на модерното време. Станува збор за Скопскиот безистен, Капан ан, Сули ан, Куршумли ан, Даут – пашиниот амам, Чифте амам, црквата Св. Спас, црквата Св. Димитриј и комплексот музеи на Македонија.

Така, Даут – пашин амам е импресивен споменик на исламската архитектура и уметничка галерија. Тој е бања подигната во текот на XV век од големиот везир на Румелија. Најверојатно го граделе мајстори од познатата дебарска сидарска школа. Изграден во центарот на Скопје, на стотина метри од Камениот Мост, амамот е детално реставриран во 1948 година. Највпечатлив дел е покривот, составен од 13 нееднакво распоредени куполи. Во внатрешноста постојат 15 простории, различни по големина, меѓусебно поврзано со сводести премини украсени со ориентална орнаментика. Покрај Чифте Амам и Мала Станица, денес тој е дел од Националната галерија на Македонија. Даут – пашиниот амам располага со збирка од XV и XVI век, со богата колекција на слики од XVIII и XIX век, како и од современото македонско сликарство.

Исто така, Куршумли ан е препознатливо историско наследство на Скопје. Се претпоставува дека Куршумли ан (оловен ан) бил изграден во средината на XVI век. Се состоел од два дела – едниот за сместување на трговците и стоката, а во другиот била шталата, помошните соби и собите за послугата. Долго време служел како собиралиште за трговците и нивните каравани и одиграл важна улога во развојот на трговскиот живот во градот. Улогата на преноќиште ја задржал до крајот на XIX век, а потоа бил претворен во затвор. Се верува дека името го добил во текот на XIX век, поради покривот кој бил изработен од олово. Импресионираат полукружните sидови на вториот кат и шадраванот во средина на анот. Денес во анот се наоѓа лапидариумот на Археолошкиот музеј, сместен во ќелиите на приземјето. Секоја ќелија содржи споменици кои потекнуваат од иста област и од ист период, кога Македонија била римска провинција.

Една од спомениците на Скопје е, секако, **п**равославната црква „Св. Спас“, во стариот дел од градот која е изградена во XIX век. Иконостасот содржи прекрасни дрвени резби, изрезбани од мијачките резбари Петре и Марко Филиповски и Макарие Фрчковски, а веднаш до неа е и Старата турска чаршија, каде има стари занаети, Безистен, Чивте-амам и други значајни објекти.

Црквата „Св. Спас“, како македонски споменик е значаен што во нејзиниот двор се наоѓа гробот на најголемиот македонски револуционер Гоце Делчев, на кој секоја година се поклонуваат сите државни претставници и му оддаваат почит на големиот револуционер, кој се бореше за слободна Македонија

На крајот ќе ја споменам соборната црква „Св. Климент Охридски“ кој е објект од поновата историја на македонското црковно градителство. Нејзината градба се одвиваше во седумдесетите и осумдесетите години на XX век. Осветена е во 1990 година. До оваа значајна црква се наоѓа седиште на Македонската православна црква – Охридска архиепископија.

Ете тоа е центарот на Скопје и Плоштадот Македонија каде по катастрофалниот земјотрес од 1963 година, дел од објектите се срушија, за денес плоштадот да има поинаков распоред, но и натаму до него или во негова непосредна близина се наоѓаат важни управно-административни, културни, трговски, банкарски, угостителско-туристички и други објекти.

in 1970, 1978, 1980, and 1986. She was named an honorary citizen of Skopje.

The Old Skopje Bazaar is located in Skopje, across the Stone Bridge on the left side of the Vardar. The city's history, customs, culture, and architecture are rich and varied, and now it combines the ancient and the new, trade and the economy, and culture and tradition. Many useful structures from the Ottoman era have been kept in the Old Skopje Bazaar in keeping with the spirit of historical time and progress, the culture of organisation, and the tradition of life.

New buildings have also been constructed as a hallmark of modern times. These are the Skopje Bezisten, Kapan an, Suli an, Kursumli an, Daut – Pasha's Hamam, Cifte Hamam, the Church of St. Spas, the Church of St. Demetrius and the Museums of Macedonia complex.

Thus, Daut – Pasha's Hamam is an impressive monument of Islamic architecture and an art gallery. It is a bathhouse built during the 15th century by the Grand Vizier of Rumelia. It was most likely built by masters from the famous Debar masonry school. Built in the center of Skopje, a hundred meters from the Stone Bridge, the hamam was meticulously restored in 1948.

The most impressive part is the roof, consisting of 13 unevenly spaced domes. Inside, there are 15 rooms, of different sizes, interconnected by arched passages decorated with oriental ornamentation. In addition to Cifte Hamam and Mala Stanica, today it is part of the National Gallery of Macedonia. Daut – Pasha's Hamam has a collection from the 15th and 16th centuries, with a rich collection of paintings from the 18th and 19th centuries, as well as contemporary Macedonian painting.

Kurshumli An is another notable historical landmark of Skopje. It is believed that Kurshumli an (main inn) was constructed during the mid-16th century.

It consisted of two sections – one designated for merchants and animals, and the other housing the stable, utility areas, and quarters for servants. For a long time, it functioned as a gathering place for merchants and their caravans, significantly influencing the growth of the city's commercial activities. It maintained its function as a lodging until the late 19th century, after which it was transformed into a prison. It is believed that it got its name in the 19th century due to the roof that was constructed of lead.

The impressive semicircular walls on the second floor and the fountain centrally located in the inn are striking. Currently, the inn contains the lapidarium of the Archaeological Museum, situated in the cells on the lower level. Each cell contains monuments originating from the same area and from the same period, when Macedonia was a Roman province.

The Orthodox Church "St. Spas" in the city's old district, which dates back to the 19th century, is undoubtedly one of Skopje's monuments. Petre and Marko Filipovski and Makarie Frčkovski, two Mijac carvers, created the exquisite wooden carvings on the iconostasis.

Adjacent to the iconostasis is the Old Turkish Bazaar, which houses important buildings such as Bezisten, Chivte-amam, and antique crafts. As a monument to Macedonia, the Church "St. Spas" is important because it houses the grave of Goce Delchev, the greatest Macedonian revolutionary, to whom all state representatives annually bow and pay respect. Delchev fought for a free Macedonia.

Finally, I will bring up the Cathedral Church "St. Kliment Ohridski," which is a recent addition to Macedonia's church building history. Its construction took place in the seventies and eighties of the 20th century. In 1990, it was consecrated. The Ohrid Archbishopric, the seat of the Macedonian Orthodox Church, is located next to this significant church.

This is the heart of Skopje and Macedonia Square, where some buildings collapsed following the devastating 1963 earthquake, changing the square's layout today. However, there are still significant administrative, cultural, commercial, banking, catering, tourist, and other facilities nearby or close by.

Стариот Офицерски дом / The Old Officers' House

Панорама на Скопје / Panorama of Skopje

Триумфалната порта во Скопје / The Triumphal Arch in Skopje

Плоштадот „Македонија“ во Скопје / Macedonia Square in Skopje

ДЕЛ ДВА

ПЕЧАЛБАРСТВОТО КАКО СУДБИНА

МОЕТО ГОЛЕМО ИСЕЛЕНИЧКО СЕМЕЈСТВО

МОЈАТА ФАМИЛИЈАРНА СТОРИЈА

МОЈОТ ПРЕСТОЈ ВО КАНАДА

ПОРТРЕТ НА СЕМЕЈСТВОТО НА СОПРУГАТА НАДА

АКТИВНОСТИ НА НАШЕТО СЕМЕЈСТВО

...Татковино, та ликот твој ме опива
И така гласот твој ме вика ден и ноќ
Жалта вечно по тебе ми открива
Невидени и цветни брегови!

Никола Ј. Ваџаров

PART TWO

EXPATRIATION AS DESTINY

MY LARGE EXPATRIATE FAMILY

MY FAMILY STORY

MY STAY IN CANADA

PORTRAIT OF MY WIFE NADA'S FAMILY

OUR FAMILY ACTIVITIES

...Your image devours me, oh Motherland
Your voice calls me day and night
My sorrow for you will always reveal
Incredible lush shores...

Nikola J. Vapcarov

Панорама на Детроит / Detroit Panorama

Иселенички демонстрации / Emigrant demonstrations

На демонстрации за признавање на Македонија во САД / At demonstrations for the recognition of Macedonia in the US

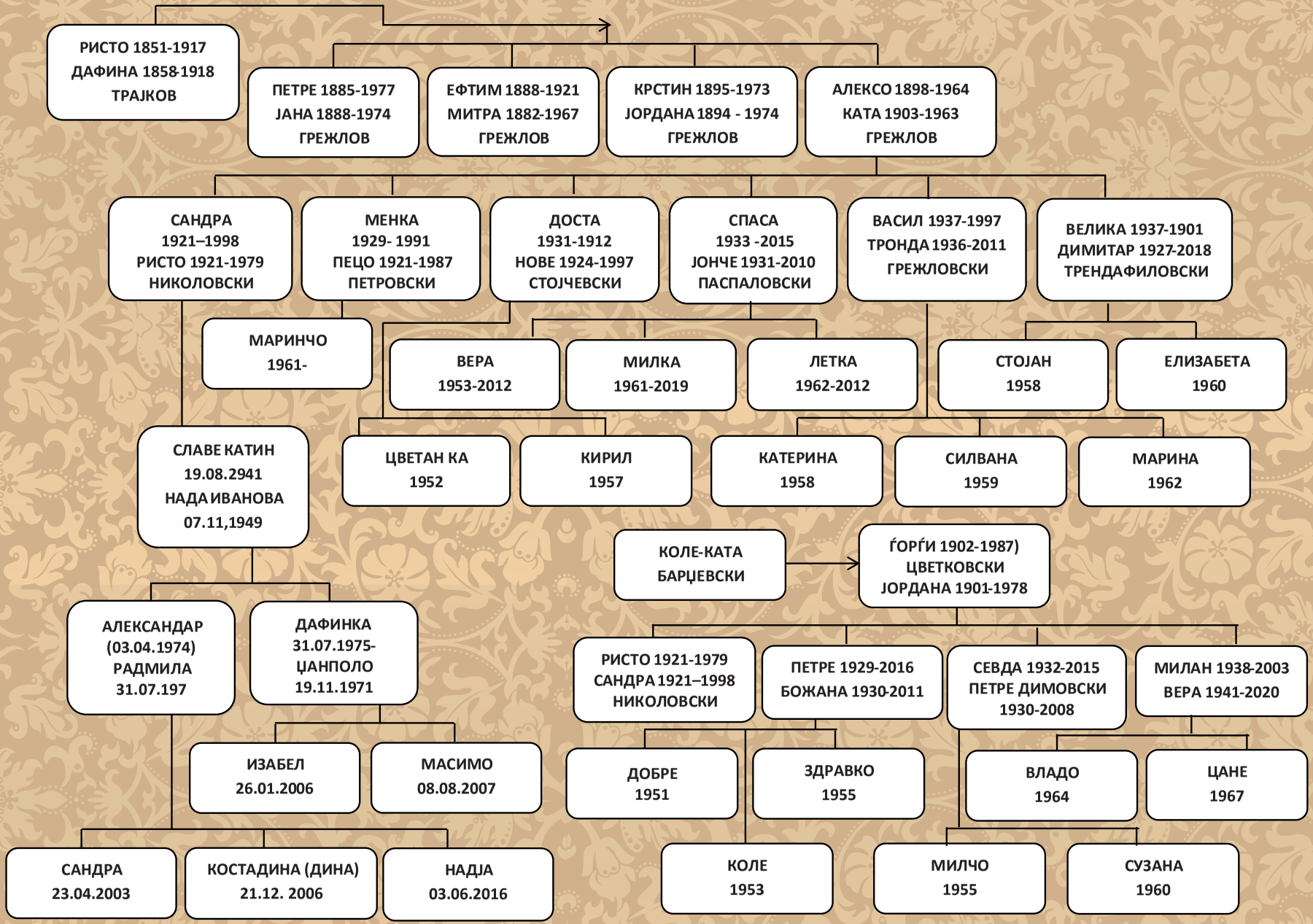
РИСТО 1851-1917
ДАФИНА 1858-1918
ТРАЈКОВ
ПЕТРЕ 1885-1977
ЈАНА 1888-1974
ГРЕЖЛОВ
ЕФТИМ 1888-1921
МИТРА 1882-1967
ГРЕЖЛОВ
КРСТИН 1895-1973
ЈОРДАНА 1894 - 1974
ГРЕЖЛОВ
АЛЕКСО 1898-1964
КАТА 1903-1963
ГРЕЖЛОВ
САНДРА
1921–1998
РИСТО 1921-1979
НИКОЛОВСКИ
МЕНКА
1929- 1991
ПЕЦО 1921-1987
ПЕТРОВСКИ
ДОСТА
1931-1912
НОВЕ 1924-1997
СТОЈЧЕВСКИ
СПАСА
1933 -2015
ЈОНЧЕ 1931-2010
ПАСПАЛОВСКИ
ВАСИЛ 1937-1997
ТРОНДА 1936-2011
ГРЕЖЛОВСКИ
ВЕЛИКА 1937-1901
ДИМИТАР 1927-2018
ТРЕНДАФИЛОВСКИ
МАРИНЧО
1961-
ВЕРА
1953-2012
МИЛКА
1961-2019
ЛЕТКА
1962-2012
СТОЈАН
1958
ЕЛИЗАБЕТА
1960
СЛАВЕ КАТИН
19.08.2941
НАДА ИВАНОВА
07.11,1949
ЦВЕТАН КА
1952
КИРИЛ
1957
КАТЕРИНА
1958
СИЛВАНА
1959
МАРИНА
1962
КОЛЕ-КАТА
БАРЏЕВСКИ
ЃОРЃИ 1902-1987)
ЦВЕТКОВСКИ
ЈОРДАНА 1901-1978
АЛЕКСАНДАР
(03.04.1974)
РАДМИЛА
31.07.197
ДАФИНКА
31.07.1975-
ЏАНПОЛО
19.11.1971
РИСТО 1921-1979
САНДРА 1921–1998
НИКОЛОВСКИ
ПЕТРЕ 1929-2016
БОЖАНА 1930-2011
СЕВДА 1932-2015
ПЕТРЕ ДИМОВСКИ
1930-2008
МИЛАН 1938-2003
ВЕРА 1941-2020
ИЗАБЕЛ
26.01.2006
МАСИМО
08.08.2007
ДОБРЕ
1951
ЗДРАВКО
1955
ВЛАДО
1964
ЦАНЕ
1967
САНДРА
23.04.2003
КОСТАДИНА (ДИНА)
21.12. 2006
НАДЈА
03.06.2016
КОЛЕ
1953
МИЛЧО
1955
СУЗАНА
1960

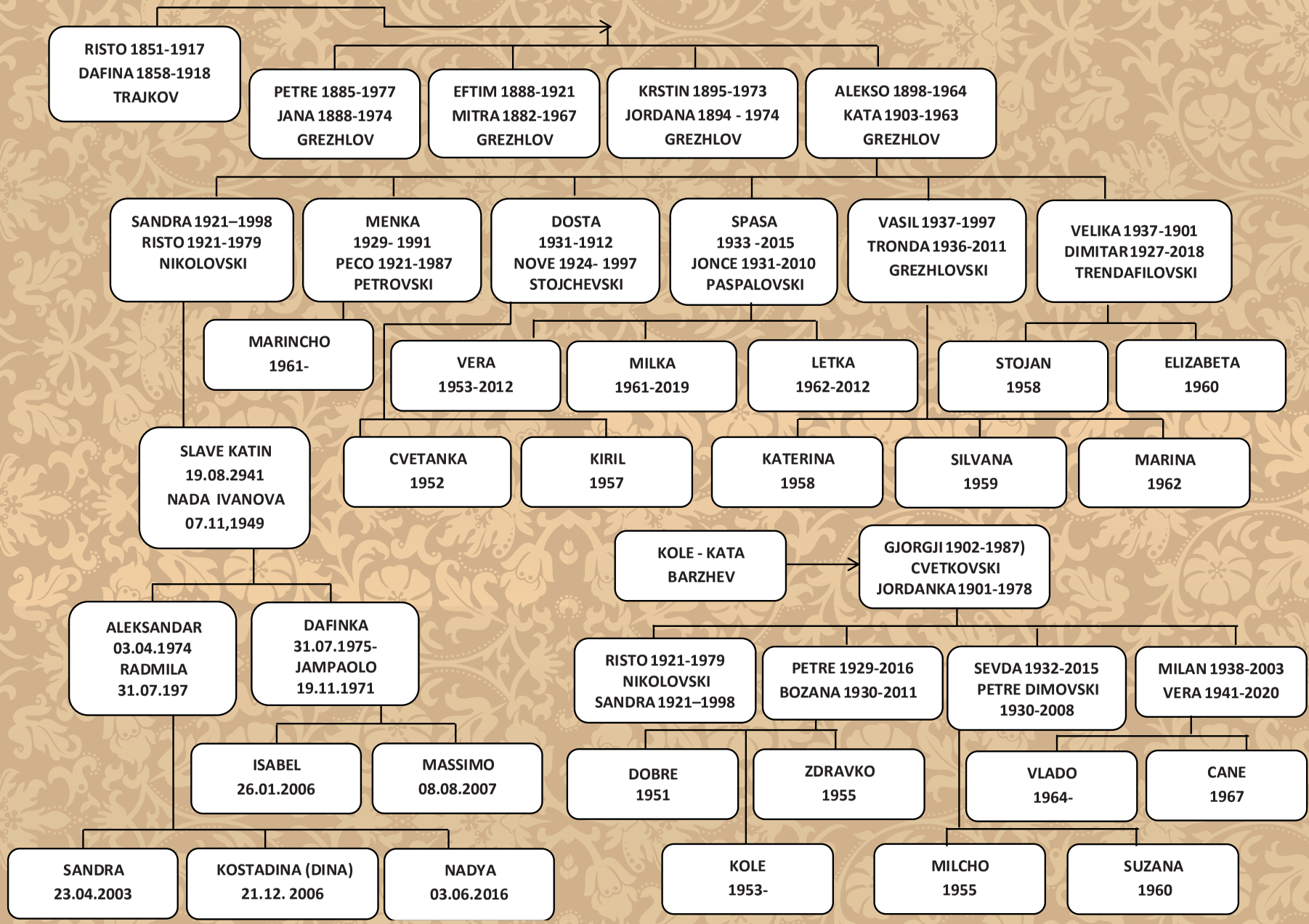
RISTO 1851-1917
DAFINA 1858-1918
TRAJKOV
PETRE 1885-1977
JANA 1888-1974
GREZHLOV
EFTIM 1888-1921
MITRA 1882-1967
GREZHLOV
KRSTIN 1895-1973
JORDANA 1894 - 1974
GREZHLOV
ALEKSO 1898-1964
KATA 1903-1963
GREZHLOV
SANDRA 1921–1998
RISTO 1921-1979
NIKOLOVSKI
MENKA
1929- 1991
PECO 1921-1987
PETROVSKI
DOSTA
1931-1912
NOVE 1924- 1997
STOJCHEVSKI
SPASA
1933 -2015
JONCE 1931-2010
PASPALOVSKI
VASIL 1937-1997
TRONDA 1936-2011
GREZHLOVSKI
VELIKA 1937-1901
DIMITAR 1927-2018
TRENDAFILOVSKI
MARINCHO
1961-
VERA
1953-2012
MILKA
1961-2019
LETKA
1962-2012
STOJAN
1958
ELIZABETA
1960
SLAVE KATIN
19.08.2941
NADA IVANOVA
07.11,1949
CVETANKA
1952
KIRIL
1957
KATERINA
1958
SILVANA
1959
MARINA
1962
KOLE - KATA
BARZHEV
GJORGJI 1902-1987)
CVETKOVSKI
JORDANKA 1901-1978
ALEKSANDAR
03.04.1974
RADMILA
31.07.197
DAFINKA
31.07.1975-
JAMPAOLO
19.11.1971
RISTO 1921-1979
NIKOLOVSKI
SANDRA 1921–1998
PETRE 1929-2016
BOZANA 1930-2011
SEVDA 1932-2015
PETRE DIMOVSKI
1930-2008
MILAN 1938-2003
VERA 1941-2020
ISABEL
26.01.2006
MASSIMO
08.08.2007
DOBRE
1951
ZDRAVKO
1955
VLADO
1964-
CANE
1967
SANDRA
23.04.2003
KOSTADINA (DINA)
21.12. 2006
NADYA
03.06.2016
KOLE
1953-
MILCHO
1955
SUZANA
1960

МОЕТО ГОЛЕМО ИСЕЛЕНИЧКО СЕМЕЈСТВО

Речиси сите од семејството и по мајка, и по татко, дури и мојата баба Ката биле иселеници во САД и Канада. Таа беше во Соединетите Американски Држави кај својот брат Јоше. Меѓутоа, таму се разболе и, бидејќи немаше социјално осигурување, веднаш се спакуваа со дедо Алексо и тргнаа за Македонија, За жал, таа почина на пат од Германија кон Битола, враќајќи се од туѓина коските да ги остави во својот роден крај, во Љубојно.

Во тој период јас бев студент во Белград, каде бевме договорени да ги чекам и да се видаме кога ќе дојдат во Белград, и да видам како тетин Димче го вози „Опел караванот", што дедо ми го купи и беше во сопственост на мојот вујко Васил. Но бидејќи баба Ката била тешко болна, го продолжиле патот кон Македонија, кон Битола, каде во домот на тетка Менка таа починала и ја однеле во Љубојно за да ја погребат. Тогаш за првпат се соочив со смрт на свој близок, а тоа беше смртта на мојата сакана баба чија загуба ја доживеав шокантно, што ми се одрази дури и на учењето.

Денес стојат стиховите на вујкоми Васил и тоа на мајка ми (бабами Ката) е напишано следното:

„Мајко, пламенот од шесте искри
што ги вивна ти,
го остави да гори, да тлее
и вечно на тебе да мисли"

А на плочата на дедо Алексо стои:

"Америка беше твојот завет,
животот тој суров меч тебе таму те прати,
но родината пак те врати за на век"

Моите родители Сандра и очувот Јосиф имаа слична печалбарска судбина. Тие четири години живееја во Волонгонг, Нов Јужен Велс, во Австралија, за каде имаат пофални зборови, бидејќи тие им биле многу убави години за двајцата, но желбата им беше да живеат во Канада, затоа се преселија во Торонто, каде останаа четириесетина години.

Мојата мајка Сандра, како канадска пензионерка, која по четириесетина години се врати во Татковината да го дочека својот крај. Почина во Љубојно, родното место во кое е погребана од мене и мојата сопруга Нада. За чест моја и на мајка ми, на погребот учествуваше Битолско-преспанскиот владика митрополитот Петар со десет свештеници од Битола, Ресен и Скопје. На нејзиното спомен обележје кое ја изразува нашата големата љубов кон својата сакана мајка стои следното:

Австралија и Канада
беа вашиот привремен дом
а Македонија вашиот вечен сон

И очувот Јосиф како канадски пензионер си дојде во Македонија за секогаш. Во минатото тој беше добар сопруг и татко, меѓутоа одкога почина мајка ми, како нешто да се случи со него и имаше непријатни старечки години. Кога требаше да е мудар, а не јак, тој тргна по неубави патишта, непријатни за семејството од морален и финансиски аспект. Меѓутоа, ние со Нада му простивме и ги поднесовме десетина години сите негови негативни деанија, и кога почина (на рацете на Нада), покрај тоа што незаслужу-

MY LARGE EXPATRIATE FAMILY

Almost everyone in my family, on both my mother's and father's sides, including my grandmother Kata, were immigrants to the USA and Canada. She lived in the United States with her brother Joshe but fell ill. Without social security, she quickly decided to return to Macedonia with my grandfather Alekso. Unfortunately, she passed away on the journey from Germany to Bitola, redturning from abroad determined to rest in peace in her hometown, Ljubojno.

At the time, I was studying in Belgrade, where we had waited and planned to meet them to watch Uncle Dimche drive the "Opel Caravan" that my grandfather had bought and was now owned by my uncle Vasil. However, due to Grandma Kata's worsening condition, they continued their journey to Macedonia, to Bitola, where she passed away at Aunt Menka's home before being laid to rest in Ljubojno. Her death was my first encounter with the loss of a loved one. The shock of losing my beloved grandmother deeply affected me, even disrupting my studies.

Today, Uncle Vasil's verses stand, and on my mother's (Grandmother Kata's) the following is written:

Mother, the six sparks that you gave,
They remained to shine forever
To smolder and grieve

And on Grandpa Alekso's plaque it says:

"America was your covenant,
Life that cruel sword sent you there,
But the homeland brought you back for eternity",

My parents Sandra and stepfather Josif had a similar migrant fate.

They lived in Wollongong, New South Wales, Australia for four years, where they have words of praise, because they were very beautiful years for both of them, but their desire was to live in Canada, so they moved to Toronto, where they stayed for about forty years.

My mother, Sandra, a Canadian pensioner, returned to her homeland after forty years to spend her final days. She passed away in Ljubojno, her birthplace, where my wife Nada and I laid her to rest. In our honor and hers, the funeral was attended by Bishop Petar, Metropolitan of Bitola and Prespa, along with ten priests from Bitola, Resen, and Skopje. Her memorial plaque, a testament to our profound love for her, bears the following inscription:

Australia and Canada
Were your temporary home
But Macedonia is your eternal dream

My stepfather Josif, also a Canadian pensioner, moved to Macedonia for good. He had been a good husband and father in the past, but after my mother's death, he seemed to change, experiencing a difficult and unpleasant old age. Instead of showing wisdom, he took paths that were morally and financially challenging for the family.

Despite this, Nada and I forgave him and endured his negative behavior for nearly a decade. When he passed away (in Nada's care), we buried him alongside my mother Sandra, even though he had not earned such a gesture. Around fifty rela-

ваше, го погребавме со сите македонски адети во гробот на мајками Сандра. За чест наша, на погребот имаше педесетина наши роднини и пријатели. Интересно е што и татко му на очувот Јосиф, дедо Ване бил во Америка од која се вратил коските да ги остави на Баба Планина. Со тоа се потврдува фактот дека Македонија ги вика Македонците, ако не можат живи, барем мртви да и' се вратат на Татковината.

Затоа јас не можам да живеам во друга земја освен во мојата родна Македонија. Оттука и додавката на своето име и презиме - Катин, го добив по името на баба ми Ката, која беше столб на семејството, бидејќи мојот дедо Алексо (Алек) кој по 40 години поминати во Детроит (САД) се врати засекогаш во Македонија. По името на прадедото Алексо, е крстен и нашиот син Александар. Јас го паметам дедо ми Алексо како голем господин, со светски манири и одлично познавање на англискиот, францускиот и турскиот јазик. Во Париз имал пријатели кај кои задолжително навраќал кога се враќал во земјата или кога заминувал за Америка. Некои епизоди од неговиот живот дедо Алексо љубоморно ги чуваше од сите, освен од мене, во кого гледаше вистински партнер. Со оглед дека како дете јас живеев кај баба Ката, која ја викав мајко, а мајками Сандра – мамо и така ги разликував.

Затоа и моето презиме до запишувањето на факултетот беше Грежловски, по презимето на мајка ми, а потоа Николовски по татко ми Ристо. Подоцна кога почнав да се занимавам со потпишување на текстови започнав да се потпишувам како Катинио, што потоа го претворив во уметничко име–Катин, кое го прифатија сите што ме познаваат и другите кои по него ме препознаваат уште од моето детство. Така, Славе Катин, за разлика од бројните Славе Николовски во Македонија, веројатно сум единствен во Македонија и пошироко, со презимето Катин.

Со мајка ми и очувот Јосиф неколку години живеев во Ресен, каде што работев како геометар во Собранието на општината, а потоа во Водната заедница, задолжен за мрежата на каналите за наводнување на Преспа. Како стручњак и теренец, добро заработував, а освен тоа геодезијата во тој период беше ценета гранка, респектирана од општеството. Со добрата заработувачка се најдов во центарот на вниманието и на младиот свет, а особено на девојките, кои ме нарекуваа Ален Делон (на кого и наликував) не само со изгледот, туку и со начинот на однесувањето.

Со тркачкиот велосипед, кој во тоа време беше вистинска замена за „Форд ескорт", предизвикував стресови од кои не можеја да останат имуни ни „најтврдокорните" девојки. А особено оние од сферата на спортот, во кој јас, исто така, бев „ѕвезда", како што е маратонското пливање во кое освоив неколку награди од кои најдрага ми отана онаа во Претор, за второто место во оваа дисциплина. Набрзо започнав подготовки и за настап на Охридскиот маратон, но соочен со фактот дека овој напорен спорт бара големи откажувања од други ангажмани, а особено од „слаткиот живот", морав да се повлече од овој преамбициозен проект.

По Скопскиот земјотрес во 1963 година заминав во ЈНА, во Ново Место во Словенија, распореден како сметач на самоходно оружје во артилериските единици. Признавам дека не бев добар војник и дека отслужувањето на воената обврска тешко го поднесов. Сепак, престојот во армијата има и позитивна страна со тоа што ми помогна, по бурниот живот пред тоа, да се смирам и да се стабилизирам, односно да сфатам дека животот не е само песна, туку и тешка работа, на која мора да почнам да се навикнувам ако сакам да го издржам товарот на годините што ми претстојат.

Така, по враќањето од војска се запишав на Вишата геодетска школа при Универзитетот во Белград. Студирав две години, но за неколку испити не ја завршив школата, брзајќи да се запишам на Геодвтскиот факултет. Но, само што стапнал таму, видов дека ја утнав работата, па решив да заминам за Канада. Во секој случај, по „преспанскиот колец", добро ми дојде белградскиот монденски конзерваториум на кој освоив високи оценки во сите ешалони на ноќниот живот. Сепак, лекот го побарав во Љубојно, каде се вратив во нормалните текови на животот, подготвувајќи се истовремено, за својата најголема авантура за лет преку Атлантикот.

tives and friends attended the funeral, honoring our family. Interestingly, Josif's father, Grandpa Vane, had also returned from America to rest on Baba Planina.

This reaffirms the deep pull of Macedonia, calling its people back to their homeland, if not alive, then in death.

That is why I cannot live in any other country than my native Macedonia. Hence the addition to my name and surname - Katin, I got it after my grandmother Kata's name, who was the pillar of the family, because my grandfather Alekso (Alek) who after 40 years spent in Detroit (USA) returned forever to Macedonia.

Our son Aleksandar is also baptized after the name of my great-grandfather Alekso. I remember my grandfather Alekso as a great gentleman, with worldly manners and excellent knowledge of English, French and Turkish. In Paris, he had friends whom he would visit whenever he returned to the country or when he left for America. Some episodes of his life, grandfather Alekso jealously kept from everyone, except me, whom he saw as a true partner. Considering that as a child I lived with grandmother Kata, whom I called mother, and my mother Sandra - mom, and that's how I distinguished them.

Until I enrolled in college, my surname was Grezhlovski, after my mother. Later, I adopted Nikolovski, my father Risto's surname. Eventually, when I began publishing texts, I signed them as Catinio, which I later shortened to my stage name, Katin.

This name was embraced by everyone who knew me and became my unique identity. Unlike the many Slavè Nikolovskis in Macedonia, I am likely the only one known as Slavè Katin in Macedonia and beyond.

I lived with my mother and stepfather Josif in Resen for several years, working as a surveyor at the Municipal Assembly and later overseeing the irrigation network for the Water Community in Prespa.

Geodesy was a respected and well-paying field, and being an expert and a field worker I earned well and my work earned me a solid reputation. My good earnings made me popular among the youth, especially girls, who nicknamed me Alain Delon—both for my appearance and my demeanor, which resembled the famous actor.

With my racing bike, which was practically a substitute for a "Ford Escort" at the time, I left an impression even the "toughest" girls couldn't resist—especially those from the sports world. I was a "star" in that sphere, particularly in marathon swimming, winning several awards, the most cherished being second place in Pretor. I soon began training for the Ohrid Marathon but realized that this demanding sport required sacrifices, especially from the "sweet life." Reluctantly, I abandoned that ambitious pursuit.

Following the Skopje earthquake in 1963, I served in the Yugoslav People's Army in Novo Mesto, Slovenia, as a self-propelled gun counter in artillery units.

Admittedly, I was not a good soldier and struggled through military service. However, my time in the army also had a positive side, after the turbulent life before that, to calm down and stabilize myself and it taught me a valuable lesson: life isn't just carefree enjoyment but requires hard work, something I had to learn to endure the burden of the years ahead of me.

After returning from the army, I enrolled in the Higher Geodetic School at the University of Belgrade.

Despite studying for two years, I failed several exams and hastily transferred to the Faculty of Geodetic Studies. Realizing my mistake upon enrolling and setting foot there, I decided to leave for Canada. Before that, I navigated Belgrade's vibrant nightlife scene with great success, thanks to my "Prespa College" experience. Seeking stability, I returned to Ljubojno, where I prepared for my greatest adventure—flying across the Atlantic.

МОЈАТА ФАМИЛИЈАРНА СТОРИЈА

Мојата мајка Сандра потекнуваше од Љубојно, а се омажила за Ристо Николовски (Барџевски), од Наколец, од каде беше нејзината мајка Ката. И двајцата по професија беа шивачи, што за тоа време било голема предност во бракот, зашто го сочинувале вистински професионалци. Тој бил висок по раст, убав маж и надарен со знаења. Мојата мајка, пак, и за семејството и за родниците и поширокатa околина, била мудра и благородна жена, која уживала големо внимание и почит. Но, во животот, таквите личности често се и несреќни, особено ако сопругот, наместо со своите квалитети и' возврати со своите пороци, каков што е боемскиот живот. Обидите на Сандра да му помогне на својот избраник да се сврти кон семејните обврски биле без успех и тој заминал по свој пат.

Судбината на Ристо Николовски, набрзо по разделбата со мајка ми добива неочекувани пресврти на негова штета. Постојат повеќе контраверзи. Според една, дека бил вработен во ЈНА (Југословенската Народна Армија) како офицер, со добри изгледи за успешна кариера. Но, ѓаволот ни ора ни копа, така што и овојпат, веројатно си го продолжил животот на свој начин, дури и во војничките околности. Според други кажувања, што не значи дека се точни, по некаква пресметка со офицер од неговата единица, која веројатно завршила со тешки последици, со цел да го избегне апсењето во Штип, побегнал од градот, а потоа ја напуштил и Македонија и емигрирал во Грција. Извесно време бил во логорот Лаврион, каде што, според некои извори, бил користен како информатор од некои и западни тајни служби, кои иегално го уфрлувале во Македонија со некакви задачи. Но, тоа веројатно не му била целта, па решил да побегне и од Грција. Според некои извори, првин во Англија, каде и не бил прифатен, па затоа заминал за САД, а оттаму во Јужна Америка, во Уругвај, Парагвај, Аргентина, за конечно да се насели во Бразил, првин во Рио де Жанеиро, а потоа во градот Јагуажа, каде што формирал семејство. Се оженил со Португалка по струка наставничка, со која има две ќерки. Со нив остварив само телефонски контакт за време на мојот престој во Рио де Женеиро, а потоа и писмени врски. Поради големата оддалеченост од Рио де Жанеиро, каде учествував на симпозиум за религијата и градот Јагуажа, кој е на јужно западната страна на Бразил, не успеав да го посетам неговиот вечен дом, кој остана далеку од Македонија.

Сепак, со помош на високи претставници на Ватикан и на една протестантска црква од Рио де Жанеиро,, со посетата на богатиот дом на сестрата на мојата примајка, што се наоѓаше недалеку од стадионот „Маракана", добив информации за неговиот вечен дом во Јагуажа. За жал, заради кусото време на престојот и оддалеченоста на Јагуажа, не бев во можност да му запалам свеќа на неговиот гроб. Но, потоа имав коресподенција со неговата ќерка, која била факултетски образована и знаеше англиски јазик, а во исто време религиозна. Меѓутоа, кај нив се појави сомнеж во врска со оставнината на таткоми, и покрај тоа што јас ги информирав дека во Рио сум гостин на Ватикан и сум на симпозиум и дека немам никакви намери да се мешам во имотно-правната положба на татко ми. Тоа беше крај на нашата коресподенција.

MY FAMILY STORY

My mother, Sandra, was from Ljubojno and married Risto Nikolovski (Bardzevski) from Nakolets, the same village as her mother, Kata. Both were skilled tailors, a valuable profession which was a great advantage in marriage and that strengthened their union. Risto was tall, handsome, and intellectually gifted, while my mother was wise and noble, cherished by her family, relatives, and a wider circle who held her in high regard. However, life often brings unhappiness to such remarkable individuals. Despite her efforts, Sandra couldn't steer her husband toward family responsibilities, as he chose to indulge in a bohemian lifestyle, prioritizing his vices over his virtues.

After separating from my mother, Risto Nikolovski's life took unexpected and unfavorable turns. Several controversial stories circulate about his fate. One claims he was an officer in the Yugoslav People's Army (JNA) with promising career prospects but do not give the devil a foothold as he likely continued living his unconventional way, even in the military.

Another version, although it may not be correct, suggests he fled Shtip following a confrontation with an officer, possibly with serious consequences, to avoid arrest. He reportedly left Macedonia and immigrated to Greece. For a while he spent time in the Lavrion camp, where some say he was recruited by Western intelligence services and sent back to Macedonia for missions.

This, however, was likely not his intention, as he soon fled Greece. Some sources indicate he went to England but was not accepted, eventually traveling to the United States and then to South America, living in Uruguay, Paraguay, and Argentina before settling in Brazil. First in Rio de Janeiro and later in Jaguaja, where he built a new life, marrying a Portuguese teacher and having two daughters. We maintained telephone and written contact during my time in Rio, where I attended a religious symposium. Unfortunately, due to the great distance between Rio and Jaguaja, which is located on Brazil's southwestern side, I could not visit his final resting place, which remains far from Macedonia.

However, with the help of high-ranking representatives of the Vatican and a Protestant church from Rio de Janeiro, by visiting the wealthy home of my stepmother's sister, which was located not far from the "Maracana" stadium, I received information about his eternal resting place in Jaguaja. Unfortunately, due to the short time of my stay and the distance from Jaguaja, I was not able to light a candle on his grave. I later corresponded with my father's daughter, who was a university graduate, fluent in English, and religious.

Despite my assurances that I had no interest in my father's property or legal matters and was merely in Rio as a guest of the Vatican for a symposium, they remained doubtful about my intentions. That marked the end of our correspondence.

I received first detailed information about my father from his close friend, Ljuben Topchev from New York, a member of the MPO leadership in New York. He, along with Ljube Boshkovski's uncle, Mr. Dimkov—a businessman who passed away in Sao Paulo and his remains were buried in this South American country — had been one of three

Инаку, првите изворни информации за мојот татко ги добив од неговиот голем пријател Љубен Топчев од Њујорк, член на раководството на МПО, кои биле тројка избеглици во Грција и во светот, заедно со вујкото на Љубе Бошковски, господинот Димков, бизнисмен во Саоло Паоло, кој ги оставил коските во оваа јужно американска земја. Сторијата Љубен Топчев, кој беше гостин на судијата Ѓорѓи Наумов, наредниот потпретседател на Комисијата за односи со верските заедни, ја посети Македонија во 1998 година. Бидејќи читал мои книги и дознал дека јас сум од Долна Преспа, чекајќи го Наумов ми ја раскажа прикаската за неговиот другар Ристо Николовски, со желба да одиме во Преспа и да го најдеме синот на Ристо, незнаејќи дека потпретседателот на Комисијата за односи со верските заедници, Славе Катин кој седи спроти него дека тој е синот на Ристо. Затоа изненадувањето и возбудата беше двострана. Тоа беше повод нашето пријателство да трае до неговата смрт.

Неговите раскажувања за Ристо беа искрени, но контроверзни. Човек одвај да поверува во нивната вистинитост, според тоа, каков бил и неговиот живот во Македонија до емигрирањето. Неговото црно досие во УДБА, за жал, како и за многумина што емигрираа во тие години, било причина во педесеттите години мајка ми Сандра и јас, за малку да бидеме интернирани во друго место во земјата. Тој чин го одбегнавме благодарение на околностите во кои се најдовме пред неговото реализирање. Имено, човекот што во УДБА ја сослушувал маками и кој требало да ја соопшти казната на која е осудена поради „антидржавните постапки" на нејзиниот венчан сопруг (иако со него по физичката разделба немала никакви контакти) таа го препозна како пријател и соработник на Ристо. По нејзините упорни молби да не не казнува, се согласи да нѐ помилува.

Мајка ми, всушност, својот венчан маж го чекаше да се врати цели петнаесет години по разделбата од него, зашто бракот не бил судски разведен. Кога виде дека нејзините надежи тој да се врати беа попусти, а во интерес на моето одгледување и развој, во колку-толку, нормални околности, реши да се премажи, односно да стапи во брак со Јосиф Ничевски, мојот очув, во кого видела сериозен и домакин човек. Сандра потекнува од побогато семејство, чиј татко беше во Америка и беше добро ситуирана. За среќа, бракот со Јосиф беше успешен и материјално консолидиран, што овозможило јас да ја почувствувам родителската грижа, внимание и љубов и да бидам добар ученик.

Поддршка на овој план ја имав и од мојот вујко Васил, шест години постар од мене (сега починат) но кој, во лицето на внукот имаше и другар, брат и пријател. Во семејниот албум се и четирите тетки, односно сестри на мојата мајка: Менка, Доста, Спаса и Велика. Велика ја чувствува како сестра и пријателка со која живеев во слога и разбирање, заради што ја прифатив како советник, заштитник и чувар на моите тајни. За жал, ја загубив млада на 53 години, така што редовно го посетувам нејзиниот гроб и гробот на вујко ми Васил, во Охрид. Тетками Спаса живееше во Љубојно, тетките Менка и Доста во Битола.

Вујкото Васил беше светла точка во моите спомени. Особено заради блискоста со него и тетин ми Димче, сопругот на тетка Велика, во Охрид. Тој беше од детство другар со Петре М. Андреевски, денес еден од најголемите македонски романсиери и со Наум Манивилов - Преспански, поет и новинар во „Нова Македонија', прерано починат. Нив ги поврзуваше и добрата свирка и песна, по која во младите години јас бев познат не само во Преспанско-охридскиот регион, туку и во круговите на скопските тинејџери, на чии игранки настапував со своите забавни мелодии. Јас бев член на ученичкиот оркестар на мојот кум Јане Коџобашија, чија кариера како директор на Центарот за култура и информации и на касетномузичката продукција на Македонската радиотелевизија,заврши со неговото пензионирање. Неговиот син Никола по студиите во Лондон е надежно име на македонската класична музика.

Од страната на татко ми Ристо, имав двајца чичковци: Петре Николовски, поранешен ко-

refugees in Greece and later scattered across the world.

Ljuben Topchev, who visited Macedonia in 1998 as a guest of Judge Gjorgji Naumov, would later become vice-president of the Commission for Relations with Religious Communities. While waiting for Naumov, Ljuben, who had read my books and knew I was from Lower Prespa, shared the story of his friend Risto, expressing a wish to visit Prespa and meet Risto's son—unaware that I, sitting opposite him as the vice-president of the Commission, was that very son. The revelation sparked mutual surprise and excitement, forming a friendship that lasted until his passing. The story of Ljuben Topchev, who was a guest of Judge Gjorgji Naumov, the next vice-president of the Commission for Relations with Religious Communities, visited Macedonia in 1998. Since he had read my books and learned that I was from Lower Prespa, while waiting for Naumov, he told me the story of his friend Risto Nikolovski, with the desire to go to Prespa and find Risto's son, not knowing that the vice-president of the Commission for Relations with Religious Communities, Slavè Katin, who was sitting opposite him, knew that he was Risto's son. As a result, both parties experienced surprise and excitement. Our friendship lasted until his passing because of that.

His stories about Risto were sincere, but controversial. One could hardly believe in their truthfulness, therefore, what his life in Macedonia was like before emigrating. Unfortunately, like many others who left during that time, his UDBA record was the reason my mother Sandra and I nearly faced internment in another country in the 1950s. We avoided that fate due to unexpected circumstances. The man assigned by UDBA to interrogate Makami and announce her sentence for the "anti-state actions" of her estranged husband (with whom she had no contact after their separation) turned out to be a friend and collaborator of Risto. After her persistent pleas for mercy, he agreed to pardon us, sparing us from punishment.

My mother, in fact, had been waiting for her estranged husband to return for fifteen years after their separation, because the marriage had not been legally dissolved. Realizing that hopes for Risto's return were fading and wanting to ensure my upbringing in stable circumstances, my mother, Sandra, decided to remarry. She chose Josif Nichevski, a serious and hospitable man, seeing him as a suitable partner. Coming from a wealthy family, with a father who had prospered in America, Sandra's marriage to Josif proved successful and financially secure, allowing me to experience parental care, attention, and love, which contributed to my success as a student.

I also had support in this regard from my uncle Vasil, six years my senior (now deceased), who was not only a mentor but also a comrade, brother, and friend. The family album also includes my mother's four aunts, or sisters: Menka, Dosta, Spasa, and Velika. I shared a special bond with Velika, who was like a sister and confidante, offering guidance and protection. Her untimely passing at 53 was a profound loss, and I regularly visit her grave along with my uncle Vasil's in Ohrid. Aunt Spasa lived in Ljubojno, while Menka and Dosta resided in Bitola.

Uncle Vasil stands as a bright spot in my memories, especially due to the close bond I shared with him and my uncle Dimche, Aunt Velika's husband, in Ohrid.

He was a childhood friend of Petre M. Andreevski, now one of Macedonia's greatest novelists, and Naum Manivilov - Prespanski, a poet and journalist for "Nova Makedonija" who passed away too soon. Their friendship was also rooted in their musical talents, which influenced my early years when I became known for performing at dances in the Prespa-Ohrid region and among Skopje's youth. I was part of the student orchestra led by my godfather Jane Kodzobashija, whose career culminated as director of the Center for Culture and Information a cassette music production for Macedonian Radio and Television. His son Nikola, after his studies in London, is a rising figure in Macedonian classical music.

On my father Risto's side, I had two uncles: Petre Nikolovski, a former police commander in Struga, and Mile Cvetkovski, a renowned bus driver for Ohrid's "Galeb," three years my senior, with whom I had frequent contact in Ohrid and Nakolets, where

мандир во полицијата, кој живееше во Струга и Миле Цветковски, познат возач на автобус во охридски „Галеб", три години постар од мене, со кого имав чести контакти во Охрид и Наколец, каде што тој живееше. Јас имам стан во Охрид во кој често отседнувам, работејќи на своите дела за иселеништвото. Освен браќата, татко ми имаше и сестра по име Севда, која живееше во Бистрица, Битолско. Од страната на очувот Јосиф, пак, ја имав присестрата Мирослава и внуките Жаклина и Елена, кои живеат во Канада, потоа чичкото Крстин, брат на Јосиф и сестрата Ника. Семејството на Крстин е во Америка и во Белгија, а на Ника во Наколец и во Битола.

Мајка ми Сандра, иако поголемиот дел од животот го мина во Торонто, Канада, по пензионирањето се врати во Татковината, меѓу синот, снаата и внуците, што е сон на секој наш иселеник. Радоста што ја внесе во семејството, а особено меѓу внуците, беше неизмерна, зашто баба Сандра знаеше и умееше да го разубави секој миг од животот во потесното семејство и да создаде пријатна и срдечна атмосфера во комунакцијата со другите луѓе. Оваа умна, милозлива и искусна жена, со постојана насмевка на лицето (што мене ми ја подарила), ќе му остане во трајно сеќавање во иселеништвото и во Македонија.

Родителската светлина што зрачеше од неа (како, впрочем и од секоја друга мајка, што ги сака своите чеда и ги почитува другите луѓе) придонесуваше таа секогаш да биде во фокусот на вниманието, зашто нејзините совети и мислења за разни ситуации и проблеми, беа ретко издржани кажувања кои вредеа суво злато. Иако не напушти и почива во мир во своето родно Љубојно, вечно ќе остане во нашите сеќавања како мајка, баба, тетка и стрина, со големо срце во кое, освен за синот, снаата и прекрасните внуци - Александар и Дафинка, за сите имаше место. Таква ја знаат и таква ќе остане и за сите во Македонија и за Македонците во Канада: честита, трудољубива, со неисцрпна љубов кон семејството, Татковината и се' што е македонско. Посебно за сите членови на МПЦ „Свети Климент Охридски " и „Св.Илија", на кои им ја посвети својата скромна, но неисцрпна енергија, како член на женските секции и на друштвата „Љубојно", „Преспа" и „Охрид", во Торонто.

Писмото на Сандра и Јосиф од Торонто, Канада, објавено во ревијата „Македонија" во 1979 година, најдобро го илустрира нивниот однос кон својата родна земја. Под наслов „Мислиме за враќање", тие, меѓу другото истакнуваат: *„Пред три години го посетивме родниот крај и не можеме да ви опишеме колку убави спомени имаме од тој престој. Толку многу убаво си поминавме, прошетавме низ цела Македонија, видовме се' што посакувавме сите овие години, го посетивме славното Крушево и отседнавме кај нашиот син Славе Николовски во Охрид, каде се извидовме со снаата Нада и со внучињата Александар и Дафинка и уште тогаш веќе решивме да правиме планови за година-две да си дојдеме во родниот крај, во нашата Македонија.*

Нашето родно село Љубојно посебно не импресионира: патот, направен, отворени продавници, се црвенеат нови покриви, се шаренеат јаболкови цветови... Разбравме за „Илинднскиот собир" во ова наше село и многу се гордееме што на тој ден, Илинден, се собирале повеќе од 4.000 луѓе, што покажува дека славното историско минато и револуционерниот дух на жителите на старо Љубојно, не се заборавени, туку напротив, живеат во духот и срцата на младите генерации".

Мајка ми беше среќна што моето семејството израсна и се афирмира во македонска парадигма која монсуните на добрината, благодарноста и љубовта кон Татковината ги растури меѓу Македонците во светот, зацврстувајќи ги нивните врски со нивната матична држава - Република Македонија, а поттикнувајќи извесен дел од нив и за враќање на дедовското огниште.

Тоа е мојата семејна трансферзала, по која членовите на моето семејство допрва ќе се искачуваат, стимулирани од стремежите да придонесат за нивната реализација во животот, како Македонци во чии срца пулсираат цивилизациските потреби на нацијата да оди во чекор со дострелите на развиениот демократски свет. До кои височини ќе се искачат тие, ќе покаже иднината и вистината.

he lived. I own an apartment in Ohrid, where I frequently stay while working on writings about emigration. My father also had a sister, Sevda, who lived in Bistrica in the Bitola region. On my stepfather Josif's side, I have my half-sister Miroslava and nieces Jacqueline and Elena, who live in Canada, as well as my uncle Krstin, Josif's brother, and my sister Nika. Krstin's family resides in America and Belgium, while Nika's family lives in Nakolets and Bitola.

My mother Sandra, although she spent most of her life in Toronto, Canada, returned to her homeland after retirement, among her son, daughter-in-law and grandchildren, which is the dream of every emigrant. The joy she brought to the family, and especially among the grandchildren, was immeasurable, because Grandma Sandra knew and was able to brighten up every moment of life in the immediate family and create a pleasant and cordial atmosphere in communication with other people. This intelligent, kind and experienced woman, with a constant smile on her face (which she gifted to me), will remain a permanent memory in the diaspora and in Macedonia.

The parental light that radiated from her (as, indeed, from every other mother, who loves her children and respects other people) contributed to her always being the focus of attention, because her advice and opinions on various situations and problems were rarely sustained sayings that were worth their weight in gold. Although she left us and rests in peace in her native Ljubojno, she will forever remain in our memories as a mother, grandmother, aunt and great-aunt, with a big heart in which, except for her son, daughter-in-law and beautiful grandchildren - Aleksandar and Dafinka, there was room for everyone. She is recognized and will always be remembered in Macedonia and among Macedonians in Canada for her cheerful spirit, hard work, and boundless love for her family, homeland, and all things Macedonian. Her dedication was particularly evident among the members of the MOC "St. Kliment Ohridski" and "St. Ilija," where she devoted her humble yet tireless energy as an active member of the women's sections and the "Ljubojno," "Prespa," and "Ohrid" societies in Toronto.

The letter of Sandra and Josif from Toronto, Canada, published in the magazine "Macedonia" in 1979, best illustrates their attitude towards their native country. Under the title "We are thinking about returning", they, among other things, emphasize: *"Three years ago we visited our native land and we cannot describe to you how many beautiful memories we have from that stay.*

We had such a great time, we walked all over Macedonia, we saw everything we had wanted all these years, we visited the famous Krushevo and stayed with our son Slavè Nikolovski in Ohrid, where we explored with our daughter-in-law Nada and grandchildren Aleksandar and Dafinka and even then we decided to make plans in a year or two to come back to our native land, to our Macedonia.

Our native village of Ljubojno does particularly impress us: the road has been built, shops have opened, new roofs are turning red, and apple blossoms are colorful... We learned about the "Ilinden Gathering" in this village of ours and we are very proud that on that day, Ilinden, more than 4,000 people gathered, which shows that the glorious historical past and the revolutionary spirit of the residents in old Ljubojno, are not forgotten, but on the contrary, live in the spirit and hearts of the younger generations."

My mother was happy that my family grew up and affirmed itself in a Macedonian paradigm that spread the monsoons of kindness, gratitude and love for the homeland among Macedonians in the world, strengthening their ties with their home country - the Republic of Macedonia, and encouraging a certain part of them to return to their ancestral hearth.

This is the path of my family's journey, one that future generations will continue to follow, driven by aspirations to realize their potential and contribute meaningfully to life as proud Macedonians. Their hearts beat in tune with the nation's desire to keep pace with the advancements of the developed democratic world. Time and truth will reveal the heights they are destined to reach.

Сандра и синоѓ Славе како дете / Mother Sandra and son Slave as a child

Родителиѓе Нада и Славе / Parents Nada and Slave

Александар, Радмила, Дафинка и Џампаоло / Александар, Радмила, Дафинка и Џонпаоло

Цртеж за 80 годишнината на дедо Славе до внучињата / Grandpa Slave's 80th birthday drawing for his grandchildren

МОЈОТ ПРЕСТОЈ ВО КАНАДА

По пристигнувањето во Канада кај моите родители, главна преокупација ми беше завршување на високото образование, односно здобивање со факултетска диплома. Англискиот јазик започнав да го учам во специјалното училиште на Владата, а по една година и на Институтот „Раерсон" во Торонто, по чие завршување се стекнав со диплома за англиски јазик и литература. Во меѓувреме активно соработував со Македонската заедница во Канада, а особено со списанието „Духовна искра", со организацијата „Обединети Македонци", како втор нејзин секретар и со црквата „Свети Климент Охридски", во почетокот како член на управата, а потоа во 1968 година и како нејзин генерален секретар. Меѓутоа, моите ангажмани не изостанаа и во организирањето на библиотеката, фолклорот, издавачката дејност и на други бројни културни манифестации во македонската колонија во Торонто.

Во тој период не заборавив и на мојата основна професија - геодезијата. Како геодет се вработив во една фирма на американски Евреи. Теренската работа ми овозможи да ја прокрстарам цела Канада, од Онтарио до Северната Територија и Јукон, а еден ден и Алјаска. Овој ангажман ми овозможи да живеам на „висока нога", бидејќи добро заработував. Покрај стотиците куќи кои како геодет ги снимив, што за западните стандарди претставува голем успех, од газдите на фирмата бев подготвуван за уште поголеми зафати. Овојпат ме подготвуваа да заминам за Кувајт, со цел да снимам една американска база. Подготовките за овој проект беа завршени, па дури ми беше исплатен и авансот за мојот пат во оваа земја на Средниот Исток, кога неочекувано се' беше стопирано. Причина: во мојата биографијата биле пронајдени податоци што не се вклопуваа во нивната идеолошка матрица! Тоа, се разбира не ми беше соопштено, но жалењето за одлагањето на моето патување беше посебно нагласено.

Во 1969 година, на 28-годишна возраст, по препорака на тогашниот југословенски амбасадор во Канада, Митко Чаловски се вратив во Македонија, со стипендија од Матицата на иселениците од Македонија и со третман како и сите други странски студенти во нашата земја: (Палестинци, Африканци и други од светот на неврзаните со кои тогашна Југославија одржуваше пријателски односи, како нивни лидер. Во аналите е забележано дека јас бев еден од првите Македонци дојден на студии во Татковината и еден од првте од сите странски студенти од Канада во Македонија кои навреме ги завршиле студиите. Планрав да студирам македонски јазик, право, историја или некоја друга гранка од природните науки, но одненадеж се определив за англискиот јазик, со македонски и германски јазик, со цел побрзо да го завршам факултетот. Тоа и се случи, веројатно затоа што во меѓувреме ја запознав мојата сакана Нада, со која и се оженив, затворајќи една бурна и динамична фаза од својот живот и подготвувајќи се за својата историска мисија - иселеништвото.

Како студент и стипендист на Матицата бев мошне респектиран и почитуван, како меѓу колегите на Факултвтот, така и меѓу вработените во Матицата. Во тој период започнав да ја формирам и својата визија за иднината. Пресудно беше моето одење во Охрид, градот во кој мечтаев да живеам. Сакав да се занимавам со наука,

MY STAY IN CANADA

Upon arriving in Canada with my parents, my primary focus was completing higher education and earning a university degree. I began by studying English at a government-run school and later attended the Ryerson Institute in Toronto, where I earned a diploma in English language and literature. During this time, I was actively involved with the Macedonian community in Canada, contributing to the magazine *Duhovna Iskra*, serving as the second secretary of the organization "United Macedonians," and holding roles at the church "St. Clement of Ohrid," first as a board member and later, in 1968, as its general secretary. My engagements extended to organizing the library, folklore events, publishing activities, and numerous cultural initiatives within the Macedonian diaspora in Toronto.

Despite these cultural and community activities, I did not neglect my main profession—geodesy. I secured a job as a surveyor at a firm run by American Jews. The nature of the fieldwork allowed me to travel extensively across Canada, from Ontario to the Northern Territories, Yukon, and even Alaska. This role provided a lucrative income, enabling me to live comfortably. Having surveyed hundreds of homes, which was considered a significant accomplishment by Western standards, I was being prepared by the company for larger projects. One notable assignment was a survey project at an American base in Kuwait. Preparations were completed, and I even received an advance payment for the trip. However, the project was unexpectedly halted when information on my background was deemed ideologically incompatible. Though the reason was not explicitly shared, the expressed regret for the cancellation was clear. Of course, this was not communicated to me, but the regret for the postponement of my trip was especially emphasized.

In 1969, at the age of 28, on the recommendation of the then Yugoslav ambassador to Canada, Mitko Chalovski, I returned to Macedonia, with a scholarship from the Macedonian Emigrants' Association and with treatment like all other foreign students in our country (Palestinians, Africans and others from the world of non-aligned countries with whom the then Yugoslavia maintained friendly relations, as their leaders). The records show that I was among the first Macedonians to return to the homeland for studies and one of the earliest foreign students from Canada in Macedonia to complete my degree on time. Initially, I considered pursuing Macedonian, law, history, or a branch of natural sciences but ultimately chose English, with Macedonian and German, to expedite my graduation. This decision was likely influenced by meeting my beloved Nada, whom I married, marking the end of a turbulent and dynamic chapter in my life and preparing me for my historical mission in emigration.

As a student and scholarship recipient from Matica, I enjoyed great respect and recognition from both my faculty peers and Matica staff. It was during this time that I began shaping my vision for the future. Moving to Ohrid, the city I had always dreamed of living in, proved pivotal. I aspired to engage in scientific research, study social conditions, and leverage my English skills to translate scientific and literary works by domestic and international authors, along with pursuing creative and informational activities.

со истражување на општествените состојби, со користење на англискиот јазик за преводи на научна и друга уметничка литература од домашни и странски автори, со информативна работа и воопшто со креативни активности.

Во почетокот по доселувањето во Охрид, првата работа за која се зафатив беше функцијата на професионален туристички водич за Охрид и Македонија. Мои клиенти беа речиси сите туристички групи што доаѓаа во македонскиот Ерусалим, од Израел, Англија и други земји.

Целодневните ангажмани на овој план ми овозможија добро да заработувам и полека да ги разрешувам проблемите што ми ги наметна брачната заедница со мојата Нада, почнувајќи од станбениот проблем до сите други потреби што ми ги диктираше среќниот живот со мојата животна сопатничка, која за возврат ми подари две прекрасни деца, синот Александар и ќерката Дафинка. Возбуден од скапиот дар на саканата, почнав да пишувам поезија, што е типично за емотивните творци, на кои им припаѓав и јас.

Ориентацијата кон културното творештво, а особено кон материјалната култура што ја сочинуваат културно-историските споменици, ми овозможи да станам, речиси, експерт за нив и почнувајќи од црквите, кои ми останаа во срцето, се свртив кон иселеништвото, кон Македонците во дијаспората, и кон лексикографијата и комуникацијата со нашите луѓе во светот. Како резулат на тоа, денес располагам со една од најбогатите библиотеки, со каква што ретко можат да се пофалат дури и некои научни работници. По престојот во Охрид и ангажманот во Хидробиолошкиот звод, се вратив во Скопје, каде што започнав нова фаза во мојата кариера: прво во Матицата на иселениците од Македонија, потоа во РК ССРНМ, во Републичката комисија за односи со верските заедници и пак во Агенцијата за иселеништво, кога одлучив да се повлечам и да му се посветам целосно на научноистражувачката работа околу македонското иселеништво во светот.

Од тој период за мене се карактеристични неколку епизоди, малку познати во јавноста, а кои имале пресвртничко влијание во формирањето на одделни односи на релацијата држава-црква, а врз кои свое влијание имав и јас лично. Така, првите честитки од поглаварот на МПЦ г.г.Гаврил до православните верници во Македонија, за прв пат беа јавно објавени по мое барање, кога бев на функција секретар на Комисијата на РК ССРНМ за односи со верските заедници. Јас бев присутен и на средбата на која г.г. Гаврил го стави својот потпис под оставката со која се откажува од позицијата поглавар на МПЦ, од здравствени причини. На средбата биле присутни Киро Глигоров, д-р Блаже Ристовски, д-р Никола Кљусев и Стојан Андов, од една и г.г.Гаврил и јас, од друга страна. Собрани во Калиште, Струшко, расправавме за повеќе работи, битни за односите меѓу државата и црквата, извлекувајќи, притоа, неповолни оценки за развојот на таквите односи, заради што и дојде до повлекување на г.г. Гаврил одтронот на оставката, во таа прилика, јас го подготвив.

Свое влијание имав и во изборот на новиот поглавар на МПЦ г.г. Михаил, кого посебно го почитував и имав високо мислење за неговите духовни и интелектуални квалитети. Нашата соработка беше широка и продуктивна, како во земјата, така и надвор од неа, за време посетите на македонските верници во иселеништвото. Го ценев како поглавар со големо животно искуство, умен и начитан човек, кој преку него остварив богата комуникација со државата, придонесувајќи тие односи постојано да јакнат и да се развиваат, во насока на афирмација на Република Македонија во Европа и светот, но и меѓу иселеништвото на сите континенти.

Исто така, по моја иницијатива во 1993 година претседателот на Република Македонија, господинот Киро Глигоров за прв пат присуствуваше на Божикната литургија во Соборниот храм „Свети Климент Охридски" во Скопје. Тоа е случај за прв пат претседател на државата да влезе официјално во македонски храм. Јас бев „заслужен" и за неизборот на митрополитот г. Кирил за поглавар на МПЦ, бидејќи неговиот предлог дојде во време кога владејачката гарнитура ги започна своите манипулации со МПЦ и форсирањето на антимакедонските влијанија во земјата. Како резултат на таквите околности и Кирил и јас бевме прогласени за „жртвени јарци". Кирил не стана поглавар, а јас морав да заминам од Комисијата за односи со верските заедници

In the beginning, after moving to Ohrid, the first job I took on was the function of a professional tourist guide for Ohrid and Macedonia. My clients were almost all the tourist groups that came to Macedonian Jerusalem, from Israel, England and other countries.

Full-time engagements in this area allowed me to earn well and slowly solve the problems that the marital union with my Nada imposed on me, starting from the housing problem to all other needs that a happy life with my life partner dictated to me, who in return gave me two beautiful children, son Aleksandar and daughter Dafinka. Excited by the expensive gift from my beloved, I began to write poetry, which is typical of emotional erudites and creators, to which I belonged.

The orientation towards cultural creation, and especially towards the material culture that cultural and historical monuments constitute, allowed me to become, almost, an expert on them and starting from the churches, which remained in my heart, I turned to emigration, to Macedonians in the diaspora, and to lexicography and communication with our people in the world. As a result, today I have one of the richest libraries, which even some scientists can rarely boast of. After my stay in Ohrid and my engagement in the Hydrobiological Unit, I returned to Skopje, where I began a new phase in my career: first in the Registry of Emigrants from Macedonia, then in the RC SSRNM, in the Republican Commission for Relations with Religious Communities and again in the Agency for Emigration, when I decided to retire and devote myself entirely to scientific research work on Macedonian emigration in the world.

From that time, several episodes stand out for me, relatively unknown to the public, that marked a pivotal change in the development of specific relations between the state and the church, and in which I played a personal role. Therefore, the initial congratulations from the leader of the MOC, His Holiness Gavril, to the Orthodox believers in Macedonia, were publicly communicated at my request when I served as secretary of the Commission of the RC SS-RNM for relations with religious communities. I was also present during the meeting where His Holiness Gavril signed his resignation letter, in which he abdicated his role as head of the MOC due to health issues. Kiro Gligorov, Dr. Blazhe Ristovski, Dr. Nikola Kljusev, and Stojan Andov attended the meeting, while on the opposite side were His Holiness Gavril and I. Meeting in Kalisz, Struga, we examined various matters significant to the relationship between the state and the church, arriving at negative evaluations regarding the progress of this relationship, which resulted in the retraction of the resignation letter of His Holiness Gavril, which I had drafted for that event.

I also played a role in the election of the new leader of the MOC, His Holiness Mihail, whom I greatly respected and held in high regard for his spiritual and intellectual attributes. Our collaboration was extensive and fruitful, both locally and internationally, during the trips of Macedonian believers in the diaspora. I valued him as a leader with extensive life experience, an intelligent and knowledgeable person, through whom I fostered meaningful communication with the state, aiding in the ongoing enhancement and growth of these relations, aimed at affirming the Republic of Macedonia in Europe and globally, as well as among the diaspora across all continents.

Also, at my initiative in 1993, the President of the Republic of Macedonia, Mr. Kiro Glirorov, attended the Christmas liturgy for the first time in the Cathedral Church "St. Clement of Ohrid" in Skopje. This was the first time that a president of the state officially entered a Macedonian church. I was also "deserved" for the non-election of Metropolitan Kiril as the head of the Macedonian Orthodox Church, because his proposal came at a time when the ruling party began its manipulations with the Macedonian Orthodox Church and the forcing of anti-Macedonian influences in the country. As a result of such circumstances, both Cyril and I were declared "scapegoats." Cyril did not become the head, and I had to leave the Commission for Relations with Religious Communities.

ПОРТРЕТ НА СЕМЕЈСТВО НА СОПРУГАТА НАДА

Нада Николовска, родена Иванова е позната во образовниот систем на нашата земја како советник и инспектор по македонски јазик за основното образование. Близу триесет години работеше во Бирото за развој на образованието при Министерството за образование. Нада Николовска–Катин, како што е уште позната меѓу наставниците, е автор на дваесетина учебници и друга дидактичка литература по македонски јазик, кои значат голем придонес во наставниот процес во училиштата во Македонија. Нејзините дела, во исто време се и афирматори и бранители на македонскиот јазик и литературата во земјата и светот.

Нада Николовска е родена на 7 ноември 1949 година во Виница, град со околу единаесет илјади жители според пописот во 2002 година. Тој се наоѓа во источниот дел на Македонија и е центар на Општина Виница. Виница е распространета во подножјето на планината Плачковица, помеѓу планините Голак и Обозна, во југоисточниот дел на Кочанско-виничката Котлина на северниот брег на реката Брегалница.

Нада Иванова го завршила основното и гимназиското образование во Виница, со одличен успех, а продолжила да се школува на Филозовскиот факултет, група книжевност на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ во Скопје. До тогаш беше виничанка, а во 1973 година се мажи за Славе Катин, кога и постанува голем поддржувач и вљубеник на Преспа, каде во куќата во Љубојно има македонска соба со народни носии и други преспански и македонски старини.

По завршувањето на факултетската наобразба во 1976 година се вработува како наставник по македонски јазик и литература во ОУ „Братство-единство“ во Охрид, каде останува три години. Потоа, три години беше наставник по македонски јазик и литература во ОУ „Коле Неделковски“ во Скопје. Од 1985 година до пензионирањето во 2011 година, била на повеќе функции во Министерството за образование на Република Македонија и тоа: пет години била педагошки советник за македонски јазик и литература во Заводот за унапредување на образованието и воспитанието на град Скопје; девет години била самостоен педагошки советник за македонски јазик и литература; две години била советник за македонски јазик и литература во Министерството за образование и наука во Бирото за развој на образованието; од 2005 година има статус државен службеник во Бирото за развој на образованието-Скопје.

Со ваквото професионално искуство, Нада Николовска од 1981 година навлегува во сферата на истражувањата и проучувањата на актуелните образовни проблеми. На Конгресот во Нови Сад во 1988 година учествува со темата „Литературно-теоретските поими во наставата по македонски јазик”; во 1991 година во Загреб со реферат на тема: „Народното творештво во наставата по македонски јазик”; во 1995 годи на во Скопје и во Битола со истражувачкиот проект „Македонскиот јазик за учениците во основното образование со специјални потреби”. Нада е автор на девет учебници, пет книги, осум тетратки за лектири по македонски јазик и три работни тетратки кои се помагала на учебниците што претставува ретко завиден биланс на успешен професионалец во системот на образованието во Република Македонија, на почетокот на Третиот милениум.

Ако кон овој значително богат пакет на учебници за основното и средното образование, за еден релативно кус период од педагошката работа на Нада, се додадат и преку 80 стручни и научни трудови, проучувања, истражувања, концепции,

PORTRAIT OF MY WIFE NADA'S FAMILY

Nada Nikolovska, née Ivanova, is highly regarded in Macedonia's educational system as an advisor and inspector of the Macedonian language for primary education. She spent nearly thirty years at the Bureau for the Development of Education within the Ministry of Education. Known to teachers as Nada Nikolovska-Katin, is the author of twenty textbooks and other didactic literature in the Macedonian language, which represent a great contribution to the teaching process in schools in Macedonia Her works advocate for and protect the Macedonian language and literature both in Macedonia and the world.

Nada Nikolovska was born on November 7, 1949, in Vinica, a small city with around eleven thousand residents, according to the 2002 census. Located in eastern Macedonia, Vinica is the administrative center of the Municipality of Vinica. The city lies at the base of Plachkovica Mountain, nestled between the Golak and Obozna mountains, in the southeastern part of the Kochani-Vinica Valley, on the northern bank of the Bregalnica River.

Nada Ivanova completed her primary and secondary education in Vinica, with excellent results, and continued her education at the Faculty of Philosophy, Literature Group of the University "Saints Cyril and Methodius" in Skopje. Until then, she was a resident of Vinica, and in 1973 she married Slavè Katin, when she became a great supporter and lover of Prespa, where in the house in Ljubojno there is a Macedonian room with folk costumes and other Prespa and Macedonian antiquities.

After completing her university education in 1976, she was employed as a teacher of Macedonian language and literature at the "Bratstvo-edinstvo" elementary school in Ohrid, where she stayed for three years. Then, for three years, she was a teacher of Macedonian language and literature at the "Kole Nedelkovski" elementary school in Skopje. From 1985 until her retirement in 2011, she held several positions in the Ministry of Education of the Republic of Macedonia, including: for five years she was a pedagogical advisor for Macedonian language and literature at the Institute for the Advancement of Education and Upbringing of the City of Skopje; for nine years she was an independent pedagogical advisor for Macedonian language and literature; for two years she was an advisor for Macedonian language and literature at the Ministry of Education and Science at the Bureau for the Development of Education; since 2005 she has had the status of a civil servant at the Bureau for the Development of Education-Skopje.

With such professional experience, Nada Nikolovska has been entering the field of research and studies of current educational problems since 1981. At the Congress in Novi Sad in 1988 she participated with the topic "Literary and theoretical concepts in the teaching of the Macedonian language"; in 1991 in Zagreb with a paper on the topic: "Folk art in the teaching of the Macedonian language"; in 1995 in Skopje and Bitola with the research project "The Macedonian language for students in primary education with special needs". Nada is an author of nine textbooks, five books, eight notebooks for readings in Macedonian language and three workbooks that help with the textbooks, which represents a rarely enviable balance of a successful professional in the education system in the Republic of Macedonia, at the beginning of the Third Millennium.

In addition to her extensive collection of textbooks for primary and secondary education, Nada

апликативни проекти, наставни програми, методолошки инструменти, анализи, упатства, информации, извештаи, рецензии, редакциии и други публикации, со задоволство може да се констатира дека јас во ликот на мојата сопруга имам партнер, кој, ако не може да ми конкурира, барем ефектно ме стимулира за нови подвизи во мојата планетарна работа. Се разбира, мојот реванш за таквиот придонес на мојата сопруга не изостанува: со неа ја прокрстарив Австралија, Европа, Израел, Бразил, САД, Канада и Куба, каде имала шанса да види како функционира нејзиниот сопруг во неговите – „Катинови епархии". И со каков респект и почит е дочекуван од македонското иселеништво.

Но, од сите патувања по светот, имам чувство дека најголемо задоволство ми причинува патувањето во Виница Македонска, градот на мојата сакана, што е доказ за мојата неизмерна љубов кон неа и нејзиното семејство.

Родители на Нада беа Димитар и Лујза (Иванови). Димитар, Митко (1921 - 1993), беше роден во Виница и почина во родниот град, каде и му се наоѓа неговиот вечен дом. Во биографијата на Димитар е забележано дека уште како дете на пет години останал без двајцата родители, со што му се отежнало детството. Но неговата упорност и љубов кон иднината на човека победиле. Имено, во тие немирни времиња, бидејќи, Димитар бил без родители и имал тежок живот, но имал силна љубов за учење и го започнал своето основно образование. Меѓутоа, Втората светска војна и окупациите оставиле траги во неговиот живот.

Во периодот по ослободувањето на Македонија, Димитар го завршил своето средно образование. Како и многумина во тој повоен период се вклучил во новиот систем на државата и си го нашол своето место под сонцето и станал верен, честит и почитуван службеник на новото социјалистичко општество.

Завршил Виша управна школа и Правем факултет и како правник во тој период подолго време бил вклучен во општествено политичкиот живот на Општината Виница, извршувајќи повеќе општински и државни функции. Најдолго се задржал како директор на Цигланата во Виница и како секретар на Општинскиот комитет на Комунистичката партија на Македонија, за општина Виница.

Инаку Димитар, Митко беше надарен, интелегентен, начитан, чесен, и посветен на работата и своето семејство. Тој беше човек кој беше достоен да извршува високи функци во Општината и на ниво на државата. Во исто време, тој беше народен хуман човек и беше подготвен да помогне на секој што ќе му побараше помош.

Мајка и' на Нада, Лујза Иванова (1922-2009), пак, беше една од најчеститите и најдомаќински жени и мајки во Виница. Таа немаше можности да се школува, но со својот однос, воспитание и љубов кон семејството: Верка (1947), која е во брак со Ристо Попов и со кого ги имаат децата Иван и Гоце, Нада (1949) со Славе Катин ги имаат Александар и Дафинка, а Љупчо (1953) е во брак со Лидија и ги имаат децата Иван и Виктор ија. За сите нив Лујза и Митко оставиле силни родителски позитивни спомени, за кои често сите се сеќаваат и ги споменуваат.

Затоа мојот магнетизам кон Виница е предизвик на кој не можам да се спротивставам, не знам од кои причини, но најверојатно, поради фактот што единствено таму во семејството на сопругата Нада може да ја најдам топлината на семејниот дом, која секогаш толку многу ми неодстигаше, особено кога отсуствував од земјата. А можеби тајната на мојот сентиментален однос кон убавиот и сончев македонски југ, лежи и во феноменалните способности на Нада во кулинарството, во специјалитетите кои ретко можат да се најдат и во кујните на хотелите од висока категорија. Тоа и не е случајно, енергијата што ја трошам безмерно, мора брзо и квалитетно да се надомести и да нема застој во мојата незапирлива публицистичка продукција, со која во минатото се претставив во Канада, САД, Австралија и Европската Унија.

Исто така, ќе нагласам дека Нада е вљубеник во моето Љубојно. Често ми кажува дека е возбудена кога ќе дојдеме во Преспа, особено кај Претор и одиме кон Љубојно. И покрај денешните услови кои владеат во Љубојно со седење дома. Таа таму е презадоволна и постојано си наоѓа некоја занимација. Така, благодарение на Нада имаме реновирана куќа со сите нишани и во Љубојно имаме библиотека од околу 4.000 книги. Исто така, таа направи мал македонски музеј во нејзината македонска соба, во која има македонски носии, старини и голем број предмети кои зборуваат за минатото на нашето семејство, на Преспа, на етничка Македонија.

has also authored over 80 professional and scientific works, including papers, studies, research, projects, curricula, methodological tools, analyses, reports, reviews, editorials, and other publications in a relatively short time. I can proudly say that in my wife, I have a partner who, while perhaps not competing with me, certainly motivates me to achieve new milestones in my global work. Of course, my "revenge" for her incredible contribution is not without merit: together, we've traveled to Australia, Europe, Israel, Brazil, the USA, Canada, and Cuba, where she witnessed firsthand how her husband operates in his "Katyn dioceses" and the great respect and esteem with which he is greeted by the Macedonian diaspora.

But of all the trips around the world, I feel that the trip to Vinica Makedonska, the city of my beloved, gives me the greatest pleasure, which is proof of my immense love for her and her family.

Nada's parents were Dimitar and Lujza (Ivanovi). Dimitar, Mitko (1921-1993), was born in Vinica and died in his hometown, where his eternal resting place is located. Dimitar's biography notes that at the age of five, he lost both parents, which made his childhood difficult. But his perseverance and love for the future of man won. Namely, in those turbulent times, despite Dimitar being without parents and having a difficult life, he had a strong love for learning and began his primary education. However, World War II and the occupations made considerable impact on his life.

In the period after the liberation of Macedonia, Dimitar completed his secondary education. Like many in that post-war period, he joined the new system of the state and found his place under the sun and became a faithful, honest and respected servant of the new socialist society.

He graduated from the Higher School of Administration and the Faculty of Law and as a lawyer during that period he was involved in the socio-political life of the Municipality of Vinica for a long time, performing several municipal and state functions. He stayed the longest as the director of the Brickworks in Vinica and as the secretary of the Municipal Committee of the Communist Party of Macedonia, for the Municipality of Vinica.

Otherwise, Dimitar, Mitko was gifted, intelligent, well-read, honest, and dedicated to his work and his family. He was a man who was worthy of performing high functions in the Municipality and at the state level. At the same time, he was a people's humane man and was ready to help anyone who asked for help.

Nada's mother, Lujza Ivanova (1922-2009), was one of the most common and most homely women and mothers in Vinica. She did not have the opportunity to be educated, but with her attitude, upbringing and love for her family: Verka (1947), who is married to Risto Popov and with whom she has children Ivan and Goce, Nada (1949) with Slavè Katin has Aleksandar and Dafinka, and Ljupcho (1953) is married to Lidija and has children Ivan and Viktorija. For all of them, Lujza and Mitko left strong positive parental memories, which everyone often remembers and mentions.

Therefore, my magnetism towards Vinica is a challenge that I cannot resist, I do not know for what reasons, but most likely due to the fact that only there, in the family of my wife Nada, can I find the warmth of the family home, which I have always missed so much, especially when I was absent from the country. And perhaps the secret of my sentimental attitude towards the beautiful and sunny Macedonian south lies in Nada's phenomenal culinary abilities, in the specialties that can rarely be found even in the kitchens of high-class hotels. This is no coincidence, the energy that I spend immeasurably must be quickly and qualitatively compensated for and there must be no slowdown in my unstoppable journalistic production, with which I have presented myself in Canada, the USA, Australia and the European Union in the past.

I must also emphasize that Nada has a deep affection for my Ljubojno. She often shares how thrilled she feels when we visit Prespa, especially when we head towards Ljubojno, despite the current conditions there, with much time spent indoors. She's always happiest there, constantly finding new things to do. Thanks to Nada, our house is beautifully renovated with all the modern amenities, and in Ljubojno, we have a library containing around 4,000 books. She also created a small Macedonian museum within her Macedonian room, featuring folk costumes, antiques, and numerous items that reflect the history of our family, Prespa, and ethnic Macedonia.

Дедо Митко и Баба Луjза / Grandpa Mitko and Grandma Louise

Нада со родителите Митко и Луjза / Nada with her parents Mitko and Lujza

На регистрацијата на Нада и Славе/ At the registration of Nada and Slave

Семејствата на Верка и Ристо и на Нада и Славе / The families of Verka and Risto and Nada and Slave

АКТИВНОСТИ НА НАШЕТО СЕМЕЈСТВО

Нашите деца Александар и Дафинка се воспитани и школувани во духот на професионалната ориентација и креативните македонски ангажмани на нашите семејства, особено на нас родителите Нада и Славе.

Синот Александар (Алек), е роден на 10 април 1974 година во Скопје, по завршувањето на основото училиште „Коле Неделковски", образованието го продолжи во средното медицинско училиште „Д-р Панче Караѓозов", за набрзо потоа да се префрли во средното ветеринарно училиште „Браќа Миладиновци".

Ветеринарниот факултет го завршува во 1999 година,а потоа стажира во Ветеринарната болница во Скопје. По завршувањето на стажот поминува на работа во Одделението за легислатива при Управата за ветеринарство на Министерството за земјоделие, шумарство и водостопанство, со договор за дело. По запишувањето на постдипломските студии на Институтот за социолошки, правни и политички науки, во отсекот за менаџмент, во 2000 година стапува во брак со својата сопруга Радмила Чрчева

Александар располага и со работно искуство остварено во Канада во 1996 година, во одделението за месо и млечни производи на фирмата „Knob Hill Farms" во Торонто, потоа една година како доктор по ветеринарна медицина во Ветеринарната болница во Скопје. Во 2015 година Алек и Радмила се преселија во Торонто, Канада, каде Александар се вработи во Министерство за храна, а Радмила оди и се враќа секоја година, особено после нејзиното докторирање и добивање звање професор на Ветеринарниот факултет.

Инаку, Александар учествувал на семинарот за *„Организација и искоренување на болести"*, одржан во Сараево, Б и Х и на семинарот за *„Развој на стратегијата за прехранбената индустрија во Република Македонија"*, одржан во ноември 2002 година. Одличното познавање на англискиот, како и работата со сите офиси на Мајкрософт, на Александар му овозможи да ги совлада организациските и комуникациските вештини и активно да се бави со преводи од англиски на македонски и обратно, но и со терапијата, профилаксата, хирургијата и репродукцијата на големите и малите животни.

Своето образование, специјализација и дообучување од областа на безбедноста на храната и ветеринарството, како и Европските политики и внатрешната ревизија, Александар ги продолжува на повеќе престижни школи и универзитети во Европа и Северна Америка, и тоа на: универзитетите во Гвелф, Онтарио, Бруж, Белгија, Вагенинген, Холандија, Бирминген, Британија, како и на Националната школа за висока администрација во Стразбург, Франција. Во Македонија работел во Секретаријатот за европски прашања, од 2004 до 2014 година, а во Агенцијата за храна и ветринарство до 2016 година. Потоа заминува за Торонто, Канада, каде работи во Министерството за земјоделие на Онтарио, како инспектор. Сега тој е магистер на ветеринарните науки.

Снаата, пак, Радмила Чрчева е родена на 31. 07. 1974 година во Гостивар. Основно и средно образование завршила во Скопје во учебната 1995/96 година, а во 1999 година го завршува Факултет за ветеринарна медицина, на Универзитет "Св. Кирил и Методиј" во Скопје кога се

OUR FAMILY ACTIVITIES

Our children Aleksandar and Dafinka have been raised and educated in the spirit of the professional orientation and creative Macedonian engagements of our families, especially us parents Nada and Slavè.

The son Aleksandar (Alek), was born on April 10, 1974 in Skopje, after finishing the primary school "Kole Nedelkovski", he continued his education at the secondary medical school "Dr. Pance Karagjozov", and soon after transferred to the secondary veterinary school "Brakja Miladinovci".

He graduated from the Faculty of Veterinary Medicine in 1999, and then did an internship at the Veterinary Hospital in Skopje. After completing his internship, he went to work in the Department of Legislation at the Veterinary Administration of the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, with a contract for work. After enrolling in postgraduate studies at the Institute of Sociological, Legal and Political Sciences, in the Department of Management, in 2000 he married his wife Radmila Chrceva.

Aleksandar also has work experience gained in Canada in 1996, in the meat and dairy products department of the company "Knob Hill Farms" in Toronto, then for a year as a Doctor of Veterinary Medicine at the Veterinary Hospital in Skopje. In 2015, Alek and Radmila moved to Toronto, Canada, where Aleksandar got a job at the Ministry of Food, and Radmila goes and returns every year, especially after her doctorate and obtaining the title of professor at the Faculty of Veterinary Medicine.

Otherwise, Aleksandar participated in the seminar on "Organization and Eradication of Diseases", held in Sarajevo, Bosnia and Herzegovina and in the seminar on "Development of the Strategy for the Food Industry in the Republic of Macedonia", held in November 2002.

Excellent knowledge of English, as well as working with all Microsoft offices, allowed Aleksandar to master organizational and communication skills and to actively engage in translations from English to Macedonian and vice versa, as well as in therapy, prophylaxis, surgery and reproduction of large and small animals.

Aleksandar continued his education, specialization and further training in the field of food safety and veterinary medicine, as well as European policies and internal audit at several prestigious schools and universities in Europe and North America, including: the universities of Guelph, Ontario, Bruges, Belgium, Wageningen, Netherlands, Birmingham, UK, as well as the National School of Higher Administration in Strasbourg, France. In Macedonia, he worked at the Secretariat for European Affairs from 2004 to 2014, and at the Food and Veterinary Agency until 2016.

Then he left for Toronto, Canada, where he works at the Ontario Ministry of Agriculture, as an inspector. Now he is a master of the veterinarian sciences.

Our daughter-in-law, Radmila Chrceva, was born on 31. 07. 1974 in Gostivar. She completed her primary and secondary education in Skopje in the 1995/96 academic year, and in 1999 she graduated from the Faculty of Veterinary Medicine at the University "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje

здоби со звање - Доктор по ветеринарна медицина.

Во 2009 година Радмила ги заврши постдипломски студии во траење од 4 семестри на катедрата Исхрана на домашни животни, на Факултет за ветеринарна медицина на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, кога ја одбрани магистерската тема: *"Ефектот на антидијабетична диета врз биохемиски профил кај лабораториски стаорци со индуциран диабет"* и станала Магистер на ветеринарни науки од областа на клиничка физиологија, биохемија и патофизиологија".

Радмила стана доктор на науки од научната област *„Ветеринарна медицина, исхрана на домашните животни"*. Докторската дисертација на тема: *„Типизација на анимални протеини во храна и добиточна храна и компарација на различни методи за нивна детекција"*, ја одбрани во 2015 година.

Во нејзината кариера е забележано дека во 2006 година добила звање помлад асистент, потоа, асистент и научен соработник, за во 2020 година да биде избрана за вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина на Универзитет "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, каде е вработена во Ветеринарниот институт. Радмила учествувала на голем број научни собири во земјата и странство каде презентирала научни трудови од областа на ветеринарните науки. Автор и коавтор е на неколку научни публикации.

Нашата ќерка Дафинка, пак, е родена во Штип (19 јули 1975). Во Скопје го завршува Филолошки факултет на Катедрат за англиски јазик и книжевност на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј" и после кој ќе започне да работи за УНИЦЕФ, Скопје. Но, нејзината потреба за промени и патувања ќе ја збогатат со пет земји, кои во последниве 24 години ги нарекува дома.

Годината помината во Њу Јорк и едно мало градче блиску до Бостон, во Америка ќе и ја зацрвстат љубовта кон англискиот јазик и англиска книжевност. Животот во Паплона, Шпанија, во градот на Хемингвеј каде таа учи шпански јазик и политички науки ќе и отворат нови хоризонти и согледувања за богатата шпанска култура.

Инаку, од 1995 до 1997 година Дафинка беше вклучена како активен преведувач на семинарот на УНИЦЕФ, кој во овој период се одржуваше во Линколн, Англија, во Охрид, Струга, Крушево и во Скопје, во рамките на проектот за интерактивно учење и предавање во основното образование, потоа на Семинарот на СОРОС за советници во училиштата, одржан во 1997 година во Охрид, како и преведувач на семинарот на ЦРС (Catholic Relief Service), во рамките на Проектот „Граѓанско образование".

Потоа заминува за Лондон каде остана четирите години и каде работи во канцеларија за надворешни работи и комонвелт (Foreign and Commonwealth Office) како симултан и консекутивен преведуч, и како професор по македонски јазик и култура за идните британски амбасадори и НАТО службеници за Македонија. Таа исто така ја добива дипломата СЕЛТА (CELTA) во Оксфорд која е светски призната квалификација за предавање англиски како странски јазик.

Во нејзиниот престој во Англија се здоби со лиценца за професор по англиски јазик, со стандарди за негово изучување на било кој образовен степен во светот. На 4 јануари 2003 година во Лондон се регистрира за Џампаоло Скатоца, Италијанец, по професија професор по џез музика.

Од Лондон заминува за Торонто, Канада каде покрај оформувањето на четиричлено семејство, го развива својот интерес и пасија кон преводот и издаваштвото. Имено, започнува да работи како преведувач за над 12 агенции вклучително Одборот за имиграција и бегалци на Канада. Но во исто време предава симултан и консекутивен превод во програмата на MCIS Language Solutions на групи со повеќе од 40 јазици.

Таа паралено на ова се запишува на Ryerson University во Торонто каде две години посветува на студии за издаваштво и шест месеци стажира во феминистичката издавачка куќа Sumach Press. Последната година, пред да се пресели во Рим, Италија, таа работи како координатор на преведувачкиот оддел за петте централни болници во Торонто.

when she received the title - Doctor of Veterinary Medicine.

In 2009, Radmila completed her postgraduate studies lasting 4 semesters at the Department of Domestic Animal Nutrition, at the Faculty of Veterinary Medicine at the University "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje, when she defended her master's thesis: "The effect of an antidiabetic diet on the biochemical profile in laboratory rats with induced diabetes" and became a Master of Veterinary Sciences in the field of clinical physiology, biochemistry and pathophysiology.

Radmila became a Doctor of Science in the scientific field of "Veterinary Medicine, Domestic Animal Nutrition". She defended her doctoral dissertation on the topic: "Typization of Animal Proteins in Food and Feed and Comparison of Different Methods for Their Detection", in 2015.

In her career, it is noted that in 2006 she received the title of Junior Assistant, then Assistant and Research Associate, and in 2020 she was elected Associate Professor at the Faculty of Veterinary Medicine of the University "Ss.

Cyril and Methodius" in Skopje, where she is employed at the Veterinary Institute. Radmila participated in a large number of scientific meetings in the country and abroad where she presented scientific papers in the field of veterinary sciences. She is the author and co-author of several scientific publications.

Our daughter Dafinka, on the other hand, was born in Shtip (July 19, 1975). In Skopje, she graduated from the Faculty of Philology at the Department of English Language and Literature at the University of "Saints Cyril and Methodius" and after that she started working for UNICEF, Skopje.

Her desire for change and travel has led her to live in five different countries over the past 24 years. Her time in New York and a small town near Boston deepened her love for the English language and literature. Living in Pamplona, Spain, in Hemingway's city, where she studied Spanish and political science, expanded her understanding of Spanish culture.

From 1995 to 1997, Dafinka actively participated as a translator at several key seminars.

These included the UNICEF seminar in Lincoln, England, Ohrid, Struga, Krusevo, and Skopje, focused on interactive learning in primary education, as well as the 1997 SOROS Seminar for School Counselors in Ohrid.

She also worked as a translator at the CRS (Catholic Relief Service) seminar within the framework of the "Civic Education" Project.

She then moved to London, where she lived for four years, working at the Foreign and Commonwealth Office as both a simultaneous and consecutive interpreter, and a professor of Macedonian language and culture for future British ambassadors and NATO officials. During this time, she earned the CELTA diploma from Oxford, a prestigious qualification for teaching English as a foreign language.

While in England, she also obtained a teaching license for English, meeting international standards for teaching the language at any educational level. On January 4, 2003, she was married in London with Giampaolo Scatozza, an Italian jazz music professor.

From London, she moved to Toronto, Canada, where, alongside raising her family of four, she pursued her passion for translation and publishing.

She worked as a translator for over 12 agencies, including the Immigration and Refugee Board of Canada, while also teaching simultaneous and consecutive translation in the MCIS Language Solutions program, which included over 40 languages.

Simultaneously, she enrolled at Ryerson University in Toronto, where she spent two years studying publishing and completed a six-month internship at the feminist publishing house Sumach Press. In her final year before moving to Rome, Italy, she worked as the translation department coordinator for five major hospitals in Toronto.

Dafinka's strong command of English and Macedonian allowed her to develop a variety of skills,

Одличното познавање на англикиот и македонскиот јазик, на Дафинка и овозможи совладување на повеќе вештини, организациски и комуникациски, преводи од англиски на македонски и обратно, но и работа со сите офиси на Мајкрософт. Дафинка заврши шестмесечни студии на Универзитетот „Торонто" во Торонто и се здоби со дозвола за наставник по англиски јазик.

Зетот Џампаоло Скатоца е роден на 19 ноември 1971 година во Рим, како втор син на Умберто и Лаура Скатоца, (таткото адвокат, а мајката учителка) која била целосно посветена на сликарството. Нивниот син од шест години почнал да учи клавир, но љубовта кон тапаните била посилна. Тој подарок го добил од мајка му на седмиот роденден и од тогаш е неразделен од него, иако понекогаш посегнува и по гитарата, со која настапувал како дете во оркестарот на црквата на неговите родитнли.

До својата дванаесета година Џампаоло посетувал католичко, а потоа две години и државно училиште, кои ги завршил со одличен успех. По уписот во средното училиште посетува и часови по компонирање музика и свирење на тапани, кои ќе се најдат во неговиот животен фокус, бидејќи џез музиката му станува опсесија. Тоа е неговиот вирус од детството, кој во младоста конечно го заробува како клин на повеќе музички групи.

По завршувањето на средното училиште, се запишува на студии по филозофија, но само по една година ги напушта за целосно да и се посвети на музиката. Се запишал на факултетот за музика, на отсекот за тапанарство, кој го завршува само за три години, со одличен успех, иако студиите траеле пет години. Тоа му овозможува во наредните две години да настапува како член на различни музички групи и да замине на турнеи низ цела Италија. Настапувал и за РАИ УНО, во две познати емисии.

Во 1 997 година Џампаоло заминува за Лондон да ја испроба срекаата во музичкиот свет и да научи англиски јазик. Во тоа и успеал бидејќи тој беше пет години во Лондон, настапувајќи со светски познати имиња, како што се: BBC Orcestra, (класична музика), Paul Young; Dez Ree; Ruby Turner, Mariah Jones; Byork; Trevor Watts; групата Still; Gilard Atzmon, и многу други. Сепак најголем успех му е настапот кај Дафинка која целосно го освојува.

На брачниот чин во Лондон, на 4 јануари 2003 година, кој имаше своја македонска премиера и во Скопје, беа присутни татковците и браќата на Дафинка и на Џампаоло (Славе и Александа и Умберто и Стефано).

Лондон за Џампаоле е градот кој ќе го бутка постојано да се бори, да работи, да учи и секогаш да трага по начини да се усовршува. Така, во 1998 завшува постипломски студии на Голд Смит Колеџот (Goldsmith College) во Лондон и исто така оди во Хавана, Куба каде останува 6 месеци да се усовршува под закрилото на историскиот Енрике Пла (Enrique Pla) од групата Иракере (Irakere). Во Лондон, Џампаоло е целосно внесен во музичката сцена и свири како сесиски бубњар за уметници како Том Џонс (Tom Jones), Пол Јанг (Paul Young), Грув Армада (Groove Armada), и огромен број други имиња. Сепак, најголемото влијание го добива во работата со саксофонистот Тревор Вотс (Trevor Watts).

Од Англија, патот го води во Торонто, Канада каде покрај музиките настапите со Келили Еванс (Kellylee Evans), 480 Еаст (Four Eighty East), Шантал Чамберлејн (Chantal Chamberlain) тој предава бубњеви и етномузикологија на Хамбер Колеџ (Humber College), Мохак Колеџ (Mohawk College), и Кралскиот Музички Конзерваториум на Торонто (Royal Conservatory of Music).

Досега, Џампаоло е дел од над 50 албуми со музичари од сите страни на светот има настапувано на над 60 светски музички фестивали. Во изминатите 7 години има издадено 5 независни музички албуми, а последниот е посветен на кого ако не на неговата Дафинка. Џампаоло Скатоца заедно со неговото семејство живее и работи во родниот град Рим

including organizational and communication expertise, translation work between English and Macedonian, and proficiency in all Microsoft Office programs.

She also completed six months of studies at the University of Toronto, earning an English language teacher's license.

Our son-in-law, Giampaolo Scatozza, was born on November 19, 1971, in Rome, to Umberto and Laura Scatozza (his father a lawyer and his mother a teacher).

Fully immersed in music, his parents encouraged his artistic talents. Giampaolo began learning piano at the age of six, but his passion for drums surpassed it. He received his first drum set for his seventh birthday and has been inseparable from it ever since, occasionally playing the guitar, which he also used to perform as a child in his parents' church orchestra.

Giampaolo attended a private Catholic school until the age of twelve, followed by two years at a public school, where he excelled academically. However, his family experienced turmoil when his parents' marriage ended, which he found deeply painful.

To cope, he immersed himself in football and volleyball, while also taking music composition and drumming lessons, which would eventually become his passion. Jazz music became an obsession for him, a childhood love that led him to join several musical groups during his youth.

After high school, he began studying philosophy but left after a year to fully dedicate himself to music. He enrolled in the Faculty of Music, specializing in drumming, and completed his degree in just four years, despite the program being five years long. This achievement allowed him to perform with various musical groups, touring Italy for the next two years. He also appeared on RAI UNO in two popular shows.

In 1997, Giampaolo left for London to try his luck in the music world and learn English. He succeeded in this because he spent five years in London, performing with world-famous names, such as: BBC Augusta (classical music), Paul Young; Dez Ree; Ruby Tugper, Mariah Carey; Vuogk; Trevor Watts; the group Still; Gilard Atzmo, and many others. However, his greatest success was his performance with Dafinka, who completely conquered him.

At the wedding ceremony in London, on January 4, 2003, which had its Macedonian premiere in Skopje as well, the father and brother of Dafinka and Giampaolo (Slavè and Aleksanda and Umberto and Stefano) were present.

For Giampaolo, London became the city that pushed him to constantly strive, work, learn, and seek ways to improve.

In 1998, he completed his postgraduate studies at Goldsmiths College in London and then traveled to Havana, Cuba, where he spent six months studying under the guidance of the legendary Enrique Pla of the Irakere group. In London, Giampaolo immersed himself in the music scene, working as a session drummer for artists like Tom Jones, Paul Young, Groove Armada, and many others. However, it was his collaboration with saxophonist Trevor Watts that had the most significant impact on his work.

From England, Giampaolo moved to Toronto, Canada, where he not only performed with Kellylee Evans, 480 East, and Chantal Chamberlain, but also taught drums and ethnomusicology at Humber College, Mohawk College, and the Royal Conservatory of Music.

To date, Giampaolo has contributed to over 50 albums with musicians from around the globe and performed at more than 60 world music festivals.

Over the past seven years, he has released five independent albums, the most recent of which is dedicated to his wife, Daphne. Giampaolo Scatozza now lives and works in Rome with his family.

Дафинка и Александар / Dafinka and Aleksandar

Радмила и Алек / Radmila and Alek

Дафинка и Џампаоло / Dafinka and Janpaolo

ДЕЛ ТРИ

ДЕЛ ОД СЕМЕЈНОТО ПЕЧАЛБАРСТВО

ИСЕЛУВАЊЕТО - МАКЕДОНСКА СУДБИНА

ПЕЧАЛБАРСКАТА СУДБИНА ЗА ДЕДО МИ АЛЕКСО И БАБА МИ КАТА

ПЕЧАЛБАРСКИОТ КОПНЕЖ НА МАЈКА МИ САНДРА

НАДА НИКОЛОВСКА – ЧУВАР НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

ТРИЈАЗИЧНАТА СТИХОЗБИРКАТА „ДОЖДОТ“ НА ИЗАБЕЛ И МОНОГРАФИИТЕ НА ВНУЧИЊАТА

Едно име имаме
Во душата го носиме
За тебе живот даваме
О, Македонијо

Народна песна

PART THREE

PART OF THE FAMILY MIGRATION

EMIGRATION – THE FATE OF MACEDONIA

THE EMIGRANT FATE OF MY GRANDFATHER ALEKSO AND GRANDMOTHER KATA

MY MOTHER SANDRA'S MIGRATION YEARNING

NADA NIKOLOVSKA – GUARDIAN OF THE MACEDONIAN LANGUAGE

ISABEL'S TRILINGUAL POETRY COLLECTION "RAIN" AND THE GRANDCHILDREN MONOGRAPHS

We have got only one name
We keep it in our souls
We give ourlifes for you
O, Macedonia

Folk songs

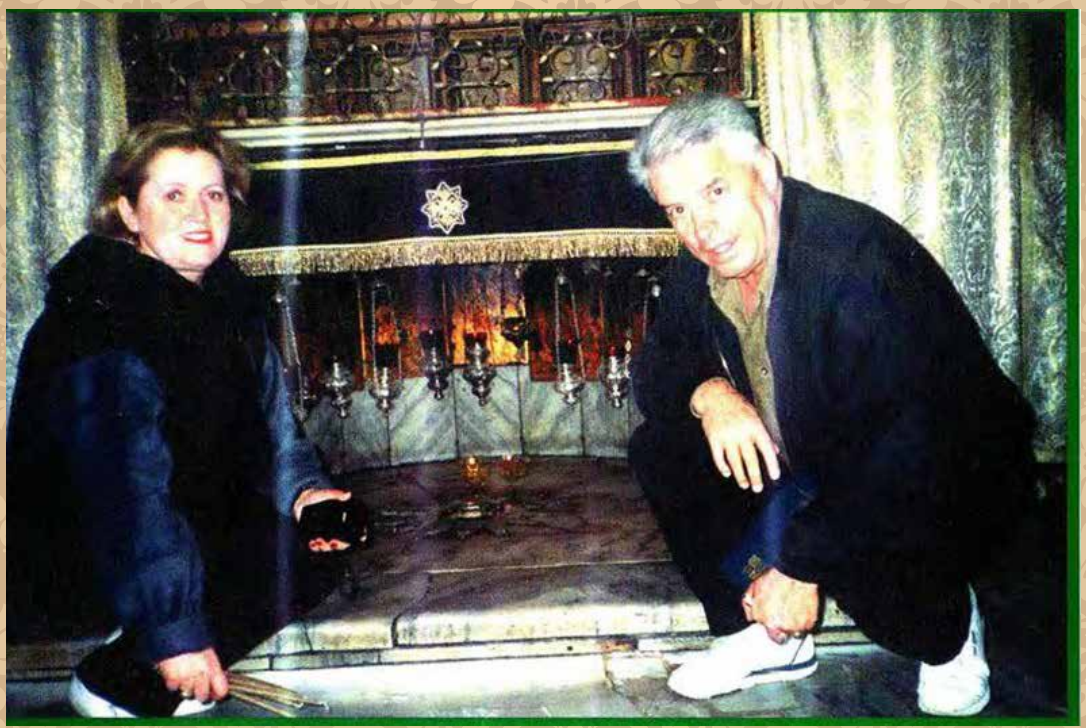

Во Витлеем – родното место на Исус Христос / In Bethlehem – the birthplace of Jesus Christ

Прием кај претседателот Глигоров / A reception with the President Gligorov

ИСЕЛУВАЊЕТО – МАКЕДОНСКА СУДБИНА

Македонија е библиска, света земја. Таа со својата древност и милениумска вековитост е гордост, радост и тага, сон и јаве за секој Македонец. Нејзината географска положба ја прави крстосница на различни цивилизации, религии, традиции и обичаи. И денес Македонија сè уште во себе крие многу тајни од минатото, кои, веројатно ќе бидат предизвик за наредните генерации.

Често се вели дека Македонија е земја на премрежија, но и земја на убавини, земја на мистерии и опстојувања, каде што силните луѓе преживеале војни, глад, освојувачи, навреди, империи, притоа зачувувајќи ја волшебноста на своето име. Од величествените времиња на Филип и Александар Македонски, преку римските и византиските владеења, преку миграциите на Словените на југ и потпаѓањето под Отоманската Империја.

Низ овој долг и богат временски период само два народа го избрале името Македонија на оваа земја за нераздвоен дел на својот идентитет – древните Македонци и Македонците денес, а тоа претставува силна врска која датира од пред милениуми, укажувајќи на посветувањето на овие народи на својата библиска земја

Инаку, развојниот пат на македонското иселеништво во основа се совпаѓал со развојот на настаните на Балканот и уште повеќе во зависност од тоа како се движеле настаните околу Македонија. Како резултат на тоа преселничките печалбарски движења на Македонците и нивниот интензитет биле условени, пред сè, од тешките економски услови за живеење и работа, а во многу помалку случаи и од причини што имаат национално-политички карактер. Тешките, лоши, често и невозможни услови за живеење и постојаната борба за опстанок присилиле голем број Македонци да се определат, покрај другото, и за печалбарството.

Затоа, печалбарството при крајот на 19-от и почетокот на 20-от век станало масовна појава и еден од најсилните докази за неподносливата состојба, особено во македонските села. Селаните ја напуштале Македонија и оделе во Солун, Цариград, Смирна, Скадар и надвор од границите на Турција во соседните земји: Србија, Грција, Бугарија и Романија, а понекогаш и во Австро-Унгарија, Франција и Египет.

При крајот на 19-от век и на почетокот на 20-от век Македонците почнале да одат на печалба и во прекуокеанските земји, САД, Канада, Австралија и Јужна Америка (особено Аргентина).

Карактеристичен бил и периодот по 1960 година. Тогаш со отворањето на СФР Југославија спрема светот и со вклучувањето во меѓународната поделба на трудот, паралелно со создавањето на аграрно население во градовите и со либерализацијата на политиката за одење на работа во други земји, дошло до привремено иселување на поголем број работници и интелектуалци од тогашна СР Македонија на северно-американскиот континент. Преселнички движења од Македонија кон светот се присутни и денес, меѓутоа нивниот интензитет е различен, зависно од економско-политичкиот момент во Македонија, на Балканот и во светот.

Поради миграционите движења, како и поради зголемувањето на наталитетот, бројот на македонските доселеници расте од година во година. Меѓутоа, не постојат целосни и попрецизни податоци за бројот на македонските иселеници во прекуокеанските земји и во Европската Унија, како и во некои соседни земји.

Раселувањето на емигрантите од логорите во Грција, Италија и Австрија, пак, започнало 1951 година, главно, во Австралија, Нов Зеланд и Јужна Америка (Бразил и Аргентина), од 1957 година во Белгија, 1958 и 1961/62 во скандинавските земји, а потоа и во САД, Канада и други држави. Исто така, според неофицијални податоци има и десетици илјади Македонци од Беломорска Македонија, потоа од Пиринска Македонија, од Албанија и Гора во Србија.

Уште со доаѓањето во новите средини во повоениот период, Македонците во новите средини правеле обиди да се организираат. Во почетокот иницијатори биле поединци-емигранти декларирани како антикомунисти во прифатните лого-

EMIGRATION – THE FATE OF MACEDONIA

Macedonia is a land with deep biblical significance and a rich history that stretches back millennia. It is a source of immense pride, joy, and sorrow for every Macedonian, embodying both dreams and reality. Its strategic location has made it a meeting point for various civilizations, religions, and cultures. Even today, Macedonia holds countless secrets from its past, which will likely remain a mystery for future generations.

Macedonia is often described as a land of transitions, full of beauty, mysteries, and resilience, where its people have survived wars, famine, conquerors, insults, and empires, all while preserving the magic of their name. From the glorious era of Philip and Alexander the Great, through Roman and Byzantine rule, to the arrival of the Slavs and the Ottoman Empire's dominance, the land has witnessed a rich and turbulent history.

Throughout this long and rich historical period, only two groups have embraced the name Macedonia for this land as an inseparable part of their identity – the ancient Macedonians and the Macedonians of today, which represents a strong connection that dates back millennia, pointing to the dedication of these peoples to their sacred land.

The history of Macedonian emigration aligns closely with the historical events in the Balkans and was largely influenced by the changing circumstances around Macedonia. The decision to emigrate was driven mostly by harsh economic conditions, with fewer instances linked to political or national factors. The difficult living conditions and the ongoing fight for survival forced many Macedonians to seek better opportunities elsewhere.

By the end of the 19th and the beginning of the 20th century, emigration became a widespread phenomenon, reflecting the unbearable conditions in rural Macedonia. Many villagers left for cities like Thessaloniki, Constantinople, Smyrna, and Skadar, while others went beyond the Ottoman Empire's borders to neighboring countries like Serbia, Greece, Bulgaria, and Romania, and even to far-off places like Austria-Hungary, France, and Egypt.

At the end of the 19th century and the beginning of the 20th century, Macedonians began immigrating to overseas countries such as the USA, Canada, Australia, and South America (especially Argentina).

Emigration from Macedonia to the USA and Canada was most characteristic of traditionally emigrant regions such as Lerin, Bitola, Prespa, Kostur, Ohrid, Voden, Prilep, Struga, Thessaloniki, Tetovo, and other parts of Macedonia. Migration from these regions intensified after the Ilinden Uprising in 1903, with emigration becoming particularly pronounced after the Balkan Wars and World War I.

The period after 1960 was also significant. During this time, with the opening of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia to the world and its integration into the international division of labor, coupled with the creation of an agrarian population in the cities and the liberalization of policies allowing workers to go abroad, there was a temporary wave of emigration from the former SR Macedonia to North America, consisting of both workers and intellectuals.

Emigration from Macedonia to the world is still ongoing today, although its intensity fluctuates depending on the economic and political situation in Macedonia, the Balkans, and the world.

Due to migration movements and an increasing birth rate, the number of Macedonian emigrants continues to grow year by year. However, there are no complete or precise data on the exact number of Macedonian emigrants in overseas countries, the European Union, or in neighboring countries. The resettlement of emigrants from camps in Greece, Italy, and Austria began in 1951, mainly in Australia, New Zealand, and South America (Brazil and Argentina). From 1957, resettlement also began in Belgium, in 1958 and 1961/62 in the Scandinavian countries, and later in the USA, Canada, and other countries.

Additionally, according to unofficial data, tens of thousands of Macedonians from the White Sea region,

ри. Оние, пак, емигранти во грчките логори кои изјавиле дека се Македонци биле изложени на посебен режим на измачување. Тие биле, главно, членови на Македонскиот национален комитет (МНК), подоцна преименуван во Ослободителен комитет на Македонија (ОКМ), на Движењето за ослободување и обединување на Македонија (ДООМ), на Народноослободителниот фронт на Македонија (НОФМ) и други организации. Особено Македонците во западно-европските земји, покрај тоа што се организирале во политички партии, обично се групирале и печателе информативни гласила, преку кои ја изразувале својата политичка и национална определба. Меѓутоа, најсилно влијание имала, има и ќе има Македонската православаавна црква-Охридскаа архиепископија

Исто така, значајно поглавје во историскиот развој на Македонците во иселеништвото е и прашањето со Македонците со муслиманска вероисповед. Нив ги има неколку стотици илјади во Истанбул, Измир, Бурса и во други градови во Турција, како и во европските и во прекуокеанските земји. Тие се дојдени претежно од Дебарско, Реканскиот крај, с. Горно Врановци, Велешко, Скопско, Тетовско, Гора (во Србија и Црна Гора, односно Косово) и од други места. Карактеристично за оваа македонска популација е тоа што ја примила муслиманската вера, а ги задржала: македонскиот јазик, културните вредности, обичаите и традициите донесени од Македонија.

Инаку, во минатото македонските печалбари, а потоа и иселениците биле претежно од селските средини, во потешка економска состојба, со понизок степен на образование и со ниски стручни квалификации, за разлика од денешните доселеници кои, претежно, се со високо образование и стручно оспособени. Оттука, главната цел на иселувањето била обезбедување на основната егзистенција и создавање материјални резерви за семејството.

Мал број иселеници го напуштиле родниот крај поради политички причини, како и од традицијата за одење во друга земја. Меѓутоа, кај последните неколку генерации, како и кај доселениците од поново време, особено од Република Македонија, се јавува иселување на лица со високо образовно, И со повисоко културно и социјално ниво, што условува нов структурален степен во македонското иселеништво. Така, меѓу нив има интелектуалци од различни сфери на различни области кои се афирмирани не само во македонски туку и во светски рамки.

Промените во економската, социјалната, образовната и квалификационата структура, паралелно со остварениот материјален потенцијал, условуваат и делумна трансформација на животните навики на македонските иселеници во светот. Притоа, голем број од нив, особено од егејскиот дел на Македонија се пробиле во повисокото општество во кое живеат.

Меѓутоа, во политичкиот живот во новите средини и општества, македонските доселеници осетно заостануваат зад другите етнички групи, а тоа е случај и со другите иселеници од балканските земји. Сепак, нивните постигнувања на економски, духовен, образовен, културен и спортски план, сè повеќе придонесуваат тие да не бидат третирани како граѓани од втор ред, туку како интегрален и важен фактор во новите средини во иселеништвото, особено во мултиетничките општества.

И покрај разликите што иселениците од македонско потекло во иселеништвото, ги поседуваат во социјалната структура, а кои се резултат на различните нивоа на образование и материјална состојба, за нив се карактеристични некои заеднички обележја во социјалниот живот. Така, голем број од доселениците од Македонија, на одредн начин, се асимилирани или се наоѓаат "зовриени' во котелот на асимилирањето.

Поголемиот дел од македонските доселеници, пак, само привидно ја прифаќа интеграцијата во тамошното општество, а му останува верен на традиционалниот начин на живеење. Тие и понатаму се тесно врзани со семејството, во суштина засновано и одржувано во традиционален и патријархален дух. Обезбедувањето и комплетирањето на семејството, претставува еден од приоритетните животни цели на македонските иселеници во новата средина.

Затоа и нивниот најголем дел од општествениот живот се одвива, главно, во рамките на македонските етнички заедници и во Македонските православни цркви и манастири. Во исто време, дел од нив пружаат извесен отпор на настојувањата на новата средина и тешко се вклопуваат во новиот начин на живеење, плашејќи се дека ќе го загубат личниот и националниот идентитет. Затоа, поголемиот број македонски доселеници ја продолжуваат поврзаноста и се групираат во македонските етнички заедници лоцирани, главно, во поголемите индустриски центри, каде и го започнале првиот организиран живот во иселеништвото.

as well as from Pirin Macedonia, Albania, and Gora in Serbia, are included in these migration movements.

Since arriving in their new environments in the post-war period, Macedonians have made efforts to organize themselves. Initially, the driving force behind these efforts were individual emigrants, many of whom were declared anti-communists in the reception camps. Those emigrants in the Greek camps who identified as Macedonians were subjected to a special regime of torture. They were primarily members of the Macedonian National Committee (MNK), later renamed the Liberation Committee of Macedonia (OKM), the Movement for the Liberation and Unification of Macedonia (DOOM), the People's Liberation Front of Macedonia (NOFM), and other organizations.

Macedonians in Western European countries, in particular, not only organized into political parties but also formed groups that published informative media to express their political and national determination. However, the Macedonian Orthodox Church – the Ohrid Archbishopric – has had the strongest influence, which continues to this day.

Another important chapter in the history of the Macedonian diaspora is the issue of Macedonians who follow the Muslim faith. There are several hundred thousand such individuals in cities like Istanbul, Izmir, and Bursa, as well as in European and overseas countries. They primarily come from the Debar region, the Reka region, the village of Gorno Vranovci, the Veles region, the Skopje region, Tetovo region, and Gora (in Serbia, Montenegro, and Kosovo), among other places. A key characteristic of this Macedonian population is that, despite adopting Islam, they retained the Macedonian language, cultural values, customs, and traditions brought from Macedonia.

Historically, Macedonian migrant workers and emigrants were mostly from rural areas, often in difficult economic situations, with lower levels of education and professional qualifications. In contrast, today's immigrants are generally highly educated and professionally trained. As a result, the main goal of earlier emigration was to secure basic subsistence and create material reserves for the family.

Only a small number of emigrants left their homeland for political reasons, or due to the tradition of seeking opportunities in other countries. However, in recent generations, particularly among recent immigrants from the Republic of Macedonia, there has been a shift. These emigrants tend to be highly educated, with a higher cultural and social level, which has led to a new structural dynamic within the Macedonian diaspora. Among them are intellectuals from various fields who have gained recognition not only in Macedonia but also internationally.

Changes in the economic, social, educational, and professional structure, along with the material success many have achieved, have led to a transformation in the living habits of Macedonian emigrants worldwide. A significant number of them, especially those from the Aegean part of Macedonia, have successfully integrated into the higher echelons of society in their new countries of residence.

However, in the political life of their new environments and societies, Macedonian immigrants noticeably lag behind other ethnic groups, which is also the case with other immigrants from Balkan countries. Nevertheless, their achievements in the economic, spiritual, educational, cultural, and sports fields increasingly contribute to them being treated not as second-class citizens, but as an integral and important factor in their new environments, especially in multiethnic societies.

Despite the differences that immigrants of Macedonian descent possess in social structure—resulting from different levels of education and material conditions—there are certain common characteristics in their social life. Thus, many immigrants from Macedonia are, in a way, assimilated or are "stirred" in the melting pot of assimilation.

The majority of Macedonian immigrants, however, only seemingly accept integration into the host society, remaining loyal to their traditional way of life. They continue to maintain close ties with their families, essentially rooted in and sustained by traditional and patriarchal values. Securing and completing the family unit remains one of the top life goals for Macedonian immigrants in their new environment.

Therefore, most of their social life takes place mainly within Macedonian ethnic communities and the Macedonian Orthodox churches and monasteries. At the same time, some of them resist the efforts of the new environment to integrate them and struggle to adapt to the new way of life, fearing that they will lose their personal and national identity. As a result, most Macedonian immigrants continue their connections and group together in Macedonian ethnic communities, mainly located in larger industrial centers, where they first began their organized life in the diaspora.

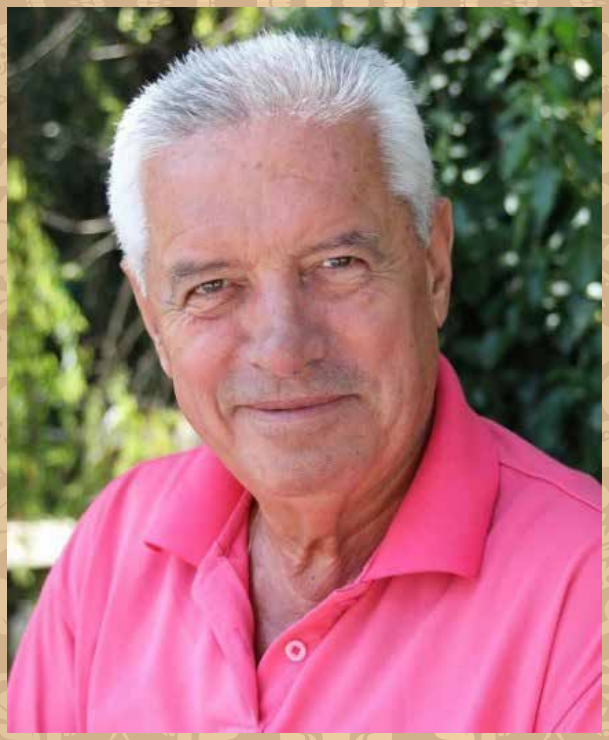

USA &
CANADA
POLITICAL MAP

Brazil
Peru
Bolivia
Chile
Argentina
Pacific Ocean
Atlantic Ocean

Auckland

NORWAY
SWEDEN
FINLAND
UNITED KINGDOM
GERMANY
POLAND
BELARUS
UKRAINE
FRANCE
ROMANIA
ITALY
PORTUGAL
SPAIN
GREECE
TURKEY

ПЕЧАЛБАРСКАТА СУДБИНА ЗА ДЕДО МИ АЛЕКСО И БАБА МИ КАТА

Печалбарската сторија за мојот доблесен дедо, иселеникот Алексо (Алек) Ристов (Грежлов) од Љубојно, Преспа е само дел од големата македонска печалбарска сага. Таа е тесно поврзана со историскиот и општествениот развој на Македонија и македонскиот народ во целина. Во таквите услови, особено судбината на печалбарските краишта била сурова и оставила вековни последици и лузни врз животот на печалбарите.

Таквата судбина беше сурова и за дедо Алексо Грежлов, Алек Трајков, како што беше регистриран пред американските власти, а кој беше дедо по мајка ми Сандра. Тој беше честит и доблесен Македонец со педесет годишно државјанство од САД, но по род, од Љубојно, од питомиот крај до Преспанското Езерото. Дедо Алексо беше најмалиот меѓу браќата: Ефтим, Петре и Крстин, а беше роден во 1898 година во Љубојно, од татко Ристо и мајка Дафина Грежлови. Тој беше човекот кој го сакаше семејството, својот народ, својата татковина Македонија. Дедо Алексо беше многу праведен, искрен, честит и човекољубив, како и добар сопруг, родител и старател кој беше многу поврзан и почитуван од својата фамилија, од соседите од соселаните од печалбарите, од сите луѓе кои го познаваа.

Инаку, родното место на Алексо Р. Грежлов - Љубојно се наоѓа во пазувите на Баба Планина, недалеку од Преспанското Езеро, на македонска земја, а само неколку километри северно од границата. Тоа е типично македонско, преспанско, печалбарско место од кое, како и од голем број села под Пелистер и од кај Преспанското Езеро многумина заминале од своите родни дедовски огништа и се задомиле на сите континенти во светот.

Печалбарството за Љубојно, а и за цела Преспа е и среќа и судбина. Тоа е река што не сопира и процес кој продолжува со векови. А судбината била сурова и, меѓу другите, го однела на печалба и Алексо Грежлов, кој во тој период бил млад црномурест со дамки и благ израз на лицето и со среден раст. Како четврто машко дете во семејството на Ристо Грежлов, во споредба со другите браќа кои биле најсилни мажи во Љубојно, тој бил физички послаб, но многу вреден и послушен, бил скромен, трудољубив и писмен. Но, се чини, најважно од сè е тоа што тој бил честит граѓанин, пријатен соговорник, гостопримлив, со американски манири и навики, а сепак вљубеник во сè што е македонско.

Еден пролетен ден во 1924 година, како и на неговите браќа и многумина од тој печалбарски крај, му ја подготвиле торбата со понови алишта, му тутнале некоја пара во џебот, му го покажале пратот преку граница и го турнале во белиот свет да ја бара среќата, како што водата во реката го бара својот тек, го пратиле на печалба во далечната "ветена земја"- Америка.

На новиот континент, заедно со уште поголема група патувале со брод од Франција до Америка. Прво пристигнале во Њујорк на Елис островот, а оттаму заминале за Детроит, каде што веќе живееле и работеле голем број Преспанчани и други Македонци од етничка Македонија. Во тоа време, всушност Детроит била последната дестинација на најголемиот број печалбари од Македонија, кои живееле во групи според местото од каде пристигнале и работеле

THE EMIGRANT FATE OF MY GRANDFATHER ALEKSO AND GRANDMOTHER KATA

The tale of my noble grandfather, the emigrant Alekso (Alek) Ristov (Grezhlov) from Ljubojno, Prespa, is merely a chapter in the extensive Macedonian migration narrative. It is intimately linked to the historical and social evolution of Macedonia and its people collectively. Under these circumstances, the fate of the migrant regions was particularly harsh, leaving behind centuries-old effects and marks on the lives of migrant laborers.

My grandfather, Alekso Grezhlov, also known as Alek Trajkov as he was registered with American authorities, also experienced such a harsh fate, and he was also my mother Sandra's maternal grandfather. A man of great integrity and virtue, Alekso spent fifty years as a US citizen but was originally from Ljubojno, near the tame region of Lake Prespa in Macedonia. Born in 1898 in Ljubojno, to Risto and Dafina Grezhlov, he was the youngest of his brothers: Eftim, Petre, and Krstin. Alekso was deeply devoted to his family, people, and homeland Macedonia. He was fair, honest, honorable, philanthropic, and a loving husband, parent, and guardian, highly respected by his family, neighbors, fellow villagers, migrant workers and basically by all the people who had known him.

Ljubojno, the birthplace of Alekso R. Grezhlov, is nestled in the foothills of Baba Planina, not far from Lake Prespa in Macedonia, just a few kilometers north from the border. This village, typical of the Prespa region in Macedonia, was home to many migrant workers who left their ancestral homes to settle across the world, much like others from nearby villages under Pelister and around Lake Prespa.

The mining industry for Ljubojno, and for the whole of Prespa, is both luck and destiny. It is a river that does not stop and a process that continues for centuries. Fate was harsh, and among its trials, it led Alekso Grezhlov into the mining industry. At the time, he was a young man with black hair, freckles, gentle expression on his face, and of medium height. As the fourth son in Risto Grezhlov's family, compared to his other brothers, who were the strongest men in Ljubojno, Alekso was physically weaker. Despite this, he was hardworking, obedient, modest, and literate. Most importantly, Alekso was an honorable citizen, an engaging conversationalist, hospitable, and possessed American manners and habits, yet always held a deep love for everything Macedonian.

One spring day in 1924, like his brothers and many others from that migrant area, they prepared a bag of new clothes for him, stuffed some money into his pocket, showed him the way across the border and pushed him into the white world to seek his fortune, just as the water in the river seeks its course, they sent him to work in the distant "promised land" - America.

On the new continent, together with an even larger group, they travelled by ship from France to America. First, they arrived in New York at Ellis Island, and from there they left for Detroit, where a large number of Prespans and other Macedonians from ethnic Macedonia already lived and worked. During that period, Detroit became the primary destination for the largest number of Macedonian migrant workers. They tended to live in communities based on their hometowns and mostly worked on the railway, specifically on the tunnel connect-

претежно на железницата, на тунелот меѓу Детроит, САД и Виндзор, Канада, или по фабриките, особено за автомобилска индустрија.

На печалба во Америка на дедо Алексо не му било лесно. Тој бил одделен од семејството, далеку од родната земја, во нова средина и со непознавање на англискиот јазик, затоа животот му бил со многу предизвици. Меѓутоа, со трудољубивост, тешката физичка работа и домаќинско штедење некако се снаоѓал и, како и голем број печалбари, одел и се враќал во родното место со многу заштедени пари. Работел со една поголема група од Преспа, во „Форд", фабрика за автомобили, добро заработувал, но најважно било што бил домаќин и ги чувал заработените пари.

Првото враќање на дедо Алексо во родниот крај донело неизмерна радост во семејството, па и во селото. Сите се радувале. За многумина радоста преминала во плач, искажувајќи ја тагата што со години се собирала. Дошол ред и неговата сопруга, Ката, срамежливо да го гушне својот домаќин, како бродоломничко парче штица која нуди надеж за постоење. По кратка пауза, некој почнал да пее. Преку песната се изразувало задоволството и радоста што тој пак е меѓу своите, што од печалба дошол жив и здрав, донел добри вести за семејствата и на другите печалбари од селото.

Инаку, дедо Алексо се оженил за Ката Грпчева, една од најубавите и стројни чупи од езерското село Наколец во 1919 година. По две години заедничко семејно живеење на брачната двојка Алексо и Ката им се родила ќерката Сандра (1921 – 1998), мојата мајка, која како прво дете претставувала неизмерна радост на родителите и пошироко. Потоа им се родиле уште пет деца, четири девојки и едно момче.

Разделбата, како и секоја разделба, била тажна и тегобна за сите присутни. Сите плачеле, како и оној ден кога дедо Алексо се вратил од печалба, но, овој пат, во плачот немало радост, туку само тага. Тој повторно заминал на печалба. Не бил ниту прв, ниту последен печалбар од крајот крај Езерото кој безброј пати длабоко ги чувствувал средбите и разделбите. Тоа повторно одење на печалба за него било едно од десетте заминувања и враќања во родниот крај. Сите негови заминувања беа исполнети со горчина, но во исто време и со радост и среќа. Тука се измешала носталгијата, среќата, парите и тагата за да може судбината да си поигра со него и со голем број Македонски.

Секое враќање во татковината за него претставуваше ново доживување и среќа, особено враќањата по Втората светска војна кога неговото семејство беше многу поголемо и имаше среќен и среден живот. Меѓутоа, последното враќање за дедо Алексо во 1959 година беше исполнето со особена радост и задоволство, кое значеше и збогување со неговата втора татковина - Америка и печалбарството. Како американски пензионер, со висока заработена пензија пет години го уживаше убавиот живот со семејството во својата родна земја. Почина во својата татковина Македонија во 1964 година, за што имаше оставено аманет да биде погребан во родното место, во Љубојно.

Дедо Алексо го помина својот најубав дел од животот во Детроит, во Хемтремик. Тоа беше еден долг период, за кој со задоволство се сеќаваше и за кој честопати раскажуваше за згодите и незгодите. Тоа беше период кога спечали доволно пари, направи убави куќи и купи доста земја во селото, го зголеми семејството, се порадува неколку години како американски пензионер и на крајот виде дека животот му помина во заминувања, враќања, средби и разделби – во печалбарството. Дедо Алексо почина во својата куќа во Љубојно во 1964 година, каде и е погребан.

И неговата сопруга Ката која беше родена во 1900 година во Наколец на брегот на Преспанското Езеро, отиде во Америка во 1963 година, да ги види патиштата и да ја почувствува и среќата и тагата на својот сопруг и да го види својот брат Иван, кој ги остави коските во Америка. Баба Ката, која авторот на овој текст ја викаше мајко и по која го доби прекарот Катин, беше со убави црти на лицето, висока, претставителна, природно надарена и благородна. Животот ја натера да ги врши и машките и женските работи во семеј-

ing Detroit, USA, and Windsor, Canada, or in factories, particularly within the automotive industry.

Working in America for grandfather Alekso was not easy. He was separated from his family, far from his homeland, in a new environment and with no knowledge of the English language, so his life was full of challenges. However, through diligence, hard physical work, and household savings, he somehow managed and, like many migrant workers, went back and forth to his hometown with a lot of saved money. He worked with a large group from Prespa, at the Ford car factory, earning well, but most importantly, he was penny wise and saved the money he earned.

Grandpa Alekso's first return to his hometown filled the family, and even the village, with great joy. Everyone celebrated and rejoyced. For many, this happiness turned to tears, reflecting the years of building longing and sadness. His wife, Kata, shyly embraced him, like a piece of driftwood offering hope to a shipwrecked soul. After a brief silence, someone began to sing. The song expressed the joy and relief that he was among his people again, that he had returned safely from work, alive and well, bringing good news for the families and other migrant workers in the village.

By the way, grandfather Alekso married Kata Grpcheva, one of the most beautiful and graceful maids from the lakeside village of Nakolets in 1919. After two years of living together as a family, the couple Alekso and Kata had a daughter, Sandra (1921 – 1998), my mother, who as their first child was an immense joy to their parents and beyond. Later, five more children were born to them, four girls and one boy.

The separation, like every separation, was sad and painful for everyone present. Everyone cried, just like the day when grandfather Alekso returned from working abroad, but this time, there was no joy in the crying, only sadness. He left for work again. He was neither the first nor the last migrant worker from the area near the lake who deeply felt the meetings and partings countless times. That return to work was for him one of ten departures and returns to his native land. All his departures were filled with bitterness, but at the same time with joy and happiness. Here nostalgia, happiness, money and sadness mixed so that fate could play with him and with a large number of Macedonians.

Each return to his homeland represented a new experience and happiness for him, especially the returns after World War II when his family was much larger and had a happy and middle-class life. However, the last return for Grandpa Alekso in 1959 was filled with particular joy and satisfaction, which also meant saying goodbye to his second homeland - America and his migrant work. As an American pensioner, with a high-earned pension, he enjoyed the beautiful life with his family in his native country for five years. He passed away in his homeland of Macedonia in 1964, leaving a will requesting to be buried in his birthplace, Ljubojno.

Grandpa Alekso spent much of his life in Detroit, specifically in Hamtramck. It was a long time he fondly remembered and often shared stories about, reflecting on the highs and lows. During that period, they earned well, built beautiful homes, bought plenty of land in the village, expanded their family, and enjoyed a few years as American retirees. In the end, however, he realized that his life had been marked by departures, returns, reunions, and farewells—typical of the migrant work life. Grandpa Alekso passed away in his home in Ljubojno in 1964, where he is buried.

His wife Kata, who was born in 1900 in Nakolets on the shores of Lake Prespa, also went to America in 1963, to witness the roads and experience both the joy and sorrow of her husband, and to see her brother Ivan, who left his remains in America. Grandma Kata, whom the author of this text called mother and after whom he received the nickname Katin, had beautiful facial features, was tall, presentable, naturally gifted and noble. Life forced her to do both male and female chores in the family, to take care of us in good and bad times, to raise our children and show us the right path in life. She died during the journey from America to Macedonia, in Bitola in 1963, and was then transferred to Ljubojno, where her eternal home is located.

Therefore, even now the graves of grandfather Alekso and mother (grandmother) Kata Grezhlovi remain in Ljubojno. The graves have remained si-

ството, да се грижи и во добро и во зло, да не воспита сите нас и да ни го покаже правиот пат во животот. Таа почина за време патувањето од Америка за Македонија, во Битола во 1963 година, за потоа да биде пренесена во Љубојно, каде и се наоѓа нејзиниот вечен дом.

Затоа, и сега гробовите на дедо Алексо и мајка (баба) Ката Грежлови останаа во Љубојно. Гробовите останаа неми сведоци на минатото, а за иднината надгробните стихови вечно ќе потсетуваат на животот и судбината на нивниот печалбарски живот. Така, таму на гробната плоча на дедо Алексо пишува:

"Америка беше твојот завет, животот тој суров меч тебе таму те прати, но родината пак те врати за на век"

а до него на плочата на мајка Ката пишува:

"Мајко, пламенот од шесте искри што го вивна ти, го остави да гори, да тлее и вечно на тебе да мисли".

Тоа се стихови на вујко ми Васил.

Дедо ми Алексо и баба ми (мојата мајка) Ката / My grandfather Alekso and my grandmother (my mother) Kata

Мојата мама (мајка) Сандра / My mom (my mother) Sandra

lent witnesses to the past, and for the future the epitaphs will forever remind us of the life and fate of their migrant life. Thus, on the gravestone of grandfather Alekso it is written:

"America was your covenant, life that cruel sword sent you there, but the homeland brought you back for eternity",

and next to it on the gravestone of mother Kata it is written:

"Mother, the flame of the six sparks that you lit, may it continue to burn, smolder and remember you forever".

These are verses by uncle Vasil.

Ја со вујко ми Васи и тетките Велика, Спаса, Доста и Менка / Me with my uncle Vasi and aunts Velika, Spasa, Dosta and Menka

ПЕЧАЛБАРСКИОТ КОПНЕЖ НА МАЈКА МИ САНДРА

Често се вели дека печалбарството за Љубојно, а и за цела Преспа е и среќа и судбина. Тоа е река што не сопира и процес кој продолжува со векови. А судбината била сурова и, меѓу другите ги однела на печалба мојата мајка Сандра (Грежловска) и очувот Јосив Ничевски, кои најпрвин заминале во Вулунгонг, Австралија, а потоа во Торонто. Тие живееја педесетина години во Канада, каде имаа времен дом, но како вечен сон Македонија ги врати за на век.

Моите родители Сандра Грежловска - Ничевски и очувот ЈосиФ потекнува од убавото и печалбарско преспанско село Љубојно. Мајка ми Сандра ја задоил печалбарскиот леб, бидејќи нејзиниот татко, дедо Алексо (Алек), заедно со една поголема група Македонци од Долна Преспа, биле меѓу првите печалбари во Соединетите Американски Држави, традиција што се пренесува од колено на колено, така што и мајка ми Сандра со својот сопруг Јосиф заминала на печалба најпрвин пет години да живее и во Вулунгонг, Австралија.

Од таму понела многу добри спомени, оти, како што велеше, таму им било како во Преспа: долу море и плажа, како крај Перспанското Езеро, горе планина и високи дрвја, зеленило и убавина, како на Пелистер. Од 1969 година се загнездиле во Торното, заминале во втората печалбарска земја, но Македонија не ја заборавија.

Инаку, мајками Сандра, беше благородна, разговорлива, бистра, со големи мајчински чувства и со љубов кон својот род. Меѓутоа, патот ја однесе заедно со брачниот другар во Вулунгонг, Нов Јужен Велс, во 1964 година. Од таму понеле многу добри спомени, оти, како што зборуваа, таму им било како во Преспа: долу морето и плажата, како крај Преспанското Езеро, горе планина и високи дрвја, зеленило и убавина, како на Пелистер. По пет години престој во Австралија, мајка ми Сандра и очувот Јосиф се преселија во Торонто, Канада, каде останаа до крајот на својот живот. Како канадски пензионери доаѓаа скоро на две година во родната земја Македонија. Затоа често мајка ми во шега ќе речеше дека биле растргнати и со мислите и со телото меѓу двете нивни татковини, Македонија и Канада.

Идејата на мајка ми беше слична како на одреден број иселеници за враќање во родната земја Македонија. А тоа беше со кристално чиста цел, да се дојде во Македонија, која ги привлекува со невидена сила, за да воздивнат во своите стари домови, да ги реновираат старите или да градат нови куќи, да ги обноват спомените од младоста, но и таму да ја завршат староста и да остават вечни траги за идните генерации. Таква беше и судбината на дедо Алексо и неговите три браќа кои оделе на печалба и се враќале во родната земја.

Моите родители Сандра и Јосиф со години доаѓаа во Љубојно. Тие беа доблесни Македонци кои беа познати и признати во новата средина, но тие постојано зборуваа дека се силно врзани со родната земја Македонија и со нивната втора татковина Канада. Се чувствуваа како да се растргнати меѓу овие две татковини, бидејќи речиси секоја година доаѓаа во Македонија и се враќаа во Канада, каде како пензионери ги поминуваа старечките денови.

Моите родители имаа активен живот во македонската колонија во метрополата Торонто.

MY MOTHER SANDRA'S MIGRATION YEARNING

It is often said that migrant labor for Ljubojno, and all of Prespa, is both a blessing and a fate. It is like an endless river, a process that has been ongoing for centuries. Fate was harsh, and it led my mother Sandra (Grezhlovska) and my stepfather Josif Nichevski to become migrant workers. They first went to Wollongong, Australia, and later to Toronto. They spent fifty years in Canada, where they had a temporary home, but like an unfulfilled dream, Macedonia eventually called them back to stay for good.

My parents, Sandra Grezhlovska-Nichevski and my stepfather Josif, are from the beautiful, migrant worker village of Ljubojno in Prespa. My mother, Sandra, was raised on the bread of migrant labor, as her father, Grandpa Alekso (Alek), along with a group of Macedonians from Lower Prespa, were among the first to work as migrants in the United States. This tradition has been passed down through generations, which is why my mother Sandra and her husband Josif spent the first five years of their lives as migrant workers in Wollongong, Australia.

She carried many cherished memories from there, as she often said it reminded her of Prespa: the sea and the beach below, much like the shores of Lake Prespa, and the mountains, tall trees, greenery, and beauty, reminiscent of Pelister. In 1969, they settled in Toronto, their second destination as migrant workers, but they never forgot Macedonia.

My mother Sandra was noble, talkative, bright, with great maternal feelings and love for her family. However, the road took her together with her husband to Wollongong, New South Wales, in 1964. They brought back many good memories from there, because, as they said: it reminded them of Prespa: the sea and the beach below, much like the shores of Lake Prespa, and the mountains, tall trees, greenery, and beauty, reminiscent of Pelister. After five years in Australia, my mother Sandra and stepfather Josif moved to Toronto, Canada, where they remained for the rest of their lives. As retirees in Canada, they visited their homeland of Macedonia nearly every two years. Because of this, my mother would often joke that they were torn between their two homelands, both in heart and spirit—Macedonia and Canada.

My mother's idea was similar to that of a certain number of emigrants to return to their native country of Macedonia. Their goal was clear: to return to Macedonia, drawn by an irresistible force, to revisit and breathe in their old homes, restore the old ones or build new houses, relive the memories of their youth, and spend their final years there, leaving a lasting legacy for future generations. This was the fate of Grandpa Alekso and his three brothers, who went abroad to work and eventually returned to their homeland.

My parents Sandra and Josif had been coming to Ljubojno for years. They were noble Macedonians who were known and recognized in their new environment, but they constantly said that they were strongly tied to their native country Macedonia and to their second homeland Canada. They felt as if they were torn between these two homelands, because almost every year they came to Macedonia and returned to Canada, where they spent their old age as pensioners.

My parents had an active life in the Macedonian community in the metropolis of Toronto.

Така, покрај другото, тие беа членови на МПЦ „Свети Климент Охридски“ од Торонто и на „Свети Илија“ од Мисисага, на Црковниот хор, на „Обединети Македонци“, како и на Здружението на борците на НОВ во Македонија кои живеат во Канада, а кое својата активност ја развива во рамките на Канадската кралска лига на ветераните. И како членови на овие асоцијации, тие неколкупати биле во состав на Илинденските и други делегации на прославите на големите јубилеи на македонскиот народ.

Тие живееја во потесното централно подрачје на Торонто, познати беа меѓу Македонците, пред сè, поради нивната трудољубивост, честитост, искреност и љубов кон сè што е македонско. Исто така, тие пројавиле значајна активност во животот и работата во новата средина.

Мајка ми Сандра (1920-1998), беше благородна старица со бела коса, разговорлива, бистра и со големи мајчински чувства и со љубов кон својот род. Таа особено беше активна во Женската секција, во почетокот во рамките на црквата „Свети Климент Охридски“, а потоа и во Женската секција на „Свети Илија“. А заедничка карактеристика за овие иселеници беше тоа што тие беа вљубеници во македонските обичаи и традиции донесени од Македонија во новата средина. Тие беа побожни и имаа силни чувства и почит кон верските обичаи, црковното живеење и воопшто кон македонската христијанска вера. Во целото нивно живееење во новата средина секогаш беа подготвени и меѓу првите помагаа во црковните и националните активности. Дури очувот Јосиф два мандатни рокови бил член на управата на „Свети Климент Охридски“, а ја платил таканаречената „Златна лопата“ од поставувањето на камен-темелникот на црквата „Свети Илија“ во Мисисага.

Баба Цана, како многумина ја викаа мајка ми Сандра, знаеше да каже дека тие се на половина пат, ни во Канада, ни во Македонија. Кога биле во Канада, мислите им биле за семејството во Македонија, а кога биле во Македонија, мислите им се враќале назад. Таа велеше дека со телото се во демократска Канада, а со мислите кај своите во Љубојно, Скопје, Охрид, Битола...

Меѓутоа, секоја средба со Татковината, нивните најбилиски, пријателите, со родното место како да им даваше нови сили за живот, а нив тоа навистина им беше потребно во туѓина. Многу им беше мило и особено беа горди што им се исполни вековната желба да имаат своја самостојна македонска држава. Затоа, можеби тоа беше причината за нивниот печалбарски копнеж да живеат во Канада и како нивните родители да остават вечен дом за поколенијата во родното Љубојно, во Македонија.

Затоа велам дека слична судбина како на родителите имаше и нивната ќерка Сандра, мојата мајка која се прости за секогаш со Канада и дојде во Македонија да почине во родниот крај. Тоа и' се случи. Таа почина во својот дом и со големи почести и почит од многу роднини и пријатели, со девет свештеници и владика беше погребена во близина на гробот на мајка ми Сандра и очувот Јосиф, на гробиштата во Љубојно, на заедничката надгробна плоча го напишав следното *“Австралија и Канада ви беа времен дом, а Македонија вечен сон“*

Инаку, Мајка ми Сандра секогаш бише во фокусот на вниманието, зашто нејзините совети и мислења за разни ситуации и проблеми, беа издржани кажувања кои имаа вредност. Иако не напушти и почива во своето родно Љубојно, вечно ќе остане во нашите сеќавања како мајка, баба, тетка и стрина, со големо срце во кое, освен за синот, снаата и внуците - Александар и Дафинка, за сите имаше место. Таква ја знаат и таква ќе остане и за сите во Македонија и за Македонците во Канада: честита, трудољубива, со неисцрпна љубов кон семејството, Татковината и се' шго е македонско. Посебно за сите членови на МПЦ „Свети Климент Охридски “ и „Св. Илија”, на кои им ја посвети својата скромна, но неисцрпна енергија, како член на Женските секции и на друштвата „Љубојно”, „Преспа” и „Охрид”, во Торонто.

Thus, among other things, they were members of the MOC "St. Kliment Ohridski" from Toronto and "St. Ilija" from Mississauga, the Church Choir, the "United Macedonians", as well as the Association of NOV Fighters in Macedonia Living in Canada, which develops its activity within the framework of the Royal Canadian Veterans League. And as members of these associations, they were several times part of the Ilinden and other delegations at the celebrations of the great anniversaries of the Macedonian people.

They lived in the heart of downtown Toronto, where they were well-known among the Macedonian community for their hard work, honesty, sincerity, and deep love for all things Macedonian. They also made notable contributions through their active involvement in life and work in their new environment.

My mother Sandra (1920-1998) was a kind-hearted, elderly woman with white hair, known for her talkative nature, bright personality, and deep maternal love for her family. She was especially active in the Women's Section, at first within the church "St. Kliment Ohridski", and then in the Women's Section of "St. Ilija". A common feature for these emigrants was that they were lovers of the Macedonian customs and traditions brought from Macedonia to the new environment. They were pious and had strong feelings and respect for religious customs, church life and the Macedonian Christian faith in general. Throughout their life in the new environment, they were always prepared and among the first to help in church and national activities. Even my stepfather Josif was a member of the board of "St. Kliment Ohridski" for two terms, and he paid for the so-called "Golden Shovel" from the laying of the cornerstone of the "St. Ilija" church in Mississauga.

Grandma Cana, as many called my mother Sandra,often expressed that they were caught in between two worlds—neither fully in Canada nor in Macedonia. When they were in Canada, their hearts and minds were with family back in Macedonia. And when they were in Macedonia, their thoughts always drifted back to Canada. She used to say that their bodies were physically in the free, democratic land of Canada, but their minds remained in places like Ljubojno, Skopje, Ohrid, and Bitola, with their loved ones.

Every time they reunited with their homeland, their closest friends, and their birthplace, it seemed to renew their strength for life, something they deeply needed while living in a foreign land. They felt immense joy and pride knowing that their long-held dream of an independent Macedonian state had come true. Perhaps that sense of fulfillment was why they still yearned to live in Canada, while also, like their parents before them, dreaming of leaving a lasting home for future generations in their beloved Ljubojno, Macedonia.

This is why I say that my mother, Sandra, experienced a fate similar to that of her parents. She said goodbye to Canada for good and returned to Macedonia, where she passed away in her homeland. That's exactly what happened—she died in her home, surrounded by immense respect and honor from family and friends. Nine priests and a bishop attended her funeral, and she was laid to rest next to the graves of my mother Sandra and my stepfather Josif in the Ljubojno cemetery. On their shared tombstone, I wrote, 'Australia and Canada were your temporary homes, but Macedonia was your eternal dream.'

My mother, Sandra, was always the center of attention because her advice and opinions on various matters were wise and valuable. Although she has passed away and rests in her beloved Ljubojno, she will forever live on in our memories as a mother, grandmother, aunt, and great-aunt. She had a huge heart, one that held not only her son, daughter-in-law, and grandchildren—Aleksandar and Dafinka—but also welcomed everyone. She will always be remembered in Macedonia and by Macedonians in Canada as a person of honesty, hard work, and an endless love for her family, her homeland, and everything Macedonian. Especially for all members of the MOC "St. Kliment Ohridski" and "St. Ilija", to whom she dedicated her modest but inexhaustible energy, as a member of the women's sections and the societies "Ljubojno", "Prespa" and "Ohrid", in Toronto.

НАДА НИКОЛОВСКА – ЧУВАР НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Нада Николовска, родена Иванова е позната во образовниот систем на нашата земја како советник и инспектор по македонски јазик за основното образование. Близу триесет години работеше во Бирото за развој на образованието при Министерството за образование. Нада Николовска–Катин, како што е уште позната меѓу наставниците, е автор на дваесетина учебници и друга дидактичка литература по македонски јазик, кои значат голем придонес во наставниот процес во училиштата во Македонија. Нејзините дела, во исто време се и афирматори и бранители на македонскиот јазик и литературата во земјата и светот.

Нада Николовска е родена на 7 ноември 1949 година во Виница, град со околу единаесет илјади жители според пописот во 2002 година. Тој се наоѓа во источниот дел на Македонија и е центар на Општината Виница. Виница е распространета во подножјето на планината Плачковица, помеѓу планините Голак и Обозна, во југоисточниот дел на Кочанско-виничката Котлина, на северниот брег на реката Брегалница.

Градот Виница е познат по историската римска тврдина Виничка тврдина, која се наоѓа на ридот над градот. Во неа се пронајдени познатите ранохристијански теракотни икони. Виничко кале е утврдена населба од неолитот и доцната антика, со градби покрај градскиот бедем од IV и VI век, кои се целосно зачувани.

Во Виница има две основни училишта ОУ „Славчо Стојменски“ и ОУ „Гоце Делчев“, едно средно училиште СОУ „Ванчо Прке“ и градската библиотека „Ванчо Прке“ која е изградена во 1946 година. Во градот постои и активно работи и Домот на културата „Тошо Арсов“ кој е центар на сите културни случувања, киносала, детска градинка, здравствен дом, базен, метеоролошка станица, музеј „Теракота“ и центар за образование на деца и млади. Во градот има три православни цркви, градската црква посветена на „Свети Архангел Михаил“, црквата „Свети Јоаким“ во Јакимово и црквата во изградба „Свети апостол и евангелист Лука“. Заштитник на градот Виница е свети Павле, на кого има посветено параклис пред општинската зграда. Во Виница дејствуваат две музички групи, „Распеани Виничани“, „Јана“, и фолклорната група „Китка“.

Нада Иванова го завршила основното и гимназиското образование во Виница, со одличен успех, а продолжила да се школува на Филозовскиот факултет, група книжевност на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ во Скопје. До тогаш беше виничанка, а во 1972 година се мажи за Славе Катин, кога и постанува голем поддржувач и вљубеник на Преспа, каде во куќата во Љубојно има македонска соба со народни носии и други преспански и македонски старини.

По завршувањето на факултетската наобразба во 1976 година се вработува како наставник по македонски јазик и литература во ОУ „Братство-единство“ во Охрид, каде останува три години. Потоа, три години беше наставник по македонски јазик и литература во ОУ „Коле Неделковски“ во Скопје. Од 1985 година до пензионирањето во 2011 година, била на повеќе функции во Министерството за образование на Република Македонија и тоа: пет години била педагошки советник за македонски јазик и литература во Заводот за унапредување на обра-

NADA NIKOLOVSKA – GUARDIAN OF THE MACEDONIAN LANGUAGE

Nada Nikolovska, née Ivanova, is highly regarded in Macedonia's educational system as an advisor and inspector of the Macedonian language for primary education. She spent nearly thirty years at the Bureau for the Development of Education within the Ministry of Education. Known to teachers as Nada Nikolovska-Katin, is the author of twenty textbooks and other didactic literature in the Macedonian language, which represent a great contribution to the teaching process in schools in Macedonia Her works advocate for and protect the Macedonian language and literature both in Macedonia and the world.

Nada Nikolovska was born on November 7, 1949, in Vinica, a small city with around eleven thousand residents, according to the 2002 census. Located in eastern Macedonia, Vinica is the administrative center of the Municipality of Vinica. The city lies at the base of Plachkovica Mountain, nestled between the Golak and Obozna mountains, in the southeastern part of the Kochani-Vinica Valley, on the northern bank of the Bregalnica River.

The city of Vinica is known for the historic Roman Vinica Fortress, located on the hill above the city. The famous early Christian terracotta icons were discovered there. Vinica Fortress is a fortified settlement from the Neolithic and Late Antiquity, with buildings along the city rampart from the 4th to the 6th centuries, which are fully preserved.

Vinica is home to two primary schools, OU "Slavcho Stojmenski" and OU "Goce Delchev," one secondary school, SOU "Vancho Prke," and the city library, "Vancho Prke," which was built in 1946. The city also has and actively operates the "Tosho Arsov" Culture House, which serves as the center for all cultural events, a cinema, a kindergarten, a health center, a swimming pool, a meteorological station, a "Terracotta" museum, and a center for the education of children and youth.

There are three Orthodox churches in the city: the city church dedicated to "Saint Archangel Michael," the church of "Saint Joachim" in Jakimovo, and the church currently under construction, "Saint Apostle and Evangelist Luke." The patron saint of the city of Vinica is Saint Paul, to whom a chapel is dedicated in front of the municipal building.

Two musical groups operate in Vinica: "Raspeani Vinicani" and "Jana," as well as the folklore group "Kitka."

Nada Ivanova completed her primary and secondary education in Vinica, with excellent results, and continued her education at the Faculty of Philosophy, Literature Group of the University "Saints Cyril and Methodius" in Skopje. Until then, she was a resident of Vinica, and in 1973 she married Slavè Katin, when she became a great supporter and lover of Prespa, where in the house in Ljubojno there is a Macedonian room with folk costumes and other Prespa and Macedonian antiquities.

After completing her university education in 1976, she was employed as a teacher of Macedonian language and literature at the "Bratstvo-edinstvo" elementary school in Ohrid, where she stayed for three years. Then, for three years, she was a teacher of Macedonian language and literature at the "Kole Nedelkovski" elementary school in Skopje. From 1985 until her retirement in 2011, she held several positions in the Ministry of Education

зованието и воспитанието на град Скопје; девет години била самостоен педагошки советник за македонски јазик и литература; две години била советник за македонски јазик и литература во Министерството за образование и наука во Бирото за развој на образованието; од 2005 година има статус државен службеник во Бирото за развој на образованието-Скопје.

Нада и Славе Катин имаат две деца: синот Александар, роден во Скопје во 1974 година, доктор по ветеринарна медицина – ДВМ и ќерката Дафинка, родена во Штип во 1975 година, професор по англиски, шпански и македонски јазик. Александар е оженет со Радмила Николовска, родена Чрчева, во Гостивар во 1974 година, доктор по ветеринарни науки. Тие имаат три ќерки, Сандра Николовска-Катин, родена во Скопје во 2003 година, која го носи името на покојната мајка на Славе Катин, втората ќерка Костадина (Дина) Николовска-Катин, е родена во Скопје во 2006 година, третата ќерка Надја, која го носи името на баба Нада е родена во 2016 година

Дафинка Катин-Скатоца, пак, е мажена за Џампаоло Скатоца, познат како Џипи (Giampaolo Scatozza – Jippi) роден во Рим, Италија. Тој завршил Музичка академија во Рим и сега е џез музичар, (тапани) и професор по музика, со кого има една ќерка Изабел (Isabel) Катин–Скатоца родена во Торонто во 2006 година и синот Масимо (Massimo) Катин-Скатоца, роден во Торонто во 2007 година.

На четирите внучиња, на нивниот шести роденден, дедото Славе Катин објавил пригодни монографии со цртежи што тие ги направиле во градинките и дома и фотографии од нивното претшколско детство.

Од нејзиното проучување и истражување треба да се спомне учеството на конгрес на тема: *„Литературно теоретските поими во наставата по македонски јазик“*, во Нови Сад и учеството на конгрес на тема: *„Народното творештво во наставата по македонски јазик“*, во Загреб.

Нејзини истражувачки проекти се: Методологија и организација на билингвалната настава за учениците од ромската популација, Скопје, Куманово, Охрид; Македонскиот јазик за учениците во основното образование со специјални потреби, Скопје, Битола; Активно учење/интерактивна настава, Скопје; Лектирата во основното училиште, Скопје и истражувачкиот проект: Проблемската настава во изучувањето на литературата.

Во нејзината триесетгодишна педагошка работа во соработка со коавтори и самостојно објавила поголем број учебници, книги, работни листови и други публикации, и автор е на следните учебници и книги за основно и средно образование: *Учебник по македонски јазик* за 5, 6 и 7одделение за учениците со настава на албански и турски јазик, *Учебник по македонски јазик* за 5 одделение, *Учебник по македонски јазик* за 7 одделение, *Учебник по македонски јазик* за учениците со настава на албански и турски јазик, *Учебник по македонски јазик* за учениците со албански и турски наставен јазик за 7 одделение, *Учебник по македонски јазик и литература за прва година гимназиско образование* за учениците со албански и турски наставен јазик, *Учебник по македонски јазик и литература за втора година* гимназиско образование.

Исто така, Нада е коавтор на делата *„Убавината на македонскиот јазик“*, *„Македонско литературно богатство“*, *„Виножито“*, (Виножито, превод на албански јазик), *„Волшебен екран“*, и *„Јазикот наш македонски“*, како и на делата *Граматика за 5, 6, 7 и 8 одделение*, кои се голем придонес и помагала за сите ученици од основното образование.

Нада има повеќе од 80 стручни и научни трудови: проучувања, истражувања, концепции, апликативни проекти, наставни програми, методолошки инструменти, анализи, упатства, информации, извештаи, рецензии, редакции и други публикации.

Нада Николовска два мандата била претседател и член на Извршниот одбор на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература на Република Македонија. Сојузот организациски и програмски ги обединува друштвата за македонски јазик и литература на основното и средното образование во Македонија и пошироко.

of the Republic of Macedonia, including: for five years she was a pedagogical advisor for Macedonian language and literature at the Institute for the Advancement of Education and Upbringing of the City of Skopje; for nine years she was an independent pedagogical advisor for Macedonian language and literature; for two years she was an advisor for Macedonian language and literature at the Ministry of Education and Science at the Bureau for the Development of Education; since 2005 she has had the status of a civil servant at the Bureau for the Development of Education-Skopje.

Nada and Slavè Katin have two children: son Aleksandar, born in Skopje in 1974, Doctor of Veterinary Medicine – DVM and daughter Dafinka, born in Shtip in 1975, professor of English, Spanish and Macedonian languages. Aleksandar is married to Radmila Nikolovska, born Chrcheva, in Gostivar in 1974, Doctor of Veterinary Sciences. They have three daughters, Sandra Nikolovska-Katin, born in Skopje in 2003, named after Slavè Katin's late mother, the second daughter Kostadina (Dina) Nikolovska-Katin, was born in Skopje in 2006, the third daughter Nadja, named after grandmother Nada, was born in 2016.

Dafinka Katin-Skatozza, on the other hand, is married to Giampaolo Scatozza, known as Jippi, born in Rome, Italy. He graduated from the Music Academy in Rome and is now a jazz musician (drums) and music professor, with whom she has a daughter, Isabel Katin-Skatozza, born in Toronto in 2006, and a son, Massimo Katin-Skatozza, born in Toronto in 2007.

For her four grandchildren, on their sixth birthday, grandfather Slavè Katin published appropriate monographs that included drawings they made in kindergartens and at home, as well as photographs from their preschool years.

Among her studies and research, it should be noted that she participated in a congress on the topic "Literary and Theoretical Concepts in the Teaching of the Macedonian Language" in Novi Sad, and in a congress on the topic "Folk Art in the Teaching of the Macedonian Language" in Zagreb.

Her research projects include: Methodology and Organization of Bilingual Teaching for Students from the Roma Population (Skopje, Kumanovo, Ohrid), Macedonian Language for Students in Primary Education with Special Needs (Skopje, Bitola), Active Learning/Interactive Teaching (Skopje), Reading in Primary School (Skopje), and the research project "Problem-Based Teaching in the Study of Literature."

In her thirty years of pedagogical work, Nada has published a large number of textbooks, books, worksheets, and other publications, both in collaboration with co-authors and independently. She is the author of the following textbooks and books for primary and secondary education: *Macedonian Language Textbook* for 5th, 6th, and 7th grades for students taught in Albanian and Turkish; *Macedonian Language Textbook* for 5th grade; *Macedonian Language Textbook* for 7th grade; *Macedonian Language Textbook* for students taught in Albanian and Turkish; *Macedonian Language Textbook* for students with Albanian and Turkish as the language of instruction for 7th grade; *Macedonian Language and Literature Textbook* for the first year of high school education for students with Albanian and Turkish as the language of instruction; and *Macedonian Language and Literature Textbook* for the second year of high school education.

Nada Nikolovska is also a co-author of the works *The Beauty of the Macedonian Language*, *Macedonian Literary Treasure*, *Rainbow* (translation into Albanian), *Magic Screen*, and *Our Macedonian Language*, as well as the series *Grammar for Grades 5, 6, 7, and 8*, which have been a great contribution and aid for all students in primary education.

Nada has more than 80 professional and scientific works, including studies, research, concepts, application projects, curricula, methodological tools, analyses, guidelines, information, report, reviews, editorials, and other publications.

She served as president and a member of the Executive Board of the Union of Macedonian Language and Literature Societies of the Republic of Macedonia for two terms. The Union unites the Macedonian language and literature societies of primary and secondary education in Macedonia and abroad, both organizationally and programmatically.

Членството, пак, на Сојузот го сочинуваат сите наставници и советници по македонски јазик и литература од основното и од средното образование од нашата држава и пошироко, професори и научни соработници од соодветните факултети и институти на универзитетот „Свети Кирил и Методиј" од Скопје, како и почесни членови, кои на различни основи се заслужни за афирмирањето и за поддржувањето на идеите и на дејноста на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература на нашата земја.

Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература е издавач на списанието „Литературен збор", гласило на просветните и на научните работници од областа на јазикот и на литературата. Особено внимание заслужува фактот дека „Литературен збор" е едно од ретките списанија од овој вид, што постои во континуитет од 1954 година наваму. Повеќе од полувековната традиција, меѓу другото, зборува и за потребата од издавањето на ова списание.

За високиот углед и за важноста на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература и на списанието „Литературен збор" во Македонија и пошироко, за заслугите и за успесите постигнати во негувањето на македонскиот јазик и литература, како и за значајниот придонес во стручното издигнување на наставничкиот кадар, зборуваат добиените високи одликувања и награди.

Инаку, покрај подготвувањето и издавањето на списанието „Литературен збор" Сојузот организираше и изведуваше општински натпревари по македонски јазик за основното и средното образование, како и изведуваше државен рецитаторски натпревар за основното и за средното образование државен натпревар за литературни творби за средното образован

Членовите од Извршниот одбор на Сојузот на друштвото за македонски јазик и литература на Република Македонија, пак, активно се вклучуваше во „Месецот на сообраќајот". Тогаш сите ученици од основните и средните училишта земаа учество по објавениот конкурс посветен на безбедноста на сообраќајот со теми: Кој безбедно вози, правилно се движи, на себе мисли и за друг се грижи и Современиот сообраќај – придобивка, но и опасност.

Интересно е да се одбележи дека Нада Николовска како претседател на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература, успеа на напреварите да учествуваат ученици чии мајчин јазик им е македонскиот и ученици од другите заедници, на кои македонскиот јазик не им е мајчин јазик.

Исто така, на Државниот натпревар по македонски јазик и литература за основно образование што се одржа во мај 2009 година во ОУ „Крсте П. Мисирков" во Куманово, претседателката Нада Николовска успеа, по пат на спонзорирање да најде средства за сместување, учество на натпреварот и доделување награди, особено за учениците – Македонци од Словенија, Србија и Албанија, кои за првпат учествуваа на вакви натпревари и понесоа убави спомени од дедовската земја Македонија.

Со ваквото професионално искуство, Нада Николовска од 1981 година навлегува во сферата на истражувањата и проучувањата на актуелните образовни проблеми. На Конгресот во Нови Сад во 1988 година учествува со темата *„Литературно-теоретските поими во наставата по македонски јазик";* во 1 991 година во Загреб со реферат на тема. *„Народното творештво во наставата по македонски јазик";* во 1995 година во Скопје и во Битола со истражувачкиот проект *„Македонскиот јазик за учениците во основното образование со специјални потреби";* во 1999 година, во Скопје, Куманово и во Охрид, со проектот *„Методологија и организација на билингвалната настава за учениците од ромска појпу лација ";* во 1999 година во Скопје, со проектот за *„Активно учење и интерактивна настава";* во 2000 година во Скопје, со проектот за *„Лектирата во основото училиште "* и во 2001 година со истражувачкиот проект: *„Проблемската настава во изучувањето на литературата".*

Паралелно со истражувачката работа, Нада Николовска од 1994 година се јавува и како автор на учебници за основното и средното образование. Така, во таа година ја објавува книгата *„Убавината на македонскиот јазик",* во 1 995

The membership of the Association consists of all teachers and advisors in Macedonian language and literature from primary and secondary education in our country and abroad, professors and research associates from the relevant faculties and institutes of the University of "Saints Cyril and Methodius" in Skopje, as well as honorary members who, for various reasons, deserve recognition for their support of the ideas and activities of the Association of Societies for Macedonian Language and Literature in our country.

The Association of Societies for Macedonian Language and Literature is the publisher of the magazine *Literary Word*, which serves as a voice for educators and researchers in the field of language and literature. The fact that *Literary Word* has been continuously published since 1954 makes it one of the rare magazines of its kind and deserves special attention. Over half a century of tradition speaks to the ongoing need for this publication.

The high reputation and significance of the Association of Macedonian Language and Literature Societies, as well as the magazine *Literary Word*, both in Macedonia and abroad, is reflected in the merits and successes achieved in promoting Macedonian language and literature. The significant contribution to the professional development of teaching staff is further evidenced by the high honors and awards the Association has received.

In addition to preparing and publishing *Literary Word*, the Association organizes municipal competitions in Macedonian language for primary and secondary education, as well as a national recitation competition for primary and secondary education and a national competition for literary works in secondary education.

The members of the Executive Board of the Association of Macedonian Language and Literature Societies of the Republic of Macedonia, on the other hand, were actively involved in the "Month of Traffic." During this time, all students from primary and secondary schools participated in the announced competition dedicated to traffic safety, with the following topics: *Who drives safely, moves correctly, thinks of himself, and cares for others* and *Modern traffic – a benefit, but also a danger.*

It is worth noting that my wife Nada, as president of the Association of Macedonian Language and Literature Societies, succeeded in having both students whose native language is Macedonian and students from other communities, for whom Macedonian is not their native language, participate in the competitions.

Additionally, at the State Competition in Macedonian Language and Literature for Primary Education, held in May 2009 at the "Krste P. Misirkov" School in Kumanovo, President Nada Nikolovska was able, through sponsorship, to secure funds for accommodation, participation in the competition, and awarding prizes—especially for Macedonian students from Slovenia, Serbia, and Albania. These students, who participated in such competitions for the first time, left with beautiful memories of their ancestral land, Macedonia.

With such professional experience, Nada Nikolovska has been involved in the field of research and the study of current educational problems since 1981. At the Congress in Novi Sad in 1988, she presented the topic "Literary and Theoretical Concepts in the Teaching of the Macedonian Language"; in 1991 in Zagreb, she presented a paper on "Folk Art in the Teaching of the Macedonian Language"; in 1995 in Skopje and Bitola, she presented the research project "The Macedonian Language for Students in Primary Education with Special Needs"; in 1999, in Skopje, Kumanovo, and Ohrid, she presented the project "Methodology and Organization of Bilingual Education for Students from the Roma Population"; in 1999 in Skopje, she presented the project "Active Learning and Interactive Teaching"; in 2000 in Skopje, she presented the project "Reading in Primary School"; and in 2001, she presented the research project "Problem-Based Teaching in the Study of Literature."

Parallel to her research work, Nada Nikolovska has been an author of textbooks for primary and secondary education since 1994. In that year, she published the book *The Beauty of the Macedonian Language*. In 1995, she published *The Macedonian Literary Treasure*. In 1996, she published *Rainbow*. In 1998, she published *Reading Worksheets* for grades

година, книгата *„Македонското литературно богатство”,* во 1996 година, книгата *„Виножито”,* во 1998 година *„Работни листови по лектира”* за I, II, III и IV одделение, во 1 999 година *„Учебник по македонски јазик за петто, шесто и седмот одделение, за учениците со настава на албански и на турски јазик ;* во 1999 година *„Учебник по македонски јазик за петто и седмо одделение”;* во 2000 година, *„Учебник по македонски јазик за учениците со настава* на *албански и на турски јазик”* и книгата *„Волшебен екран”,* во 2001 година, *„Низ страниците на лектирата за V, VI, VIII и VIII одделение, „Учебник по македонски јазик за учениците со албански и со турски наставен јазик за седмо одделение” и книгата „Јазикот наш македонски”;* во 2002 година *„Учебник по македонски јазик и литература за прва и втора година гимназиско образование.* Или: девет учебници, пет книги, осум тетратки за лектири по македонски јазик и три работни тетратки кои се помагала на учебниците што претставува ретко завиден биланс на успешен професионалец во системот на образованието во Република Македонија, на почетокот на Третиот милениум.

Нада како учителка / Nada as a teacher

Изабел, Нада, Славе, Дафинка и Алек / Isabel, Nada, Slave, Dafinka and Alek

I, II, III, and IV. In 1999, she published *Textbook for Macedonian Language for Fifth, Sixth, and Seventh Grades, for Students Taught in Albanian and Turkish* and *Textbook of Macedonian Language for the Fifth and Seventh Grades*. In 2000, she published *Textbook of Macedonian Language for Students with Instruction in Albanian and Turkish* and the book *Magic Screen*. In 2001, she published *Through the Pages of the Reading for V, VI, V/1, and V/11 Grades*, *Textbook of Macedonian Language for Students with Albanian and Turkish Language of Instruction for the Seventh Grade*, and *Our Macedonian Language*. In 2002, she published *Textbook of Macedonian Language and Literature for the First and Second Year of High School Education*.

In total, she has authored nine textbooks, five books, eight reading notebooks for Macedonian language, and three workbooks that complement the textbooks. This impressive body of work represents a rare and enviable balance of success in the education system of the Republic of Macedonia, at the dawn of the Third Millennium.

Нада и Славе со внучињаша во Љубојно / Nada and Slave with their grandchildren in Ljubojno

Нада и Славе со Дина, Изабел и Масимо во Љубојно /Nada and Slave with Dina, Isabel and Massimo in Ljubojno

ТРИЈАЗИЧНАТА СТИХОЗБИРКАТА „ДОЖДОТ“ НА ИЗАБЕЛ И МОНОГРАФИИТЕ НА ВНУЧИЊАТА

Во издание на Книгоиздателството „Македонска искра“ од Скопје во од печат излезе тријазичната стихозбирка под наслов *„Дождот“* на Изабел Катин Скатоца од Рим. Делото е напишано на трите јазици со кои Изабел комуницира во нејзиниот секојдневен живот: италијански, македонски и англиски. Стихозбирката *„Дождот“* беше промовиранана 44-те традиционални „Илинденски исленичките средби“ во печалбарското Љубојно, во Долна Преспа.

Изабел Катин Скатоца е прва рожба на Дафинка и Џампаоло, како и втора внука на Нада и Славе Катин и прва внука на Умберто и Лаура Скатоцл. Таа е родена на 26.01.2006 година во Торонто, Канада, каде живееше девет години. Во 2015 година, во пресрет на уште еден предизвик се пресели во Рим, Италија каде заврши средно гимназиско училиште, за пак да се врати на Торонто Универзитетот во учебната 2024-2025 година.

Изабел има пријатели од скоро секое ќоше на светот и преку нив таа продолжува да учи и да го развива своето разбирање за различни култури и верувања. Но, она што најверојатно е најкарактеристично за Изабел е нејзиното убедување дека – како што таа рече кога имаше шест години:

„...сите луѓе се добри,
но понекогаш прават грешки“.

Оваа изненадувачки длабока мисла дава надеж дека нејзината генерација и оние по нив ќе постигнат повисок степен на свест и хармонија отколку од предходните.

Нејзината стихозбирка *„Дождот“* е напишана на трите јазици со кои Изабел комуницира во нејзиниот секојдневен живот: англиски, македонски и италијански. Исто така, таа течно зборува и француски јазик По нејзино барање нејзината прва книга се промовира во Љубојно на 2-ри Август 2017 година, на големиот македонски национален празник Илинден. На овој празник Изабел и нејзиното семејство скоро секоја година доаѓа од Рим за да се радуваат на средбите за Илинден.

На средбите, пред голем број присутни, особено ученици за стихозбирка „Дождот“ зборуваа Билјана Лубаровска и Славе Катин, а се обрати на македонски и авторката Изабел Катин Скатоца.

Инаку, подготовката и печатењето на стихозбирката го направија нејзините дедо Славе Катин и баба Наде, како во знак на искрена поддршка и верба во нејзиниот креативен исказ. Но, уште повеќе, оваа книга е поклон полн љубов. Стихозбирката *„Дождот“* е ексклузивно издание на Издавачката куќа „Македонска искра“ од Скопје и на уредникот Славе Катин

Стихозбирката *„Дождот“* е израз на нејзината љубов кон пишаниот збор.Таа содржи текстови на трите јазици во кои се дадени опширни податоци за авторката, а во продолжение се поместени 50 детски песни. Песните се огледало на нејзините детски способности, погледи, љубов и дарба. Тие се напишани на лесен и разбирлив стил преку кои таа го изразува своето познавање на трите јазици што ги зборува, потоа љубовта кон природата, кон лугето на целиот свет,

ISABEL'S TRILINGUAL POETRY COLLECTION "RAIN" AND THE GRANDCHILDREN MONOGRAPHS

The trilingual poetry collection entitled *Rain* by Isabel Katin Scatozaa from Rome was published by the "Makedonska Iskra" Publishing House in Skopje. The work is written in the three languages Isabel uses in her everyday life: Italian, Macedonian, and English. The poetry collection *Rain* was promoted at the 44th traditional *Ilinden Expatriate Gathering* in the migrant village of Ljubojno, in Lower Prespa.

Isabel Katin Scatozaa is the first child of Dafinka and Giampaolo, the second granddaughter of Nada and Slavè Katin, and the first granddaughter of Umberto and Laura Skatoc. She was born on January 26, 2006, in Toronto, Canada, where she lived for nine years. In 2015, in anticipation of a new challenge, she moved to Rome, Italy, where she now lives with her family and attends high school.

Isabel has friends from almost every corner of the world, and through them, she continues to learn and develop her understanding of different cultures and beliefs. But what is probably most characteristic of Isabel is her conviction that – as she said when she was six years old:

"...all people are good,
but sometimes they make mistakes."

This surprisingly profound thought gives hope that her generation, and those after them, will achieve a higher level of awareness and harmony than those before them.

Her poetry collection *The Rain* is written in the three languages that Isabel uses in her daily life: English, Macedonian, and Italian. She is also fluent in French. At her request, her first book was promoted in Ljubojno on August 2, 2017, during the great Macedonian national holiday of Ilinden. On this holiday, Isabel and her family come from Rome almost every year to participate in the Ilinden gatherings.

At the gatherings, in front of a large audience, especially students, Boljana Lubarovska and Slavè Katin spoke about the poetry collection *The Rain*, and the author, Isabel Katin Skatoc, also addressed the attendees in Macedonian.

The preparation and printing of the poetry collection were handled by her grandfather Slavè Katin and grandmother Nade, as a sign of sincere support and faith in her creative expression. More importantly, this book is a gift full of love. *The Rain* is an exclusive edition from the Publishing House *Makedonska Iskra* in Skopje, with Slavè Katin as the editor.

The poetry collection *The Rain* is an expression of her love for the written word. It contains texts in three languages, providing extensive information about the author, and includes 50 children's poems in the continuation. The poems are a reflection of her childhood abilities, views, love, and gift. They are written in an easy and understandable style, through which she expresses her knowledge of the three languages she speaks, her love for nature, her appreciation for people around the world, and especially her respect for her three homelands: Canada, Italy, and Macedonia.

In addition to the poetry collection *The Rain*, her first monographic work is the picture book titled *Isabelle*, which reflects her childhood abilities and gift for drawing, her love for colors and paper, like

а особено доаѓа до израз почитта кон нејзините три татковини: Канада, Италија и Македонија.

Инаку, покрај стихозбирката *„Дождот“* прво нејзино монографско дело е сликовницата насловено *„Изабел“,* која е огледало на нејзините детски способности и дарба за цртање, љубовта кон боите и хартијата, како секое дете до шестгодишна возраст. Така, Изабел уште од малечка започна да црта, да твори и преку цртежот да ги развива нејзините животни имагинации, љубовта кон семејството и хуманизмот кон сите луѓе во светот. Сликовницата *„Изабел“* во 2017, година, како публикација на издавачката куќа „Македонска искра“ од Скопје е на 64 страници на македонски, италијански и англиски јазик.

Но, како одминуваа детските години Изабел започна да чита, да има љубов кон пишаниот збот и да ги практицира трите јазици: македонскиот, италијанскиот, англискиот, а да учи и француски и кинески јазик.

Како резултат на таа силна љубов кон книгата, таа започна да пишува поезија. Најнапред на англиски, во периодот кога живееше во Торонто, но се чини „скокот“ во создавање поетски творби го направи во Рим, кај Колосеумот каде живее. Таму ги доби инспирациите да пишува на италијански, а со доаѓањата во Македонија, особено посетите на Скопје, Охрид, Виница и Љубојно, каде стекна бројни пријатели кои и' дадоја поттик да пишува и на македонски јазик, кој покрај англискиот и' е најчин мајчин јазик, а италианскиот јазик и' е татковски јазик.

Затоа, стихозбирката *„Дождот“* е ексклузивно издание на Издавачката куќа „Македонска искра“ и е во знак на искрена поддршка и верба во нејзиниот креативен исказ и љубов кон пишаниот збор во нејзините идни перспективи.

Инаку, кога се пишува за нашите внучињата, покрај поетесата Изабел, ние ги имаме и следните внучиња: Сандра, Костадина (Дина), Масимо и најмалата – Надја

Сандра Николовска - Катин, е прва рожба на Радмила и Александар, како и прва внука и голема љубов на баба Нада и дедо Славе, како и на баба Дивна и дедо Дино Чрчеви. Таа е родена во Скопје на 23 април 2003 година во Скопје и го носи името на мојата покојната мајка Сандра. Со силна љубов и задоволство, на нејзиниот шести роденден бев автор и издавач и' и објавив пригодна монографија со цртежи што таа ги направи во градинката и фотографии од нејзиното детство кога Сандра ја напушти Детската градинка „Раде Јовчевски-Корчагин“ и го започна своето школување како првоодделенче, живот исполнет со љубов, радост и детски игри. Тоа беше периодот кога го започна своето школување како првоодделенче, за подоцна да и' купиме виолина и со љубов да ја носиме во Музучкото училиште „Илија Николовски-Луј“ во Скопје, каде имавме среќа да присуствуваме на неколку нејзини концерти

Монографското дело на Сандра е исполнето со многу мигови од детското слободно време, со многу радост, како и со петки на рачињата, со милувања и бакнежи. Тоа претставува еден траен белег на нејзината силна љубов кон книгата, моливот, фломастерот, бојата, виолината...

Сигурно дека нејзината идна определба денес како студент е различна од онаа до 6 годишна возраст, период на среќното и убаво детство. Затоа, сликовницата ја потсеќа на среќното и убаво детство кое беше поттикнувач на нејзините идни насоки и перспективи во животот. Секако дека Сандра со својата трудољубивост, жар, благост, воспитание, желба и стремеж за женска убавина има отворени патишта за нејзината среќна иднина.

Втората ќерка Костадина (Дина) Николовска - Катин, е родена во Скопје на 21 декември 2006 година и го носи името на нејзиниот дедо Дино, таткото на Радмила. И на нејзиниот шести роденден и' објавив пригодна монографија со цртежи што таа ги направи во градинката и фотографии од нејзиното предшколско детство.

Исто така и за Дина нејзината сликовница беше основа и поттик да започне да го посетува Музичкото училиште „Илија Николовски – Луј“ и да свири на клавир. Како ученичка – клавирист имаше неколу концерти на кои, не само ние од семејството Катин, туку и бројните посетители бевме одушевени од нејзините музички способности.

any child up to the age of six. Through drawing, Isabelle began to create and develop her life imaginations from a young age, expressing love for her family and a sense of humanism toward all people in the world. The picture book *Isabelle Katin Scatozaa* was published in 2017 by the Publishing House *Makedonska Iskra* from Skopje. It is a 64-page book in Macedonian, Italian, and English.

As her childhood years passed, Isabel developed a love for the written word, began to read, and practiced the three languages: Macedonian, Italian, and English. She also started learning French and Chinese.

As a result of her strong love for books, she began to write poetry. Initially, she wrote in English during the period when she lived in Toronto. However, it seems that she made a "leap" in her poetic creations in Rome, near the Colosseum, where she lives, drawing inspiration to write in Italian. Her visits to Macedonia, especially to Skopje, Ohrid, Vinica, and Ljubojno, where she made numerous friends, also encouraged her to write in Macedonian.

Therefore, the poetry collection *The Rain* is an exclusive publication of the Publishing House *Makedonska Iskra* and serves as a sign of sincere support and faith in her creative expression and love for the written word in her future endeavors.

When writing about our grandchildren, in addition to the poet Isabel, we also have the following grandchildren: Sandra, Kostadina (Dina), Massimo, and the youngest, Nadja.

Sandra Nikolovska-Katin is the first child of Radmila and Aleksandar, as well as the first granddaughter and great love of grandmother Nada and grandfather Slavè, as well as grandmother Divna and grandfather Dino Chrchevi. She was born in Skopje on April 23, 2003, and was named after my late mother, Sandra. With great love and pleasure, on her sixth birthday, I authored and published a special monograph featuring drawings she made in kindergarten and photographs from her childhood, when Sandra left the "Rade Jovchevski-Korchagin" Kindergarten and began her schooling as a first grader. It was a life filled with love, joy, and children's games. This was also the period when she started her schooling as a first grader. Later, we bought her a violin and lovingly took her to the "Ilija Nikolovski-Luj" Music School in Skopje, where we were fortunate enough to attend several of her concerts.

Sandra's monograph is filled with many moments from her childhood, full of joy, as well as high fives, caresses, and kisses. It serves as a lasting mark of her strong love for books, pencils, felt-tip pens, paint, and the violin.

Her determination today, as a student, is surely different from the period before the age of six, a time of happy and beautiful childhood. Therefore, the picture book serves as a reminder of that happy and beautiful childhood, which sparked her future directions and perspectives in life. Of course, Sandra, with her diligence, enthusiasm, gentleness, upbringing, and her desire and striving for feminine beauty, has opened paths for her happy future.

The second daughter, Kostadina (Dina) Nikolovska-Katin, was born in Skopje on December 21, 2006, and bears the name of her grandfather Dino, Radmila's father. On her sixth birthday, I published a special monograph for her, featuring drawings she made in kindergarten and photographs from her preschool childhood.

The third daughter, Nadja, named after her grandmother Nada, was born on June 3, 2016, in Skopje. For her birthday, I published a special monograph with photographs, texts, and drawings. I prepared that monograph with great enthusiasm because Nadja was the happiest girl of all the grandchildren.

Our daughter Dafinka is the beloved mother of the poet and student Isabel Katin-Scatozaa and her son Massimo Katin-Skatozza, for whom football is everything in life. Isabel was born on January 23, 2005, in Toronto, and Massimo was born in Toronto on August 8, 2008. For both of them, on their sixth birthdays, I published special monographs with drawings they made, as well as photos from their preschool childhood.

Grandma Nade and I have fresh memories of the childhoods of all five grandchildren, of their

Третата ќерка Надја, која го носи името на бабата Нада, е родена на 3 јуни 2016 година, во Скопје, за која на нејзиниот роденден и' објавив пригодна сликовница (монографија) со фотографии, текстови и цртежи. Тоа монографско дело го подготвив со силен жар, бидејќи Надја е најсреќното девојче од сите други наши внучиња, која најмногу се радува и се пофалува со своето дело – сликовницата.

Нашата ќерка Дафинка е саканата мајка на поетесата и студент Изабел (Isabel) Катин – Скатоца и синот и Масимо (Massimo) Катин – Скатоца, за кој фудбалот е се' цо животот. Изабел е родена на 23 јануари 2005 година во Торонто, а и Масимо е роден во Торонто на 8 август во 2008 година. За двајцата за неговиот шести роденден им објавив пригодни слековници (монографии) со цртежи што тие ги направија, како и фотографии од нивното предшколско детство.

На нас со баба Наде ни се свежи сеќавањата за детскиот период на сите пет внучиња, за нивните дружења во многу земји во светот, но најповеќе во Македонија, во родната земја на нивните родители. Денес нашите внушиња живеат во различни земји: Масимо во древниот Рим, во Италија, Изабел и Костадина (Дина) се студенти и живее во Мисисага и Гуелф, во Канада, Сандра и Надја живеат во Скопје, каде ќе продолжат да студираат, да учат и живеат во родната Македонија.

friendships in many countries around the world, but most of all in Macedonia, the native country of their parents. Today, our grandchildren live in different countries: Massimo in ancient Rome, Italy; Isabel and Kostadina (Dina) are students living in Mississauga and Guelph, Canada; and Sandra and Nadja live in Skopje, where they will continue to study, learn, and live in their native Macedonia.

Our family connection is one that commands respect. We have organized many joint trips during the summer to various countries around the world, such as Cuba, the Dominican Republic, the United States of America, France, Italy, Turkey, and others.

However, the pull that Macedonia has on us is truly strong. The whole family, especially the grandchildren, think about and carry Macedonia in their hearts all year round. That's why, in the summer of 2021, our entire family gathered in Skopje, Ohrid, and Ljubojno to celebrate my 80th birthday and my works. It was undoubtedly a bright and unforgettable day, a moment that serves as a roadmap to continue honoring and loving family and our native Macedonia.

MACEDONIA
Македонија
NEWSPAPER

September/01/2017 ■ Volume 33, Issue 11(395) ■ Free www.macedonianewspaper.com

Македонија ■ September 01, 2017 Македонска заедница Страница 33

ПРОМОЦИЈА НА ТРИЈАЗИЧНАТА СТИХОЗБИРКА „ДОЖДОТ“ ОД ИЗАБЕЛ КАТИН СКАТОЦА ОД РИМ

ИЛИНДЕН ВО ЉУБОЈНО

Како птици преселници се враќаат пулати печалбар и од целиот свет таа Ваба и дедо ми ќобираат и нас на Илинден како иметници на чест.

Денеска пристигнав в Ламинци ама и многу пријавни слушам шашто врви и љубов Љубојно крие, тоа со птици на Полена над сите луѓе.

Песни и ора на средината се вијат вечерта како сеќе да се игнорира а не утро во црквата „Свети Илија“ се собира и млади и стари.

Ти нашиот Љубојно-кајо мое мило

Ирабел

Македонска нација

СРЕДА, 02 АВГУСТ 2017

ПРОМОЦИЈА НА ТРИЈАЗИЧНАТА СТИХОЗБИРКА „ДОЖДОТ“ ОД ИЗАБЕЛ КАТИН СКАТОЦА ОД РИМ

Неодамна, во издание на Книгоиздателството „Македонска искра“ од Скопје од печат излезе тријазичната стихозбирка под наслов „Дождот“ на Изабел Катин
Скатоца од Рим. Делото е напишано на трите јазици со кои Изабел комуницира во нејзиниот секојдневен живот: италијански,македонски и англиски. Стихозбирката„Дождот“ беше промовирана 44-те традиционални „Илиндески исленичките средби“ во печалбарското Љубојно, во Долна Пресна.
Изабел Катин Скатоца е родена во Торонто, Канада, каде живееше девет години, потоа се пресели во Рим, Италија,каде живее со нејзината фамилија и посетува осумгодишно училиште.
Стихозбирката„Дождот“ е израз на нејзината љубов кон пишаниот збор.Таа содржи текстови на трите јазици во кои се дадени опширни податоци за авторката, а во продолжение се поместени 50 детски песни. Песните се огледало на нејзините детски способности, погледи, љубов и дарба. Тие се напишани на лесен и разбирлив стил преку кои таа го изразува своето познавање на трите јазици што ги зборува, потоа љубовта кон природата, кон лугето на целиот свет, а особено доаѓа до израз почитта кон нејзините три татковини: Канада, Италија и Македонија.
Иначу, покрај стихозбирката „Дождот“ прво нејзино дело е сликовницата наслоено„Изабел“, која е огледало на нејзините детски способности и дарба за цртање, љубовта кон боите и хартијата, како секое дете до шестгодишна возраст. Така, Изабел уште од малечка започна да црта, да твори и преку цртежот да ги развива нејзините животни имагинации, љубовта кон семејството и хуманизмот кон сите луѓе во светот..
Но, како одминуваа детските години Изабел започна да чита, да има љубов кон пишаниот збот и да ги практицира трите јазици: македонскиот, италијанскиот и англискиот, а да учи и француски и кинески јазик.
Како резултат на таа силна љубов кон книгата, таа започна да пишува поезија. Најнапред на англиски, во периодот кога живееше во Торонто, но се чини„скокот“ во создавање поетски творби го направи во Рим, кај Колосеумот каде живее, таму ги доби инспирациите да пишува на италијански, а со доаѓањата во Македонија, особено посетите на Скопје, Охрид, Виница и Љубојно, каде стекна бројни пријатели кои и‘ дадоја поттик да пишува и на македонски јазик.
Затоа, стихозбирката„Дождот“ е ексклузивно издание на Издавачката куќа „Македонска искра“ и е во знак на искрена поддршка и верба во нејзиниот креативен исказ и љубов кон пишаниот збор во нејзините идни перспективи.
Во прилог ја поместуваме нејзината песна„Илинден во Љубојно“.

„Македонска нација“

ДЕЛ ЧЕТИРИ

МОЈАТА ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

СРЕДБА ВО БИБЛИОТЕКАТА „ГРИГОР ПРЛИЧЕВ“ ВО ОХРИД

„МОЈОТ ЖИВОТ, МОЈОТ СВЕТ“

ТЕКСТ ЗА МОЕТО ТВОРЕШТВОТО ОД ПРЕД 50 ГОДИНИ

МОИ ДЕЛА ПРОМОВИРАНИ ВО ИСЕЛЕНИШТВОТО

ПРИДОНЕСОТ НА ПРЕСПА ВО НАРОДНО-ОСЛОБОДИТЕЛНАТА БОРБА

Орелски крилја как да си метнех
„Борбата на Македонците
Претставува стремеж
Кон слобода на еден јасно
Оформен и свесен народ“

Едвард Боил
англиски општественик и државник

PART FOUR

MY RESEARCH ACTIVITY

MEETING AT THE "GRIGOR PRLICHEV" LIBRARY IN OHRID

"MY LIFE, MY WORLD"

TEXT ABOUT MY CREATIVITY FROM 50 YEARS AGO

MY WORKS PROMOTED IN THE EMIGRATION

THE CONTRIBUTION OF PRESPA TO THE NATIONAL LIBERATION STRUGGLE

The fight of the Macedonians
Is a striving for freedom
by a nation that is evidently
Established and aware of itself

Edward Boyle
British public figure and politician

Со претседателот Киро Глигоров и архиепископот г.г. Михаил / With President Kiro Gligorov and Archbishop Mihail

Средба со Папата Јован Павле II во Ватика / Meeting with Pope John Paul II at the Vatican

На прием кај претседателот Борис Трајковски / At a reception with President Boris Trajkovski

СРЕДБА ВО БИБЛИОТЕКАТА „ГРИГОР ПРЛИЧЕВ“ ВО ОХРИД

Во Националната установа „Григор Прличев“ во Охрид се одржа средба со новинарот, публицист, истражувач и преведувач Славе Катин кој стапнал на сите континети и посветил голем дел од својот живот и творештво на Македонците од етничка Македонија расселени ширум светот и ги забележал нивните животни приказни, судбини, успеси, радости, таги и љубовта кон својата родна Македонија

На 22 август 2018 година, во одајата на Григор Прличев што се наоѓа во Националната установа „Григор Прличев“ во Охрид се одржа книжевна средба со новинарот, публицист, истражувач и преведувач Славе Николоски - Катин. Во оваа куќа на книгата, на присутните вљубеници на книгата им се обратија: директорката на библиотеката Гордана Змејковска и новинарот Милчо Јовановски, а промотори на животот и делото на Катин, беа неговите колеги, пријатели и долгогодишни соработници д-р Томе Груевски, професр на Факултетот за новинарство при Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ и авторот на овие редови Свето Стефаноски, новинар и публицист, познат по списанието „Екологија“.

Книжевната средбата беше посветена на еден исклучителен и познат автор - Македонец кој стапнал на сите континети и создал и запишал небројани трајни вредности како показ на нашето постоење. Притоа, промоторите се задржаа на ентузијазмот на нескротливата и несопирлива енергија на славеникот Славе Катин, кој посветил голем дел од својот живот и творештвото за Македонците од етничка Македонија расселени ширум светот и ги забележал нивните животни приказни, судбини, успеси, радости, таги и љубовта кон својата родна Македонија.

На средбата беше речено дека Славе Катин не припаѓа на политичка партија, бидејќи тој припаќа на Преспа, на Македонците во дијаспората, на етничка Македонија и на Македонската православна црква - Охридска Архиепископија (МПЦ-ОА). А Црквата како институција игра значајна улога во опфаќањето и сплотеноста на Македонците надвор од Македонија, особено во прекуокеанските земји и насекаде во светот.

На средбата, меѓу другото беше речено дека Славе Катин ја започна својата преведувачка и публицистичка дејнос во Охрид, вториот Ерусалим, градот на свети Климент и свети Наум Охридски, градот на минатото, сегашноста и иднината. Тука, тој го подготви и го објави неговото прво дело - лексикографското издание *„Англиско-македонски лимнолошки лексикон” (1986),* во издание на Хидробиолошкиот завод од Охрид.

Ова дело ги постави темелите на творештвото на Славе Катин, кој потоа преведе поголем број научни книги и трудови, кои се објавени во Македонија и САД, потоа напиша десетина книги кои се однесуваат на иселеничката проблематика како и дела за неговите патувања, средби и разделби со Македонци ширум светот. Меѓу другото, во неговото новинарско творештво Катин се зафати и стана еден од најпознатите автори за репортажи како новинарски жанр и убавица на изразот.

MEETING AT THE "GRIGOR PRLICHEV" LIBRARY IN OHRID

A meeting was held at the National Institution "Grigor Prlichev" in Ohrid with journalist, publicist, researcher, and translator Slavè Katin, who has visited all continents and dedicated a significant part of his life and work to documenting the lives of the Macedonians from ethnic Macedonia dispersed around the world. He has recorded their life stories, destinies, successes, joys, sorrows, and love for their native Macedonia.

On August 22, 2018, a literary event was held in the Grigor Prlichev room at the National Institution "Grigor Prlichev" in Ohrid, where journalist, publicist, researcher, and translator Slavè Nikoloski-Katin was the featured guest. In this house of books, the attendees were addressed by the director of the library, Gordana Zmejkovska, and journalist Milcho Jovanovski. The promoters of Katin's life and work were his colleagues, friends, and long-time collaborators: Dr. Tome Gruevski, professor at the Faculty of Journalism at the University "Saints Cyril and Methodius," and the author of these lines, Sveto Stefanoski, journalist and publicist known for the magazine "Ecology."

The literary event was dedicated to an exceptional and renowned author – a Macedonian who has set foot on all continents, creating and recording countless lasting values as a testament to our existence. The promoters emphasized the enthusiasm, boundless energy, and unstoppable dedication of Slavè Katin, who devoted much of his life and work to documenting the lives of Macedonians from ethnic Macedonia around the world, capturing their stories, struggles, achievements, and enduring love for their homeland.

It was mentioned at the meeting that Slavè Katin does not belong to any political party, because he belongs to Prespa, to the Macedonians in the diaspora, to ethnic Macedonia, and to the Macedonian Orthodox Church - Ohrid Archbishopric (MOC-OA). The Church, as an institution, plays a significant role in the inclusion and cohesion of Macedonians outside Macedonia, especially in overseas countries and around the world.

During the meeting, it was also noted that Slavè Katin began his translation and journalistic work in Ohrid, often referred to as the second Jerusalem, the city of Saint Clement and Saint Naum of Ohrid, a city of the past, present, and future. It was here that he prepared and published his first work—the lexicographic edition *"English-Macedonian Limnological Lexicon"* (1986), published by the Hydrobiological Institute of Ohrid.

This work laid the foundation for Slavè Katin's career, during which he translated a large number of scientific books and papers, published in both Macedonia and the USA.

He also authored a dozen books on emigration issues, as well as works about his travels, meetings, and farewells with Macedonians around the world. Among other achievements, Katin became one of the most renowned authors in the genre of reportage journalism, known for his mastery of expression.

Prof. Dr. Tome Gruevski, who spoke at the meeting, noted that this journalistic genre is a testament, a document, and a beautiful form of expression. It is the discovery of human destinies, insight into social dramas, and a spoken or visual

Посебно за репортажите на Славе Катин зборуваше проф. мр. Томе Груевски, кој меѓу другото рече дека овој новинарски жар е сведетелство, документ и убав збор, како и откривање на човечката судбина, проникнување во социјалните драми и изговорена или визуелна слика за човекот, настаните и појавите. Репортажите на Катин претставуваат вистинска слика на стварноста, а тој како добар репортер умее да ги поврзе работите од различни подрачја и епохи во една целина која ги возбудува мечтите.

Таков е случајот со публикациите *"Моите патувања по светот"* (2001) и „Светот на дланка" (2014) кои претставуваат збир на неколку стотини подолги репортерски записи за неговите патувања и обиколка на четириесетина земји ширум светот. Тие всушност се описи на краишта, предели, градови, држави, во кои новинарот Катин патувал и го опишува она што на тој пат го привлекува неговото внимание. Затоа со право може да се рече дека во новинарското обликување на репортажите на Славе Катин доаѓа до израз неговата автентичност, документарност и конкретно прикажување на она што е најбитно.

Во претставувањето на Славе Катин како автор на осумнаесет монографии за познати и признати македонски личности во македонската дијаспора и во Македонија, Свето Стефановски, авторот на овие редови, меѓу другото рече дека Славе Катин е познат на македонската и на меѓународната јавност по 66-те публикации, по 100-та научни трудови од различни области и по неговите над 5.000 новинарски и други текстови објавени во Република Македонија и во информативни гласила во светот.

Првото негова моногравско дело е *„Атанас Близнаков"* (2000), (на македонски јазик), книга за иселеникот од Гери, Индијана, САД, а по потекло од селото Д'мбени, во Егејска Македонија. Во ова моногравско дело се вели дека иселеникот Атанас Близнаков не се покажа како обичен печалбар, туку како личност што настојуваше да навлезе во суштината на македонската слобода, убавата и правдољубива идеја.

За него Славе Катин написа ново дело под наслов *„Атанас Близнаков"* (2017) (на македонски и англиски јазик), во кое се зафатени позначајните моменти од животот на овој доблесен иселеник, за кого постојано ќе навираат спомени, а најмногу ќе се потсетуваат студентите – стипендисти на Фондацијата „Атанас Близнакоф", за неговото хумано и патриотско дело, затоа што тој останува да живее во историјата на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј", од Скопје, на македонското иселеништво, на македонскиот народ и на Република Македонија.

Една од најзначајните монографии на Славе Катин е, секако, *"Моногрaфијата за митрополитот Кирил"* (Кирил Поповски) (2007) (на македонски и англиски јазик). Во тоа време, како најстар архијерej по хиротонија и архипастир со околу 45-годишно искуство и со значаен историски изминат пат во поновата историја на Христовата црква, тој достојно беше респектиран од македонскиот народ, особено во иселеништвото како голем борец и поборник за запазување на честа, достоинството и автокефалниот статус на нашата света Македонска православна црква-Охридска архиепископија. Тоа особено се потврдува на просторите од Полошко-кумановската епархија, која митрополитот господин Кирил ја водеше како нејзин надлежен архијерej.

Исто така, на книжевната средба со Славе Катин во Охрид, акцент беше ставен на делото *„Светозар-Светле Стамевски" (2005)* (на македонски и англиски јазик) посветена на вистината и за потеклото, животниот пат и постигнувањата на иселеникот Стамевски од Детроит, а по потекло од селото Одри, Тетовско, истакнат македонски иселеник, сопартиец и личен пријател на претседателот на САД, Џорџ Буш Јуниор и на неговото семејство. Потоа се потенцираше значењето на монографијата *„Томов" (2007)* (на македонски и англиски јазик) којапретставува огледало за познатиот и признат фолклорист, етнолог, кореограф, скулптор, или како често го нарекуваа амбасадор на македонската култура, традициите и вистината за Македонија и македонскиот народ – Ѓорѓи (Џорџ) Томов.

representation of people, events, and phenomena. Katin's reports present a true reflection of reality, and as an excellent reporter, he knows how to connect elements from different areas and eras into a coherent whole that stirs the imagination and emotions.

Such is the case with the publications *My Travels around the World* (2001) and *The World in the Palm of Your Hand* (2014), which are collections of several hundred long journalistic notes about his travels and tours across forty countries around the world.

They are essentially descriptions of places, landscapes, cities, and countries that journalist Katin visited, detailing what attracted his attention on each journey. Therefore, it can rightly be said that in the journalistic presentation of Slavè Katin's reports, his authenticity, documentary nature, and concrete focus on what is most important stand out.

In presenting Slavè Katin as the author of eighteen monographs about famous and recognized Macedonian figures in the Macedonian diaspora and in Macedonia, Sveto Stefanovski, the author of these lines, among other things, mentioned that Slavè Katin is well known to the Macedonian and international public for his 66 publications, 100 scientific papers in various fields, and over 5,000 journalistic and other texts published in the Republic of Macedonia and news media around the world.

His first monograph is *Atanas Bliznakov* (2000) (in Macedonian), a book about the emigrant from Gary, Indiana, USA, who originally came from the village of D'mbeni in Aegean Macedonia. This monograph reveals that the emigrant Atanas Bliznakov was not just an ordinary migrant worker, but rather a person who sought to penetrate the essence of Macedonian freedom—a beautiful and just idea.

Slavè Katin wrote a new work about Atanas Bliznakov entitled *Atanas Bliznakov* (2017) (in Macedonian and English), which captures the most significant moments in the life of this virtuous emigrant. Memories of him will continue to arise, and the students—scholarship holders of the "Atanas Bliznakov" Foundation—will be reminded most of all of his humane and patriotic work. He remains alive in the history of the "Saints Cyril and Methodius" University of Skopje, the Macedonian emigration, the Macedonian people, and the Republic of Macedonia.

One of Slavè Katin's most significant monographs is, of course, *Monography on Metropolitan Kiril* (Kiril Popovski) (2007) (in Macedonian and English).

At that time, as the oldest hierarch by ordination and archpastor with about 45 years of experience, and with a significant historical path in the recent history of the Church of Christ, he was worthily respected by the Macedonian people, especially in the diaspora, as a great fighter and advocate for preserving the honor, dignity, and autocephalous status of our Holy Macedonian Orthodox Church-Ohrid Archbishopric. This is especially confirmed in the areas of the Polog-Kumanovo Diocese, which Metropolitan Kiril led as its competent hierarch.

Also, at the literary meeting with Slavè Katin in Ohrid, emphasis was placed on the work *Svetozar-Svetle Stamevski* (2005) (in Macedonian and English), which is dedicated to the truth about the origin, life path, and achievements of the emigrant Stamevski from Detroit, originally from the village of Odri in the Tetovo region. Stamevski was a prominent Macedonian emigrant, party member, and personal friend of U.S. President George Bush Jr. and his family.

The significance of the monograph *Tomov* (2007) (in Macedonian and English) was also emphasized. This work serves as a mirror for the famous and recognized folklorist, ethnologist, choreographer, sculptor, or as he was often called, the ambassador of Macedonian culture, traditions, and truth for Macedonia and the Macedonian people—Gjorgji (George) Tomov.

Slavè Katin is also the author of the monograph on the Macedonian from Australia, originally from the village of Buf in the Lerin region, Andrea Branov (2000), (in Macedonian and Eng-

Славе Катин е автор и на монографијата за Македонецот од Австралија, а по потекло од селото Буф, Леринско, *Андреа Бранов (2000),* (на македонски и англиски јазик), на делото *„Јановски" (2002)* од Торонто (на македонски и англиски јазик), на монографијата *„Гоѓа Печенковски" (2004)* од Ресен (на македонски јазик), на делата *„Бошко Рајчовски-Пелиќтерски" (2008)* од Детроит и Флорида (на македонски и англиски јазик), потоа, заедно со проф. Методија Трајковски, внук на донаторот *„Петар Стаматов" (2010)* (на македонски и англиски јазик, а заедно со Ѓорѓи Лумбуровски е автор на монографијата за бизнисменот *Силјан Мицевски (2017)* (на македонски) и на монографијата за *Благој Механџиски, познат како ЗЕГИН (2025) и Гојко Јаковлевски-алиас Гоце Јаковлевски* (на македонски и англиски јазик).

Беше потенцирано дека посебно место во творештвото има монографијата посветена на едно од најпознатите естрадни имиња на македонската музичка сцена и многу пошироко, *Есма Реџепова-Теодосиевска (2016)* (на македонснки, англиски и ромски јазик), коее дело за нејзините постигнувања како кралица на ромската и македонската песна, како и за нејзиниот животен сопатник и музички водител и столб на ансамблот „Есма" - Стево Теодосиевски.

Најново моногравско дело на Славе Катин, пак, е делото за *Стив Пљакас (2018),* за еден од најпознатите македонски иселеници. Стив е канадски Македонец, или македонски Канаѓанец по потекло од убавото македонско село Зелениче, Леринско, од егејскиот дел на Македонија. Тој е исклучително позната, призната и неодминлива личност меѓу Македонците во Канада и Соединетите Американси Држави. Бизнисменот Стив Пљакас е еден од најистакнатите Македонци кои се иницијатори, организатори и големи борци за афирмација и за одбраната на македонското многувековно име, на Македонците ширум светот, Македонската православна црква и на духовниот живот чии корени се уште од мисијата на апостол Павле во македонската земја.

На средбата посебно внимание беше посветено на монографија за големиот Ѓорѓија – Џорџ Атанасоски, за човекот кој е исклучително голема, позната, призната и неодминлива личност во македонската дијаспора и во Македонија. Инаку, покрај Монографијата за митрополитот Кирил, една од значајните монографии на Славе Катин е, секако, делото *„Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски" (2012)* (на македонски и англиски јазик), кое има две изданија. Без сомнение, Атанасоски е еден од економски најуспешните Македонци во светот. Иако подолго време живее на Флорида, во САД, од своето емигрирање до денес тој е длабоко и силно поврзан со судбината, вистината и настаните во Македонија. Џорџ Атанасоски е Македонец по националност и православен христијанин по вера.

Оваа значајна и по многу нешта единствена двојазична монографија од овој вид претставува осврт за ликот и делото на Џорџ Атанасоски. Со тоа авторот Славе Катин успеа да го овековечи овој познат и признат Македонец, преку кој се проектира најновата фаза на македонската иселеничка историја. Бизнисменот Ѓорѓија - Џорџ Атанасоски е личност за почит и пример од кој можат и треба да се огледаат и други Македонци во двете татковини, САД и Македонија. Нему му припаѓа заслуженото високо место во хиерарсиската пирамида на луѓето кои имаат големи заслуги во иселеничката македонска сага и во градењето пријателски и бизнис мостови меѓу Република Македонија и Соединетите Американски Држави.

На крајот на книжевната средба, Славе Катин се заблагодари на присутните и неговите промотори и се осврна на неговото 55 дело *„Израел и Македонија" (2017),* кое е на англиски македонски и хебрејски. Тој, меѓу другото, рече дека денес состојбата во дијаспората рапидно е изменета. Круната на тој историски вознес рече Славе Катин дека е обновата на Охридската архиепископија во лицето на Македонската православна црква, чија улога на обединувачки фактор на Македонците дојде до израз и во етничка Македонија и кај Македонците во дијаспората, кои само тие и античките Македонци се нарекуваат со тоа им

lish), the work *Janovski* (2002) from Toronto (in Macedonian and English), the monograph *Goga Pechenkovski* (2004) from Resen (in Macedonian), the works *Boshko Rajchovski-Pelisterski* (2008) from Detroit and Florida (in Macedonian and English), and, together with Prof.

Metodija Trajkovski, grandson of the donor *Petar Stamatov* (2010) (in Macedonian and English). He also co-authored the monograph on businessman Siljan Micevski (2017) (in Macedonian) with Gjorgji Lumburovski, and the monograph on Blagoj Mehandziski, known as ZEGIN (2018) (in Macedonian and English).

It was emphasized that a special place in his work is held by the monograph dedicated to one of the most famous entertainment names on the Macedonian music scene and beyond, *Esma Redzepova-Teodosievska* (2016) (in Macedonian, English, and Romani). This work celebrates her achievements as the queen of Romani and Macedonian song, as well as her life companion, musical leader, and the pillar of the "Esma" ensemble, Stevo Teodosievski.

The latest monograph by Slavè Katin is on Steve Pljakas (2018), one of the most famous Macedonian emigrants. Steve is a Canadian Macedonian, or Macedonian Canadian, originally from the beautiful Macedonian village of Zeleniche in the Lerin region of Aegean Macedonia. He is an exceptionally well-known, recognized, and indispensable person among Macedonians in Canada and the United States. Businessman Steve Pljakas is one of the most prominent Macedonians, serving as an initiator, organizer, and a great fighter for the affirmation and defense of the centuries-old Macedonian name, the Macedonians around the world, the Macedonian Orthodox Church, and the spiritual life, the roots of which date back to the mission of the Apostle Paul in the Macedonian land.

At the meeting, special attention was paid to a monograph about the great Gjorgjija – George Atanasovski, a man who is an exceptionally great, well-known, recognized, and indispensable figure in both the Macedonian diaspora and Macedonia. Besides the *Monograph on Metropolitan Cyril*, one of Slavè Katin's significant monographs is, of course, the work *Gjorgjija-George Atanasoski* (2012) (in Macedonian and English), which has two editions. Without a doubt, Atanasoski is one of the most economically successful Macedonians in the world. Although he has been living in Florida, USA, for a long time, since his emigration, he has remained deeply and strongly connected to the fate, truth, and events in Macedonia. George Atanasoski is Macedonian by nationality and an Orthodox Christian by faith.

This significant and in many ways unique bilingual monograph is a review of the character and work of George Atanasoski. In this way, the author Slavè Katin managed to immortalize this famous and recognized Macedonian, through whom the latest phase of Macedonian emigration history is projected.

Businessman Gjorgjija - George Atanasoski is a person of respect and an example for other Macedonians in both homelands, the USA and Macedonia, to look up to. He deserves a well-earned high place in the hierarchical pyramid of people who have made great contributions to the Macedonian emigrant saga and in building friendly and business bridges between the Republic of Macedonia and the United States of America.

At the end of the literary meeting, Slavè Katin thanked the attendees and his promoters and referred to his 55th work, *Israel and Macedonia* (2017), which is available in English, Macedonian, and Hebrew. He mentioned, among other things, that the situation in the diaspora has changed rapidly.

The culmination of that historical ascent, said Slavè Katin, was the renewal of the Ohrid Archbishopric through the Macedonian Orthodox Church, whose role as a unifying factor for Macedonians came to the fore, both in ethnic Macedonia and among Macedonians in the diaspora, who, alongside the ancient Macedonians, proudly carry that name.

„МОЈОТ ЖИВОТ, МОЈОТ СВЕТ“

Според Душан Ристевски-Македон, претседател на Македонското литературно друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј, Австралија, Славе Николовски – Катин е голем вљубеник во својата родна Преспа, во етничка Македонија и македонскиот народ, како и во Македонската православна црква – Охридска архиепископија и во Македонците насекаде во светот.

Тој и е познат на македонската и на меѓународната јавност по неговите бројни публикации, новинарски и научни трудови кои се посветени на Македонија и на животот на Македонците во дијаспората.

Роден на 19 август 1941 година во Долна Преспа, во куќа која во тој период ја заплискувале брановите на Преспанското Езеро, во непосредна близина на старата населба Наколец. Извесен период по неговото раѓање, семејството се преселува во Љубојно, од каде е неговата мајка Сандра. Таму Славе го минува поголемиот дел од детството, од младоста, а се навраќа во него скоро цел живот. Катин таму има библиотека со над 4.000 книги.

По завршувањето на средното образование, неколку години работи како геометар во Собранието на Општината Ресен. Како студент во Белград, во почетокот на 1966 година заминува за Канада, каде останува четири години. Во Торонто се школува на специјализираниот Институт за англиски јазик и литература „Раерсон“.

Во 1972 година стапил во брак со Нада Иванова, професор по македонски јазик и литература и останал да живее во Македонија, во древниот Охрид. По дипломирањето на Филолошкиот факултет (1974), Катин четири години работи како координатор и стручен преведувач во Хидробиолошкиот завод во Охрид, во периодот на истражувањето на Охридското Езеро, утврдено со Договорот помеѓу Заводот и Смитсоновата фондација од Вашингтон. Во овој период, интензивно работи на повеќе преводи од научен и стручен карактер, од македонски на англиски јазик и обратно, за потребите на Заводот, но и на низа преводи на англиски јазик на научни трудови објавувани во земјата и странство.

Со часови и денови може да ни раскажува како тоа Охридското си го засакал како своето Преспанско Езеро, но и за дружбите на луѓето во Хидробиолошкиот кои во тоа време беа столб на институцијата, научниците: Иван Чадо, Јорданка Серафимова – Хаџиште, Милчо Точко, Борис Оцески...

И уште една негова врска со Охрид, сега како центар на православието.

Како функционер на Владата на Република Македонија, Катин бил на посети и разговори кај поглаварите на Романската, Украинската, Руската и Српската православна црква, потоа во Цариградската патријаршија во Истанбул и Ватикан во Рим. Многу пати патувал со делегации на Македонската православна црква - Охридска архиепископија за Канада, Соединетите Американски Држави, Австралија, бројни европски земји, Турција и Израел.

Во неговиот творечки опус од 66 дела, посебно внимание заслужуваат книгите: Македонците во САД и Канада (на македонски и англиски),Македонските православни цркви во Австралија, Канада и САД; Илинден 1903-2003 и македонските иселеници; Македонски холокауст; Македонскиот иселенички печат (на македонски);, како и делата Придонесот на Македонија во светската цивилизација; Од Панонија до Егеј, Во чест на св. Кирил и Методиј, 40 Поклонениа на гробот на Св. Кирил во Рим) и Ореолот на Дева Марија и Св.

"MY LIFE, MY WORLD"

According to Dushan Ristevski-Makedon, the president of the Macedonian Literary Associantion Grigor Prlichev from Sydney, Australia, Slavè Nikolovski – Katin is a passionate admirer of his native Prespa, ethnic Macedonia, and the Macedonian people. He also holds a deep respect for the Macedonian Orthodox Church – Ohrid Archbishopric and for Macedonians worldwide.

His numerous publications, journalistic contributions, and academic works, all focused on Macedonia and the experiences of Macedonians in the diaspora, have made him well-known both in Macedonia and internationally.

Born on August 19, 1941, in Dolna Prespa, in a house that was once splashed by the waves of Lake Prespa, close to the old settlement of Nakolets, Slavè's family moved to Ljubojno shortly after his birth, where his mother, Sandra, was from. Slavè spent most of his childhood and youth there, and it remained a significant part of his life. He even established a library there with over 4,000 books.

After completing secondary education, he worked for several years as a surveyor in the Assembly of the Municipality of Resen. In early 1966, as a student in Belgrade, he left for Canada, where he stayed for four years. In Toronto, he attended the specialized Institute for English Language and Literature, "Ryerson."

In 1972, he married Nada Ivanova, a professor of Macedonian language and literature, and decided to stay in Macedonia, in ancient Ohrid. After graduating from the Faculty of Philology in 1974, Katin worked for four years as a coordinator and professional translator at the Hydrobiological Institute in Ohrid during the period of research on Lake Ohrid. This research was established through an agreement between the Institute and the Smithsonian Foundation from Washington. During this time, Katin worked extensively on scientific and professional translations, both from Macedonian to English and vice versa, for the Institute's needs. He also translated a series of scientific papers that were published both domestically and internationally.

For hours and days, he could tell us how he came to love the Ohrid region as his own Prespa Lake, as well as about the friendships with the people at the Hydrobiological Institute, who were the pillars of the institution at that time, including scientists such as Ivan Chado, Jordanka Serafimova-Hadzishte, Milcho Tochko, and Boris Oceski.

Another connection of his with Ohrid is its significance as a center of Orthodoxy.

As an official of the Government of the Republic of Macedonia, Katin visited and held talks with the heads of the Romanian, Ukrainian, Russian, and Serbian Orthodox Churches, as well as at the Patriarchate of Constantinople in Istanbul and the Vatican in Rome. He traveled many times with delegations of the Macedonian Orthodox Church - Ohrid Archbishopric to Canada, the United States, Australia, numerous European countries, Turkey, and Israel.

In his creative opus of 55 works, the following books deserve special attention: *Macedonians in the USA and Canada* (in Macedonian and English), *Macedonian Orthodox Churches in Australia, Canada, and the USA*; *Ilinden 1903-2003 and the Macedonian Emigrants*; *Macedonian Holocaust*; *Macedonian Emigrant Press* (in Macedonian); as well as *The Contribution of Macedonia to World Civilization*; *From Pannonia to the Aegean*; *In Honor of Ss. Cyril and Methodius*; *40 Homilies to the Tomb of St. Cyril in Rome*; *The Halo of the Virgin Mary and St. Mother of God Slivnica in Prespa* (co-authored with Academician Dr. Antonije Shkokl-

Богородица Сливничка во Преспа, (во коавторство со академик д-р Антоније Шкокљев-Дончо и проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ), Македонците во античкиот период, Балканот и Македонија (во коавторство со академик д-р Антоније Шкокљев-Дончо и Ристо Стефов).

Славе Катин е автор на делата за големите македонските донатори од дијаспората, Атанас Близнаков (две изданија), Петар Стаматов (коавтор со проф. Методиј Трајковски) и Ѓорѓи-Џорџ Атанасоски (две изданија), од САД, на митрополитот Кирил, Георги Томов од Њујорк, Светле (Стив) Стамевски од Детроит, Андреа Бранов од Мелбурн, Семејството Јановски од Торонто, Бошко Рајчовски-Пелистерски од Флорида, Благоја Механџиски-Зегин од Скопје (на македонски и англиски), Есма Реџепова -Теодосиевска ...

Тој е исто така познат со лексикографските изданија: Англиско-македонски лимнолошки лексикон, речниците за деца: Ајде да учиме македонски, англиски француски, германски, турски, албански, влашки и ромски.

Во текот на неговата работа и творечка дејност објавил педесет и пет публикации, лексикографски изданија, преводи од македонски на англиски јазик и обратно. Славе Катин, во период од педесетина години објавил над 3.000 текстови, главно, за Македонија, за иселеништвото, религијата, културата, македонскиот јазик и литературата и други области во информативни гласила во Република Македонија и странство

Тој е добитник на најпрестижната награда „Крсте П. Мисирков“ на Здружението на новинарите на Македонија од областа на журналистиката.

Славе Катин не припаѓа на политичка партија, бидејќи тој е припадник на етничка Македонија, на Македонците во дијаспората и на Македонската православна црква-Охридска архиепископија (МПЦ-ОА), која како институција игра значајна улога во опфаќањето и сплотеноста на Македонците надвор од Македонија, особено во прекуокеанските земји и насекаде во светот.

Овој август, Националната установа Библиотека „Григор Прличев“ од Охрид со него организираше средба со читателите и го прогласи за нејзин почесен член.

Во „*Мојот живот, мојот свет*“ Славе Катин ви го претставуваме од другата страна на нештата.

Катин со емоции зборува за родната Преспа, за Охрид, но и за мноштвото, недоброени патувања по светот, за семејството, сопругата и внуците. Сето ова е зачинето со анегдоти, сеќавања и музика.

jev-Doncho and Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic); and *Macedonians in the Ancient Period, the Balkans and Macedonia* (co-authored with Academician Dr. Antonije Shkokljev-Doncho and Risto Stefov).

Slavè Katin is the author of works about prominent Macedonian donors from the diaspora, including Atanas Bliznakov (two editions), Petar Stamatov (co-authored with Prof. Metodij Trajkovski), Gjorge-George Atanasoski (two editions), Metropolitan Kirill, Georgi Tomov from New York, Svetle (Steve) Stamevski from Detroit, Andrea Branov from Melbourne, the Janovski Family from Toronto, Boshko Rajchovski-Pelisterski from Florida, Blagoja Mehandziski-Zegin from Skopje (in Macedonian and English), and Esma Redzepova-Teodosievska, among others.

He is also known for his lexicographic publications, including the *English-Macedonian Limnological Lexicon* and dictionaries for children, such as *Let's Learn Macedonian*, as well as dictionaries in English, French, German, Turkish, Albanian, Vlach, and Romani.

Throughout his work and creative activity, he has published fifty-five publications, lexicographic editions, and translations from Macedonian to English and vice versa. Over a period of fifty years, Slavè Katin has published more than 3,000 texts, mainly focusing on Macedonia, emigration, religion, culture, the Macedonian language and literature, and other areas in news media both in the Republic of Macedonia and abroad.

He is the winner of the prestigious "Krste P. Misirkov" award from the Association of Journalists of Macedonia in the field of journalism.

Slavè Katin does not belong to any political party, as he is a member of ethnic Macedonia, the Macedonians in the diaspora, and the Macedonian Orthodox Church-Ohrid Archbishopric (MOC-OA), which, as an institution, plays a significant role in the inclusion and cohesion of Macedonians outside of Macedonia, especially in overseas countries and around the world.

This August, the National Institution Library "Grigor Prlichev" from Ohrid organized a meeting with him for readers and declared him its honorary member.

In *My Life, My World*, we present Slavè Katin from a different perspective. Katin speaks with emotion about his native Prespa and Ohrid, as well as his numerous travels around the world, his family, his wife, and his grandchildren. All of this is enriched with anecdotes, memories, and music.

Промоција на дела на Катин во библиотеката „Григор Прличев" во Охрид / Promotion of Katin's works at the Grigor Prlicev Library in Ohrid

На промоција во библиотеката „Григор Прличев" во Охрид / At the promotion at the "Grigor Prlicev" library in Ohrid

ТЕКСТ ЗА МОЕТО ТВОРЕШТВОТО ОД ПРЕД 50 ГОДИНИ

„Неодамна во издание на Хидробиолошкиот завод од Охрид излезе од печат првиот лексикон во македонската двојазична лексикографија (и не' само во неа), во којашто се обработени научни и стручни термини од областа на хидробиологијата на копнените води – лимнологијата, на Славе Николовски-Катин, новинар, преведувач од Скопје", се вели во текстот на публицистот Благој Стоичковски.

Овој двојазичен речник е работен спорен најновите достигнувања на толковните термини во интернационална и стручна лексика којашто е базирана на грчка и латинска основа. Авторот овде успешно врши адаптација според морфолошките особености на англискиот јазик којшто го користи како извориште и основа, а потоа терминте ги приопштува на соодветни еквиваленти во македонскиот литературен јазик.

Во преполнетата сала на Здружението на новинарите на Македпнија, Лексиконот го претсавија д-р Борис Оцески, директор на зХидробиолошкиот завод, проф. Д-р Јонче Шапкарев, професор на Биолошкиот факултет и д-р Јадранка Серафимова – Хаџишче, научен рботник во Хидробиолошкиот завод во Охрид.

На промоцијата беше речено дека во овој првенец на македонската научна и стручна лексикографија се застапени термини, изрази и поими од областа на биолошките и биотехничките науки, со посебен акцент на лимнологијата. Тој се појавува како резултат на авторовите повеќегодишни истражувања и преведувачка дејнос на полето на хидробиологијата на копнените води остварени во Хидробио-лошкиот завод во Охрид и на други места. Самиот факт што лексиконот содрши околу 4.000 терминолошки изрази, на 206 страници, со стручни толкувања, говори за сериозноста и значењето на ова дело, прво од ваков вид во нашатаа Република.

Покрај терминте, во лексиконот се дадени толкувања на биолошките знаци и симболи, геолошките периоди и епохи, хемиските елементи и нивните ознаки, термилошка скала, како и англиски и американски мерки за должина, површина, тежина, како и нивнит однос спрема метричките мерки.

Имајќи во предвид дека хидробиологијата со своите гранки океанографијата и лимнологијата претставува интердисциплинарна област, се' повеќе расте бројот на научните работници коишто се занимаваат со испитување на акватичните екосистеми од биолошки, физички, хемиски, геолошки, геоморфолошки, рибарствен и од многу други аспекти. Затоа и појавата на англиско- македонскиот лексикон на Славе Николовски-Катин претставува мошне корисен прирачник на научните и стручните работници, студентите, учениците и воопшто на сите проучувачи и интересенти за водните екосистеми, заштитата на акватичната средина, човековата око-лина и друго.

Со богатство на термини и ползуваната литература од лимнолошки и друг вид од повеќе странски јазици, со јасност на толкување на изразите, овој вокабулар пополни една страница која од поодамна се чувствуваше во нашата лимнолошка терминологија и претставува значајно достигнување на младата македонска лексикографија.

TEXT ABOUT MY CREATIVE WORK FROM 50 YEARS AGO

"Recently, the Hydrobiological Institute of Ohrid published the first lexicon in Macedonian bilingual lexicography (and not only in it) that covers scientific and professional terms from the field of hydrobiology of inland waters – limnology. The lexicon, written by Slavè Nikolovski-Katin, a journalist and translator from Skopje", is described in a text by the bublicist Blagoj Stoichkovski.

This bilingual dictionary serves as a working document that discusses the latest achievements in interpretive terms within the international and professional lexicon, based on Greek and Latin.

The author has successfully adapted these terms to the morphological characteristics of the English language, which he uses as the source and basis, then translates them into appropriate equivalents in the Macedonian literary language.

At the packed hall of the Association of Journalists of Macedonia, the Lexicon was presented by Dr. Boris Oceski, Director of the Hydrobiological Institute; Prof.

Jonche Shapkarev, PhD, Professor at the Faculty of Biology; and Dr. Jadranka Serafimova-Hadzishche, Researcher at the Hydrobiological Institute in Ohrid.

At the promotion, it was noted that this lexicon, the first of its kind in Macedonian scientific and professional lexicography, contains terms, expressions, and concepts from the field of biological and biotechnical sciences, with a special emphasis on limnology. It is the result of the author's many years of research and translation work in the field of hydrobiology of inland waters, carried out at the Hydrobiological Institute in Ohrid and elsewhere.

The fact that the lexicon contains approximately 4,000 terminological expressions, spanning 206 pages and accompanied by expert interpretations, speaks to the seriousness and significance of this work, the first of its kind in our Republic.

In addition to the terms, the lexicon provides interpretations of biological signs and symbols, geological periods and epochs, chemical elements and their designations, a terminological scale, as well as English and American units of length, area, and weight, and their relationships to metric measures.

Considering that hydrobiology, along with its branches oceanography and limnology, is an interdisciplinary field, the number of scientists engaged in the study of aquatic ecosystems from biological, physical, chemical, geological, geomorphological, fishery, and many other perspectives is growing.

Therefore, the appearance of the English-Macedonian lexicon by Slavè Nikolovski-Katin represents a very useful manual for scientists, professionals, students, pupils, and, in general, all researchers and those interested in aquatic ecosystems, the protection of the aquatic environment, the human environment, and more.

With a wealth of terms and references from limnological and other types of literature in several foreign languages, and with clarity in the interpretation of expressions, this lexicon fills a gap that has long been felt in our limnological terminology. It represents a significant achievement in young Macedonian lexicography.

МОИ ДЕЛА ПРОМОВИРАНИ НА ИЛИНДЕН

Илинден е величествен ден на сенародниот македонски копнеж за борба и слобода на Македонија. Затоа тој голем ден за сите Македонци од етничка Македонија го прави Љубојно да е најубаво, највесело и најпривлечно. На Илинден во Љубојно се игра и се пее, се јаде и се пие, се чувствува топло гостопримство и срдечност кај домаќините и кај сите оние што дошле за Илинден во убавата Долна Преспа.

Во организација на Одборот за прослава на средбите, оваа година на Илинден во Љубојно се собраа неколку илјади иселеници од прекуокеанските земји, од Европската Унија, Преспанци што живеат низ Македонија, голем број Македонци од егејскиот дел на Македонија што живеат ширум светот, гости и иселеници од другите села, туристи од Претор, Сливница, Долно Дупени, Брајчино, Наколец, Штрбово, Арвати и Крани, како и голем број повратници од Преспа, Битолско, Охридско, Леринско и од Мала Преспа.

Четириесет и петте „Љубанските илинденски иселеничките средби“ се одржаа во центарот, познат како „Полена“ во Љубојно на први и втори август. Тие започнаа со народна веселба, за потоа да ги прогласи за отворени градоначалникот на општината Ресен, д-р Живко Гошаровски. Веселбата ја збогатија младите и полетни играорци на Друштвото „Гоце Делчев“ од Битола, кои се претставија со грст македонски народни ора и песни, за што беа наградени со аплаузи.

Според податоците на авторот на овој текст Славе Катин, „Љубанските илинденски иселенички средби“ започнале на Илинден 1974 година. Иницијатори за овие средби биле Мијал и Владо (Аронот) Паспаловски, кои од Соединетите Американски Држави биле дојдени во родниот крај, во Љубојно.

Тие ја платиле музичката група да свири пред црквата „Свети Илија“, во која по традиција сите љубанци одат на Илинден во предпладневните часови да присуствуваат на црковната богослужба. Таа прва веселба на Илинден 1974 година била спонтано прифатена од љубанци со аманет секоја година да се веселат на Илинден пред црквата „Свети Илија„ и потоа прославата да продолжи на Полена.

Во почетокот средбите во Љубојно имаа карактер во вид на панаѓурска прослава, но како одминуваше времето манифестацијата прерасна во значајна илинденска прослава и печалбарска средба. Така, во последните педесет години средбите почнуваат на 31 јули вечерта, со играорни и пејачки групи од разни краеви на Македонија, од поранешна Југославија, Бугарија, Мала Преспа, како и уметнички друштва на Македонците од Австралија, Канада, САД и европските земји.

Во изминатите педесетина години во организирањето на Љубанските средби се вклучиле бројни иселеници и мештани на Љубојно. Покрај претставниците на Месната заедница од Љубојно и љубанци, големи заслуги имаат и; фестивалот „Илинденски денови“ од Битола, Општината Ресен, Агенцијата за иселеништво на Република Македонија, бројни оркестри, естрадни уметници, фолклорни групи, медиумите во Македонија и во дијаспората, како и голем број вљубеници во Љубојно и нивни пријатели кои со своето уче-

MY WORKS PROMOTED ON ILINDEN

Ilinden is a magnificent day of the national Macedonian desire for fighting and freedom of Macedonia. That's why that big day for all Macedonians from ethnic Macedonia makes Ljubojno the most beautiful, the happiest and the most attractive place. On Ilinden in Ljubojno, people play and sing, eat and drink, feel the warm hospitality and cordiality from all those who come to meet and mingle for Ilinden in the beautiful Dolna Prespa.

Organized by the Committee for the Celebration of the Meetings, this year on Ilinden in Ljubojno, several thousand emigrants from overseas and from the European Union, Prespa natives living throughout Macedonia, a large number of Macedonians from the Aegean part of Macedonia who live all over the world, together with visitors and expatriates from other villages, tourists from Pretor, Slivnica, Dolno Dupeni, Brajchino, Nakolets, Shtrbovo, Arvati and Krani, as well as a large number of returnees from Prespa, Bitola, Ohrid, Lerin and Mala Prespa gathered in Ljubojno on Ilinden.

The forty-fifth "Ljubojno Ilinden Expatriates' Gatherings" were held at the center known as "Polena" in Ljubojno on the first and second of August. They began with a folk festival and were then officially opened by the mayor of the municipality of Resen, Dr. Zhivko Gosharovski. The event was enriched by the young and enthusiastic dancers of the "Goce Delchev" Society from Bitola, who performed a variety of Macedonian folk dances and songs, earning applause from the audience.

According to the data provided by the author of this text, Slavè Katin, the "Ljubojno Ilinden Expatriates' Gatherings" began on Ilinden in 1974. The initiators of these gatherings were Mijal and Vlado (Aronot) Paspalovski, who had returned to their native region in Ljubojno from the United States.

They paid a music group to perform in front of the "St. Ilija" church, where, according to tradition, all Ljubanci go on Ilinden in the morning to attend the church service. The first celebration on Ilinden in 1974 was spontaneously embraced by the Ljubanci, who made a commitment to celebrate Ilinden every year in front of the "St. Ilija" church and then continue the festivities at Polena.

At first, the meetings in Ljubojno had the character of a fair celebration, but over time, the event grew into a significant Ilinden celebration and a gathering of emigrants. Thus, in the last fifty years, the meetings have begun on the evening of July 31, featuring dance and singing groups from various parts of Macedonia, the former Yugoslavia, Bulgaria, Mala Prespa, as well as art societies of Macedonians from Australia, Canada, the USA, and European countries. Over the past fifty years, numerous emigrants and residents of Ljubojno have been involved in organizing the Ljubojno meetings. In addition to the representatives of the Local Community of Ljubojno and the residents of Ljubojno, great contributions have also been made by the "Ilinden Days" festival from Bitola, the Municipality of Resen, the Agency for Emigration of the Republic of Macedonia, numerous orchestras, pop artists, folklore groups, the media in Macedonia and the diaspora, as well as a large number of enthusiasts in Ljubojno and their friends, who, with their participation, have made a significant contribution to the meetings being richly organized, well-attended, broader in scope, and lasting.

ство дале значаен прилог и придонес средбите да бидат богато организирани, масовни, да имаат поширок карактер и да бидат вечни.

Посебно треба да им се оддаде признание на долгогодишните организатори Владо Пашариковски и Бошко Рајчовски-Пелистерски, на Славе Катин кој организирал презентација и промоција на свој публикациикако и на музичката ѕвезда Ламбе Алабаковски

Љубојно е типично македонско, преспанско, печалбарско место од кое, како и од голем број села под Пелистер, многумина заминале и се задомиле во многу земји од светот, но тие доаѓаат во родно место,особено за Илинден. Затоа и останала поговорката „Ојш кај ќе ојш, во Љубојно за Илинден дома да си дојш".

Благодарение на демократските процеси што настанаа по осамостојувањето на Република Македонија како независна, демократска и самостојна држава, Илинденските средби во Љубојно добија нова организационо-културна и програмска шема, дух и димензија.

Како резултат на таквите услови, на средбите кои имаа карактер само на илинденска прослава започнаа да се прошируваат и да се внесуваат и други активности и содржини на културен план. Така, уште во 1992 година во текот на празничните денови во библиотеката на Домот во Љубојно, пред повеќе од двеста присутни, за прв пат се одржа промоција на книга. Тоа беше делото *„Во Австралија како дома"* од Славе Николовски – Катин, за кое зборуваа проф. д-р Томе Саздов, како претседател на Матицата на иселениците од Македонија и писателот Раде Силјан како издавач. Исто така на присутните им се обратија проф.д-р Васил Тупурковски и писателот Цане Здравковски.

По содржина новинарските текстови во публикацијата *„Во Австралија како дома"* обработуваат прашања и проблеми од животот и активностите на македонските доселеници, особено на Македонците од Беломорска Македонија кои живеат и работат во демократска и мултикултурна и демократска Австралија..

Во рамките на Илинденските иселенички средби продолжија да се промовираат поголем број литературни дела на љубанци, со особена нагласка на творештвото на Славе Николовски-Катин. Така, на 2 август 2000 година, на „Полена", а пред голем број љубанци, туристи, гости и намерници на средбите, беа претставени делата на авторите од Љубојно: Славе Николовски – Катин, Бошко Рајчовски – Пелистерски и Цвета Карапашовска – Толевска.

Беа промовирани книгите: *„Печалбарски којнеж"*, „Македонски иселенички паноптикум" и монографијата за најголемиот донатор од иселништвото „Атанас Близнаков" чиј автор е Славе Николовски - Катин. Пред присутните, на „Полена" за трите книги и за творештвото на Катин зборуваа проф. д-р Томе Саздов, д-р Петре Лубаровски и Бошко Рајчовски – Пелистерски.

Од 2005 година промоциите на книги започнаа да се одржуваат пред „Воденицата", културното љубанско наследство, како често се нарекува тој објект. Така, пред Воденицата, на 31 јули, во попладневните часови беше одржана промоција на две монографии за македонски иселеници од Америка и тоа: *„Светле – Стив Стамевски"* од Детроит и *„Ѓорѓи – Џорџ Томов"* од Њујорк. За монографијата посветена на познатиот иселеник од тетовскиот крај, кој е сопартиец и пријател на семејството Буш и има заслуги во активностите САД да ја признае Република Македонија под уставното име, зборуваше проф. д-р Димитар (Таки) Керамичиев, претседател на Матицата на иселениците од Македонија.

За делото на Катин посветено на амбасадорот на македонската култура Џорџ Томов од Њујорк зборуваше неговата пријателка - проф. д-р Вера Стојчевска – Антиќ. Инаку, ансамблот „Томов" чиј членови беа исклучиво Американци кои научија да играат и пеат македонски ора и песни, во текот на турнејата на Балканот во 1985 година имаше значаен и прв настап на друштво од дијаспората на љубанските средби.

Во 2008 година програмата пред „Воденицата" започна со рецитал на Славица Петреска-Диневска и Бошко Рајчовски-Пелистерски. Потоа, како дел од културните случувања во Љубојно

Special recognition should be given to the long-time organizers Vlado Pasharikovski and Boshko Rajchovski-Pelisterski, to Slavè Katin, who organized the presentation and promotion of his publications, as well as to the music star Lambe Alabakovski.

Ljubojno is a typical Macedonian village in the Prespa region, a place from which many have emigrated, as from many villages under Pelister, and settled in various countries around the world. However, they return to their birthplace, especially for Ilinden. This is why the saying goes, "Wherever you go, you can come home to Ljubojno for Ilinden."

Thanks to the democratic processes that followed the independence of the Republic of Macedonia as a free, democratic, and sovereign state, the Ilinden meetings in Ljubojno received a new organizational, cultural, and programmatic framework, spirit, and dimension.

As a result of these changes, the meetings, which initially only had the character of an Ilinden celebration, began to expand and include other activities and content at a cultural level. In 1992, during the festive days, a book promotion was held for the first time in the library of the Home in Ljubojno, in front of more than two hundred attendees. The book "In Australia as Home" by Slavè Nikolovski-Katin was introduced, with Prof. Dr. Tome Sazdov, president of the Macedonian Emigrants' Registry, speaking about it, along with the writer Rade Siljan as the publisher. Prof. Dr. Vasil Tupurkovski and writer Cane Zdravkovski also addressed the attendees.

In terms of content, the journalistic articles in the publication "In Australia as Home" discuss issues and challenges faced by Macedonian immigrants, especially those from White Sea Macedonia, who live and work in democratic, multicultural Australia.

Within the framework of the Ilinden Emigrant Meetings, a large number of literary works by Ljubojno residents continued to be promoted, with particular emphasis on the work of Slavè Nikolovski-Katin. On August 2, 2000, at "Polena," in front of a large audience of Ljubojno residents, tourists, guests, and attendees of the meetings, the works of the authors from Ljubojno—Slavè Nikolovski-Katin, Boshko Rajchovski-Pelisterski, and Cveta Karapashovska-Tolevska—were presented.

The following books were promoted: "Pechalbarski Kopnez," "Macedonian Emigrant Panopticon," and the monograph about the largest donor of the emigration, Atanas Bliznakov, whose author is Slavè Nikolovski-Katin. At "Polena," Prof. Dr. Tome Sazdov, Dr. Petre Lubarovski, and Boshko Rajchovski-Pelisterski spoke about the three books and Katin's work.

Since 2005, book promotions have been held in front of the "Mill," a cultural heritage landmark of Ljubojno, as it is often referred to. Thus, on July 31, in the afternoon, a promotion of two monographs about Macedonian emigrants from America was held: "Svetle - Steve Stamevski" from Detroit and "Gjorgji - George Tomov" from New York. Prof. Dr. Dimitar (Taki) Keramichiev, president of the Macedonian Emigrants' Association, spoke about the monograph dedicated to the famous emigrant from the Tetovo region, who is a fellow party member and friend of the Bush family, and who contributed to the efforts for the USA to recognize the Republic of Macedonia under its constitutional name. His friend, Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic, spoke about Katin's work dedicated to the ambassador of Macedonian culture, George Tomov from New York. The ensemble "Tomov," whose members were exclusively Americans who learned to dance and sing Macedonian dances and songs, had a significant first performance as a company from the diaspora at the Ljubojno meetings during their tour of the Balkans in 1985.

In 2008, the program in front of the "Mill" began with a recital by Slavica Petreska-Dinevska and Boshko Rajchovski-Pelisterski. Then, as part of the cultural events in Ljubojno, the monograph on Boshko Rajchovski-Pelisterski, authored by Slavè Nikolovski-Katin, was promoted. This book, which reflects the life and work of this American Ljubojno resident from Detroit and Florida, documents the events in the life of the emigrant, journalist, poet, organizer of the meetings, and host of the Macedonian radio program in Detroit, "Oro Makedon-

се промовираше монографијата за Бошко Рајчовски-Пелистерски, чиј автор е Славе Николовски-Катин. За оваа книга која е огледало на животот и делото на овој американски љубанец од Детроит и Флорида, запис на настаните на иселеникот, новинарот, поетот, организаторот на средбите и водителот на македонското радио во Детроит „Оро македонско", Пелистерски,зборуваа проф. д-р Васил Граматиковски од Љубојно и д-р Иван Апостолов од Флорида.

Во 2012 година, пред големиот аудиториум беше претставено монографското дело за митрополитот Кирил, чиј автор е Славе Николовски-Катин, а промото беше проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ, која меѓу другото рече: „Митрополитот на Полошко-кумановската епархија, митрополитот Кирил", инаку Преспанец, е најстариот архијерej по хиротонија во состав на македонскиот православен епископат.

Тој беше единствениот најдолго жив потписник на историската Одлука на Светиот архијерејски синод на МПЦ (од 1967 година) за возобновување на целосната духовна и канонска автокефалност на Охридската архиепископија. Митрополитот Кирил е првиот надлежен архијерej на Американско-канадско-австралиската епархија. Во ова значајно и по многу нешта карактеристично дело на Славе Катин посебно е претставено севкупното национално-духовно, црковно и културно- просветно опстојување на Македонците во САД, Канада и Австралија".

На прославата на 40-те во 2012 години на „Љубанските илинденски иселенички средби", беше промовирана монографијата *„Ѓорѓија-Џорџ Атанасовски"* од Славе Николовски-Катин, а беше изведен и илинденски рецитал. Инаку, Ѓорѓија - Џорџ Атанасоски е исклучително голема, позната, призната и неодминлива личност во македонската дијаспора и во Македонија. Тој без сомнение, е еден од економски најуспешните Македонци во светот. Иако подолго време живее на Флорида, во Соединетите Американски Држави, од своето заминување до денес, овој нашинец е длабоко и силно поврзан со судбината, вистината и настаните во Преспа и во Македонија.

Исто така, на прославата беше промовирана 40 години „Љубанските илинденски исленички средби", беше промовирана монографијата „Илинден во Љубојно и Преспа, во која е претставен дел од истотија на овој убав и значаен дел од Македонија.

На први и втори август 2018 година „Љубанските илинденски иселеничките средби" прославија 45 години од своето постоење. Тие се значајна иселеничка манифестација не само за Љубојно и Преспа, туку и за Република Македонија. Во тие денови се славеше Илинден, најголемиот ден на слободарскиот дух од сите денови и празници на македонскиот народ и Македонија.

Илинден е величествен ден на сенародниот македонски копнеж за борба и слобода на Македонија. Затоа тој голем ден за сите Македонци од етничка Македонија го прави Љубојно да е најубаво, највесело и најпривлечно. На Илинден во Љубојно се игра и се пее, се јаде и се пие, се чувствува топло гостопримство и срдечност кај домаќините и кај сите оние што дошле за Илинден во убавата Долна Преспа.

Во организација на Одборот за прослава на средбите, оваа година на Илинден во Љубојно се собраа неколку илјади иселеници од прекуокеанските земји, од Европската Унија, Преспанци што живеат низ Македонија, голем број Македонци од егејскиот дел на Македонија што живеат ширум светот, гости и иселеници од другите села, туристи од Претор, Сливница, Долно Дупени, Брајчино, Наколец, Штрбово, Арвати и Крани, како и голем број повратници од Преспа, Битолско, Охридско, Леринско и од Мала Преспа.

Четириесет и петте „Љубанските илинденски иселеничките средби" во 2018 година се одржаа во центарот, познат како „Полена" во Љубојно на први и втори август. Тие започнаа со народна веселба, за потоа да ги прогласи за отворени градоначалникот на општината Ресен, д-р Живко Гошаровски. Веселбата ја збогатија младите и полетни играорци на Друштвото „Гоце Делчев" од Битола, кои се претставија со грст македон-

sko." Pelisterski spoke about this book, highlighting the portrayal of his life and work.

In 2012, the monographic work on Metropolitan Kiril, authored by Slavè Nikolovski-Katin, was presented to the large audience. The promotion was conducted by Prof. Dr. Vera Stojcheva-Antic, who, among other things, said: "Metropolitan Kiril of the Polog-Kumanovo Diocese, who is also known as Prespa, is the oldest hierarch by ordination in the Macedonian Orthodox Episcopate. He was the longest-living signatory of the historic Decision of the Holy Synod of Bishops of the Macedonian Orthodox Church (since 1967) to restore the full spiritual and canonical autocephaly of the Ohrid Archbishopric. Metropolitan Kiril is also the first competent hierarch of the American-Canadian-Australian Diocese. In this significant and in many ways unique work by Slavè Katin, the overall national, spiritual, church, and cultural-educational survival of the Macedonians in the USA, Canada, and Australia is particularly highlighted.

At the celebration of the 40th anniversary of the "Ljubojno Ilinden Expatriates' Gatherings" in 2012, the monograph *"Gjorgji-George Atanasovski"* by Slavè Nikolovski-Katin was promoted, and an Ilinden recital was also performed. Gjorgji-George Atanasoski is an exceptionally great, famous, recognized, and indispensable figure in the Macedonian diaspora and in Macedonia. He is undoubtedly one of the most economically successful Macedonians in the world. Although he has lived in Florida, United States, since his departure, he remains deeply and strongly connected to the fate, truth, and events in Prespa and Macedonia.

Additionally, the celebration marked the 40th anniversary of the "Ljubojno Ilinden Expatriates' Gatherings." The monograph *"Ilinden in Ljubojno and Prespa"* was promoted, which presents a part of the history of this beautiful and significant region of Macedonia.

On August 1st and 2nd, 2018, the "Ljubojno Ilinden Expatriates' Gatherings" celebrated 45 years of their existence. They have become a significant emigrant manifestation not only for Ljubojno and Prespa but also for the Republic of Macedonia. During those days, Ilinden was celebrated – the greatest day of the spirit of freedom among all the days and holidays of the Macedonian people and Macedonia.

Ilinden is a magnificent day that embodies the national Macedonian longing for the struggle and freedom of Macedonia. Therefore, this great day makes Ljubojno the most beautiful, lively, and attractive place for all Macedonians from ethnic Macedonia. On Ilinden in Ljubojno, people dance and sing, eat and drink, and experience the warm hospitality and cordiality of the hosts and all those who come to celebrate Ilinden in the beautiful Dolna Prespa.

Organized by the Meetings Celebration Committee, this year's Ilinden celebration in Ljubojno saw several thousand emigrants from overseas countries, the European Union, Prespa residents living throughout Macedonia, a large number of Macedonians from the Aegean part of Macedonia living around the world, as well as guests and emigrants from other villages, tourists from Pretor, Slivnica, Dolno Dupeni, Brajcino, Nakolets, Štrbovo, Arvati, and Krani, along with many returnees from Prespa, Bitola, Ohrid, Lerin, and Mala Prespa.

The forty-fifth "Ljubojno Ilinden Expatriates' Gatherings" in 2018 were held in the center, known as "Polena," in Ljubojno on August 1st and 2nd. The celebrations began with a folk festival and were officially opened by the Mayor of the Municipality of Resen, Dr. Zivko Gosharovski. The festivities were further enriched by the young and enthusiastic dancers of the "Goce Delchev" Society from Bitola, who performed a variety of Macedonian folk dances and songs, earning them applause.

The 2021 Ljubojno Ilinden Expatriates' Gatherings started in the courtyard of the old school "Dimitar Vlahov" (which is expected to be renovated by the state) with the Macedonian national anthem and welcoming speeches by Dr. Zivko Gosharovski, Mayor of the Municipality of Resen, and Dr. Venko Filipche, Minister of Health, thus officially declaring the meetings open.

The Meetings began with a literary event dedicated to the great Macedonian linguistic figure Blaze Koneski. On this occasion, the poetry collection *"Birth"* by poet Boshko Rajchovski-Pelisterski

ски народни ора и песни, за што беа наградени со аплаузи.

Љубанските илинденски иселеничките средби“ 2021 година, започнаа во дворот на старото училиште „Димитар Влахов“ (кое се очекува државата да го реновира) со македонската химна и со поздравните говори на д-р Живко Гошаревски, градоначалник на Општина Ресен и д-р Венко Филипче, министер за здравство, со што Средбите беа прогласени за отворени.

Средбите започнаа со литературна манифестација посветена на великанот на македонскиот јази Блаже Конески. По тој повод беше промовирана стихозбирката „Раѓање“ од поетот Бошко Рајчовски-Пелистерски од Детроит, Соединетите Американски Држави (САД), за која зборуваше проф. д-р Виолета Ачковска, а песната „Тешкото“ ја рецитираше поетесата Анета Коруноски-Париз од Чикаго, САД. Потоа, беше промовирано делото *„Пресйанска разгледница“* од Славе Катин од Љубојно. Промотор беше познатиот новинар, колумнист и публицист Веле Митановски од Охрид.

На оваа културна манифестација беше промовирана и монографијата за познатото семејството „Видиновски“ од Торонто, Канада, чиј автор е Славе Катин. За ова значајно моногравско дело кое е посветено за македонска поетеса Рада Видиновска зборуваше Милчо Јованоски познат новинар, публицист и душата на порталот „Публицитет“ од Охрид. Исти така, на литературната манифестација авторот Славе Катин се осврна на делото „Бошко Рајчовски-Пелистерски“кој е водител на радио часот „Оро Македонско“, кое постои во САД цели 5о години и кој е мост меѓу Македонија и Соединетите Американски Држави.

Во таа прилика долгогодишниот организатор на „Љубанските иселенички средби“ Бошко Рајчовски-Пелистерски му ја врачи „Наградата за животно постигнување во творештвото“ на Славе Катин

„48 Љубански иселенички средби“ во 2021 година беа одржани во знак на великанот на македонскиот јазик Блаже Конески. Притоа, Милчо Јованоски, директор на Библиотеката „Григпр Прличев“ од Охрид се сретна со познатиот новинар и публицист Славе Николовски – Катин – човекот кој е автор на над 60 наслови од кои голем број монографии за македонски иселеници ширум светот. Во интервјуто тој зборува за импресиите од средбите со Македонците и тагата по родната земја. Катин зборува и за Македонците во Австралија САД и Канада и за неговите контакти на тие континенти, како и за неговата семејната библиотека во Љубојно со околу 4000 наслови.

from Detroit, USA, was promoted, with Prof. Dr. Violeta Achkovska speaking about the work, and the poem *"The Difficult"* being recited by poet Aneta Korunoski-Paris from Chicago, USA. Following that, the work *"Prespa Postcard"* by Slavè Katin from Ljubojno was promoted. The book was presented by the renowned journalist, columnist, and publicist Vele Mitanovski from Ohrid.

Organized by the Meetings Celebration Committee, this year on Ilinden in Ljubojno, several thousand emigrants from overseas countries, from the European Union, Prespa residents living throughout Macedonia, a large number of Macedonians from the Aegean part of Macedonia living all over the world, guests and emigrants from other villages, tourists from Pretor, Slivnica, Dolno Dupeni, Brajcino, Nakolets, Štrbovo, Arvati and Krani, as well as a large number of returnees from Prespa, Bitola, Ohrid, Lerin and Mala Prespa.

At this cultural event, the monograph about the famous "Vidinovski" family from Toronto, Canada, authored by Slavè Katin, was also promoted. Milcho Jovanoski, a renowned journalist, publicist, and the heart of the portal *"Publicity"* from Ohrid, spoke about this significant monograph, which is dedicated to the Macedonian poet Rada Vidinovska. Also, at the literary event, author Slavè Katin spoke about his work *"Boshko Rajchovski-Pelisterski"*, who is the host of the radio program *"Oro Makedonsko"*, which has been on the air in the USA for 50 years and serves as a bridge between Macedonia and the United States.

On that occasion, the long-time organizer of the *"Ljubojno Ilinden Expatriates' Gatherings"*, Boshko Rajchovski-Pelisterski, presented the "Award for Lifetime Achievement in Creativity" to Slavè Katin.

The "48th Ljubojno Ilinden Expatriates' Gatherings" in 2021 were held in honor of the great Macedonian linguist Blazhe Koneski. At the same time, Milcho Jovanoski, director of the *"Grigor Prlichev"* Library from Ohrid, met with the famous journalist and publicist Slavè Nikolovski-Katin, the author of over 60 titles, including a large number of monographs about Macedonian emigrants around the world. In the interview, Katin shared his impressions of meetings with Macedonians and his deep sadness for his homeland. Katin also discussed Macedonians in Australia, the USA, and Canada, as well as his contacts on those continents, and about his family library in Ljubojno, which contains around 4,000 titles.

Во Љубојно на Илинден / In Ljubojno on Ilinden

ПРИДОНЕСОТ НА ПРЕСПА ВО НАРОДНО-ОСЛОБОДИТЕЛНАТА БОРБА

Духот на Илинден продолжи и во славната НОБ. За делото на Револуцијата своите животи ги дадоа 128 синови и ќерки на Преспа, меѓу кои и поетот револуционер, народниот херој Мите Богоевски. На 6 јули 1942 година во месноста Синедолско Кладенче, над селото Златари, е формиран првиот Преспанско-битолски партизански одред „Даме Груев", за потоа да се создадат нови и уште поголеми воени единици.

На 2 август 1943 година, во месноста Ломје, кај Отешево, во подножјето на планината Галичица, е одржано историското Преспанско советување на ЦК КПМ, на кое беа донесени судбоносни одлуки за разгорување на оруженото востание во Македонија против фашистичките окупатори.

Незаборавен е фактот дека првото слободно утро во Ресен и Преспа осамна на 5 ноември 1944 година, кога борците на Петтата и Седмата македонска народно-ослободителна ударна бригада победоносно влегоа во Ресен и го развеаја знамето на слободата. Со тоа се означи крајот на вековното ропство и почетокот на новиот слободен развој на Република Македонија, а во тие рамки и на Ресен и Преспа во целина.

Во годините по Втората светска војна овој крај, од изразито заостанато аграрно подрачје, доживеа значајна преродба, израснувајќи во модерен индустриски, земјоделски и туристички центар, со современа и развиена прехранбена и текстилна индустрија.

Меѓутоа, миграционите движења во Македонија си го направија своето. Така, Преспа стана крај во кој почна рано да се оди на печалба. Во 19-от век и почетокот на 20-от век преспани како печалбари можеа да се најдат на работа во прекуокеанските земји Америка и Австралија, во Европа, како и во некои делови на Србија, Бугарија, Турција и други држави.

Општината Ресен има 44 населени места. Долна Преспа, пак, со помал дел од Преспанското Езеро и Малото Езеро, влегува во составот на Грција и Албанија. Оваа положба, всушност, резултира од поделбата на Македонија по Балканските војни и Првата светска војна.

Ресен се наоѓа на северниот дел од Преспанската котлина. Тој е овоштарски центар, познат по далеку прочуените преспански јаболка. Но, овој крај од Преспа е познат и како туристички регион со убави летувалишта крај Езерото, како што се Отешево, Царина, Стење, Којнско, Претор, Сливница, Крани, Долно Дупени и други. Над Ресен се вишнеат планините Пелистер и Галичица, кои имаат погодни терени за зимски спортови и летна рекреација, а освен тоа се богати и со дивеч.

На пазарот во Ресен, во саботите, можат да се купат многу производи од рачна изработка. Градот е особено познат по грнчарството, заради што долги години во него успешно работи керамичката колонија, на која секое лето престојуваат керамичари од разни држави и од Македонија.

Во него посебно внимание привлекува зградата на Музејот на Преспа, односно некогашниот беговски дворец (Сарајот), изграден уште за време на турското владеење. Зградата е интересна по тоа што е верна копија на зградата на Париската комуна, а била градена од мермер и

THE CONTRIBUTION OF PRESPA TO THE NATIONAL LIBERATION STRUGGLE

The spirit of Ilinden continued through the glorious National Liberation War (NOB). A total of 128 sons and daughters of Prespa gave their lives for the cause of the revolution, including the revolutionary poet and national hero, Mite Bogoevski. On July 6, 1942, in the locality of Sinedolsko Kladenche, above the village of Zlatari, the first Prespa-Bitola partisan detachment, "Dame Gruev," was formed. Later, new and larger military units were created.

On August 2, 1943, in the locality of Lomje, near Oteshevo, at the foot of Mount Galichica, the historic Prespa consultation of the Central Committee of the Communist Party of Macedonia was held. At this meeting, fateful decisions were made to ignite the armed uprising in Macedonia against the fascist occupiers.

It is an unforgettable fact that the first free morning in Resen and Prespa dawned on November 5, 1944, when fighters from the Fifth and Seventh Macedonian People's Liberation Strike Brigades victoriously entered Resen and raised the flag of freedom. This marked the end of centuries of slavery and the beginning of the new, free development of the Republic of Macedonia, and within that framework, of Resen and Prespa as a whole.

In the years following World War II, this region, once a distinctly backward agrarian area, experienced significant revitalization, transforming into a modern industrial, agricultural, and tourist center, with a developed food and textile industry.

However, migration movements in Macedonia took their toll. Prespa became a region where people began to migrate abroad early. In the 19th and early 20th centuries, people from Prespa sought work as migrant laborers in America, Australia, Europe, as well as in parts of Serbia, Bulgaria, Turkey, and other countries.

The municipality of Resen has 44 settlements. Lower Prespa, with a smaller portion of Lake Prespa and the Small Lake, is part of Greece and Albania. This division resulted from the partition of Macedonia following the Balkan Wars and World War I.

Resen is located in the northern part of the Prespa Valley. It is a renowned fruit-growing center, particularly known for its famous Prespa apples. This region is also recognized as a tourist destination, offering beautiful resorts by the lake, such as Oteševo, Carina, Stenje, Kojnsko, Pretor, Slivnica, Krani, Dolno Dupeni, and others. Above Resen rise the Pelister and Galichica mountains, which provide ideal terrain for winter sports and summer recreation, and are also rich in game.

On Saturdays, the market in Resen is a lively place to buy many handmade products. The city is especially famous for its pottery, which is why the ceramic colony has been successfully operating there for many years. Each summer, ceramists from various countries, including Macedonia, gather in Resen.

A notable attraction is the Prespa Museum, housed in the former Bey's palace (Sarajet), built during the Ottoman rule. The building draws attention due to its architectural design, as it is a faithful copy of the building of the Paris Commune and constructed from marble and carved stone. The same bey also ordered the creation of an urban plan for Resen, which is considered the first urban planning solution in this part of the Balkans.

делкан камен. Истиот бег наредил да се направи урбанистички план за Ресен, што се смета за прво урбанистичко решение на овој дел од Балканот.

Преспа често ја нарекуваат македонска „Калифорнија". Големата висорамнина е полна со плантажи од јаболка, особено од сортите делишес, јонатан, лепоцветка и редица други нови квалитетни сорти, кои во последнава година се извезуваат на светските пазари.

Патот од Охрид води преку Преспа и минува низ самиот град. Во неговиот центар патникот секојдневно го пречекуваат продавачите на грнчарија, со минијатурни верни копии на големите производи кои се продаваат како туристички сувенири.

Преспанскиот регион е вистинска база, резерват на илјадници видови птици, риби, животни и голем број растенија. Богатата флора и фауна го прават уште поприврлечен овој крај. Во Преспа живеат околу 380 видови птици, од кои дваесетина се вистинска реткост.

Посебно во Мала и Долна Преспа се забележуваат многу пеликани, корморани, орли и јастреби. Статистичките податоци покажуваат дека само во 1969 година биле забележани 100 двојки пеликани, од вкупно 400 колку што живеат во Европа. Преспа е единственото место во светот каде што живеат толку многу пеликани на еден простор.

Во Преспанското Езеро живеат и специфични видови риби: јагули, крапови, скобусти, пастрмки, плашици, мрени и други. Во густите шуми околу езерото има елени и срни, мечки и волци, зајаци и лисици и други животни. Деновите си личат еден на друг: се менуваат неосетно, така што тешко можат да се разликуваат годишните времиња.

Единствен знак за распознавање е доаѓањето и заминувањето на птиците, како и промените на боите на почвата и цветовите и плодовите на овошките. Спектарот на бои е раскошен во секој временски период, што е резултат на мошне благата клима, со минимална влажност. Тишината на самотијата ја нарушува единствено летот на птиците околу трските и над езерата. Затоа со право се вели дека Преспа е „рај на Земјата".

Меѓутоа, како и птиците така и за населението на Преспа миграционите движења и за етничка Македонија си го направија своето. Така, Преспа стана крај во кој почна рано да се оди на печалба. Денес Преспанции како печалбари можат да се најдат на работа и постојан престој во прекуокеанските земји Америка Канада и Австралија, во Европа (Европската Унија), како и во некои делови на Хрваска, Србија, Бугарија, Турција и други држави ширум светот.

Споменикот на слободара во Отешево / The monument to the freedom fighter in Oteševo

Prespa is often referred to as the Macedonian "California." The expansive plateau is covered with apple plantations, particularly varieties such as Delicious, Jonathan, Lepotsvetka, and many other new, high-quality types, which have been successfully exported to global markets in recent years.

The road from Ohrid passes through Prespa and the city itself. In its center, travelers are greeted daily by pottery sellers offering miniature, faithful copies of the large products, which are sold as tourist souvenirs.

The Prespa region is a true sanctuary, home to thousands of species of birds, fish, animals, and a wide variety of plants. The rich flora and fauna make this region even more captivating. Around 380 species of birds inhabit Prespa, with twenty of them being real rarities.

In particular, Mala and Dolna Prespa are known for the presence of many pelicans, cormorants, eagles, and hawks. Statistical data show that in 1969 alone, 100 pairs of pelicans were observed, out of a total of 400 living in Europe. Prespa is the only place in the world where so many pelicans can be found in one area.

Lake Prespa also hosts unique species of fish, including eels, carp, scoby, trout, bream, barbels, and others. The dense forests surrounding the lake are home to deer, roe deer, bears, wolves, hares, foxes, and many other animals. The days seem to blend into one another, changing imperceptibly, making it difficult to distinguish the seasons. The only markers of the passage of time are the arrival and departure of birds, as well as the changes in the colors of the soil, flowers, and fruit trees. The spectrum of colors is magnificent throughout the year, a result of the mild climate with minimal humidity. The silence of solitude is only interrupted by the flight of birds around the reeds and above the lakes. For this reason, it is often said that Prespa is a "paradise on Earth."

However, like the migratory birds, population movements have taken their toll on the people of Prespa and ethnic Macedonia. Prespa became a region where migration abroad began early. Today, many people from Prespa work and reside permanently in overseas countries such as America, Canada, and Australia, as well as in parts of Europe (the European Union), and in countries like Croatia, Serbia, Bulgaria, Turkey, and others around the world.

Манастироӣ Свеӣи Пеӣар и Павле / The Monastery of Saints Peter and Paul

Промоции на мои дела на Илинден кај Воденицаша / Promotions of my works on Ilinden at the Mill

ДЕЛ ПЕТ

ЉУБОЈНО – МОЈАТА ВТОРА ЉУБОВ

ОД ИСТОРИСКОТО МИНАТО НА ПЕЧАЛБАРСКОТО ЉУБОЈНО

СУДБИНАТА И ИДНИНАТА НА ЉУБОЈНО

ЉУБОЈНО – МЕСТО ВО ПРЕСПА СО ДЕВЕТ ЦРКВИ И ТРИ ПАРАКЛИСИ

СУДБИНАТА НА ПРВИТЕ УЧИЛИШТА НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО ПОДВИС И ЉУБОЈНО

ИСЕЛЕНИЦИ ОД ЉУБОЈНО ШИРУМ СВЕТОТ

Зоро златно и румено!
Зоро слатка посестримо!
Ти изгреваш на далеку.
Дали еднаш ќе изгрееш.
Над мојата Татковина?

Кочо Рацин

PART FIVE

LJUBOJNO MY SECOND LOVE

FROM THE HISTORICAL PAST OF EXPATRIATE LJUBOJNO

THE PAST AND FUTURE OF LJUBOJNO

LJUBOJNO – A PLACE IN PRESPA WITH NINE CHURCHES AND THREE CHAPELS

THE FATE OF THE FIRST MACEDONIAN LANGUAGE SCHOOLS IN PODVIS AND LJUBOJNO

EXPATRIATES FROM LJUBOJNO THROUGHOUT THE WORLD

Red and golden dawn!
Sweet sister of mine Dawn!
The Sun rises from afar - Will you ever rise
So powerful, so powerful and lovable
Over the valleys and forests Over the fields and rivers
Over my Motherland?

Koco Racin

Првото македонско училиште во Пресπа „Димитар Влахов во Љубојно / The first Macedonian school in Prespa "Dimitar Vlahov in Ljubojno"

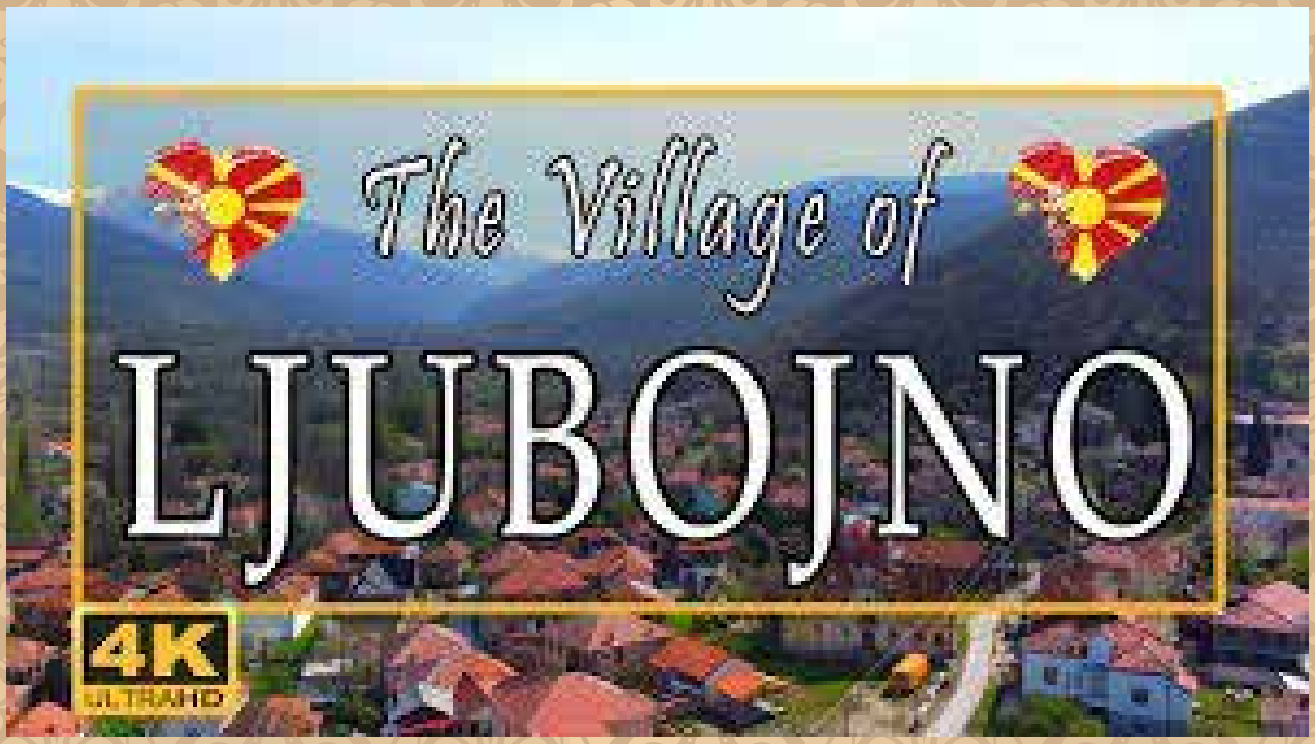
The Village of
LJUBOJNO
4K
ULTRAHD

ОД ИСТОРИСКОТО МИНАТО НА ПЕЧАЛБАРСКОТО ЉУБОЈНО

Љубојно е едно од најкарактеристичните места во Преспа и пошироко. Долго време претставуваше општински, образовен, културен и здравствен центар за Долна Преспа и пошироко. Тоа е едно од најубавите села кое пленува со своите архитектонски градби, со стилот на старите куќи, сокаците и дворовите, како и со иновациите во начинот на живеење што бројните печалбари ги пренеле од светот во својот роден крај.

Тоа, како и многу македонски села, е село од збиен тип; со тесни калдрмисани улици, стари македонски куќи изѕидани со камен и на кои се впечатливи простран балкони, како и со дворови заградени со авлии што се резултат на пограничната местоположба.

Селото Љубојно за првпат се споменува во еден запис на Сливничкиот манастир во 1607 година како поголема македонска населба. Затоа со право се вели дека ова е село со долга и бурна историја. Сведоци на таа македонска историја се низа оставнини како што се нивните стари куќи, бројните македонски православни цркви и манастири и други објекти кои ја чуваат вистината и тајната за Љубојно, за љубанци, за Долна Преспа, за Македонија и за целиот македонски народ.

Во Македонија, покрај другите поголеми села, секако е и Љубојно. Тоа е дел од вистината за Македонија, за печалбарството, за минатото, за сегашноста и за иднината. Љубојно се наоѓа во Долна Преспа, во пазувите на Баба Планина недалеку од Преспанското Езеро, на македонска земја, а само неколку километри северно од границата на истата земја меѓу Република Македонија и јужниот сосед, на местото викано „Маркова Нога“. Љубојно има рамничарско-ридска положба, се наоѓа на надморска височина од околу 920 метри и зафаќа простор од околу 13 километри квадратни. Љубојно е оддалечено околу 28 километри од општинскиот центар Ресен, а по шеесетина километри од Битола и од Охрид.

Според народните преданија, Љубојно своето име го добило од најубавиот збор љубов. Поточно, многу одамна се вљубиле момче и девојка, кои живееле во две соседни населби. Поради лошите меѓусоседски односи на жителите од населбите, младите не смееле да се земат. Меѓутоа, тие сепак одлучиле да се земат и заедно да побегнат. Се доселиле во близината на реката и тука останале среќно да си живеат. Подоцна, кај тоа место на вљубените, се доселиле други семејства и, поради тоа, населбата ја нарекле Љубојно.

Според друга легенда, во далечните години на XIV век, во Љубојно имало некоја меанџика по име Љуба. Кога оделе муштериите во меаната, таа им точела добро вино. Од толку што било добро виното, муштериите го нарекле „Љубо – вино“. И по тие зборови населбата ја нарекле Љубојно.

Веројатно, легендите се само прераскажување на постарите од овој крај. Но, вистина е дека Љубојно, односно жителите од овој преспански крај поседуваат љубов; љубов кон родниот крај, кон татковината, кон природата и кон убавото. Според кажувањата на постарите, таму секогаш живееле вредни и честити Македонци кои фанатизирано ја бранеле и ја чувале верата и нацијата, обичаите и традициите.

За време на Илинденското востание, селото било запалено и до темел изгорено. Сведоци на таа македонска трагедија се старите куќи, изградени на постојните темели што љубоморно ја чуваат вистината за трагедијата на Љубојно, на љубојничани и на целиот македонски народ.

FROM THE HISTORICAL PAST OF EXPATRIATE LJUBOJNO

Ljubojno is one of the most distinctive places in Prespa and beyond. For a long time, it has served as a municipal, educational, cultural, and health center for Lower Prespa and the surrounding areas. It is one of the most beautiful villages, captivating visitors with its architectural buildings, the style of its old houses, alleys, and courtyards, as well as the innovations in daily life brought by numerous migrant workers who returned to their homeland after working abroad.

Like many Macedonian villages, Ljubojno is compact, with narrow cobblestone streets, old Macedonian houses built from stone, impressive spacious balconies, and courtyards enclosed by walls, all a result of its border location. The village of Ljubojno is first mentioned in a record from the Slivnica Monastery in 1607, described as a larger Macedonian settlement. It is, therefore, rightly said that this is a village with a long and turbulent history. Evidence of this Macedonian history can be seen in the many relics scattered throughout the village, such as its old houses, numerous Macedonian Orthodox churches and monasteries, and other artifacts that preserve the story and secrets of Ljubojno, the Ljubojno people, Dolna Prespa, Macedonia, and the entire Macedonian nation. In Macedonia, along with other larger villages, Ljubojno is an integral part of the truth about the country, its migrant workers, its past, present, and future.

Ljubojno is located in Dolna Prespa, nestled in the bosom of Baba Planina, not far from Lake Prespa, on Macedonian land, and just a few kilometers north of the border between the Republic of Macedonia and its southern neighbor, at a place called "Markova Noga." Ljubojno sits at an altitude of about 920 meters, covers an area of approximately 13 square kilometers, and is about 28 kilometers from the municipal center of Resen, and around sixty kilometers from Bitola and Ohrid.

According to folk tales, Ljubojno got its name from the most beautiful word: love. More precisely, a long time ago, a boy and a girl from two neighboring settlements fell in love. Due to the poor relations between the residents of the settlements, the young couple was not allowed to marry. Nevertheless, they decided to wed and run away together. They settled near a river and lived there happily ever after. Later, other families moved to the place where the lovers had settled, and in their honor, the settlement was named Ljubojno.

According to another legend, in the distant 14th century, there was a tavern owner named Ljuba in Ljubojno. When customers visited her tavern, she served them excellent wine. Because the wine was so good, the customers began calling it "Ljubo-wine." This is how the settlement eventually came to be called Ljubojno. These legends are likely retellings passed down by the elders of the region. However, it is true that the people of Ljubojno, and the inhabitants of this Prespa region in general, possess a deep love: love for their native land, for their homeland, for nature, and for beauty. According to the elders, the village has always been home to hardworking and honest Macedonians who have zealously defended and preserved their faith, nation, customs, and traditions.

During the Ilinden Uprising, the village was set on fire and burned to the ground. The old houses still stand as witnesses to that Macedonian tragedy, built on the same foundations that protect the truth about the suffering of Ljubojno, its people, and the entire Macedonian nation. However, the significance of Ljubojno and its people predates the Ilinden Uprising. Around twenty committees were established in

Меѓутоа, местото и улогата на Љубојно и на љубанци се значајни уште пред Илинденското востание. Од Љубојно имало дваесетина комити, предводени од четирите истакнати љубански војводи и тоа: Кире Кондов, Ефтин Лембов, Ристо Томулев и Јонче Стасовски, при што значајна улога одиграл и љубанскиот поп Ристо Попов. Еден од првите членови на Националниот комитет за ослободување од ропството, штипјанецот Славејко Арсов од 1901 година кога се одвивале подготовките за почеток на востанието, па сè до завршувањето на востанието, честопати бил присутен во Љубојно, организирајќи револуционерни комитети.

За тогашните настани е сведок спомен-куќата на Калајџиовци во која се криеле, меѓу другите, кривенскиот војвода дедо Геро и во која загинал комитата Ристо Бузако од Арвати. За овие настани од времето на Илинденското востание на куќата на Калајџиовци е поставена спомен-плоча како потсетник која ги потсетува денешните генерации, кои секоја година им оддаваат достојна почит на сите илинденци токму пред куќата на Калајџиовци и токму на денот на востанието, односно на 2 август.

Веднаш по ослободувањето, Љубојно прилегало на градска населба во која имало 8 чевларски работилници, 7 дуќани за широка потрошувачка и текстил, 4 кафеани, 4 дрводелски работилници, 5 шивачки работилници, две фурни за леб, 2 месарници, 8 воденици, една ковачници, берберница и др. Во тоа време во Љубојно имало Дом на културата, киносала, парк, осумгодишно училиште, библиотека, амбуланта, матична служба, споменици посветени на Илинден и на Народноослободителната борба...

Интересно е да се спомене дека во 1950 година во Љубојно се формирани два фудбалски клуба „Пелистер“ и „Слога“, кои пет години се натпреваруваа во Преспанската фудбалска лига. Шеесетите години од минатиот век се карактеристични за спортот во Љубојно со развојот на спортската дисциплина одбојка. Така, Љубојно била единствената селска населба во Македонија која имала одбојкарски клуб, кој се натпреварувал во Првата македонска одбојкарска лига. Одбојкарскиот клуб „Љубојно“, се натпреварувал со елитните екипи „Вардар“ од Скопје, потоа екипите од Титов Велес, Струмица, Тетово, Битола и други градови во Република Македонија.

Младите одбојкари на екипата „Љубојно“ на турнирот во Скопје во 1966 година, во силна конкуренција на јуниори, го освоиле првото место, што претставуваше најголем спортски успех на љубанци. Исто така, успехот на фудбалскиот клуб „Пелистер“ кој се натпреваруваше во Битолскиот фудбалски потсојуз и постигна завидни резултати.

Исто така, треба да се споменат неколку спортисти во светот кои водат потекло од Љубојно, а тоа се: Пит Стојанович (Марковски), еден од најскапо платените рагби играчи во тоа време во САД и Анита Томулевска која живее во Осло, Норвешка, која била врвна европска гимнастичарка, која учествувала на гимнастичарски натпревари во Атина и Шпанија и постигнала завидни резултати.

Уште во текот на ослободителното движење во Љубојно било воспоставено организирано живеење преку Месниот народен одбор. Активностите се прошириле и се збогатиле во периодот од 1950 до 1955 година кога се формира Општината Љубојно со селата од Долна Преспа: Сливница, Крани, Арвати, Штрбово, Наколец, Брајчино и Долно Дупени, чиј претседател бил Митре Марковски, а секретар бил Мијал Наумовски, двајцата од Љубојно. Од 1955 до 1958 година љубанската општина била припоена кон Општината Асамати, чиј претседател бил Васил Димовски од Долно Дупени. Од 1958 година Општината Љубојно ѝ припаднала на Општината Ресен во чиј состав е и ден-денес, во 2013 година

Во оваа прилика треба да се потенцира дека Љубојно и љубанци како луѓе ја покажале и докажале големата човечност и хуманост прифаќајќи десетици илјади Македонци од егејскиот дел на Македонија, меѓу кои најмногу деца, прогонети во виорот на Граѓанската војна во Грција. Во тие тажни мигови, љубанци во своите можности ја искажале својата човечка топлина и мајчинска грижа кон тие преморени, гладни и исплашени најмлади генерации. Денес, особено за Илинденските иселенички средби, бројни прогонети Македонци од своето прадедовско огниште го посетуваат Љубојно и се сеќаваат на мрачните денови на прогонот.

За Љубојно карактеристично е и тоа што уште во 1949 година за првпат на Полена беше прикажан филмот „Барба Жван“. Потоа, во 1957 година, земјоделската задруга „Преспа“ од Љубојно набави кинопроектор со кој сè до 1973 година во Задружниот дом се прикажуваа филмови за љубанци и мештаните од другите села. Киносалата

Ljubojno, led by four prominent Ljuban voivodes: Kire Kondov, Eftin Lembov, Risto Tomulev, and Jonche Stasovski. The Ljuban priest Risto Popov also played a significant role in these efforts. One of the first members of the National Committee for Liberation from Slavery, Slavejko Arsov from Shtip, who was active from 1901, when preparations for the uprising began, until its conclusion, frequently visited Ljubojno to organize revolutionary committees.

The Kalajdziovci Memorial House, where, among others, the Kriven voivode Grandfather Gero took refuge and where Commissar Risto Buzako from Arvati died, stands as a witness to the events of that time. A memorial plaque has been placed on the house to honor these events from the time of the Ilinden Uprising, serving as a reminder to present generations. Every year, on August 2, people gather in front of the Kalajdziovci house to pay their respects to all those who participated in the Ilinden Uprising. Immediately after its liberation, Ljubojno transformed into an urban settlement. At that time, it boasted 8 shoemaking workshops, 7 general consumer and textile stores, 4 cafes, 4 carpentry workshops, 5 sewing workshops, two bread ovens, 2 butcher shops, 8 mills, one blacksmith shop, a barber shop, and more. Ljubojno also had a House of Culture, a cinema, a park, an eight-year school, a library, an ambulance, a registry office, and monuments dedicated to Ilinden and the National Liberation Struggle.

It is noteworthy that in 1950, two football clubs, "Pelister" and "Sloga," were formed in Ljubojno. They competed in the Prespa Football League for five years. The 1960s were significant for sports in Ljubojno, particularly for the development of volleyball. Ljubojno was the only rural settlement in Macedonia with a volleyball club that competed in the First Macedonian Volleyball League. The "Ljubojno" volleyball team faced elite teams such as "Vardar" from Skopje, as well as teams from Titov Veles, Strumica, Tetovo, Bitola, and other cities across Macedonia. In 1966, the young volleyball players of "Ljubojno" achieved their greatest sporting success by winning first place at a junior tournament in Skopje, competing against strong teams. The football club "Pelister" also achieved impressive results in the Bitola Football Sub-Union. Additionally, several athletes from Ljubojno have gained recognition internationally. These include Pete Stojanovic (Markovski), one of the highest-paid rugby players at the time in the USA, and Anita Tomulevska, who lives in Oslo, Norway. Tomulevska was a top European gymnast who competed in gymnastics events in Athens and Spain, achieving remarkable results. It is also important to mention several notable athletes from Ljubojno: Pete Stojanovic (Markovski), one of the highest-paid rugby players in the USA at the time, and Anita Tomulevska, who now lives in Oslo, Norway. Anita was a top European gymnast who participated in competitions in Athens and Spain, achieving remarkable results.

Even during the liberation movement in Ljubojno, organized living was established through the Local People's Board. The activities expanded and flourished between 1950 and 1955 when the Municipality of Ljubojno was formed, including the villages of Lower Prespa: Slivnica, Krani, Arvati, Shtrbovo, Nakolets, Brajchino, and Dolno Dupeni. The president of the municipality was Mitre Markovski, and the secretary was Mijal Naumovski, both from Ljubojno. From 1955 to 1958, the Ljuban Municipality was annexed to the Municipality of Asamati, whose president was Vasil Dimovski from Dolno Dupeni. Since 1958, the Municipality of Ljubojno has been part of theMunicipality of Resen, which it remains a part of as of 2013.

On this occasion, it is important to emphasize that Ljubojno and its people demonstrated immense humanity and kindness by welcoming tens of thousands of Macedonians from the Aegean part of Macedonia, many of whom were children, exiled during the turmoil of the Greek Civil War. In those sorrowful times, the people of Ljubojno showed great warmth and maternal care toward these exhausted, hungry, and frightened younger generations. Today, especially during the Ilinden emigrant gatherings, many exiled Macedonians return to Ljubojno, remembering the dark days of persecution.

It is also noteworthy that in 1949, the film *"Barba Zhvan"* was shown for the first time on Polena. Later, in 1957, the agricultural cooperative "Prespa" from Ljubojno purchased a cinema projector, which they used to screen films about the residents of Ljubojno and other surrounding villages in the Cooperative House until 1973. The cinema had about 350 seats, and films were shown twice a week, on Wednesdays and Saturdays.

In the fall of 1948, collectivization arrived in Ljubojno, following the example of Soviet collective

располагаше со околу 350 седишта, а филмови се прикажуваа двапати неделно, во среда и сабота.

Есента 1948 година, пак, по примерот на советските колхози и во Љубојно стаса колективизацијата. Така во пролетта 1949 година, сите 226 домаќинства со 1171 жител беа зачленети во Земјоделската задруга „Видое Смилевски" во Љубојно. Во тие бурни времиња беа изградени шталите, во кои еден период беше отворен погон на „Преспатекст" од Ресен и магацините во Чифлиг. Задругата успеа да се одржи уште 4 години.

Во 1953 година во Љубојно се формира новата задруга „Преспа", која имаше свои пунктови на земјоделски производи, бакалница, продавница за вештачко ѓубриво, кланица, продавница за месо и кафеана.. Од 1975 година задругата влезе во состав на комбинатот „Преспанско јаболко" од Ресен, а во 1992 година беше ликвидирана.

Познато е дека за жителите на Љубојно и на цела Преспа печалбарството е стара традиција и како феномен се појавило многу оддамна. Меѓутоа, миграционите процеси што ја зафатија цела Преспа во педесеттите години од минатиот современ век, не го поштедија ни убавото Љубојно, од каде што голем број семејства се преселија во други градови на Македонија, потоа во САД и Канада и Австралија, во Европската унија и некои други земји ширум светот.

Печалбарството како „стар занает" од Македонија, а со тоа и од Љубојно помасовно започнало уште на почетокот во XIX век. Одењето на гурбет во прекуморските земји, се интензивирало пред и по Илинденското востание, меѓу двете светски војни и особено по Втората светска војна. Затоа, со право се вели дека љубанци биле едни од првите од Македонија кои свиле нови гнезда по светот и се едни од најбројните Преспанци во дијаспората.

Според податоците на Стојан Лембо во книгата „Љубојно – љубов наша",во Љубојно живеат 96 домаќинства, или 223 жители (а најмногу - 1209 жители броело во 1953 година). Во Македонија има 125 домаќинства, во Европската унија 20, во Србија 11, потоа во САД 172, во Канада 66, во Австралија 32 и 15 домаќинства биле иселени пред Втората светска војна. Или вкупно 517 домаќинства по светот се од печалбарското Љубојно.

Ресторанот „Чешма" / The restaurant "Cheshma"

farms. By the spring of 1949, all 226 households, with 1,171 inhabitants, had become members of the Agricultural Cooperative "Vidoe Smilevski" in Ljubojno. During these turbulent times, stables were built, and the "Prespatext" plant from Resen was temporarily opened, along with warehouses in Chiflig. The cooperative survived for another four years.

In 1953, the new cooperative "Prespa" was established in Ljubojno. It included points for agricultural products, a grocery store, a fertilizer store, a slaughterhouse, a meat store, and a café. In 1975, the cooperative became part of the "Prespa Apple" combine from Resen, and it was liquidated in 1992.

It is well-known that migrant work has been an old tradition for the inhabitants of Ljubojno and the entire Prespa region. As a phenomenon, it emerged long ago. However, the migration processes that swept through the entire Prespa in the 1950s also affected beautiful Ljubojno, where many families moved to other cities in Macedonia, as well as to the USA, Canada, Australia, the European Union, and several other countries around the world.

Migrant work, considered an "old craft" from Macedonia, and specifically from Ljubojno, began on a larger scale at the beginning of the 19th century. Migration to overseas countries increased before and after the Ilinden Uprising, during the interwar period, and especially after World War II. Therefore, it is rightly said that the people of Ljubojno were among the first in Macedonia to establish new lives abroad and are one of the largest groups of Prespans in the diaspora. According to data from Stojan Lembo in the book *"Ljubojno - Our Love"*, there are 96 households, or 223 inhabitants, currently living in Ljubojno (the highest number being 1,209 inhabitants in 1953). There are 125 households in Macedonia, 20 in the European Union, 11 in Serbia, 172 in the USA, 66 in Canada, 32 in Australia, and 15 households that were displaced before World War II. In total, 517 households around the world are from migrant families of Ljubojno.

КУФЕРОТ ОД ЉУБОЈНО
На Славе Н. Катин

Се роди кога Буѓариte и Грциte
ја силоваа Македонија.
Првиот збор што го прозборе беше
- куфер
Прваta мисла што дедо ти Алексо
ти ја врежа беше
- печалбар
Првите книги што мајка ти Сандра
ти ги подари беа
за вистината на Македонија
за крстосувањата на Марко Поло
и империјата на Александар Македонски.
Се заљуби во соноt на непознатото
зеде благослов од мајка ти
и со дедовиоt куфер
почна да ги крстариш меридијанite
да оставаш знамиња од Кутлеш во
Европа, Канада, Америка, Австралија...
и да ги бараш моштите
на Ристос во Ерусалим
и саркофагоt на Александар
но само го најде и се поклони
на гробоt на Кирил Македонецоt
за просветување на целиоt свет
и повторно се врати да се одмориш
во пазувите на Љубојно
и да бараш мевлем
за жулосаните нозе и раце
на печалбариte.
Куфероt се раскости
ги брцна нозете во Стара Река
торбата ја обеси зад вратата
испрашените рафтови и камари
ги пополна со книги
ја запали газијанатa ламба
го запали и кандилцето
пред иконата на Св Богородица
седна на трошниоt триножник
и преку замаглените наочари
почна да ги прелистуваш сликите
обесени на распуканите ѕидови.

Душан Ристевски-Македон

МИНАТОТО И ИДНИНАТА НА ЉУБОЈНО

Во Преспа, во пазувите на Баба Планина недалеку од Преспанското Езеро, а на неколку километри од границата меѓу Република Мкаедонија и јужниот сосед, се наоѓа живописното село Љубојно. Тоа е типично македонско, преспанско, печалбарско место од кое, како и од голем број села под Пелистер, многумина заминале и се задомиле во САД, Канада, Австралија и во некои европски земји. Меѓутоа, одреден број иселеници привремено вработени, чија цел за враќање е кристално чиста, доаѓаат во Љубојно – нивното родно место, кое ги привлекува со невидена сила, за да воздивнат во своите стари домови, за да ги реновираат старите или да изградат нови куќи, да ги обноват спомените од младоста.

Љубојно е најубаво, највесело и најпривлечно на Илинден, на тој величествен ден на сенародниот македонски копнеж за борба и слобода, на најголемиот празник од сите празници во Македонија. Тоа со гордост го истакнува своето бурно минато исполнето со непокор и борба за опстанок. Во илинденскиот период таму се случиле бурни и драматични настани, а во текот на фашистичката окупација Љубојно беше едно од жариштата на револуционерното движење и прва ослободена територија.

Љубојно, како и многу македонски села, е од збиен тип; со тесни калдрмисани улици, стари македонски куќи, изѕидани со камен и на кои висат пространи балкони, како и со дворови заградени со авлии што се резултат на пограничната местоположба.

Секако, за Љубојно се карактеристични едукационите процеси. Тоа е село, кое од секогаш било расадник на високообразовни кадри кои нашле свое место во нашето општество како воспитачи, педагози, новинари, професори, писатели, доктори, инженери, правници и други значајни професии, кои придонесуваат за подобро и посреќно утре.

Нема пишани документи, но според кажувањето на постарите љубојничани, првото училиште во селото било изградено во втората половина на минатиот век. Училиштето било малечко и само со две училници. Потоа, во 1907 година, со доброволна работа на селаните, изградено е ново и пространо училиште на два ката во близината на центарот на селото, а во дворот на старото училиште. Прват анастава во новото училиште започнала во 1908 година, а за први учители биле назначени: Климе, Каролина и Лена, сите Македонци од Охрид, што докажува дека кон крајот на 19 век во Охрид брзо напредувала писменоста.

Во текот на Првата светска војна, како и меѓу војните, училиштето во Љубојно имало повеќе намени. Така, по поделбата на Македонија, тоа било наменето за болница на француските војски, за потоа да продефилира еден голем и различен по состав наставен кадар. Многу од нив ја вршеле својата просветителска должност, а некои биле само маш ана буржоаскиот сталеж; го малтретирале македонското население, а децат аги учеле на туѓи јазици, неразбирливи за нив. Само во текот на Втората светска војна, македонските деца во Љубојно "ги учеле": српски, италијански, албански и бугарски "учители".

Сите страдања, бруталности и непедагошки односи кон македонското население и невините Македончиња се окончаа на 5 ноември 1944 година, со ослободувањето на Преспа од чизмите на окупаторите. Престанаа асимилаторските односи кон македонскиот народ од овој крај на Преспа, кон народот кој со векови трпел ропство, понижување ... Но, тој народ го зачува македонскиот јазик, обичаите, верата и македонскиот дух.

По ослободувањето на 14 ноември 1944 година, првпат во питомата Преспа, во Љубојно се отвори училиште на мајчин – македонски јазик. Тоа е првото училиште на македонски јазик во Преспа,

THE PAST AND FUTURE OF LJUBOJNO

In the heart of Prespa, nestled in the embrace of Baba Planina and just a few kilometers from the border between the Republic of Macedonia and its southern neighbor, lies the picturesque village of Ljubojno. This is a typical Macedonian village from the Prespa region, a migrant village from which many have departed and settled in the USA, Canada, Australia, and several European countries. However, a number of emigrants, temporarily employed abroad but with a clear intention of returning, still come back to Ljubojno– their birthplace. They are drawn by an unseen force to revisit their old homes, restore the old ones or build new ones, and rekindle the memories of their youth.

Ljubojno is at its most beautiful, lively, and charming during Ilinden—the grand day of Macedonian national pride and longing for struggle and freedom, the greatest holiday in Macedonia. The village proudly showcases its turbulent past, filled with defiance and the fight for survival. During the Ilinden period, Ljubojno witnessed dramatic and tumultuous events, and during the fascist occupation, it was one of the hotbeds of the revolutionary movement, as well as the site of the first liberated territory.

Like many Macedonian villages, Ljubojno is compact in structure, with narrow cobblestone streets, old Macedonian stone houses with expansive balconies, and courtyards surrounded by stone walls—a reflection of its border location.

Ljubojno has always been known for its focus on education. It is a village that has long served as a cradle for highly educated professionals who have gone on to play important roles in society as educators, pedagogues, journalists, professors, writers, doctors, engineers, lawyers, and other essential professions, all contributing to a brighter and more prosperous future.

While no written records exist, older residents of Ljubojno recall that the first school in the village was built in the second half of the 19th century. The school was small, with only two classrooms. In 1907, with the voluntary efforts of the villagers, a new, larger two-story school was constructed near the village center, on the grounds of the old school. The first classes in the new school began in 1908, and the first teachers were Klime, Karolina, and Lena, all Macedonians from Ohrid. This indicates that literacy was rapidly advancing in Ohrid by the end of the 19th century.

During World War I and the interwar period, the school in Ljubojno served various purposes. After the division of Macedonia, it was used as a hospital for the French armies. In addition, a wide range of teachers passed through the school. While some were genuinely dedicated to their educational duties, others were merely representatives of the bourgeois class who mistreated the Macedonian population. During this time, the children were taught in foreign languages that were incomprehensible to them. It was only during World War II that Macedonian children in Ljubojno were "taught" by Serbian, Italian, Albanian, and Bulgarian "teachers."

All suffering, brutality, and unpedagogical treatment of the Macedonian population ended on November 5, 1944, with the liberation of Prespa from the boots of the occupiers. The assimilationist policies toward the Macedonian people in this part of Prespa, a people who had endured slavery and humiliation for centuries, came to an end. Despite this, the people preserved their Macedonian language, customs, faith, and Macedonian spirit.

Following the liberation, on November 14, 1944, the first school in native Macedonian language was opened in Ljubojno. It was the first such school in Prespa, a source of pride for the many intellectuals who began their education in their native language. The efforts of the first Macedonian teachers in Ljubojno deserve special recognition. They includ-

гордост на плејада интелектуалци кои го започнаа своето школување на мајчин јазик. Посебно внимание заслужуваатнапорите на првите македонски учители во Љубојно, а тоа беа: Методија Јовковски, Богоја Ничевски и Јосив Кондовски од Љубојно, Филип Поповски од Долно Дупени и Фанија Чемчева од Воден, Егејска Македонија. Секако, посебно внимание и благодарност треба да им се даде и на голема група учители и наставници што ја продолжија наставната дејност во Преспа.

Во последните години, кога животот во селото пак се врати; се враќаат печалбарите од сите континенти, се враќаат на својата родна грутка, аносителот на сите акции што се преземаат е Месната заедница. Со вредните раце и дарежливоста на селаните се изгради водовод, асфалтен пат до Љубојно и поврзување со новиот пат за Долна Преспа, асфалтирање на улици, како и завршување и изградба на други комунални објекти што значат преродба на Љубојно.

Училиштето „Димитар Влахов" како македонско образовно светилиште, наскоро ќе биде модерен Центар за промоција на Љубојно, Преспа, на македонскиот јазик, култура и македонскиот идентитет. Како генерација, го исполнуваме аманетот за зачувување и на архитектонското наследство што како вредност го има ова старо училиште во историјата на македонската уметност, како и долгот кон просветителската и општествената улога што Училиштето ја има за едукација на македонскиот народ.

Училиштето во иднина ќе биде мултимедијален центар во кој ќе има можност да доаѓа пошироката популација и да ги користи дигиталните материјали врзани за различни лингвистички моменти. Ќе има простор за организација на различни настани, конференции, работилници, предавања за деца и други можности. Исто така ќе има изложбен простор со фотографии од поранешни генерации на ученици кои се школувале во училиштето, записи од минатото, авторски трудови посветени на Преспа и регионот, а во дворот непречено ќе се престојува и ќе се организираат традиционални манифестации и адети.

Со тоа, Владата, Министерството за култура и НУ Завод и Музеј, со сето срце и одговорност се заложија објектот со имотен лист број 55 да заживее во чест на македонските дејци и на сите просветните работници, како и во чест на сите оние на кои споменот на школските денови во старото училиште се повеќе од спомени. Центарот за македонски јазик ќе биде наш заеднички паметник за кој до крајот на 2025 година со задоволство ќе речеме – амантетот го исполнивме.

Панорама на дел од Љубојно / Panorama of part of Ljubojno

ed: Metodija Jovkovski, Bogoja Nichevski, and Josiv Kondovski from Ljubojno; Filip Popovski from Dolno Dupeni; and Fanija Chemcheva from Voden, Aegean Macedonia. Additionally, special appreciation should be given to the many teachers and educators who continued their work and teaching in Prespa.

In recent years, as life in the village has been revitalized, migrant workers from all continents have returned to their homeland and became the driving force behind all the initiatives is the Local Community. Through the hard work and generosity of the villagers, a water supply system was built, an asphalt road to Ljubojno was constructed, and connections to the new road to Dolna Prespa were established. Streets were paved, and various other communal facilities were completed, marking the revival of Ljubojno.

The "Dimitar Vlahov" School, as a Macedonian educational sanctuary, will soon become a modern center for the promotion of Ljubojno, Prespa, the Macedonian language, culture, and Macedonian identity. As a generation, we are honoring the legacy of preserving the architectural heritage of this historic school, which holds significant value in the history of Macedonian art, while also acknowledging the debt to the educational and social role the school has played in educating the Macedonian people.

In the future, the school will transform into a multimedia center where the broader community can access digital materials related to various linguistic aspects. The center will feature space for organizing events, conferences, workshops, and lectures for children, among other opportunities. There will also be an exhibition space displaying photographs of former generations of students who were educated at the school, historical records, and works dedicated to Prespa and the region. The courtyard will be open to the public, hosting traditional events and ceremonies.

With this, the Government, the Ministry of Culture, and the National Institute and Museum, with all their dedication and responsibility, have pledged to breathe new life into the building with property title number 55 in honor of Macedonian activists and all educational workers, as well as in tribute to all those for whom the memory of their school days at the old school means more than just nostalgia. The Macedonian Language Center will stand as our shared monument, and by the end of 2025, we will proudly say – we have fulfilled the legacy.

ЉУБОЈНО – МЕСТО ВО ПРЕСПА СО ДЕВЕТ ЦРКВИ И ТРИ ПАРАКЛИСИ

Љубојно е едно од најкарактеристичните места во Преспа и пошироко. Долго време претставуваше општински, образовен, културен и здравствен центар за Долна Преспа и пошироко. Тоа е едно од најубавите села кое пленува со своите архитектонски градби, со стилот на старите куќи, сокаците и дворовите, како и со иновациите во начинот на живеење што бројните печалбари ги пренеле од светот во својот роден крај.

Во Македонија, покрај другите поголеми села, секако е и Љубојно. Тоа е дел од вистината за Македонија, за печалбарството, за минатото, за сегашноста и за иднината. Љубојно се наоѓа во Долна Преспа, во пазувите на Баба Планина недалеку од Преспанското Езеро, на македонска земја, а само неколку километри северно од границата на истата земја меѓу Република Македонија и јужниот сосед, на местото викано „Маркова Нога".

Печалбарството како „стар занает" од Македонија, а со тоа и од Љубојно помасовно започнало уште на почетокот во XIX век. Одењето на гурбет во прекуморските земји, се интензивирало пред и по Илинденското востание, меѓу двете светски војни и особено по Втората светска војна. Затоа, со право се вели дека љубанци биле едни од првите од Македонија кои свиле нови гнезда по светот и се едни од најбројните Преспанци во дијаспората.

Селото Љубојно за првпат се споменува во еден запис на Сливничкиот манастир во 1607 година како поголема македонска населба. Затоа со право се вели дека ова е село со долга и бурна историја. Сведоци на таа македонска историја се низа оставнини како што се нивните стари куќи, бројните македонски православни цркви и манастири и други објекти кои ја чуваат вистината и тајната за Љубојно, за љубанци, за Долна Преспа, за Македонија и за целиот македонски народ.

Во Преспа христијанството датира од тие далечни времиња. Затоа на Преспа и на нејзината историја посебен белег и дава нејзиното богатство во културно-историски споменици уште во времето кога таа била староримска крстосница и прва престолнина на цар Самуил. Тоа се потврдува со изградбата на црквите и манастирите градени во времето на светите Климент и Наум Охридски во IX и X век и во времето на Самуиловото Царство во X и XI век.

Населението од Преспа, а особено љубанци се верници и страсни приврзаници на христијанската - православна вера. Затоа, уште од дамнина започнале да градат цркви и манастири, кои служеле и служат како најмасовни собиралишта на национално и верско обединување.

Таквата љубов кон верата, кон нацијата, кон сопствената црква и кон Македонија, љубанци заедно со другите Македонци од етничка Македонија ја продолжиле и на новите простори низ светот. Така, со доселувањето во новите средини Македонците станале едни од најактивните луѓе и почнале да градат цркви низ целиот свет, односно онаму каде што се доселиле, особено во Канада, САД И Австралија.

Денес во Љубојно има девет познати и зачувани цркви и манастири и три параклиси. Пет цркви се во селото, а другите го заградуваат селото и по верувањето на постарите мештани овие духовни светилишта се чувари на селото, имотот и населението. Љубојно ги има следните цркви и манастири:

LJUBOJNO – A PLACE IN PRESPA WITH NINE CHURCHES AND THREE CHAPELS

Ljubojno is one of the most distinctive places in Prespa and beyond. For a long time, it served as a municipal, educational, cultural, and health center for Lower Prespa and the surrounding areas. It is one of the most beautiful villages, captivating visitors with its architectural buildings, the style of its old houses, alleys, and courtyards, as well as the innovations brought by numerous migrant workers who returned from around the world to their native land.

In Macedonia, alongside other larger villages, Ljubojno holds a significant place. It is part of the true story of Macedonia — of migrant workers, the past, the present, and the future. Located in Lower Prespa, in the heart of Baba Planina, it sits not far from Lake Prespa, on Macedonian soil, and just a few kilometers north of the border with the southern neighbor, at a place known as "Markova Noga."

Migrant work, considered an "old craft" from Macedonia, and specifically from Ljubojno, began on a larger scale at the beginning of the 19th century. Migration to overseas countries increased before and after the Ilinden Uprising, during the interwar period, and especially after World War II. Therefore, it is rightly said that the people of Ljubojno were among the first in Macedonia to establish new communities abroad and are one of the largest groups of Prespans in the diaspora.

Ljubojno is first mentioned in a record from the Slivnica Monastery in 1607 as a larger Macedonian settlement. This underscores the fact that Ljubojno is a village with a long and turbulent history. Evidence of this history can be found in the relics scattered across the village—its old houses, the numerous Macedonian Orthodox churches and monasteries, and other artifacts that preserve the truth and secrets of Ljubojno, its people, Lower Prespa, Macedonia, and the entire Macedonian nation.

Christianity has had roots in Prespa since ancient times. As a result, Prespa's history is especially marked by its wealth of cultural and historical monuments. These date back to when it was an ancient Roman crossroads and the first capital of Tsar Samuil. The construction of churches and monasteries during the 9th and 10th centuries, in the era of Saints Clement and Naum of Ohrid, and later during the 10th and 11th centuries under the rule of Samuil's Kingdom, confirms this rich history.

The population of Prespa, and especially Ljubojno residents, are devout believers and passionate adherents of the Christian Orthodox faith. From ancient times, they began to build churches and monasteries, which have served and continue to serve as the most significant gathering places for national and religious unity.

This deep love for their faith, their nation, their church, and their homeland, Macedonia, was carried on by the Ljubanci, along with other Macedonians from ethnic Macedonia, as they settled in new areas around the world. As they established themselves in these new environments, the Macedonians became one of the most active peoples, building churches wherever they settled, especially in Canada, the USA, and Australia.

Today, Ljubojno is home to nine known and preserved churches and monasteries, as well as three chapels. Five of these churches are located within the village, while the others are spread out around the village. According to the belief of the older locals, these spiritual sanctuaries serve as guardians of the

1. Црквата „Свети Јован“ е најголема и е централната црква на Љубојно. Таа се наоѓа на сретсело, кај централните гробишта, веднаш под Поленатa, центарот на Љубојно. Изградена е во 1861 година. По опожарувањето кое се случило во 1903 година повторно е обновена во 1921 година. Црквата е градена како трикорабна базилика со купола. Централниот кораб е засводен со полуциндричен свод, а бочните кораби се покриени со рамни тавани. Во внатрешноста на западната страна, има галерија, а на исток завршува со апсида полигонално решена од надворешната страна.

   На западната страна од црквата е изграден трем кој служи за секакви црковни и други потреби. Овој трем е изграден со донација на бројни љубанци во странство, како и со помош на Комисијата за односи со верските заедници на Република Македонија. Исто така, голем број љубанци во селото и во дијаспората дале свои средства за одржување на црквата со камбанаријата и гробиштата.

2. Црквата „Света Пречиста“, една од појстарите црковени објекти во Љубојно, која е изградена во 1852 година, веројатно на местото на стара црква. Посветена е на света Богородица. Се наоѓа на горниот (југоисточниот) дел на селото, во Семеновска Маала. Таа е помала еднокорабна црква покриена со дрвена покривна конструкција. Во внатрешноста на црквата е сочуван живопис само во апсидата. До обновувањето покривот на црквата беше со камени плочи. Црквата е обновена во 1966 година.

3. Илинденската црква „Свети Илија“, како што милуваат да ја наречат љубанци, се наоѓа на источната страна на селото, до патот што води кон селото Брајчино, во Илиовска Маала. Годината на градењето на црквата не е позната, но има претпоставки дека е градена во XIX век, а подоцна била обновена. Во основата е еднокорабна. Оваа црква е собиралиште на сите мештани, иселеници, гости и дојденци на празникот Илинден, кога се одржува и свечена богослужба и од каде, всушност, почнуваат исленичките средби.

4. Црквата „Свети Никола“ се наоѓа во селото, во Пашариковска Маала, лоцирана на југоисточниот дел, на околу 200 метри под црквата Света Пречиста“. Изградена е во XV век што е одбележано на камен на влезот кон олтарчето лево. Обновена е во 1971 година. Таа е маалска црква, но за празникот свети Никола е посетена од жителите на селото.

5. Манастирската црква „Свети Атанас“ е заштитник на селото и е една од позначајните цркви на љубанци. Таа се наоѓа во Коријата, на ридот од јужната страна на селото на околу 700 метри, над полициската станица. Црквата е една од постарите, и е градена во XIV век. Ѕидовите се од камен, а покривот пред обновувањето беше со камени плочи. Оваа манастирска црква е опкружена со дабови стебла и претставува место за одмор и рекреација и еден вид видиковец. Таа е собиралиште за љубанци на свети Атанас на 31 јануари.

6. Манастирот „Свети Петар и Павле“ е еден од поубавите во Преспа. Тој се наоѓа на околу 800 метри над црквата „Свети Атанас“, сместена на една убава рамнина на висината која од сите страни е заградена со шума и стрмни падини. Од источната страна е вградена во голема карпа, која е искористена наместо ѕид.

   За оваа прекрасна манастирска црква се знае дека е градена во 1923 година од браќата Никола и Јоше Стасовски од Љубојно. Постои интересно кажување од внукот на Никола за изградбата на црквата. Имено, Никола во 1922 година бил во Америка. Таму една ноќ сонил сон во кој му дошол еден стар човек со долга брада и му порачал да изгради црква на местото каде што сега е изградена постојната црква и да и' го даде името Свети Петар.

   Така по враќањето од Америка и со помош на целото село, во 1923 година Никола ја изградил манастирската црква. Ѕидовите на црквата се градени од делкан камен и во основата е еднокорабна. На дваесетина метри од црквата, на северната страна изградена е и висока камбанарија, која е интересна по својата конструкција и местоположба.

village, its property, and its people. The following churches and monasteries can be found in Ljubojno:

1. The Church of St. John is the largest and central church in Ljubojno. It is situated in the heart of the village, near the central cemetery, just below Polena, which is considered the center of the village. The church was originally built in 1861. After a fire in 1903, it was rebuilt in 1921. The church was designed as a three-nave basilica with a dome. The central nave is vaulted with a semi-cylindrical vault, while the side naves are covered with flat ceilings. On the western side, there is a gallery, and on the eastern side, the church ends with an apse, which has a polygonal design on the exterior.

   On the western side of the church, a porch was constructed to serve various church functions and other community needs. This porch was built with donations from numerous Ljubanci abroad, as well as with the support of the Commission for Relations with Religious Communities of the Republic of Macedonia. Additionally, many Ljubanci, both in the village and in the diaspora, contributed funds for the upkeep of the church, the bell tower, and the cemetery.

2. The Church of "Sveta Prechista", one of the older church buildings in Ljubojno, was built in 1852, probably on the site of an older church. It is dedicated to the Holy Virgin and is located in the upper (southeastern) part of the village, in Semenovska Maala. The church is a smaller, single-nave structure with a wooden roof. Inside, frescoes have been preserved only in the apse. Until its renovation, the roof of the church was covered with stone slabs. The church was renovated in 1966.

3. The Ilinden Church of "St. Ilija", as the Ljubanci like to call it, is located on the eastern side of the village, next to the road leading to the village of Brajchino, in Iliovska Maala. While the exact year of construction is unknown, it is believed to have been built in the 19th century and later renovated. The church is a single-nave structure. It serves as a gathering place for the locals, emigrants, guests, and newcomers on the Ilinden holiday, when a solemn service is held. It is from here that the emigrant meetings begin.

4. The Church of "St. Nikola" is located in the southeastern part of the village, in Pasharikovska Maala, about 200 meters below the Church of the Holy Immaculate Conception. Built in the 15th century, this is marked on a stone at the entrance to the altar on the left side. The church was renovated in 1971. Though a neighborhood church, it is visited by villagers on the feast of Saint Nikola.

5. The Monastery Church of "St. Atanas" is the protector of the village and one of the more significant churches for the Ljubojno. It is located in Korijata, on the hill to the southern side of the village, about 700 meters above the police station. This church, one of the older ones, was built in the 14th century. The walls are made of stone, and before the renovation, the roof was covered with stone slabs. The monastery church is surrounded by oak trees, serving as a place for rest and recreation, and it offers a kind of lookout. It is a gathering place for the Ljubanci on January 31, Saint Atanas' feast day.

6. The Monastery of "St. Peter and Paul" is one of the most beautiful in Prespa. It is located about 800 meters above the Church of "St. Atanas," situated on a beautiful plain at an elevation, surrounded on all sides by forest and steep slopes. On the eastern side, the monastery is built into a large rock, which serves as a natural wall.

   This stunning monastery church was built in 1923 by the brothers Nikola and Joshe Stasovski from Ljubojno. There is an interesting story about the construction of the church, passed down by Nikola's grandson. In 1922, Nikola was in America, where he had a dream in which an old man with a long beard appeared to him. The man instructed Nikola to build a church on the site where the current church stands and to name it Saint Peter.

   Upon his return to Macedonia, and with the help of the entire village, Nikola constructed the monastery church in 1923. The walls of the church are made of carved stone, and it is essentially a single-nave structure. About twenty meters north of the church, a tall bell tower was built, notable for its unique construction and location.

7. Црквата „Света Марена“ се наоѓа на западната страна на селото, на излезот кон Долно Дупени и Наколец. Во минатото таа била на крајот од селото, а сега е во средината на селото, бидејќи под црквата се изградени поголем број нови современи куќи. Годината на градењето не е одбележана, а постарите жители во Љубојно паметат дека таа како параклис е изградена во почетокот на XX век од мештанинот Илија Мелески.
8. Црквата „Свети Димитрија“ се наоѓа на северозападната страна на селото, на самиот влез во Љубојно, од десната страна на асфалтниот патот за Ресен. Годината на градбата не е никогаш запишана, а се смета дека по остатоците на гробиштата кои уште се распознаваат во околината на црквата, таа била изградена заедно со црквите „Свети Никола“ и „Свети Атанас“ во XIV или XV век и е една од најстарите цркви во Љубојно.
9. Црквата „Света Богородица“ габаритно е малечка и се наоѓа на западната страна на селото, во ливадите на местото викано „Богородица“. Таа е оддалечена околу еден и половина километар од Љубојно и се наоѓа во близина на патот Ресен-Маркова Нога, на брегот на Стара (Брајчинска) Река. Градена е во поново време, односно во XX век. На празникот света Богородица е посетувана од жители на Љубојно и Наколец.
10. Во Љубојно постојат три параклиси, и тоа: „Света Тројца“, која се наоѓа на патот од Ресен кон Љубојно, кај месноста викана „Ореите на Димовци“. Параклисот го изградил познатиот и признат пејач на забавни и народни песни Ламбе Алабаковски, за здравје на неговата фамилија Алабаковци.
11. Параклисот „Света Софија“ е изграден на местото викано „Синец“, каде се наоѓа легендарната чешма, чија вода е спроведена до центарот на Љубојно на Полена. Овој параклис е дар од брачните двојки, полицаецот Томе Капетановски, од Малоишта и неговата сопруга Васка Гакевска од Наколец, како и на Лиле Видиновска од Љубојно и Диме Радевски од Демир Хисар.
12. Параклисот „Свети Атанас“, пак, се наоѓа од десната страна на патот од Љубојно кон Брајчино, над Штабот, спроти црквата „Свети Илија“ и е донаторство на Лиле Карапашовска со сопругот Блаже Димитровски.

Сите овие македонски православни цркви се значаен дел од активностите на Македонците во дијаспората кои потекнуваат од овој преспански крај. Затоа, со право може да се констатира дека црквите во Љубојно, заедно со околу илјадници во Македонија и уште стотина македонски храмови во дијаспората се доказ за постоењето и признавањето на Македонската православна црква – Охридска архиепископија Тие се доказ за постоењето на македонскиот народ и Македонија

Црквата св. Јован и гробиштата / St. John's Church and Cemetery

7. The Church of "St. Marena" is located on the western side of the village, at the exit to Dolno Dupeni and Nakolets. In the past, it was situated at the edge of the village, but now it lies in the middle, as many new modern houses have been built beneath it. The exact year of construction is not recorded, but older residents of Ljubojno recall that it was originally built as a chapel in the early 20th century by the local resident Ilija Meleski.
8. The Church of "St. Dimitrija" is located on the northwestern side of the village, at the very entrance to Ljubojno, on the right side of the asphalt road leading to Resen. The exact year of its construction has never been recorded. Based on the remains of the cemetery still visible near the church, it is believed that it was built around the same time as the Churches of "St. Nikola" and "St. Atanas" in the 14th or 15th century, making it one of the oldest churches in Ljubojno.
9. The Church of "Holy Mother of God" is small in size and is located on the western side of the village, in the meadows at a place called "Holy Mother of God." It is about one and a half kilometers away from Ljubojno, near the Resen-Markova Noga road, on the bank of the Stara (Brajčinska) River. It was built in recent times, specifically in the 20th century. On the feast day of the Holy Mother of God, the church is visited by residents of Ljubojno and Nakolets.
10. There are three chapels in Ljubojno, including: **"Holy Trinity"** Chapel, which is located on the road from Resen to Ljubojno, near a place called "Oreite na Dimovci." The chapel was built by the famous and renowned singer of fun and folk songs, Lambe Alabakovski, for the health of his Alabakovski family.
11. The Chapel of "Saint Sophia" was built at a place called "Sinec," where the legendary fountain is located, with its water flowing to the center of Ljubojno, at Polena. This chapel is a gift from the married couple: policeman Tome Kapetanovski, from Maloishta, and his wife Vaska Gakevska from Nakolets, as well as Lile Vidinovska from Ljubojno and Dime Radevski from Demir Hisar.
12. The Chapel of "St. Atanas" is located on the right side of the road from Ljubojno to Brajcino, above the Headquarters, opposite the Church of "St. Ilija." It was a donation from Lile Karapashovska and her husband Blaze Dimitrovski.

All these Macedonian Orthodox churches are a significant part of the activities of the Macedonians in the diaspora who originate from this Prespa region. Therefore, it can be rightly stated that the churches in Ljubojno, along with the thousands in Macedonia and another hundred Macedonian temples in the diaspora, are proof of the existence and recognition of the Macedonian Orthodox Church – the Ohrid Archbishopric. They are a testament to the existence of the Macedonian people and the continued recognition of Macedonia.

Црквата свети Атанас / Church of Saints Atanas

СУДБИНАТА НА ПРВИТЕ УЧИЛИШТА НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО ПОДВИС И ЉУБОЈНО

Овој пат ќе се посветиме на првите училишта по македонски јазик во Македонија, во селата Подвис, Кичевско и во Љубојно, Ресенско, кои се оставени на забот на времето. Овие први образовни центри на македонски јазик со право очекуваат посветеност на нивните општини, со цел да се зачуваат за историскиот развој на македонскиот литературен јазик на идните генерации.

За таа цел ние појдовме за Кичево каде стасавме на пладне кога и бројот на населението по улиците беше многу мал. Веројатно тоа беше сликата од жешкото време, од политичките (не) прилики, а повеќе од раширениот корона вирусот - Ковид 19. Тоа не натера со автомобилот да се прошетавме само до центарот на градот и, без застанување да се упативме кон делницата која води кон Охрид.

Како вљубеници во нашата убава земја Македонија, која е гордост, радост и тага, сон и јаве за секој патеписец, од Кичево кон Охрид се насладувавме на се' она што го дарувала мајката Природа на овој убав македонски крај. Таму реката Треска безшумно ја дели областа Копачка и заминува кон централниот дел на Македонија, а убавите планиски венци натежнале со своето минато, сегашнот и иднина.

Брзо стасавме до патот кој води кон селото Подвис, во кое за време на Втората светска војна, на 23 септември 1943 година, само шест дена по ослободувањето на Кичево од фашистичките окупаторски сили, во селското училиште за првпат се одржала настава на македонски јазик на слободната територија.

Таму се постави темелот за македонскиот литературен јазик, кој е дел од групата на словенските јазици од јазичното семејство на индоевропски јазици. Во период од 76 години македонскиот е службен и национален јазик во Македонија, а воедно е и официјално признат како регионален службен јазик во Горица и Пустец во Албанија, каде што живее бројно македонско население, но и во Србија како официјален во општините Јабука и Пландиште, потоа во Хрватска, Црна Гора, Босна и Херцеговина и Словенија, во Романија и Косово. Македонски јазик се зборува и во Австралија, Бугарија, Грција, Канада и Соединетите Американски Држави, во Турција, во Русија, во повеќе земји–членки на Европската Унија и во останатата македонска дијаспора. Вкупниот број на македонски говорници е тешко да се утврди поради несоодветни пописи, но бројката се движи од околу 2,5 до 3 милиони луѓе кои го зборуваат македонскиот јазик.

Денес старата трошна училишна зграда на првото основно училиште во кое се изведувала настава на современ македонски јазик во селото Подвис е прогласена за споменик на културата на Македонија. Таа е напуштената градба сместено во старото село Подвис, над последните куќи во селото и главната селска црква „Свети Атанасиј".

Несмее а да не се спомене дека до старото село води полски пат, а до самата зграда на училиштето постои само козја патека и никаде не е јасно посочено каде се наоѓа училиштето. Трошната конструкција на училиштето е оставена на забот на времето, во трње и грмушки, а дотаму може да се стигне единствено со теренско вози-

THE FATE OF THE FIRST MACEDONIAN LANGUAGE SCHOOLS IN PODVIS AND LJUBOJNO

This time we will focus on the first Macedonian language schools in Macedonia, located in the villages of Podvis, Kichevo, and Ljubojno, Resen, which have been left to the ravages of time. These early Macedonian language educational centers rightly deserve dedication from their municipalities to preserve them for the historical development of the Macedonian literary language for future generations.

For this purpose, we set off for Kichevo, arriving at noon when the streets were sparsely populated. This was likely due to the hot weather, the political (un)certainty, and, more so, the widespread coronavirus pandemic (Covid-19). This led us to drive straight to the city center and, without stopping, head towards the section leading to Ohrid.

As lovers of our beautiful country, Macedonia—which is both a source of pride, joy, and sorrow, as well as a dream and reality for every travel writer—we enjoyed every moment from Kichevo to Ohrid, taking in all the beauty that Mother Nature has bestowed on this magnificent Macedonian region. There, the Treska River silently divides the Kopachka area and flows towards the central part of Macedonia, while the beautiful mountain ranges stand heavy with the weight of their past, present, and future.

We quickly reached the road leading to the village of Podvis, where, during World War II, on September 23, 1943—just six days after the liberation of Kichevo from the fascist occupying forces—classes in the Macedonian language were held for the first time in the village school, within the free territory.

It was there that the foundation for the Macedonian literary language was laid, a language belonging to the group of Slavic languages within the Indo-European language family. For 76 years, Macedonian has been the official and national language of Macedonia. It is also officially recognized as a regional language in Gorica and Pustec in Albania, where a large Macedonian population lives. Additionally, it holds official status in the municipalities of Jabuka and Plandishte in Serbia, and is spoken in Croatia, Montenegro, Bosnia and Herzegovina, Slovenia, Romania, and Kosovo. Macedonian is also spoken in Australia, Bulgaria, Greece, Canada, the United States, Turkey, Russia, and several member states of the European Union, as well as in the broader Macedonian diaspora. The total number of Macedonian speakers is difficult to determine due to inaccurate census data, but estimates range from 2.5 to 3 million people who speak the Macedonian language.

Today, the old, dilapidated building of the first primary school where modern Macedonian language classes were taught in the village of Podvis has been declared a cultural monument of Macedonia. The abandoned building is located in the old village of Podvis, above the last houses in the village and near the main village church, "St. Atanas."

It is worth noting that a field road leads to the old village, but there is only a goat path leading to the school building itself, and there are no clear signs indicating the location of the school. The school's crumbling structure has been left to the ravages of time, surrounded by thorns and bushes, and can only be reached by an off-road vehicle. Because of this, the memorial plaque that was placed on the building has been removed by locals.

Written records indicate that the village of Podvis is located in the Kopachka area, in the southern part of the territory of the Municipality of Kichevo, within the upper catchment area of the Treska River, not far from the left side of the regional road Kichevo-Ohrid.

ло. Затоа и спомен-плочата, која била поставена на зградата, мештаните ја извадиле и истата ја преместиле во новиот дел на селото Подвис.

Инаку, во пишаните документи е забележано дека селото Подвис се наоѓа во областа Копачка, во јужниот дел на територијата на Општина Кичево, во горното сливно подрачје на реката Треска, недалеку од левата страна на регионалниот пат Кичево-Охрид. Селото е ридско, на надморска височина од 840 метри, а од Кичево е оддалечено 10 километри.

Селото Подвис е сместено десно од реката Треска, на западната падина на масивот Планиница и се граничи со селата Видрани, Пополжани, Другово и Лавчани. Селото е од збиен тип во кое постојат две маала, Горно и Долно Маало. Денес, Горното Маало, или старото село Подвис, е целосно напуштено и во него се наоѓаат останати стари руини на куќи, главната селска црква „Свети Атанасиј" и спомените за создавањето Првиот околиски комитет во 1943 година. Најмногу овој напуштен македонски крај е познат по старото селско училиште, во кое се изведувала првата настава на современ македонски јазик.

Во текот на изминатите 76 години во нашата слободна држава Македонија, за жал, бројни македонски институции имале најави за обнова на зградата на првото училиште во селото Подвис, но останале само празните ветувања. Затоа, упатуваме апел до надлежните ова прашање да се реши што поскори, со цел да ја изразиме и покажеме љубовта кон Македонија и македонскиот јазик, со што ќе се гордеат идните македонски генерации.

Често се вели дека во ова време на светска глобализација прекрасно е чувството кога ќе се најде на едно место дел од една историска вистина за настаните, за минатото, сегашноста и иднината на еден убав македонски крај од незаборавот, како што е Преспа. А, во Преспа е сместено Љубојно кое е едно од од најубавите села. Тоа пленува со своите архитектонски градби, со стилот на старите куќи, сокаците и дворовите, како и со иновациите во начинот на живеење што бројните печалбари ги пренеле од светот во својот роден крај.

Сите страдања, бруталности и лоши односи кон македонското население се окончале на 5 ноември 1944 година, со ослободувањето на Преспа од окупаторската чизма. Престанале асимилаторските односи кон македонскиот народ од овој крај на Преспа, кон народот кој со векови трпел ропство, понижувања ... Но, тој народ го зачувал македонскиот јазик, културата, обичаите, верата и македонскиот дух.

По ослободувањето на Македонија од фашистичката чизма, на 15 ноември 1944 година, во Љубојно се отвори училиште во кое се одржал првиот час на македонски јазик во Преспа. Тоа е второ училиште во Македонија, по она во кичевското село Подвис, каде се држела настава на мајчин јазик. Денес, 76 години подоцна и ова училиште стои распаднато, обраснато со треви и непознато за пошироката јавност и покрај тоа што тоа беше гордост на плеада интелектуалци кои го започнаа своето школување на мајчин македонски јазик.

Затоа треба да се спомене дека од Љубојно потекнуваат околу 150 академски граѓани, од кои околу 50 се лекари, потоа има голем број професори, правници, инженери, писатели, новинари, агрономи, културолози и со други професии, меѓу кои и авторот на овој текст, Славе Катин. Затоа, често се вели дека Љубојно е расадник на интелектуалци.

Има голем број љубанци кои заради своите постигнувања на национално и општествено поле, потоа во политиката, образованието, науката, дипломатијата, културата, публицистиката, спортот и други гранки имаат поширок општествени и други заслуги. Сите тие своето образование го добиле во старото училиште „Димитар Влахов".

Во летописната книга на училиштето „Димитар Влахов" од Љубојно се вели дека со доброволна работа на селаните во 1907 година, изградено е новото и просторно училиште. Тоа било на два ката со 8 училници, канцеларија и два ходника, во дворот на старото училиште, а во близина на центарот на селото. Првата настава во новото училиште започнала во 1908 година, а

It is noted in written documents that the village of Podvis is located in the Kopachka area, in the southern part of the Municipality of Kichevo, in the upper catchment area of the Treska River, not far from the left side of the regional Kichevo-Ohrid road. The village is situated at an altitude of 840 meters and lies 10 kilometers from Kichevo.

Podvis is located to the right of the Treska River, on the western slope of the Planinica massif, and borders the villages of Vidrani, Popolzhani, Drugovo, and Lavchani. The village is compact, with two neighborhoods: Gorno Maalo and Dolno Maalo. Today, Gorno Maalo, or the old village of Podvis, is completely abandoned, leaving behind only the ruins of houses, the main village church, "St. Atanas," and the memories of the establishment of the First District Committee in 1943. This abandoned Macedonian region is best known for its old village school, where the first classes in the modern Macedonian language were held.

Over the past 76 years in our free state of Macedonia, unfortunately, numerous Macedonian institutions have promised to renovate the building of the first school in Podvis, but these promises have remained unfulfilled. Therefore, we appeal to the authorities to address this issue as soon as possible, to express and demonstrate our love for Macedonia and the Macedonian language—something future generations of Macedonians will be proud of.

It is often said that, in this age of global globalization, it is a wonderful feeling to find a part of historical truth about the past, present, and future of a beautiful Macedonian region, such as Prespa, in one place. And in Prespa is Ljubojno, one of the most beautiful villages. It captivates with its architectural buildings, the style of its old houses, alleys, and courtyards, as well as with the innovations in the way of life that numerous migrant workers brought from around the world to their native land.

All suffering, brutality, and poor relations toward the Macedonian population ended on November 5, 1944, with the liberation of Prespa from the occupying forces. The assimilationist policies toward the Macedonian people from this region of Prespa ceased—toward a people who had suffered slavery and humiliation for centuries. Despite this, the people preserved the Macedonian language, culture, customs, religion, and spirit.

After the liberation of Macedonia from fascist rule, a school was opened in Ljubojno on November 15, 1944, where the first Macedonian language class in Prespa was held. This was the second school in Macedonia, after the one in the village of Podvis in Kičevo, where classes were conducted in the mother tongue. Today, 76 years later, the school stands dilapidated, overgrown with weeds, and largely forgotten by the wider public—despite the fact that it was once the pride of many intellectuals who began their education in the Macedonian language.

It should also be noted that approximately 150 academic professionals come from Ljubojno, including around 50 doctors. The village has also produced a significant number of professors, lawyers, engineers, writers, journalists, agronomists, cultural scientists, and others, including the author of this text, Slavè Katin. For this reason, it is often said that Ljubojno is a nursery of intellectuals.

Many residents of Ljubojno, due to their achievements in the national and social spheres—particularly in politics, education, science, diplomacy, culture, journalism, sports, and other fields—have made broader societal contributions. All of them received their education at the old "Dimitar Vlahov" school.

According to the chronicle of the "Dimitar Vlahov" school from Ljubojno, in 1907, with the voluntary efforts of the villagers, a new and spacious school was built. It was a two-story building with eight classrooms, an office, and two hallways, located in the yard of the old school, near the center of the village. The first classes in the new school began in 1908, and the first teachers were appointed: Klime, Karolina, and Lena—all Macedonians originally from Ohrid.

Until the 1971/72 school year, the school in Ljubojno operated as an eight-year school in the old building. Since then, it has been functioning in the new school building in Chiflig. For 76 years of its existence and development, it has operated under the same name: "Dimitar Vlahov." Over the years, more than a dozen principals have managed the school, and about a hundred teachers, tutors, and professors have educated around 6,000 students from Ljubojno, Brajcino, Dolno Dupeni, Nakolets, Shtrbovo, Krani, and Arvati.

Unfortunately, only parts of the entrance and the outer walls of the former massive building, with its distinct architecture, remain. The school has no

за први учители биле назначени: Климе, Каролина и Лена, сите Македонци по потекло од Охрид.

До учебната 1971/72 година, училиштето во Љубојно работеше како осмолетка во старата училишна зграда, а оттогаш до денес работи во новата училишна зграда во Чифлиг. Тоа полни 76 години од своето постоење и развој под истото име „Димитар Влахов". Во него раководеле и предавале повеќе од десетина директори, а наставата ја воделе стотина учители, наставници и професори за околу 6.000 ученици од Љубојно, Брајчино, Долно Дупени, Наколец, Штрбово, Крани и Арвати.

За жал, од училишната зграда сега се останати само делови од влезот и надворешните ѕидови од некогашниот масивен објект со специфична архитектура. Училиштето е без таван, врати и прозорци, а наместо училници, внатрешноста е обрасната. Ги нема ниту дрвените скали кои од приземјето воделе кон училниците на првиот кат.

Дека тука пред 76 години се одржал првиот час по мајчин јазик сведочи само спомен плочата која е поставена на некогашниот влез на училиштето. Благодарение на спомен плочата, што во 2004 ја поставија просветни работници во чест на 60-годишнината од наставата по македонски јазик, денес минувачите дознаваат дека ова училиште е со значајна историја за македонскиот јазик и образование.

Оваа година се покрена иницијативата заборавеното и разурнато училиште „Димитар Влахов" во Љубојно да се обнови и да стане Центар за промоција на македонскиот јазик. Ваквата реализација ќе обезбеди Љубојно да биде место на кое ќе се собираат лингвисти, педагози и наставници и професори по македонски јазик, со што ќе продолжи оддолжувањето на плејадата македонски дејци кои се вградија во историските процеси за признавање и афирмација на македонскиот јазик.

Иницијативата за основање на центар за грижа и промоција на македонскиот јазик во старото училиште во Љубојно е од аспект на проектот наменет за поддршка и развој на регионот на Преспа, со финансиска поддршка од Европската Унија. Во проектот се вклучени владите на трите соседни држави – Македонија, Албанија и Грција. Исто така, еден од проектите е изградба на мултимедијален центар за млади, кој соодветно на самата симболика на Преспа ќе биде место каде што би се организирал меѓународен форум за дијалог и соработка.

На нас од Љубојно и од Преспа ни останува само да се надеваме на разумност и да веруваме дека оваа благородна идеја ќе се оствари за заживување на овој убав печалбарски крај, за афирмација на македонскиот јазик, како и за доброто на македонскиот народ и Македонија.

Првото училиште во Македонија во Подвис / The first school in Macedonia in Podvis

Второто училиште во Македонија во Љубојно / The second school in Macedonia in Ljubojno

ceiling, doors, or windows, and the interior, once filled with classrooms, is now overgrown. The wooden stairs that once led from the ground floor to the classrooms on the first floor are also missing.

The fact that the first classes in the Macedonian language were held here 76 years ago is only evidenced by the memorial plaque placed at the former entrance of the school. Thanks to the plaque, which was installed in 2004 by educators to mark the 60th anniversary of Macedonian language instruction, passersby can learn that this school holds significant historical value for the Macedonian language and education.

This year, an initiative was launched to restore the forgotten and dilapidated "Dimitar Vlahov" school in Ljubojno and transform it into a Center for the Promotion of the Macedonian Language. This project will ensure that Ljubojno becomes a place where linguists, pedagogues, teachers, and professors of the Macedonian language can gather, thus continuing the legacy of countless Macedonian activists who have been instrumental in the historical processes of recognition and affirmation of the Macedonian language.

The initiative to establish a center for the care and promotion of the Macedonian language in the old school in Ljubojno is part of a project aimed at supporting and developing the Prespa region, with financial backing from the European Union. The governments of the three neighboring countries – Macedonia, Albania, and Greece – are involved in the project. Additionally, one of the initiatives includes the construction of a multimedia center for youth, which, in line with the symbolism of Prespa, will serve as a venue for organizing an international forum for dialogue and cooperation.

All we can do from Ljubojno and Prespa is hope for reason and believe that this noble idea will be realized for the revival of this beautiful migrant region, for the affirmation of the Macedonian language, and for the benefit of the Macedonian people and Macedonia.

Панорама на Љубојно / Panorama of Ljubojno

Црквата Свети Јован и камбанаријата на влезот на црквата / The Church of Saint John and the bell tower at the entrance to the church

ИСЕЛЕНИЦИ ОД ЉУБОЈНО ШИРУМ СВЕТОТ

Во Мкедонија христијанството почнало да се проповеда уште во времето на светите апостоли. За ширење на христијанството светиот апостол Павле извршил повеќе благовеснички патувања, во текот на коишто тој го проповедал Христовото Слово. Потоа, христијанството нагло почнало да зема замав кога римскиот цар Константин Велики во 313 година го прифатил за државна религија и така им дал можност на христијаните слободно да ја исповедаат и да ја проповедаат својата вера. Од тоа време се познати епископските седишта во Солун, Стоби, Скупи, Астибо и Хераклеја.

Тоа зборува дека и во Преспа христијанството датира од тие далечни времиња. Затоа на Преспа и на нејзината историја посебен белег и дава нејзиното богатство во културно-историски споменици уште во времето кога таа била староримска крстосница и прва престолнина на цар Самуил. Тоа се потврдува со изградбата на црквите и манастирите градени во времето на свети Климент и свети Наум Охридски во IX и X век и во времето на Самуиловото Царство во X и XI век.

Населението од Преспа, а особено љубанци се верници и страсни приврзаници на христијанската - православна вера. Затоа, уште од дамнина започнале да градат цркви и манастири, кои служеле и служат како најмасовни собиралишта на национално и верско обединување. Таквата љубов кон верата, кон нацијата, кон сопствената црква и кон Македонија, љубанци заедно со другите Македонци од етничка Македонија ја продолжиле и на новите простори низ светот. Така, со доселувањето во новите средини Македонците станале едни од најактивните луѓе и почнале иселениците од Љубојно да градат цркви низ целиот свет, односно онаму каде што се доселиле.

Познато е дека за жителите на Љубојно и на цела Преспа печалбарството е стара традиција. Тоа како феномен се појавило уште при крајот на минатиот век. Меѓутоа, овие миграциони процеси што ја зафатија цела Преспа во педесеттите години од овој современ век, не го поштедија ни убавото Љубојно, од каде што голем број семејства се преселија во други градови на Македонија, потоа во САД и Канада и во Австралија, во Европската унија и некои други земји.

Печалбарството како „стар занает“ од Македонија, а со тоа и од Љубојно започнало уште во XIX век. Одењето на гурбет во прекуморските земји, се интензивирало пред и по Илинденското востание, меѓу двете светски војни и особено по Втората светска војна. Затоа, со право се вели дека љубанци биле едни од првите од Македонија кои свиле нови гнезда по светот и се едни од најбројните Преспанци во дијаспората.

Според податоците на Стојан Лембо во книгата „Љубојно - љубов наша“, во чија чест го доби името и ова поглавје од книгава, во Љубојно живеат 96 домаќинства, или 223 жители (а најмногу - 1209 жители броело во 1953 година). Во Македонија има 125 домаќинства, во Европската унија 20, во Србија 11, потоа во САД 172, во Канада 66, во Австралија 32 и 15 домаќинства биле иселени пред Втората светска војна. Или вкупно 517 домаќинства на кои им се протегаат корените во прадедовската земја, во Македонија, во Љубојно.

IMMIGRANTS FROM LJUBOJNO AROUND THE WORLD

Christianity began to be preached in Macedonia as early as the time of the Holy Apostles. To spread Christianity, the Holy Apostle Paul made several evangelizing journeys, during which he preached the Word of Christ. Christianity gained significant momentum when Roman Emperor Constantine the Great adopted it as the state religion in 313 AD, thus giving Christians the freedom to practice and spread their faith. From that time, episcopal sees were established in Thessaloniki, Stobi, Skupi, Astibo, and Heraclea.

This indicates that Christianity in Prespa dates back to those early times. As a result, Prespa's history is marked by a wealth of cultural and historical monuments, reflecting its role as an ancient Roman crossroads and the first capital of Tsar Samuel. This is further evidenced by the construction of churches and monasteries during the time of Saint Clement and Saint Naum of Ohrid in the 9th and 10th centuries, as well as during the reign of Samuel in the 10th and 11th centuries.

The population of Prespa, particularly the people of Ljubojno, have long been devoted believers in the Christian Orthodox faith. Since ancient times, they have built churches and monasteries, which served and continue to serve as central places for religious and national unification. The people of Ljubojno, along with other Macedonians from ethnic Macedonia, continued their strong love for their faith, nation, and church as they emigrated to new areas around the world. As a result, the Macedonian emigrants, especially from Ljubojno, began to build churches wherever they settled.

It is well known that migrant work has long been a tradition for the inhabitants of Ljubojno and the entire Prespa region. This phenomenon began at the end of the last century. However, the migration processes that swept across Prespa in the 1950s also affected the beautiful Ljubojno, from which many families relocated to other cities in Macedonia, as well as to the USA, Canada, Australia, the European Union, and other countries.

Migrant work, considered an "old craft" from Macedonia, and specifically from Ljubojno, began on a larger scale at the beginning of the 19th century. Migration to overseas countries increased before and after the Ilinden Uprising, during the interwar period, and especially after World War II. Therefore, it is rightly said that the people of Ljubojno were among the first in Macedonia to establish new lives abroad and are one of the largest Prespa communities in the diaspora.

According to data from Stojan Lembo in the book *"Ljubojno - Our Love"*, in whose honor this chapter was named, there are 96 households, or 223 inhabitants, currently living in Ljubojno (the highest number being 1,209 inhabitants in 1953). There are 125 households in Macedonia, 20 in the European Union, 11 in Serbia, 172 in the USA, 66 in Canada, 32 in Australia, and 15 households that were displaced before World War II. In total, 517 households around the world are from migrant families of Ljubojno, Macedonia.

In this section of the monograph, we will mention the societies "Prespa" and "Ljubojno," which have a large number of Ljubojno members. These include:

The "Prespa" Society in Windsor, formed in 1976 by several enthusiasts from Prespa. It had about 70 families from all parts of Prespa as members.

Во овој дел од монографијата ќе ги споменеме друштвата „Преспа“ и „Љубојно“, во кои членуваат голем број љубанци, а тоа се:

Друштвото „Преспа“ во Виндзор кое било формирано во 1976 година од неколку ентузијасти од Преспа. Во него членувале околу 70 семејства од сите делови на Преспа. Тие организирале бројни манифестации, како банкети, вечеринки и музички средби кои се одржувале во црквата Свети Никола.

Македонското спомагателно друштво „Преспа“ во Торонто било основано во 1961 година, кога се зголемил бројот на доселениците од Преспа. Во 1983 година, друштвото било регистрирано пред канадските власти под името „Македонско спомагателно преспанско друштво”.

Добротворното друштво „Преспа” во своите редови ги собирало Македонците кои потекнуваат од преспанскиот регион, без оглед на тоа на кој дел од Преспа му припаѓале.

Друштвото „Преспа“ во Детроит било основано во 1988 година, како културно-просветна организација, во која членувале македонските доселеници од Преспа. Според неговиот правилник, секој Преспанец може да биде негов член и да биде избран во раководните тела на друштвото. Исто така, во него можеле да членуваат и Македонци од други делови на Македонија, но без право на избор во управата.

Друштвото „Преспа” било организатор на „Деновите на македонската култура”, манифестација која денес не се одржува. Неговиот паричен фонд се збогатувал од доброволни прилози и организираните игранки, концерти и сл. Дел од собраните средства се давани на црквата Света Богородица, а дел и на црквата Свети Ѓорѓи Кратовски од Детроит.

Во друштвото „Преспа“, меѓу другите, активни биле: Мето Јанкуловски, Лазо Шалковски, Бошко Рајчовски-Пелистерски, Јонче Рајчов, Васил и Митре Василевски и други

Покрај друштвото „Преспа”, доселениците од Љубојно се организирани и во свое селско друштво „Љубојно”, кое е основано во Детроит во 1992 година. Во Мичиген живеат повеќе од 100 семејства од Љубојно, а ги има и во другите американски држави: Илиноис, Охајо, Калифорнија, како и во Канада. Се претпоставува дека на овие простори на Северна Америка има околу 300 семејства од селото Љубојно.

Во друштвото „Љубојно“ биле активни голем број љубанци, меѓу кои: Бошко Рајчовски, Јонче Рајчов, Љуба Пашариковска, Спиро Масларџиовски, Љупчо Василевски, Славе Шерденковски, Ратко Милошевски, Владе Шерден-ковски, ирослав Манивиловски, Бранко Ристовски, Владе Видиновски, Јосиф Шерденковски, Митре и Васил Василевски, Гоче Стефановски (Џајковски), Стојче Панчевски и многу други.

Друштвото „Љубојно“ води посебна грижа за селото Љубојно. Со негови средства се одржуваат црквите, гробиштата и други комунални објекти. Во 1993 година е спроведена посебна хуманитарна акција за собирање средства за купување на лекови за амбулантата во селото. Истата година произлезе и идејата да се соберат пари и за изградба на патот од селото до манастирот Свети Петар.

Друштвото „Љубојно” еднаш годишно на празникот Свети Атанас (летен), на 15 мај, (најблиската сабота или недела) организира пикник, како сеќавање на селската слава, која се одржувала во манастирот Свети Атанас. На тој ден се организира и игранка, на која се покануваат сите Македонци доселеници во Детроит, а, исто така, се покануваат и љубанци од другите делови на Америка.

Организацијата „Обединети македонски Американци од Детроит” (ОМАД), чиј претседател е адвокатот Том Бајов, е формирана во март 2010 година. Во почетокот, целта на групата иселеници од сите делови на Македонија била да се обединат македонските цркви во областа на Детроит за снимањето на документарниот филм „Име си е име“. Денес, пак, со својата многузначна мисија и оригиналните, патриотски и благородни иницијативи, работејќи во интерес на македонскиот народ, оваа организација стекнува респектирано име и углед во државата Мичиген и пошироко во Соединетите Американски Држави. Во оваа организација меѓу најактивни-

The society organized numerous events, such as banquets, parties, and musical gatherings, which were held at the Church of St. Nikola.

The Macedonian Relief Society "Prespa" in Toronto was founded in 1961, at a time when the number of settlers from Prespa was increasing. In 1983, the society was officially registered with Canadian authorities under the name "Macedonian Relief Society of Prespa."

The "Prespa" Charity Society brought together Macedonians from the Prespa region, regardless of which part of Prespa they hailed from.

The Prespa Society in Detroit was founded in 1988 as a cultural and educational organization, with Macedonian immigrants from Prespa as its members. According to its regulations, any resident of Prespa could become a member and be elected to the governing bodies of the society. Macedonians from other parts of Macedonia could also join, but without voting rights in the administration.

The Prespa Society organized the "Days of Macedonian Culture," an event that is no longer held. Its financial resources were raised through voluntary contributions and organized events, such as dances and concerts. A portion of the collected funds was donated to the Church of the Holy Mother of God and another portion to the Church of St. George of Kratovski in Detroit.

Among those who were active in the "Prespa" Society were Meto Jankulovski, Lazo Shalkovski, Boshko Rajchovski-Pelisterski, Jonche Rajchov, Vasil and Mitre Vasilevski, and others.

In addition to the "Prespa" Society, the settlers from Ljubojno also organized their own village society, "Ljubojno," which was founded in Detroit in 1992. More than 100 families from Ljubojno live in Michigan, with additional families located in other American states, including Illinois, Ohio, and California, as well as in Canada. It is estimated that there are approximately 300 families from Ljubojno residing in these areas of North America.

A large number of Ljubojno residents were active in the "Ljubojno" Society, including Boshko Rajchovski, Jonce Rajchov, Ljuba Pasharikovska, Spiro Maslardziovski, Ljupcho Vasilevski, Slavche Sherdenkovski, Ratko Miloshevski, Vlade Sherdenkovski, Miroslav Manivilovski, Branko Ristovski, Vlade Vidinovski, Josif Sherdenkovski, Mitre and Vasil Vasilevski, Goche Stefanovski (Dzajkovski), Stojche Panchevski, and many others.

The "Ljubojno" Society takes special care of the village of Ljubojno. Using its funds, the society maintains churches, cemeteries, and other communal facilities. In 1993, a special humanitarian campaign was organized to collect funds for the purchase of medicines for the village clinic. That same year, the idea emerged to raise money for the construction of a road from the village to the St. Peter Monastery.

The "Ljubojno" Society organizes an annual picnic in the summer, on the feast of St. Atanas (May 15, or the nearest Saturday or Sunday), in memory of the village feast (slava), which was celebrated at the St. Atanas Monastery. On this day, a dance is also held, to which all Macedonian immigrants in Detroit, as well as Ljubojno residents from other parts of America, are invited.

The organization "United Macedonian Americans of Detroit" (UMAD), whose president is attorney Tom Bajov, was formed in March 2010. Initially, the group's goal was to unite Macedonian churches in the Detroit area for the filming of the documentary *A Name is a Name*. Today, however, with its multifaceted mission and original, patriotic, and noble initiatives, UMAD is working in the interests of the Macedonian people and has gained a respected name and reputation in Michigan and beyond in the United States. Among the most active members of this organization are Meri Vasilevska and her family, as well as Boshko Rajchovski-Pelisterski.

This organization is a non-profit association that creates, organizes, and supports programs and activities of a humanitarian, educational, social, cultural, and other nature, all in the interest of fostering the unifying spirit and progress of the Macedonian community. In doing so, it has positioned itself as a significant factor in those American spaces.

те љубанци се Мери Василевска со фамилијата и Бошко Рајчовски-Пелистерски.

Оваа организација е непрофитна асоцијација. Таа креира, приредува и поддржува програми и активности од хуманитарен, образовен, социјален, културен и друг план, во интерес на обединувачкиот дух и прогрес на македонската заедница, со што се позиционира како значаен фактор на тие американски простори.

Продолжувајќи ја својата племенита мисија, организацијата „Обединети македонски Американци од Детроит", на 3 ноември 2012 година, ја организира својата трета годишна добротворна гала вечер насловена како „Гордост е да си Македонец". Вечерта беше во организација на љубанците Бошко Рајчовски- Пелистерски, Мери Василевска и други членови. На оваа голема македонска вечер беа доделени награди и признанија за особени постигнувања и успеси на неколкумина истакнати Македонци и пријатели на Македонија во Соединетите Американски Држави, и тоа на:

Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски, основач на компанијата „Мајкрофлекс" на Флорида, претседател на Светскиот македонски конгрес за Северна Америка, основач на хотелот „Сонце ГА", „Жито Прилеп" и Женскиот ракометен клуб „Сонце" од Прилеп, како и основач на медиумите под капата на „Македонско сонце" (весник, телевизиски канал) и голем поддржувач и афирматор на македонското име и народ во етничка Македонија. На вечерта беше промовирана неговата монографија, чиј автор е Славе Катин.

Господинот Методија А. Колоски, коосновач и претседател на „Обединетата македонска дијаспора", експерт за меѓународни односи и голем борец за македонската кауза, промотор за монографијата „Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски".

Господинот Мијкал Симов, доктор по медицина за бронхоскопија и интервентна пулмологија во болницата „Хенри Форд" и автор на делото „Торакална ендоскопија - унапредување во интервентната пулмологија". Неговите корени се од Љубојно, од семејството Мартиновци.

Господинот Џејсон Мико, почесен конзул на Република Македонија за Аризона и продуцент на филмот „Име си е име", и беше добитник на наградата „Пријател на Македонија".

Исто така, организацијата „Обединети македонски Американци од Детроит" со признанието „Ѕвезда што се издигнува" ги награди Џастин Василевски, по потекло од Љубојно и Аманда Костов-Босеовски, основачи на „Македонско-американското студентско здружение" при Универзитетот „Дирборн" во Мичиген, а беа доделени и четири стипендии за студенти.

На добротворната гала вечер „Гордост е да си Македонец", имаше многу музика, забава, лицитација, настап на млади играорци и други интересни содржини. Таа се одржа во „Македонскиот културен центар", што е во состав на МПЦ Света Богородица во Стерлинг Хајтс во Детроит.

Од друга страна, пак, кога се зборува за организираното дејствување во прекуокеанските земји, треба се каже дека тоа го опфаќа мнозинството македонски иселеници. Притоа, важна компонента на ваквото организирање е тоа што тие се сплотени во самостојни асоцијации, пред сѐ цркви и црковни општини, во кои членуваат Македонци, без оглед од кој дел на Македонија потекнуваат. Притоа, верско-националните објекти, иселеничките организации и нивното членство постојано се зголемуваат, а нивната активност се проширува и квалитетно се подобрува. Така, во изминатиот период се постигнати видни резултати во духовниот и културно-просветниот живот. Создадени се бројни македонски цркви и друштва, организации, спортски клубови и други форми на дејствување, во кои масовно се собираат македонските иселеници. Меѓутоа, од особено значење за активноста на македонските иселеници е создавањето на македонските православни цркви и црковните општини.

Македонските православни цркви, манастири и црковни општини во Австралија, Канада и во САД, а во последно време и во земјите на Европската унија и други држави, се најзначајните и најмасовните собиралишта на Македонците од сите делови на Македонија. Во тие македон-

Continuing its noble mission, the "United Macedonian Americans of Detroit" organized its third annual charity gala evening, titled "Proud to be Macedonian," on November 3, 2012. The event was organized by association members Boshko Rajchovski-Pelisterski, Meri Vasilevska, and others. During this prestigious Macedonian evening, awards and recognitions for special achievements and successes were presented to several prominent Macedonians and friends of Macedonia in the United States, including:

Gjorgija-George Atanasoski, founder of the company "Microflex" in Florida, president of the World Macedonian Congress for North America, founder of the hotel "Sonce GA," "Zito Prilep," and the Women's Handball Club "Sonce" from Prilep, as well as founder of the media network "Macedonian Sun" (newspaper and television channel). He is a great supporter and promoter of the Macedonian name and people in ethnic Macedonia. During the evening, his monograph, authored by Slavè Katin, was also launched.

Mr. Metodija A. Koloski, co-founder and president of the "United Macedonian Diaspora," an expert in international relations, and a great advocate for the Macedonian cause. He also promoted the monograph "Gjorgija-George Atanasoski."

Mr. Mijkal Simov, MD, specializing in Bronchoscopy and Interventional Pulmonology at Henry Ford Hospital, and author of the book *Thoracic Endoscopy - Advances in Interventional Pulmonology*. His roots trace back to Ljubojno, from the Martinovci family.

Mr. Jason Miko, Honorary Consul of the Republic of Macedonia to Arizona and producer of the film *A Name Is a Name*, was the recipient of the "Friend of Macedonia" award.

Additionally, the "United Macedonian Americans of Detroit" awarded Justin Vasilevski, originally from Ljubojno, and Amanda Kostov-Boseovski, founders of the "Macedonian-American Student Association" at the University of Dearborn in Michigan, the "Rising Star" award. The event also awarded four scholarships to students.

The charity gala evening "Proud to Be Macedonian" featured a variety of music, entertainment, an auction, performances by young dancers, and other exciting activities. It was held at the "Macedonian Cultural Center," which is part of the Holy Mother of God Orthodox Church in Sterling Heights, Detroit.

When discussing organized activities in overseas countries, it is important to note that these activities involve the majority of Macedonian emigrants. A key aspect of this organization is that they are united in independent associations, primarily churches and church communities, where Macedonians are members, regardless of which part of Macedonia they originate from. At the same time, religious and national organizations, emigrant associations, and their memberships are constantly growing, and their activities are expanding and improving in quality. As a result, significant progress has been made in spiritual and cultural-educational life. Numerous Macedonian churches, societies, organizations, sports clubs, and other forms of activity have been established, where Macedonian emigrants gather in large numbers. Of particular importance for the activity of Macedonian emigrants is the creation of Macedonian Orthodox churches and church communities.

Macedonian Orthodox churches, monasteries, and church communities in Australia, Canada, the USA, and recently in European Union countries and other nations, are the most significant and largest gathering places for Macedonians from all parts of Macedonia. In these Macedonian temples, in addition to worship, the Macedonian language—the native tongue brought from the old homeland—is freely spoken.

These cultural, educational, and spiritual centers also host Macedonian schools, where the native Macedonian language, national history, and geography are taught. In many of these churches, religious instruction is also provided. As a result, processes have been set in motion for the creation of cultural, artistic, entertainment, literary, and sports societies, as well as the publication of newspapers, newsletters, and magazines. Additionally,

ски храмови, покрај богослужбата, слободно се слуша македонскиот збор, мајчиниот јазик донесен од стариот крај. Во тие културно-просветни и духовни центри работат македонски училишта, каде што се учи мајчиниот македонски јазик, националната историја и географија, а во голем број цркви и верска поука. Така, отворени се процесите за создавање на културно-уметнички, забавни, литературни и спортски друштва, издавање весници, билтени и списанија, како и отворање македонски радио и ТВ-емисии. Притоа, македонските православни цркви опстојуваат во дијаспората како несоборлива стварност, како важен фактор во иселеничките средини. Црквите постојат како траен белег, признати се од домашниот фактор и без никакви пречки дејствуваат во средината во која живеат и работат Македонци.

Македонските православни цркви и црковни општини во дијаспората се мошне ценети од тамошното општество, пред сè, поради резултатите што Македонците ги постигнуваат во работата, а и поради нивниот однос и висок степен на лојалност кон новата татковина. Меѓутоа, најзначајно е тоа што македонските иселеници преку своите црковни општини ја афирмираат својата стара татковина, со што даваат прилог и на планот на меѓународните односи. Всушност, тие се мостот на соработка на Република Македонија со Австралија, Нов Зеланд, САД, Канада, со европските и други земји. Досега повеќе пати е истакнато дека македонските доселеници и нивните асоцијации, со посебен нагласок на македонските православни цркви и црковни општини, прераснаа во мошне значаен и позитивен фактор во градењето на добрите заемни односи меѓу земјите во кои тие живеат и Република Македонија.

Одреден број Македонци во дијаспората црквуваат во католички и англикански црви, потоа во руски, украински, српски, грчки и бугарски, особено во бугарско-македонски, како и во неколку протестантски цркви. Такви се примерите со оние цркви кои се под јурисдикција на Источната православна црква во Северна Америка (Торонто, Детроит, Форт Веин, Индијанаполис и други градови); на Грчката православна црква во Канада (Торонто, Хамилтон Виндсор); и во Австралија (Мелбурн, Аделајд, Перт и Сиднеј); на Српската црква во САД (Детроит) и Канада (Торонто); на Бугарската православна црква (Мелбурн); на Евангелско-методистичката, на Адвентистичката црква во Австралија, како и во други цркви. Така, во Мелбурн постои и Македонска евангелско-методистичка црква, во која членуваат претежно Македонци од струмичкиот крај. Во САД, пак, постои црква што е именувана како Македонска баптистичка црква, во која членува афроамериканско население. Оваа црква го примила библиското име на Македонија, но нема никаква врска со Македонија и македонскиот народ. Меѓу свештенството и високиот клер на погоре споменатите цркви, особено во Католичката, во Англиканската и во Евангелско-методистичката црква, има одреден број Македонци кои достојно го бранат името и вистината за македонскиот народ и за Македонија.

Најголемиот број од иселениците од Љубојно кои се распрскале по светот биле и се активни, пред сè, во македонските православни цркви, а тоа се следните:

Во Детроит, Мичиген, во Македонската православна црква (МПЦ) Света Богородица досега активни биле: Јонче (Џан) и Милка Христов (Рајчовски), потоа Владо Пашариковски, кој бил првиот претседател на Управата, Јандрија и Асимења Митровиќ (Пашариковски), Ник Најдович (Карапашовски), Гоче Стефановски (Џајковски), Бошко Рајчовски - Пелистерски, Ратко Трифуновски, Митре, Васил, Славе и Дане Василевски, Методија Нивички, и други.

Во Детроит, Мичиген, во МПЦ Свети Ѓорѓи Кратовски досега активни биле: Лазо и Бона Нановски, Спиро Масралџиовски, Стојче Панчевски, Гоче Стефановски (Џајковски), Владо Видиновски, Владо Шерденковски, Богоја Вржовски и други.

Во Лакавана, Њујорк, во МПЦ Свети Кирил и Методиј досега активни биле: Цветко Фотевски, Бранко Петковски и Даница Германска. Во

Macedonian radio and TV programs have been established.

At the same time, Macedonian Orthodox churches persist in the diaspora as an undeniable presence, functioning as an important factor within emigrant communities. These churches stand as permanent symbols, recognized by the local communities, and operate freely without any hindrance in the environments where Macedonians live and work.

The Macedonian Orthodox churches and church communities in the diaspora are highly regarded by the local society, primarily because of the achievements of the Macedonians in their professional lives, as well as their strong sense of loyalty to their new homeland. Most significantly, the Macedonian emigrants affirm their ancestral homeland through their church communities, thus contributing to the advancement of international relations. In fact, they serve as a bridge for cooperation between the Republic of Macedonia and countries such as Australia, New Zealand, the USA, Canada, European nations, and others.

It has been emphasized repeatedly that Macedonian immigrants and their associations—especially the Macedonian Orthodox churches and church communities—have become a highly significant and positive force in fostering good relations between the countries in which they reside and the Republic of Macedonia.

A certain number of Macedonians in the diaspora attend services in Catholic and Anglican churches, as well as in Russian, Ukrainian, Serbian, Greek, and Bulgarian churches, especially in Bulgarian-Macedonian churches, and several Protestant churches. Examples of such churches include those under the jurisdiction of the Eastern Orthodox Church in North America (Toronto, Detroit, Fort Wayne, Indianapolis, and other cities); the Greek Orthodox Church in Canada (Toronto, Hamilton, Windsor); and in Australia (Melbourne, Adelaide, Perth, and Sydney); the Serbian Church in the USA (Detroit) and Canada (Toronto); the Bulgarian Orthodox Church (Melbourne); and the Evangelical Methodist and Adventist churches in Australia, among others.

In Melbourne, there is also a Macedonian Evangelical Methodist Church, whose members are mostly Macedonians from the Strumica region. In the United States, there is a church called the Macedonian Baptist Church, which has an African-American congregation. Although this church has adopted the biblical name "Macedonia," it has no connection to the Republic of Macedonia or the Macedonian people. Among the clergy and high-ranking clergy of the aforementioned churches, especially in the Catholic, Anglican, and Evangelical Methodist Churches, there are several Macedonians who proudly defend the name and truth of the Macedonian people and the Republic of Macedonia.

The largest number of emigrants from Ljubojno who have scattered around the world have been and continue to be active primarily in the Macedonian Orthodox Churches. These include the following:

In Detroit, Michigan, at the Macedonian Orthodox Church (MOC) of the Holy Mother of God, the following individuals have been active: Jonce (Dzhan) and Milka Hristov (Rajchovski), Vlado Pasharikovski (the first president of the Administration), Jandrija and Asimenj Mitrovic (Pasharikovski), Nik Najdovic (Karapashovski), Goce Stefanovski (Dzajkovski), Boshko Rajchovski-Pelisterski, Ratko Trifunovski, Mitre, Vasil, Slavche, and Dane Vasilevski, Metodija Nivicki, and others.

In Detroit, Michigan, at the MPC St. George Kratovski, the following individuals have been active: Lazo and Bona Nanoski, Spiro Masraldziovski, Stojche Panchevski, Goce Stefanovski (Dzajkovski), Vlado Vidinovski, Vlado Sherdenkovski, Bogoja Vrzovski, and others.

In Lackawanna, New York, at the MPC Ss. Cyril and Methodius, the following individuals have been active: Cvetko Fotevski, Branko Petkovski, and Danica Germanska. In Syracuse, New York, at the MPC St. George, Tale Germanski is active.

In New York, New York, at the MPC St. Clement of Ohrid, Zoran Kotevski (Milevski) is active. In Chicago, Illinois, at the MPC St. Cyril and Methodius and St. Petka, the following individuals have been active: Pavle Srbinovski, Pavle and Zorka

Сиракјуз, Њујорк, во МПЦ Свети Ѓорѓи активен е Тале Германски.

Во Њујорк, Њујорк, во МПЦ Свети Климент Охридски активен е Зоран Котевски (Милевски). Во Чикаго, Илиноис, во МПЦ Свети Кирил и Методиј и Света Петка досега активни биле: Павле Србиновски, Павле и Зорка Грежловски, Фоте и Лидија Спировски (Пашариковски), Борис Германски, Митре и Петре Ничевски, Васил Димовски.

Во Гери, Индијана, во МПЦ Свети Петар и Павле досега активни биле: Љупчо и Спаса Стојановски (Германски), Методија Калевски и Ристо и Вера Дораковски.

Во Синсинати, Охајо, во МПЦ Свети Илија активен бил Кире Карапашовски.

Во Кентон, Акрон и Маслон, Охајо, во МПЦ Свети Никола досега активни биле: Ванчо Дораковски, Миливој Паспаловски, Ристо Карапаша и Владе Алабаковски.

Во Лореин, Охајо, во МПЦ Свети Климент Охридски досега активни биле: Никола Стасовски, Илија Денкин, Спасе Шалковски и Трајан Думбовски

Во Лос Анџелес, Калифорнија, во МПЦ Света Богородица досега активни биле: Илија и Миле Паспаловски, Владе Николовски (Јанкуловски), Никола (Коле) Николовски.

Во Јужна Флорида, во МПЦ Свети Димитрија досега активни биле: Стојче и Јосиф Грежловски, Васил Стефановски (Џајковски), Славе Пашариковски, Владе Лембовски и Бошко Рајчовски-Пелистерски.

Во Темпа, Флорида, во МПЦ Свети Јован досега активни биле:

Павле и Зорка Грежловски и Васил Јаневски. Во Аризона во црквата досега активни биле: Јонче Томулевски и Ристо Спировски (Пашариковски).

Во Торонто, Онтарио, во МПЦ Свети Климент Охридски и Свети Илија досега активни биле: Славе Николовски-Катин, Владе Марковски, Петре Василевски (Клунковски), Сандра и Јосиф Ничевски, Наум и Гордана Пашариковски, Кичо Нановски, Крстин Мартиновски, Јонче, Петре и Славе Паспаловски, Кичо Нивички и многу други.

Во Виндзор, Онтарио, во МПЦ Свети Никола досега активни биле: Џон Крстинович (Лубаровски), Борис Ревин, Борис Наумовски (Дупенски), Трајан Митревски (Врчковски), Владе Лембовски, Томе Масларџиовски, Кичо Шалковски, Јонче Пашариковски, Бошко Милевски, Ванчо Пашариковски, Васил Симовски (Дораковски) и други.

Во Австралија, исто така, љубанци биле активни во поголем број македонски православни цркви. Така, Спасе Ложенковски бил еден од најактивните во црквата Свети Димитрија во Волонгонг, Лазо Јанковски во црквата Свети Никола во Перт, Јонче Петревски, Петре Петревски Цветко и Славе Милевски, Зоран Лембовски и други во црквите во Мелбурн, Ѓорѓи Баковски во црквата Света Петка во Сиднеј, Наум Бубутиовски и Спиро Манивиловски во црквата Свети Наум Охридски во Њукасл и други.

Во Европската унија, љубански активисти досега биле: Митре Грковски, Ристо Наумовски, Владо и Страшо Томулевски, Стево Јанкуловски, Илинка Јанкуловска, Вангел Бубутиовски и други.

Grezhlovski, Fote and Lidija Spirovski (Pasharikovski), Boris Germanski, Mitre and Petre Nichevski, and Vasil Dimovski.

In Gary, Indiana, the following individuals have been active at the Saints Peter and Paul Orthodox Church: Ljupcho and Spasa Stojanovski (German), Metodija Kalevski, and Risto and Vera Dorakovski.

In Cincinnati, Ohio, Kire Karapashovski has been active at the Saints Ilija Orthodox Church. In Kenton, Akron, and Maslon, Ohio, the following individuals have been active at the Saints Nikola Orthodox Church: Vancho Dorakovski, Milivoj Paspalovski, Risto Karapasha, and Vlade Alabakovski.

In Lorain, Ohio, the following individuals have been active at the Saints Kliment Ohridski Orthodox Church: Nikola Stasovski, Ilija Denkin, Spase Šalkovski, and Trajan Dumbovski.

In Los Angeles, California, the following individuals have been active at the Saints Bogorodica Orthodox Church: Ilija and Mile Paspalovski, Vlade Nikolovski (Jankulovski), and Nikola (Kole) Nikolovski. In South Florida, at the MPC St. Dimitrija, the following individuals have been active: Stojche and Josif Grezhlovski, Vasil Stefanovski (Djajkovski), Slave Pasharikovski, Vlade Lembovski, and Boshko Rajchovski-Pelisterski.

In Tempe, Florida, at the MPC St. Jovan, the following individuals have been active: Pavle and Zorka Grezhlovski, and Vasil Janevski. In Arizona, the following individuals have been active at the church: Jonce Tomulevski and Risto Spirovski (Pasharikovski).

In Toronto, Ontario, at the MPC St. Kliment Ohridski and St. Ilija, the following individuals have been active: Slavè Nikolovski-Katin, Vlade Markovski, Petre Vasilevski (Klunkovski), Sandra and Josif Nichevski, Naum and Gordana Pasharikovski, Kicho Nanoski, Krstin Martinovski, Jonche, Petre, and Slave Paspalovski, Kicho Nivichki, and many others.

In Windsor, Ontario, at the Macedonian Orthodox Church of St. Nicholas, the following individuals have been active: John Krstinovich (Lubarovski), Boris Revin, Boris Naumovski (Dupenski), Trajan Mitrevski (Vrchkovski), Vlade Lembovski, Tome Maslardziovski, Kicho Shalkovski, Jonce Pasharikovski, Boshko Milevski, Vancho Pasharikovski, Vasil Simovski (Dorakovski), and others.

In Australia, Ljubanci have also been active in a number of Macedonian Orthodox churches. For example, Spase Lozhenkovski was one of the most active members of the church of St. Dimitrija in Wollongong, Lazo Jankovski in the church of St. Nicholas in Perth, Jonce Petrevski, Petre Petrevski, Cvetko and Slave Milevski, Zoran Lembovski, and others in the churches in Melbourne, Gjorgi Bakovski in the church of St. Petka in Sydney, Naum Bubutiovski and Spiro Manivilovski in the church of St. Naum Ohridski in Newcastle, and others.

In the European Union, activists from Ljubljana have included: Mitre Grkovski, Risto Naumovski, Vlado and Strasho Tomulevski, Stevo Jankulovski, Ilinka Jankulovska, Vangel Bubutiovski, and others.

Църквата Свети Илија / The Church of Saint Elijah

Училиштето „Димират Влахов“ / “Dimirat Vlahov” School

Панорама на Љубојно / Panorama of Ljubojno

Новото училиште „Димираш Влахов“ / The new school “Dimirat Vlaho

ДЕЛ ШЕСТ

МОИТЕ БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

ДЕЛ ОД МОЈАТА БИОГРАФИЈА

ДОБИТНИК НА НАГРАДАТА „КРСТЕ ПЕТКОВ МИСИРКОВ“ НА ЗНМ ВО 1992 ГОДИНА

НАГРАДИТЕ НА „ПЕЛАГОНИСКИ КУЛТУРНО-НАУЧНИ СРЕДБИ“ И НА „ЉУБАНСКИТЕ ИСЕЛЕНИЧКИ СРЕДБИ“

НАГРАДАТА ЗА „ЖИВОТНО ДОСТИГНУВАЊЕ ЗА 2022“ НА ОМД ОД ВАШИНГТОН

МОЈАТА 50-ГОДИШНА ПУБЛИЦИСТИЧКА ДЕЈНОСТ

Покрај Е̄ге̄ј Македонски
Покрај Вардар Македонски
И ӣод Пирин Македонски
Славно име, не̄покорно

Народна ӣесна

PART SIX

MY BIOGRAPHICAL DATA

PART OF MY BIOGRAPHY

WINNER OF THE "KRSTE PETKOV MISIRKOV" AWARD OF THE AJM IN 1992

THE AWARDS OF THE "PELAGONIAN CULTURAL-SCIENTIFIC MEETINGS" AND THE "LJUBOJNO EXPATRIATE GATHERINGS"

2022 UMD LIFETIME ACHIEVEMENT AWARD FROM WASHINGTON

MY 50 YEARS PUBLICISTIC ACTIVITIES

Along the Aegean - Macedonias
Along the River Vardar - Macedonias
Under the Pirin Mountain - Macedonians
Glorious name, unconguerable

Folk song

СВЕТО
ПИСМО
МАКЕДОНИЈА

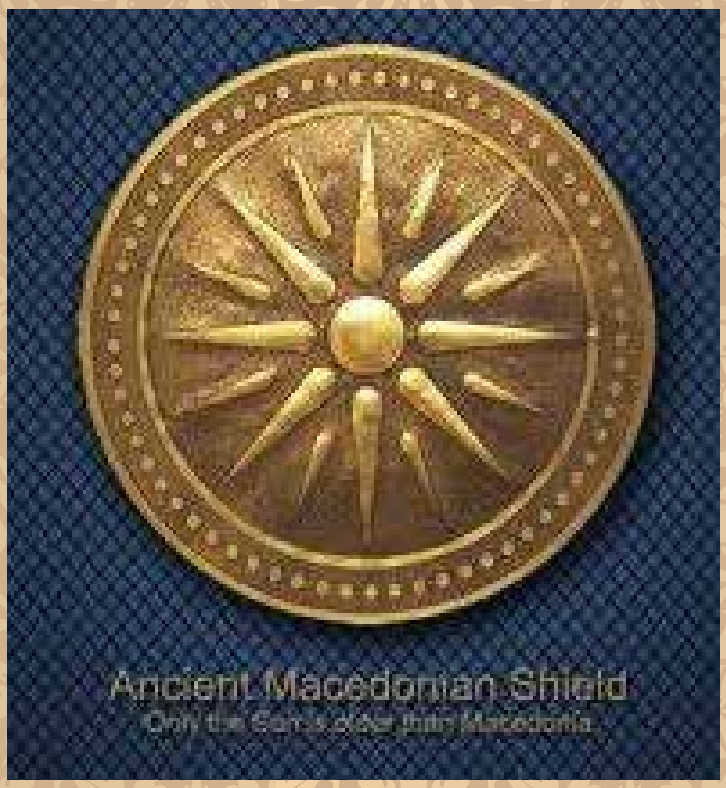
Ancient Macedonian Shield

ПОВОД
СПИСАНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, КУЛТУРА, ИСТОРИЈА И ОПШТЕСТВЕНИ ПРАШАЊА
YEAR 13 JANUARY 2022
ГОДИНА 13 ЈАНУАРИ 2022
POVOD
PRICE 5.00 AUD No. 55
ЦЕНА: 5,00 АУД Бр. 55
ISSN 0812-9401

ДЕЛ ОД МОЈАТА БИОГРАФИЈА

Читателот да направи подобра слика за ова моето дело, ќе се потрудам да започнам со мојата биографија. Имено, моето име е Славе Николовски Катин, меѓутоа јас сум познат само како Славе Катин. Јас сум човекот кој сум голем вљубеник во книгата, во мојата родна Преспа, во Охрид, во етничка Македонија и македонскиот народ, како и во Македонската православна црква Охридска архиепископија и во Македонците насекаде во светот. Познат сум на македонската и на меѓународната јавност по моите бројни публикации, новинарски и научни трудови кои се посветени, главно, на етничка Маке-донија и на животот на Македонците во иселеништвото.

Исто така, мојата работа и творештво се однесува и на низа други аспекти поврзани со македонското иселениш-тво, како и со културата, литературата, јазикот, историјата, журналистиката и религијата. Јас сум автор на шеесет и пет публикации, од кои 22 со името Македонија, на дваесет монографии за познати личности од иселеништвото и Република Македонија, на десетина дела посветени на религијата и МПЦ-ОА, на десетина лексикографски изданија, на сто и шеесетина научни трудови презентирани на различни симпозиуми, научни трибини и други собири. Исто така, автор сум на над пет илјади нови-нарски текстови и други единици од науката, фељтони, репортажи, осврти, портрети, преводи од литературата, јазикот, религијата и културата на англиски и на македонски јазик, како и на друг вид текстови и материјали.

Не припаѓам на политичка партија, бидејќи јас сум припадник на етничка Македонија, на Македонците во иселеништвото и на Македонската православ-на црква-Охридска архиепископија (МПЦ - ОА), која како институција игра значајна улога во опфаќањето и сплотеноста на Македонците надвор од Македонија, особено во прекуокеан-ските земји и насекаде во светот.

Роден сум на 19 август 1941 година во Долна Преспа, во куќа која во тој пе-риод ја заплискувале брановите на Преспанското Езеро, во непосредна близина на старата населба Наколец. Јас сум роден точно на почетокот на Втората светска војна, кога Хитлеровска Германија, опијанета од идеологијата на фашизмот, се крена против целиот свет, верувајќи дека има сили да завладее со него.

Во мојата биографија е забележано дека извесен период по моето раѓање, семејството се преселува во Љубојно, од каде е мојата мајка Сандра. До завршувањето на осумгодишното училиште во Љубојно и средното училиште во Скопје го носев презимето на мајка-ми – Грежловски, а потоа на факултет во Белград продолжив со презимето на мојот биолошки татко Ристо (Барџевски) – Николовски. Во Љубојно го минав поголемиот дел од детството и од младоста, а се навраќам во него скоро цел живот. Таму имаме семејна библиотека со околу 4.000 книги. Во Љубојно од мали нозе го почувствував тешкиот печалбарски живот на луѓето од Преспа, особено преку печалбарската сага на дедо му Алексо (Алек) Ристов – Грежлов во Детроит, мајка ми Сандра и очивот Јосиф Ничевски во Торонто

Основното и осумгодишното училиште (со мала матура) го завршив во училиштето „Димитар Влахов" во Љубојно, а Средно техничкото училиш-те, геодетски отсек во училиштето

PART OF MY BIOGRAPHY

To provide the reader with a clearer understanding of my work, I will begin by sharing a bit about myself. My name is Slavè Nikolovski Katin, but I am more commonly known as Slavè Katin. I am deeply passionate about books, my homeland Prespa, Ohrid, and the Macedonian people, as well as the Macedonian Orthodox Church of the Ohrid Archbishopric. I am recognized both in Macedonia and internationally for my extensive body of work, including numerous publications, journalistic contributions, and scientific research, all of which primarily focus on ethnic Macedonia and the lives of Macedonians in the diaspora.

My work and creativity extend to various areas related to the Macedonian diaspora, including culture, literature, language, history, journalism, and religion. I am the author of sixty-five publications, 22 of which focus on Macedonia, along with twenty monographs on prominent figures from both the diaspora and the Republic of Macedonia. Additionally, I have authored a dozen works dedicated to religion and the Macedonian Orthodox Church (Ohrid Archbishopric), a dozen lexicographic editions, and 160 scientific papers presented at various symposiums, scientific forums, and other events. I am also the author of over five thousand journalistic texts and other scholarly works, including feuilletons, reports, reviews, portraits, translations of literature, language, religion, and culture in both English and Macedonian, as well as other types of materials.

I am not affiliated with any political party because my allegiance is with ethnic Macedonia, the Macedonian diaspora, and the Macedonian Orthodox Church – Ohrid Archbishopric (MOC-OA). This institution plays a vital role in fostering the inclusion and unity of Macedonians abroad, especially in overseas countries and across the globe.

I was born on August 19, 1941, in Lower Prespa, in a house that was once kissed by the waves of Lake Prespa, near the old settlement of Nakolets. I was born at the outset of World War II, a time when Hitler's Germany, driven by the ideology of fascism, rose up against the world, believing it had the power to dominate it.

My biography notes that, some time after my birth, the family moved to Ljubojno, my mother's hometown. Until I finished elementary school in Ljubojno and high school in Skopje, I bore my mother's surname, Grezhlovski. However, at university in Belgrade, I adopted the surname of my biological father, Risto (Bardzevski) – Nikolovski. I spent most of my childhood and youth in Ljubojno, and I have returned there almost throughout my entire life. We have a family library there with about 4,000 books. In Ljubojno, from a young age, I experienced the difficult migrant life of the people of Prespa, particularly through the migrant journey of my grandfather Alekso (Alek) Ristov – Grezhlov in Detroit, my mother Sandra, and my stepfather Josif Nichevski in Toronto.

I completed my primary and eight-year schooling (with a small matura) at the "Dimitar Vlahov" school in Ljubojno, and then attended the Secondary Technical School, Geodetic Department, at the "Zdravko Cvetkovski" school in Skopje. I studied Geodesy for two years at the Higher Geodetic School in Belgrade, then studied for a year in Toronto, and

„Здравко Цветковски“ во Скопје. Студирав две години Геодезија на Вишата геодетска школа во Белград, потоа се школував една година во Торонто, а дипломирав на Катедрата за англиски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универ-зитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје.

Во брак сум педесет и две години со Нада Николовска, родена Иванова, во Виница во 1949 година. Таа денес е пензионерка, а беше советник и инспектор по македонски јазик во Бирото за развој на образованието и наука при Министерството за образование на Република Македонија. Таа е автор на дваесетина учебници и друга литература и на повеќе од дваесет дидактички дела по македонски јазик кои значат голем придонес во наставниот процес во училиштата во Македонија. Нејзините дела, во исто време се и афирматори и бранители на македонскиот јазик и литературата во земјата и светот.

Ние имаме две деца: Синот Александар,(Алек - кој го носи името на неговиот прадедо Алексо - Алек). Александар е роден во Скопје во 1974 година. Тој е магистер по ветеринарна медици-на. И ќерката Дафинка,(која го носи името на пра-пра бабата Дафина, (мајка на очувот Јосиф) родена е во Штип во 1975, професор по англиски, и македонски јазик. Александар е женет со Радмила Николовска, родена Чрчева, во Гостивар во 1974 година, доктор по ветеринарни науки и професор на Ветеринарниот факултет во Скопје.

Тие имаат три ќерки, Сандра Николовска - Катин, родена во Скопје во 2003 година, која го носи името на мојата покојна мајка Сандра. На нејзиниот шести роденден објавив пригодна монографија со цртежи што таа ги направи во градинката и фотографии од нејзиното предшколско детство. Втората нивна ќерка Костадина (Дина) Николовска - Катин, е родена во Скопје во 2006 година. И на нејзиот шести роденден објавив пригодна монографија. Третата ќерка на Радмила и Александар, Надја Николовска-Катин, која го носи името на бабата Нада, е родена во 2016 година и за неа објавив пригодна монографија, кога имаше шест години.

Дафинка, пак, е мажена за Џампаоло Скатоца познат како Џипи (Giam-paolo Scatozza - Jippi) роден во Рим, Италија. Тој завршил Музичка академија во Рим и сега е џез музичар, (бубневи) и професор по музика, со кого имаат една ќерка Изабел (Isabel) Катин – Скатоца родена во Торонто во 2006 година и синот Масимо (Massimo) Катин – Скатоца, роден во Торонто во 2007 година. И на нивните шести родендени објавив пригодни монографии со цртежи што тие ги направија и фотографии од нивното предшколско детство. Изабел, е и автор на тријазичната стихозбирката „Дождот“, (2017), која беше промови-рана на „Печалбарските средби“ во Љубојно на 02, 08 2017 година на големиот македонски национален празник Илинден.

Инаку, по завршувањето на средното образование, неколку години работев како геометар во Собранието на Општината Ресен. Како студент во Белград, во почетокот на 1966 година заминав за Канада, каде останав четири години. Во Торонто се школував една година на специјализираниот Институт за англиски јазик и литература „Раерсон“.

Извесен период работев како геодет, а проја-вував активност и во македонската колонија во Торонто. Еден мандат, во 1968 година, бев генерален секретар на Црковната управа на Македонската православна соборна црква “Свети Климент Охридски” во овој град. Паралелно се занимавав со новинарство, активно соработувајќи со списанието “Духовна искра” од Торонто, но и со други печатени и електронски маке-донски медиуми во Канада и Соединетите Американски Држави.

Во летото 1970 година, по препорака на тогашниот југословенски амбасадор Митко Чаловски се вратив во Македонија како студент на Владата на тогашна Социјалистичка Република Ма-кедонија, преку Матицата на иселени-ците од Македонија. Заедно со неколку македонски студенти од Канада и Австралија имав статус и бенефиции како странски студент во Македонија, со цел, пак, да се вратам во Канада.

Меѓутоа, во 1972 година стапив во брак со Нада Иванова, тогаш професор по македонски

graduated from the Department of English Language and Literature at the "Blaze Koneski" Faculty of Philology at "St. Cyril and Methodius" University in Skopje.

I have been married for fifty-two years to Nada Nikolovska, née Ivanova, born in Vinica in 1949. She is now retired but was a Macedonian language advisor and inspector at the Bureau for the Development of Education and Science in the Ministry of Education of the Republic of Macedonia. She is the author of twenty textbooks and other educational materials, as well as more than twenty didactic works in the Macedonian language. Her contributions have significantly enriched the teaching process in schools in Macedonia. Moreover, her works serve as important affirmations and defenders of the Macedonian language and literature both in the country and abroad.

We have two children: our son, Aleksandar (Alek), named after his great-grandfather Alekso (Alek). Aleksandar was born in Skopje in 1974 and holds a master's degree in veterinary medicine. Our daughter, Dafinka, was born in Shtip in 1975 and is named after her great-great-grandmother, Dafina (mother of her stepfather Josif). Dafinka is a professor of English and Macedonian language. Aleksandar is married to Radmila Nikolovska, née Chrcheva, born in Gostivar in 1974. She holds a doctorate in veterinary sciences and is a professor at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje.

They have three daughters: Sandra Nikolovska-Katin, born in Skopje in 2003, who was named after my late mother, Sandra. On her sixth birthday, I published a special monograph featuring drawings she made in kindergarten and photographs from her preschool years. Their second daughter, Kostadina (Dina) Nikolovska-Katin, was born in Skopje in 2006, and I published a special monograph for her on her sixth birthday as well. Their third daughter, Nadja Nikolovska-Katin, born in 2016 and named after her grandmother Nada, also had a special monograph published for her on her sixth birthday.

Dafinka is married to Giampaolo Scatozza, known as Jippi, who was born in Rome, Italy. He graduated from the Academy of Music in Rome and is now a jazz musician (drums) and music teacher. Together, they have a daughter, Isabel Katin-Scatozza, born in Toronto in 2006, and a son, Massimo Katin-Scatozza, born in Toronto in 2007. On their sixth birthdays, I also published special monographs with drawings they made and photos from their preschool childhood. Isabel is the author of a trilingual poetry collection titled "The Rain" (2017), which was promoted at the "Expatriates' Gatherings" in Ljubojno on August 2, 2017, during the great Macedonian national holiday, Ilinden.

After completing my secondary education, I worked for several years as a surveyor in the Assembly of the Municipality of Resen. As a student in Belgrade, I left for Canada in early 1966, where I stayed for four years. In Toronto, I studied for one year at the specialized Institute for English Language and Literature, "Ryerson."

For a period, I worked as a surveyor and was also active in the Macedonian community in Toronto. In 1968, I served as the general secretary of the Church Administration of the Macedonian Orthodox Cathedral Church "St. Kliment Ohridski" in Toronto for one term. In parallel, I was involved in journalism, actively collaborating with the magazine *Duhovna iskra* from Toronto, as well as with other printed and electronic Macedonian media in Canada and the United States.

In the summer of 1970, upon the recommendation of the then-Yugoslav ambassador Mitko Chalovski, I returned to Macedonia as a student sponsored by the Government of the Socialist Republic of Macedonia, through the Macedonian Emigrants' Association. Along with several Macedonian students from Canada and Australia, I was granted the status and benefits of a foreign student in Macedonia, with the understanding that I would eventually return to Canada.

However, in 1972, I married Nada Ivanova, a professor of Macedonian language and literature at the time, and decided to continue living in Macedonia, specifically in the ancient city of Ohrid. After graduating from the Faculty of Philology in 1974, I worked for four years as a coordinator and professional translator at the Hydrobiological Institute in Ohrid, during the period of research on Lake Ohrid,

јазик и литература и продолжив да живеам во Македонија, во древниот Охрид. По дипломирањето на Филолошкиот факултет (1974), четири години работев како координатор и стручен преведувач во Хидробиолошкиот завод во Охрид, во периодот на истражувањето на Охридското Езеро, утврдено со Договорот помеѓу Заводот и Смитсоновата фондација од Вашингтон. Во овој период, интензивно работев на повеќе преводи од научен и стручен карактер, од македонски на англиски јазик и обратно, за потребите на Заводот, но и на низа преводи на англиски јазик на научни трудови објавувани во земјата и странство.

Од 1979 до 1984 година, бев во Матицата на иселениците од Македонија, каде ја водев Информативната служба и работев како преведувач и новинар во списанието "Македонија". Од 1984 до 1990 година работев во Републичката конференција на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Македонија (РК ССРНМ), каде го уредував "Информативниот преглед" и други информативни публикации на оваа општествена организација.

Во исто време, од Претседателството на РК на ССРНМ бев именуван за раководител на Службата за информирање, за секретар на Комисијата на РК ССРНМ за меѓунационални односи и бев секретар на Одборот за остварување на улогата на ССРНМ во сферата на религијата и верските заедници.

Од 1991 до 1998 година бев именуван од Собранието на Република Македонија, (како самостојна и независна држава) да ја вршам функцијата потпретседател на Републичката комисија за односи со верските заедници. Во 1999 година повторно се вратив во Матицата на иселениците од Македонија, тогаш веќе трансформирана во Министерство за иселеништво, кое, по една реконструкција на Владата, е рангирано (деградирано) во Агенција за иселеништво. Со цел поангажирано да се посветам на иселеништвото,како и да се ослободам од политичките стеги, во 2001 година, ја напуштив Агенцијата и заминав во предвремена пензија.

Меѓутоа, во овие дваесет и пет години по пензионирањето, сум активен во издавачката дејност. Како главен и одговорен уредник на една од престижните издавачката куќа Книгоиздателството "Македонска искра" од Скопје, постигнав видни резултати во издаваштвото, особено во учебникарството.

Притоа, уредив и објавив неколку стотини наслови од кои најголем број се учебници и дидактичка литература, кои значат голем прилог и придонес во образовните процеси во Република Македонија и за учениците во дијаспората, а кои беа одобрени од Министерството за образование и наука на Република Македонија, потоа дела на македонски иселеници, асоцијации и организации од Канада, САД, Австралија и Европ-ската Унија, како и книги на бројни познати и непознати автори од Македонија, како и дела од моето творештво.

Како функционер на Владата на Република Македонија, бев на посети и разговори кај поглаварите на Романската, Украинската, Руската и Српската православна црква, потоа во Цари-градската патријаршија во Истанбил и Ватикан во Рим. Исто така, бев и во делегацијата на Владата на Република Македонија за погребот на Мајка Тереза во Калкута, Индија, а многу пати патував со делегации на Македонската православна црква - Охридска архиепископија за Канада, Соединетите Американски Држави, Австралија, европски земји, Турција и Израел.

Мојот богат творечки опус од 66 публикации за период од 50 години се должи на мојата љубов кон книгата и пишаниот збор, на почитта и љубовта за Македонија, за Македонската православна црква (ОА) и чувството дека сум дел од Македонците во поделена Македонија и во иселеништвото во прекуокеанските земји и насекаде во светот. Затоа, овој пат ќе ги претставам само насловите на моите публикации и дел од моите други активности како публицист, новинар и еден вид аналитичар на Македонците во иселеништвото.

Така, моето прво авторско дело е ***„Англиско-македонскиот лимнолошки лексикон (1986),*** (на англиски и македон-ски) а до денес,

which had been established through an agreement between the Institute and the Smithsonian Foundation in Washington. During this time, I worked intensively on several scientific and professional translations, from Macedonian to English and vice versa, for the needs of the Institute. I also translated a series of scientific papers into English, which were published both domestically and internationally.

From 1979 to 1984, I worked at the Registry of Emigrants from Macedonia, where I headed the Information Service and served as a translator and journalist for the magazine *Macedonia*. From 1984 to 1990, I worked at the Republican Conference of the Socialist Union of the Working People of Macedonia (RC SSRNM), where I edited the *Information Review* and other informative publications for this social organization.

At the same time, I was appointed by the Presidency of the RC of the SSRNM as Head of the Information Service, Secretary of the RC Commission for Interethnic Relations, and Secretary of the Committee for the Realization of the SSRNM's Role in the Sphere of Religion and Religious Communities.

From 1991 to 1998, I was appointed by the Assembly of the Republic of Macedonia (as an independent and sovereign state) to serve as Vice President of the Republic Commission for Relations with Religious Communities. In 1999, I returned to the Registry of Emigrants from Macedonia, which had by then been transformed into the Ministry of Emigration. Following a government reorganization, it was later downgraded to the Agency for Emigration. In 2001, in order to devote myself more fully to the diaspora and to free myself from political constraints, I left the Agency and took early retirement.

From 1979 to 1984, I worked at the Registry of Emigrants from Macedonia, where I headed the Information Service. However, in the twenty-five years following my retirement, I have remained active in the publishing industry. As the editor-in-chief of the prestigious *Makedonska Iskra* Publishing House in Skopje, I have achieved significant results in publishing, particularly in the field of textbooks.

During this time, I have edited and published several hundred titles, the majority of which are textbooks and didactic literature. These works have made a great contribution to the educational process in the Republic of Macedonia, as well as to students in the diaspora. They have been approved by the Ministry of Education and Science of the Republic of Macedonia. Additionally, I have published works by Macedonian diasporas, associations, and organizations from Canada, the USA, Australia, and the European Union, as well as books by numerous well-known and lesser-known authors from Macedonia, including works of my own creation.

As an official of the Government of the Republic of Macedonia, I visited and held discussions with the heads of the Romanian, Ukrainian, Russian, and Serbian Orthodox Churches, as well as with officials at the Patriarchate of Constantinople in Istanbul and the Vatican in Rome. I was also part of the Government of the Republic of Macedonia's delegation for the funeral of Mother Teresa in Calcutta, India, and have traveled many times with delegations from the Macedonian Orthodox Church - Ohrid Archbishopric to Canada, the United States, Australia, European countries, Turkey, and Israel.

My extensive body of work, consisting of 66 publications over the span of 50 years, is a reflection of my deep passion for books and the written word, as well as my profound respect and love for Macedonia, the Macedonian Orthodox Church (MOC), and my sense of belonging to the Macedonian people—both in divided Macedonia and across the global diaspora. In this instance, I will focus on sharing the titles of my publications and highlight some of my other activities as a publicist, journalist, and a kind of analyst of the Macedonian community abroad.

Thus, my first work of authorship is the ***"English-Macedonian Limnological Dictionary" (1986),*** (in English and Macedonian) and to date, the following works of mine deserve special attention: "***Macedonian Holocaust", (1990), "Macedonian Or-***

посебно внимание заслужуваат следните мои дела: ***„Македонски холокауст“, (1990),*** ***„Македонските православни црковни општини во Австралија, Канада и САД“ (1991), „Во Австралија како дома“ (1992), „Македонскиот иселенички печат“ (1993), „Печалбарски копнеж“ (1993), „Македонски иселенички паноптикум“ (1996), „Иселенички хоризонти“ (1999),), „Моите патувања низ светот“ (2001), „Македонците во САД и Канада“ (2002)*** (на македонски и на англиски јазик), ***„Илинден 1903-2003 и македонските иселеници“ (2003), „Иселеничка вртелешка“ (2008), и „Светот на дланка“ (2014)*** (на македонски јазик), како и на публикациите ***„По патеките на Евлија Челебија“ (2007)*** (на турски јазик) и ***„Love Stories“ („Љубовни приказни“) (2011)*** (на англиски јазик), ***“Macedonians in the World” „Македонците во светот“ (2017)*** и ***„Преспанска разгледница“ (2020)*** (на македонски јазик). ***„Македонски иселенишки меридијани“ (2017)*** (на македонски), како и ***„Израел и Македонија“ (2017)*** (на англиски, македонски и хебрејски), ***„Избор на трудови“ (2023)*** (на македонски јазик). ***„Огледало“ (2023)*** (на македонски и англиски), ***“Selected papers for Macedonia”, („Избрани текстови за Македонија“), (2024)*** (на англиски јазик), ***„Репортажи за светски метрополи“, 2025*** (на македонски) и 66-та публикација монографија ***„Славе Катин – живот и дела“, (2025)*** (на македонски и англиски),

Особено внимание заслужуваат моите монографии ***„Атанас Близнаков“*** од Гери, САД (I издание) (2000/2017), ***„Андреа Бранов“*** од Мелбурн (2001), ***„Семејството Јановски“*** од Торонто, (2002), ***„Светле (Стив) Стамевски“*** од Детроит, САД (2005), ***„Митрополитот Кирил“*** од Македонија (2007), ***„Ѓорѓи (Џорџ) Томов“*** од Њујорк (2007), ***„Бошко Рајчовски–Пелистерски“*** од Фло-рида, САД (2008), ***„Петар Стаматов“*** од Чикаго, САД (2010), ***„Ѓорѓија–Џорџ Атанасоски“*** од Флорида, САД (I издание) (2012/2015), ***„Атанас Близнаков“*** од Гери, САД (II издание) (2015/2017) (на македонски и англиски јазик), и ***„Есма Реџепова-Теодосиевска“*** од Скопје (2015), (на македонски, англиски и ромски јазик), како и делата: ***„Гога Печенковски“*** од Ресен (2004) и ***„Силјан Мицевски“*** од Битола (2022) со Ѓорѓи Лумбуровски, (на македонски јазик), како и ***“Монографија Видиновски“*** (2020) (на македонски и англиски јазик).

Исто така, автор сум на монографиите за големите македонските бизнисмени ***„Бјагој Механџиски-Зегин“*** (2025) на 500 страници и ***„Гојко Јаковлевски, алиас Гоце Македонски“*** (2025) на 300 страници, на македонски и англиски јазик, кои, за жал (па и за страм) од непознати причини, бизнисмените не го финансираа печатењето на своите богати и значајни монографии, туку јас како автор морав да ги отпечатам потребните броеви.

Коавтор сум и на следните дела: ***„Придонесот на Македонија во светската цивилизација“ (2004), „Од Панонија до Егеј“ (2007),*** (на македонски) со академик д-р Антоније Шкокљев-Дончо, ***„Македонија во античко време“ (2010) и „Балканот и Македонија“ (2014)*** (на англиски) со академик д-р Антоније Шкокљев-Дончо и Ристо Стефов, потоа ***„Во чест на Св. Кирил и Методиј“ (1994), „Ореолот на Дева Марија и Света Богородица Слимничка во Преспа“ (2007),*** (на македонски) со проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ, и ***„40 поклонения пред гробот на свети Кирил во Рим“ (2008)*** (на македонски), со проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ и епископ Климент, како и делата ***„Македонски вознес“ (1994)*** (на македонски и англиски), ***„Поетски иселенички меридијани“ (1995)*** и ***„Илинден 1903 во Хамбург“ (1997),*** (на македонски јазик) трите со Фиданка Танаскова, како и ***„Илинден во Љубојно и Преспа“ (2013)*** (на македонски и англиски) со Бошко Рајчовски–Пелистерски и романот ***„Александар Македонски“*** со Ѓорѓи (Џорџ) Бранов

Исто така, познат сум и со лекси-кографските изданија за деца ***„Ајде да учиме македонски и англиски“ (1997)*** (на француски, германски), на турски, со Исние Шабан, албански, со Лирија Реџепи, влашки со Захарица Порчу и на ромски јазик со Љатив Демир, како и ***„Англиско-македонски биотехнички речник“ (1994),*** потоа ***“Англиско-македонски ветеринарен речник”(1996)*** со проф. Илинка Дракулевска-Грубовиќ и проф. Никола Јордановски, ***„Библиски речник“ (1997),*** со проф. м-р Петко Златески, ***„Водич низ комију-***

thodox Church Communities in Australia, Canada and the USA" (1991), "At Home in Australia" (1992), "***Macedonian Emigrant Press***" ***(1993), "Pechalbarski Kopnezh" (1993), "Macedonian Emigrant Panopticon" (1996), "Emigrant Horizons" (1999), "My Travels Through the World" (2001), "Macedonians in the USA and Canada" (2002) (in Macedonian and English), "Ilinden 1903-2003 and the Macedonian Emigrants" (2003), "Emigrant Carousel" (2008),*** and ***"The World in the Palm of Your Hand" (2014)*** (in ***Macedonian), as well as the publications "In the Paths of Evliya Çelebi" (2007) (in Turkish) and "Love Stories" (2011)*** (in English), ***"Macedonians in the World" (2017) and "Prespa Postcard" (2020)*** (in Macedonian). Macedonian Emigration Meridians" (2017) (in Macedonian), as well as ***"Israel and Macedonia" (2017)*** (in English, Macedonian and Hebrew), ***"Selected Works" (2023)*** (in Macedonian). ***"A Mirror" (2023)*** (in Macedonian and English), ***"Selected papers for Macedonia", (2024)*** (in English), ***"Reports for world metropolises", 2025*** (in Macedonian) and the 66th publication monograph ***"Slavè Katin- his life and works", (2025***) (in Macedonian and English),

Of particular note are my monographs "***Atanas Bliznakov"*** from Gary, USA (I edition) (2000), ***"Andrea Branov"*** from Melbourne (2001), "***The Janovski Family"*** from Toronto, (2002), ***"Svetle (Steve) Stamevski"*** from Detroit, USA (2005), ***"Metropolitan Kiril"*** from Macedonia (2007), ***"Gjorgji (George) Tomov"*** from New York (2007), ***"Bosko Rajchovski–Pelisterski"*** from Florida, USA (2008), "***Petar Stamatov"*** from Chicago, USA (2010), ***"Gjorgjija–George Atanasoski***" from Florida, USA (I edition) (2012), ***"Atanas Bliznakov***" from Gary, USA (II edition) (2017) (in Macedonian and English), and ***"Esma Redzepova-Teodosievska"*** from Skopje (2015), (in Macedonian, English and Romani), ***"Gjorgjija–George Atanasoski***" from Florida, USA (II edition) (2015), as well as the works: ***"Goga Pechenkovski"*** from Resen (2004) and ***"Siljan Micevski"*** from Bitola (2022) with Gjorgji Lumburovski, (in Macedonian), as well as ***"Monograph Vidinovski"*** (2020) (in Macedonian and English).

I am also the author of the monographs about the great Macedonian businessmen "Bjagoj Mehandziski-Zegin" (2025) on 500 pages and "Gojko Jakovlevski, alias Goce Makedonski" (2025) on 300 pages, in Macedonian and English, which, unfortunately (and even sadly) for unknown reasons, the businessmen did not finance the printing of their rich and significant monographs, but I as the author had to print the necessary numbers.

I am also a co-author of the following works: ***"Macedonia's Contribution to World Civilization" (2004), "From Pannonia to the Aegean" (2007),*** (in Macedonian) with Academician Dr. Antonije Shkokljev-Doncho, ***"Macedonia in Ancient Times" (2010)*** and ***"The Balkans and Macedonia" (2014)*** (in English) with Academician Dr. Antonije Shkokljev-Doncho and Risto Stefov, then ***"In Honor of St. Cyril and Methodius" (1994), "The Halo of the Virgin Mary and the Holy Mother of God Slimnička in Prespa" (2007),*** (in Macedonian) with prof.dr. Vera Stojčevska-Antić, and ***"40 Worships before the Tomb of Saint Cyril in Rome" (2008)*** (in Macedonian), with prof. Dr. Vera Stojčevska-Antić and Bishop Kliment, as well as the works ***"Macedonian Ascension" (1994)*** (in Macedonian and English), **"Poetic Emigrant Meridians"** ***(1995)*** and "***Ilinden 1903 in Hamburg" (1997),*** (in Macedonian) the three with Fidanka Tanaskova, as well as ***"Ilinden in Ljubojno and Prespa" (2013)*** (in Macedonian and English) with Boshko Rajchovski–Pelisterski and the novel ***"Aleksandar Makedonski"*** with Gjorgji (George) Branov

I am also recognized for the lexicographic publications for children ***"Let's Learn Macedonian and English" (1997)*** (in French, German), in Turkish, with Isnie Shaban, Albanian, with Lirija Rexhepi, Vlach with Zaharica Porchu and in Romani with Ljativ Demir, as well as ***"English-Macedonian Biotechnical Dictionary" (1994),*** then ***"English-Macedonian Veterinary Dictionary" (1996)*** with Prof. Ilinka Drakulevska-Grubovic and Prof. Nikola Jordanovski, ***"Biblical Dictionary" (1997),*** with Prof. Petko Zlateski, M.A., ***"Guide to Computer Terminology"*** (2000), with Stevan Tomovski.

I am also well-known for the numerous works and papers I have translated between Macedonian and English. These include ***The Village of Nevoljani-Lerinsko*** **(1986)** by Risto Kiradzhiev from

терската терминологија" (2000), со Стеван Томовски.

Познат сум и по преведените бројни дела и трудови од македонски на анг-лиски јазик и обратно, меѓу кои: ***„Селото Неволјани-Леринско" (1986)*** (од македонски на англиски) од Ристо Кираџиев од Торонто, на преводите на ***„Јубилејното издание посветено на 50-годишнината од основањето на Хидробио-лошкиот завод–Охрид", (1985),*** како и на ***„Развојот и исхраната на младите циприниди во Охридското Езеро" (1988),*** (од македонски на англиски), докторска дисертација на биологот д-р Милчо Точко од Охрид, ***„Страници за Македонија и Македонците" (1990)*** од Христо Андоновски, од Скопје и ***„Македонски стопански речник" (1990)*** на Стопанската комора на Македонија, како и други преводи на научни трудови од македонски на англиски јазик и обратно. Особено сум познат со преводот од англиски на македонски јазик на романот ***„Александар Македонски" (1988)*** од Улрих Вилкен.

Четири публикации се објавени за мене и моето творештво и тоа: „***Монографија за животот и делото, насловена „Катин" (2004),*** на македонски и на англиски јазик, книгата за мојат публицистичка дејност, насловена ***„Македонски иселенички портрет" (2004),*** на македонски јазик, од Борче Наумовски, поранешен министер за култура на Република Македонија, како и делата ***„Творештвото на Славе Катин" (I и II издание) (2021/2022)*** (на македонски и англиски јазик) од Душан Ристевски-Македон од Сиднеј, Австралија.

Особено внимание заслужуваат монографиите на нашите внучиња ***Сандра Николовска-Катин, Костадина (Дина) Николовска-Катин, Надја Николовска-Катин, Изабела Катин-Скатоца и Масимо Катин-Скатоца,*** за кои на нивните шести родендени објавив пригодни сликовници со текстови, цртежи и фотографии што тие ги направија до нивната шестгодишна возраст во текот на нивното предшколско детство. Притоа, посебно внимание заслужува Изабел, која е и автор на тријазичната стихозбирката ***„Дождот", (2017)*** (на англиски, италијански и македонски јазик), што беше промовирана во Љубојно на 02, 08 2017 година на големиот македонски национален празник Илинден.

Во текот на мојата работа и тво-речка дејност објавив лексикографски изданија, преводи од македонски на англиски јазик и обратно. Исто така, автор сум на над пет илјади новинарски текстови и други единици од науката, репортажи, осврти, портрети, преводи од литературата, јазикот, религијата и културата на англиски и на македонски јазик, како и на друг вид текстови и материјали што се објавени во земјата и во светот.

Сум бил акредитиран новинар од Македонија за ***„Австралиско-македонски неделник"*** од Мелбурн во период од три години и за ***„Меѓународна политика"*** од Белград. Поголемиот број од мојот опус на материјалите се однесува и е сврзан со активностите и животот на македонските православни црковни општини во Австралија, Канада, САД и Европската Унија, како и на македонските иселеници во прекуокеанските и европските земји, а 50-тина преводи од македонски на анг-лиски во рубриката „Од месец до месец" во списанието „Македонија" се однесуваат на културно-политичкиот и општест-вениот живот во Република Македонија.

Имам учествувано на шеесет и шест симпозиуми, трибини, конференции и друг вид сесии во земјата и во светот на кои имам презентирано, главно, реферати што се однесуваат на културата, литературата, јазикот и религијата, како и на информативната и друга дејност на македонските иселе-ници во прекуокеанските и во западно-европските земји.

Како активен новинар бев избран за секретар на Здружението на новинарите на Македонија, на која должност останав пет години. Потоа бев член на Претседателството и на Комисијата за меѓународна соработка на Здружението. Бев член и на ***„Советот на Центарот за странски јазици"*** во Скопје, на Издавачкиот совет на ***„Меѓународна политика"*** од Белград и член на ***„Друштвото на литературните преведувачи на Македонија***".

Toronto (Macedonian to English), the ***"Jubilee Edition Dedicated to the 50th Anniversary of the Establishment of the Hydrobiological Institute-Ohrid" (1985), The Development and Nutrition of Young Cyprinids in Lake Ohrid*** **(1988)** (both from Macedonian to English), and the doctoral dissertation of biologist Dr. Milcho Tochko from Ohrid. Additionally, I translated ***Pages for Macedonia and the Macedonians*** **(1990)** by Hristo Andonovski from Skopje and ***Macedonian Economic Dictionary*** **(1990)** by the Economic Chamber of Macedonia, along with other scientific papers from Macedonian to English and vice versa. I am particularly known for my translation of the novel ***Alexander the Great*** **(1988)** by Ulrich Wilken, from English to Macedonian.

Four publications have been dedicated to me and my work: a monograph on my life and work, titled ***Katin*** **(2004),** in both Macedonian and English; a book about my journalistic contributions, ***Macedonian Emigrant Portrait*** **(2004),** in Macedonian, by Borche Naumovski, former Minister of Culture of the Republic of Macedonia; and the works ***The Work of Slavè Katin*** (I and II editions) (2021/2022), in both Macedonian and English, by Dushan Ristevski-Makedon from Sydney, Australia.

Special attention should be given to the monographs of our grandchildren ***Sandra Nikolovska-Katin, Kostadina (Dina) Nikolovska-Katin, Nadja Nikolovska-Katin, Isabel Katin-Scatozza, and Massimo Katin-Scatozza***. On their sixth birthdays, I published picture books for each of them, which included texts, drawings, and photographs that they had created up to the age of six during their preschool years. Notably, Isabel deserves special recognition, as she is also the author of the trilingual poetry collection ***The Rain*** (2017), written in English, Italian, and Macedonian. This collection was promoted in Ljubojno on August 2, 2017, during the great Macedonian national holiday, Ilinden.

Throughout my work and creative endeavors, I have published lexicographic editions and translations from Macedonian to English and vice versa. Additionally, I am the author of over five thousand journalistic texts and various scientific contributions, including reports, reviews, portraits, and translations on literature, language, religion, and culture in both English and Macedonian. These works have been published in Macedonia and internationally.

I served as an accredited journalist from Macedonia for the *Australian-Macedonian Weekly* in Melbourne for three years, and also contributed to *International Politics* from Belgrade. A significant portion of my work focuses on the activities and lives of Macedonian Orthodox Church communities in Australia, Canada, the USA, the European Union, and other parts of the world. Additionally, I wrote around fifty translations from Macedonian into English for the column *From Month to Month* in the *Macedonia* magazine, covering the cultural, political, and social life in the Republic of Macedonia.

I have participated in sixty-six symposia, forums, conferences, and other types of sessions, both in the country and internationally. At these events, I primarily presented papers related to culture, literature, language, and religion, as well as the activities of Macedonian emigrants in overseas and Western European countries.

As an active journalist, I was elected secretary of the Association of Journalists of Macedonia, a position I held for five years. I was also a member of the Presidency and the Commission for International Cooperation of the Association. In addition, I served on the Council of the Center for Foreign Languages in Skopje, the Publishing Council of *International Politics* from Belgrade, and was a member of the Society of Literary Translators of Macedonia.

I served two terms as vice-president of the Society for Literature and Culture "Macedonia Canada," and I was later made an honorary member of the Association for the Use of the Macedonian Language in Official and Public Communication. I was also vice-president and a life member of the Board of the "Atanas Bliznakoff" Foundation at the University of "Saints Cyril and Methodius." Additionally, I was a member of the International Academy for Religious Freedom in Washington, USA, and am an honorary member of the Literary Society "Braka Miladinovci" in Toronto, Canada, and the Literary Society "Grigor Prlichev" in Sydney. I am also a member of the Society for Science and Art from Bitola.

Два мандата бев потпретседател, како и член на Друштвото за литература и култура ***„Македонија Канада“,*** потоа бев почесен член на Здружението за примена на македонскиот јазик во службената и во јавната комуникација; потпретседател и доживотен член на Одборот на Фондацијата ***„Атанас Близнакоф”*** при Универзитетот „Свети Кирил и Методиј”. Бев член на ***„Меѓународната академија за слобода на религијата во Вашингтон, САД“,*** а почесен член сум на Литературното друштво ***„Браќа Миладиновци”*** од Торонто, Канада, на Литературното друштво ***„Григор Прличев“*** од Сиднеи на ***„Македонска обединета дијаспора“*** од Вашингтон, САД. Член сум на ***„Македонското научно друштво Битола“.***

Во период од педесетина години објавив околу 5.000 текстови, главно, за Македонија, за иселеништвото, религијата, културата, македонскиот јазик и литературата и други области во информативни гласила во Република Македонија и странство и тоа во: „Нова Македонија”, „Вечер”, списанијата „Македонија”, „Македонска ревија”, „Литературен збор”, „Културен зивот”, „Студентски збор” „Лик”, „Весник на МПЦ”, „Трудбеник”, „Бирлик”, „Климентов збор”. „Духовна искра”, „Обединети Македонци”, “Македонија”, “Искра”, „Повод”, „Австралиско-македонски неделник”, „Македонска искра”, „Македонски весник“, „Духовна искра“, „Македонски иселенички алманах“, особено во Веб-порталот „Македонска нација’, како и во други гласила и портали во Македонија и странство, како што се: „Македонско Сонце“, „Pollitecon Publications“, „Mactel“ „Македонски збор“, Публицитет“, „Мати-ца на иселениците од Македонија“, „Ma-cedonia info Diaspora“, „Илинден“, „Виножито“, „Медиа 24.мк“ „Огледало“ „Преспа-инфо“, „Македонска виделина“ и други.

Добитник сум на голем број награди и признанија од бројни организации, друштва, установи, цркви и црковни општини во Република Македонија и во странство. Исто така, добитник сум на најпрестижната награда ***„Крсте Петков Мисирков“ (1991)*** на Здружението на новинарите на Македонија од областа на журналистиката, на ***„Признание за животно дело“ на „48-те Љубански илинденски иселенички средби“ (2021),*** на наградата ***„Повелба за животно дело*** (2022)***“*** на манифестацијата „Пелагонските културно-научни средби“ во Новаци, Битола, како и добитник сум на најпрестижната ***„Награда за животно достигнување 2023“*** на „Обединетата македонска дијаспора“ од Вашингтон, САД, за моите постигнувања на полето на дијаспората.

Блаже Ристовски промовира книга на Катин / Blaze Ristovski promotes Katin's book

Over a period of fifty years, I have published around 5,000 texts, primarily focused on Macedonia, emigration, religion, culture, the Macedonian language and literature, and other areas. These texts have appeared in various news media in the Republic of Macedonia and abroad, including *Nova Makedonija*, *Večer*, and the magazines *Macedonia*, *Macedonian Review*, *Literary Word*, *Cultural Life*, *Studentski Zbor*, *Lik*, *Vesnik na MOC*, *Trudbenik*, *Birlik*, *Klimentov Zbor*, *Duhovna Iskra*, *United Macedonians*, *Iskra*, *Povod*, *Australian-Macedonian Weekly*, *Macedonian Spark*, *Macedonian Vesnik*, *Macedonian Emigrant Almanac*, and especially the web portal *Macedonian Nation*. Additionally, my work has been published in other media and portals in Macedonia and abroad, such as *Macedonian Sun*, *Pollitecon Publications*, *Mactel*, *Macedonian Word*, *Publicity*, *Matica na Iselenici od Makedonija*, *Macedonia Info Diaspora*, *Ilinden*, *Vinozhito*, *Media 24.mk*, *Ogledalo*, *Prespa-info*, *Macedonian Light*, and others.

I have received numerous awards and recognitions from various organizations, societies, institutions, churches, and church communities in both the Republic of Macedonia and abroad. Among these, I am honored to be the recipient of the prestigious ***"Krste Petkov Misirkov" Award (1991***) from the Association of Journalists of Macedonia for my contributions to journalism. I have also received the ***"Recognition for Lifetime Achievement"*** at the *48th Ljuban Ilinden Emigrant Meetings* (2021), the ***"Charter for Lifetime Achievement"*** at the *Pelagon Cultural and Scientific Meetings* event (2022) in Novaci, Bitola, and the esteemed ***"Lifetime Achievement Award"*** (2022) from the *United Macedonian Diaspora* in Washington, USA, for my achievements in the field of the diaspora.

Промоција на монографијата „Атанас Близнаков" / Promotion of the monograph "Atanas Bliznakov"

ДОБИТНИК НА НАГРАДАТА „КРСТЕ ПЕТКОВ МИСИРКОВ“ НА ЗНМ ВО 1992 ГОДИНА

Здружението на новинарите на Македонија (ЗНМ) е здружение на професионалните новинари од Република Македонија. Основано е на 17 февруари 1946 година во Скопје како Здружение на професионалните новинари на Народна Република Македонија.

„...На седумнаесети февруари 1946 година, во салата на Градскиот народен одбор во Скопје, на повик на Акциониот одбор за основање на Здружение на професионалните новинари на Народна Република Македонија, се состанаа новинарите од следниве скопски редакции: "Нова Македонија", „Трудбеник" Единство", Радио Скопје и дописништвото на агенцијата Танјуг и го основаа првото здружение на новинарите во историјата на Македонија.

После дискусијата за претседател на Здружението на новинарите на Македонија едногласно беше избран Мито Хаџивасилев – Јасмин, одговорен уредник на „Нова Македонија". За потпретседатели се избрани Асен Тодоров, уредник на дописништвото на „Танјуг" и др. Пиетро Јанура, одговорен уредник на весникот „Фљака е влазримит", за секретар Дејан Алексиќ, раководител на дописништвото „Танјуг", а за благајник Тошо Шкатров, член на редакцијата „Нова Македонија". Собранието избра Пленум, Надзорен одбор и Суд на честа. За почесни членови едногласно беа избрани: Димитар Влахов, др. Павел Шатев, Бане Андреев, Алексо Муртаклов, Димитар Поп Ефтимов, Киро Миљовски, Веселинка Малинска и Љиљана Чаловска". (Извадок од монографијата „Сребрен јубилеј на СНЈ" – Сојуз на новинарите на Југославија)

Инаку, ЗНМ е сновано во 1946 година и е независно, самостојно, невладино и непартиско здружение, чија цел е да биде промотор и заштитник на професионалните стандарди и на слободата на изразување.

Застапување на членовите, претставување пред општествената заедница, активно учество при подготовката на законските прописи и меѓународни конвенции од интерес на професијата и одбрана на професионалниот интерес согласно Кодексот на новинарите на Македонија.

Инаку, од 1988 до 1992 година Славе Николовски – Катин бил секретар на ЗНМ, а претседател била новинарката Фиданка Танаскова. Исто така тој бил акредитиран новинар од Македонија за од Мелбурн во период од три години и за „Меѓународна политика" од Белград. Погологемиот број од неговиот опус на материјалите се однесува и е сврзан со активностите и животот на македонските православни црковни општини во Австралија, Канада, САД и Европската Унија, како и на македонските иселеници во прекуокеанските и европските земји, а 50-тина преводи од македонски на англиски во рубриката „Од месец до месец" во списанието „Македонија" се однесуваат на културнополитичкиот и општествениот живот во Република Македонија.

Како резултат на неговиот ангажман во новинрството, културата, религијат и духовното живеење. Славе Катин е добитник на голем број награди и признанија од бројни организации, друштва, установи, цркви и црковни општини во Република Македонија и во странство. Тој, исто така, е добитник во 1992 година на најпрестижната награда „Крсте Петков Мисирков" на Здружението на новинарите на Македонија од областа на журналистиката.

WINNER OF THE "KRSTE PETKOV MISIRKOV" AWARD OF THE AJM IN 1992

The Association of Journalists of Macedonia (AJM) is an association of professional journalists from the Republic of Macedonia. It was founded on February 17, 1946, in Skopje as the Association of Professional Journalists of the People's Republic of Macedonia.

"...On February 17, 1946, in the hall of the City People's Board in Skopje, at the call of the Action Board for the establishment of the Association of Professional Journalists of the People's Republic of Macedonia, journalists from the following Skopje editorial offices gathered: *"Nova Makedonija"*, *"Trudbenik Edinstvo"*, Radio Skopje, and the Tanjug Agency Correspondence Office, and founded the first association of journalists in the history of Macedonia.

After the discussion, Mito Hadzivasilev – Jasmin, editor-in-chief of *"Nova Makedonija"*, was unanimously elected president of the Association of Journalists of Macedonia. Asen Todorov, editor of the Tanjug correspondent, and Dr. Pietro Janura, editor-in-chief of the newspaper *"Fljaka e vlazrimit"*, were elected as vice-presidents. Dejan Aleksic, head of the Tanjug correspondent, was elected as secretary, and Tosho Shkatrov, a member of the *"Nova Makedonija"* editorial board, was elected as treasurer. The Assembly also elected a Plenary, a Supervisory Board, and a Court of Honor. The following were unanimously elected as honorary members: Dimitar Vlahov, Dr. Pavel Shatev, Bane Andreev, Alekso Murtaklov, Dimitar Pop Eftimov, Kiro Miljovski, Veselinka Malinska, and Ljiljana Chalovska. (Excerpt from the monograph *"Silver Jubilee of the Yugoslav Socialist Republic"* – Union of Journalists of Yugoslavia)"

The AJM was founded in 1946 as an independent, autonomous, non-governmental, and non-partisan association, with the goal of promoting and protecting professional standards and freedom of expression.

The association represents its members, advocates on their behalf within the social community, actively participates in the preparation of legal regulations and international conventions relevant to the profession, and defends professional interests in accordance with the Code of Journalists of Macedonia.

From 1988 to 1992, Slavè Nikolovski-Katin served as the secretary of the AJM, with journalist Fidanka Tanaskova as president. He was also an accredited journalist for Macedonia in Melbourne for three years and for *International Politics* from Belgrade. The majority of his body of work is related to and connected with the activities and life of the Macedonian Orthodox Church communities in Australia, Canada, the USA, and the European Union, as well as Macedonian emigrants in overseas and European countries. Additionally, approximately 50 of his translations from Macedonian into English were published in the column *"From Month to Month"* in the magazine *Macedonia*, addressing the cultural, political, and social life in the Republic of Macedonia.

As a result of his engagement in journalism, culture, religion, and spiritual life, Slavè Katin has received numerous awards and recognitions from various organizations, societies, institutions, churches, and church communities both in the Republic of Macedonia and abroad. In 1992, he was honored with the prestigious *Krste Petkov Misirkov* award from the Association of Journalists of Macedonia for his work in the field of journalism.

ДОБИТНИК НА НАГРАДИТЕ „ПЕЛАГОНИСКИ КУЛТУРНО-НАУЧНИ СРЕДБИ“ И НА „ЉУБАНСКИТЕ ИСЕЛЕНИЧКИ СРЕДБИ“

Во текот на мојот работен век како новинар, публицист, функционер ипи пријател на бројни асоцијации во иселеништвото и во Македонија сум добитник на бројни награди и признанија, Така, меѓу другите, ќе ги споменм следните: 1. Добитник сум на наградата „Повелба за животно дело“ на Пелаго-ниските културнонаулни средби; 2. Награда за „Животно постигнување во творештвото“ на „Иселенички-те љубански средби“; 3. Добитник сум и на најпрестижната награда „Крсте Петков Мисирков“ на Здружението на новинарите на Македонија во 1991 година од областа на журналистиката; 4. Член сум на литературни друштва во иселеништвото и 5. Доживотен член сум на Фондацијата „Атанас Близнаков“.

Овој пат ќе ги претставам добиените награди на „Пелагониските културно-нучни средби“ и на „Иселеничките љубански средби“

Инаку, манифестацијата „Пелагонските културно-научни средби“, е од големо значење за Општината Новаци, за Битолскиот крај и во целост за зачувување на културно-научното наследство во Македонија. Носители на активноста се познати писатели, научни творции други културолози кои со својот личен труд дале и даваат особен придонес за опстој на Средбите. Пелагонските средби се одржуваат секоја година, вообичаено во првата половина на месец октомври, на кои настапуваат по педесетина учесници од различни области на секоја средба, чии трудови се печатат во зборници

„Пелагонските културно-научни средби“ се озваничени на 20 септември 2000 година во Матичната и универзитетска библиотека „Свети Климент Охридски“ во Битола, кога официјално се конституира нејзиниот Иницијативен одбор и кога е избрано раководното тело на Средбите, Извршниот одбор ја раководи Совет од повеќе легално избрани личности. Членови на Советот се познати писатели, поети, уметници, универзитетски професори и научни творци.

Во 2018 година Советот донесе одлука за воведување на посебно признание „Златен клас за македонски вознес“ кое, вообичаено, се доделува на познати автори кои со своето творештво го афирмираат македонскиот јазик и култура во странство. Јас сум добитник на признанието „Златен клас за македонски вознес“ за 2022 година. Оваа награда досега ја добиле македонските иселени: Виктор Бивел и Душан Ристевски од Сиднеј, Австралија и Соња Лозановска од Торонто, Канада.

Инаку во текстот на поранешниот претседател на „Пелагонските културнонаучни средби“ Ѓорги Лазаревски, поранешен професор по македонски јазик за Македонците во Германија, меѓу другото, за мене напишал дека Одборот на Средбите со задоволство одлучил да ми се додели признанието „Златен клас за македонски вознес“, бидејќи јас сум голем вљубеник во македонското иселеништво насекаде во светот, во родната Преспа и Охрид, во етничка Македонија и македонскиот народ, како и во Македонската православна црква Охридска архиепископија. Исто така тој нагласи дека јас сум познат на македонската и на меѓународната јав-ност по моите бројни публикации, новинарски и научни трудови кои се посветени, главно, на етничка Македонија и на животот на Македонците во иселеништвото.

WINNER OF THE AWARDS OF THE "PELAGONIAN CULTURAL-SCIENTIFIC MEETINGS" AND THE "LJUBOJNO EXPATRIATE GATHERINGS"

Throughout my career as a journalist, publicist, official, and supporter of various associations both within the emigration community and in Macedonia, I have received numerous honors and recognitions. Notably, I have been awarded: 1. The "Charter for Lifetime Achievement" at the Pelagonian Cultural Meetings; 2. The "Lifetime Achievement in Creativity" award at the "Ljubojno Expatriates' Gatherings"; 3. The esteemed "Krste Petkov Misirkov" award from the Association of Journalists of Macedonia in 1991 for my contributions to journalism; 4. Membership in several literary societies within the diaspora; and 5. Lifelong membership in the "Atanas Bliznakoff" Foundation.

This time, I will present the awards I received at the "Pelagonian Cultural and Scientific Meetings" and the "Ljubojno Expatriates' Gatherings."

The "Pelagonian Cultural and Scientific Meetings" hold great significance for the Municipality of Novaci, the Bitola region, and the preservation of cultural and scientific heritage in Macedonia as a whole. The event is led by renowned writers, scholars, and other cultural experts who have made, and continue to make, a significant contribution to the success of the Meetings. The Pelagonian Meetings take place annually, usually in the first half of October, with around fifty participants from various fields. Their papers are published in proceedings after each meeting.

The "Pelagonian Cultural and Scientific Meetings" were officially established on September 20, 2000, at the Main and University Library "St. Kliment Ohridski" in Bitola, where the Initiative Board was formed and the governing body of the Meetings was elected. The Executive Board is managed by a Council composed of several legally elected members, including prominent writers, poets, artists, university professors, and scientific creators.

In 2018, the Council introduced a special recognition, the "Golden Class for Macedonian Exaltation," which is awarded to distinguished authors who, through their work, promote Macedonian language and culture abroad. I am honored to have received the "Golden Class for Macedonian Exaltation" recognition in 2022. Previous recipients of this award include Macedonian emigrants Viktor Bivel and Dushan Ristevski from Sydney, Australia, and Sonja Lozanovska from Toronto, Canada.

In the text by the former president of the "Pelagonian Cultural and Scientific Meetings," Gjorgi Lazarevski, a former professor of Macedonian language for Macedonians in Germany, he wrote about me, among other things, that the Meetings Board was pleased to award me the "Golden Class for Macedonian Exaltation" recognition. This decision was made because I am a great admirer of the Macedonian emigration worldwide, of my native Prespa and Ohrid, of ethnic Macedonia and the Macedonian people, as well as of the Macedonian Orthodox Church – Ohrid Archbishopric. He also emphasized that I am well-known to the Macedonian and international public for my numerous publications, journalistic, and scientific works, which are primarily dedicated to ethnic Macedonia and the lives of Macedonians in the diaspora.

I will also present the 2022 Lifetime Achievement Award that I received at the "Ljubojno Ilinden Expatriates' Gatherings," which celebrated the 49th anniversary of its inception.

Исто така, ќе ја претставам наградата за животно дело за 2022 година што ја добив на „Љубанските илинденски иселеничките средби“ на прославата од 49 години од своето постоење.

Овие средби се значајна иселеничка манифестација не само за Љубојно и Преспа, туку и за Република Маке-донија, б идејќи Илинден е најголемиот ден на слободарскиот дух од сите денови и празници на Македонија. Тој е величествен ден на сенародниот македонски копнеж за борба и слобода на Македонија. Затоа тој голем ден за сите Македонци од етничка Македонија го прави Љубојно да е најубаво, највесело и најпривлечно. На Илинден во Љубојно се игра и се пее, се јаде и се пие, се чувствува топло гостопримство и срдечност кај сите оние што дошле за Илинден во убавата Долна Преспа.

Во 2022 година на Илинден во Љубојно се собраа неколку илјади иселеници од прекуокеанските земји, од Европската Унија, Преспанци што живеат низ Македонија, голем број Македонци од егејскиот дел на Македонија што живеат ширум светот, гости и иселеници од другите села, туристи од Претор, Сливница, Долно Дупени и Крани, како и голем број повратници од Преспа, Битолско, Охридско, Леринско и од Мала Преспа.

Токму на Илинден во Љубојно со гордост се истакнуваа бурното минато исполнето со непокор и борба за опстанок. Тоа е резултат на фактот дека на првиот Илинден се случиле бурни и драматични настани, а и во текот на окупацијата Љубојно било едно од жариштата на револуционерното движење и прва ослободена територија во Преспа.

„Љубанските илинденски иселеничките средби“ се одржуваат во центарот, познат како „Полена“ во Љубојно на први и втори август. Но, во 2022 година во дворот на старото училиште „Димитар Влахов“ се одржа литературна средба, на која за творештвото на организаторот Бошко Рајчовски-Пелистерски зборуваше проф. Виолета Ачкоска, а за дел од моето тборештво зборуваа новинарот и публицист Веле Митановски и директорот на Библиотеката „Григор Прличев“ во Охрид, Милчо Јованоски.

Во таа прилика долгогодишниот организатор на „Љубанските иселенички средби“ Бошко Рајчовски-Пелистерски ми ја врачи „Наградата за животно постигнување во творештвото“. За која посебно се заблагодарив на Одборот на Средбите.

Промоција на моногрaфијата „Есна“ во Торонто / Promotion of the monograph “Esma” in Toronto

These gatherings are an important emigrant event, not only for Ljubojno and Prespa but also for the Republic of Macedonia, because Ilinden is the most significant day of freedom in the history of Macedonia. It is the glorious day of the Macedonian national struggle for Macedonia's freedom. For this reason, this great day is celebrated in Ljubojno, as it is regarded as the most beautiful, most joyous, and most significant. On Ilinden in Ljubojno, people dance and sing, enjoy food and drinks, and experience the warm hospitality and cordiality of all those who come to celebrate Ilinden in beautiful Dolna Prespa.

In 2022, several thousand emigrants from overseas, the European Union, Prespa natives living in Macedonia, and a large number of Macedonians from the Aegean part of Macedonia residing around the world, gathered in Ilinden in Ljubojno. Also present were guests and emigrants from other villages, tourists from Pretor, Slivnica, Dolno Dupeni, Krani, and a large number of returnees from Prespa, Bitola, Ohrid, Lerin, and Mala Prespa. Ilinden in Ljubojno stands out proudly, marked by its turbulent past filled with resistance and the struggle for survival. This pride stems from the fact that dramatic and stormy events occurred during the first Ilinden, and throughout the occupation, Ljubojno was one of the focal points of the revolutionary movement and the first liberated territory in Prespa.

The "Ljubojno Ilinden Expatriates' Gatherings" are held at the center, known as "Polena," in Ljubojno on the first and second of August. However, in 2022, a literary meeting was organized in the yard of the old "Dimitar Vlahov" school, where Prof. Boshko Rajchovski-Pelisterski spoke about the work of the organizer, Violeta Ackkoska. Journalist and publicist Vele Mitanovski, and Milcho Jovanoski, the director of the "Grigor Prlichev" Library in Ohrid, also spoke as part of our team.

On that occasion, the long-time organizer of the "Ljubojno Expatriates' Gatherings," Boshko Rajchovski-Pelisterski, presented me with the "Award for Lifetime Achievement in Creativity," for which I am especially grateful to the Media Committee.

Вера Стојчевска – Антиќ, Влado Камбовски и Славе Катин / Vera Stojcevska – Antik, Vlado Kambovski i Slave Katin

НАГРАДАТА ЗА „ЖИВОТНО ДОСТИГНУВАЊЕ ЗА 2022“ НА ОМД ОД ВАШИНГТОН

На предлог на претседателот на организацијата „Обединета македонска дијаспора“ (ОМД) од Вашингтон, Соединетите Американски Држави, Методија А. Колоски, Управниот одбор, чиј претседавач е Стојан Николов, едногласно ми ја додели глобалната „Награда за животно достигнување за 2022 година“. Наградата ми бише врачена на 5-та Глобална конференција на ОМД во Скопје, која се одржа во јули 2022 година.

Во писменото известување од 11.01,2022 година, се вели: „Со глобалната „Награда за животно достигнување за 2022 година“ на ОМД, највли-јателната невладина организација на македонските иселеници, им се оддава признание на извонредни поединци кои дале значаен придонес за Македонија, македонскиот народ и општеството воопшто. Со голема почит кон Славе Николовски-Катин и неговата посветена работа на Македонската заедница во дијаспората и неговите многубројни и значајни постигнувања, Управниот одбор на ОМД едногласно го избра за добитник на оваа награда за 2022 година.

Според ОМД, која се залага за оддавање почит на сите лица што дале свој придонес за Македонија, овогодишната наградата му се дава на Славе Николовски – Катин кој е познат само како Славе Катин и е публицист, журналист и аналитичар за македонското идрлрништбо. Тој не припаѓа на политичка - партија, бидејќи е припадник на етничка Македонија, на Македонците во дијаспората и на Македонската православна црква-Охридска архиепископија (МПЦ-ОА), која како институција игра значајна улога во опфаќањето и сплотеноста на Македонците надвор од Македонија, особено во прекуокеанските земји САД, Канада, Австралија и во Европската Унија..

Славе Катин е автор на шеесет публикации, од кои 22 со името Македонија, автор е на дваесет монорафии за познати и признати личности од дијаспората и Република Македонија, на десетина дела посветени на религијата и МПЦ-ОА, на десетина лексикографски изданина и на стотина научни трудови презентирани на различни симпозиуми и други собири во Македонија и во светот. Исто така, автор е на над четири илјади објавени новинарски текстови и други единици од науката, фељтони, репортажи, осврти, портрети, преводи од литературата и науката, јази-кот, религијата и културата на англиски и на македонски јазик, како и на друг вид текстови и материјали што се објавени во земјата и во светот.

Како плоден автор, новинар, преведувач, публицист и бранител на македонската вистина со повеќедецениска кариера, Славе Катин е еден од најпочитуваните и најценетите членови на Глобалната македонска заедница. Тој оставил траен и пријатен впечаток на секоја личност што тој ја запознал. Неговата експертиза за Македонија, за Македонската православна црква-Охридска архиемископија и за Македонската дијаспора се за почит. Со објавувањето на бројните дела на полето на религијата, културата и историјата за Македонија и македонскиот народ, неговата цел е да се претстави и афирмира македонската вистина, особено во дијаспората.

Глобалната „Награда за животно достигнување“на ОМД им оддава признание на извон-

THE 2022 UMD LIFETIME ACHIEVEMENT AWARD FROM WASHINGTON

At the proposal of Metodija A. Koloski, President of the United Macedonian Diaspora (UMD) organization in Washington, D.C., and with the unanimous approval of the Board of Directors chaired by Stojan Nikolov, I was honored with the prestigious *Global 2022 Lifetime Achievement Award*. The award was presented to me at the 5th UMD Global Conference in Skopje, held in July 2022.

A written notification dated January 11, 2022, states: "With the global *Lifetime Achievement Award 2022*, UMD, the most influential non-governmental organization of Macedonian emigrants, recognizes outstanding individuals who have made a significant contribution to Macedonia, the Macedonian people, and society at large. With great respect for Slavè Nikolovski-Katin and his dedicated work for the Macedonian community in the diaspora, as well as his numerous and notable achievements, the Board of Directors of UMD has unanimously selected him as the recipient of this award for 2022."

According to UMD, which advocates for honoring individuals who have contributed to Macedonia, this year's award is presented to Slavè Nikolovski-Katin, known simply as Slavè Katin. He is a publicist, journalist, and analyst on the Macedonian economy. He is not affiliated with any political party, and as a member of the ethnic Macedonian diaspora, as well as the Macedonian Orthodox Church - Ohrid Archbishopric (MOC-OA), he plays an essential role in fostering inclusion and cohesion among Macedonians abroad, particularly in the USA, Canada, Australia, and the European Union.

Slavè Katin is the author of sixty publications, twenty-two of which focus on the theme of Macedonia. He has written twenty monographs about prominent and recognized figures from both the diaspora and the Republic of Macedonia, as well as ten works dedicated to religion and the Macedonian Orthodox Church - Ohrid Archbishopric (MOC-OA). Additionally, he has authored ten lexicographic publications and over one hundred scientific papers presented at various symposiums and gatherings in Macedonia and internationally. Katin is also the author of more than four thousand published journalistic pieces, including feuilletons, reports, reviews, portraits, translations of literature and science, and texts on language, religion, and culture, written in both English and Macedonian. These works have been published both in Macedonia and around the world.

As a prolific author, journalist, translator, publicist, and defender of Macedonian truth with a multi-decade career, Slavè Katin is one of the most respected and valued members of the Global Macedonian Community. He has left a lasting and positive impression on everyone he has encountered. His expertise in the fields of Macedonia, the Macedonian Orthodox Church - Ohrid Archbishopric, and the Macedonian Diaspora is highly regarded. Through the publication of numerous works in the areas of religion, culture, and history about Macedonia and the Macedonian people, his goal has always been to present and affirm the Macedonian truth, especially within the diaspora.

The UMD Global Lifetime Achievement Award recognizes individuals who have made significant contributions to Macedonia, the Macedonian people, and society at large. In recognition of his dedicated work for the Macedonian community and his numerous achievements, the Board of Directors of UMD has unanimously selected Slavè Katin as the recipi-

редни поединци кои дале значаен придонес за Македонија, македонскиот народ и општеството воопшто. Како почит на посветената работа на македонската заедница и признание за неговите многубројни достигнувања, Управниот одбор на ОМД едногласно го избра Славе Катин да биде добитнок на ова највисоко признание на организацијата Обединета македонска дијаспора (ОМД), со седиште во САД и Кана-да и со огранаци во Европа и Австралија.

Како плоден автор, новинар и пре-ведувач со повеќедецениска кариера, Славе Катин е еден од најпочитуваните и најценетите членови на нашата Глобална македонска заедница. Тој оставил траен и незаборавен впечаток на секоја личност што ја запознал. Неговата експертиза за Македонија, за Македонските православни цркви во светот и за македонската дијаспора е за почит. Со објавувањето на бројните дела за дијаспората, религијата, културата и историјата на Македонија, тој има за цел во неговото творештво, пред се', да се претстави македонската вистина.

Достигнувањата и придонесите на Славе Катин се навистина многубројни и огромни. ОМД не може да најде подобар начин да го почитува и да се заблагодари занеговото постигнување како член на нашата Македонска заедница, затоа, Организацијата „Обединетата македонска дијаспора" му ја додели глобалната „Награда за животно достигнување за 2022 година", меѓу другото,се вели во известувањето на претседателот на ОМД, Методија А. Колоски".

Инаку, добитник на „Наградата за животно остварување" (2011), која во рамките на одбележувањето на 20-те години од осамостојувањето на Република Македонија му беше доде-лена на првиот претседател на Македонија Киро Глигоров. Одлуката за доделување на наградата беше донесена на глобалната Годишна конференција на македонската дијаспора што се одржа од 23 до 25 јуни 2011 година во Вашингтон, а претставници на ОМД на 5 септември во Скопје му ја врачија наградата на Глигоров, за неговите заслуги – „за неговото животно дело посветено на Република Македонија"

Исто така, „Наградата за животно остварување" ОМД им е доделена на следните видни Македонци: Ѓоргија Џорџ Атанасоски, од САД, Џон Битоф, од Канада, Џеимс Сандерс од Канада, Атанас Коларовски,и Луј Влашо од САД, Мик Веловски од Австралија и јас - Славе Катин од Македонија.

ent of this prestigious award. The United Macedonian Diaspora (UMD) is headquartered in the USA and Canada, with branches in Europe and Australia.

As a prolific author, journalist, and translator with a multi-decade career, Slavè Katin is one of the most respected and valued members of our Global Macedonian Community. He has left a lasting and unforgettable impression on everyone he has met. His expertise in Macedonia, the Macedonian Orthodox Churches around the world, and the Macedonian Diaspora is highly respected. Through his numerous publications on the diaspora, religion, culture, and history of Macedonia, his work primarily aims to present the Macedonian truth.

Slavè Katin's achievements and contributions are truly vast and significant. UMD could not find a better way to honor and thank him for his remarkable work as a member of our Macedonian community. Therefore, the United Macedonian Diaspora (UMD) awarded him the global *Lifetime Achievement Award for 2022*, as stated in the announcement by UMD President Metodija A. Koloski.

Incidentally, the recipient of the *Lifetime Achievement Award* in 2011, during the celebration of the 20th anniversary of the independence of the Republic of Macedonia, was the first President of Macedonia, Kiro Gligorov. The decision to award him was made at the global Annual Conference of the Macedonian Diaspora, held from June 23 to 25, 2011, in Washington. UMD representatives presented the award to Gligorov on September 5, 2011, in Skopje, in recognition of his life's work dedicated to the Republic of Macedonia.

The UMD *Lifetime Achievement Award* has also been presented to other prominent Macedonians, including Gjorgija George Atanasoski from the USA, John Bitoff from Canada, James Sanders from Canada, Atanas Kolarovski, Lou Vlasho from the USA, Mick Velovski from Australia, and myself, Slavè Katin, from Macedonia.

Наградата Огледало од ОМД / The Mirror Award from UMD

МОЈАТА 50-ГОДИШНА ПУБЛИЦИСТИЧКА ДЕЈНОСТ

1. „ENGLISH-MACEDONIAN LIMNOLOGICAL DICTIONARY“ („АНГЛИСКО - МАКЕДОНСКИ ЛИМНОЛОШКИ РЕЧНИК“)

Денес мојот публицистички опус опфаќа 66 наслови на книги и 4 дела посветени на моето творештво од други автори, од кои 25 се тесно поврзани со иселеништвото, 20 се монографии за познати личности во иселеништвото и во Македонија, десетина се лексикографски изданија и десетина дела се поврзани со религијата.

Првото мое дело е ***“English-Macedonian Limnological Dictionary” („Англиско-македонски лимнолошки лексикон“)*** **(1986),** издание на Хидробиолошкиот завод од Охрид, објавен во јули 1986 година на 206 страници (на англиски и македонски). Тој е прв лексикон во македонската двојазична лексикографија за лимнологијата. Во него се обработени научни и стручни термини од областа на хидробиологијата на копнените води – лимнологијата, чиј рецензенти се: д-р Борис Оцевски, д-р Јонче Шапкарев и проф. д-р Владимир Цветковски

Во воведот на овој првенец на македонската научна и стручна лексикографија. д-р Борис Оцески, меѓу другото, напиша:

„Во речникот се застапени термини, изрази и поими од областа на биолошките и биотехничките науки, со посебен акцент на лимнологијата. Тој се појавува како резултат на авторовите повеќегодишни истражувања и преведувачка дејност на полето на хидробиологијата на копнените води, остварени во Хидробиолошкиот завод во Охрид и на други места. Самиот факт што лексиконот содржи околу 4.000 терминолошки изрази со стручни толкувања, говори за сериозноста и значењето на ова дело, прво од ваков вид во Република Македонија“.

Промоции и објави:

Во врска со промовирање на “*Англиско-македонскиот лимнолошки речник“,* треба да се одбележи дека првата промоција беше направена на 25 јуни

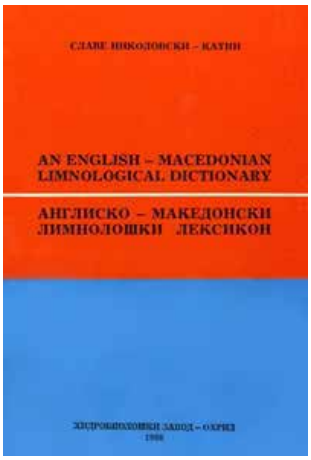

1986 година во Здружение на новинарите на Македонија во Скопје, односно во Клубот на новинарите во Скопје, во присуство на голем број научници, новинари, пријатели, мои почитувачи и љубители на пишаниот збор. За делото зборуваа д-р Јорданка Серафимова – Хаџишче, тогашен директор на Хидробиолошкиот завод и д-р Борис Оцевски, научен советник во Заводот.

Тие, меѓу другото истакнаа дека мојата преведувачката кариера започна со моето доаѓање во Хидробиолошкиот завод во Охрид и дека сум покажал голем интерес кон биолошките дисциплини.

Инаку, делото *„English-Macedonian Limnological Dictionary” („Англиско македонско лимнолошкиот лексикон)* е публикација во која се собрани зборови и термини на англиски јазик по азбучен ред со толкување на англиски, а во превод на македонски јазик, со кои можат да се служат, покрај научниците и обичните луѓе, ученици и и луѓе од научниот свет, особено оние кои се занимаваат со лимнологијата.

Исто така на 22.08.2018, година беше одржана Книжевна средба со мене во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека „Григор Прличев“, во Охрид, на која, д-р Томе Груевски претстави посебен простор за содржината и значењето на *„Англиско македонско лимнолошкиот лексикон“.*

Во врска си Хидробиолошкот завод во Охрид треба да се нагласи дека за академикот проф. д-р Синиша Станковиќ кој прв го формира Заводот во 1934 година и ја изразе својата љубов кон Охридското Езеро, Охрид и Македонија, објавив дванаесет (12) продолженија во порталот „Македонска нација“ од Скопје. Истите продолженија се објавени во порталот „Мактел“ од Сиднеј, Австралија и во порталот „Македонско сонце“ од Скопје.

MY 50 YEARS PUBLICISTIC ACTIVITIS

1. "ENGLISH-MACEDONIAN LIMNOLOGICAL DICTIONARY"

Today, my journalistic body of work includes 66 book titles, along with 4 works written about my contributions by other authors. Among these, 25 focus on emigration, 20 are monographs about notable figures both in the diaspora and in Macedonia, a dozen are lexicographical editions, and another dozen pertain to religion.

My first work is the ***English-Macedonian Limnological Dictionary*** **(1986),** published by the Hydrobiological Institute of Ohrid in July 1986. It spans 206 pages and is presented in both English and Macedonian. This dictionary is the first lexicon in Macedonian bilingual lexicography for limnology. It includes scientific and professional terms related to the field of hydrobiology of inland waters—limnology. The reviewers of the work were Dr. Boris Ocevski, Dr. Jonche Shapkarev, and Prof. Dr. Vladimir Cvetkovski.

In the introduction to this pioneering contribution to Macedonian scientific and professional lexicography, Dr. Boris Ocevski wrote, among other things:

"The dictionary contains terms, expressions, and concepts from the field of biological and biotechnical sciences, with a special emphasis on limnology. It is the result of the author's many years of research and translation work in the field of hydrobiology of inland waters, conducted at the Hydrobiological Institute in Ohrid and elsewhere. The very fact that the lexicon contains around 4,000 terminological expressions with professional interpretations speaks to the seriousness and significance of this work, the first of its kind in the Republic of Macedonia."

Promotions and Announcements:

Regarding the promotion of the *English-Macedonian Limnological Dictionary*, it is important to note that the first promotion was held on June 25, 1986, at the Association of Journalists of Macedonia in Skopje, specifically at the Journalists' Club in Skopje. The event was attended by a large number of scientists, journalists, friends, admirers, and lovers of the written word. The work was presented by Dr. Jordanka Serafimova-Hadzishche, the then-director of the Hydrobiological Institute, and Dr. Boris Ocevski, a scientific advisor at the Institute.

They emphasized, among other things, that my translation career began with my arrival at the Hydrobiological Institute in Ohrid and that I had shown a deep interest in biological disciplines.

The *English-Macedonian Limnological Dictionary* is a publication that organizes English words and terms alphabetically, providing definitions in English along with their translations into Macedonian. It is a useful resource for scientists, students, and general readers, particularly those involved in the field of limnology.

On August 22, 2018, a Literary Meeting was held in the "Prlichev Room" of the National Library "Grigor Prlichev" in Ohrid, during which Dr. Tome Gruevski offered a special presentation on the content and significance of the *English-Macedonian Limnological Dictionary*.

Regarding the Hydrobiological Institute in Ohrid, it is important to highlight that for Academician Prof. Dr. Sinisha Stankovic, who first established the Institute in 1934 and expressed his love for Lake Ohrid, Ohrid, and Macedonia, I have published twelve (12) installments in the portal *Macedonian Nation* from Skopje. These installments were also published in the *Mactel* portal from Sydney, Australia, and the *Macedonian Sun* portal from Skopje.

2. „МАКЕДОНСКИ ХОЛОКАУСТ“

Познавајќи го холокаустот на Евреите во светот, особено во Канада, втората моја публикацијата ја крстив **„Македонски холокауст" (1990),** која е издание на НИО „Студетски збор“, Скопје, печатена на 236 страници, на македонски јазик, чиј рецензенти се: Живко Василевски и Христо Андоновски. Ова дело е посветено на „македонскиот холокауст“, а главно го прикажува холокаустот кај македонските иселеништво од сите делови на Македонија.

Затоа, истакнатиот македонски општествен и културен работник Живко Василевски, претседател на Културно-просветниот собор на Собранието на Република Македонија, а потоа и претседател на Матицата на иселниците од Македонија, на промоцијата на ова дело во Клубот на новинарите на Македонија на 9 јули 1990 година, меѓу другото, ќе истакне:

Делото „Македонски холокауст" претставува значаен придонес во натамошното проширување на сознанијата за драмата на македонскиот народ и за нејзините режисери, кои што со невидена упорност ја продолжуваат со години, децении и векови и се'уште упорно ја продолжуваат и се надеваат на конечното искоренување на Македонците од нивниот дел на Балканот.

Преку магистралите на Балканот постојано се движеле цивилизациите од Север кон Југ и од Југ кон Север и секоја зад себе оставила траги од својата материјална култура. Веројатно оваа вистина за Македонија била и мотив „железниот“ канцелар Бизмарк, кон крајот на XIX век да ја изговори познатата синтагма: „Оној што владее со долината на Вардар, владее и со Балканот“

Во рамките на овие и вакви ангажирања на аспирантите за владеење со Балканот, станува сосема разбирлива и вистинатa за една третина од отселените Македонци од својата родна грутка во прекуморските земји. Оваа судбина е карактеристична и за народот од Израел и за Ерменците. Во „Македонскиот холокауст" Катин непосредно и аргументирано ги прикажува животните судбини на Македонците. Тој ги дава сведоштвата за Лерин, Желево, Габреш, Баница, Воден, за Љубојно, Брајчино, Велгошти, Вевчани, за Мелник, Петрич и Сандански, за Мала Преспа и преселбите и разделбите на Македонците и за нивниот непребол кон родната грутка.

Во фокусот на неговото внимание се иселениците, кои се потврдуваат како моќне значаен фактор во борбата на Македонецот за својата национална легитимација, или поточно за својот јазик, култура и религија, колку слични, толку и различни од историјата, јазикот и културата на другите словенски народи“, напиша Живко Василевски.

Христо Андоновски, главниот и одговорен уредник на списанието „Македонија“, пак, истакна дека во сегашниот миг на разгорени страсти за господарење со средиштето на Балканот, а и во иднина, ова дело ова мое дело ќе претставува значајна и своевидна документација за одбраната на националното битие на Македонецот, но и аргументација за проширување на сознанијата на општествено-политичката, културната и научната јавност во светот за македонскиот дел на Балканот.

Ова дело претставува илустративен пример за современиот миг на македонскиот државен и политички однос кон нашите иселеници и нивните културни, црковни и спортски друштва, клубови и други асоцијации. Однос што отвора нови можности, содржини и перспективи за градење поблиски односи и врски со македонското иселеништво.

Од публикацијата *„Македонски холокауст“* се објавени повеќе репортажи за Македонија кои се објавени во различни средства за информирање ширум светот.

2. "MACEDONIAN HOLOCAUST"

Knowing the history of the Holocaust, especially its impact on Jews worldwide and particularly in Canada, I titled my second publication ***"Macedonian Holocaust"* (1990).** This edition, published by NIO "Studentski zbor" in Skopje, spans 236 pages and is written in Macedonian. The reviewers of this work are Zivko Vasilevski and Hristo Andonovski. The publication is dedicated to the "Macedonian Holocaust" and primarily focuses on the Holocaust experienced by Macedonian emigrants from all parts of Macedonia.

At the promotion of this work, held at the Journalists' Club of Macedonia on July 9, 1990, the prominent Macedonian social and cultural worker Zivko Vasilevski—president of the Cultural and Educational Council of the Assembly of the Republic of Macedonia and, at that time, president of the Registry of Emigrants from Macedonia—emphasized, among other things:

The work "Macedonian Holocaust" makes a significant contribution to expanding knowledge about the drama of the Macedonian people and its perpetrators, who, with unprecedented persistence, have continued this tragic saga for years, decades, and even centuries. This persecution continues to this day, with the hope of eradicating the Macedonians from their part of the Balkans.

Civilizations have constantly moved from North to South and from South to North through the highways of the Balkans, each leaving behind traces of its material culture. This truth about Macedonia was likely the motivation for the "Iron" Chancellor Bismarck, toward the end of the 19th century, to utter the famous phrase: "He who rules the Vardar Valley rules the Balkans."

Within the framework of these and similar ambitions of those vying for control over the Balkans, the story of one third of the Macedonians who emigrated from their homeland to overseas countries becomes completely understandable. This fate is shared by both the people of Israel and the Armenians. In *The Macedonian Holocaust*, Katin directly and persuasively presents the life stories of the Macedonians. He offers testimonies from places such as Lerin, Zhelevo, Gabresh, Banica, Voden, Ljubojno, Brajchino, Velgoshti, Vevchani, Melnik, Petrich, Sandanski, and Mala Prespa, detailing the migrations, separations, and the lack of support for their homeland.

The focus of his attention is on the emigrants, who are recognized as a significant force in the Macedonian struggle for national recognition, particularly for their language, culture, and religion—elements both similar to and distinct from the history, language, and culture of other Slavic peoples," wrote Zhivko Vasilevski.

Hristo Andonovski, the editor-in-chief of the magazine *Macedonia*, emphasized that, at this moment of heightened passions for dominion over the center of the Balkans, and in the future as well, this work of mine will serve as a significant and unique documentation for defending the national identity of the Macedonians. It will also provide an important argument for expanding the knowledge of the socio-political, cultural, and scientific communities worldwide about the Macedonian part of the Balkans.

This work serves as an illustrative example of the contemporary state of Macedonia and the political relationship towards our emigrants, as well as their cultural, church, and sports societies, clubs, and other associations. It reflects a relationship that opens new opportunities, contents, and perspectives for strengthening ties with the Macedonian emigrants.

Since the publication of *Macedonian Holocaust*, several reports about Macedonia have been published in various media outlets around the world.

3. „МАКЕДОНСКИТЕ ПРАВОСЛАВНИ ЦРКОВНИ ОПШТИНИ ВО АВСТРАЛИЈА, КАНАДА И САД“

Во 1991 година, во рамките на едицијата „Сведоштва" на „Нова Македонија", го објавив новото дело под наслов ***„Македонските православни црковни општини во Австралија, Канада и САД" (1991),*** чиј издавач беше „Нова Македонија", отпечатено на 192 страници, на македонски јазик. Делото беше одобрено од директорот Панде Колемишевски и главниот и одговорен уредниК Георги Ајановски.

Рецензенти на оваа публикација се академик Блаже Ристовски и митрополитот Кирил. Таа е трето мое дело и прв и скромен историски обид за периодизација на македонските православни цркви и манастири во прекуокеанските земји.

Тоа е дело во кое се опфатени сите македонски православни црковни општини, цркви, манастири и нивните асоцијации, кои се под јурисдикција на Македонската православна црква - Охридска архиепископијаи (МПЦ-ОА) во Австралија, Канада и САД. Притоа е даден нивниот историски развој и нивните постигнување на религиско и културно-национално поле.

Инаку. МПЦ-ОА игра значајна улога во опфаќањето и сплотеноста на Македонците надвор од Македонија. По обновувањето на самостојноста на Охридската архиепископија во 1958 година и на автокефалноста во 1967 година, МПЦ направи силен пробив меѓу бројното македонско иселеништво од сите делови на Македонија во прекуокеанските земји САД, Канада и Австралија, како и во денешната Европска унија и во други земји.

Промоции и објави:

На првата промоцијата на публикацијата *„Македонските православни црковни општини во Австралија, Канада и САД"* што се одржа во Културниот центар „Сарај" во Ресен на 19.октомври 1991 година, а по повод осумте века на црквата „Св. Ѓорѓи" во Курбиново, промоторот на делото беше академик Блаже Ристовски, тогашен потпретседател на експертската влада на Република Македонија и претседател на Комисијата за односи со верските заедници, истакна:

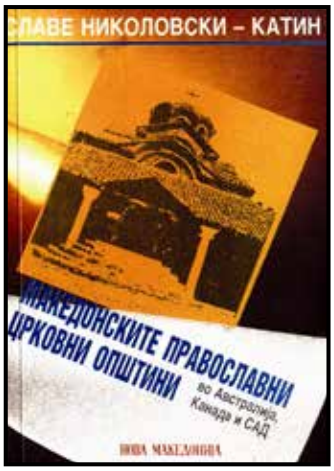

„Славе Катин кој е подпретседател на Комисијата за односи со верските заедници на Република Македонија дава глобален преглед од појавата на македонските православни црковни општини до современиот црковен живот на македонските доселеници во прекуокеанските земји, САД, Канада и Австралија. Активното духовно и културно просветно живеење на Македонците во дијаспората, наметнува, во определен обем и време, низа суштински прашања, што се однесуваат на вистината за МПЦ и за македонскиот народ" истакна д-р Ристовски.

Исто така, на 22.08.2018 година *на* Книжевна средба со мене во „Прличевата одаја" на НУ Библиотека „Григор Прличев", во Охрид, д-р Томе Груевски претстави дел од содржината на делото *„Македонските православни црковни општини во Австралија, Канада и САД".*

Од ова дело во порталот „Македонска нација" од Скопје се објавени триесет и три (33) продолженија за македонските православни црковни општини и цркви во Аватралија, Во истиот портал се објавени педесет и шест (56) продолженија за македонските православни цркви, црковни општини и манастири во САД и Канада (на македонски). Потоа, 33 продолженија се објавени во „Македонски збор" од Детроит и истите се објавени во порталот на Матицата на иселениците од Македонија.

Во порталот „Македонска нација", во 2022 година се објавени шеесет и три (63) продолженија во рубриката ФЕЉТОН. Исто така, шеесет и три (63) продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце" од Скопје

3. "MACEDONIAN ORTHODOX CHURCH MUNICIPALITIES IN AUSTRALIA, CANADA AND THE USA"

In 1991, as part of the *Testimonies* series of *Nova Makedonija*, I published a new work entitled ***Macedonian Orthodox Church Municipalities in Australia, Canada, and the USA* (1991),** also published by *Nova Makedonija*, spanning 192 pages in Macedonian. The work was approved by Director Pande Kolemisevski and Editor-in-Chief Georgi Ajanovski.

The reviewers of this publication were Academician Blaze Ristovski and Metropolitan Kiril. This is my third work and represents the first, modest historical attempt at periodizing the Macedonian Orthodox Churches and Monasteries in overseas countries. The work covers all Macedonian Orthodox Church Municipalities, churches, monasteries, and their associations under the jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church – Ohrid Archbishopric (MOC-OA) in Australia, Canada, and the USA. It outlines their historical development and achievements in the religious, cultural, and national fields.

The MOC-OA plays a significant role in the inclusion and cohesion of Macedonians outside Macedonia. After the restoration of the independence of the Ohrid Archbishopric in 1958 and its autocephaly in 1967, the MOC made a strong impact among the many Macedonian emigrants from all parts of Macedonia in overseas countries, including the USA, Canada, Australia, as well as in today's European Union and other nations.

Promotions and Announcements:

The first promotion of the publication *Macedonian Orthodox Church Communities in Australia, Canada, and the USA* was held at the Cultural Center "Saraj" in Resen on October 19, 1991, coinciding with the eight-century anniversary of the *St. George* Church in Kurbinovo. The promoter of the work was Academician Blaze Ristovski, who was then the vice president of the expert government of the Republic of Macedonia and president of the Commission for Relations with Religious Communities. He noted:

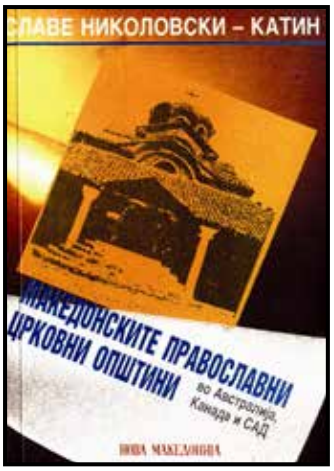

"Slavè Katin, vice president of the Commission for Relations with Religious Communities of the Republic of Macedonia, provides a comprehensive overview, from the emergence of the Macedonian Orthodox Church communities to the contemporary church life of Macedonian immigrants in overseas countries, including the USA, Canada, and Australia. The active spiritual and cultural educational life of Macedonians raises, to a certain extent, a series of essential questions regarding the truth about the MOC and the Macedonian people," noted Dr. Ristovski.

Additionally, on August 22, 2018, a Literary Meeting with me was held in the "Prlichev Room" of the Grigor Prlichev Library in Ohrid, where Dr. Tome Gruevski presented part of the content of the work *Macedonian Orthodox Church Communities in Australia, Canada, and the USA*.

Thirty-three (33) installments of this work have been published on the *Macedonian Nation* portal from Skopje, focusing on Macedonian Orthodox Church Communities and Churches in Australia. Fifty-six (56) installments have been published on the same portal, covering Macedonian Orthodox Churches, Church Communities, and Monasteries in the USA and Canada (in Macedonian). Additionally, 33 installments have been published in *Macedonian Word* from Detroit, and the same have been featured on the Macedonian Emigrants' Registry portal.

On the *Macedonian Nation* portal, sixty-three (63) installments were published in the *Feuilleton* section in 2022. Similarly, sixty-three (63) installments were also published on the *Macedonian Sun* portal from Skopje.

4. „ВО АВСТРАЛИЈА КАКО ДОМА“

Во 1992 година, после престојот и моето враќање од Австралија ја објавив публикацијата ***„Во Австралија како дома”, (1992),*** издание на „Матица македонска“, Скопје, отпечатена на 136 страници на македонски јазикво, во која ги пренесувам моите творечки преокупации како патеписец, портретист, репортер и хроничар на дел од настаните во македонските колонии во Австралија. Рецензенти на делото се Христо Андоновски и Фиданка Танаскова.

Во својот предговор кон книгата, познатиот македонски публицист и научен работник Христо Андоновски, главен и одговорен уредник на списанието „Македонија“ и еден од големите познавачи на македонското иселеништво напиша:

„Славе Катин овој пат се фокусира на прашањата и проблемите од областа на животот и активностите на македонските доселеници, особено на Македонците од Беломорска Македонија кои живеат и работат во демократска и мултикултурна Австралија, каде, за разлика од својата земја, ги уживаат сите социјални, човекови и други права“.

Подвлекувајќи дека на тие далечни простори на петтиот континент, Македонците постигнуваат забележителни резултати на национален и духовен план, во бизнисот, културата и образованието и во социјалниот живот, воопшто, тој нагласува дека нивните дострели на овој план се големи. Затоа, Андоновски ќе го напише следното:

„Не случајно ова дело на Катин го носи насловот „Во Австралија како дома”, зашто македонските иселеници и тој во оваа земја се чувствуваат како дома. Паралелно со остварените материјални услови, кај нив е видлива и трансформацијата на животните и работните навики во новите средини. Не е мал бројот и на оние Макндонци кои со своите интелектуални и образовни, духовни и други способности, се пробиле во повисоките сфери на австралиското општество“.

Инаку, кога се пишува за Македонците во Австралија, особено во Викторија, тие отсекогаш биле предмет на разни туѓи верски, национални и политички влијанија, кај кои се нашло погодно тло за таквата дејност. Во тој правец активна била бугарската, грчката и српската пропаганда, кои со успех ги вршеле своите замислени цели.

Промоции и објави:

Делото *„Во Австралија како дома”,* за прв пат е промовирана пред голем број мои љубители и обожаватели во Љубојно, на Илинденските празнувања во 1992 година во текот на празничните денови, во библиотеката на Домот во Љубојно, пред повеќе од двеста присутни, за прв пат се одржа промоција на книга. За книгата зборуваа проф. д-р Томе Саздов, како претседател на Матицата на иселениците од Македонија и писателот Раде Силјан како издавач. Во таа пригода на присутните им се обратија проф.д-р Васил Тупурковски и писателот Цане Здравковски, кои беа гости во Љубојно.

Исто така, делото доживеа промоција на 15 ноември 1992 година во Матицата на иселениците од Македонија, за која зборуваше Христо Андоновски, главниот уредник на списанието „Македонија“

Поотоа, за време на фестивалот во Клубот на друштвото „Браќа Миладиновци” во Торонто, во кој издавачот „Матица македонска” организираше промоција на повеќе свои изданија, меѓу кои и на книгата *„Во Австралија како дома”,* за која зборуваше писателот Раде Сиљан, како нејзин издавач.

Од животот и активностите на Македонците во Австралија објавени се триесет и три (33) продолженија во веб-порталот „Македонска нација“ од 17 февруари 2016 до 28 октомври 2016 (на македонски). Истите (33) продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“ од Скопје.

4. "IN AUSTRALIA, JUST LIKE AT HOME"

In 1992, after my stay in Australia and subsequent return, I published the work ***In Australia, Just Like at Home*** **(1992),** released by *Matica Makedonska*, Skopje. The book, printed in Macedonian on 136 pages, conveys my creative reflections as a travel writer, portraitist, reporter, and chronicler of certain events within the Macedonian communities in Australia. The reviewers of the work were Hristo Andonovski and Fidanka Tanaskova.

In his foreword to the book, the renowned Macedonian publicist and scholar Hristo Andonovski, editor-in-chief of *Macedonia* magazine and one of the leading experts on the Macedonian diaspora, wrote:

"This time, Slavè Katin focuses on the issues and challenges faced by Macedonian immigrants, particularly those from the White Sea region of Macedonia, who live and work in democratic and multicultural Australia. There, unlike in their homeland, they enjoy all social, human, and other rights."

Highlighting that, in those distant regions of the fifth continent, Macedonians have achieved remarkable success on both a national and spiritual level—across business, culture, education, and social life in general—Andonovski emphasizes that their accomplishments in these areas are significant. He writes the following:

"It is no coincidence that Katin's work is titled *In Australia, Just Like at Home*, because Macedonian emigrants, including himself, feel at home in this country. Alongside the material progress they have achieved, there is also a visible transformation in their living and working habits in the new environment. Many Macedonians, with their intellectual, educational, spiritual, and other abilities, have broken into the higher echelons of Australian society."

When writing about Macedonians in Australia, particularly in Victoria, it is important to note that they have always been subject to various foreign religious, national, and political influences, which found a fertile ground for such activities. In this context, Bulgarian, Greek, and Serbian propaganda was active and successfully achieved its intended goals.

Promotions and Announcements:

The work *In Australia, Just Like at Home* was first promoted to a large audience of my fans and admirers in Ljubojno, during the Ilinden celebrations in 1992. The promotion took place in the library of the Home in Ljubojno, in front of more than two hundred attendees. It was the first book promotion held there. Prof. Dr. Tome Sazdov, as president of the Macedonian Emigrants' Registry, and writer Rade Siljan, as the publisher, spoke about the book. On that occasion, Prof. Dr. Vasil Tupurkovski and writer Cane Zdravkovski, who were guests in Ljubojno, also addressed the attendees.

The work was also promoted on November 15, 1992, at the Macedonian Emigrants' Association, with a discussion led by Hristo Andonovski, the editor-in-chief of *Macedonia* magazine.

Later, during a festival at the "Brakja Miladinovci" Society Club in Toronto, the publisher *Matica Makedonska* organized a promotion of several of its publications, including *In Australia, Just Like at Home*. The book was discussed by writer Rade Siljan, its publisher.

Thirty-three (33) installments on the life and activities of Macedonians in Australia were published on the *Macedonian Nation* web portal from February 17, 2016, to October 28, 2016 (in Macedonian). The same 33 installments were also published on the *Macedonian Sun* portal from Skopje.

5. „МАКЕДОНСКИОТ ИСЕЛЕНИЧКИ ПЕЧАТ“

Во 1993 година, ја објавив студијата „***Македонскиот иселенички печат* - 1945-1992“*(1993),*** НИО „Студентски збор“, на 254 страници на македонски јазик, чиј рецензенти се д-р Боро Мокров и д-р Весна Шопар. Ова дело е продолжение на публикацијата „*Развојот на македонскиот печат и новинарството*“ за периодот од 1902 до 1945 година од д-р Боро Мокров, дело на Здружението на новинарите од Македонија.

За нејзиното подготвување користев многу извори, публикации, научни трудови, извештаи, разговори и други архивски податоци, но и од сопствениот фонд со кој располагам за оваа сфера, врз основа на моите долгогодишни истражувања. Оваа дело има за цел да ја збогати новинарската историографија, која во последните неколку децении е широко развиена кај Македонците во светот.

Може да се каже дека појавата на македонскиот иселенички печат во прекуокеанските земји Австралија, Канада, САД и во европскнте земји е израз на долготрајната макотрпна борба на македонските доселеници (без разлика од кој дел на Македонија дошле), за афирмација на својот национален идентитет и на Македонија.

Тоа не значи само запознавање и афирмирање на македонскиот иселенички печат, туку и откривање на нивното културно, национално, просветно, социјално, политнчко, духовно битне низ призмата на македонските гласила, радио часоите и телевизиските емисии што тие ги организираат ширум светот.

Затоа, професорот на Одделот за новинарство на Филозовскиот факултет „Св, Кирил и Методиј“, Томе Груевски ќе го напише следното:

„Катин успеа да ја заврши и објави книгата која го опфаќа иселеничкиот печат од трите континенти - главно онаму каде што живеат и работат поголеми конгломерации на македонското иселеништво - Австралија, Северна Америка (САД и Канада) и Европа. Во споменатите земји, за период од 45 години, печатот е опфатен со околу 150 печатени гласила и преку 40 радио и ТВ часови. Македонските информативни гласила во прекуокеанските земји и Европа имаат посебно значење и играат огромна улога во зачувувањето на македонскиот јазик, култура и религија во продлабочувањето на националниот дух“, напиша м-р Томе Груевски.

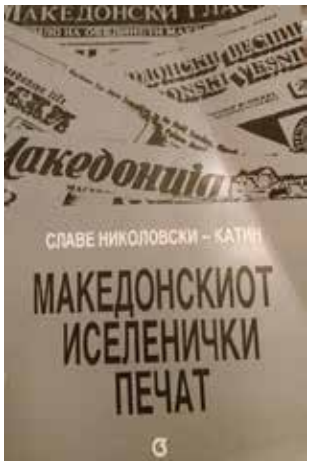

„Публикацијата „Македонскиот иселенички печат” претставува прв труд од ваков вид во Македонија, кој има за цел да пополни извесна празнина во историографската анализа на печатот кај иселеништвото во Австралија, Канада, САД и Европа. За нејзиното подготвување Катин користел многу извори (публикации, научни трудови, извештаи, разговори и други архивски податоци), но и сопствениот фонд со кој располага за оваа сфера, врз основа на неговите долгогодишни истражувања“, напиша рецензентот Боро Мокров.

Промоции и објави:

На 10 јануарим1993 година во ЗНМ се одржа првата промоција на делото „*Македонскиот иселенички печат“, за кое зборуваат Тоци Груевски и д-р Боро Мокров.*

Од делото „*Македонскиот иселенички печат*“ се објавени триесет (30) продолженија во веб-порталот „Македонска нација“, Скопје, од 5 ноември 2016 до 26 април 2017, (на македонски). Истите (30) продолженија се објавени во веб-порталите „Македонско сонце“, Скопје, „Македонски збор“ од Детроит и во порталот на Матицата на иселениците на Македонија.

Исто така, триесет и пет (35) продолженија се објавени и во порталот „Мактел“ од Сиднеј, Австралија и во весникот „Македонија“ од Торонто, како и по неколку продолженија се објавени во различни портали во Македонија.

5. "MACEDONIAN EMIGRANT PRESS"

In 1993, I published the study ***Macedonian Emigrant Press – 1945-1992*** **(1993),** NIO "Studentski Zbor," spanning 254 pages in Macedonian. The work was reviewed by Dr. Boro Mokrov and Dr. Vesna Sopar. This study serves as a continuation of Dr. Boro Mokrov's publication *The Development of the Macedonian Press and Journalism* for the period from 1902 to 1945, a work of the Association of Journalists of Macedonia.

For its preparation, I relied on a wide range of sources, including publications, scientific papers, reports, interviews, and other archival data, as well as my own collection of materials accumulated through years of research. This work aims to enrich journalistic historiography, a field that has seen significant development among Macedonians worldwide in recent decades.

The emergence of the Macedonian emigrant community in the Pacific countries of Australia, Canada, the USA, and in various European countries is a reflection of the long and arduous struggle of Macedonian immigrants—regardless of which part of Macedonia they hailed from—to affirm their national identity and that of Macedonia.

This not only involves the recognition and affirmation of the Macedonian emigrant community but also the discovery of their cultural, national, educational, social, political, and spiritual significance, as viewed through the lens of the Macedonian media, radio stations, and television programs they have organized around the world.

Therefore, the professor from the Department of Journalism at the Faculty of Philosophy, "Ss. Cyril and Methodius," Tome Gruevski, wrote the following:

"Katin successfully completed and published a book that covers the emigrant press from three continents—primarily where larger concentrations of Macedonian emigrants live and work: Australia, North America (the USA and Canada), and Europe. Over a period of 45 years, the press in these countries is represented by around 150 print media outlets and more than 40 radio and TV programs. Macedonian news media in these overseas countries and Europe hold special significance, playing a huge role in preserving the Macedonian language, culture, and religion, as well as in fostering national spirit," wrote MA Tome Gruevski.

"The publication *The Macedonian Emigrant Press* is the first work of its kind in Macedonia, aiming to fill a significant gap in the historiographic analysis of the press among emigrants in Australia, Canada, the USA, and Europe. For its preparation, Katin drew upon numerous sources (publications, scientific papers, reports, interviews, and other archival data), as well as his own collection of materials based on many years of research," wrote the reviewer Dr. Boro Mokrov.

Promotions and Announcements:

On January 10, 1993, the first promotion of the work *The Macedonian Emigrant Press* was held at the AJM, where Toci Gruevski and Dr. Boro Mokrov spoke about the work.

Thirty (30) installments of *The Macedonian Emigrant Press* were published on the web portal *Macedonian Nation* (Skopje) from November 5, 2016, to April 26, 2017 (in Macedonian). The same 30 installments were also published on the web portals *Macedonian Sun* (Skopje), *Macedonian Word* (Detroit), and the portal of the Macedonian Emigrants' Association.

Additionally, thirty-five (35) installments were published on the *Mactel* portal (Sydney, Australia), in the *Macedonia* newspaper (Toronto), and several installments were published on various portals in Macedonia.

6. „ПЕЧАЛБАРСКИ КОПНЕЖ“

Како по некое непишано правило, мојата издавачката продукција секоја година се збогатуваше со нови дела на македонската иселеничка галаксија. Така, во 1993 година се појави публикацијата ***„Печалбарски копнеж” (1993),*** „Матица македонска“, на 156 страници на македонски јазик, (посветен на моите родители -печалбари). Рецензенти на ова дело се д-р Томе Саздов и Фиданка Танаскова, притоа во предговор кон ова дело д-р Томе Саздов, претседател на Матица на иселениците од Македонија истакнува:

„Во преку 44 публицистички текстови за македонските иселеници во Америка и Канада, Катин раскажува за своите средби и разговори со нив во македонските православни цркви, клубови и друштва, во овие две големи држави на Американскиот континент. Пред нас дефилираат најразлични човекови судбини на повеќе генерации македонски иселеници, чии заеднички одлики, како своевидни мотиви во овие раскажувања, се носталгијата кон родниот крај, врските со старата Татковина и стремежите за зачувување на нивниот национален и културен интегритет“, рече д-р Томе Саздов

Ова дело се појави само две години по осамостојувањето на Македонија, како суверена и независна држава, во неа посебен акцент е даден на заложбите на македонските иселеници за брза консолидација и успешна трансформација на земјата во демократска држава и нејзината ориентација за вклучување во евроатлантските структури. Во овој историски момент, заедничка и единствена благородна цел на сите Македонци, е развојот на Република Македонија како матица на сите свои чеда, без оглед од кој дел на Македонија потекнуваат и на кои меридијани тие живеат.

„Од тие причини, ова дело на Катин е богата, автентична и значајна современа хроника на македонското иселеничко живеење во дијаспората, во случајов во САД и Канада. Всушност, по книгата „Печалбарски копнеж” со овој свој нов ракопис, ги заокружува своите репортерски записи и кажувања за бројните македонски иселеници. Тие првобитно биле само макотрпни печалбари“, напиша д-р Томе Саздов.

Промоции и објави:

На 16 јули 1993 година се одржа промоција на *„Печалбарски копнеж”* во Културниот центар во Охрид, чиј промотори беа д-р Томе Саздов и Фиданка Танаскова. Исто така на 29 октомври 1994 година, во Матицата на иселениците од Македонија се одржа промоција, на делото *„Печалбарски копнеж“* за која зборуваа д-р Димитар Керамитчиев и Фиданка Танаскова.

Во паметењата, секако, ќе остане Љубанската илинденска иселеничка средба во 2004 година. Имено, на 31 јули 2004 година, а по повод 60-те години од отворањето на училиштето „Димитар Влахов“ како прво на мајчин македонски јазик во Преспа, а второ во Македонија на оваа значајна и незаборавна свеченост беа претставени литературните дела на поранешните ученици на училиштето „Димитар Влахов“ од Љубојно, меѓу кои и мои дела и тоа: *„Печалбарски копнеж“, „Македонски иселенички паноптикум“* и монографијата за најголемиот донатор од иселеништвото *„Атанас Близнаков“.* Пред присутните, на „Полена“ за трите книги и за моето творештвото зборуваа проф. д-р Томе Саздов, д-р Петре Лубаровски и Бошко Рајчовски – Пелистерски. Проф. д-р Томе Саздов особено се задржа на значењето и содржината на публикацијата *„Печалбарски копнеж“*, кој, меѓу другото, рече дека тоа е дело за македонското иселеништво, кое остава траги кај читателот.

6. "PECHALBARSKI KOPNEZH"

As if by some unwritten rule, my publishing output was enriched every year with new works focused on the Macedonian emigrant community. In 1993, the publication ***Pechalbarski Kopnezh* (1993),** published by *Matica Makedonska*, appeared, consisting of 156 pages in the Macedonian language and dedicated to my parents – expatriates. The reviewers of this work are Dr. Tome Sazdov and Fidanka Tanaskova. In the preface to this work, Dr. Tome Sazdov, president of the Matica of Emigrants from Macedonia, emphasizes:

"In over 44 journalistic texts about Macedonian emigrants in America and Canada, Katin recounts his meetings and conversations with them in Macedonian Orthodox churches, clubs, and societies across these two great countries on the American continent. Before us parades the most diverse human destinies of several generations of Macedonian emigrants, whose common features, as recurring motifs in these stories, are nostalgia for their homeland, ties with their old homeland, and aspirations to preserve their national and cultural integrity," said Dr. Tome Sazdov.

This work was published only two years after the independence of Macedonia as a sovereign and independent state. It places special emphasis on the efforts of the Macedonian emigrants for the swift consolidation and successful transformation of the country into a democratic state, as well as its orientation toward inclusion in Euro-Atlantic structures. At this historical moment, the shared and noble goal of all Macedonians is the development of the Republic of Macedonia as the homeland for all its children, regardless of which part of Macedonia they come from or where they currently live.

"For these reasons, this work by Katin serves as a rich, authentic, and significant contemporary chronicle of Macedonian emigrant life in the diaspora, specifically in the USA and Canada. In fact, after the book *Pechalbarski Kopnezh*, with this new manuscript, he completes his reporter's notes and stories about the numerous Macedonian emigrants. They were initially just hardworking migrant workers," wrote Dr. Tome Sazdov.

Promotions and Announcements:

On July 16, 1993, the book *Pechalbarski Kopnezh* was promoted at the Cultural Center in Ohrid, with Dr. Tome Sazdov and Fidanka Tanaskova as the promoters. Another promotion of the same work was held on October 29, 1994, at the Macedonian Emigrants' Registry, where Dr. Dimitar Keramitchiev and Fidanka Tanaskova spoke about the book.

The Ljubljana Ilinden Emigrants' Meeting in 2004 is certainly a memorable event. On July 31, 2004, on the occasion of the 60th anniversary of the opening of the *Dimitar Vlahov* school—the first in the native Macedonian language in Prespa, and the second in Macedonia—an unforgettable ceremony took place. During this significant event, the literary works of former students from the *Dimitar Vlahov* School in Ljubojno were presented, including my works: *Pechalbarski Kopnezh*, *Macedonian Emigrant Panopticum*, and the monograph about the largest donor of the emigration, *Atanas Bliznakov*. In front of the audience at *Polena*, Prof. Dr. Tome Sazdov, Dr. Petre Lubarovski, and Boshko Rajchovski – Pelisterski discussed the three books and my work. Prof. Dr. Tome Sazdov particularly focused on the significance and content of the publication *Pechalbarski Kopnezh*, stating that it is a work about the Macedonian emigration that leaves a lasting impression on the reader.

7. „ВО ЧЕСТ НА СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЈ“

Делото „***Во чест на светите Кирил и Методиј“ (1994),*** е издание на „Матица македонска“, отпечатено на 212 страници на македонски јазик. Публикацијата е израз на долготрајната истражувачка дејност на авторите д-р Вера Стојчевска-Антиќ и Славе Николовски – Катин на животот и делото на сесловенските (македонските) просветители светите Кирил и Методиј. Рецензенти на ова дело се проф. д-р Радмила Угринова – Скаловска и архиепископот на Македонската православна црква г.г. Михаил, а беше издадено во 1994 година, кога се навршуваа 50 години самостоен слободен, просветен и културен живот и растеж во Република Македонија.

Во својата рецензија за делото *„Во чест на светите Кирил и Методиј“*, д-р Радмила Угринова – Скаловска ќе напише: *„Кирилометодиевската традиција зафатила благородни и длабоки корени во Македонија. Вредните ученици на светите браќа Кирил и Методиј, светите Климент и Наум Охридски, ја продолжиле нивната целокупна глаголска традиција, особено кога Климент Охридски во 886 година ги ставил темелмте на Охридската книжевна школа“.*

Да се зборува за делото на светите браќа Кирил и Методиј и нивното наследство е чест и предизвик. Колку е извонредно важна и суштинска мисијата на светите браќа, говори фактот што денес тие се патрони на Европа – признание дадено од Ватикан со цел да се потенцира нивното значење за единството на европските народи

Исто така, во книгата даваме информации дека македонскиот јазик спаѓа во јужнословенските јазици, а се формирал од словенските племиња што се населиле најјужно на Балканскиот Полуостров. Уште тогаш, во IX век, тој се одликувал со карактеристични особености во однос на јазичните црти. И понатаму во својот развој доживувал своевиден напредок. Прашањето за литературниот современ македонски јазик било поставено уште во XIX век, а решено дури со победата на НОБ.

Архиепископот на Македонската православна црква г.г. Михаил, пак, ќе напише дека веднаш по НОБ се обновија училиштата во Македонија. Повеќе од нив го задржаа или го добија името „Кирил и Методиј”, и „ Климент Охридски”..

Исто така, своевиден простор е посветен на културната манифестација *„Во чест на свети Кирил”* и поклоненијата на светиот гроб на свети Кирил во Рим во период од 25 годиии (1969-1994)“.

Промоции и објави:

На 31 мај 1994 година во книгоиздателството „Матица македонска“ се одржа свечено претставување на делото *„Во чест на Свети Кирил и Методиј“.* Моногравското дело беше претставено од д-р Радмила Угриновска-Сековска и архиепископот на Македонската православна црква г.г. Михаил

Од делата *„Во чест на светите Кирил и Методиј“* се објавени околу 100 продолженија во порталите „Македонска нација“ и „Македонско сонце“ од Скопје, „Македонски збор“ од Детроит, „Мактел“ од Сиднеј, „Македонија“ од Торонто и други гласила во Македонија, Канада и Австралија.

Од делото *„Во чест на свети Кирил Солунски во Рим“,* од проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ и Славе Николовски-Катин се објавени дваесет и три (23) продолженија во веб-порталот „Македонска нација“ од 9 ноември 2016 до 19 април 2017, (на македонски). Истите (23) продолженија се објавени во веб-порталите „Македонско сонце“.

Исто така, во порталот „Мактел“ од Сиднеј, Австралија се објавени (58) продолженија од делата „Во чест на светите Кирил и Методиј“ и „40 поклоннија пред гробот на свети Кирил во Рим“. Истите (58) продолженија се објавени и во веб-порталот „Македонско сонце“, Скопје.

7. "IN HONOR OF SAINTS CYRIL AND METHODIUS"

The work ***In Honor of Saints Cyril and Methodius*** **(1994)** is a publication by *Matica Makedonska*, printed on 212 pages in Macedonian. The publication reflects the long-term research activity of the authors, Dr. Vera Stojchevska-Antić and Slavè Nikolovski – Katin, on the life and work of the Pan-Slavic (Macedonian) enlighteners, Saints Cyril and Methodius. The reviewers of this work are Prof. Dr. Radmila Ugrinova – Skalovska and the Archbishop of the Macedonian Orthodox Church, His Holiness Mihail. It was published in 1994, coinciding with the celebration of 50 years of independent, free, enlightened, and cultural life and growth in the Republic of Macedonia.

In her review of *In Honor of Saints Cyril and Methodius*, Dr. Radmila Ugrinova – Skalovska writes: "The Cyril and Methodius tradition has taken on noble and deep roots in Macedonia. The diligent students of the holy brothers Cyril and Methodius, Saints Clement and Naum of Ohrid, continued their entire Glagolitic tradition, especially when Clement of Ohrid laid the foundations of the Ohrid Literary School in 886."

To speak about the work of the holy brothers Cyril and Methodius and their legacy is both an honor and a challenge. The extraordinary importance and significance of their mission is evidenced by the fact that today they are the patrons of Europe — a recognition granted by the Vatican to highlight their role in fostering the unity of European peoples.

The book also provides information that the Macedonian language belongs to the South Slavic language group and was formed by the Slavic tribes that settled in the southernmost part of the Balkan Peninsula. Even in the 9th century, it was distinguished by unique linguistic features. Over time, the language continued to evolve and develop. The question of the literary modern Macedonian language was raised as early as the 19th century, but it was only resolved with the success of the Macedonian National Liberation War.

The Archbishop of the Macedonian Orthodox Church, His Holiness Mihail, writes that immediately following the Macedonian National Liberation War, schools in Macedonia were renovated. Most of them retained or were given the names "Cyril and Methodius" and "Kliment Ohridski."

Additionally, a special section of the book is dedicated to the cultural event *In Honor of Saint Cyril* and the pilgrimages to the holy tomb of Saint Cyril in Rome, which took place over a span of 25 years (1969-1994).

Promotions and announcements:

On May 31, 1994, a ceremonial presentation of the work *In Honor of Saints Cyril and Methodius* was held at the publishing house *Matica Makedonska*. The monograph was presented by Dr. Radmila Ugrinovska-Sekovska and the Archbishop of the Macedonian Orthodox Church, His Holiness Mihail.

Approximately 100 articles related to the work *In Honor of Saints Cyril and Methodius* have been published on the portals *Macedonian Nation* and *Macedonian Sun* from Skopje, *Macedonian Word* from Detroit, *Maktel* from Sydney, *Macedonia* from Toronto, and other media outlets in Macedonia, Canada, and Australia.

Twenty-three (23) articles related to the work *In Honor of Saint Cyril of Thessaloniki in Rome*, by Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antić and Slavè Nikolovski-Katin, were published on the *Macedonian Nation* portal from November 9, 2016, to April 19, 2017 (in Macedonian). The same 23 articles were also published on the *Macedonian Sun* portal.

Additionally, 58 articles related to the works *In Honor of Saints Cyril and Methodius* and *40 Bowings Before the Tomb of Saint Cyril in Rome* were published on the *Mactel* portal from Sydney, Australia. The same 58 articles were also published on the *Makedonsko Sonce* portal in Skopje.

8. „МАКЕДОНСКИ ВОЗНЕС“

Во 1994 година се појави делото „***Македонски вознес" (1994),*** „Матица македонска**"** на 232 страници на македонски и англиски јазик**,** на Славе Катин и Фиданка Танаскова, монографија за Македонската православна црква „Свети Климент Охридски" од Торонто, која, во истовреме, *е* и издавач на ова дело. Рецензенти на монографијата се митрополитот Кирил и Христо Андоновски

Во својата рецензија за книгата, Полошко-кумановскиот архиерej, митрополитот Кирил, пишува дека големиот празник, тридеценискиот јубилеј на светиот македонски храм „Свети Климент Охридски" во Торонто е вистински македонски вознес за сите браќа и сестри од род македонски, за сите имени и безимени кои вградија огромна љубов, дарување, труд и самопрегор во неговите темели и го подигнаа овој прекрасен и најголем соборен храм на северноамериканскиот континент. Повеќе од еден век е зад нас откако од македонската родна земја кон канадскиот простор тргна и се уште трае масовната брановита преселничка река. Така, денес само во Торонто е формирана повеќе од стоилјадна македонска комуна.

Инаку, МПЦ е организирана преку своите епархии: Американско-канадската и Австралиската-македонска православна епархија која беше формирана во 1967 година, а која во 1974 година е поделена на: Американско-канадска и Австралиска епархија, во чија диоцеза денес е и Нов Зеланд, а од 2016 година постои и Сиднејско австралиска епархија Од 1984 година постои и Македонска православна епархија за Европа.

Промоции и објави:

Промоцијата на делото „*Македонски вознес*" беше одржана во Соборната црква на Американско-канадската македонска православна епархија „Свети Климент Охридски" во Торонто на патрониот ден на црквата во 2 ноември 1994 година, на која зборуваше митрополитот г. Кирил, кој истакна дека делото на Катин и Танаскова претставува значајна алка во синџирот на Светиклиментовата традиција во светот и во Македонија.

Исто така, ова дело е промовирано и во Соборниот храм „Свети Климент Охридски" во Скопје. Промотори беа г.г. Михаил и проф. д-р Вера Стојчевска Антиќ. Тие го претставија делото пред голем број присутни кои беа запознати со вистината за активностите на црковно и национално поле на Македонците во иселништвото.

На овој настан, во Гласникот на Институтот за национална историја се осврнува и источричарот д-р Александар Трајановски, кој ова дело на читателите им го препорачува како реликвиум, кој претставува нов придонес во македонската црковнонационална историографија. Свечена промоција на оваа монографија доживува и во Струмица, каде што за делото во Домот на културата зборуваа д-р Вера Стојчевска-Антиќ и д-р Димитар Керамичиев.

На 22.08.2018,година беше одржана Книжевна средба во „Прличевата одаја" на НУ Библиотека Григор Прличев, во Охрид. Средбата беше посветена на моето творештво како новинар, публицист, истражувач и преведувач на иселништвото, за кои говореја проф. д-р Томе Груевски и Свето Стефаноски. На оваа средбата, меѓу другото, Свето Стефановски претстави и дел од содржината на делото „*Македонски вознес".*

Од делото „*Македонски вознес" се* објавени триесет и седум (37) продолженија во веб-порталот „Македонска нација" од 19 ноември 2014 до од 21 септември 2016, (на македонски). Исто така, во порталот „*Македонска нација*", во 2020 година се објавени дваесет и девет (29) продолженија од монографијата „Македонски вознес" на Македонската православна црква „Свети Климент Охридски" од Торонто, а поголем број од продолженијата се објавени и во порталите „Македонско сонце" и Матица на иселениците од Македонија како и во весникот „Македонија" од Торонто.

8. "MACEDONIAN ASCENSION"

In 1994, the work ***Macedonian Ascension* (1994),** published by *Matica Makedonska* on 232 pages in Macedonian and English, by Slavè Katin and Fidanka Tanaskova, was released. This monograph focuses on the Macedonian Orthodox Church *St. Clement of Ohrid* in Toronto, which is also the publisher of the work. The reviewers of the monograph are Metropolitan Kiril and Hristo Andonovski.

In his review, the Polog-Kumanovo hierarch, Metropolitan Kiril, writes that the great celebration, marking the three-decade jubilee of the holy Macedonian temple *St. Clement of Ohrid* in Toronto, represents a true Macedonian exaltation for all brothers and sisters of Macedonian descent. It honors all those, named and unnamed, who contributed immense love, dedication, labor, and self-sacrifice to its foundations, thereby erecting this beautiful and largest cathedral temple on the North American continent. More than a century has passed since the massive wave of migration from the Macedonian homeland to Canada began, and it continues today. As a result, a Macedonian community of more than a hundred thousand people has formed in Toronto alone.

The Macedonian Orthodox Church (MOC) is organized through its dioceses: the American-Canadian and Australian-Macedonian Orthodox dioceses, which were formed in 1967. In 1974, these were divided into the American-Canadian and Australian dioceses, with the Australian diocese now encompassing New Zealand. Since 2016, there has been a Sydney-Australian diocese. Additionally, since 1984, there has been a Macedonian Orthodox diocese for Europe.

Promotions and announcements:

The promotion of *Macedonian Ascension* was held at the Cathedral Church of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese *St. Clement of Ohrid* in Toronto on the patron saint's day of the church, November 2, 1994. Metropolitan Kiril spoke at the event, emphasizing that the work by Katin and Tanaskova represents an important link in the chain of the St. Clement tradition, both in the world and in Macedonia.

This work was also promoted at the Cathedral Church *St. Clement of Ohrid* in Skopje. The promoters, His Excellency Mihail and Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic, presented the work to a large audience, introducing them to the truth about the activities of Macedonians in the diaspora in the religious and national spheres.

Historian Dr. Aleksandar Trajanovski also referenced this event in the *Bulletin of the Institute of National History*, recommending the work to readers as a valuable relic and a new contribution to Macedonian church and national historiography. A ceremonial promotion of this monograph was also held in Strumica, where Dr. Vera Stojchevska-Antic and Dr. Dimitar Keramichiev spoke about the work at the House of Culture.

On August 22, 2018, a Literary Meeting was held in the *Prlichev Room* of the Grigor Prlichev National University Library in Ohrid. The meeting was dedicated to my work as a journalist, publicist, researcher, and translator of emigration, with discussions led by Prof. Dr. Tome Gruevski and Sveto Stefanoski. During this meeting, among other topics, Sveto Stefanoski presented part of the content from the work *Macedonian Ascension*.

Thirty-seven (37) installments of the work *Macedonian Ascension* were published on the web portal *Macedonian Nation* from November 19, 2014, to September 21, 2016 (in Macedonian). Additionally, in 2020, twenty-nine (29) installments of the monograph *Macedonian Ascension* on the Macedonian Orthodox Church *St. Clement of Ohrid* from Toronto were published on the *Macedonian Nation* portal. A larger number of installments were also published on the portals *Macedonian Sun* and *Matica na Iselenici* from Macedonia, as well as in the newspaper *Macedonia* from Toronto.

9. „ENGLISH-MACEDONIAN BIOTECHNICAL DICTIONARY“ “АНГЛИСКО-МАКДОНСКИ БИОТЕХНИЧКИ РЕЧНИК“

Второто мое лексикогравско дело е ***„Англиско-македонскиот биотехнички речник“ (1994),*** „Македонска искра, Скопје, објавен на 192 страници. Тоа беше првиот речник во македонската двојазична лексикографија, во којашто се обработени научни и стручни термини од областа на биотехничките науки. Рецензенти на ова дело се: д-р Јонче Шапкарев, д-р Борис Оцевски и д-р Владимир Цветковски

Овој *„Англиско-македонски биотехнички речник“* е еден вид продолжение на првиот мој речник *„Англиско-македонски лимнолошки речник“* Тоа е првиот лексикон во македонската двојазична лексикографија во кој се обработени научни и стручни термини од областа на биотехниката. Во него се застапени термини, изрази и поими од областа на биотехничките и биолошките науки, со посебен акцент на биотехниката.

Тој се појавува како резултат на мојата повеќегодишни истражувачка и преведувачка дејнос на полето на биотехниката и хидробиологијата на копнените води. Самиот факт што лексиконот содрши околу 4.000 терминолошки изрази со стручни толкувања, говори за сериозноста и значењето на ова дело, прво од ваков вид во нашатаа Република.

Во делото *„Англиско-македонски биотехнички речник“* се застапени термини, изрази и поими од областа на биолошките и биотехничките науки. Тој се појавува како резултат на авторовите повеќегодишни истражувања и преведувачка дејнос на полето на хидробиологијата на копнените води остварени во Хидробиолошкиот завод во Охрид и на други места. Самиот факт што речникот содрши околу 4.000 терминолошки изрази со стручни толкувања, говори за сериозноста и значењето на ова дело.

Во текстот за лексиконот е потенцирано дека појавата на мојот *Англиско-македонскиот биотехнички речник*“ претставува мошне корисен

приračник на научните и стручните работници, студентите, учениците и воопшто на сите проучувачи и интересенти за биотехниката.

Тој е резултат на мојата долгогодишна преведувачка работа, реализирана пред се' во Хидробиолошкиот завод во Охрид. Подготвен е со цел да пополнам празнина во областа на биотехничката терминологија и да биде помошник за студентите и научните работници кои го користат англискиот јазик во оваа област и другите природни и биотехнички науки. Дополнително, речникот може да биде корисен во многу македонски и други домови како потсетник, прирачник и лингвистичка помош.

Речникот се состои од приближно 4.000 зборови и термини, изрази и поими поврзани со биотехничките науки. Англискиот јазик зафаќа многу голема област и тој е јазикот на кој се напишани повеќето стручни и научни книги. На англиски се напишани бројни списанија и разни научни и стручни списанија и осврти за различни науки. Тој е еден од најважните јазици во светот. Англискиот е јазик на науката, технологијата, кореспонденцијата, уметноста и деловното работење.

„Англиско-македонскиот биотехнички речник“ е голем придонес во научната работа на Хидробиолошкиот завод, каде и бев вработен. При изработката користев најнови речници, енциклопедии, лексикони, речник, научни публикации и друга литература и помош на англиски, руски, француски, германски, бугарски, српско-хрватски и македонски јазик.

На 23 март 1994 година во Здружението на новинарите на Македонија во Скопје е извршена промоција ма речникот. Пред поголем број присутни речникот го промовираше д-р Јонче Шапкарев, професор на Биолишкиот факултет во Скопје.

9. "ENGLISH-MACEDONIAN BIOTECHNICAL DICTIONARY"

My second lexicographic work is the ***English-Macedonian Biotechnical Dictionary*** **(1994),** published by *Makedonska Iskra* in Skopje, consisting of 192 pages. It was the first dictionary in Macedonian bilingual lexicography to cover scientific and professional terms in the field of biotechnical sciences. The reviewers of this work are Dr. Jonce Shapkarev, Dr. Boris Ocevski, and Dr. Vladimir Cvetkovski.

This *English-Macedonian Biotechnical Dictionary* can be seen as a continuation of my first dictionary, *English-Macedonian Limnological Dictionary*. It is the first lexicon in Macedonian bilingual lexicography to address scientific and professional terms in the field of biotechnology. The dictionary contains terms, expressions, and concepts from the biotechnical and biological sciences, with a special emphasis on biotechnology.

It was created as a result of my many years of research and translation work in the field of biotechnology and hydrobiology of inland waters. The fact that the lexicon includes about 4,000 terminological expressions with expert definitions speaks to the seriousness and significance of this work, the first of its kind in our Republic.

The *English-Macedonian Biotechnical Dictionary* contains terms, expressions, and concepts from the fields of biological and biotechnical sciences. It is the result of the author's many years of research and translation work in the field of hydrobiology of inland waters, conducted at the Hydrobiological Institute in Ohrid and elsewhere. The fact that the dictionary includes approximately 4,000 terminological expressions with expert definitions highlights the seriousness and significance of this work.

The text of the lexicon emphasizes that the *English-Macedonian Biotechnical Dictionary* is a highly useful manual for scientists, professionals, students, and researchers, as well as anyone interested in biotechnology.

It is the product of my many years of translation work, primarily conducted at the Hydrobiological Institute in Ohrid. The dictionary was created to fill a gap in biotechnical terminology and to serve as a valuable resource for students and scientists who use English in the fields of biotechnology and other natural and biotechnical sciences. Additionally, the dictionary can be a useful tool for many Macedonian households, serving as a reference, guide, and linguistic aid.

The dictionary consists of approximately 4,000 words, terms, expressions, and concepts related to biotechnical sciences. The English language covers a vast array of subjects and is the primary language in which most professional and scientific books are written. Numerous journals and various scientific and professional publications across many disciplines are also published in English. It is one of the most important languages globally, serving as the language of science, technology, correspondence, art, and business.

The *English-Macedonian Biotechnical Dictionary* is a significant contribution to the scientific work of the Hydrobiological Institute, where I was employed. In its preparation, I utilized the latest dictionaries, encyclopedias, lexicons, glossaries, scientific publications, and other resources in English, Russian, French, German, Bulgarian, Serbo-Croatian, and Macedonian.

On March 23, 1994, the dictionary was promoted at the Association of Journalists of Macedonia in Skopje. Dr. Jonce Shapkarev, a professor at the Faculty of Biology in Skopje, promoted the dictionary in front of a large audience.

10. „ПОЕТСКИ ИСЕЛЕНИЧКИ МЕРИДИЈАНИ“

Во коавторство со Фиданка Танаскова, во 1996 година, на 122 страници, на македонски јазик, ја подготвивме публикацијата ***„Поетски иселенички меридијани“,1996,*** зборник на поезија, во издание на Матицата на иселениците од Македонија, посветена на Македонците расе-лени ширум светот. Рецензенти на делото се: Јован Павловски и Васко Караџа

Книгата содржи 80 песни посветени на от-корнатите од родните прагови, на расе-лените, на заминатите како печалбари, на тешката мисла и носталгијата овековечени низ поетскиот збор, низ стиховите чувани и носени во душата, како утеха за изгубената мајчинска топлина или за дедовските огништа, за безграничната љубов кон родниот праг, кон полињата и планините, реките и езерата - кон својата сакана Македонија.

„Оваа книга што трпеливо стих по стих ја собираа и обликуваа добрите познавачи на маке-донското иселеништво Славе Николовски-Катин и Фиданка Танаскова, претставува своевиден зборник на поетското творештво на Македон-ците во дијаспората, прв труд од ваков вид кој пополнува една голема празнина во истражу-вањата на македонското иселеништво“, напиша Јован Павловски.

Промоции и објави:

Делото *„Поетски иселенички меридијани“* ја доживеа својата прва промоција веднаш по пе-чатењето. Така, во 1996 година во Матицата на иселениците од Македонија се одржа промо-ција. Пред присутните делото го промовираше д-р Димитар Керамитчиев, претседател на Ма-тицата, кој, меѓу другото, рече дека ова е дело во кое имаме најголем број македонски иселеници од Австралика, Канада, САД и Европската Унија кои се занимаваат со пишување поезија и кои се познати во иселеништвото.

На промоцијата што се одржа во Сиднеј во друштвото „Григор Прличев”, пак, Иван Трпоски, поет и автор на десетина книги, ќе истакне:

„Катин и Танаскова се вистински иселенички повес-ничари, кои при се-кој нивен престој во некоја иселе-ничка колонија, со своите пера оста-ваат вечни белези во македонските весници. Нивните очи се најполни со иселенички ликови, нивните срца се најболни од иселе-ничките доживу-вања, нивните души се преболни од сознанието дека македонството расте во светот, а се нама-лува дома, во Македонија.

Да, таа трагедија ја знаат токму тие! Затоа во нивните бележници има место за сечија воз-дишка, сечиј морник, сечија солза... Тие, ги собра-ле на едно место сите нивни иселенички желби, клетви, соништа, запишани во стихови и објаве-ни во оваа книга“.

Во „Современост” бр. 3 и 4 од 1996 година, проф. д-р Вера Стојчевска Антиќ, говорејќи за ова наше дело, вели дека пред нас имаме поком-плетен избор на поезија од нашите сонародници во Австралија, Европа, Канада и САД, инспири-рана од иселеничкиот копнеж и носталгијата кон Татковината.

Иако нашиот човек се населил во различни средини, во држави многу оддалечени едни од други, нивниот носталгичен сон по „стариот крај’ останува длабоко всаден во нив. Преселбите, непроспиените деноноќија, немирите што ги но-селе новите средини, логично, наоѓаат посебен израз кај поетите што ни се претставени во избо-рот на ова книга. Притоа, се пренесени стихови од Џим Томев, Илија Башевски, Андреа Бранов, Васка Дренкова, Иванка Петровска, Пандора Петровска, Панде Манојлов, Доне Качаров и други поети.

10. "POETICAL EMIGRANT MERIDIANS"

In coauthorship with Fidanka Tanaskova, I prepared the publication ***Poetic Emigrant Meridians* in 1996**, a 122-page collection of poetry in Macedonian, published by the Macedonian Emigrants' Association. This work is dedicated to the Macedonians displaced around the world. The reviewers of the publication are Jovan Pavlovski and Vasko Karadza.

The book contains 80 poems dedicated to those uprooted from their native thresholds—those displaced, the migrant workers, and the heavy thoughts and nostalgia immortalized through poetic words. These verses, kept and carried in the soul, serve as a consolation for the lost maternal warmth and ancestral hearths. They reflect the boundless love for the native threshold, the fields and mountains, rivers and lakes—the beloved Macedonia.

"This book, carefully collected verse by verse and shaped by the esteemed experts on the Macedonian emigration, Slavè Nikolovski-Katin and Fidanka Tanaskova, is a unique collection of the poetic works of Macedonians in the diaspora. It is the first of its kind, filling a significant gap in the research on the Macedonian emigration," wrote Jovan Pavlovski.

Promotions and publications:

The work *Poetic Emigrant Meridians* had its first promotion immediately after printing. In 1996, a promotion was held at the Macedonian Emigrants' Association. Dr. Dimitar Keramtchiev, president of the Association, promoted the work in front of the attendees. Among other things, he remarked that this publication includes the largest number of Macedonian emigrants from Australia, Canada, the USA, and the European Union who are engaged in writing poetry and are known within the emigration.

At the promotion held in Sydney at the *Grigor Prlicev* Society, Ivan Trposki, a poet and author of a dozen books, emphasized:

"Katin and Tanaskova are true historians of the emigration, who, during each of their stays in an emigrant colony, leave eternal marks in Macedonian newspapers with their pens. Their eyes are filled with the faces of emigrants, their hearts carry the pain of emigrant experiences, and their souls are overwhelmed with the realization that Macedonianness is growing in the world, yet shrinking at home, in Macedonia.

Yes, they know that tragedy! That is why in their notebooks there is a place for everyone's sigh, everyone's melancholy, everyone's tear... They have gathered in one place all their emigrant wishes, curses, and dreams, written in verses and published in this book."

In *Sovremenost* No. 3 and 4 from 1996, Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic, speaking about our work, states that it presents a more complete selection of poetry from our compatriots in Australia, Europe, Canada, and the USA, all inspired by the emigrant longing and nostalgia for the Homeland.

Although our people settled in various environments across countries distant from one another, their nostalgic dream for the "old land" remains deeply rooted in them. The relocations, sleepless nights, and the unrest brought by the new environments logically find special expression in the poets included in this selection. Among them are verses by Dzim Tomev, Ilija Bashevski, Andrea Branov, Vaska Drenkova, Ivanka Petrovska, Pandora Petrovska, Pande Manojlov, Done Kacharov, and other poets.

11. „АНГЛИСКО-МАКЕДОНСКИ ВЕТЕРИНАРЕН РЕЧНИК“

Третото мое лексикографско дело во коавторство со Илинка Дракулевска-Грубовиќ и Никола Јордановски е ***„English-Macedonian veterinarian dictionary" „Англиско-македонски-от ветеринарен речник“*** **(1996),** издание на „Матица македонска“, Скопје, кое е објавено на 296 страници. Рецензенти на ова лексикографско дело се: д-р Цветан Мицевски, д-р Михајло Зориќ и д-р Зозе Мургоски.

Овој речник е прва публикација од ваков вид во Македонија, во кој се собрани околу 15.000 зборови кои се употребуваат во ветеринарската стручна и друга научна литература.

Во него се поместени термини од ветеринатa, сточарството, земјоделието и другите сродни науки, со акцент на анатомијата, физиологијата на домашните животни, заштитата, одгледувањето, производството, преработката на сточните производи, репродукцијата и исхраната на добитокот, преработката на млекото, месото и други производи, како и термини од механизацијата во ветеринатa, земјоделието и сточарството.

Исто така, во речникот се собрани и термини од паразитологијата, ентомологијата, фитопатологијата, пчеларството, ловот и риболовот. Затоа, со право се вели дека тој е првиот речник во македонската двојазична лексикографија, во којашто се обработени научни и стручни зборови и термини од областа на ветеринарните и други науки.

Во најново време ветеринатa особено стана прифатлива гранка на знаења. Образованите луѓе и обичните граѓани започнаа да и' посветуваат посебно внимание од причини што таа е една од основните гранки за опстанок на светот. Притоа, научните и стручни работници и студентите на Ветеринарниот, Земјоделскиот и на сродните факултети и институти и други асоцијации и поединци кои се служат со англискиот јазик во нивната научно - стручна и наставна работа.

Исто така, се' поголема е соработката на Република Македонија со земјите во светот, а тоа бара да се изготвуваат разни анализи, планови и програми, документи, како и да се врши кореспонденција и да се употребува обемна стручна и научна литература на англиски јазик.

Промоција и објави:

На промоцијата на Речникот во Клубот на новинарите на 12 јуни 2001 година, рецензентите, д-р Михајло Зориќ и д-р Зозе Мургоски, истакнаа дека оваа значајна публикација, е резултат на долгогодишна практика во преведувачката, научно-стручната и публицистичката дејност, која авторите ја остваруваат во земјата и странство. Со посебна нагласка на мојата лексикографска дејност во последните десеттина години.

Она што е значајно, е фактот дека овој *„Англиско-македонски ветеринарен речник“*, во издание на реномираниот издавач „Матица македонска“, е единствен во македонската ветеринарна лексикографија, очекуван од многу стручни и научни институции и поединци во Република Македонија.

Речникот *„Англиско-македонски ветеринарен речник“,*во мое коавторство со професорите м-р Илинка Дракулевска - Грубовиќ и д-р Никола Јордановски претставува значаен придонес во областа на ветеринатa, третирајќи зборови, изрази и термини кои се употребуваат во англискиот јазик, да бидат достапни на македонски јазик.

Речникот е подготвен се' со цел да пополни празнина во областа на ветеринарната терминологија и да им помога на студентите и на научните работници кои користат англиски јазик во оваа област и други природни науки. Покрај тоа, речникот може да биде корисен во многу македонски и други домови како потсетник, прирачник и јазично помагало.

11. "ENGLISH-MACEDONIAN VETERINARY DICTIONARY"

My third lexicographic work, co-authored with Ilinka Drakulevska-Grubovic and Nikola Jordanovski, is the ***"English-Macedonian Veterinary Dictionary"* (1996),** published by *Matica Makedonska*, Skopje, spanning 296 pages. The reviewers of this lexicographic work are Dr. Cvetan Micevski, Dr. Mihajlo Zoric, and Dr. Zoze Murgoski.

This dictionary is the first of its kind in Macedonia, compiling about 15,000 words used in veterinary, professional, and other scientific literature.

It includes terms from veterinary medicine, animal husbandry, agriculture, and other related sciences, with a focus on the anatomy and physiology of domestic animals, animal protection, breeding, production, and processing of livestock products, as well as reproduction, nutrition, and the processing of milk, meat, and other products. Additionally, the dictionary covers terms related to mechanization in veterinary medicine, agriculture, and animal husbandry.

The dictionary also includes terms from parasitology, entomology, phytopathology, beekeeping, hunting, and fishing. Therefore, it can rightly be said that it is the first dictionary in Macedonian bilingual lexicography to include scientific and professional words and terms from the field of veterinary and other related sciences.

Recently, veterinary medicine has become an increasingly important branch of knowledge. Both educated individuals and ordinary citizens have started to pay special attention to it, as it is one of the fundamental fields essential for the survival of the world. Additionally, scientific professionals, students of Veterinary, Agricultural, and related faculties and institutes, as well as other associations and individuals who use English in their scientific, professional, and teaching work, find this dictionary invaluable.

Furthermore, the Republic of Macedonia's cooperation with countries around the world is expanding, necessitating the preparation of various analyses, plans, programs, documents, and correspondence. This requires the use of extensive professional and scientific literature in English.

Promotion and announcements:

At the promotion of the dictionary at the Journalists' Club on June 12, 2001, the reviewers, Dr. Mihajlo Zorić and Dr. Zoze Murgoski, emphasized that this significant publication is the result of many years of experience in translation, scientific-professional work, and journalistic activity, carried out by the authors both domestically and abroad, with particular emphasis on my lexicographic work over the last decade.

What is particularly noteworthy is the fact that this *English-Macedonian Veterinary Dictionary*, published by the renowned publisher "Matica Makedonska," is unique in Macedonian veterinary lexicography and has been eagerly anticipated by many professional and scientific institutions and individuals in the Republic of Macedonia.

The *English-Macedonian Veterinary Dictionary*, co-authored by Professors Ilinka Drakulevska-Grubovic, MA, and Nikola Jordanovski, PhD, represents a significant contribution to the field of veterinary medicine. It provides English words, expressions, and terms in the Macedonian language, making them accessible to the Macedonian-speaking community.

The dictionary was prepared with the goal of filling a gap in veterinary terminology and assisting students and scientists who use English in this field, as well as other natural sciences. Additionally, the dictionary can serve as a valuable resource in many Macedonian and other households, functioning as a reference guide, manual, and language aid.

12. „МАКЕДОНСКИ ИСЕЛЕНИЧКИ ПАНОПТИКУМ“

За егзодусот на Македонците, раселени на сите континенти и нивната вековна битка за опстанок и зачувување на својот национален идентитет, се зборува во публикацијата ***„Македонски иселенички паноптикум” (1996),*** чиј издавач е „Друштво за наука и уметност, Битола“, на 296 страници на македонски јазик. Рецензенти на делото се проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ и проф.д-р Петре Георгиевска, а во редакцијата се: Сотир Пановски, м-р Трајко Огненовски и проф. д-р Ѓорги Танковски.

Во делото е нагласено дека моја преокупација се пулсациите на ангажманот на македонските иселеници во изградбата на новата и одржувањето на врските со старата татковина, со што во иселеничката галаксија вградуваат нови сосвездија, со кои е автентичен и препознатлив, не само на нашите, туку и на други меѓународни простори. Секако дека тоа е голема чест за мене.

Посебно место во ова значајно дело имаат процесите на сопственото организирање и функционирање на Македонците во новата средина, а во тие рамки и придонесот на Македонската православна црква, која не само што ги организира и координира, туку и успешно ги синхронизира иницијативите и активностите на Македонците, без оглед на нивната социјална структура.

Причините за тоа, не се само во дистанцата од родниот крај или во носталгијата за него, туку и во чувството за припадност на една стара етничка заедница, чиј опстанок зависел и зависи од функционирањето на законитостите релевантни за „освојување” на просторот во рамките на други планетарни простори и цивилизации. Токму поради тоа и укажувањата дека Македонија како самостојна и независна држава треба посмело да ги користи светските искуства на нашите сонародници во САД, Канада, Австралија и Европа, кои нам во овој поглед, очигледно ни недостасуваат.

Инаку. Борче Наумовски, поранешен министер за култура на Република, за делото *“Македонски сиеленички паноптикум“* напиша дека тоа е дело кое заслужува и внимание и респект, колку од домашната, толку и од поширокатa научно - културна јавност, а и од секој Македонец во татковината или во иселеништвото.

Промоции и објави:

На промоцијата на ова дело што се одржа во 1996 година во Друштвото за наука и уметност во Битола, претседателот на Друштвото д-р Трајко Огненовски, меѓу другото, истакна:

„Македонскиот иселенички паноптикум” на Катин нуди една нова диоптрија за поинакво фокусирање на миграционите процеси меѓу Македонците. Таа е книга за едно пофундирано проучување на овој феномен, кој своите вистински димензии, значење и суштина, се' *повеќе ќе ги добива токму во оваа фаза од развојот на Македонија, како независна држава и рамноправен меѓународен субјект“*

Исто така, на Печалбарските средби во Вевчани, на 14 јануари 1997 година, беше промовирана книгата *„Македонски иселенички паноптикум“.* Ова мое дело го претставија м-р Ѓорѓи Лумбуровски, претседател на Друштвото за наука и уметност од Битола и д-р Вера Стојчевска - Антиќ, кои го привлекоа вниманието на преку 500 присутни на овој свечен чин во „Вевчанската Република“.

Од делата **„**Македонски иселенички паноптикум” се објавени околу седумдесет (70) продолженија во порталите „Македонска нација“ и „Македонско сонце“ од Скопје, како и во „Македонски збор“ од Детроит.

12. "MACEDONIAN EMIGRANT PANOPTICON"

The exodus of Macedonians, displaced across all continents, and their centuries-old struggle for survival and the preservation of their national identity, is discussed in the publication ***Macedonian Emigrant Panopticon*** **(1996).** Published by the "Society for Science and Art, Bitola," the work spans 296 pages in Macedonian. The reviewers of the work are Prof. Dr. Vera Stojčevska-Antić and Prof. Dr. Petre Georgievska, while the editorial staff includes Sotir Panovski, M.A., Trajko Ognenovski, and Prof. Dr. Gjorgi Tankovski.

The work emphasizes my focus on the engagement of Macedonian emigrants in both building new lives and maintaining connections with their homeland. It highlights the new dynamics within the emigrant community, which make it authentic and recognizable, not only in Macedonia but also in various international spaces. This is, of course, a great honor for me.

A special place in this important work is dedicated to the processes of Macedonians' self-organization and functioning in their new environments. Within this framework, the contribution of the Macedonian Orthodox Church is highlighted, which not only organizes and coordinates but also successfully synchronizes the initiatives and activities of the Macedonians, regardless of their social structure.

The reasons for this are not only the distance from the homeland or the nostalgia for it, but also the sense of belonging to an ancient ethnic community whose survival has always depended on, and continues to depend on, the functioning of laws relevant to "conquering" space within other global societies and civilizations. This is precisely why there are indications that Macedonia, as an independent and sovereign state, should more boldly utilize the global experiences of our compatriots in the USA, Canada, Australia, and Europe—experiences that we clearly lack in this regard.

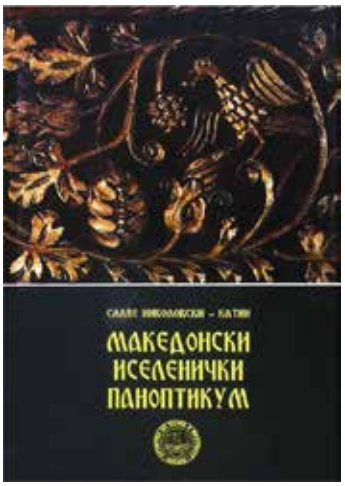

Incidentally, Borche Naumovski, former Minister of Culture of the Republic, wrote about the work *Macedonian Panopticon*, stating that it is a work that deserves attention and respect, both from the domestic and wider scientific and cultural public, and from every Macedonian, whether in the homeland or in the diaspora.

Promotions and announcements:

At the promotion of this work, which took place in 1996 at the Society for Science and Art in Bitola, the president of the Society, Dr. Trajko Ognevski, among other things, emphasized: Katin's *Macedonian Emigrant Panopticon* offers a new perspective for examining migration processes among Macedonians. It is a book that provides a more thorough study of this phenomenon, which will continue to gain its true dimensions, meaning, and essence, especially in this phase of Macedonia's development as an independent state and an equal subject on the international stage.

Additionally, at the Expatriate Gathering in Vevchani, on January 14, 1997, the book *Macedonian Emigrant Panopticon* was promoted. This work of mine was presented by M.A. Gjorgji Lumburovski, president of the Society for Science and Art from Bitola, and Dr. Vera Stojchevska-Antic, who captured the attention of over 500 attendees at this solemn event in the "Vevcan Republic."

About seventy (70) sequels to the work *Macedonian Emigrant Panopticon* have been published on the portals *Macedonian Nation* and *Macedonian Sun* from Skopje, as well as in *Macedonian Word* from Detroit.

13. „МАКЕДОНСКИ КЛУБ „ИЛИНДЕН 1903“ ОД ХАМБУРГ“

Во 1998 година, во коавторство со Фиданка Танаскова ја објавивме Монографијата за ***„Македонскиот клуб „Илинден 1903” од Хамбург“, (1998),*** на 86 страници, на македонски, по повод дваесетгодишнината од неговото формирање, во издание на „Македонска искра” од Скопје. По тој повод, претседателот на Клубот Никола Грујовски, во воведот истакнува:

„Германија како наша втора татковина ни овозможи нам на Македонците дел од својот живот, по силата на економските околности да го минеме во рамките на една стара европска цивилизација. Просторно најблиска на нашата Татковина, овозможувајќи ни да ги остваруваме своите потреби и интереси на начин кој обезбедува зачувување и развивање на нашиот национален и културен идентитет. Оттука и нашата благодарност кон оваа држава, која меѓу првите ја призна Република Македонија како самостојна и независна држава и со неа воспостави дипломатски односи на ниво на амбасади”.

Говорејќи за Клубот, Љубица Хаџи Георгиева, како негова истакната активистка, во поговорот за монографијата истакнува:

„Дваесетгодишниот јубилеј - гледан од аспект на историјата е многу кус и незначаен период. Меѓутоа, погледнат од аспект на идејата, мисијата и улогата на луѓето кои се собираат и му даваат живот на тој Клуб, јубилејот е многу важен и многу значаен за сите нас. Во почетокот, истакнува таа, нашите луѓе се наоѓале на маргините на општествените настани во новата средина, одвај забележани. Но, со време, секој од нив со својот придонес, позитивен или негативен - со своето дејствување, или, едноставно, живеејќи во тие краишта, стана значаен фактор”.

Јубилејот беше убава пригода за потсетување на изминатото време, при што им се оддаде должната благодарност на плејадата активисти кои во изминатите години на своите плеќи го понесоа најголемиот товар, но јубилејот беше и пригода за организирање на повеќе свечености. Домаќините беа почестени и со присуството на гости и пријатели, претставници на клубови, црковни општини

и асоцијации со кои Клубот активно соработувал досега, особено оние во Дизелдорф, Келн, Бремен, Хановер, Берлин, Вилхемскафен, како и во Шведска, Данска и во Република Македонија.

Промоција:

По обраќањето на претседателот на Клубот, беше промовирана монографијата *„Македонскиот клуб – “Илинден 1903”*, што за оваа пригода ја подготвивме публикацијата која ги опсервира активностите на Македонците во Хамбург за овие дваесет години. Притоа, на присутнуте птигодно се обрати и авторот на овие редови, Славе Николовски-Катин, кој специјално допатува во Хамбург за промоцијата на делото во мај 1998 година

Промоцијата на публикацијата *„Македонскиот клуб „Илинден 1903”* од Хамбург“ беше одбележана во „Нова Македонија” во мај 1998 година: Во текстот се истакнува дека Славе Николовски-Катин и Фиданка Танаскова прават многу успешен спој на своевидниот временски мост, нагласувајќи ја големата мисија на Клубот „Илинден 1903” и црковната општина во мултикултурната средина во Хамбург.

Одбележувањето на овој значаен јубилеј е повод да се потсетиме дека се’ што од Св. Климента до денес е создадено има своја генеза и свој нераскинлив континуитет. Таа вековна вертикала на Македонците, како еден од најстарите и културно најеманципирани народи на Европа, се прекршува на два битни пункта: националниот и културниот, кои се проникнуваат во сите фази на борбата на Македонците за својот историски опстанок како народ.

13. "MACEDONIAN CLUB "ILINDEN 1903" FROM HAMBURG"

In 1998, in co-authorship with Fidanka Tanaskova, we published the monograph ***"Macedonian Club 'Ilinden 1903' from Hamburg"*** **(1998),** comprising 86 pages in Macedonian, on the occasion of the club's twentieth anniversary. It was published by *Makedonska Iskra* from Skopje. On that occasion, the President of the Club, Nikola Grujovski, emphasized in the introduction: "Germany, as our second homeland, has enabled us Macedonians, due to economic circumstances, to spend part of our lives within the framework of an ancient European civilization. Geographically closest to our homeland, it has allowed us to meet our needs and interests in a way that ensures the preservation and development of our national and cultural identity. Hence, our gratitude to this country, which was among the first to recognize the Republic of Macedonia as an independent and sovereign state and establish diplomatic relations with it at the level of embassies." Speaking about the Club, Ljubica Hadzi Georgieva, a prominent activist, emphasizes in the afterword to the monograph:

"The twentieth anniversary, seen from the perspective of history, is a very short and insignificant period. However, when viewed from the perspective of the idea, mission, and role of the people who gather and give life to the Club, the anniversary is very important and highly significant for all of us. In the beginning, she emphasizes, our people were on the margins of social events in the new environment, barely noticed. But, over time, each of them, with their contribution—positive or negative—with their actions, or simply by living in those parts, became a significant factor."

The anniversary was a wonderful occasion to reflect on the past, during which due gratitude was expressed to the many activists who have carried the heaviest burdens in recent years. It was also an occasion to organize several festivities. The hosts were further honored by the presence of guests and friends, including representatives of clubs, church communities, and associations with which

the Club has actively cooperated, especially those in Düsseldorf, Cologne, Bremen, Hanover, Berlin, Wilhelmshaven, as well as in Sweden, Denmark, and the Republic of Macedonia.

Promotion:

After the address by the President of the Club, the monograph *The Macedonian Club – "Ilinden 1903"* was promoted, for which we prepared a publication that reflects on the activities of the Macedonians in Hamburg over these twenty years. The author of these lines, Slavè Nikolovski-Katin, who had specially traveled to Hamburg for the promotion in May 1998, also addressed the audience.

The promotion of the publication *The Macedonian Club "Ilinden 1903" from Hamburg* was featured in *Nova Makedonija* in May 1998. The text emphasizes that Slavè Nikolovski-Katin and Fidanka Tanaskova successfully create a kind of time bridge, highlighting the great mission of the Club "Ilinden 1903" and the church community within the multicultural environment of Hamburg.

The celebration of this significant anniversary serves as a reminder that everything created from St. Clement to this day has its own genesis and unbroken continuity. That centuries-old vertical of the Macedonians, as one of the oldest and most culturally emancipated peoples in Europe, is interrupted at two key points: the national and the cultural. These elements permeate all phases of the Macedonians' struggle for their historical survival as a people.

14. „БИБЛИСКИ РЕЧНИК“

Четвртото лексикографско дело е ***„Библискиот речник“ (1996), кое*** е дело на „Библиското здружение на Македонија“ и „Македонска искра“, Скопје, објавено на 215 страници. Рецензенти на делото се д-р Јоаким Хербут, м-р Ратомит Гроздановски и м-р Ѓоко Ѓоргевски. Тоа е првиот речник во македонската лексикографија, во којашто се обработени библиски, религиозни и научни термини и изрази од областа на Библијата и други дела за религијата.

Делото *„Библиски речник“,* чиј автор сум со м-р Петко Златески е отпечатено во 1997 година на македонски јазик, со благослов на поглаварот на Македонската православна црква - Охридска архиепископија, неговото блаженство, архиепископот г.г. Михаил, а во редакција на д-р Јоаким Хербут, Скопски бискуп на Католичката црква во Македонија, д-р. Ратомир Гроздановски и м-р Ѓоко Ѓерѓевски, двајцата професори на Православниот теолошки факултет *„Свети Климент Охридски“* во Скопје, при што голем е придонесот на уредникот на *„Библиски речник“,* Елена Стојанова.

Овој библискиот толковен речник, главно, содржи историски и археолошки податоци за личностите од Библијата, поединости за библиските настани и институциите, податоци за библиските книги со најразновидни информации наменети за денешниот културен и религиозен свет. Исто така, дадени се и повремени кратки објаснувања на одделни теолошки термини, пропратени со бројни библиски цитати. На тој начин, доаѓа до израз изворниот мотив за составување на овој речник, тој да биде не само со научни, туку и со информативни карактеристики.

Во врска со печатењето на *„Библискиот речник“* треба да се нагласи дека темелите беа поставени во 1988 година кога беше издаден Новиот Завет во нов превод на архиепископот Гаврил, а целата Библија беше издадена од United Bible Societies (UBS) во 1990 година, која е позната како „Гаврилова“ Библија. Новото ревидирано издание, познато како Македонска стандардна Библија, беше издадено во 2006 година од Библиското здружение на Република Македонија. Оваа Библија е одобрена и со благослов на Светиот Архиерејски Синод на Македонската Православна Црква – Охридска Архиепископија, а ја користат голем број македонски христијани нашироко во светот.

Промоции и објави:

Првата промоцијата на Библискиот речник, чии издавачи се Библиското здружение на Република Македонија и Книгоиздателството „Македонска искра“, е направена на 7 април 1998 година, на празникот „Свето Благовештение“, во црквата „Света Петка“ во Скопје. Говорејќи за ова дело, Неговото блаженство, архиепископот Охридски и Македонски г.г. Михаил, меѓу другото, истакна дека делото на Петко Златески и Славе Николовски - Катин е од огромно значење за читањето и обработката на Светото писмо (Библијата), особено за учениците од Македонската богословија и за студентите од Богословскиот факултет „Свети Климент Охридски“.

Според него, Библијата е едно од најзначајните културни наследства, не само на еден, туку на сите народи во светот. За Евреите, како и за православните, римокатолиците и протестантите, таа е Света книга, инспирирана од Светиот Дух, а за човекот е светлост која постојано го осветлува неговиот живот.

Од делото *„Библискиот речник“* во порталот „Македонска нација“,во 2020 и 2021 година се објавени четириесе и четири (44) продолженија, а поголем број од продолженијата се објавени и во „Македонско сонце“, како и во порталот на Матицата на иселениците од Македонија и во други информативни гласила во Република Македонија и во македонското иселеништво.

14. "BIBLICAL DICTIONARY"

The fourth lexicographic work is the ***Biblical Dictionary* (1996),** a publication of the "Biblical Association of Macedonia" and "Makedonska Iskra," Skopje, spanning 215 pages. The reviewers of the work are Dr. Joakim Herbut, MA Ratomit Grozdanovski, and MA Gjoko Gjorgevski. It is the first dictionary in Macedonian lexicography to cover biblical, religious, and scientific terms and expressions related to the Bible and other religious works.

The *Biblical Dictionary*, co-authored by myself and MA Petko Zlateski, was printed in 1997 in Macedonian with the blessing of the head of the Macedonian Orthodox Church, Ohrid Archbishopric, His Beatitude Archbishop GG Michael. The work was edited by Dr. Joakim Herbut, Bishop of Skopje of the Catholic Church in Macedonia, Dr. Ratomir Grozdanovski, and MA Gjoko Gjorgevski, both professors at the Orthodox Theological Faculty "St. Clement of Ohrid" in Skopje, with significant contributions from the editor of the *Biblical Dictionary*, Elena Stojanova.

This biblical interpretive dictionary primarily contains historical and archaeological data on the personalities of the Bible, details about biblical events and institutions, as well as information on the biblical books, offering a wide range of knowledge intended for today's cultural and religious world. Additionally, occasional brief explanations of individual theological terms are provided, accompanied by numerous biblical quotations. In this way, the original purpose of compiling this dictionary is highlighted—it aims to have not only scientific value but also informative characteristics.

Regarding the publication of the *Biblical Dictionary*, it is important to note that its foundations were laid in 1988 when the New Testament was published in a new translation by Archbishop Gabriel. The entire Bible was then published by the United Bible Societies (UBS) in 1990, which became known as the "Gabriel Bible." The revised edition, known as the Macedonian Standard Bible, was published in 2006 by the Bible Society of the Republic of Macedonia. This Bible has been approved and blessed by the Holy Synod of Bishops of the Macedonian Orthodox Church – Ohrid Archbishopric, and is used by a large number of Macedonian Christians around the world.

Promotions and announcements:

The first promotion of the *Biblical Dictionary*, published by the Bible Society of the Republic of Macedonia and the *Makedonska Iskra* Publishing House, took place on April 7, 1998, on the feast of the Annunciation, at the Church of St. Petka in Skopje. Speaking about this work, His Beatitude, Archbishop of Ohrid and Macedonia, His Grace Michael, emphasized that the work of Petko Zlateski and Slavè Nikolovski-Katin is of great importance for the study and interpretation of the Holy Scriptures (the Bible), particularly for students of Macedonian Theology and for students of the Theological Faculty "St. Clement of Ohrid."

According to him, the Bible is one of the most significant cultural heritages, not only of one people but of all peoples in the world. For Jews, as well as for Orthodox Christians, Roman Catholics, and Protestants, it is a Holy Book, inspired by the Holy Spirit, and for mankind, it is a light that continuously illuminates life.

In 2020 and 2021, forty-four (44) sequels from the *Biblical Dictionary* were published on the portal "Macedonian Nation," and a larger number of sequels were also published on "Macedonian Sun," as well as on the portal of the *Matica na Iselenici* from Macedonia and in other media outlets in the Republic of Macedonia and the Macedonian diaspora.

15. „РЕЧНИЦИ ВО СЛИКИ“

Се чини дека меѓу лексикографското творештво моите изданија имаат посебно зачење, а тоа се речниците во слики за деца и тоа: **„Ајде да учиме англиски и германски“** и ***„Ајде да учиме англиски и француски“*** **(1997)** (на француски и германски; потоа ***„Ајде да учиме македонски, англиски и турски“,*** со коавторката Исние Шабан; ***„Ајде да учиме македонски, англиски и албански“,*** со Лирија Реџепи; ***„Ајде да учиме македонски, англиски и влашки“,*** со Захарица Порчу и ***„Ајде да учиме македонски, англиски и ромски“,*** со Љатив Демир. Овие мои лексикографски поатигнувања имаат посебен простор во мојата дејност.

Првото мое лексикогравско дело за деца и младинци е *„Речникоѿ во слики – Ајде да учиме англиски и германски“ (1997),* „Македонска искра“, Скопје, објавено на 104 страници. Рецензенти на ова дело се: проф. Патрик Пелегрино, проф.Виолета Ајдинска-Папазовска и проф. Олга Тројачанец. Тоа е првиот речник во македонската тријазична лексикографија, во којашто се обработени зборови и термини со слики, како и речници за зборовите.

Второто мое лексикографско дело за деца и младинци е ***„****Речникоѿ во слики – Ајде да учиме англиски и француски“ (1997),* „Македонска искра“, Скопје, објавено на 104 страници. Рецензенти на ова дело се: проф. Патрик Пелегрино, проф.Виолета Ајдинска-Папазовска и Жан Пол Батист. Тоа е првиот речник во македонската тријазична лексикографија, во којашто се обработени зборови и термини со слики, како и речници за зборовите.

Третото мое лексикографско дело за деца и младинци е во коавторство со Лирија Реџепи, а тоа е *„Речник во слики на албански јазик – Ајде да учиме англиски и македонски“ (1998),* „Македонска искра“, Скопје, објавено на 104 страници. Тоа е првиот речник во македонската тријазична лексикографија, во којашто се обработени зборови и термини со слики, како и речници за зборовите.

Четвртото мое лексикографско дело за деца и младинци е во коавторство со Усние Шабан, а тоа е *„Речник во слики на ѿурски јазик – Ајде да учиме англиски и македонски“, (1998),* „Македонска искра“, Скопје, објавено на 104 страници. Тоа е првиот речник во македонската тријазична лексикографија, во којашто се обработени зборови и термини со слики, како и речници за зборовите.

Петтото мое лексикографско дело за деца и младинци е во коавторство со Љатиф Мефаилескоро Демир, а тоа е ***„****Речник во слики на ромски јазик – Ајде да учиме англиски и македонски“* (1998), „Македонска искра“, Скопје, објавено на 104 страници. Тоа е првиот речник во македонската тријазична лексикографија, во којашто се обработени зборови и термини со слики, како и речници за зборовите.

Шестото мое лексикогравско дело за деца и младинци е во коавторство со Захарица Порчу, а тоа е *„Речник во слики на влашки јазик – Ајде да учиме англиски и македонски“ (1998),* „Македонска искра“, Скопје, објавено на 104 страници. Тоа е првиот речник во македонската тријазична лексикографија, во којашто се обработени зборови и термини со слики, како и речници за зборовите.

Текстови за речниците се објавени во поголем број различни портали во Република Македонија и кај македонското иселеништво во Австралија, САД, Канада и во Европската Унија.

15. "DICTIONARIES IN PICTURES"

It seems that among my lexicographic works, the picture dictionaries for children hold a special place. These include: ***Let's Learn English and German* and *Let's Learn English and French* (1997), as well as *Let's Learn Macedonian, English, and Turkish*** (co-authored with Isnie Šaban); ***Let's Learn Macedonian, English, and Albanian*** (with Lirija Redzepi); ***Let's Learn Macedonian, English, and Vlach*** (with Zaharitsa Porchu); and ***Let's Learn Macedonian, English, and Roma*** (with Ljativ Demir). These lexicographic achievements have a unique significance in my work.

My first lexicographic work for children and young people is *Dictionary in Pictures – Let's Learn English and German* (1997), published by *Makedonska Iskra*, Skopje, on 104 pages. The reviewers of this work were Prof. Patrick Pellegrino, Prof. Violeta Ajdinska-Papazovska, and Prof. Olga Trojachanec. It is the first dictionary in Macedonian trilingual lexicography that includes words and terms with pictures, as well as definitions for those words.

My second lexicographic work for children and young people is *Dictionary in Pictures – Let's Learn English and French* (1997), also published by *Makedonska Iskra*, Skopje, on 104 pages. The reviewers of this work were Prof. Patrick Pellegrino, Prof. Violeta Ajdinska-Papazovska, and Jean Paul Baptiste. This too is the first dictionary in Macedonian trilingual lexicography that includes words and terms with pictures, as well as definitions for those words.

My third lexicographic work for children and young people, co-authored with Lirija Redzepi, is *Dictionary in Pictures in the Albanian Language – Let's Learn English and Macedonian* (1998), published by *Makedonska Iskra*, Skopje, on 104 pages. It is the first dictionary in Macedonian trilingual lexicography that includes words and terms with pictures, as well as definitions for those words.

My fourth lexicographic work for children and young people, co-authored with Usnie Shaban, is *Dictionary in Pictures in the Turkish Language – Let's Learn English and Macedonian* (1998), published by *Makedonska Iskra*, Skopje, on 104 pages. It is the first dictionary in Macedonian trilingual lexicography that includes words and terms with pictures, as well as definitions for those words.

My fifth lexicographic work for children and young people, co-authored with Latif Mefaileskoro Demir, is *Dictionary in Pictures of the Romani Language – Let's Learn English and Macedonian* (1998), published by *Makedonska Iskra*, Skopje, on 104 pages. It is the first dictionary in Macedonian trilingual lexicography that includes words and terms with pictures, as well as definitions for those words.

My sixth lexicographic work for children and young people, co-authored with Zaharitsa Porcu, is *Dictionary in Pictures of the Vlach Language – Let's Learn English and Macedonian* (1998), published by *Makedonska Iskra*, Skopje, on 104 pages. It is the first dictionary in Macedonian trilingual lexicography that includes words and terms with pictures, as well as definitions for those words.

Texts about these dictionaries have been published on numerous portals in the Republic of Macedonia and among the Macedonian diaspora in Australia, the USA, Canada, and the European Union.

21. „ИСЕЛЕНИЧКИ ХОРИЗОНТИ“

Со книгата ***„Иселенички хоризонти” (1999),*** *„Македонска искра“,* Скопје, на 226 страници, на македонски јазик, се прави уште еден крупен чекор во освојувањето на македонските олимписки височини на дијаспората. Рецензенти на ова дело се: д-р Петре Георгиевски, Фиданка Таноскова и д-р Димитар Керамитчиев.

Овој пат низ пристап на судбината на македонскиот народ ја осветлува низ призмата на нејзините најдраматични фази низ кои минува Македонија во последните 150 години. Со сите нејзини отпори и страдања, низ битките за докажување на нејзиниот национален, религиозен и духовен идентитет и интегритет.

Д-р Петре Георгиевски за ова дело го напиша следното; *„Повеќегодишната истражувачко научна работа покажува дека посебно внимание е фокусирано на сите аспекти релевантни за целосно согледување на причините и последиците кои доведоа до македонската голгота. Но, не на еден стереотипен и вообичаено прагматичен начин, типичен за луѓето од историската наука, туку низ пристап на непосредна комуникација и опсервација на настаните, лично доживеани низ средбите со нивните актери од бројниот македонски иселенички ешалон на сите континенти“.*

„Иселенички хоризонти" е книга која се чита во еден здив, зашто раскажувачката парадигма преплетена со стилот и начинот на трансформацијата на настаните што се нижат како на лента од која не' води од континет на континент. Како вистински глобротер, со чувство за откривање на возбудливите страни на животот, што е специфична појава во нашата културна и научна јавност.

Светот што се открива не е имагинарен, туку реален и непосредно доживеан, во кој, авторот е соучесник и сведок, а не само посматрач. Така, оценките и констатациите извираат од живиот контакт и фактографијата со која го соочуваат соговорници и затоа треба да се прифатат како релевантни факти на една проблабочена анализа за нашето иселеништво“, ќе напише Борче Наумовски.

Промоции и објави:

На промоцијата на 5 мај 1 999 година, во присуство на претставници на Владата на Македонија, на МПЦ, верските заедници, научни, културни и други јавни работници, професор Вера Стојчевска- - Антиќ, ќе истакне: *„Во книгата ни се открива најболната македонска трагедија, кренатa и возвишена до ниво на една колективна национална сурбина и историска категорија. Станува збор за книга која се вклопува во континуитетот на преселничката белетристика, пополнувајќи ги уште пошироко сознанијата за македонската дијаспора“.*

Исто така делото *„Иселенички хоризонти”* е промовирано и во Германија, на 1 јуни 1996 година во градот Елванген во Германија каде што свети Методиј бил затворен од 870 до 873 година, беше одбележан „Денот на светите Кирил и Методиј“. По свечената богослужба во чест на браќата Кирил и Методиј, присутниот Архиепископ и поглавар на Македонската православна црква - господин, господин Михаил, со митрополитите господин Кирил, господин Горазд и протоѓаконот Александар Цандовски, одржаа беседа за грандиозното дело на Светите Браќа.

Црковната делегација изврши молебен, а делегацијата на Владата на Р. Македонија беше предводена од министерката Софија Тодорова и Славе Николовски-Кати, потпретседател на Републичката комисијата за односи со верските заедници. Пред спомен плочата беа положени венци, посебно од амбасадорот на Република Македонија г-дин Срѓан Керим во Германија.

21. "EMIGRANT HORIZONS"

The book ***Emigrant Horizons* (1999),** published by *Makedonska Iskra*, Skopje, spans 226 pages in the Macedonian language and represents another significant step in conquering the Macedonian Olympic heights of the diaspora. The reviewers of this work are Dr. Petre Georgievski, Fidanka Tanaskova, and Dr. Dimitar Keramitchiev.

This time, the book explores the fate of the Macedonian people, shedding light on it through the prism of the most dramatic phases that Macedonia has undergone in the last 150 years. It chronicles the resistance and suffering of the Macedonian people, highlighting their battles to assert their national, religious, and spiritual identity and integrity.

Dr. Petre Georgievski wrote the following about this work: *"Many years of research and scientific work show that special attention is given to all aspects relevant to a full understanding of the causes and consequences that led to the Macedonian Golgotha. However, this is not done in a stereotypical or pragmatic manner, as is often the case in historical science, but rather through an approach of direct communication and observation of events, personally experienced through meetings with the key figures from the numerous Macedonian emigrant communities across all continents."*

Emigrant Horizons is a book that can be read in one breath, as the narrative style captivates with its unique manner of transforming events, which are strung together like a ribbon, leading us from continent to continent. Like a true globetrotter, the author conveys a sense of discovering the exciting facets of life, a specific phenomenon within our cultural and scientific community.

The world revealed in the book is not imaginary, but real and directly experienced, in which the author is not merely an observer, but an accomplice and a witness. Thus, the assessments and conclusions are based on live interactions and the facts that his interlocutors present to him, making them relevant and integral to an in-depth analysis of our emigration, as Borche Naumovski writes.

Promotions and announcements:

At the promotion on May 5, 1999, in the presence of representatives from the Government of Macedonia, the Macedonian Orthodox Church, religious communities, and scientific, cultural, and other public figures, Professor Vera Stojchevska-Antic emphasized: "The book reveals to us the most painful Macedonian tragedy, elevated to the level of collective national pride and a historical category. It is a work that fits into the continuity of emigrant literature, further expanding our understanding of the Macedonian diaspora."

The work *Emigrant Horizons* was also promoted in Germany on June 1, 1996, in the city of Ellwangen, where Saint Methodius was imprisoned from 870 to 873. The "Day of Saints Cyril and Methodius" was celebrated there. After the solemn service in honor of the Holy Brothers Cyril and Methodius, the Archbishop and head of the Macedonian Orthodox Church, His Beatitude Mr. Mihail, along with Metropolitans Mr. Cyril, Mr. Gorazd, and Protodeacon Aleksandar Tsandovski, delivered a sermon on the grandiose work of the Holy Brothers.

The church delegation performed a prayer service, and the delegation of the Government of the Republic of Macedonia was led by Minister Sofija Todorova and Slavè Nikolovski-Katin, Vice President of the Republic Commission for Relations with Religious Communities. Wreaths were laid in front of the memorial plaque, particularly by the Ambassador of the Republic of Macedonia to Germany, Mr. Srdjan Kerim.

22. „АТАНАС БЛИЗНАКОВ I ИЗДАНИЕ“

Првото моногравско дело под име ***„Атанас Близнаков-Прво издание“ (2000),*** чиј издавачи се Ректорат на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ и тогашното Министерство за иселеништво на Република Македонија, на 334 страници, на македонски јазик, го посветив на познатиот и признат Македонец во иселеништвото, иселеникот од Егејска Македонија, Атанас Близнаков. Рецензенти на ова дело се: проф. д-р Радмила Кипријанова и проф. д-р Тодор Џунов.

Оваа моја монографија му ја посветив на животот и делото на најголемиот македонски донатор и хуманист од иселеништвото, кој заедно со својата сопруга Славка ја формира Фондацијата „Атанас Близнаков“ на Скопскиот универзитет „Св. Кирил и Методиј“. Во Фондацијата тој донирал дел од стекнатиот капитал, во износ од 800.000 долари, средства наменети за стипендирање на талентирани сту денти. Со помош на оваа фондација, голем број студенти дипломирале и се вклучиле во образовниот процес на универзитетот како асистенти, доценти и вонредни и редовни професори

Во монографијата за Атанас Близнаков се прави обид да се фрли светлина врз неговиот животен пат, со посебна нагласка на неговата донаторска дејност. Трудот е компониран во пет дела, во кои секој има по повеќе глави, претставувајќи хронолошка и тематска заокружена целина, иако во основа тие меѓусебно се надоврзуваат и се дополнуваат.

Промоции и објави:

Монографијата *„Атанас Близнаков - Прво издание“* е промовирана на 19 април 2000 година во Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“, по повод 23-годишнината од основањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“. Книгата ја промовираше проф. д-р Радмила Кипријанова, а за делото зборуваше и неговиот автор. По повод овие два значајни настани одржана е и свечена седница на Управниот одбор на Фондацијата, на која за монографијата „Атанас Близнаков“ говореа ректорот Александар Анчевски и министерот за иселеништво м-р Мартин Треневски.

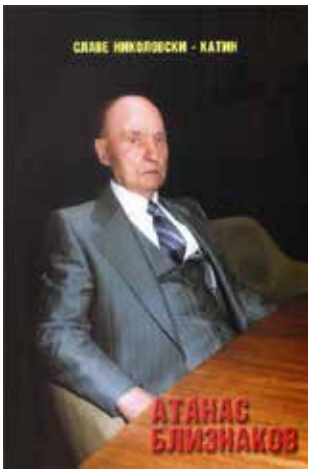

Исто така, монографијата беше промовирана на „Љубанската илинденска иселеничка средба“ во 2004 година, а по повод 60-те години од отворањето на училиштето „Димитар Влахов“ како прво на мајчин македонски јазик во Преспа. На оваа значајна и незаборавна свеченост беа претставени литературните дела на поранешните ученици на училиштето „Димитар Влахов“ од Љубојно, меѓу кои и моите дела.

На 22.08.2018,година,пак, беше одржана Книжевна средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека Григор Прличев, во Охрид. Средбата беше посветена на моето творештвото за кое Милчо Јовановски претстави и дел од содржината на ова значајно дело за донаторот Близнаков.

Инаку, од делото ***„****Атанас Близнаков“* во порталот „Македонска нација“ во текот на 2018 година се објавени седумнаесет (17) продолженија од моето моногравското дело под наслов *„Атанас Близнаков – најголемиот донатор од македонското иселеништво“*. Во 2019 и 2020 година се објавену уште дваесет и седум (27) продолженија, кои исто така, се објавени и во порталите „Македонско сонсе“ и на Матицата.

Исто така, во порталот „Мактел’ од Сиднеј, Австралија се објавени 41 продолжение од монографијата *„Атанас Близнаков - прво и второ издание“*. Истите 41 продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“,Скопје.

Потоа, во порталот „Македонска нација“ од Скопје, во текот на октомври 2023 и во 2024 година се објавени триесет и едно продолжение (31). Голем број текстови за донаторот Атанас Близнаков и неговата Фондација се објавени во бројни информативни гласила во Македонија и во светот.

22. "ATANAS BLIZNAKOV FIRST EDITION"

The first monograph, titled ***Atanas Bliznakov – First Edition*** **(2000),** published by the Rectorate of the University "St. Cyril and Methodius" and the then Ministry of Emigration of the Republic of Macedonia, spans 334 pages in the Macedonian language. I dedicated this work to the renowned Macedonian from the diaspora, Atanas Bliznakov, an emigrant from Aegean Macedonia. The reviewers of this work are Prof. Dr. Radmila Kiprijanova and Prof. Dr. Todor Dzunov.

In this monograph, I focus on the life and work of the greatest Macedonian donor and humanist from the diaspora, who, together with his wife Slavka, established the "Atanas Bliznakov" Foundation at the University "St. Cyril and Methodius" in Skopje. He donated part of his acquired capital, amounting to 800,000 dollars, to the Foundation to fund scholarships for talented students. Thanks to this foundation, many students graduated and later joined the university as assistants, docents, and both associate and full professors.

The monograph on Atanas Bliznakov aims to illuminate his life path, with a particular focus on his philanthropic activities. The work is divided into five sections, each containing several chapters. These sections represent a chronological and thematic whole, with each part complementing and enhancing the others.

Promotions and publications:

The monograph *Atanas Bliznakov - First Edition* was promoted on April 19, 2000, at the University of *St. Cyril and Methodius*, in celebration of the 23rd anniversary of the founding of the "Atanas Bliznakov" Foundation. The book was introduced by Prof. Dr. Radmila Kiprijanova, and the author also spoke about the work. On the occasion of these two significant events, a ceremonial session of the Foundation's Board of Directors was held, where Rector Aleksandar Ančevski and the Minister of Emigration, MA Martin Trenevski, discussed the monograph *Atanas Bliznakov*.

The monograph was also promoted at the *Ljubanska Ilindenska Emigrant Meeting* in 2004, coinciding with the 60th anniversary of the opening of the "Dimitar Vlahov" school, the first school in the native Macedonian language in Prespa. During this significant and memorable ceremony, the literary works of former students of the "Dimitar Vlahov" school from Ljubojno were presented, including my own works.

On August 22, 2018, a Literary Meeting was held in the "Prlichev Room" of the Grigor Prlichev National University Library in Ohrid. The meeting was dedicated to my work, during which Milcho Jovanovski presented part of the content of this important work on the donor Atanas Bliznakov.

Seventeen (17) installments of my monograph *Atanas Bliznakov* were published on the *Macedonian Nation* portal in 2018, under the title "Atanas Bliznakov - The Greatest Donor of the Macedonian Diaspora." In 2019 and 2020, an additional twenty-seven (27) installments were published, also featured on the *Macedonian Dream* and *Matica* portals.

Furthermore, 41 installments of the monograph *Atanas Bliznakov - First and Second Edition* were published on the *Maktel* portal from Sydney, Australia. The same 41 installments were also published on the *Macedonian Sun* portal in Skopje.

Additionally, during October 2023 and 2024, thirty-one (31) installments were published on the *Macedonian Nation* portal in Skopje. A large number of texts about the donor Atanas Bliznakov and his Foundation have been published in various news media outlets in Macedonia and around the world.

23. "АНГЛИСКО-МАКЕДОНСКИ-ВОДИЧ НИЗ КОМПЈУТЕРСКАТА ТЕРМИНОЛОГИЈА"

Петтото лексикографско дело е во коавторство со Стефан Томовски, тоа е ***„Англиско-македонскиот – Водич низ компјутерската терминологија" ,(2000),*** „Македонска искра", Скопје, објавено на 256 страници на англиски и македонски. Рецензенти се: проф. д-р Елизабета Лазаревска и проф. д-р Лилјана Марковска. Тој е првиот речник во македонската лексикографија, во којашто се обработени изрази и термини од областа на компјутерската технологија.

„Англиско-македонскиот - Водич низ компјутерската терминологија" е подготвен да пополни една празнина во нашата средина и со неговиот скромен, но значаен фонд на зборови од компјутерската технологија, да биде достапен за повеќе слоеви на популацијата во денешниот компјутерски период.

Почнувајќи од оние во предучилишното, основното, средното и високото образование, па се' до категориите граѓани, вработени или пензионирани, на кои ќе им помогне да ја збогатат својата претстава за светот, преку перманентната комуникација со вредностите што до нас допираат преку електронските медиуми, од разни подрачја на нашата планета Земја.

Публикацијата *„Водич низ компјутерската терминологија"* треба да пополни една празнина во нашиот живот и, *самиот факт што лексиконот содржи над 3.000 терминолошки изрази со стручни толкувања, говори за сериозноста и значењето на ова дело, прво од ваков вид во Република Македонија.*

Во воведот е забележано дека лексиконот е резултат на долгогодишната компјутерска работа на Стефан Томовски, реализирана пред се' во неговата приватна компјутерска работа. Затоа, речникот е подготвен со цел да пополни празнина во областа на биотехничката терминологија и да им помогне на учениците, студентите и на научните работници кои користат англиски јазик во оваа област и други природни науки.

Во една ваква верзија *„Водичот низ компјутерската терминологија"* има функција на основно помагало и упатство во разјаснувањето на бројни термини, кои се врзани со компјутерската планетарна шема. Преку својот фонд на зборови на англиски јазик (над три илјади) а преточени преку толковното објаснување на македонски литературен јазик, корисниците имаат во своите раце помагало кое ќе ги воведе во богатата ризница на компјутерската терминологија.

Исто така, се очекува овој толковен речник да мотивира голем круг вљубеници на компјутерот да ги прошират своите хоризонти, но и ќе придонесе македонскиот јазик да се вклучи во бројното светско компјутерско семејство.

При составувањето на речникот е користена и обемна стручна и научна литература на англиски, германски, руски, српски, бугарски, хрватски и македонски јазик, која придонесе *Водичот низ компјутерската терминологија* да биде збогатен со бројни изрази, термини, зборови...

Авторите на ова скромно издание ја изразуваат својата благодарност на сите поединци, организации и други кои го помогнаа неговото појавување во нашата средина. Исто така, авторите изразуваат благодарност на бројни научни и стручни работници, колеги и пријатели кои придонесоа за подобрување на формата и содржината на оваа публикација.

23. "ENGLISH-MACEDONIAN-GUIDE TO COMPUTER TERMINOLOGY"

The fifth lexicographic work, co-authored with Stefan Tomovski, is ***"English-Macedonian – Guide to Computer Terminology"* (2000),** published by *Makedonska Iskra*, Skopje, on 256 pages in both English and Macedonian. The reviewers of this work are Prof. Dr. Elizabeta Lazarevska and Prof. Dr. Liljana Markovska. It is the first dictionary in Macedonian lexicography to include expressions and terms from the field of computer technology.

This *"English-Macedonian – Guide to Computer Terminology"* addresses a gap in our environment and, with its modest yet significant collection of words from computer technology, aims to be accessible to a wide range of people in today's computer age.

Starting with those in preschool, primary, secondary, and higher education, as well as citizens—whether employed or retired—the guide is designed to enrich their understanding of the world through continuous communication with the values transmitted via electronic media from various parts of our planet.

The publication *"Guide to Computer Terminology"* fills an important gap in our lives. The fact that the lexicon contains over 3,000 terminological expressions with expert explanations speaks to the seriousness and significance of this work, the first of its kind in the Republic of Macedonia.

The introduction notes that the lexicon is the result of Stefan Tomovski's long-term work in the field of computers, primarily realized through his private computing endeavors. The dictionary was created to fill a gap in biotechnical terminology and to assist students, researchers, and scientists who use English in this field and other natural sciences.

In this form, the *Guide to Computer Terminology* serves as a key tool for clarifying numerous terms related to the global computer network. With its

extensive collection of over three thousand terms in English, along with their explanatory translations in Macedonian literary language, users now have a resource that introduces them to the rich world of computer terminology.

It is also expected that this explanatory dictionary will motivate a broad range of computer enthusiasts to expand their knowledge. Additionally, it will contribute to the integration of the Macedonian language into the global computer community.

In compiling the dictionary, a wide range of professional and scientific literature in English, German, Russian, Serbian, Bulgarian, Croatian, and Macedonian was used. This contributed to the *Guide to Computer Terminology* being enriched with numerous expressions, sentences, terms, and words.

The authors of this modest publication express their gratitude to all individuals, organizations, and others who helped bring it to life. They also extend their thanks to the many scientists, professionals, colleagues, and friends who contributed to improving both the form and content of this work.

24. „АНДРЕА БРАНОВ ОД АВСТРАЛИЈА“

Второто моногравско дело под наслов ***„Андреа Бранов од Австралија“, (2001),*** „Македонска искра“, Скопје, е на 222 страници, на македонски и англиски јазик, а рецензенти се Борче Наумовски и Фиданка Танаскова. Монографијата е посветена на Андреа Бранов, истакнат Македонец од Австралија, кој се посвети на македонската кауза, на македонскиот спорт и на Македонија.

Андреа Бранов на своите плеќи ја преживеал голготата на Македонците од егејскиот дел на Македонија, која започнала уште со разделувањето на Македонија. Тој бил еден од евакуираните македонски деца, кои биле прогонети и раселени во повеќе источноевропски земји на комунистичкиот блок и во поранешна Југославија. Најголемиот успех во спортското новинарство го покажал на страниците на „Нова Македонија“, „Австралиско-македонски неделник“, „Македонскиот глас“, Етничкото радио и други гласила.

За ова дело, во предговорот Фиданка Танаскова, уредник во „Нова Македонија” го истакнува следното: *„Монографијата „Андреа Бранов“ е своевидна сага за жилавоста, макотрпението, упорноста, истрајноста и непокорот на Македонците во дијаспората. Колку и да претрпеле удари во животот, колку и премрежја да поминале, колку и битки да добиле или изгубиле, тие не се предале и не застанале на макотрпниот пат. Немирниот дух продолжува да се ефектуира во позитивна енергија, низ активност мошне силовита и плодотворна за Андреа Бранов во македонската заедница во Викторија, Австралија.*

Активен е Андреа Бранов во клубови, здруженија, црковни општини, а новинарството е неговиот предизвик и големата љубов. Како успешен човек не ја заборава и Македонија, а особено родниот Буф и неговата Битола, со која соработува преку страниците на македонските и австралиските весници“.

Бил сведок на бомбардирање, на тортури и на тежок живот, на уцени, на квази - демократската грчка власт. Спасувал глава како босоног

трчајќи од полињата да стаса пред порти, а вдолж патот летале гранати од сите страни. Тој ја изодил и бегалската голгота ‘48-та, кога заминува накај селото Браилово во прилепскиот атар. Натаму, патиштата го носат кон штипските и други синори на Македонија. Работи од утро до мрак кревкото доста изгладнето, ама храбро издржливо момче. Заработува за опстој свој, но и на делот од најблиските. И во градот најградски, конзулски македонски, во Битола остана дел од споменарните страници на Бранов.

Монографијата *„Андреа Бранов“* е дело за жилавоста и макотрпното живеење, кое беше одлика на новинарот Андреа од Мелбурн, кој колку и да трпеше удари и премрежја во животот, тој не се предаваше. Животот го научи да биде издржлив.

И новинарството е неговиот предизвик и големата љубов. Дописник беше на весниците “Денес”, и “Нова Македонија”. Андреа Бранов останува да биде нашиот многу драг пријател, другар, роднина, соактивист, господин, патриот. Остана силен на сите негативни појави и дејствија, за да се чувствува среќен како честит Македонец.

Промоција:

„Монографијата за Бранов” својата прва промоција ја доживеа во Торонто, Канада, во просториите на МПЦ „Св. Климент Охридски”, во организација на Литературното друштво „Браќа Миладиновци”, во 2001 година.

По тој повод, истакнатиот македонски академски сликар Ѓорѓи Даневски, ќе нагласи: *„Ова дело е лика и прилика за еден иселеник, откорнат од својата дедовска земја, кој , како и илјадници други Македонци, е прогонет од Егејска Македонија. Преку него, Катин ни го претставува животот, постигањата, судбината и вистината за Македонците насекаде во светот”*, кажа Даневски.

24. "ANDREA BRANOV FROM AUSTRALIA"

The second monographic work, entitled ***"Andrea Branov from Australia"* (2001),** published by *Makedonska Iskra* in Skopje, spans 222 pages in both Macedonian and English. The reviewers of this work are Borche Naumovski and Fidanka Tanaskova. The monograph is dedicated to Andrea Branov, a prominent Macedonian from Australia, who devoted himself to the Macedonian cause, Macedonian sports, and to Macedonia itself.

Andrea Branov bore the burden of the hardships endured by the Macedonians from the Aegean part of Macedonia, beginning with the division of the region. He was one of the evacuated Macedonian children, persecuted and displaced to several Eastern European countries within the communist bloc, as well as to the former Yugoslavia. He achieved significant success in sports journalism, contributing to *Nova Makedonija*, the *Australian-Macedonian Weekly*, *Macedonian Voice*, Ethnic Radio, and other media outlets.

In the preface to this work, Fidanka Tanaskova, editor of *Nova Makedonija*, emphasizes the following:

"The monograph Andrea Branov is a kind of saga about the tenacity, hard work, perseverance, and defiance of the Macedonians in the diaspora. No matter how many blows they suffered in life, how many hardships they endured, or how many battles they won or lost, they never gave up and did not stop on their arduous path. The restless spirit continues to be expressed in positive energy, through the strong and fruitful activity of Andrea Branov within the Macedonian community in Victoria, Australia."

Andrea Branov is active in clubs, associations, church communities, and journalism, which is both his challenge and his great love. As a successful man, he has not forgotten Macedonia, especially his native Buf and Bitola, with which he maintains collaborations through the pages of Macedonian and Australian newspapers.

He witnessed bombings, torture, and the hardships of life under the quasi-democratic Greek government. He narrowly escaped with his life, running barefoot from the fields to reach safety, while shells exploded all around him. He also endured the refugee ordeal of 1948, when he fled to the village of Brailovo in the Prilep region. From there, his journey took him to Shtip and other parts of Macedonia.

The fragile, starving boy, yet bravely resilient, worked from dawn to dusk. He earned a living for himself and also supported his closest relatives. Even in the most urbanized, consular Macedonian city, Bitola, a part of Branov's legacy remains embedded in its memorial pages.

The monograph *Andrea Branov* is a work that highlights the tenacity and hardship that characterized the life of journalist Andrea from Melbourne. No matter how many blows and setbacks life dealt him, he never gave up. Life taught him to be resilient.

Journalism is also his challenge and great love. He was a correspondent for the newspapers *Denes* and *Nova Makedonija*. Andrea Branov remains our dear friend, comrade, relative, fellow activist, gentleman, and patriot. He stood strong against all negative phenomena and actions, enabling him to feel proud and content as a Macedonian.

Promotion:

The *Monograph on Branov* had its first promotion in Toronto, Canada, at the premises of the Macedonian Orthodox Church *St. Kliment Ohridski*, organized by the Literary Society *Braka Miladinovci*, in 2001.

On that occasion, the prominent Macedonian academic painter Gjorgji Danevski emphasized: "This work is a portrait and an account of an emigrant, uprooted from his ancestral land, who, like thousands of other Macedonians, was exiled from Aegean Macedonia. Through it, Katin presents to us the life, achievements, fate, and truth of Macedonians all around the world," said Danevski.

25. „МОИТЕ ПАТУВАЊА НИЗ СВЕТОТ“

Импресивната публицистичка продукција во 2001 година е збогатена со книгата ***„Моите патувања низ светот“*, (2001).** на 192 атраници, на македонски јазик, чиј рецензенти се д-р Томе Груевски и д-р Васил Тоциновски. Во делото се опфатени возбудливите импресии од престои во 20 држави на сите континенти, во кои живеат и македонски иселеници. Станува збор за Италија, Франција, Германија, Данска, Шведска, Унгарија, Романија, Украина, Чешка, Русија, Канада, САД, Бразил, Австралија, Индија, Турција, Египет и Израел.

Во својата обиколка околу светот, на ограничен број страници, пренесени многу записи од животот и опстојувањето на човековата цивилизација, истакнува во поговорот на ова дело д-р Васил Тоциновски. Квантитетот на страниците во книгата, од една страна се неограничените пространства на светот, од друга страна, се наметнале како егзистенцијална неминовност во еднаквоста на почетокот и крајот на судбината по чии легенди и преданија се трага и од нив се извлекува сегашноста како нераскинлива алка со минатото и иднината.

Во поголемиот број земји во светот што ги посетив живее и македонско население од сите делови и краишта на етничка Македонија. Затоа, одењето по светот како новинар; потпретседател на Комисијата за односи со верските заедници на Република Македонија; како член на државни, црковни, новинарски и други делегации, и како човек на кого светот му е предизвик, патувањата беа тесно поврзани со запознавањето, истражувањето и афирмацијата на македонските православни цркви и црковни општини, друштва и други асоцијации ширум светот.

Промоции и објави:

На 30.04.2001 година, делото „*Моите патувања низ светот*“ своја промоција имаше во Скопје, во Народната библиотека „Свети Климент Охридски“, на која за ова дело говореа д-р Томе Груевски и Фиданка Танаскова.

Промоцијата во Торонто, пак, се одржа во МПЦ „Св. Климент Охридски“, во организација на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“, со излагање на познатиот македонски академски сликар Ѓорѓи Даневски, кој живее и работи во Торонто. Зборувајќи пред голем број членови на Друштвото, претставници на црквата и други присутни од македонската колонија, сликарот Даневски истакна дека ова дело претставува репортерско видување и еден вид потрага по Македонците во светот.

Исто така, во паметењата секако, ќе остане Љубанската илинденска иселеничка средба во 2004 година. Имено, на 31 јули 2004 година, а по повод 60-те години од отворањето на училиштето „Димитар Влахов“ како прво на мајчин македонски јазик во Преспа, на оваа значајна и незаборавна свеченост беа претставени литературните дела на поранешните ученици на училиштето „Димитар Влахов“ од Љубојно, меѓу кои и моето дело „Моите патувања во светот“.

Во ресенскиот Сарај на 15 септември 2014 година беше промовирана книгата „*Моите патувања по светот*“, на која промоторот беше професор Вера Стојчевска Антиќ. Таа ја нарече оваа публикација „сага на импресии од четириесет земји“. Инаку, оваа моја публикација беше промовирана во Домот на културата „Драги Тозија“, сместен во Ресенскиот Сарај, каде авторот го започнал својот работен век.

Од делото „*Светот на дланка*“ се објавени околу сто дваесет (120) продолженија во порталите „Македонска нација“, а истите се објавени и во „Македонско сонце“ од Скопје, и „Македонски збор“ од Детроит. Голем број продолженија се објавени во порталот на Матицата на иселениците од Македонија, како и во други гласиила во Македонија и други земји во светот,каде живеат македонски иселеници.

25. "MY TRAVELS AROUND THE WORLD"

The impressive journalistic production of 2001 was enriched with the book ***"My Travels around the World"* (2001),** spanning 192 pages in the Macedonian language. The reviewers of this work are Dr. Tome Gruevski and Dr. Vasil Tocinovski. The book includes exciting impressions from visits to 20 countries across all continents, where Macedonian emigrants also live. These countries include Italy, France, Germany, Denmark, Sweden, Hungary, Romania, Ukraine, the Czech Republic, Russia, Canada, the USA, Brazil, Australia, India, Turkey, Egypt, and Israel.

In his tour around the world, the author conveys numerous records of the life and survival of human civilization, as Dr. Vasil Tocinovski emphasizes in the afterword. While the book's number of pages is limited, it reflects the unlimited expanse of the world. On the other hand, this limitation imposes an existential inevitability: the equality of the beginning and the end of fate, whose legends and traditions are explored, drawing from which the present emerges as an unbreakable link with both the past and the future.

In most of the countries I visited, there is a Macedonian population from various parts and regions of ethnic Macedonia. Therefore, my travels around the world—as a journalist, Vice President of the Commission for Relations with Religious Communities of the Republic of Macedonia, member of state, church, journalistic, and other delegations, and as a person for whom the world is a challenge—were closely linked to getting to know, researching, and affirming the Macedonian Orthodox churches and church communities, societies, and other associations around the world.

Promotions and Announcements:

On April 30, 2001, the work *My Journeys around the World* was promoted in Skopje at the National Library "St. Kliment Ohridski," where Dr. Tome Gruevski and Fidanka Tanaskova spoke about the book.

The promotion in Toronto, on the other hand, was held at the Macedonian Orthodox Church "St. Kliment Ohridski," organized by the Literary Society "Braka Miladinovci." The event featured a presentation by the famous Macedonian academic painter Gjorgji Danevski, who lives and works in Toronto. Speaking before a large audience of Society members, church representatives, and other attendees from the Macedonian community, painter Danevski emphasized that this work represents a reporter's vision and a kind of search for Macedonians around the world.

Additionally, the Ljubljana Ilinden Emigrant Meeting in 2004 will remain memorable. On July 31, 2004, in honor of the 60th anniversary of the opening of the "Dimitar Vlahov" school as the first in the native Macedonian language in Prespa, a significant and unforgettable ceremony was held. During this event, the literary works of former students of the "Dimitar Vlahov" school from Ljubojno were presented, including my work *My Travels around the World.*

On September 15, 2014, in Resen Saraj, the book *The World in the Palm of Your Hand* was promoted, with Professor Vera Stojčevska Antic as the promoter. She called this publication a "saga of impressions from forty countries." Incidentally, this publication was promoted at the "Dragi Tozija" House of Culture in Resen Saraj, where the author began his professional career.

About one hundred and twenty (120) installments of the work *My Journeys around the World* have been published on the portals *Macedonian Nation*, *Macedonian Sun* from Skopje, and *Macedonian Word* from Detroit. A large number of installments have also been published on the portal of the Macedonian Emigrants' Association, as well as in other media outlets in Macedonia and in countries around the world where Macedonian emigrants reside.

26. „МАКЕДОНЦИТЕ ВО САД И КАНАДА“

Моето дело „***Македонците во САД и во Канада”*** **(2002)** „Македонска искра”, на 382 страници на македонски и на англиски, претставува своевиден рубин камен кој ја осветлува библиската вистина за постоењето и вековните страдања на македонската нација во срцето на Балканот и на македонските иселеници во САД и Канада. Рецензенти на ова значајно дело се: почитуваниот митрополит Кирил и академикот Блаже Ристовски и Христо Андоновски.

Промоции и објави:

На промоцијата на делото „Македонците во САД и во Канада“ што се одржала на 16 април 2003 година во Народната и универзитетска библиотека „Свети Климент Охридски“ во Скопје, имаа свој излагања академик Блаже Ристовски и митрополитот на Македонската православна црква господин Кирил. Исто така, беа промовирани : монографијата „Јановски“ од Торонто, за која зборуваше д-р Димитар Керамичиев и делото Roots (Корени) на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ од Торонто, за кое зборуваше Ката Мисиркова-Руменова.

Во исцрпното излагање под наслов „Нов пристап кон иселеништвото“ митрополитот Кирил остави силен впечаток кај присутните и гордост за мене како автор. Меѓу другото тој го рече следното:

„Имам посебна чест и големо задоволство, пред сè, во квечериото на големиот христијански празник Цветници, а особено во пресрет на празникот над празниците, Светото Христово Воскресение - Велигден, како и големите јубилејни чествувања: 100 години од Илинденското востание, 100 години од Македонското иселеништво и 40 години од евангелисувањето на првата Македонска православна црква „Свети Петар и Павле“ во градот Гери, Индијана, во САД, да бидам еден од учесниците на промоцијата „Македонците во Соединетите Американски Држави и во Канада“. Тоа ми претставува голема чест и задоволство, особено што имам прилика да го претставам господинот Славе Катин пред неговите македонски иселеници од сите делови на Македонија.

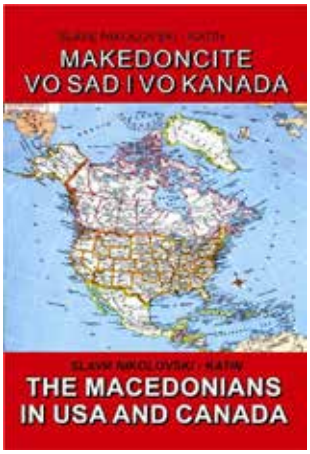

Монографијата *„Македонците во САД и во Канада”* беше промовирана и во МПЦ „Света Мала Богородица“ во Детроит на 05 септември 2003 година, на средбата „Обединети Македонци“ и неговата улога за Македонците во Детроит и САД,

Исто така, оваа монографијата беше промовирана на Љубанската илинденска иселеничка средба во 2004 година. Имено, на 31 јули 2004 година, а по повод 60-те години од отворањето на училиштето „Димитар Влахов“ како прво на мајчин македонски јазик во Преспа, на оваа значајна свеченост беа претставени литературните дела на поранешните ученици на училиштето „Димитар Влахов“ од Љубојно, меѓу кои и дела на Славе Катин. Исто така, ова дело доживеа претставување од Друштвото на Матицата на иселениците на Македонија од Ресен во текот на Преспанската иселеничка средба во Ресен.

На 22.08.2018,година беше одржана Книжевна средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека „Григор Прличев, во Охрид. Средбата беше посветена на творештвото моето творештво, проф. д-р Томе Груевски претстави и дел од содржината на ова дело.

Од делото *„Македонците во САД и во Канада”* се објавени околу сто триесет (130) продолженија во порталите „Македонска нација“ и „Македонско сонце“ од Скопје, „Македонски збор“ од Детроит и „Мактел“ и „Политекон“ од Сиднеј и “Македонија“ од Торонто, како и во други гласила во Македонија и други земји во светот.

Исто така, во порталот „Мактел’ од Сиднеј, Австралија се објавени четириесет и три (43) продолженија заедно со делото „Македонските православни општини во Австралија, Канада и САД“, Истите четириесет и три (43) продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“,Скопје.

26. "MACEDONIANS IN THE USA AND CANADA"

My The work ***Macedonians in the USA and Canada*** **(2002),** published by *Macedonian Spark* on 382 pages in Macedonian and English, is like a ruby that illuminates the biblical truth about the existence and centuries-long suffering of the Macedonian nation in the heart of the Balkans, as well as the plight of Macedonian emigrants in the USA and Canada. The reviewers of this important work are the respected Metropolitan Kiril, and academics Blazhe Ristovski and Hristo Andonovski.

Promotions and announcements:

The work *Macedonians in the USA and Canada* was promoted on April 16, 2003, at the National and University Library "St. Kliment Ohridski" in Skopje. During the promotion, academician Blaže Ristovski and the Metropolitan of the Macedonian Orthodox Church, Mr. Kiril, gave their presentations. Also promoted were: the monograph *Janovski* from Toronto, which was discussed by Dr. Dimitar Keramichiev, and the work *Roots* by the Literary Society "Braka Miladinovci" from Toronto, which was spoken about by Kata Misirkova-Rumenova.

In his exhaustive presentation titled "A New Approach to Emigration," Metropolitan Kiril left a strong impression on the audience, and it became a source of pride for me as the author. Among other things, he said the following:

"I have the special honor and great pleasure, above all, on the eve of the great Christian holiday of Palm Sunday, and especially on the eve of the holiday of the Holy Resurrection of Christ – Easter, as well as the grand jubilee celebrations: 100 years of the Ilinden Uprising, 100 years of Macedonian emigration, and 40 years of the evangelization of the first Macedonian Orthodox Church, 'Saints Peter and Paul,' in the city of Gary, Indiana, USA, to be one of the participants in the promotion of *Macedonians in the United States of America and Canada*. It is a great honor and pleasure for me, especially since I have the opportunity to present Mr. Slavè Katin to the Macedonian emigrants from all parts of Macedonia.

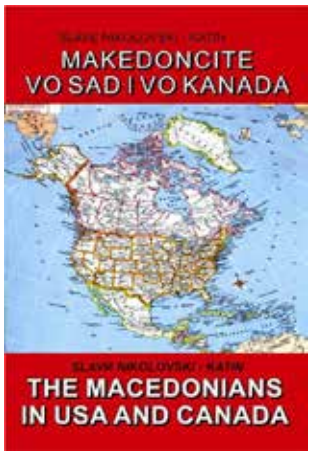

The monograph *Macedonians in the USA and Canada* was also promoted at the Macedonian Orthodox Church 'St. Mary the Virgin' in Detroit on September 5, 2003, during the 'United Macedonians' meeting and its role for the Macedonians in Detroit and the USA.

This monograph was further promoted at the Ljuban Ilinden Emigrant Meeting in 2004. On July 31, 2004, during the 60th anniversary of the opening of the 'Dimitar Vlahov' school – the first school in the native Macedonian language in Prespa – at this important ceremony, the literary works of former students from the 'Dimitar Vlahov' school in Ljubojno were presented, including works by Slavè Katin. The monograph was also presented by the Society of The Home of the Macedonian Emigrants from Resen during the Prespa Emigrant Meeting in Resen."

On August 22, 2018, a Literary Meeting was held in the "Prlichev Room" of the Grigor Prlichev National Library in Ohrid. The meeting was dedicated to my work, and Prof. Dr. Tome Gruevski also presented part of its content.

About one hundred and thirty (130) installments of the work *Macedonians in the USA and Canada* have been published on the portals *Macedonian Nation* and *Macedonian Sun* from Skopje, *Macedonian Word* from Detroit, *Maktel* and *Politekon* from Sydney, and *Macedonia* from Toronto, as well as in other media outlets in Macedonia and other countries around the world. Additionally, forty-three (43) installments have been published on the *Maktel* portal from Sydney, Australia, alongside the work *Macedonian Orthodox Communities in Australia, Canada, and the USA*. The same forty-three (43) installments have also been published on the *Macedonian Sun* portal in Skopje.

27. „СЕМЕЈСТВОТО ЈАНОВСКИ“

Третата моја монографија е под наслов „***Семејството Јановски***“ **(2002),** Македонска искра“, на 232 страници, на македонски и англиски јазик. Семејството Јановски потекнува од село Велушина, Битолско, иселено во Канада, сопственици на успешна фирма во Торонто. Рецензенти на публикацијата се Алексо Јоновски и прота-ставрофот Јован Босеовски. Во неа е истакнато следното: *„Можеби оваа книга кога ќе дојде во рацете на идните канадски потомци на браќата Петре, Марко и Васил Јановски, ќе го поттикне нивниот интерес за племето стројни горди Македонци, растурени по светот.*

Промоции и објави:

По повод празникот посветен на македонскиот просветител и патрон на македонската православна црква „Св. Климент Охридски“, а во организација на Соборниот македонски храм што го носи неговото име и Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ (чиј член е и Катин), на 8 декември 2002 година, во Торонто, Канада, се одржа значајна културна семакедонска манифестација.

На тој ден во големата сала на храмот, а во присуство на неколку стотини членови на македонските православни црковни општини, на бројни македонски друштва и асоцијации, бизнисмени, македонски дипломати и видни граѓани на културната јавност од метрополата Торонто, беше претставено моето творештвото како хроничарот на македонското иселеништво.

Тогаш беше промовирано моето најново двојазично дело (на македонски и на англиски), монографијата *„Семејство Јановци“*. Промотори беа протаставрофорот Јован Босеовски, свештеник од црквата „Св. Климент Охридски“ и поетот Алексо Лозановски.

На промоцијата протаставрофорот Јован Босеовски рече: *„Монографијата Јановски“ е дело кое предизвика поттик кај голем број македонски иселеници, особено кај помладите генерации, да не ги заборават дедовските корени во стариот крај - во Македонија. Напротив, тие треба да бидат мост на зближување и соработка на нашата нова татковина Канада и на земјата на нашите претци – Македонија.*

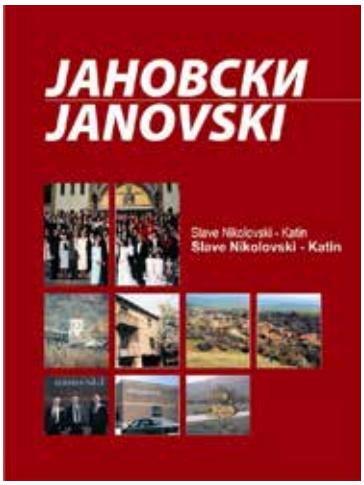

За делото *„Семејството Јановски“ зборуваше и поетот Алексо Лозановски, истакнат иселеник од Пресна. Во своето обраќање, тој рече: „Монографијата „Јановски“ е ретко дело од ваков вид и затоа претставува значаен прилог за македонското иселеништво. Ова дело на Катин, е документ за сите генерации на ова познато и признато семејство“.*

На свечената промоција што ја организираше „Македонска искра“ во Народната и универзитетската библиотека, на 16.04.2003 година се одржа промоција на монографијата „Јановски“ од Торонто, која ја претстави д-р Димитар Керамичиев.

Исто така, на 20 јули 2003 година се одржа промоција на делото *„Семејството Јановски“* во родното село Велушина, Битолско, во црквата „Света Недела“ на која присуствуваше и Марко, еден од браќата од семејството Јановски, како и голем број Белушинци кои живеат во Битола и други места. За монографијата зборуваа д-р Димитар Кераметчиев, претседател на Матицата на иселениците од Македонија и Ѓорѓи Лумбуровски, претседател на Друштвото за наука и уметност од Битола.

Во порталот „Македонска нација“,во 2020 година се објавени шеснаесет (16) продолженија од монографијата „Јановски“, а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“. Исто така, се објавени околу дваесет (20) продолженија во порталот „Македонско сонце“ и “Македонија“ од Торонто, како и во други гласиила во Македонија и Канада.

27. "THE JANOVSKI FAMILY"

My third monograph is entitled ***The Janovski Family* (2002),** published by Makedonska Iskra, spanning 232 pages in both Macedonian and English. The Janovski family originates from the village of Velushina in the Bitola region and later emigrated to Canada, where they became owners of a successful company in Toronto. The reviewers of the publication are Alekso Jonovski and Proto-Stavrophor Jovan Boseovski. The monograph states the following: "Perhaps this book, when it reaches the future Canadian descendants of the brothers Petre, Marko, and Vasil Janovski, will spark their interest in the strong and proud tribe of Macedonians scattered around the world."

Promotions and announcements:

On the occasion of the holiday dedicated to the Macedonian enlightener and patron of the Macedonian Orthodox Church, *St. Kliment Ohridski*, and organized by the Macedonian Cathedral that bears his name, along with the Literary Society "Braka Miladinovci" (of which Katin is a member), a significant cultural pan-Macedonian event was held in Toronto, Canada, on December 8, 2002.

The event took place in the great hall of the temple and was attended by several hundred members of the Macedonian Orthodox Church communities, as well as numerous Macedonian societies and associations, businessmen, diplomats, and prominent cultural figures from the Toronto metropolis. During the event, my work as a chronicler of the Macedonian diaspora was presented.

At that time, my latest bilingual work (in Macedonian and English), the monograph *"Semejstvo Janovski"* (The Janovskii Family), was also promoted. The promoters were Protastaurophor Jovan Boseovski, a priest from the church *St. Kliment Ohridski*, and poet Alekso Lozanovski.

At the promotion, Protastaurophor Jovan Boseovski said, *"The Janovski Monograph* is a work that has inspired a large number of Macedonian emigrants, especially the younger generations, to not forget their ancestral roots in the old land—Macedonia. On the contrary, they should serve as a bridge of rapprochement and cooperation between our new homeland, Canada, and the land of our ancestors—Macedonia."

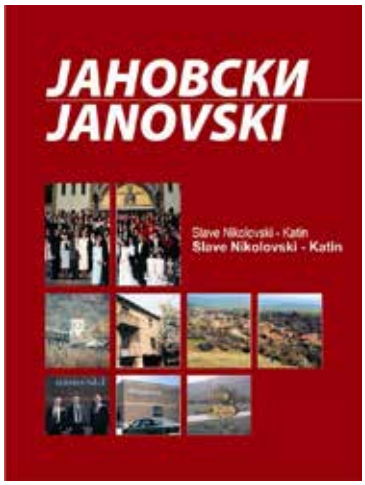

The poet Alekso Lozanovski, a prominent emigrant from Prespa, also spoke about the work *"The Janovski Family."* In his address, he said, *"The Janovski Monograph is a rare work of this kind, and therefore represents a significant contribution to the Macedonian emigration. This work by Katin is a document for all generations of this famous and well-recognized family."*

At the ceremonial promotion organized by "Makedonska Iskra" at the National and University Library on April 16, 2003, the monograph *"Janovski"* from Toronto was presented by Dr. Dimitar Keramichiev.

Also, on July 20, 2003, the promotion of the work *"The Janovski Family"* was held in the native village of Velushina, in the Bitola region, at the church *"Sveta Nedela."* The event was attended by Marko, one of the brothers of the Janovski family, as well as a large number of people from Velushina who now live in Bitola and other places. Dr. Dimitar Keramichiev, president of the Macedonian Emigrants' Registry, and Gjorgji Lumburovski, president of the Society for Science and Art from Bitola, spoke about the monograph.

In 2020, sixteen (16) sequels to the *Janovski* monograph were published on the *Macedonian Nation* portal, and a larger number were also published on *Macedonian Sun*. Additionally, about twenty (20) sequels were published on the *Macedonian Sun* and *Macedonia* portals from Toronto, as well as in other media outlets in both Macedonia and Canada.

28. ИЛИНДЕН 1903-2003 И МАКЕДОНСКОТО ИСЕЛЕНИШТВО“

Едно од значајните мои публикации е, секако делото ***“Илинден 1903-2003 и македонските иселеници”*** **(2003),** „Македонска искра“, на 232 страници, на македонски јазик. Рецесенти на оваа публикација се д-р Вера Стојчевска – Антиќ и д-р Цане Мојановски. Таа е публикација со богат опус за македонекото исепеништво во светот. Ова дело кое е посветено на големиот Илинден, претставува ретко оригинално издание од овој вид во македонската историографија. Во него верувам дека успеав да остварам синтеза на историската борба на македонскиот народ за национална и социјална слобода во текот на цел еден век, крунисан со неговата самостојна и независна држава – Република Македонија.

На тој голем историски настан Илинден 1903-2003 е посветена и оваа книга, со која фактички се сака да се даде скромен придонес кон општите напори на македонскиот народ од сите делови на етничка Македонија да го одбележи Илинден како најсветол датум во својата историја, кој заслужува да биде осветлен од сите позначајни аспекти од нвговата појава до денвс.

„Оваа книга ја изразува митолошката симболика на ИЛИНДЕН, како ден на деновите, како амалгам кој ги поврзува и обединува Македонците во остварувањето на нивната историска и национална цел да имаат своја држава, без оглед каде се наоѓаат во етничка Македонија или надвор од неа насекаде по светот“.

Ова го напиша проф. д-р Ввра Стојчевска-Антиќ како еден од рецензентите на книгата *“Илинден 1903-2003 и македонските иселеници”*, која е отпечатена по повод стогодишнината од најсветлиот празник на македонскиот народ – Илинден. Вториот рецензент проф. д-р Цане Мојаноски во својата рецензија, меѓу другото, напиша: *„Книгата “Илинден 1903-2003 и македонските иселеници” од Славе Катин е сведоштво за силината на македонскиот дух и неговата трајна поврзаност со македонската земја. Тоа осветлува многу дотуми значајни за македонското иселеништво насекасе во светот“.*

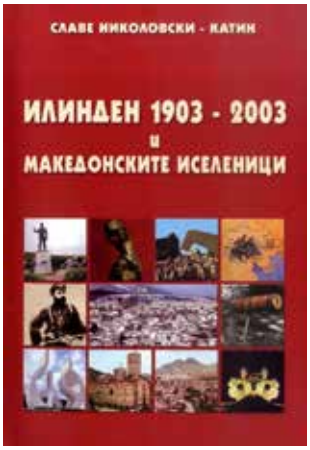

Промоции и објави:

Делото *„Илинден 1903 - 2003 и македонските иселеници”* за прв пат беше претставено пред македонската и канадската јавност, како и пред членовите на Литературното друштво „Браќа Миладиновци”, на 8 јуни 2003 година во МПЦ „Св. Климент Охридски” во Торонто. За значењето на книгата, која е посветена на стогодишнината на Илинден зборуваа претседателот и потпретседател на друштвото г-ѓата Пеци Сидер и поетесата Рада Видиновска.

Потоа, ова дело беше промовирано пред македонската јавност на 9 јули 2003 година во Друштвото на писателите на Македонија. За значењето на книгата зборуваа рецензентите проф. д-р Вера Стојчевска - Антиќ и проф. д-р Цане Мојаноски. Оваа книга доживеа промотивни моменти и на денот на иселеничките средби во Ресен на 29 јули и во Љубојно на втори август, токму на денот на Илинден во 2003 година.

Инаку, во порталот „Македонска нација“ во текот на 2017 година се објавени петнаесет (15) продолженија од делото *„Илинден 1903-2003 и македонското иселеништво“*, а во 2018 година се објавени дваесет и пет (25) продолженика, како и десет (10) текстови од објавените продолженија се преземени од порталот на Матицата на иселе-ниците од Македонија во „Македонско сонце“, како и во различни портали во Република Македонија.

Исто така, во текот на 2023 година од делото *“Илинден 1903-2003 и македонските иселеници”* се објавени околу четириесет (40) продолженија во порталот „Мактел“, а потоа истите се објавени и во „Македонско сонце“ од Скопје, „Македонски збор“ од Детроит. Посебни продолженија се објавени во „Политекон“ од Сиднеј и „Македонија“ од Торонто, како и во други гласиила во Македонија и во иселеништвото.

28. ILINDEN 1903-2003 AND THE MACEDONIAN EMIGRANTS

One of my significant publications is, of course, the work ***"Ilinden 1903-2003 and the Macedonian Emigrants"* (2003),** published by *Macedonian Spark*, spanning 232 pages in the Macedonian language. The reviewers of this publication are Dr. Vera Stojchevska-Antic and Dr. Cane Mojanovski. This is a publication with a rich body of work on Macedonian emigration worldwide. Dedicated to the great Ilinden, it represents a rare and original publication of this kind in Macedonian historiography.

In it, I believe I have succeeded in achieving a synthesis of the historical struggle of the Macedonian people for national and social freedom over the course of an entire century, culminating in the establishment of its independent and sovereign state—the Republic of Macedonia.

This book is dedicated to the great historical event, Ilinden 1903-2003, and aims to make a modest contribution to the collective efforts of the Macedonian people from all parts of ethnic Macedonia to mark Ilinden as the brightest date in their history—one that deserves to be illuminated by all the more significant aspects, from its occurrence to the present day.

This book expresses the mythological symbolism of ILINDEN as a "day of days," an amalgam that connects and unites Macedonians in the realization of their historical and national goal—having their own state—regardless of whether they are in ethnic Macedonia or anywhere else in the world.

This was written by Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic, one of the reviewers of the book *"Ilinden 1903-2003 and the Macedonian Emigrants,"* which was printed on the occasion of the centennial of the brightest holiday of the Macedonian people—Ilinden.

The second reviewer, Prof. Dr. Cane Mojanoski, in his review, wrote, among other things: *"The book Ilinden 1903-2003 and the Macedonian Emigrants by Slavè Katin is a testament to the strength of the Macedonian spirit and its lasting connection with the Macedonian land. It sheds light on many significant dates for the Macedonian emigration throughout the world."*

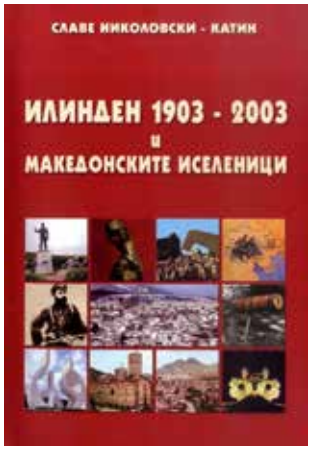

Promotions and announcements:

The work *"Ilinden 1903-2003 and the Macedonian Emigrants"* was first presented to the Macedonian and Canadian public, as well as to the members of the Literary Society *"Brakja Miladinovci,"* on June 8, 2003, at the Macedonian Orthodox Church *"St. Kliment Ohridski"* in Toronto. The significance of the book, which is dedicated to the centennial of Ilinden, was discussed by the president and vice-president of the society, Mrs. Peci Sider and Rada Vidinovska.

The book was then promoted to the Macedonian public on July 9, 2003, at the Society of Writers of Macedonia. The reviewers, Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic and Prof. Dr. Cane Mojanoski, spoke about the importance of the book.

This work also had promotional moments on the day of the emigrant meetings in Resen on July 29 and in Ljubojno on August 2, precisely on Ilinden Day in 2003.

In 2017, fifteen (15) sequels to the work *"Ilinden 1903-2003 and the Macedonian Emigrants"* were published on the *Macedonian Nation* portal, and in 2018, twenty-five (25) sequels were published. Additionally, ten (10) texts from these sequels were republished on the *Matica na Iselenici* portal from Macedonia and featured in *Makedonsko Sonce*, as well as on various portals in the Republic of Macedonia.

Furthermore, in 2023, about forty (40) sequels from *"Ilinden 1903-2003 and the Macedonian Emigrants"* were published on the *Maktel* portal. They were later published in *Makedonsko Sonce* from Skopje, *Makedonski Zbor* from Detroit, and separate sequels appeared in *Politecon* from Sydney and *Macedonia* from Toronto, as well as in other publications in both Macedonia and the diaspora.

29. „ПРИДОНЕСОТ НА МАКЕДОНИЈА ВО СВЕТСКАТА ЦИВИЛИЗАЦИЈА“

Историската публикација ***„Придонесот на Македонија во светската цивилизација“ (2004).*** чии автори се: покојниот академик Антоније Шкокљев-Дончо од Белград и Славе Николовски-Катин од Скопје, е преведена и на англиски јазик со наслов ***„Macedonia in Ancient Times“*** **(2010)** (Македонија во античкиот период), во превод на Ристо Стефов од Торонто. Тоа е издание на „Македонска искра“, Скопје, во 2010 година кога преведувачот на ова дело Ристо Стефов за првпат престојуваше во Република Македонија. Ова дело е отпечатено на 232 страници, а рецензенти на делото се проф. д-р Васил Тупурковски и проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ.

Ова дело е посветена на Македонија и Македонците, односно на прашањето дали издвоените политички ентитети имаат исклучително право на монопол над историското наследство, односно денешните млади генерации, родени и израснати во двата политички конфротирани делови се одраснати и посебно воспитани во своите држави.

Во воведот на публикацијата *„Придонесот на Македонците во светската цивилизација“* се вели дека непосреден повод за оваа публикација е повторното отворање на “македонското прашање” како завереничка концепција на историјата, која не се симнува од дневно-политичката светска сцена веќе 2 500 години, реметејќи ги меѓународните односи на овој многу чувствителен простор на Европа.

Промоции и објави:

За публикацијата *„Придонесот на Македонија во светската цивилизација“* имавме неколку промоции и тоа во Скопје, Торонто, Битола и Љубојно. Првото претставување на делото во Македонија беше во Домот на АРМ во Скопје на 25 мај 2004 година. Пред голем број видни личности од политичкиот и општествениот живот и голем број Македонци од етничка Македонија, делото го претставија проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ и д-р Васил Тупурковски.

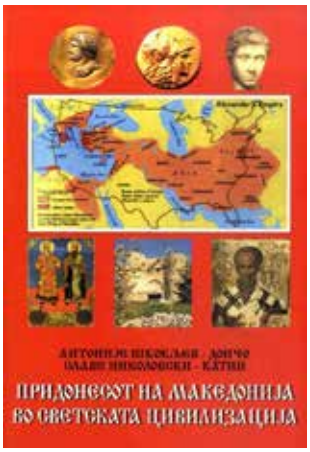

На 16.02.2005 година , во Универзитетската библиотека во Битола се одржа промоција на делото *„Придонесот на Македонија во светската цивилизација“*, за која зборуваше битолчанката проф.д-р Вера Стојчевкса-Антиќ, која рече дека делото содржи обемен материјал од античкиот период на Македонија, материјали помалку познати и помалку истражуван дел од нашата историографија.

На 11.09.2009 година во Центарот за култура „Григор Прличев“ во Охрид беше промовирано историското дело: *„Придонесот на Македонија во светската цивилизација“* од авторите Антоније Шкокљев – Дончо и Славе Николоски – Катин. Промотор беше професор д-р Вера Стојческа – Антиќ.

Во врска со промовирањето на ова дело треба да се забележи дека во порталот „Мактел“ од Сиднеј, Австралија, беа објавени триесет и две (32) продолженија од делото *„Придонесот на Македонија во светската цивилизација“..* Голем број од горенаведените продолженија се објавени во „Македонско сонце“

Од ова книгата се објавени педесет и едно (51) продолжение во веб-порталот „Македонска нација“ од 19 ноември 2014 до 21 септем-ври 2016, (на македонски).

Во порталот „Мактел’ од Сиднеј, се објавени шесет и пет (65) продолженија. Истите 65 продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“. Исто така, во порталот „Македонски збор“ од Детроит се објавени педесет и пет (55) продолженија кои се објавени и во порталот на Матицата, а одреден број се објавени во повеќе информативни гласила во Македонија и кај исељениците во светот.

29. "MACEDONIA'S CONTRIBUTION TO WORLD CIVILIZATION"

The historical publication ***"Macedonia's Contribution to World Civilization"* (2004),** authored by the late academician Antonije Shkokljev-Doncho from Belgrade and Slavè Nikolovski-Katin from Skopje, has also been translated into English under the title *"Macedonia in Ancient Times"* (2010), translated by Risto Stefov from Toronto. It was published by *Makedonska Iskra*, Skopje, in 2010, the same year that translator Risto Stefov visited the Republic of Macedonia for the first time. This work is printed on 232 pages, and the reviewers of the publication are Prof. Dr. Vasil Tupurkovski and Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic.

This work is dedicated to Macedonia and the Macedonians, or more specifically, to the question of whether separate political entities have an exclusive right to monopolize historical heritage, or whether today's younger generations—born and raised in the two politically conflicted parts—have grown up and been specially educated in their own countries.

In the introduction to the publication *"The Contribution of the Macedonians to World Civilization,"* it is stated that the immediate reason for this publication is the reopening of the "Macedonian Question" as a conspiratorial concept of history, which has remained a persistent issue on the daily political stage for 2,500 years, disrupting international relations in this sensitive area of Europe.

Promotions and announcements:

We held several promotions for the publication *"The Contribution of Macedonia to World Civilization"* in Skopje, Toronto, Bitola, and Ljubojno. The first presentation of the work in Macedonia took place at the ARM House in Skopje on May 25, 2004. In front of a large audience of prominent figures from political and social life, as well as many Macedonians from ethnic Macedonia, the work was presented by Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic and Dr. Vasil Tupurkovski.

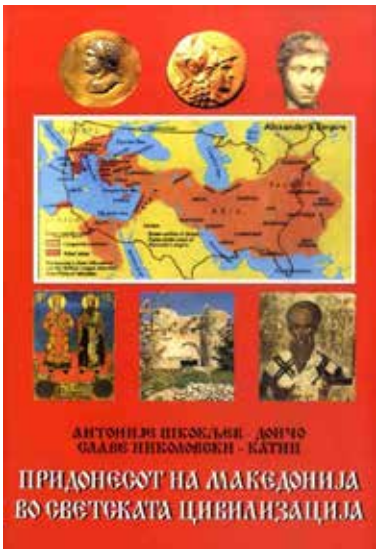

On February 16, 2005, a promotion of *"Macedonia's Contribution to World Civilization"* was held at the University Library in Bitola, where Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic from Bitola spoke. She stated that the work contains extensive material from Macedonia's ancient period, including materials that are lesser-known and under-researched in our historiography.

On September 11, 2009, the historical work *"Macedonia's Contribution to World Civilization"* by Antonije Shkokljev-Doncho and Slavè Nikolovski-Katin was promoted at the Cultural Center *"Grigor Prlichev"* in Ohrid. The promoter was Professor Dr. Vera Stojchevska-Antic.

In connection with the promotion of this work, it should be noted that thirty-two (32) articles from *"The Contribution of Macedonia to World Civilization"* were published on the *Maktel* portal from Sydney, Australia. A large number of these articles were also published in *Macedonian Sun*.

Fifty-one (51) articles from this book were published on the *Macedonian Nation* web portal between November 19, 2014, and September 21, 2016 (in Macedonian).

Sixty-five (65) articles were published on the *Maktel* portal from Sydney, and the same 65 articles were also published on the *Macedonian Sun* portal. Additionally, fifty-five (55) articles were published on the *Macedonian Word* portal from Detroit, which were also featured on the *Matica* portal. A certain number of these articles were published in several news outlets in Macedonia and among emigrants around the world.

30. „ГОГА ПЕЧЕНКОВСКИ“

Петтата монографијата ***„Гоѓа Печенковски“ (2004),*** „Македонска искра“ од Скопје, е приватно издание, кое е отпечатено на 154 страници, на македонски јазик. Во ова дело е претставена историјата на семејството Печенковски која е тесно поврзана со настаните во Македонија, со нејзината историја. Нивната неверојатна приказна е македонски летопис за опстојувањето на Македонците, за кои тешко можат да се најдат слични примери во историјата на кој било народ.

Животната историја на Гога Печенковски е, истовремено, историја на Преспа, а преку неа и на Македонија. Зошто она што се случило од најраните времиња на Александар Македонски (Велики), преку незаборавните битки на цар Самуил, до оние на Гоце Делчев, Стив Наумов и Мите Богоевски, во регионот на Преспа, ја одразува целата историска голгота низ која минувала Македонија, од нејзиното прогласување до независна и суверена држава.

Инаку, Гога Печенковски е роден во Долно Перово, село кое се наоѓа на средишниот дел од територијата на Општината Ресен, а непосредно до северниот брег на Преспанското Езеро. Селото е рамничарско, на надморска височина од 850 метри, како и езерото. Од Ресен населбата е оддалечена околу десет километри.

Тоа е типично езерска населба и е поделено на Долно и Горно Перово. Таму се наоѓаат најплодните овоштарски насади во Преспа. На овој простор, Господ како обилно да дарил богатство во земјоделството. Затоа, овошните производи од тој северен дел на Преспанското Езеро се познати и барани на пазарите во Македонија и пошироко.

Перово се наоѓа на речиси иста надморска височина како и Преспанското Езеро. Според легендата селото го добило своето име по некој човек по име Перо, кој како рибар нашол засолниште на брегот на Преспанското Езеро и се населил на местото каде се наоѓа неговата денешна местоположба.

Родното место на Гога Печенковски, Долно Перово има педесетина куќи кои се речиси на

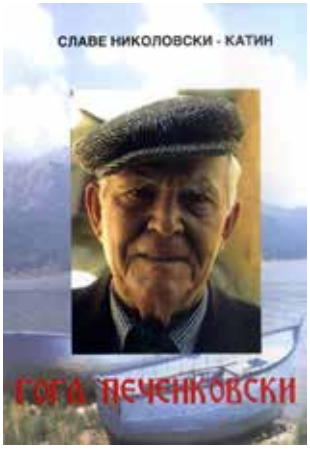

самиот брег на Езерото, а Горно Перово со дваесетина современи градски куќи е нова населба на двете страни на патот Битола - Отешево. Перово со своите 180 жители, кои претежно се занимаваат со овоштарство, а и со рибарство, е стара македонска населба во која отсекогаш живеат само православни Македонци.

Често се вели дека убаво е во цела Преспа во есен кога разновидните бои се преплетени како пајажина, кога мирисот на зрелите јаболка се разнесува низ чистиот воздух. Прекрасно е во зима кога планините надвиснале над Езерото, а летовите и звукот од пеликаните се пренесуваат по езерската шир. Но, Преспанското Езеро е најубаво во пролет кога јагликата ги пробива последните остатоци на снегот на Галичица и Пелистер и во лето кога свежината од Езерото го исполнува треперливиот воздух и е преполно со многубројни капачи и риболовци.

Во непосредна близи на селото Перово постојат неколку стари локалитети на копно и во Преспанското Езеро. Во него има една црква, „Свети Атанасије Велики“ блиску до Дрменска Река, која е изградена во 1867 година а реновирана во 1993 година. Но, се чини како Перово да е дел од туристичкиот комплекс Отешево. Тоа произлегува од фактот што Долно Перово се наоѓа на крајбрежната линија на Преспанското Езеро, една од најблиските населби до Сир Хан, а со тоа и до Отешево и Царина. Во овој туристички простор и во минатото и денес, нашле вработување и луѓе од Долно и Горно Перово и од други места.

Треба да се нагласи дека Ресен, каде Гога Печенковски помина голем дел од животот и цела етничка Преспа се богати со Преспанското Езеро, националните паркови Галичица и Пелистер, кои на регионот му даваат посебна убавина. Преспанското Езеро е второ по големина езеро во Република Македонија.

30. "GOGA PECHENKOVSKI"

The fifth monograph, ***"Goga Pechenkovski"* (2004),** published by *Makedonska Iskra* from Skopje, is a private edition printed on 154 pages in Macedonian. This work presents the history of the Pechenkovski family, which is closely connected with the events in Macedonia and its history. Their incredible story serves as a Macedonian chronicle of survival, with few comparable examples in the history of any people.

The life story of Goga Pechenkovski is, at the same time, the history of Prespa, and, through it, the history of Macedonia. What transpired, from the times of Alexander the Great to the unforgettable battles of Tsar Samuil, and through the struggles of Goce Delchev, Stiv Naumov, and Mite Bogoevski in the Prespa region, reflects the entire historical *Golgotha* that Macedonia endured on its path to becoming an independent and sovereign state.

Incidentally, Goga Pechenkovski was born in Dolno Perovo, a village located in the central part of the Municipality of Resen, directly on the northern shore of Lake Prespa. The village is situated at an altitude of 850 meters above sea level, much like the lake itself. The settlement is about ten kilometers from Resen.

It is a typical lake settlement, divided into Dolno and Gorno Perovo. The most fertile orchards in Prespa are located there. In this area, it seems that God has abundantly bestowed wealth upon agriculture. As a result, fruit products from the northern part of Lake Prespa are well-known and highly sought after in the markets of Macedonia and beyond.

Perovo is situated at nearly the same altitude as Lake Prespa. According to legend, the village was named after a man named Pero, who, as a fisherman, found shelter on the shore of Lake Prespa and settled in the area where the village stands today.

The birthplace of Goga Pechenkovski, Dolno Perovo has about fifty houses, most of which are located almost on the shore of the lake. Gorno Perovo, with about twenty modern townhouses, is a newer settlement situated on both sides of the Bitola–Oteshevo road. With a population of 180 inhabitants, Perovo is an old Macedonian settlement, where only Orthodox Macedonians have always lived. The residents are mainly engaged in fruit growing and fishing.

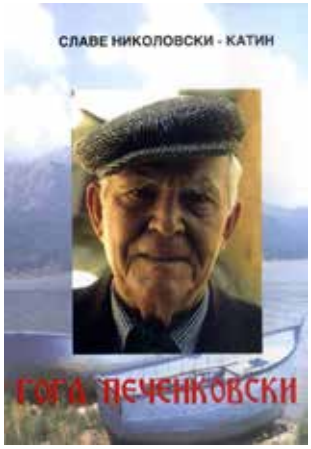

It is often said that the entire Prespa region is beautiful in autumn, when the various colors intertwine like a spider's web, and the scent of ripe apples wafts through the clear air. It is beautiful in winter when the mountains tower over the lake, and the sounds of birds and pelicans echo across the water. However, Lake Prespa is most beautiful in spring, when the primroses break through the last remnants of snow on Galichica and Pelister, and in summer, when the freshness of the lake fills the shimmering air, crowded with numerous swimmers and fishermen.

In the immediate vicinity of the village of Perovo, there are several ancient sites, both on land and in Lake Prespa. One of these is the church of "St. Athanasius the Great," located near the Drmenska River. The church was built in 1867 and renovated in 1993.

It seems that Perovo is part of the Oteshevo tourist complex. This is due to the fact that Dolno Perovo is situated on the shoreline of Lake Prespa, making it one of the closest settlements to Sir Han, and thus to Oteshevo and Carina. In this tourist area, both in the past and today, people from Dolno and Gorno Perovo, as well as from other places, have found employment.

It should be emphasized that Resen, where Goga Pechenkovski spent much of his life, and the entire ethnic Prespa region, are blessed with the beauty of Lake Prespa, as well as the Galicica and Pelister national parks, which give the area a unique charm. Lake Prespa is the second-largest lake in the Republic of Macedonia.

31. „СТИВ (СВЕТЛЕ) СТАМЕВСКИ“

Монографијата ***„Стив (Светле) Стамевски“ (2005).*** „Македонска искра“, Скопје, на македонски и англиски јазик е за бизнисменот од селото Одри кај Тетово, голем македонски патриот и познат бизнисмен е шеста моја монографија. Рецензенти на ова значајно дело се митрополитот г. Кирил и Томислав Стојановски-Бомбај.

Стамевски е истакнат македонски иселеник, сопартиец и личен пријател на поранешниот претседателот на САД, Џорџ Буш Јуниор и неговото семејство. Тој е активист во политичкиот живот на Мичиген, повеќегодишен претседател на Македонската православна црква „Света Богородица“ во Детроит и човекот кој има голем удел Република Македонија да биде призната под уставното име од САД.

Светле Стамевски повеќе пати бил во управата на црквата, бил кум и два мандата бил претседател. Во исто време, тој бил во повеќе делегации кои ја посетиле Република Македонија и се сретнал со бројни личности од државниот врв на Република Македонија, со дипломати и црковни достојници.

Меѓу другото, бил на повеќе средби во манастирскиот комплекс „Свети Атанасиј“ во Лешок, особено по неговото вандалско разрушување. Го помогнал реновирањето на манастирот, како и изградбата на манастирскиот комплекс на Попова Шапка „Свети Наум Охридски“.

Промоции и објави:

На 13.08.2006 година, во манастирот „Св. Атанасие' во Лешок се одржа промоција на монографијата *„Семејството Стамевски“*, за кое зборуваше д-р Димитар Керамичиев, претседател на Матицата на иселениците од Македонија, а гостите ги поздрави надлежниот на Полошко-кумановската епархија, митрополитот Кирил.

Исто така, за оваа монографијата се одржа голема промоција во Македонската православна црква „Света Богородица“ во Детроит на 24 септември 2007 година, на која беше речено дека таа претставува исцрпен осврт за потеклото, животниот пат и постигнувањата на Светозар-Светле Стамевски.

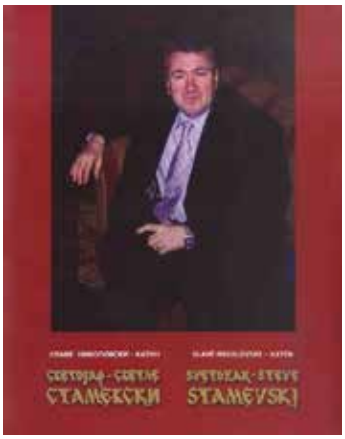

Притоа, за делото зборуваше рецензентот Томислав Стојановски-Бомбај кој рече дека монографијата е огледало за семејството Стамевски, како и за личноста на македонскиот бизнисмен, активист во политичкиот живот на Мичиген, еден од најактивните и голем донатор на Македонската православна црква „Света Богородица” во Детроит и човекот кој е мостот меѓу Република Македонија и САД да биде призната под уставното име од САД.

На триесет и четвртите Љубански илинденски иселенички средби во 2007 година продолжија традициите од предходните години. Тие започнаа во „Чивлик“ пред културното љубанско наследство „Воденицата“. Пред големиот број посетители на средбите се одржа промоција на монографијата *„Светле – Стив Стамевски“* од Детроит, на која зборуваше Бошко Рајчовски и авторот на делото, кој рече дека Стиве Стамевски е Македонецот кој се бори да ја афирмира Македонија, религијата, културата и корените на македонскиот народ, особено во Соединетите Американски Држави, каде македонскиот народ ги ужива сите човекови права во демократските процеси.

На 22.08.2018,година *беше одржана* Книжевна средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека Григор Прличев, во Охрид. Средбата беше посветена на моето творештво. На оваа средбата, меѓу другото, д-р Томе Груевски претстави дел од содржината на делото *„Стив (Светле) Стамевски“*.

Од делото *„Стив (Светле) Стамевски“* се објавени околу педесет (50) продолженија во порталите „Македонска нација“, „Македонско сонце“ и Матица на иселениците од Македонија, во „Македонски збор“ од Детроит и „Мактел“ и „Политекон“ од Сиднеј.

31. "STEVE (SVETLE) STAMEVSKI"

The monograph ***"Steve (Svetle) Stamevski"* (2005),** published by *Makedonska Iskra* in Skopje in both Macedonian and English, focuses on the businessman from the village of Odri near Tetovo, a great Macedonian patriot and renowned entrepreneur. This is my sixth monograph. The reviewers of this important work are Metropolitan Kiril and Tomislav Stojanovski-Bombay.

Stamevski is a prominent Macedonian emigrant, a party member, and a personal friend of former U.S. President George Bush Jr. and his family. He has been an active figure in the political life of Michigan, serving as the long-time president of the Macedonian Orthodox Church "Holy Mother of God" in Detroit. He also played a major role in the recognition of the Republic of Macedonia under its constitutional name by the United States.

Svetle Stamevski has served on the church board several times, was a godfather, and held the position of president for two terms. He was also part of several delegations that visited the Republic of Macedonia, where he met with numerous figures from the state leadership, diplomats, and church dignitaries.

Among other things, he participated in several meetings at the "St. Athanasius" monastery complex in Lesok, particularly after its vandalism. He contributed to the renovation of the monastery, as well as to the construction of the "St. Naum Ohridski" monastery complex at Popova Shapka.

Promotions and announcements:

On August 13, 2006, a promotion of the monograph *"The Stamevski Family"* was held at the "St. Athanasius" monastery in Lesok. The event was addressed by Dr. Dimitar Keramichiev, president of the Registry of Emigrants from Macedonia, while the head of the Polog-Kumanovo Diocese, Metropolitan Kiril, greeted the guests.

Additionally, a major promotion for the monograph took place at the Macedonian Orthodox Church "Holy Mother of God" in Detroit on September 24, 2007. It was noted that the work represents a comprehensive review of the origin, life path, and achievements of Svetozar-Svetle Stamevski.

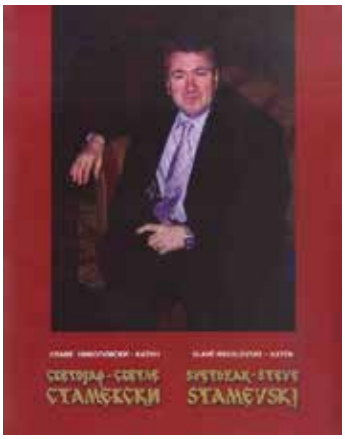

The reviewer Tomislav Stojanovski-Bombay spoke about the monograph, describing it as a mirror for the Stamevski family and for the personality of Svetle Stamevski, the Macedonian businessman, political activist in Michigan, and one of the most active and major donors to the Macedonian Orthodox Church "Holy Mother of God" in Detroit. Stojanovski also highlighted Stamevski's role as a bridge between the Republic of Macedonia and the United States, particularly in the recognition of Macedonia under its constitutional name by the U.S.

At the thirty-fourth Ljubojno Ilinden Expatriates' Gathering in 2007, the traditions of previous years were continued.

The events began at "Chivlik," in front of the Ljubojno cultural heritage site, "Vodenicata." In front of a large number of attendees, a promotion of the monograph *"Steve - Svetle Stamevski"* from Detroit was held. During the event, Boshko Rajchovski and the author of the work spoke. The author emphasized that Steve Stamevski is a Macedonian who has worked tirelessly to affirm Macedonia, its religion, culture, and the roots of the Macedonian people, particularly in the United States, where the Macedonian community enjoys full human rights within democratic processes.

On August 22, 2018, a Literary Meeting was held in the "Prlichev Room" of the Grigor Prlichev Library in Ohrid, USA. The meeting was dedicated to my work. During this event, Dr. Tome Gruevski presented part of the content from the monograph *"Steve (Svetle) Stamevski."*

About fifty (50) sequels of the work *"Steve (Svetle) Stamevski"* have been published on the portals *Macedonian Nation*, *Macedonian Sun*, and *Matica na Iselenici* from Macedonia, as well as on *Macedonian Word* from Detroit and *Maktel* and *Politecon* from Sydney.

32. „МОНОГРАФИЈА ТОМОВ“

Седмото монографско дело **„Монографија *Томов“ (2007),*** го објави „Македонска искра“ од Скопје, на 320 страници, на македонски и на англиски јазик. Рецензенти на ова значајно дело се факултетската професорка д-р Вера Стојчевска-Антиќ и една од постојаните членови на ансамблот „Томов“, д-р Кристина Калас, која беше уредник на англискиот текст.

Монографијата „Томов” од Славе Катин претставува огледало за познатиот и признат фолклорист, етнолог, кореограф, скулптор, или како често го нарекуваа амбасадор на македонската култура, традициите и вистината за Македонија и маке-донскиот народ - Ѓорѓи (Џорџ) Томов. Оваа значајна и по многу нешта единствена двојазична монографија од овој вид претставува осврт за ликот и делото на Џорџ и за вистината за неговиот американски ансамбл „Томов” од Њујорк.

Промоции и објави:

Георги (Џорџ) Томов беше жива легенда за македонските игри и песни, за кој на 17 мај 2007 година, во просториите на Домот на армијата на Република Македонија (АРМ), се одржа промоција на монографијата *„Томов”,* амбасадорот на македонскиот и балканскиот фолклоре во иселеништвото.

Пред големиот аудиториум во Домот на АРМ, меѓу кои беа поглаварот на МПЦ архиепископот Стефан, митрополитот Кирил, поранешниот претседател Киро Глигоров и многу други познати личности од јавниот, културниот и политичкиот живот во Македонија. книгата ја претставија рецензентот проф. Вера Стојчевска-Антиќ, поранешниот претседател на Матицата на иселениците од Македонија проф.д-р Димитар Керамичиев и директорот на националниот ансамбл „Танец” м-р Бошко Тренески. Притоа, извонредниот и незаборавен настап на машката група на играорците на „Танец” со древното оро „Тешкото” беше примена од присутните со возбуда и одушевување.

За одбележување се триесет и четвртите „Љубански илинденски иселенички средби“ во 2007 година, кога пред културното љубанско наследство „Водениците“, а пред големиот број посетители на средбите се одржа промоција на монографијата *„Ѓорѓи – Џорџ Томов*“ од Њујорк. За дело посветено на амбасадорот на македонската култура Џорџ Томов од Њујорк зборуваше неговата пријателка - проф. д-р Вера Стојчевска – Антиќ. Инаку, ансамблот „Томов“ чиј членови беа исклучиво Американци кои научија да играат и пеат македонски ора и песни, во текот на турнејата на Балканот во 1985 година имаше значаен и прв настап на друштво од македонското иселеништво на Љубанските средби.

Исто така на 22.08.2018,година *на* Книжевната средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека Григор Прличев, во Охрид. На средбата новинарот Свето Стефаноски претстави дел од содржината на монографијата *„Томов“.*

Инаку, од делото „Ѓорѓи – Џорџ Томов“ се објавени околу седумдесет (70) продолженија во порталите „Македонска нација“, „Македонско сонце“ и Матица на иселениците од Македонија, „Македонски збор“ од Детроит и „Мактел“ и „Политекон“ од Сиднеј и “Македонија“ од Торонто, како и во други гласиила во Македонија. Повторно, во порталот „Македонска нација“, во 2020 и 2021 година се објавени дваесет и четири (24) продолженија, а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“.

Исто така, во текот на 2023 година, во порталот „Мактел’ од Сиднеј, Австралија, се објавени дваесет и едно (21) продолженија од делото *„Томов“.* Истите дваесет и едно (21) продолженија се објавени и во порталот „Макеонско сонце“, Скопје.

Во порталот „Македонска нација“,во 2023 и во 2024 година во рубриката „Иселеници“ се објавени четириесет (40) продолженија од публикацијата *„Моногpафија Џорџ Томов*“, а поголем број продолженија се објавени и во „Македонско сонце“.

32. "MONOGRAPH TOMOV"

The seventh monograph, ***"Monograph Tomov"* (2007),** was published by *Makedonska Iskra* from Skopje. It spans 320 pages and is available in both Macedonian and English. The reviewers of this important work are Professor Dr. Vera Stojchevska-Antic and Dr. Kristina Kalas, a permanent member of the "Tomov" ensemble, who also served as the editor of the English text.

The *"Monograph Tomov"* by Slavè Katin is a tribute to the famous and recognized folklorist, ethnologist, choreographer, sculptor, and, as he is often called, the ambassador of Macedonian culture, traditions, and the truth about Macedonia and the Macedonian people—Gjorgji (George) Tomov. This significant and, in many ways, unique bilingual monograph provides a comprehensive review of George Tomov's character and work, as well as the truth about his American ensemble, "Tomov," based in New York.

Promotions and announcements:

Gjorgji (George) Tomov was a living legend of Macedonian dances and songs. On May 17, 2007, a promotion of the monograph *"Tomov"*—the ambassador of Macedonian and Balkan folklore in the diaspora—was held at the House of the Army of the Republic of Macedonia (ARM).

Before a large audience at the ARM, which included the head of the Macedonian Orthodox Church, Archbishop Stefan, Metropolitan Kiril, former President Kiro Gligorov, and many other prominent figures from public, cultural, and political life in Macedonia, the book was presented by the reviewer, Prof. Vera Stojchevska-Antic; the former president of the Registry of Emigrants from Macedonia, Prof. Dr. Dimitar Keramichiev; and the director of the national ensemble "Tanec," MA Boshko Treneski.

Additionally, the extraordinary and unforgettable performance of the male dance group of "Tanec," featuring the ancient dance *"Teshkoto,"* was met with excitement and delight by the attendees.

The thirty-fourth *Ljubojno Ilinden Expatriates' Gathering* in 2007 is worth noting. In front of the cultural heritage site "Vodenicata" in Ljubojno, and before a large number of visitors to the event, a promotion of the monograph *"Gjorgji - George Tomov"* from New York was held. His friend, Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic, spoke about the work dedicated to the ambassador of Macedonian culture, George Tomov from New York.

The ensemble "Tomov," whose members were exclusively Americans who learned to dance and sing Macedonian dances and songs, had a significant and groundbreaking performance at the Ljubojno Gatherings during their 1985 Balkan tour. This marked the first performance by a company from the Macedonian emigrant community at the Ljubojno Gatherings.

Additionally, on August 22, 2018, a Literary Meeting was held in the "Prlichev Room" of the Grigor Prlichev National Library in Ohrid. During the meeting, journalist Sveto Stefanoski presented part of the content of the monograph *"Tomov."*

Approximately seventy (70) sequels to the work *"Gjorgji - George Tomov"* have been published on the portals *"Macedonian Nation," "Macedonian Sun,"* and *Matica na Iselenici* from Macedonia, *"Macedonian Word"* from Detroit, and *"Maktel"* and *"Politecon"* from Sydney, as well as *"Macedonia"* from Toronto, along with other media outlets in Macedonia. Additionally, on the *"Macedonian Nation"* portal, twenty-four (24) sequels were published in 2020 and 2021, with a larger number also appearing in *"Macedonian Sun."*

Furthermore, in 2023, twenty-one (21) sequels to the work *"Tomov"* were published on the *"Maktel"* portal from Sydney, Australia. These same twenty-one (21) sequels were also published on the *"Makedonsko Sonce"* portal in Skopje. On the *"Macedonian Nation"* portal, in 2023 and 2024, forty (40) sequels to the *"Monograph George Tomov"* were published in the "Iselenici" column, with a larger number also appearing in *"Macedonian Sun."*

33. „ОД ПАНОНИЈА ДО ЕГЕЈ“

Делото ***„Од Панонија до Егеј“ (2007)*** „Македонска искра“, Скопје, на 196 страници, на македонски јазик од академик Антоније Шкокљев-Дончо и Славе. Николовски-Катин, е напишана со желба да понуди еден научен поглед, еден систематизиран прилог за овие европски простори од праискона, што можеби би било предизвик на одредена појава на научниците, пред се' историчарите и лингвистите, за неконформистичка анализа на праисторијата врз основа на новите извори на информации. Рецензенти на оваа публикација се Александар Донски и м-р Мартин Тренески,

Во воведот на оваа публикација се вели дека свеста за себе и за творење се основни карактеристики како на поединецот индивидуално, така и на човечкиот род како целина. Најзначајни иновации на луѓето, како основа за формирање на историјата на човештвото, се јазикот, писмото, идеологијата, науката и технологијата.

Во овој процес, во различните праисториски периоди и во текот на времето, од морето насобрани идеи, знаења и искуства дошло до издвојување и осамостојување на разни техники, уметнички достигнувања, митови, религии, писма, идеологии, науки и технологии од различни области.

Инаку, од антиката до денес, проучувањето на палеобалканските и егејските популации зазема значајно место во истражувањата на археолозите, историчарите, лингвистите и други научни дејности. Историјата (расказ за познатото, истраженото), како наука, го проучува развојот на човечкото општество. Нејзините почетоци архетипски се јавуваат со првата писменост.

Најзначајна одлика на човечкиот род е свеста (индивидуална и колективна) која има универзално значење во сите духовни активности. Затоа феноменот на свеста е еден од најстарите проблеми и централна тема на расправиите од самиот почеток на филозофските мисли на Исток и Запад, која до денес се третира низ разни митолошки, мистични и филозофски системи.

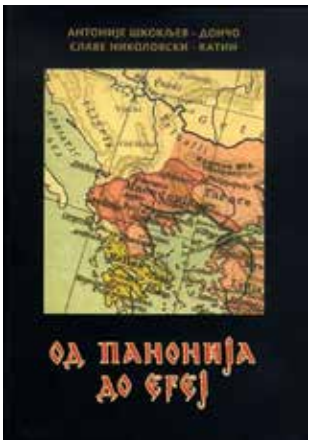

Првиот научен обид за објаснување на феноменот на свеста, (како најкомплексна мозочна функција), е даден од страна на Обединетите нации, каде последната деценија на XX век се означува како деценија токму на истражувањата на мозокот и свеста.

Ова дело е посветена на Балканот, односно на прашањето дали издвоените политички ентитети имаат исклучително право на монопол над историското наследство, односно дали денешните млади генерации, родени и израснати во повеќето политички конфротирани делови се одраснати и воспитани со убедување дека за Блканот немаат доволно сознанија за историските факти.

Публикацијата е напишана со желба да понуди еден научен поглед, еден систематизиран прилог за овие европски простори од праискона, што можеби би било предизвик на одредена појава на научниците, пред сé историчарите и лингвистите, за неконформистичка анализа на праисторијата врз основа на новите и правични извори на информации.

Промоции и објави:

На 11.09.2009 година во Центарот за култура „Григор Прличев“ во Охрид беше промовирано ова значајни историското делото *„Од Панонија до Егејот“* од авторите Антоније Шкокљев – Дончо и Славе Николоски – Катин. Промотор беше професор д-р Вера Стојческа – Антиќ

Исто така во порталот „Македонска нација“ од 20 март 2019 до 26 декември 2019 година се објавени четириесет и едно (41) продолжение од делото *„Од Панонија до Егеј“*, а триесет и шест (36) продолженија се објавени во порталите „Македонско сонце“ и на Матица на иселениците од Македонија, како и шеесет и три (63) во „Мактел“, Сиднеј во 2025 година

33. "FROM PANONIA TO THE AEGEAN"

The work ***"From Pannonia to the Aegean"* (2007),** published by *Makedonska Iskra* in Skopje, spans 196 pages and is written in Macedonian by Antonije Shkokljev-Doncho and Slavè Nikolovski-Katin. It was written with the aim of offering a scientific perspective and a systematized contribution to these European regions from prehistoric times. This work presents a challenge to certain scientific phenomena, primarily historians and linguists, encouraging a non-conformist analysis of prehistory based on new sources of information. The reviewers of this publication are Aleksandar Donski and MA Martin Treneski.

The introduction to this publication states that self-awareness and creativity are fundamental characteristics, not only of the individual but of the human race as a whole. The most significant innovations of humanity, which serve as the foundation for the formation of human history, include language, writing, ideology, science, and technology.

In this process, during the various prehistoric periods and over time, a sea of ideas, knowledge, and accumulated experiences led to the emergence of various techniques, artistic achievements, myths, religions, writing systems, ideologies, sciences, and technologies from different fields, which gradually became independent.

From antiquity to the present day, the study of the Paleo-Balkan and Aegean populations has held a prominent place in the research of archaeologists, historians, linguists, and other scholars. History, as a science that examines the known and the explored, studies the development of human society. Its origins are archetypically traced to the advent of literacy.

One of the most significant features of the human race is consciousness (both individual and collective), which holds universal importance in all spiritual activities. As a result, the phenomenon of consciousness is one of the oldest and most central topics of debate, addressed through various mythological, mystical, and philosophical systems in both the East and the West from the very beginning of philosophical thought.

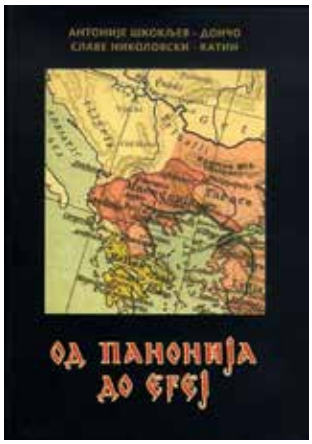

The first scientific attempt to explain the phenomenon of consciousness (as the most complex brain function) was made by the United Nations, which designated the last decade of the 20th century as the "Decade of the Brain" and the study of consciousness.

This work is dedicated to the Balkans, specifically to the question of whether separate political entities have an exclusive right to monopolize historical heritage, or whether today's young generations, born and raised in the most politically conflicted regions, have grown up with the belief that they lack sufficient knowledge of historical facts about the Balkans.

The publication was written with the aim of offering a scientific perspective and a systematic contribution to the understanding of these European regions from prehistoric times. It seeks to challenge certain prevailing views among scholars, particularly historians and linguists, by offering a non-conformist analysis of prehistory, based on new and fair sources of information.

Promotions and announcements:

On September 11, 2009, the significant historical work *From Pannonia to the Aegean* by authors Antonije Shkokljev-Doncho and Slavè Nikoloski-Katin was promoted at the Cultural Center "Grigor Prlichev" in Ohrid. The promoter was Professor Dr. Vera Stojchevska-Antic.

Additionally, forty-one (41) sequels of *From Pannonia to the Aegean* were published on the *Macedonian Nation* portal from March 20, 2019, to December 26, 2019. Thirty-six (36) sequels were also published on the *Macedonian Sun* portal and on the *Matica na Iselenici* portal from Macedonia, as well as sixty three (63) sequels in Mactel, Sydney in 2025.

34. „ПО СТАПКИТЕ НА ЕВЛИЈА ЧЕЛЕБИЈА“

Публикацијата ***„По стапките на Евлија Челебија“* (2007),** е 34 мое дело, отпечатено во „Македонска искра“, Скопје, на 192, на турски јазик, во превод на Нестрин Омер- Наумовска и Халит Зеинулах. Во публикацијата се дадени патувања на авторот и трагањата ширум Турција. Притоа посебно место во книгата имаат средбите и разговорите на авторот, особено со Македонците муслимани и Турците кои водат корени и се тесно поврзани со Румелија, односно етничка Македонија.

Делото содржи текстовите за Република Турција, татковината на Кемал Ататурк која е земја на големите контрасти, а Истанбул е најголем економски и културен центар кој се протега на три морски брега и се простира на седум ридови и на два континенти.

Тој е градот на Јустинијан I кој бил роден во селото Таор, кај Скопје, во Македонија, а бил византиски цар, император на Источното Римско Царство.

Во Истанбул има над 50 царски палати и други културно-историски споменици. Најпознатата меѓу нив е, секако палатата на „Топкапи“ со преубавите царски одаи и хареми. Да споменам дека во музејот Топкапи” ги видовме и специјалните чинии што ја менуваат бојата при допир со отров, наменети само за царевите. Без здив останавме и пред дијамантот познат како “Кашички елмас” и пред камата украсена со дијаманти и други непроценливо вредни предмети.

Затое, често се вели дека за многу луѓе на светот е предизвик да се посети татковината на Кемал Ататурк. Земјата на големите контрасти, која се разликува од онаа Турција во минатото. Земјата која била освоена од Александар Македонски и приклучена кон Македонската Империја.

Потоа империјата во која беше и Македонија цели пет векови. Кемал Ататурк чии родители потекнуваат од Македонија, од селото Коџаџик, Дебарско (а тој се води дека бил роден во Солун), а се школувал во Битола, е човекот кој животот го посветил на Турција и на нејзината посреќна иднина, но ја заборавил Македонија.

Во ова дело посебно место има репортажата за посетата на куќата на Света Богородица, каја кај авторот на овие редови предизвика посебно чувство на возбуда кое се преточи во спокојство. Во тој прекрасен објект, човек како да е некаде во Македонија, во некои од манастирите на Македонската православна црква. Тоа е живописниот предел каде што е изградена куќата на Света Богородица.

Турските истражувачи велат дека ни неговите постојани жители не ги знаат доволно сите турски убавини. Не се знае ни точниот број на неговото население. Според официјалните документи, во Истанбул живеат околу 14 милиони жители, меѓу кои голем број Македонци христијани, Македонци муслимани и Турци родени во Македонија.

Промоции:

Во Истанбул, пред концертот на Националниот ансамбл „Танец“ што се одрша во септември 2008 година беше промовирана мојата публикацијата *„По стапките на Евлија Челебија“* која е на турски јазик и за мене претставува голем придонес во моето репортажно творештво

Иато така, на 29.06.2005 година, (заедно со делото „Балканот од Берлинскиот конгрес до денес“ од Мустафа Берекетли од Турција), во Домот на културата во Валандово, беше промовирана и книгата *„По стапките на Евлија Челебија“* За ова дело зборуваше Мирче Карамучев, директор на Домот на културата во Валандово.

34. "FOLLOWING THE FOOTSTEPS OF Evliya Celebi"

The publication ***Following the Footsteps of Evliya Çelebi* (2007)** is my 34th work, printed by *Makedonska Iskra* in Skopje. It spans 192 pages and is written in Turkish, translated by Nestrin Omer-Naumovska and Halit Zeinullah. The publication documents the author's travels and explorations throughout Turkey. A significant portion of the book focuses on the author's meetings and conversations, particularly with Muslim Macedonians and Turks who have roots closely connected to Rumelia, i.e., ethnic Macedonia.

The work includes texts about the Republic of Turkey, the homeland of Kemal Atatürk, a country of great contrasts. Istanbul, the largest economic and cultural center, stretches along three seashores and spans seven hills and two continents. It is the city of Justinian I, born in the village of Taor, near Skopje in Macedonia, who became the Byzantine emperor and ruler of the Eastern Roman Empire.

There are over 50 imperial palaces and other cultural and historical monuments in Istanbul. The most famous among them is, of course, the *Topkapi* Palace, with its beautiful imperial chambers and harems. I should mention that in the Topkapi Museum, we also saw special plates that change color when touched by poison, intended exclusively for emperors. We were left breathless in front of the diamond known as the *Kashiki Elmas* and the dagger decorated with diamonds, along with other priceless artifacts.

It is often said that for many people in the world, visiting the homeland of Kemal Atatürk is a challenge. Turkey is a country of great contrasts, which is vastly different from its past. It is the land that was once conquered by Alexander the Great and annexed to the Macedonian Empire, where Macedonia remained for five centuries.

Kemal Atatürk, whose parents were from the village of Kodzadzik, Debar (and who is said to have been born in Thessaloniki), and who was educated in Bitola, is the man who dedicated his life to Turkey and its brighter future but seemingly forgot Macedonia.

A special place in this work is reserved for the report on the visit to the House of the Holy Virgin, which evoked a unique feeling of excitement in the author, eventually turning into a sense of tranquility. In that beautiful building, one feels as though they are somewhere in Macedonia, in one of the monasteries of the Macedonian Orthodox Church. The picturesque landscape where the House of the Holy Virgin was built contributes to this sensation.

Turkish researchers claim that even the permanent residents of Turkey do not fully appreciate all its beauties. The exact number of its population is not even known. According to official documents, about 14 million people live in Istanbul, among them a large number of Macedonian Christians, Macedonian Muslims, and Turks born in Macedonia.

Promotions:

In Istanbul, prior to the concert of the National Ensemble "Tanec," which took place in September 2008, my publication *"In the Footsteps of Evliya Çelebi"* was promoted. This publication, written in Turkish, represents a significant contribution to my reportage work.

Additionally, on June 29, 2005, *"In the Footsteps of Evliya Çelebi"* was promoted at the House of Culture in Valandovo, alongside the work *"The Balkans from the Berlin Congress to the Present"* by Mustafa Bereketli from Turkey. Mirce Karamuchev, the director of the House of Culture in Valandovo, spoke about the work during the event.

35. „МИТРОПОЛИТОТ КИРИЛ“

Монографијата ***„Митрополитот Кирил“ (2007),*** чиј издавачи се **„**Полошко-кумановската епархија“ и „Македонска иска“„ Скопје, на 342 страници, на македонски и англиски е 35 дело, а осма монографија на авторот на овие редови, Славе Катин. Рецензенти на ова значајно дело се митрополитот Повардарски г. Агатангел и публицистот Ставре Џиков.

Преку монографијата на најприсен и најнепосреден начин се запознати верниците на Македонската православана црква, а и сите други со ликот и делото на еден од творците на поновата историја на Црквата и носител на апостолското преемство, пренесено преку св. Апостол Павле и св. Климент Охридскиот Чудотворец, и преку првата генерација на македонски Епископи, меѓу кои припаѓа и митрополитот г. Кирил.

Почитуваниот митрополит Кирил беше еден од поборниците и подржувачите на првото одржување на средбите „Во чест на свети Кирил“ во Рим. Тој беше и последниот жив митрополит што присуствувал на собирот на македонските архијереи во 1967 година, кога е возобновена автономијата на Македонската православна црква-Охридска архиепископија.

Митрополитот Кирил беше еден од столбовите на опстојувањето на МПЦ-ОА во период од четири и пол децении. Владиката г. Кирил беше еден од највлијателните владици на МПЦ-ОА и сè што правеше беше во интерес на македонскиот народ насекаде по светот и Република Македонија.

Промоции и објави:

На 14 декември 2007 година во соборниот храм на свети Климент Охридски во Скопје се одржа промоција на монографијата посветена на Митрополитот полошко-кумановски г. Кирил - „40 години возобновена македонска автокефалност, 40 години служба на Бога“. Најпрво се обрати архиепископот на МПЦ-ОА г.г.Стефан, а потоа делото го претставија рецензентите: Повардарскиот митрополит господин Агатангел и публицистот Ставре Џиков.

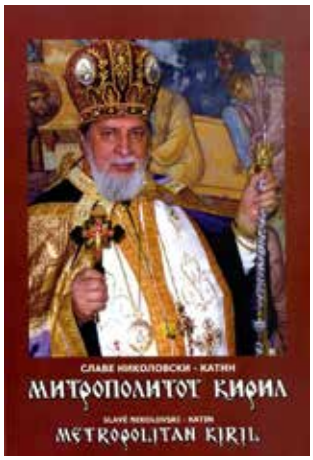

Исто така, на „Илинденските љубански средби“ во 2012 година, пред големиот аудиториум беше претставено монографското дело за митрополитот Кирил, чиј корени се токму од Преспа, а промотор на делото беше проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ.

На 8 декември 2012 година во соборниот храм „Св. Свети Климент Охридски“ во Торонто се одржа промоција на монографското дело за митрополитот Кирил, а промотор беше свештеникот Јован Босеовски

На 22.08.2018,година беше одржана Книжевна средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека Григор Прличев, во Охрид. Средбата беше посветена на мене и моето творештвото како новинар, публицист, истражувач и преведувач на иселништвото. Притоа, поздравна реч одржа директорката на библиотеката Гордана Змејковска, а воведничар беше новинарот Милчо Јованоски. На оваа средбата, меѓу другото, д-р Томе Груевски претстави посебен простор за содржината на делото *“Митрополитот Кирил’*

Во врска со промовирањето на ова дело треба да се забележи дека во порталот „Македонска нација“ од 22 ноември 2018 до 22 јуни 2019 година се објавени триесет и едно (31) продолженија под наслов „Митрополитот Кирил – првиот архиерej во македонското иселништво“. Дваесет и четири (24) продолженија се преземени и објавени во порталите „Македонско сонце“ и Матица на иселениците од Македонија.

Исто така, во порталот „Мактел’ од Сиднеј, во текот на 2024 година се објавени четириесет и три (43) продолженија од делото „*Митрополитот Кирил*“. Истите (43) продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“, Скопје.

35. "METROPOLITAN KIRIL"

The monograph ***"Metropolitan Kiril"* (2007),** published by the *Polog-Kumanovo Eparchy* and *Makedonska Iskra*, Skopje, on 342 pages in Macedonian and English, is the 35th work and the eighth monograph by the author of these lines, Slavè Katin. The reviewers of this important work are the Metropolitan of Povardarje, Mr. Agatangel, and the publicist Stavre Dzikov.

Through the monograph, the faithful of the Macedonian Orthodox Church, as well as all others, are introduced in the most intimate and direct way to the figure and work of one of the key creators of the recent history of the Church and the bearer of the apostolic succession, transmitted through St. Apostle Paul and St. Clement of Ohrid, the Wonderworker, and through the first generation of Macedonian bishops, among whom is Metropolitan Kiril.

The venerable Metropolitan Kiril was one of the proponents and supporters of the first "In Honor of Saint Cyril" meetings in Rome. He was also the last living metropolitan to attend the gathering of Macedonian bishops in 1967 when the autonomy of the Macedonian Orthodox Church-Ohrid Archbishopric was restored.

Metropolitan Kiril was one of the pillars of the survival of the MOC-OA for a period of four and a half decades. Bishop Kiril was one of the most influential bishops of the MOC-OA, and everything he did was in the interest of the Macedonian people worldwide and the Republic of Macedonia.

Promotions and announcements:

On December 14, 2007, in the Cathedral of Saint Clement of Ohrid in Skopje, the monograph dedicated to Metropolitan Kiril of Polog-Kumanovo, titled *"40 Years of Restored Macedonian Autocephaly, 40 Years of Service to God"*, was promoted. First, the Archbishop of the Macedonian Orthodox Church-Ohrid Archbishopric (MPC-OA), His Excellency Stefan, addressed the audience, and then the work was presented by the reviewers: the Metropolitan of Povardarje, Mr. Agatangel, and the publicist Stavre Dzikov.

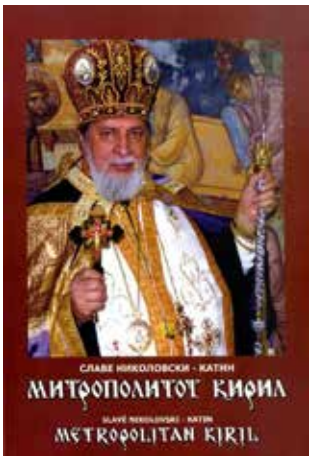

Additionally, at the "Ilinden Ljubojno Gatherings" in 2012, the monographic work on Metropolitan Kiril, whose roots are from Prespa, was presented in front of a large audience, with Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic serving as the promoter.

On December 8, 2012, in the Cathedral Church of *Saint Clement of Ohrid* in Toronto, a promotion of the monographic work on Metropolitan Kiril was held, and the promoter was Father Jovan Boseovski.

On August 22, 2018, a literary meeting was held in the "Prlichev Room" of the Grigor Prlichev National Library in Ohrid. The meeting was dedicated to me and my work as a journalist, publicist, researcher, and translator of the Macedonian diaspora. During the meeting, the director of the library, Gordana Zmejkovska, delivered a welcoming speech, and journalist Milcho Jovanoski was the keynote speaker. Among other things, Dr. Tome Gruevski presented a special section on the content of the work *"Metropolitan Kiril."*

Regarding the promotion of this work, it should be noted that thirty-one (31) articles under the title *"Metropolitan Kiril – The First Hierarch in the Macedonian Emigration"* were published on the portal *Macedonian Nation* from November 22, 2018, to June 22, 2019. Twenty-four (24) articles were republished on the portals *Macedonian Sun* and *Matica na Iselenici* from Macedonia.

Additionally, on the *Maktel* portal from Sydney, forty-three (43) articles about *Metropolitan Kiril* were published during 2024. The same forty-three (43) articles were also published on the *Makedonsko Sonce* portal in Skopje.

36. „ОРЕОЛОТ НА ДЕВА МАРИЈА И СВЕТА БОГОРОДИЦА ВО ПРЕСПА“

Делото „***Ореолот на Дева Марија и света Богородица Слимничка во Преспа“ (2007),*** е мое 36 издание отпечатено од „Македонска искра, Скопје, на 164 страници, на македонски јазик, чии автори се Вера Стојчевска-Антиќ и Славе Николовски-Катин, а рецензенти се д-р Димитар Ќорнаков и проф. д-р Петре Георгиевски. Тоа претставува обид да се осветли култот, славата и честа на мајката на Исус Христос во светот и во Македонија, особено во манастирот „Св. Богородица Слимничка“ во селото Сливница во Преспа.

Во целиот свет доминираат светилишта посветени на Дева Марија кои го величат нејзиниот култ. Меѓу нив се црквите „Света Катерина Лабур“ во Париз, „Света Фатима“ во Португалија, „Света Гарабандал“ во Шпанија и други. Слични визии се забележани и во манастирот „Света Богородица Слимничка“ од страна на локалното население во селото Сливница во Преспа.

Затоа, почитуваниот научник д-р Димитар Ќорнаков ќе го напише следното: *„Славата и честа на пресветата Дева Марија во Македонија се големи. Слично како во целиот христијански свет, култот на светата Марија особено се негува во Преспанскиот регион. Култот е претставен во македонската средновековна литература, во традициите и фолклорот.*

Инаку, делот насловен „Текстови за пресветата Дева“ ја прикажува хронологијата на нејзиното раѓање, како и на сето тоа што претходело и следело. Прикажани се најважните датуми во христијанството, како 8 септември – нејзиното раѓање; 21 ноември – нејзиното воведување во храмот; 25 март – Благовестие; 25 декември – раѓањето на Исус Христос и 15 август – нејзиното успение.

Промоции и објави:

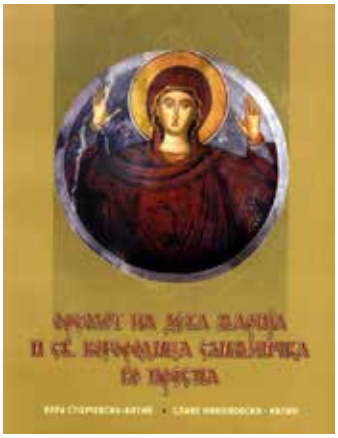

Главната промоција на делото *„Ореолот на Дева Марија и света Богородица Слимничка во Преспа“* беше на Велигден, во Ресен во црквата „Св, Кирил и Методиј“на 10 април 2007 година. Пред голем број присутни за монографијата зборуваа надлежниот архиерej на Битолско-преспанската епархија, г. Петар и познавачот на црковно-националниот живот во Македонија д-р Димитар Ќорнаков.

Исто така, на 21.09.2007 година, во Националната и универзитетска библиотека во Битола беше одржана промоција на ова дело кое го претстави Науме Ѓорѓиевски, директор на Библиотеката, а за делото зборуваше проф.д-р Петре Георгиевски, кој, меѓу другото, рече дека оваа значајна и по многу нешта единствено дело е исто така посветено на Пресветата Дева Марија и на Слимничкиот манастир изграден во 1607 година, кој одбележува 410 години од своето постоење

Исто така на 22.08.2018,година *на* Книжевна средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека Григор Прличев, во Охрид. На средбата новинарот Милчо Јовановски претстави дел од содржината на делото *„Ореолот на Дева Марија и света Богородица Слимничка во Преспа“.*

Инаку, во порталот „Македонска нација“ во рубриката „Култура и туризам“ во текот на 2018 година се објавени десет (10) различни текстови за иселеништвото и дваесет и пет (25) продолженија од книгата *„Манастирот Св. Мала Богородица во Сливница, Преспа“.* Голем број од овие текстови се објавени во порталите „Македонско сонце“ и Матица на иселениците од Македонија.

36. "THE HALO OF THE VIRGIN MARY AND THE HOLY MOTHER OF GOD IN PRESPA"

The work ***"The Halo of the Virgin Mary and the Holy Mother of God Slimnichka in Prespa"*** (2007) is my 36th publication, printed by *Makedonska Iskra*, Skopje, on 164 pages, in the Macedonian language. The authors are Vera Stojchevska-Antic and Slavè Nikolovski-Katin, and the reviewers are Dr. Dimitar Kornakov and Prof. Dr. Petre Georgievski. This work attempts to shed light on the cult, glory, and honor of the mother of Jesus Christ in the world and in Macedonia, particularly in the monastery *"St. Mother of God Slimnichka"* in the village of Slivnica in Prespa.

Shrines dedicated to the Virgin Mary, which glorify her cult, can be found all over the world. Among them are the churches of *"Saint Catherine Labouré"* in Paris, *"Our Lady of Fatima"* in Portugal, *"Our Lady of Garabandal"* in Spain, and others. Similar visions have also been observed at the monastery of *"St. Bogorodica Slimnichka"* by the local population in the village of Slivnica in Prespa.

In this context, the respected scholar Dr. Dimitar Kornakov writes: *"The glory and honor of the Most Holy Virgin Mary in Macedonia are immense. Just as in the rest of the Christian world, the cult of the Holy Mary is particularly cherished in the Prespa region. The cult is represented in Macedonian medieval literature, traditions, and folklore."*

Otherwise, the section entitled 'Texts about the Most Holy Virgin' presents the chronology of her birth, as well as all that preceded and followed. The most important dates in Christianity are included, such as September 8 – her birth; November 21 – her Presentation in the Temple; March 25 – the Annunciation; December 25 – the birth of Jesus Christ; and August 15 – her Assumption.

Promotions and announcements:

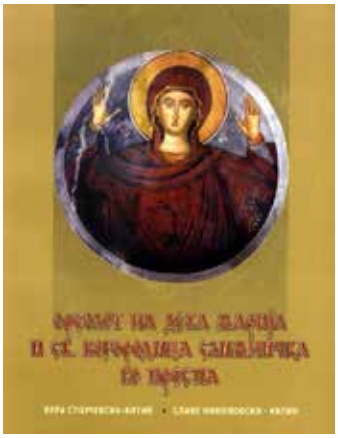

The main promotion of the work *"The Halo of the Virgin Mary and the Holy Mother of God of Slivnica in Prespa"* took place on Easter, April 10, 2007, at the *St. Cyril and Methodius* Church in Resen. In front of a large audience, the competent hierarch of the Bitola-Prespa Diocese, Mr. Petar, and the expert on church-national life in Macedonia, Dr. Dimitar Kornakov, spoke about the monograph.

Additionally, on September 21, 2007, a promotion of this work was held at the National and University Library in Bitola. The event was presented by Naume Gjorgievski, the director of the Library, and the work was discussed by Prof. Dr. Petre Georgievski, who, among other things, mentioned that this significant and, in many ways, unique work is also dedicated to the Blessed Virgin Mary and the Slivnica Monastery, which was built in 1607 and marks its 410th anniversary.

On August 22, 2018, a Literary Meeting was held in the *Prlichev Room* of the Grigor Prlichev National University Library in Ohrid. At the meeting, journalist Milcho Jovanovski presented part of the content of the work *"The Halo of the Virgin Mary and the Holy Mother of God Slivnica in Prespa."*

Furthermore, on the *Macedonian Nation* portal, in the *Culture and Tourism* section, ten (10) different texts on emigration and twenty-five (25) sequels to the book *"The Monastery of St. Mala Bogorodica in Slivnica, Prespa"* were published in 2018. A large number of these texts were also published on the *Macedonian Sun* portal and *Matica na Iselenicite* from Macedonia.

37. „ИСЕЛЕНИЧКА ВРТЕЛЕШКА“

Книгата ***„Иселеничка вртелешка“ (2008),*** „Македонска искра“, Скопје е отпечатена на 254 страници на македонски јазик. Таа е 37 дело и едно од моите различни публикации. Станува збор за моето патување и претставување на приказните за Македонецот во иселеништвото и во Македонија. Рецензенти на ова дело се Даринка Јанушева и Ката Мисиркова-Руменова.

Во рамките на моите патувања ширум светот, имам објавено многубројни текстови и публикации за македонските иселеници во САД, Канада, Австралија, Европа. Притоа, покрај разговорите за нивната животна голгота, не беа заобиколени ни типичните интимни прашања и проблеми. Карактеристична е нивната генетска поврзаност со семејството уште на дедовските корени во Македонија.

Потврда за тоа е оваа книга под наслов *“Иселеничка вртелешка”,* која содржи 20 исповеди на наши луѓе од разни возрасти, со различен социјален статус, без оглед во кој дел од светот живеат, а кај кои не згаснува љубовта кон родната земја Македонија. Тоа значи дека македонскиот човек се судрува со фактот дека во иселеништвото главен проблем не е само голиот опстанок туку и изборот на животниот сопатник, односно формирањето семејство, што за секој Македонец е света работа, за што се поднесуваат и големи жртви.

Книгата “*Иселеничка вртелешка*” е прозно дело на македонски јазик, а е отпечатено и на англиски јазик под наслов “*Love stories*” (*“Љубовни приказни).* Таа содржи дваесет љубовни стории, главно, за љубовниот живот во Татковината и во иселеништвото, каде се случуваат најразлични љубовни настани, кои се невообичаени, пикантни и интересни.

Ќе се каже дека следејќи ги моите патувања низ светот, објавив бројни текстови и публикации за македонските иселеници кои живеат во САД, Канада, Австралија и Европа. Покрај нашите разговори за нивната голгота, не беа избегнати нивните типични проблеми и прашања од интимна природа. Нивната генетска поврзаност сепак со нивните семејства е многу карактеристична.

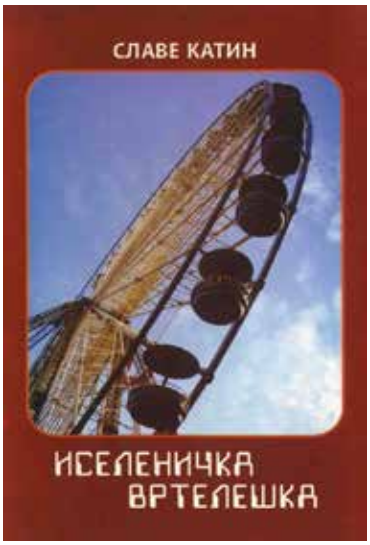

За ова тврдење сведочи и книгата насловена *„Вртелешката на македонските иселеници“.* Таа содржи 20 исповеди на наши луѓе на различни возрасти, од различни општествени статуси и без разлика во кој дел од светот живеат тие сепак ја негуваат својата бескрајна љубов кон својата Татковина, својата Македонија.

Македонецот се соочува со фактот дека неговиот главен проблем во иселеништвото не е само секојдневното преживување, туку и изборот на доживотен партнер, со кој ќе се задоми и ќе основа семејство, бидејќи бракот за нив е свет и достоен. Интимните приказни содржани во оваа книга најдобро го потврдуваат овој факт.

Без разлика каде започнува борбата за корените на македонското семејство, дали во Северна Америка, Европа, Австралија или други земји, она што е важно е дека „крвта е погуста од водата“.

И, следствено, изборот на другата половина не е ниту лесен, ниту некомплициран. Без разлика на убавината, добродушноста, способноста и вербата во брачниот живот на Македонците, следните приказни покажуваат дека строгиот критериум за македонско семејство тешко би можеле да го задоволат жените од друга националност освен македонските девојки, секако со неколку исклучоци. Оваа книга, сепак, се задржува на овие избрани приказни кои го нудат најдоброто објаснување на оваа тема во Македонија и во македонското иселеништво.

37. ISELENICHKA VRTELESKA

The book ***"Iselenichka Vrteleska" (The Carousel of Macedonian Emigrants)* (2008),** published by *Makedonska Iskra*, Skopje, was printed in 254 copies in Macedonian. It is my 37th work and one of my many publications. This book is about my journey and presents the stories of Macedonians in emigration and in Macedonia. The reviewers of this work are Darinka Janusheva and Kata Misirkova-Rumenova.

As part of my travels around the world, I have published numerous texts and works about Macedonian emigrants in the USA, Canada, Australia, and Europe. In addition to discussing their life's hardships, typical personal questions and issues were also addressed. Their genetic connection to their families, which dates back to their grandfather's roots in Macedonia, is particularly notable.

This is confirmed by the book *"Iselenichka Vrteleska"*, which contains 20 personal stories from our people of various ages and social statuses, regardless of which part of the world they live in, and in whom the love for their homeland, Macedonia, never fades. This means that the Macedonian person is faced with the fact that in emigration, the main challenge is not just survival, but also the choice of a life partner, i.e., starting a family—something sacred for every Macedonian, for which great sacrifices are made.

"Iselenichka Vrteleska" is a prose work in the Macedonian language and has also been printed in English under the title *"Love Stories"*. It contains twenty love stories, primarily about love in the Homeland and in emigration, where various love events take place—unusual, spicy, and interesting ones.

Following my travels around the world, I have published numerous texts and works about Macedonian emigrants living in the USA, Canada, Australia, and Europe. In addition to discussing their struggles, their typical problems and intimate questions were also addressed. Their genetic connection to their families remains especially strong.

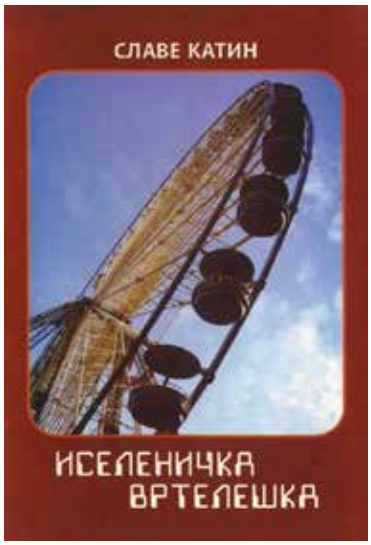

This claim is further supported by the book *"Iselenichka Vrteleska"*, which contains 20 personal stories from our people of various ages and social statuses. Regardless of where they live in the world, they continue to cherish their unwavering love for their homeland, Macedonia.

The Macedonian person is confronted with the reality that their main challenge in emigration is not just daily survival, but also the choice of a lifelong partner with whom they will settle down and start a family, as marriage is sacred and highly valued. The intimate stories featured in this book best illustrate this reality.

No matter where the struggle for the roots of the Macedonian family begins—whether in North America, Europe, Australia, or elsewhere—what remains constant is that "blood is thicker than water."

Consequently, the choice of a life partner is neither easy nor straightforward. Despite the beauty, good nature, abilities, and faith in marriage that many Macedonian men and women possess, the following stories demonstrate that the strict criteria for a Macedonian family are rarely met by women of other nationalities, except in a few cases. This book, however, focuses on these selected stories, which offer the clearest insight into this topic both in Macedonia and the Macedonian diaspora.

38. „БОШКО РАЈЧОВСКИ-ПЕЛИСТЕРСКИ“

Биографското дело ***„Бошко Рајчовски-Пелистерски“2008,*** чиј автор сум, е 38 издание на „Македонска искра“ од Скопје и Македонското друштво „Љубојно“ од Детроит, отпечатено, на 254 страници на македонски и на англиски јазик, а како дел од печатарската дејност на „Киро Дандаро“ од Битола. Рецензенти на делото се: амбасадорот на УНЕСКО Јордан Плевнеш од Скопје, д-р Иван Апостолов од Флорида и професорот Синиша Ристевски, свештеник од Детроит.

Бошко Рајчовски-Пелистерски е уредник и водител на програмата „Оро македонско“ која ја прослави својата 50-годишнина, што тој лично со голем сентимент, го доживеа како важен овој радиојубилеј. Програмата има стандардна шема - се емитувала секоја сабота, а од 2017 година во недела, по два часа, во периодот кога повеќето луѓе се во своите домови и можат преку радиото и компјутерот да се пренесат со мислите во родниот крај.

Инаку, рецензентот на делото, д-р Јордан Плевнеш го напиша следното: *„Монографијата за Бошко Рајчовски е летопис за мошне големото семејство Рајчовски. Најголемиот број од фамилиите од сојот Рајчовски од втората декада на минатиот век претежно живеат и работат во САД, особено во најголемиот град на државата Мичиген – Детроит.*

Читајќи ја монографијата читателот уште повеќе се запознава со иселеникот Бошко, со неговите активности за афирмацијата на неговото Љубојно. Од тоа навистина се покажа што, всушност, тој правел за афирмација на културата и религијата во иселеништвото и во неговата прва татковина, Македонија.

Промоции и објави:

Првата промоција на монографијата *„Бошко Рајчовски-Пелистерски“,* се одржа на 3 Август 2008 година, кога програмата започна пред „Воденицата“ во Љубојно, со рецитал на Славица Петреска-Диневска и Бошко Рајчовски-Пелистерски. Потоа, како дел од културните случувања во Љубојно се промовира монографијата за Бошко, за која зборував и јас како авторот на делото.

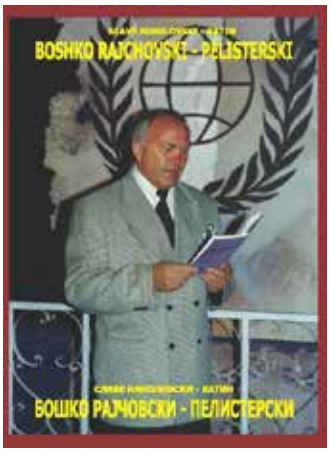

За оваа книга која е огледало на животот и делото на овој американски љубојчанец од Детроит и Флорида, запис на настаните на иселеникот, новинарот, поетот, организаторот на средбите и водителот на македонското радио во Детроит „Оро македонско“, Бошко Рајчовски - Пелистерски, зборувале проф. д-р Васил Граматиковски од Љубојно и др Иван Апостолов од Флорида.

На програмата пред „Воденицата“ се започна со рецитал на Славица Петреска-Диневска и Бошко Рајчовски-Пелистерски. Потоа, како дел од културните случувања во Љубојно се промовираше неговата монографијата, чиј автор е Славе Николовски-Катин. За оваа книга која е огледало на животот и делото на овој американски љубанец од Детроит и Флорида, запис на настаните на иселеникот, новинарот, поетот, организаторот на средбите и водителот на македонското радио во Детроит „Оро македонско“, Пелистерски,зборуваа проф. д-р Васил Граматиковски од Љубојно и д-р Иван Апостолов од Флорида.

Исто така и на 2 август 2021 година, на 48-те „Љубански иселенички средби“ во дворот на старото училиште „Димитар Влахов“ беше промовирано моногравското дело *„Бошко Рајчовски-Пелистерски“,* кое пред голем број присутни ја претстави како слика за животот и делото на Бошко.

Во врска со промовирањето на ова дело треба да се нагласи дека во порталот „Македонска нација“, во 2022 година се објавени четиринаесет (14) продолженија од монографијата „Бошко Рајчовски-Пелистерски“, а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“.

Јас сум јас, Скаве Катин. За него како радио водител, но и како водител на својот поранешен ТВ шоу кое започна да се емитува во 1977 година. И радиото и ТВ часот беа и се вистински афирматори на македонската и пошироко на балканската вистина и музички достигнувања.

38. "BOSHKO RAJCHOVSKI-PELISTERSKI"

The biographical work ***"Boshko Rajchovski-Pelisterski"* (2008),** authored by me, is the 38th edition of *Makedonska Iskra* from Skopje and the Macedonian Society *Ljubojno* from Detroit. It was printed on 254 pages in both Macedonian and English as part of the printing efforts of *Kiro Dandaro* from Bitola. Reviewers of the work include UNESCO Ambassador Jordan Plevnes from Skopje, Dr. Ivan Apostolov from Florida, and Professor Sinisa Ristevski, a priest from Detroit.

Boshko Rajchovski-Pelisterski is the editor and host of the program *"Oro Makedonsko"*, which celebrated its 50th anniversary—an occasion he personally experienced with great sentiment as a significant radio milestone. The program follows a regular schedule, airing every Saturday, and since 2017, also on Sundays, for two hours. It is broadcast during the time when most people are at home and can use the radio or computer to connect with their native land.

The reviewer of the work, Dr. Jordan Plevnes, wrote the following: "The monograph about Boshko Rajchovski is a chronicle of the extensive Rajchovski family. The majority of the families from the Rajchovski lineage, dating back to the second decade of the last century, primarily live and work in the USA, especially in Detroit, the largest city in the state of Michigan.

By reading the monograph, the reader becomes more acquainted with the emigrant Boško and his efforts to promote his native Ljubojno. It clearly demonstrates what he did for the affirmation of culture and religion, both in the emigration and in his homeland, Macedonia."

Promotions and announcements:

The first promotion of the monograph *Boshko Rajchovski-Pelisterski* was held on August 3, 2008, when the program began in front of the "Mill" in Ljubojno, with a recital by Slavica Petreska-Dinevska and Boshko Rajchovski-Pelisterski. Later, as part of the cultural events in Ljubojno, the monograph about Boshko was promoted, and I also had the honor of speaking about the work as its author.

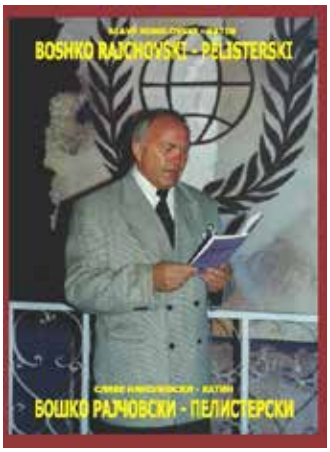

This book, which mirrors the life and work of this American resident of Ljubojno from Detroit and Florida, serves as a record of the life of the emigrant, journalist, poet, organizer of events, and host of the Macedonian radio program in Detroit *Oro Makedonsko*, Boshko Rajchovski-Pelisterski. The work was discussed by Prof. Dr. Vasil Gramatikovski from Ljubojno and Dr. Ivan Apostolov from Florida.

The program in front of the "Mill" began with a recital by Slavica Petreska-Dinevska and Boško Rajchovski-Pelisterski. Then, as part of the cultural events in Ljubojno, his monograph, authored by Slavè Nikolovski-Katin, was promoted. This book, which reflects the life and work of this American resident from Detroit and Florida, serves as a record of the life of an emigrant, journalist, poet, organizer of meetings, and host of the Macedonian radio program *Oro Makedonsko* in Detroit. The book was discussed by Prof. Dr. Vasil Gramatikovski from Ljubojno and Dr. Ivan Apostolov from Florida.

On August 2, 2021, during the 48th "Ljubojno Expatriates' Gathering" in the courtyard of the old school "Dimitar Vlahov," the monograph *Boshko Rajchovski-Pelisterski* was promoted and presented to a large audience as a depiction of Boshko's life and work.

Regarding the promotion of this work, it should be noted that fourteen (14) sequels to the monograph *Boshko Rajchovski-Pelisterski* were published on the *Macedonian Nation* portal in 2022, and a larger number were also published on the *Macedonian Sun* portal.

It's me, Skave Katin. For him as a radio host, but also as the host of his former TV show that began broadcasting in 1977. Both the radio and the TV show were and are true affirmers of Macedonian and wider Balkan truth and musical achievements.

39. „40 ПОКЛОНЕНИЈА ПРЕД ГРОБОТ НА СВ.КИРИЛ ВО РИМ“

Делото ***„40 поклоненија пред гробот на Св. Кирил Философ во Рим“, 2008***, „Македонска искра“, Скопје, на 228 страници, на македонски јазик. Автори на ова 39 делото се д-р Вера Стојчевска-Антиќ, Славе Николовски-Катин и викарниот епископ хераклејски Климент, а рецензенти се архиепископот г.г. Стефан и м-р Ѓоко Ѓоргевски. Во ова издание се одразени повеќеродни дејности, манифестации, собири, институции, личности, изданија и други активности кои се носители на името, дејноста, работата, на светите Кирил и Методиј и нивните ученици.

Инаку, книгоиздателството *“Македонска искра”* е формирано благодарение на демократските процеси што настанаа по осамостојувањето на Република Македонија како независна, демократска и самостојна држава. Тогаш се создадоа поволни услови за приватна иницијатива, меѓу другото и во областа на културата. Така, се формира денешното Друштвото за издавачка и образовна дејност, производство и промет „Македонска искра” ДОЕЛ увоз-извоз-Скопје.

За делото *„40 поклонениј̀а пред гробот на Св. Кирил Философ во Рим”,* првиот архиепископ на МПЦ, г.г. Доситеј им даде значаен белег на сите чествувања, кои понатаму го продолжија истиот пат наредните архиепикопи, за да се одбележува 40-годишнината на поклонението.

На чествувањата во Рим и во Република Македонија земаат учество високи претставници на Владата на Република Македонија, на Министерството за култура, на Министерството за надворешни работи, на Комисијата за односи со верските заедници и религиозни групи, Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, а во училиштата ширум Македонија, кои го носат името на просветителите денот се одбележува со високи празнувања.

Универзитетот Свети Кирил и Методиј” од Скопје организира, како и секоја година, покрај свечената прослава и академија, молебен пред споменикот на светите Кирил и Методиј во универзитетскиот комплекс. Во изминатите чествувања се остварувааа контакти со папите Јован павле II и Бенедикт XVI.

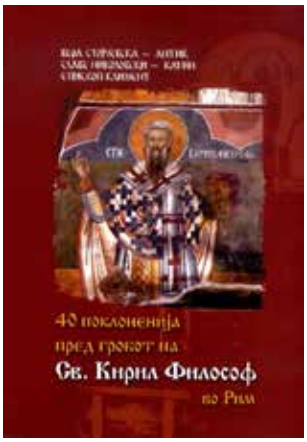

Промоции и објави:

Првата промоција на ова дело се одржа на 18.11.2008 година во Центарот за култура „Трајко Прокопиев“ во Куманово пред голем број присутни од политичкиот и културниот живот, како и на свештени лица на чело со митрополитот Кирил. Промотор на делото беше архиепископот охридски и македонски г.г. Стефан.

За одбележување е дека од 5 ноември 2016 до 26 април 2017, (на македонски). се објавени триесет (30) продолженија во веб-порталот „Македонска нација“,

Инаку, во порталот „Македонска нација“, во 2020 и 2021 година се објавени педесет и четири (54) продолженија од делото *„40.поклонениј̀а пред гробот на свети Кирил во Рим“,* а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“ и во порталот на Матицата на иселениците од Македонија.

Исто така, во врска со промовирањето на ова дело треба да се забележи дека во порталот „Македонска нација“, во 2023 година се објавени четириесет и седум (47) продолженија од делото *„40.поклонениј̀а пред гробот на свети Кирил во Рим“*, а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“

Потоа, во 2023 година во порталот „Мактел’ од Сиднеј, Австралија се објавени педесет и осум (58) продолженија од делата за Св, Кирил Солунски. Истите (58) продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“, Скопје.

39. "40 OBSERVATIONS BEFORE THE TOMB OF SAINT CYRIL IN ROME"

The work ***"40 Observations before the Tomb of St. Cyril in Rome"* (2008),** published by *Makedonska Iskra*, Skopje, spans 228 pages in the Macedonian language. The authors of this 39th work are Dr. Vera Stojchevska-Antic, Slavè Nikolovski-Katin, and Vicar Bishop Clement of Heraclea, with reviews provided by Archbishop HH Stefan and MA Gjoko Gjorgevski. This edition reflects a wide range of activities, events, gatherings, institutions, personalities, publications, and other initiatives that bear the name, work, and legacy of Saints Cyril and Methodius and their disciples.

Furthermore, the publishing house *Makedonska Iskra* was established as a result of the democratic processes that took place after the Republic of Macedonia gained independence, becoming a sovereign and democratic state. During this period, favorable conditions for private initiatives were created, particularly in the cultural sector. As a result, the current Society for Publishing and Educational Activities, Production, and Trade *Makedonska Iskra* DOEL Import-Export-Skopje was formed.

For the work *"40 Observations before the Tomb of St. Cyril the Philosopher in Rome,"* the first Archbishop of the Macedonian Orthodox Church, His Holiness Dositej, marked a significant milestone in all the celebrations, which were later continued in the same manner by subsequent Archbishops, to commemorate the 40th anniversary of the pilgrimages.

The celebrations in Rome and the Republic of Macedonia are attended by high-ranking representatives of the Government of the Republic of Macedonia, the Ministry of Culture, the Ministry of Foreign Affairs, the Commission for Relations with Religious Communities and Religious Groups, and the University of "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje. Schools throughout Macedonia, which bear the names of the educators, also mark the day with significant celebrations.

The University of Saints Cyril and Methodius in Skopje organizes, as it does every year, a solemn celebration and academy, as well as a prayer service in front of the monument to Saints Cyril and Methodius in the university complex. In past celebrations, contacts were made with Popes John Paul II and Benedict XVI.

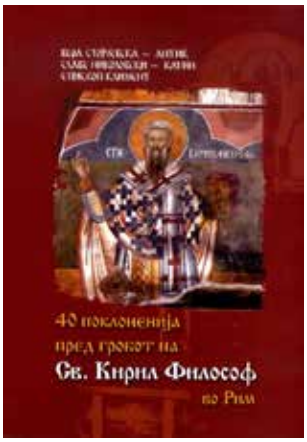

Promotions and publications:

The first promotion of this work took place on November 18, 2008, at the Center for Culture "Trajko Prokopiev" in Kumanovo, in front of a large audience from political and cultural life, as well as clergy, led by Metropolitan Cyril. The promoter of the work was the Archbishop of Ohrid and Macedonia, His Holiness Stefan.

It is noteworthy that from November 5, 2016, to April 26, 2017, thirty (30) installments of the work were published in Macedonian on the web portal *Macedonian Nation*.

Additionally, in 2020 and 2021, fifty-four (54) installments of the work *"40 Observations before the Tomb of St. Cyril in Rome"* were published on the *Macedonian Nation* portal, with a larger number also appearing on *Makedonsko sonce* and the portal of the Macedonian Emigrants' Association.

Furthermore, in connection with the promotion of this work, it should be noted that in 2023, forty-seven (47) installments were published on the *Macedonian Nation* portal, with a larger number also appearing on *Makedonsko sonce*.

In 2023, fifty-eight (58) installments of works about St. Cyril of Thessaloniki were published on the *Maktel* portal from Sydney, Australia. The same fifty-eight (58) installments were also published on the *Makedonsko sonce* portal in Skopje.

40. „MACEDONIA IN ANCIENT TIMES“ („МАКЕДОНИЈА ВО АНТИЧКО ВРЕМЕ“)

Книгата “***Macedonia in Ancient Times”„(Македонија во античко време“) (2010),*** од Антоније Шкокљев-Дончо од Белград и Славе Николовски-Катин од Скопје, во превод на Ристо Стефов од Торонто е 40 публикација, која е дело на „Македонска искра“, Скопје, на 346 страници на англиски јазик. Рецензенти се: Александар Донски и Одисеј Белчевски. Целта на пишувањето на оваа книга беше да ги оспори искосените конвенционални гледишта за Македонецот и, од историска перспектива, повторно да го отвори „македонското прашање“.

Наша цел е преку страниците на ова истражување да му понудиме на читателот историски доказ за Македонија, кој се надеваме дека ќе придонесе за обликување на историскиот мозаик на автохтониот македонски народ, неговиот континуитет, национален идентитет и неговиот придонес во светската цивилизација. Во исто време се надеваме дека ќе ги разоткриеме и соочуваме историските неправди извршени врз македонскиот народ со злоупотреба на „македонското прашање“.

Античките Македонци (или Древни Македонци**,** Стари Македонци) се древен народ од индоевропско потекло кој бил населен на територијата на Македонија, чие име е добиено по нив. Македонија била центар на Македонската Империја. Тие зборувале на свој антички македонски јазик, за кој не се знае многу. Заклучокот за старомакедонскиот јазик не е јасен.

Познато е дека единствениот пат во историјата кога Грците или Хелените, како што самите си ги знаат, добија делови од Македонија беше по Балканските војни во 1912 и 1913 година и само со воен чин поддржан со потпишувањето на Договорот од 1913 година од Букурешт. Иако Македонија, историски, никогаш не била грчка, дел од неа на Грците им ја дале големите сили на Европа.

Оние кои тврдат дека денешните Македонци го „колонизирале“ Балканот во 6 век од нашата ера, забораваат дека во тоа време во Македонија веќе постоело староседелско и домородно население во регионот. Тие потекнуваат од античкиот народ на Македонија, од македонската империја на Александар Македонски, една од најголемите империи што некогаш постоеле.

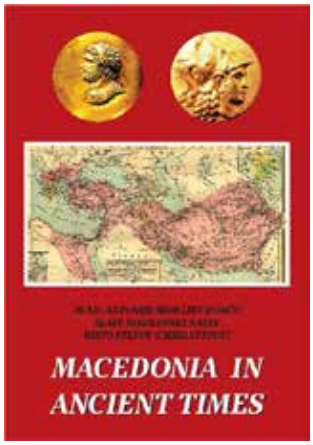

Во прашање е „етничкото име“ во средината на кое постојат сложени проблеми со драматичен карактер кои ќе бидат предизвик да се разоткријат и ќе бидат експлоатирани од многу сили во иднина долго време.

Дел од оваа книга е посветен на македонскиот придонес во светската цивилизација. Авторите презедоа дополнителен, но неопходен чекор за да ги поправат нарушувањата распространети во европската хиерархија на духовните вредности. Притоа, тие им се придружија на другите балкански луѓе и нивната заедничка нишка на културното наследство, која со векови беше семето на европските и светските култури и цивилизации.

Промоции и објави:

Во врска со промовирањето на ова дело треба да се забележи дека од книгата „ *Македонија во античките периоди*“ (Macedonian in Ancient Times) од академик д-р Антоније Шкокљев - Дончо, Славе Николовски-Катин и Ристо Стефов):- се објавени дванаесет (12) продолженија во месечниот весник „Македонија“ од Торонто, од август 2016 до август 2017, (на англиски).

Грчката „демократија“ на виделина (Greek “Democrasy” brought to light) е објавен во месечниот весник „Македонија“ од Торонто, од мај 2015, (на англиски). Исто така во весникот „Македонија“ во текот на 2016 и 2017 година се објавени десет (10) продолженија од книгата *Macedonian in Ancient Times*, (на македонски и англиски).

40. "MACEDONIA IN ANCIENT TIMES"

The book ***"Macedonia in Ancient Times"*** **(2010),** authored by Antonije Shkokljev-Doncho from Belgrade and Slavè Nikolovski-Katin from Skopje, and translated by Risto Stefov from Toronto, is the 40th publication of *Makedonska Iskra*, Skopje. It spans 346 pages in English. The reviewers are Aleksandar Donski and Odisej Belchevski.

The purpose of writing this book was to challenge the skewed conventional views of the Macedonians and, from a historical perspective, to reopen the "Macedonian question."

Our goal is to offer the reader, through the pages of this research, historical evidence about Macedonia, which we hope will contribute to shaping the historical mosaic of the indigenous Macedonian people, their continuity, national identity, and their contribution to world civilization. At the same time, we hope to expose and confront the historical injustices committed against the Macedonian people through the manipulation of the "Macedonian question."

The Ancient Macedonians (or Old Macedonians) were an ancient people of Indo-European origin who inhabited the territory of Macedonia, a region that gave them their name. Macedonia was the center of the Macedonian Empire. They spoke the ancient Macedonian language, about which relatively little is known. The conclusion about the Old Macedonian language, however, remains unclear.

It is well known that the only time in history when the Greeks—or Hellenes, as they call themselves—received parts of Macedonia was after the Balkan Wars of 1912 and 1913, and this was accomplished through a military act supported by the signing of the 1913 Treaty of Bucharest. Although historically Macedonia was never Greek, a part of it was ceded to the Greeks by the great powers of Europe.

Those who claim that the modern Macedonians "colonized" the Balkans in the 6th century AD fail to acknowledge that, by that time, there was already an indigenous population in Macedonia, which had descended from the ancient Macedonian people and the Macedonian Empire of Alexander the Great—one of the greatest empires in history.

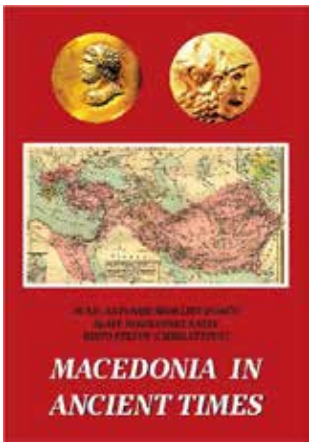

The "ethnic name" in question is at the center of complex, dramatic issues that will remain a challenge to resolve and will likely be exploited by many powers for a long time to come.

Part of this book is dedicated to the Macedonian contribution to world civilization. The authors have taken an additional—but necessary—step to correct the widespread distortions in the European hierarchy of spiritual values. In doing so, they have joined other Balkan peoples in recognizing their shared cultural heritage, which for centuries has been the foundation of European and world cultures and civilizations.

Promotions and Publications:

Regarding the promotion of this work, it should be noted that twelve (12) sequels from the book *Macedonians in Ancient Times* by Academician Dr. Antonije Shkokljev - Doncho, Slavè Nikolovski-Katin, and Risto Stefov were published in the monthly newspaper *Macedonia* from Toronto, from August 2016 to August 2017 (in English).

Additionally, *Greek Democracy* was published in the monthly newspaper *Macedonia* from Toronto starting in May 2015 (in English).

Furthermore, ten (10) sequels to the book *Macedonians in Ancient Times* (in both Macedonian and English) were published in *Macedonia* newspaper during 2016 and 2017.

41. „ПЕТАР СТАМАТОВ“

Монографијата ***„Петар Стаматов“ (2010),*** чии автори се Славе Николовски-Катин и внукот на Стаматов професор Методија Трајковски е издание на Ректоратот на Универзитетот „Свети Кирил и Методој“ (УКИМ), Скопје, отпечатено на 192 страници, на македонски и на англиски јазик. Во ова издание се дадени животот и делото на донаторот Петар Стаматов и неговата сопруга Јажа, кои оставиле длабоки траги за студентите на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ во Скопје и воопшто за идните генерации во иселеништвото.

Животот на еден благороден иселеник од Македонија во Соединетите Американски Држави, како што бил Петар Стаматов, сместен во еден ограничен со податоци биографско-публицистички времеплов е своевидна сага за неговото опстојување. Монографијата за Петар Стаматов, со сета скромност, е лика и прилика за неговиот живот и за делото што тој го остави вечно да се сеќаваат младите генерациите во Македонија и во македонското иселеништво.

Монографијата за Петар Стаматов и неговата Фондација „Петар Стаматоф“ се потпира на фактографија која извира од неговиот животен опус и од големото дело. Книгата е скромна слика за човекот кој поголемиот дел од животот го поминал во Чикаго, САД, и кој направил големо дело со формирањето на неговата Фондација, со цел да им помогне на младите македонски генерации – студентите.

Меѓутоа, целосна претстава за него може да се добие ако за проекцијата се прекрши родното огниште – легендарното Смилево, потоа Битола, каде го поминал своето детство, и неговите две татковини – Македонија и САД.

Со монографскиот труд за доблесниот иселеник Петар Стаматов, во скромни рамки се проектира најновата фаза на македонската иселеничка историја. Тој беше личност за почит и пример на кој можат и треба да се огледаат и други Македонци во двете татковини, САД и Македонија. Делото што го направиле Петар Стаматов и неговата сопруга Јажа, Американка од полско потекло, претставува убав пример и патоказ на еден честит, мешан и благороден американски брачен пар, меѓу Македонец и Полјачка.

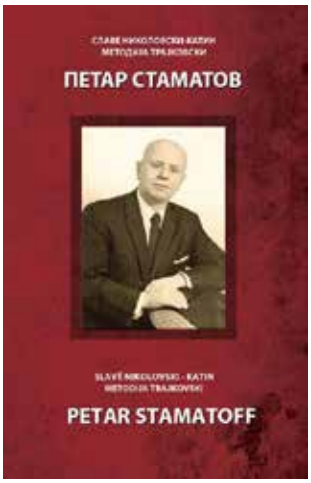

По угледот на најголемиот донатор во иселеништвото, Атанас Близнаков, со формирањето на својата Фондација „Петар Стаматоф“ бил убеден дека ќе даде драгоцен прилог и придонес за Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“, а во исто време за македонската младина и народ и за неговата родна земја – Македонија.

Петар Стаматов е човекот кој поголемиот дел од животот го поминал во Чикаго, САД, и кој направил големо дело со формирањето на неговата Фондација, со цел да им помогне и да им остави траен спомен на младите македонски генерации.

Меѓутоа, целосна претстава за него може да се добие ако за проекцијата се прекрши родното огниште во Смилево, потоа Битола, како и Софија, во Бугарија, од каде заминал за Соединетите Американски Држави, за вечно да ја сонува својата родна земја Македонија.

Промоции и објави:

Монографијата за донаторот *„Петар Стаматов“* (на македонски и англиски) од Славе Николовски-Катин и Методија Трајковски беше промовирана во Ректоратот на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“, во Скопје, во 2010 година/

Во порталот „Македонска нација“,во 2020 и 2021 година се објавени четиринаесет (14) продолженија од монографијата „Петар Стаматов“, а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“, како и одреден број се објавени и во порталот на Матицата на иселениците од Македонија,

41. THE MONOGRAPH "PETAR STAMATOV"

The monograph ***Petar Stamatov*** **(2010),** authored by Slavè Nikolovski-Katin and Stamatov's grandson, Professor Metodija Trajkovski, is a publication of the Rectorate of the University of "Ss. Cyril and Methodius" (UKIM), Skopje. Printed on 192 pages in both Macedonian and English, this publication presents the life and work of Petar Stamatov and his wife, Jazha, who left a lasting legacy for the students of the University of "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje and, more broadly, for future generations in the diaspora.

The life of the noble emigrant Petar Stamatov, who moved from Macedonia to the United States, and his survival story, captured within a biographical-journalistic framework, can be seen as a saga of his perseverance. This monograph, though modest, is a tribute to his life and work, ensuring that his contributions will be remembered by young generations in both Macedonia and the Macedonian diaspora.

The monograph on Petar Stamatov and his "Petar Stamatov" Foundation is grounded in factual accounts derived from his life's work and his significant contributions. The book is a modest reflection of the man who spent most of his life in Chicago, USA, and made considerable efforts in establishing his Foundation to support young Macedonian students.

However, a complete picture of him can be obtained by considering his birthplace—the legendary Smilevo—followed by Bitola, where he spent his childhood, and his two homelands: Macedonia and the USA.

Through the monograph on the virtuous emigrant Petar Stamatov, a new phase of Macedonian diaspora history is presented within modest frames. He was a person of great respect and an example for other Macedonians in both homelands—the USA and Macedonia—who can and should look up to him. The work done by Petar Stamatov and his wife, Jazha, an American of Polish origin, serves as a beautiful example and a roadmap for a virtuous, mixed, and noble American couple—one Macedonian and one Polish.

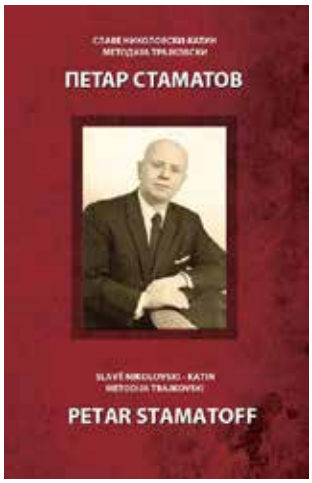

Following in the footsteps of the largest donor in the diaspora, Atanas Bliznakov, Petar Stamatov, through the establishment of his "Petar Stamatov" Foundation, was committed to making a valuable contribution to the University of "Ss. Cyril and Methodius." At the same time, he aimed to support Macedonian youth, the Macedonian people, and his native country, Macedonia.

Promotions and publications:

The monograph *Petar Stamatov* (in Macedonian and English), by Slavè Nikolovski-Katin and Metodija Trajkovski, was promoted at the Rectorate of the University of *Saints Cyril and Methodius* in Skopje in 2010.

Fourteen (14) sequels to the monograph *Petar Stamatov* were published on the *Macedonian Nation* portal in 2020 and 2021, with a larger number also published in *Macedonian Sun*.

42. "LOVE STORIES" (ЉУБОВНИ ПРИКАЗНИ")

Книгата ***"Love Stories"*** **(Љубовни приказни)** ***(2011) во издание на*** „Македонска искра", Скопје е отпечатена на 302 страници, на англиски јазик. Таа е едно од моите различните публикации. Станува збор за моите патување и претставување на приказните за Македонецот во иселеништвото и во Македонија. Рецензенти на ова дело се Ристо Стефов и д-р Вера Стојчевска-Антиќ.

Всушност книгата *"Love Stories"* е превод на англиски јазик на книшката Љубовни приказни (2011), во која, исто така Македонецот се соочува со фактот дека неговиот главен проблем во иселеништвото не е само секојдневното преживување, туку и изборот на доживотен партнер, со кој ќе се задоми и ќе основа семејство, бидејќи бракот за нив е свет и достоен.

Интимните приказни содржани во оваа книга најдобро го потврдуваат овој факт. Без разлика каде започнува борбата за корените на македонското семејство, дали во Северна Америка, Европа, Австралија или други земји, она што е важно е дека „крвта е погуста од водата" искажана на англиски јазик.

Во рамките на моите патувања ширум светот, имам објавено многубројни текстови и публикации за македонските иселеници во САД, Канада, Австралија, Европа. Притоа, покрај разговорите за нивната животна голгота, не беа заобиколени ни типичните интимни прашања и проблеми. Карактеристична е нивната генетска поврзаност со македонските семејството, кое е света работа.

Потврда за тоа е оваа книга под наслов "*Љубовни приказни*", која содржи 20 исповеди на наши луѓе од разни возрасти, со различен социјален статус, без оглед во кој дел од светот живеат, а кај кои не згаснува нивната љубов кон родната земја Македонија. Тоа значи дека македонскиот човек се судрува со фактот дека во иселеништвото главен проблем не е само голиот опстанок, туку и изборот на животниот сопатник, односно формирањето семејство, што за секој Македонец е света работа, за што се поднесуваат и големи жртви.

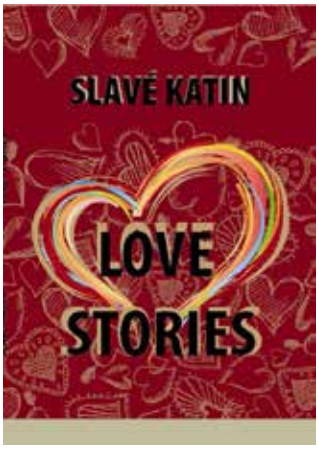

Презентираните љубовни стории длабоко ја изразуваат својата духовност – тагата и љубовта, надежите и верувањата, желбите и сеќавањата, испреплетени со новото во животните крстопати и со она што ја следи нивната судбина во далечните простори. Книгата е прв труд од ваков вид, во кој на едно место се собрани 20 љубовни стирии на англиски јазик за македонските иселеници во Австралија, САД, Канада, Европа и Македонија..

Светот што ни го откриват случувањата не е имагинарен, туку реален и непосредно доживеан, во кој авторот е соучесник и сведок, а не само посматрач. Неговите оценки и констатации извираат од живиот контакт и фактографијата со која го соочуваат неговите соговорници и затоа треба да се прифатат како релевантни факти и една продлабочена анализа за македонското иселеништво.

Промоција:

На 19 Октомври 2014 година, во македонската православна црква „Св. Климент Охридски" во Торонтоа беа промовирани двете публикацијата: „*Love stories*" и македонското издание насловено „*Иселеничка вртелешка*", објавена од издавачката куќа „Македонска искра" од Скопје.

Во присуство на голем број македонски иселеници за делото *Иселеничка вртелешка*", зборуваа проф. Филип Ангеловски, диригент на Црковниот хор на соборниот храм „Свети Климент Охридски" и Соња Лозановска, главен и одговорен уредник на весникот „Македонија" од Торонто.

42. "LOVE STORIES"

The book ***Love Stories* (2011),** published by *Makedonska Iskra*, Skopje, spans 302 pages and is written in English. It is one of my various publications and reflects my travels, presenting stories about Macedonians in the diaspora and in Macedonia. The reviewers of this work are Risto Stefov and Dr. Vera Stojčevska-Antić.

In fact, *Love Stories* is the English translation of the original Macedonian book *Love Stories* (2011), in which the Macedonian is confronted with the reality that their main challenge in the diaspora is not only daily survival but also the choice of a lifelong partner with whom they will settle down and start a family. For them, marriage is a sacred and important institution.

The intimate stories contained in this book highlight this reality. Regardless of where the fight for the roots of the Macedonian family begins—whether in North America, Europe, Australia, or other countries—what remains important is that "blood is thicker than water."

During my travels around the world, I have published numerous texts and works about Macedonian emigrants in the USA, Canada, Australia, and Europe. In addition to conversations about their struggles, typical intimate issues and problems were not avoided. A characteristic feature is their deep genetic connection to the Macedonian family, which is considered sacred.

A confirmation of this is the book *Love Stories*, which contains 20 confessions from our people of different ages and social statuses, regardless of where they live, yet united by their undying love for their homeland, Macedonia. This shows that the Macedonian person is confronted with the reality that in emigration, the main problem is not just survival, but also the choice of a life partner and the formation of a family—an aspect that is sacred to every Macedonian, and for which great sacrifices are made.

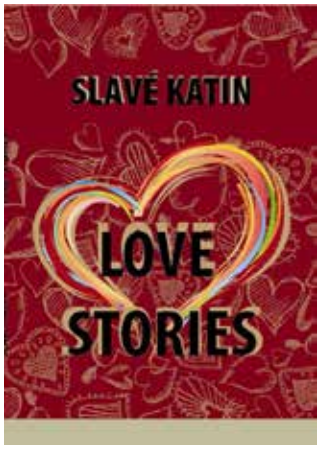

The love stories presented in this book profoundly express spirituality—sadness and love, hopes and beliefs, desires and memories—intertwined with the new crossroads in life and the fate they follow in distant lands. This book is the first of its kind, collecting 20 love stories in English about Macedonian emigrants in Australia, the USA, Canada, Europe, and Macedonia in one place.

The world revealed through these stories is not fictional, but real and directly experienced. The author is both a participant and a witness, not merely an observer. His assessments and conclusions are based on direct contact and the factual information provided by his interlocutors, and as such, should be regarded as relevant facts and an in-depth analysis of the Macedonian diaspora.

Promotion:

On October 19, 2014, two publications were promoted at the Macedonian Orthodox Church "St. Kliment Ohridski" in Toronto: *Love Stories* and the Macedonian edition titled *Iselenichka Vrteleshka*, both published by the publishing house "Makedonska Iskra" from Skopje.

In the presence of a large number of Macedonian diaspora members, Prof. Filip Angelovski, conductor of the Church Choir of the Cathedral Church "St. Kliment Ohridski," and Sonja Lozanovska, editor-in-chief of the newspaper *Macedonia* from Toronto, spoke about the work *Iselenichka Vrteleshka*. A certain number of these works were also published on the portal of the Macedonian Emigrants' Registry.

43. „ЃОРЃИЈА-ЏОРЏ АТАНАСОСКИ I ИЗДАНИЕ“

Монографијата ***„Ѓорѓија - Џорџ Атанасоски“ (прво издание 2012 на 468 страници.*** Првото издание на монографијата е 43-то дело отпечатено по повод 60-от роденден на доблесниот македонски иселеник од САД Ѓорѓија - Џорџ Атанасоски.

Таа е значајна и по многу нешта единствена двојазична монографија од овој вид која претставува осврт за ликот и делото за Атанасоски. Рецензенти на монографија *„Ѓорѓија – Џорџ Атанасовски –прво издание“* се митропо-литот Кирил, Марјан Ристески и Вера Стојчевска-Антиќ.

Ѓорѓија - Џорџ Атанасоски е исклучително голема, позната, призната и неодминлива личност во македонското иселеништво и во Македонија. Тој е без сомнение еден од економски најуспешните Македонци во светот. Иако подолго време живее на Флорида, од своето емигрирање до денес тој е длабоко и силно поврзан со судбината, вистината и настаните во Македонија.

Промоции и објави:

На 10 ноември 2012 година, во организација на МПЦ „Свети Димитрија“ од Флорида се одржа промоција на монографијата за Џорџ Атанасоски. Промотор беше архимадридот Арсениј од манастирот „Св Ѓорѓи“ од Њу Џерси, како и Славко Манговски, поранешен главем и одговорен уредник на „Македонско сонце“.

На 17 ноември 2012 година, пак, се изврши промоција на монографијата *„Ѓорѓија – Џорџ Атанасоски“* во МПЦ „Св. Јован Крстител“ во Порт Ричи на Флорида, на која присуствуваа голем број Македонци, кои во зимскиот период живеат во Флорида. За монографијата зборуваа авторот Славе Катин и Џорџ Атанасоски

Исто така значајна промоција на делото *„Ѓорѓија – Џорџ Атанасоски“* се одржа на Илинденските денови во Љубојно, во Преспа, на 2 август 2013 година, за која зборуваше проф. д-р Вера Стојчевска – Антиќ. Тоа беше момент исе-

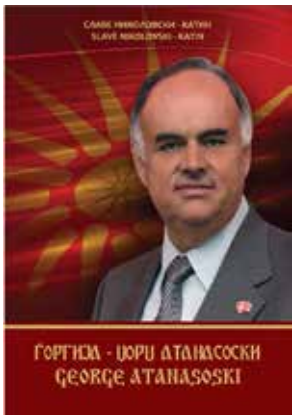

леницте и сите други присутни на Средбите да се запознаат со животот и делото на Џорџ Атанасоски.

Потоа на 08 август 2013 година се одржа промоција на монографија во Прилеп, во хотелот „Сонце“ на која пред присутните ја претстави градоначалникот на Прилеп, Марјан Ристески, а присутните ги поздравија Џорџ Атанасоски и авторот Славе Катин.

Една од значајните промоции што се одржаа беше на 20 октомври 2013 година во Торонто, во Соборниот храм „Свети Климент Охридски“. За делото зборуваа претседателот на црквата „Свети Климент Охридски“ Менде Бакаловски.

Во врска со промовирањето на ова дело треба да се забележи дека во порталот „Македонска нација“ во текот на 2018 година се објавени деветнаесет (19) продолженија од монографијата *„Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски“* под наслов „Џорџ Атанасоски – најголемиот инвеститор од иселеништвото“. Бројни текстови од продолженијата се преземени и во „Македонско сонце'.

Во порталот „Македонска нација“, во 2020 година се објавени седумнаесет (17) продолженија од монографијата, а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“ и во порталот на Матицата на иселениците од Македонија. Исто така, во порталот „Македонска нација“ во текот на 2023 година се објавени триесет (30) продолженија од монографијата кои се однесуваат на животот и делото на Џорџ Атанасоски . Истите текстови од продолженијата се преземени и во „Македонско сонце'.

Во порталот „Мактел“ од Сиднеј, Австралија во 2023 и 2024 година се објавени четириесет (40) продолженија од монографијата *„Ѓорѓија – Џорџ Атанасоски“,* а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“.

43. "GJORGIJA - GEORGE ATANASOSKI FIRST EDITION"

The monograph ***"Gjorgija - George Atanasoski"*** **(First edition 2012),** spanning 468 pages, is the 43rd publication printed on the occasion of the 60th birthday of the virtuous Macedonian emigrant from the USA, Gjorgija - George Atanasoski.

This monograph is significant and, in many ways, the only bilingual work of its kind, presenting a comprehensive review of Atanasoski's character and contributions. The reviewers of the monograph *"Gjorgija - George Atanasoski - First Edition"* are Metropolitan Kiril, Marjan Risteski, and Vera Stojchevska-Antic.

Gjorgija - George Atanasoski is an exceptionally prominent, famous, and respected figure in both the Macedonian diaspora and in Macedonia. He is undoubtedly one of the most economically successful Macedonians in the world. Although he has been living in Florida for some time, since his emigration, he has remained deeply and strongly connected to the fate, truth, and events in Macedonia.

Promotions and announcements:

On November 10, 2012, the promotion of the monograph on George Atanasoski was organized by the MOC "St. Dimitrija" in Florida. The promoters were Archimandrite Arsenij from the "St. George" monastery in New Jersey and Slavko Mangoski, the former editor-in-chief of "Macedonian Sun."

On November 17, 2012, the monograph *"Gjorgija – George Atanasoski"* was promoted at the MOC "St. John the Baptist" in Port Richey, Florida, and attended by a large number of Macedonians who reside in Florida during the winter. The monograph was discussed by the author Slavè Katin and George Atanasoski.

Another significant promotion of the work *"Gjorgija - George Atanasoski"* was held during the Ilinden Days in Ljubojno, in Prespa, on August 2, 2013. Prof. Dr. Vera Stojchevska-Antic spoke about the monograph. This event provided an opportunity for the emigrants and other attendees of the meeting to become familiar with the life and work of George Atanasoski.

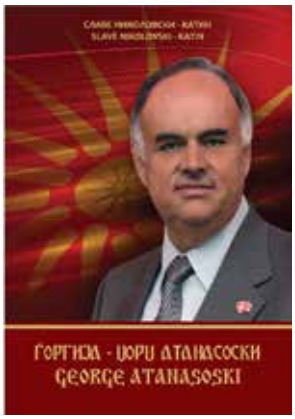

Later, on August 8, 2013, the monograph was promoted in Prilep, at the "Sonce" hotel, where the mayor of Prilep, Marjan Risteski, presented it to the attendees. The attendees warmly greeted George Atanasoski and the author Slavè Katin.

One of the significant promotions took place on October 20, 2013, in Toronto, at the Cathedral "St. Clement of Ohrid." The president of the church, Mende Bakalovski, spoke about the work.

Regarding the promotion of this work, it should be noted that during 2018, the *Macedonian Nation* portal published nineteen (19) sequels to the monograph *"Gjorgija - George Atanasoski"* under the title "George Atanasoski - The Greatest Investor in the Emigration." Numerous texts from these sequels were also featured in *Macedonian Sun*.

In 2020, seventeen (17) sequels to the monograph were published on the *Macedonian Nation* portal, with additional publications in *Macedonian Sun* and in the poetry library of the Matica na Iselenici from Macedonia. Furthermore, in 2023, thirty (30) sequels related to the life and work of George Atanasoski were published on the *Macedonian Nation* portal, and the same texts were also featured in *Macedonian Sun*.

In 2023 and 2024, forty (40) sequels from the monograph *"Gjorgija - George Atanasoski"* were published on the *Maktel* portal from Sydney, Australia, with a larger number also published in *Macedonian Sun*.

44. „ИЛИНДЕН ВО ЉУБОЈНО И ПРЕСПА“

Монографијата ***„Илинден во Љубојно и Пресūа“ (2013),*** издание на „Македонска искра“ од Скопје и на Македонско друштво „Љубојно“ од Детроит, е отпечатена во 2013 година, на 320 страници на македонски и на англиски јазик, чиј автор е Славе Катин, а коавтор е Бошко Рајчовски – Пелистерски од САД. Делото е посветено на Илинден и на илинденските иселенички средби во Љубојно, како и на други теми поврзани со Љубојно и етничка Преспа. Рецензенти на ова дело за Љубојно и Преспа се: проф. д-р Петре Георгиевски, проф.д-р Никола Јанкуловски и д-р Петре Лубаровски.

Монографијата *„Илинден во Љубојно и Пресūа“* е сведок на судбини на Љубојно, на Преспа, на Македонија. Во делото е изразена силната љубов кон родната земја, особено на оние кои го напуштиле родното дедовско огниште, но се поврзани по семејна или друга врска со тој убав, борбен, патриотски и значаен дел на етничка Македонија, кој е поделен меѓу три држави.

Монографијата претставува значаен прилог и придонес на публицистичкото творештво. Таа е огледало и свидетелство на убавиот збор и откривање на судбината на печалбарскиот крај Преспа.

Промоции и објави:

За прв пат монографијата беше претставена пред публика на Илинденските иселенички средби во Љубојно во 2013 година од проф. д-р Петре Георгиевски, проф. д-р Никола Јанкуловски и проф.д-р Васил Граматниковски, за која, меѓу другото беше речено дека таа претставува значаен прилог и придонес на публицистичкото творештво на авторите.

На 13 октомври 2013 година се одржа првата промоција надвор од Македонија на делото *„Илинден во Љубојно и Пресūа“* и тоа во македонската православна црква „Света Мала Богородица“ во Детроит. Во присуство на голем број Македонци од Љубојно, Преспа, Битолско, Тетовско и други делови од етничка Македонија, Делото го претстави пред присутните надлежниот архиерej на Американско-канадско-македонската епархија, надлениот архиерej г. Методиј.

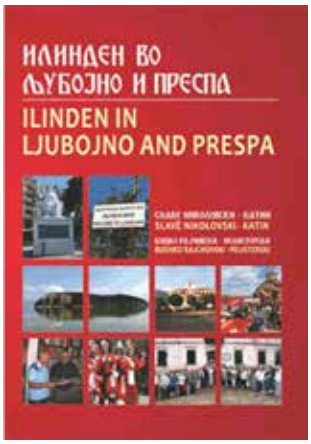

На 20-ти октомври 2013 година, пак, во Македонската православна црква „Св. Климент Охридски“ во Торонто, исто така, се одржа промоција на монографијата *„Илинден во Љубојно и Пресūа“.* Ова значајно дело беше промовирано во рамките на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ кое е во состав на црквата „Св. Климент Охридски“ од Торонто чиј промотор беше свештеникот на црквата Проф. Илија Донев.

На прославата 40 години на „Љубанските илинденски иселенички средби“, во 2014 година, исто така, беше промовирана монографијата *„Илинден во Љубојно и Пресūа“,* во која е претставен дел од историјата на етничка Преспа, еден од убавите и значајни дел од Македонија. Промотори беа д-р Васил Граматниковски и д-р Петре Лубаровски, кои пред присутните иселеници од Љубојно, Преспа и пошироко од цела етничка Македонија ги истакнаа фактите за нивното иселување.

Значајно е тоа што текстови за етничка Преспа се објавени шенаесет (16) во веб-порталот „Преспана“, од 18 декември до 19 мај 2015, (на македонски).

Во порталот „Македонска нација“, во 2021 година се објавени дваесет и две (22) продолженија од монографијата *„Илинден во Љубојно и Пресūа“,* а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“ Исто така, во порталот „Мактел' од Сиднеј, Австралија се објавени дваесет и две (22) продолженија од ова монографија, како и дваесет и две (22) продолженија и во „Македонска нација“ од Скопје. Истите (22) продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“, Скопје

44. "ILINDEN IN LJUBOJNO AND PRESPA"

The monograph **"Ilinden in Ljubojno and Prespa" (2013),** published by "Makedonska Iskra" from Skopje and the Macedonian Society "Ljubojno" from Detroit, was printed in 2013, on 320 pages in Macedonian and English, authored by Slavè Katin, and co-authored by Boshko Rajchovski – Pelisterski from the USA. The work is dedicated to Ilinden and the Ilinden emigrant meetings in Ljubojno, as well as to other topics related to Ljubojno and ethnic Prespa. The reviewers of this work on Ljubojno and Prespa are: Prof. Dr. Petre Georgievski, Prof. Dr. Nikola Jankulovski and Dr. Petre Lubarovski.

The monograph "Ilinden in Ljubojno and Prespa" is a witness to the destinies of Ljubojno, Prespa, and Macedonia. The work expresses the strong love for the homeland, especially of those who left their ancestral home, but are connected by family or other ties to that beautiful, fighting, patriotic and significant part of ethnic Macedonia. Which is divided between three countries.

The monograph represents a significant contribution to the journalistic work. It is a mirror and testimony of the beautiful word and the discovery of the fate of the migrant region of Prespa.

Promotions and announcements:

For the first time, the monograph was presented to the audience at the Ilinden Emigrant Meetings in Ljubojno in 2013 by Prof. Dr. Petre Georgievski, Prof. Dr. Nikola Jankulovski and Prof. Dr. Vasil Gramatnikovski, which, among other things, was said to be a significant contribution to the journalistic work of the authors.

On October 13, 2013, the first promotion outside of Macedonia of the work "The Ljuban Ilinden Pilgrimage Meetings" was held at the Macedonian Orthodox Church "St. Mala Bogorodica" in Detroit. In the presence of a large number of Macedonians from Ljubojno, Prespa, Bitola, Tetovo and other parts of ethnic Macedonia, the work was presented to the attendees by the competent hierarch of the American-Canadian-Macedonian Diocese, the relevant hierarch Mr. Methodius.

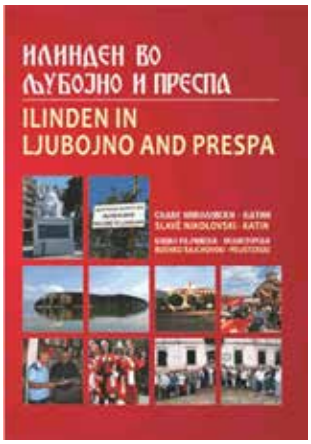

On October 20, 2013, in the Macedonian Orthodox Church "St. Clement of Ohrid" in Toronto, a promotion of the monograph "Ilinden in Ljubojno and Prespa" was also held. This important work was promoted within the framework of the Literary Society "Braka Miladinovci" which is part of the church "St. Clement of Ohrid" in Toronto, whose promoter was the priest of the church, Prof. Ilija Donev.

At the celebration of the 40th anniversary of the "Ljubanski Ilindenski emigrant meetings", in 2014, the monograph "Ilinden in Ljubojno and Prespa" was also promoted, which presents part of the history of ethnic Prespa, one of the beautiful and significant parts of Macedonia. The promoters were Dr. Vasil Gramatnikovski and Dr. Petre Lubarovski, who, in front of the present emigrants from Ljubojno, Prespa and from all over ethnic Macedonia, highlighted the facts about their emigration.

It is significant that sixteen (16) texts about ethnic Prespa were published in the web portal "Prespana", from December 18 to May 19, 2015, (in Macedonian).

In the portal "Macedonian Nation", in 2021, twenty-two (22) sequels to the monograph "Ilinden in Ljubojno and Prespa" were published, and a larger number were also published in "Macedonian Sun". Also, twenty-two (22) sequels to this monograph were published in the portal "Maktel" from Sydney, Australia, as well as twenty-two (22) sequels in "Macedonian Nation" from Skopje. The same (22) sequels were also published in the portal "Macedonian Sun", Skopje

45. „THE BALKANS AND MACEDONIA“ („БАЛКАНОТ И МАКЕДОНИЈА“)

Публикацијата ***„The Balkans and Macedonia“. („Балканот и Македонија“), (2014)*** од покојниот академик Антоније Шкикљев – Дончо од Белград е об ја-вено за прв пат на српски јазик под наслов „Балканот и Македонија“. Потоа истото дело од Антоније Шкокљев – Дончо и Славе Николовски – Катин е преведено на македонски јазик и е објавено од издавачката куќа „Македонска искра“, Скопје, 2019, на 308 страници, во превод на Ристо Стефов од Торонто. Овие публикации се дел од вистината за Балканот и Македонија.

Да нагласам дека книгоиздателството “Македонска искра” е формирано благодарение на демократските процеси што настанаа по осамостојувањето на Република Македонија. Таа е крстена по весникот „Македонска искра“, првиот македонски весник што започна да се печати во Перт, Австралија во 1946 година. Таа за првпат е регистрирано во Окружниот стопански суд во Скопје, на 28.03.1995 година, за потоа да ги следи сите законски измени. Меѓутоа, својата издавачка дејност “Македонска искра” ја започна во текот на 1997 година.

Според Шкокљев светската наука со векови се бави и со енигмата на „грчкото историско чудо“ и не пронашла соодветни објаснувања за настанокот на тој феномен. По ова прашање постојат спротивставени ставови за минатото, бидејќи оној кој го контролира минатото, безобзирно тежи да ја диктира и иднината. Бидејќи во Европа денес не живееме во тоталитарни времиња, ќе се направи обид да се објасни тоа фамозно „хеленско чудо“ врз основа на аргументите од современите науки, пред сè на лингвистиката и археологиајта, со еден епистемиолошки пристап.

Просторно, под поимот Грција, обично, се подразбира територијата од Олимп на север до Тенар и Крит на југ. Додека, пак, етногенезата на античките Грци се базара врз составот на учесниците во Тројанската војна: Данајци, Ахејци и Аргејци кои ги навел Хомер во „Илијада“, хелените ги означуваат иститете како единствен „грчки народ“ или „хеленски народ“ и тука грешат – бидејќи Хелените го колонизирале Пелопонез 80 години после Тројанската војна.

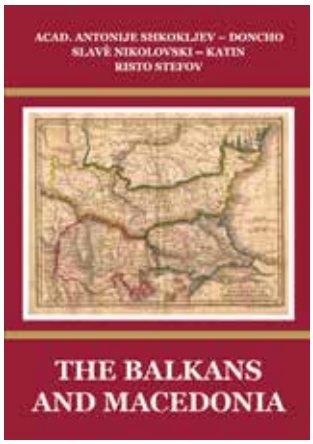

Натамошна енигма претставуваат боговите од Олимп. Херодот истакнува дека поетите Хомер и Хесиод се првите кои кај Хелените ги создале приказните за настанокот на боговите и на светот, им дале имиња и ги објасниле божествените почести и вештини и ги одредиле областите во кои тие владеат. Приказните биле подарок на Музите од Пиреја во Македонија, „елоквентните ќерки“ на Мнемосина (Меморија). Покрај верата, енигма претставува и јазикот на античките Грци, како и потеклото на азбуката и на митот.

Инаку, академик д-р Антоније Шкокљев-Дончо, пензиониран генерал, е роден во селото Д'мбени, Костурско во Егејска Македонија сега Грција. д-р Шкокљев го добил своето образование во Костур, Софија и Белград. Во Втората светска војна учествувал во ослободувањето на Македонија и Југославија.

Д-р Шкокљев дипломирал на Медицинскиот факултет во Белград со висок просек во областа на максилофацијалната и оралната хирургија, а работел во Белград и во други медицински центри во Европа. Тој беше доктор по медицински науки и (експерт) член на Светската здравствена организација.

Академик проф. д-р Антоније Шкокљев-Дончо како голема светска личност живееше долг но скромен живот, а на 94 -годишна возраст почина на 01 мај 2018 година во Белград, каде се наоѓа неговиот вечен дом. Меѓутоа, неговото име и дело ќе останат незаборавни во етничка Македонија и во Србија.

45. "THE BALKANS AND MACEDONIA"

The publication "The Balkans and Macedonia". (2014) by the late academician Antonije Škikljev – Dončo from Belgrade was published for the first time in Serbian under the title "The Balkans and Macedonia". Then the same work by Antonije Škikljev – Dončo and Slavè Nikolovski – Katin was translated into Macedonian and published by the publishing house "Makedonska Iskra", Skopje, 2019, on 308 pages, translated by Risto Stefov from Toronto. These publications are part of the truth about the Balkans and Macedonia.

Let me emphasize that the book publishing house "Makedonska Iskra" was formed thanks to the democratic processes that occurred after the independence of the Republic of Macedonia. It is named after the newspaper "Makedonska Iskra", the first Macedonian newspaper that began to be printed in Perth, Australia in 1946. It was first registered in the District Commercial Court in Skopje on 28.03.1995, and then followed all legal changes. However, its publishing activity "Macedonian Spark" began in 1997.

According to Shkokljev, world science has been dealing with the enigma of the "Greek historical miracle" for centuries and has not found adequate explanations for the origin of that phenomenon. On this issue, there are opposing views on the past, because the one who controls the past, ruthlessly strives to dictate the future. Since in Europe today we do not live in totalitarian times, an attempt will be made to explain that famous "Hellenic miracle" based on arguments from modern sciences, primarily linguistics and archaeology, with an epistemological approach.

Spatially, the term Greece usually refers to the territory from Olympus in the north to Tenara and Crete in the south. While, on the other hand, the ethnogenesis of the ancient Greeks is based on the composition of the participants in the Trojan War: Danaans, Achaeans and Argives mentioned by Homer in the "Iliad", the Hellenists designate them as a single "Greek people" or "Hellenic people" and here they are wrong - because the Hellenes colonized the Peloponnese 80 years after the Trojan War.

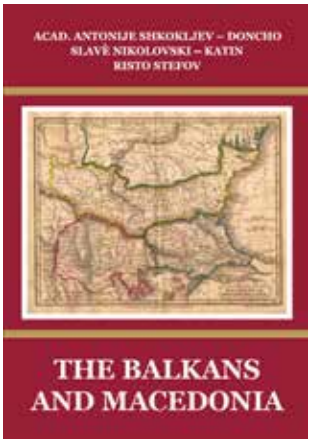

A further enigma is the gods of Olympus. Herodotus points out that the poets Homer and Hesiod were the first to create stories among the Hellenes about the origin of the gods and the world, gave them names and explained the divine honors and skills and determined the areas in which they ruled. The stories were a gift from the Muses of Piraeus in Macedonia, the "eloquent daughters" of Mnemosyne (Memory). In addition to faith, the language of the ancient Greeks is also an enigma, as well as the origin of the alphabet and myth.

Otherwise, Academician Dr. Antonije Škokljev-Dončo, retired general, was born in the village of D'mbeni, Kostur in Aegean Macedonia now Greece. Dr. Škokljev received his education in Kostur, Sofia and Belgrade. In World War II, he participated in the liberation of Macedonia and Yugoslavia.

Dr. Škokljev graduated from the Faculty of Medicine in Belgrade with a high average in the field of maxillofacial and oral surgery, and worked in Belgrade and other medical centers in Europe. He was a doctor of medical sciences and an (expert) member of the World Health Organization.

Academician Prof. Dr. Antonije Škokljev-Dončo, as a great world figure, lived a long but modest life, and at the age of 94, he died on May 1, 2018 in Belgrade, where his eternal home is located. However, his name and work will remain unforgettable in ethnic Macedonia and in Serbia.

46. „ЃОРЃИЈА-ЏОРЏ АТАНАСОСКИ II ИЗДАНИЕ“

Моногрaфија за „Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски II издание“ (2015), е издание на книгоиздателството „Македонска искра“, Македонско сонце и ТВ Сонце, Скопје, 2015, на 496, страници. Таа е 46 дело кое го подготвив на македонски и англиски јазик.

Второто издание се појави по формирањето на фондацијата „Ѓорѓија – Џорџ Атанасоски“, а е дело на Книгоиздателството „Македонска искра“, заедно со гласилото „Македонско сонце“ и ТВ „Сонце“. Тие заеднички ја издадоја монографијата посветена на неговиот живот и дело, чиј авторот е Славе Николовски – Катин. Рецензенти на оваа монографија се митрополитот Кирил, Марјан Ристевски, градоначалник на Прилеп и проф. д-р Вера Стојчевска–Антиќ.

Џорџ Атанасоски е еден од најуспешните македонски иселеници во САД и во светот, за што е добитник на бројни награди, меѓу кои и на највисокото американско општествено признание “Елис ајленд”, што го добиле високи личности од политиката, филмот, спортот и културата.

Оваа значајна и по многу нешта единствена двојазична монографија од овој вид, претставува осврт за ликот и делото на Џорџ Атанасоски. Со тоа авторот Славе Катин успеа да го овековечи овој познат и признат Македонец, преку кој се проектира најновата фаза на македонската иселеничка историја.

Господинот Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски е роден на 18 февруари 1952 година во селото Марул, Прилепско, од татко Алексо и мајка Спасија. Во 2012 година го прослави своето шеесетто лето Господово на наговиот бурен живот, за кој со право се вели дека тој е еден од најуспешните македонски бизнисмени во светот. Тој во брак има четири сина кои успешно одат по неговите стапки.

Промоции и објави:

Второто издание е дополнето со повеќе материјали, меѓу кои за донаторството на Фудбалскиот клуб „Победа“ од Прикеп, а особено со промоциите на монографијата. Така, на 04 ноември 2012 година во организација на МПЦ „Света Мала Богородица“ од Детроит и Организацијата „Обединети македонски Американци“, се одржа една од најзначајните и најпосетените промоции во САД. Промотори на монографијата беа Методија А. Колоски, м-р Мајкл Симов и Џејсон Мико, почесен конзул на Република Македонија во САД.

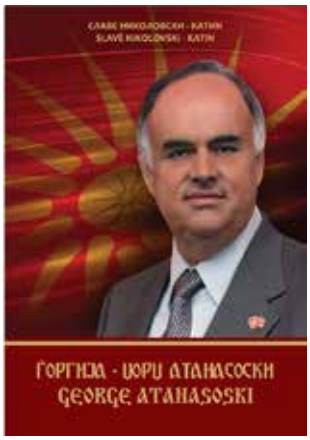

На прославата на 40-те години на „Љубанските илинденски иселенички средби“ во 2014 година, беше промовирана и монографијата *„Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски-Второ издание“*, а промотор беше проф .д-р Вера Стојчевска-Антиќ и авторот Славе Катин, а беше изведен и илинденски рецитал.

Исто така на 22.08.2018,година *на* Книжевната средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека Григор Прличев, во Охрид. На средбата , Свето Стефановски претстави дел од содржината на “ Ѓорѓија - Џорџ Атанасоски “

Во порталот „Македонска нација“ во текот на 2018 година се објавени деветнаесет (19) продолженија од монографијата *„Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски“*. Бројни текстови од продолженијата се преземени и во „Македонско сонце’.

Исто така во порталот „Македонска нација“ во текот на 2023 година се објавени триесет (30) продолженија од монографијата. Истите текстови се преземени и во „Македонско сонце’ и во порталот на Матицата на иселениците од Македонија.

Во порталот „Мактел“ од Сиднеј, Австралија во 2023 и 2024 година се објавени четириесет (40) продолженија од монографијата *„Ѓорѓија – Џорџ Атанасоски“*,а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“.

46. "GEORGE-GEORGE ATANASOSKI II EDITION"

the Monograph for "**George-George Atanasoski II Edition**" **(2015)),** is a publication of the "Makedonska Iskra" publishing house, Makedonsko Sonce and TV Sonce, Skopje, 2015, on 496 pages, is the 46th work that I prepared in Macedonian and English.

The second edition appeared after the establishment of the "George – George Atanasoski" foundation, and is the work of the "Makedonska Iskra" publishing house, together with the "Makedonsko Sonce" newspaper and TV "Sonce". They jointly published the monograph dedicated to his life and work, whose author is Slavè Nikolovski – Katin. Reviewers of this monograph are Metropolitan Kiril, Marjan Ristev-ski, Mayor of Prilep and Prof. Dr. Vera Stojchevska–Antić.

George Atanasoski is one of the most successful Macedonian emigrants in the United States and in the world, for which he has received numerous awards, including the highest American social recognition "Ellis Island", which was received by high-ranking figures from politics, film, music video and culture.

This significant and in many ways unique bilingual monograph of this kind is a review of the character and work of George Atanasoski. In this way, the author Slavè Katin managed to immortalize this famous and recognized Macedonian, through whom the latest phase of Macedonian emigrant history is projected.

Mr. Gjorgjija-George Atanasoski was born on February 18, 1952 in the village of Marul, Prilep region, to father Alekso and mother Spasija. In 2012, he celebrated his sixtieth birthday of his turbulent life, for which it is rightly said that he is one of the most successful Macedonian businessmen in the world. He is married and has four sons who are successfully following in his footsteps.

Promotions and announcements:

The second edition has been supplemented with more materials, including the donation of the Football Club "Pobeda" from Prikep, and especially with the promotions of the monograph. Thus, on November 4, 2012, organized by the MOC "St. Mary" from Detroit and the Organization "United Macedonian Americans", one of the most significant and most visited promotions in the USA was held. The promoters of the monograph were Metodija A. Koloski, M.A. Michael Simov and Jason Miko, Honorary Consul of the Republic of Macedonia in the USA.

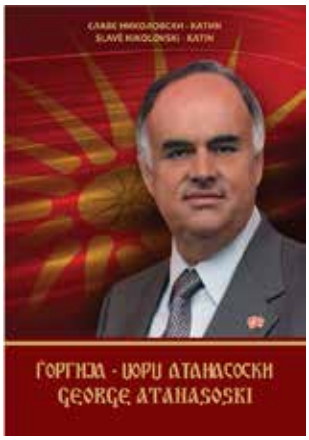

At the celebration of the 40th anniversary of the "Ljubanski Ilinden Emigrant Meetings" in 2014, the monograph "Gorgija-George Atanasoski - Second Edition" was promoted, and the promoter was Prof. Dr. Vera Stojčevska-Antić and the author Slavè Katin, and an Ilinden recital was performed.

Also on 22.08.2018, at the Literary Meeting in the "Prličevata Odaja" of the Grigor Prličev National University Library, in Ohrid. At the meeting, Sveto Stefanovski presented part of the content of "Gorgija - George Atanasoski"

In the course of 2018, nineteen (19) sequels of the monograph "Gorgija-George Atanasoski" were published on the "Macedonian Nation" portal. Numerous texts from the sequels were also taken over in "Macedonian Sun".

Also, thirty (30) sequels to the monograph were published in the "Macedonian Nation" portal during 2023. The same texts were also taken from "Macedonian Sun" and the portal of the Macedonian Emigrants' Association.

In the "Maktel" portal from Sydney, Australia, forty (40) sequels to the monograph "Gorge - George Atanasoski" were published in 2023 and 2024, and a larger number were also published in "Macedonian Sun".

47. „СВЕТОТ НА ДЛАНКА“

Публикацијата ***„Светот на дланка - Прво и Второ издание” (2014),*** чиј издавач е „Македонска искра“, отпечатена на 424 страниви на македонски јазик. Рецензенти се: Проф. д-р.Вера Стојчевска-Антиќ и Ставре Џиков

Во книгата се објавени 40 репортажи од доживувањата и посетите на 40 земји во светот, и тоа со 50 двонасочни, или 100 еднонасочни патувања преку Атлантскиот Океан, почнувајќи од првиот лет во САД во 1965 година и во Канада во 1966 година, па се' до денес, потоа трите патувања до Австралија, посетите на: Индија, Емиратите, Средна и Јужна Америка, Европската унија и голем број земји на Блискиот Исток и Африка. Таа е продолжение на книгата „Моите патувања по светот”,отпечатена во 2001 година.

Во поголемиот број земји во светот што ги посетив живее и македонско население од сите делови и краишта на етничка Македонија. Затоа, одењето по светот како новинар; потпретседател на Комисијата за односи со верските заедници на Република Македонија; како член на државни, црковни, новинарски и други делегации беше значајно и интересно.

Промоции и објави:

Инаку, на 19 Октомври 2014 година во македонската православна црква „Св. Климент Охридски” во Торонто беше промовирана публикацијата „Светот на дланка“ објавена од издавачките куќи „Тримакс” и „Македонска искра” од Скопје. Во присуство на голем број иселеници за делото зборуваа проф. Филип Ангеловски, диригент на Црковниот хор на црквата „Свети Климент Охридски“ и Соња Лозановска, главен и одговорен уредник на весникот „Македонија” од Торонто.

За оваа книга, која првпат се промовира на северноамериканскиот континент, промоторот Ангелковски рече дека е репортерско видување, патувачки летопис, документ на хроничарски пристап и фактографска меморија.

На 22.08.2018 година беше промовирана Книжевната средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека „Григор Прличев“, во Охрид. На средбата д-р Томе Груевски претстави дел од содржината на делото *„Светот на дланка“.* Исто така, Во ресенскиот Сарај беше промовирана оваа книгата, чиј промоторот беше професор Вера Стојчевска Антиќ.

Во порталот „Македонска нација“ за книгата *„Светот на дланка“* се објавени педесет и две (52) репортажи за: Албанија, Бугарија, Грција, Србија, Македонија, Израел, Индија, Турција. Тие се објавени од 11 јули 2014 до 11 март 2015.

Во врска со промовирањето на ова дело треба да се забележи дека од книгата *„Светот на дланка“* се објавени шеснаесет (16) репортажи во веб-порталот на Матица на иселениците од Македонија во текот на 2015, (на македонски јазик).

Од книгата „Светот на дланка“ се објавени дваесет и шест (26) репортажи за; Бразил, Русија, Аргентина, Украина, Куба, Романија и Шпанија,. во порталот „Македонска нација“ од 28 септември 2016 до од 19 април 2017, (на македонски). Истите продолженија се објавени во „Македонско сонце“, Скопје

Исто така, од книгата *„Светот на дланка“* се објавени петнаесет (15) репортажи за: Канада и САД, во порталот „Македонска нација“, од 23 декември 2014 до 22 април 2015, (на македонски)

Во порталот „Македонска нација“, во период во 2018 година се објавени триесет (30) продолженија во врска со активностите на полето на мојата публицистика. Исто така во овој портал, во 2018 година се објавени петнаесет (15) репортажи за Канада, САД и Мексико.

47. "THE WORLD IN THE PALM"

The publication **"The World in the Palm"** first and second edition (2014), published by "Makedonska Iskra", printed on 424 pages in Macedonian. Reviewers are: Prof. Dr. Vera Stojčevska-Antić and Stavre Džikov

The book contains 40 reports from experiences and visits to 40 countries around the world, with 50 two-way or 100 one-way trips across the Atlantic Ocean, starting with the first flight to the USA in 1965 and to Canada in 1966, up until today, then three trips to Australia, visits to: India, the Emirates, Central and South America, the European Union and a large number of countries in the Middle East and Africa. It is a continuation of the book "My Travels Around the World", printed in 2001.

In most of the countries in the world that I have visited, Macedonians from all parts and regions of ethnic Macedonia also live. Therefore, traveling the world as a journalist; Vice President of the Commission for Relations with Religious Communities of the Republic of Macedonia; as a member of state, church, journalistic and other delegations was significant and interesting.

Promotions and announcements:

Incidentally, on October 19, 2014, the publication "The World in the Palm of Your Hand" published by the publishing houses "Trimax" and "Makedonska Iskra" from Skopje was promoted in the Macedonian Orthodox Church "St. Kliment Ohridski" in Toronto. In the presence of a large number of emigrants, Prof. Filip Angelovski, conductor of the Church Choir of the Church "St. Kliment Ohridski" and Sonja Lozanovska, editor-in-chief of the newspaper "Macedonia" from Toronto, spoke about the work.

About this book, which is being promoted for the first time on the North American continent, the promoter Angelkovski said that it is a reporter's vision, a travel chronicle, a document of a chronicler's approach and a factual memory.

On 22.08.2018, it was promoted at a Literary Meeting in the "Prlichev Room" of the Grigor Prlichev Library in Ohrid. At the meeting, Dr. Tome Gruevski presented part of the content of the work "The World in the Palm of Your Hand". Also, in the Resen Saraj, this book was promoted, whose promoter was Professor Vera Stojchevska Antic.

In the portal "Macedonian Nation" for the Book "The World in the Palm of Your Hand": fifty-two (52) reportages have been published for: Albania, Bulgaria, Greece, Serbia, Macedonia, Israel, India, Turkey. They were published from July 11, 2014 to March 11, 2015.

In connection with the promotion of this work, it should be noted that sixteen (16) reports from the book "The World in the Palm of Your Hand" were published on the web portal of the Macedonian Emigrants' Association during 2015, (in Macedonian language).

Twenty-six (26) reports from the book "The World in the Palm of Your Hand" were published on; Brazil, Russia, Argentina, Ukraine, Cuba, Romania and Spain,. in the portal "Macedonian Nation" from September 28, 2016 to April 19, 2017, (in Macedonian). The same continuations were published in "Macedonian Sun", Skopje

Also, from the book "The World in the Palm of Your Hand" fifteen (15) reportages were published for: Canada and the USA, in the portal "Macedonian Nation", from December 23, 2014 to April 22, 2015, (in Macedonian)

In the portal "Macedonian Nation", in the period from 2018 thirty (30) continuations were published regarding the activities in the field of my journalism. Also in this portal, in 2018 fifteen (15) reportages were published for Canada, the USA and Mexico.

48. „ЕСМА РЕЏЕПОВА-ТЕОДОСИЕВСКА“

Моногравскоото дело под наслов ***“Esma Реџејова-Теодосиевскса“(2015),*** „Македонска искра“ и „Кралицата Есма и Стево Теодосиевски“, на 412 страници, на македонски, англиски и ромски јазик, како дело на авторот Славе Катин, е посветено на музичката и добротворна (хуманитарна) херојка, Есма Реџепова -Теодосиевска, најмаркантното име на ромската, македонската, балканската, но, и светската фолк ризница. Рецензенти се: проф. д-р Васил Тупурковски и проф. д-р Јордан Плевнеш.

Тоа е дело за Есма Реџепова –Теодосиевска која беше најмаркантното музичко име на ромската, маке-донската, балканската и светската музичка фолк-сцена. Но, таа беше и жената која животот го посвети на хуманоста, човекољубието и добрината. Таа беше жената со божествен глас, почнувајќи од нејзиното прво музичко откривање на 11 март 1957 година, до нејзината смрт.

Есма Реџепова-Теодосиевска повеќе од половина век беше истакнат естраден уметник. Јубилеј во кој беше овенчана со слава и јубилеј кој ретко се доживува. Таа беше неуморна, активна остана на музичката естрада. Маестралната изведба и’ ја донесе титулата - Кралица на песната, а поради својата оригиналност и музичка виртуозност Есма беше нарекувана Кралица на ромската музика во светски рамки.

Исто така, Есма Реџепова-Теодосиевска беше првата жена која во 2013 година, ја доби престижната титула „Национален уметник на Република Македонија“. Таа беше трет добитник на ова највисоко државно признание, меѓу четворицата, Симон Трпчески, Милчо Манчевски и Борис Трајанов.

Инаку, Есма на единаесет годишна возраст учествувала во популарната емисија на Радио Скопје „Микрофонот е ваш” и ја освоила првата награда. На тој настап ја забележал нејзиниот иден маж Стево Теодосиевски, кој во тоа време работел како корепетитор на програмата на Радио Скопје.

По завршувањето на основното образование, Есма започнала да работи со оркестарот „Теодосиевски”. Од 1960 до 1989 година Есма и Стево живееле во Белград. Инаку, тие имаат одржано повеќе од 2.000 хуманитарни концерти, а, исто така, имаат спроведено хуманитарни активности и донации. Имаат снимено повеќе од 100 сингл-плочи, 20 лонгплеј плочи, 32 аудиокасети, 15 компакт дискови, шест видеокасети.

Промоции и објави:

Првата промоција на монографијата “Есма’ се одржа во Мусејот на македонската бпрба за сувереност и независност“ во Скопје на 19.05.2016 година, на која инспиративно зборуваа д-р Васил Тупурковски и д-р Јордан Плевнеш. Промоцијата беше одржана пред голем број видни личности и симпстизери на Есма, затоа авторот Катин им се обрати на присутните странски гости на англиски јазик.

Инаку, во порталот „Македонска нација“ од 11 декември 2018 година до 19 јуни 2019 година се објавени дваесет и осум (28) продолженија од Монографијата „*Есма*“. Дваесет и четирин (24) продолженија се објавени во „Македонско сонце, а се објавени поединечно во поголем број други портали.

Во порталот „Македонска нација“ во текот на 2023 година се објавени триесет и две (32) продолженија од монографијата „Есма“. Сите продолженија се преземени и во „Македонско сонце’, во Матицата на иселениците од Македонија и други портали.

Исто рака, во порталот „Мактел“ од Сиднеј, Австралија во 2025 година се објавени триесеттина продолженија од Монографијата „Есма“, а дваесет и четирин (24) се објавени во „Македонско Сонце, а се објавени поединечно во поголем број портали во Македонија.

48. "ESMA REDZEPOVA-TEODOSIEVSKA"

The monograph entitled **"Esma Redzepova-Teodosievska" (2015**), "Macedonian Spark" and "Queen Esma and Stevo Teodosievski", on 412 pages, in Macedonian, English and Romani, as a work by the author Slavè Katin, is dedicated to the musical and charitable (humanitarian) heroine, Esma Redzepova-Teodosievska, the most striking name of the Romani, Macedonian, Balkan, but also world folk treasury. Reviewers are: Prof. Dr. Vasil Tupurkovski and Prof. Dr. Jordan Plevnes.

It is a work about Esma Redzepova-Teodosievska who was the most striking musical name of the Romani, Macedonian, Balkan and world music folk scene. But she was also the woman who dedicated her life to humanity, philanthropy and kindness. She was the woman with a divine voice, starting from her first musical discovery on March 11, 1957, until her death.

Esma Redzepova-Teodosievska was a prominent pop artist for more than half a century. An anniversary in which she was crowned with fame and an anniversary that is rarely experienced. She was tireless, she remained active on the music scene. Her masterful performance earned her the title - Queen of Song, and due to her originality and musical virtuosity, Esma was called the Queen of Roma music worldwide.

Also, Esma Redzepova-Teodosievska was the first woman who, in 2013, received the prestigious title "National Artist of the Republic of Macedonia". She was the third recipient of this highest state recognition, among the four, Simon Trpceski, Milcho Manchevski and Boris Trajanov.

Otherwise, "Esma at the age of eleven participated in the popular show on Radio Skopje "The Microphone is Yours" and won the first prize. At that performance, she was noticed by her future husband Stevo Teodosievski, who at that time worked as an accompanist on the Radio Skopje program.

After completing her primary education, Esma began working with the "Teodosievski" orchestra. From 1960 to 1989, Esma and Stevo lived in Belgrade. Otherwise, they have held more than 2,000 charity concerts, and have also carried out humanitarian activities and donations. They have recorded more than 100 singles, 20 LPs, 32 audio cassettes, 15 compact discs, and six video cassettes.

Promotions and Publications:

The first promotion of the monograph "Esma" was held at the Museum of the Macedonian Struggle for Sovereignty and Independence in Skopje on 19.05.2016, at which Dr. Vasil Tupurkovski and Dr. Jordan Plevnesh gave inspiring speeches. The promotion was held in front of a large number of prominent figures and supporters of Esma, therefore the author Katin addressed the foreign guests present in English.

Otherwise, twenty-eight (28) sequels to the Monograph "Esma" were published on the portal "Macedonian Nation" from December 11, 2018 to June 19, 2019. Twenty-four (24) sequels were published in "Macedonian Sun", and were published individually in a large number of other portals.

In the portal "Macedonian Nation" during 2023, thirty-two (32) sequels to the monograph "Esma" were published. All sequels were also taken over by "Macedonian Sun", the Matica na iselenici do Macedonia and other portals.

Similarly, in the portal "Maktel" from Sydney, Australia, in 2025, thirty sequels to the Monograph "Esma" were published, and twenty-four (24) were published in "Macedonian Sun", and were published individually in a larger number of portals in Macedonia.

49. „АТАНАС БЛИЗНАКОВ II ИЗДАНИЕ“

Монографијата ***„Атанас Близнаков - Второ издание“ (2017),*** во издание на Ректоратот на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ на 329 страници, на македонски и англиски јазик е слика за животот и делото на најголемиот донатор од македонското иселеништво на македонските студенти. Делото, исто така се однесува на Македонците во САД. Рецензенти на монографија се:проф.д-р Никола Јанкуловски и проф. м-р Гордана Јосифова-Неделковска.

Атанас Близнаков е роден на 15 декември 1901 година во селото Д'мбени, Костурско, Егејскиот дел на Македонија. Израснал во селото во кое се родени познатите македонски револуционери: Лазар Поп Трајков, Лазо Москов, Лазо Трповски, Ташко Караџа, академик Антоније Шкокљев-Дончо и други. Уште немал наполнето ни две години, кога мајка му Доча го криела по планините пред налетот на разулавениот аскер. За тоа време, неговиот татко Иван, кој со другите жители на селото се приклучил на револуционерните чети, со пушка во рака се борел за ослободување на Македеонија и создавње на самостојна држава на македонскиот народ.

Атанас и Славка Близнакови копнееле да ја посетат слободната македонска држата и таа своја желба првпат ја реализирале во јуни 1958 година. Неопислива била радоста на овој наш иселеник, како и на неговата сопруга Славка од сето она што го гледале на секој чекор во Скопје, Охрид и во цела Македонија.

Желбата на Атанас Близнаков била да го види остварен својот сон за слободна Македонија. По доаѓањето во јуни 1958 година, кога заедно со сопругата Славка, првпат дојде да го види слободен дел од Татковината, за да им се исполни нивната желба и потоа, во 1968 година, по пензионирањето, повторно дојдоја во Македонија, а во 1976 година засекогаш се вратија во Скопјеи и ја формира фондацијата „Атанас Близнаков“.

Промоции и објави:

Промоции на делото „Атанас Близнаков“ се одржа на 3-ти мај 2017 година, во салата на Македонската православна црква “Свети Кирил и Методиј” во Чикаго, а на 5-ти мај 2017 година во Македонската православна црква “Света Богородица” во Детроит,. За двете промоции за монографијата зборуваше ректорот на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ од Скопје, проф. д-р Никола Јанкуловски, а ги поздравија и проректорот проф. Билјана Ангелова и авторот Славе Катин.

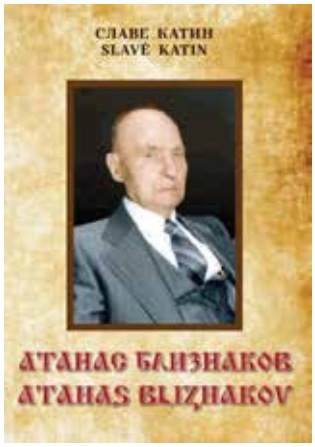

На 12 март 2018 година, јубилејното издание на монографијата за македонскиот националeн деец, иселеник и повратник од САД, Атанас Близнаков, чиј автор е авторот на овој текст, публицистот Славе Катин, беше претставено на собир во организација на Македонската православна црква „Св. Димитрија“ од Флорида. Промоцијата се одржа по повод 40-годишнината од формирањето на фондацијата „Атанас Близнаков“ на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ од Скопје, преку која околу 350 студенти завршиле универзитетско образование.

На 22.август 2018, година беше одржана Книжевна средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека „Григор Прличев“, во Охрид. Средбата беше посветена на творештвото на новинарот, публицист, истражувач и преведувач на иселеништвото Славе Николовски - Катин. Притоа, на средбата беше главно посветена на ова дело.

Во врска со промовирањето на ова дело треба да се забележи дела во порталот „Македонска нација“, во 2020 година се објавени дваесет и седум (27) продолженија од монографијата *„Атанас Близнаков“,*а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“.

Исто така, во порталот „Мактел' од Сиднеј, се објавени четириесе и едно (41) продолжение од монографијата „Атанас Близнаков – прво и второ издание“.Истите 41 продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“, Скопје.

49. "ATANAS BLIZNAKOV II EDITION"

The monograph **"Atanas Bliznakov - Second Edition" (2017),** published by the Rectorate of the University of "Saints Cyril and Methodius" on 329 pages, in Macedonian and English, is a picture of the life and work of the largest donor from the Macedonian diaspora to Macedonian students. The work also refers to Macedonians in the USA. Reviewers of the monograph are: Prof. Dr. Nikola Jankulovski and Prof. M.A. Gordana Josifova-Nedelkovska.

Atanas Bliznakov was born on December 15, 1901 in the village of D'mbeni, Kostur, Aegean part of Macedonia. He grew up in the village where the famous Macedonian revolutionaries were born: Lazar Pop Trajkov, Lazo Moskov, Lazo Trpovski, Taško Karadža, academician Antonije Shkokljev-Dončo and others. He was not yet two years old when his mother Docha hid him in the mountains from the onslaught of the deranged army. Atanas and Slavka Bliznakov longed to visit the free Macedonian state and they first realized that wish in June 1958. The joy of this emigrant of ours, as well as of his wife Slavka, from everything they saw at every step in Skopje, Ohrid and throughout Macedonia was indescribable.

Atanas Bliznakov's wish was to see his dream of a free Macedonia come true. After arriving in June 1958, when together with his wife Slavka, he first came to see the free part of the Fatherland, so that their wish would be fulfilled, and then, in 1968, after retirement, they came to Macedonia again, and in 1976 they returned to Skopje forever and established the "Atanas Bliznakov" Foundation.

Promotions and announcements:

Promotions of the work "Atanas Bliznakov" were held on May 3, 2017, in the hall of the Macedonian Orthodox Church "St. Cyril and Methodius" in Chicago, and on May 5, 2017 in the Macedonian Orthodox Church "St. Mary" in Detroit. The rector of the University "St. Cyril and Methodius" from Skopje, Prof. Dr. Nikola Jankulovski, spoke about both promotions of the monograph, and the vice-rector Prof. Biljana Angelova and the author Slavè Katin also greeted them.

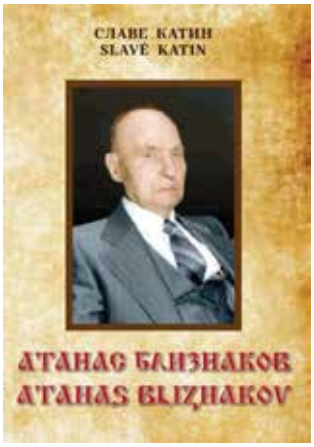

On March 12, 2018, the anniversary edition of the monograph about the Macedonian national figure, emigrant and returnee from the USA, Atanas Bliznakov, whose author is the author of this text, the publicist Slavè Katin, was presented at a gathering organized by the Macedonian Orthodox Church "St. Demetrius" from Florida. The promotion was held on the occasion of the 40th anniversary of the establishment of the "Atanas Bliznakov" Foundation at the University "Saints Cyril and Methodius" from Skopje, through which about 350 students have completed university education.

On August 22, 2018, a Literary Meeting was held in the "Prlichev Room" of the National Library "Grigor Prlichev" in Ohrid. The meeting was dedicated to the work of the journalist, publicist, researcher and translator of the emigration Slavè Nikolovski - Katin. Moreover, the meeting was mainly dedicated to this work.

In connection with the promotion of this work, it should be noted that in the portal "Macedonian Nation", twenty-seven (27) sequels to the monograph "Atanas Bliznakov" were published in 2020, and a larger number were also published in "Macedonian Sun".

Also, in the portal "Maktel" from Sydney, forty-one (41) sequels to the monograph "Atanas Bliznakov - first and second editions" were published. The same 41 sequels were also published in the portal "Macedonian Sun", Skopje.

50. „ИЗРАЕЛ И МАКЕДОНИЈА“

Монографијата „***Израел и Македонија*“ (2018**)“ е дело отпрчатено од “Македонска искра“, на 394 страници на англиски, македонски и хебрејски јази. Авторот Славе Катин го претставува патувањето во државата Израел кое беше дел од посетите на педесетина различни земји во светот. Но, тоа беше највозбудливото патување, исполнето со многу искушенија, сознанија и предизвици да се запознае „Светата земја“, нејзините библиски места, градови, култури, религии, обичаи и многу карактеристики на нејзиниот денешем современ свет.

Рецензенти на делото се: д-р Петко Златески, професор на Теолошкиот факултет „Свети Климент Охридски“ во Скопје и Горан Садикарио, директор на Еврејскиот центар на холокаустот во Скопје

Израел за Евреите е ветената земја од Господа на Аврама и на неговите следбеници. Според библиските преданија од Стариот завет, првите доселувања на Евреите во ветената земја - Канаан започнале околу 2.000 години пред новата ера.

Црквата на Светиот гроб, каде што Исус Христос бил погребан и воскреснал, е најсветото место за христијаните од сите меридијани, па не случајно се вели и дека е место на верата, надежта и љубовта на луѓето кои доаѓаат секој со својата вистина и исчекувања, поклонение и молитва, радост и тага.

Ерусалим, пак, е град на вечните убавини и на светите места. Низ милениуми населението на Ерусалим, но и тие што доаѓале и доаѓаат да му се поклонат, го воспевале и го воспеваат како град на вечноста, како центар на светот, како главен град, како град со голема политичка моќ...Охрид, пак, кој поради големиот број на цркви и манастири, градот е познат како балкански и европски Ерусалим. Охрид е познат и како „град на светлината“, што претставува буквален превод на неговото старо име, Лихнид

Промоции и објави:

На 22-ри октомври 2017 година, во салата на Катедралната македонска православна црква „Свети Климент Охридски“ во Торонто, се одржа промоција на монографското дело „*Израел и Македонија*“ од Славе Катин.

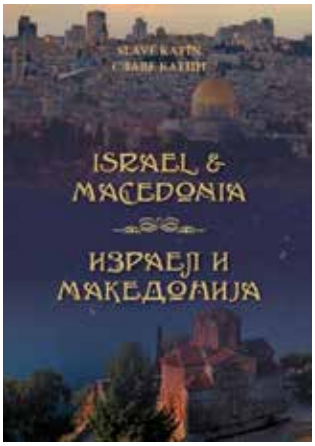

Овој културен настан го отвори и за делото зборуваше потпретседателот на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“, Драгица Димовска, која е и уредник и водител на Македонскиот радио час „Обединета Македонија“, потоа зборуваа Соња Лозановска, естраден уметник и главен уредник на весникот „Македонија“ и Тодор (Тони) Марковски, претседател на „Канадско-македонското историско друштво“ од Торонто.

На 22.08.2018, година се оддржа Книжевна средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека Григор Прличев, во Охрид. На средбата д-р Томе Груевски претстави дел од содржината на делото „*Израел и Македонија*“

Во врска со печатењето на продолженија на ова дело треба да се забележи дека во порталот „Македонска нација“ од 31 јули 2019 до април 2020 година се објавени триесет и пет (35) продолженија од делото „*Израел и Македонија*“ и поголем број се објавени во „Македонско сонце“ од Скиоје и , „Македонски збор“ од Детроит.

Во порталот „Мактел“ од Сиднеј, Австралија, се отпечатени триесет и осум (38) продолжрнија од делото „*Израел и Македонија*“. Голем број од горенаведените продолженија се објавени во „Македонско сонце“.

Исто така, во порталот „Македонска нација“, во 2022 година се објавени четириесет (40) продолженија од монографијата „*Израел и Македонија*“, а поголем број продолженија се објавени и во „Македонско сонце“ и Матицата.

Исто така, во порталот „Мактел’ од Сиднеј, Австралија во 2023 година се објавени триесет и девет (39) продолженија од монографијата „Израел и Македонија“. Истите (39) продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“.

50. "ISRAEL AND MACEDONIA"

The monograph **"Israel and Macedonia" (2018)"** is a work published by "Macedonian Spark", on 394 pages in English, Macedonian and Hebrew. The author Slavè Katin presents the journey to the state of Israel which was part of visits to fifty different countries in the world. But it was the most exciting journey, filled with many temptations, insights and challenges to get to know the "Holy Land", its biblical places, cities, cultures, religions, customs and many characteristics of its modern world.

Reviewers of the work are: Dr. Petko Zlateski, professor at the Faculty of Theology "St. Kliment Ohridski" in Skopje and Goran Sadikario, director of the Jewish Holocaust Center in Skopje

Israel for the Jews is the promised land from the Lord to Abraham and his followers. According to biblical traditions from the Old Testament, the first settlements of the Jews in the promised land - Canaan began about 2,000 years before the new era.

The Church of the Holy Sepulchre, where Jesus Christ was buried and resurrected, is the holiest place for Christians from all meridians, so it is not by chance that it is also said to be a place of faith, hope and love of people who come each with their own truth and expectations, worship and prayer, joy and sorrow.

Jerusalem, on the other hand, is a city of eternal beauty and holy places. For millennia, the population of Jerusalem, but also those who came and come to worship it, have praised and continue to praise it as the city of eternity, as the center of the world, as the capital, as a city with great political power... Ohrid, on the other hand, which, due to the large number of churches and monasteries, the city is known as the Balkan and European Jerusalem.

Promotions and announcements:

On October 22, 2017, in the hall of the Macedonian Orthodox Cathedral Church "St. Kliment Ohridski" in Toronto, a promotion of the monographic work "Israel and Macedonia" by Slavè Katin was held.

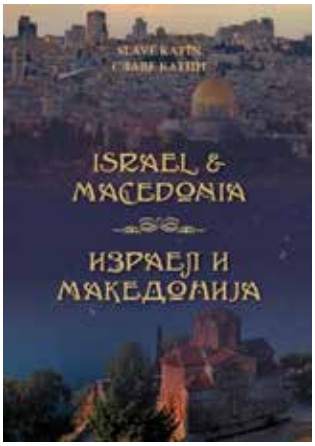

This cultural event was opened and the work was spoken about by the vice-president of the Literary Society "Braka Miladinovci", Dragica Dimovska, who is also the editor and host of the Macedonian Radio Hour "United Macedonia", followed by Sonja Lozanovska, a variety artist and editor-in-chief of the newspaper "Makedonija" and Todor (Toni) Markovski, president of the "Canadian-Macedonian Historical Society" from Toronto.

On 22.08.2018, a Literary Meeting was held in the "Prlice Room" of the Grigor Prlicev National University Library in Ohrid. At the meeting, Dr. Tome Gruevski presented part of the content of the work "Israel and Macedonia"

Regarding the printing of sequels to this work, it should be noted that thirty-five (35) sequels to the work "Israel and Macedonia" were published on the portal "Macedonian Nation" from July 31, 2019 to April 2020, and a larger number were published in "Macedonian Sun" from Skioje and, "Macedonian Word" from Detroit.

Thirty-eight (38) sequels to the work "Israel and Macedonia" were printed on the portal "Maktel" from Sydney, Australia. A large number of the above-mentioned sequels were published in "Macedonian Sun".

Also, in the portal "Macedonian Nation", in 2022, forty (40) sequels to the monograph "Israel and Macedonia" were published, and a larger number of sequels were also published in "Macedonian Sun" and Maticata.

Also, in the portal "Maktel" from Sydney, Australia, in 2023, thirty-nine (39) sequels to the monograph "Israel and Macedonia" were published. The same (39) sequels were also published in the portal "Macedonian Sun".

51. „МАКЕДОНСКИ ИСЕЛЕНИЧКИ МЕРИДИЈАНИ“

Обемното дело ***„Македонски иселенички меридијани“ (2017),*** „Матица македонска“ и Македонска искра“ од Скопје, на 592 страници, на македонски, е плод на авторовото повеќегодишни истражувања, патувања и континуирано следење на оваа доста суптилна, многузначна и актуелна повеќедецениска и интерконтинентална тема. Делото е еден вид алманах посветен на дел од Македонците, чии корени се од сите делови на македонската земја, а кои го обележале своето време во христијанството како религија на Македонците во Австралија, Канада, САД, Европската Унија, етничка Македонија и во печалбарска Преспа. Рецензенти на делото се; Архиепископот на МПЦ-ОА г.г. Сребан и проф. д-е Вера Стојчевска-Антиќ.

Во книгата се објавени имињата на над 150 познати и признати иселеници, со различни образованија и занимања, општественици и духовници вградени во изградбата на Македонската православна црква од нејзиното конституирање до денес, како и дваесеттина текстови за иселеништвото и МПЦ-ОА. Застапени се академици, научници, писатели, новинари, пиблицисти, донатори, хуманисти, патриоти, носталгичари и вљубеници во Македонија. Нивниот број би можел да биде многу поголем.

Бројноста на имињата на луѓето објавени на страниците на делото *„Македонски иселенички меридијани“* покажува дека тие себеси се вградија во темелите во историјата на македонското иселеништво и на Македонската православна црква-Охридска архиепископија, на нивните црковно-духовни и национални центри, како што се црковните општини, манастири, фолклорни, литературни, научни и друг вид друштва и асоцијации во иселенишките земји ширум светот.

Делото е поделено на осум поглавја и тоа на: делови во кои се опфатени личности кои се дел од вистината за христијанството во Македонија, потоа на личности кои се дел од македонската вистина во иселеништвото - во Австралија, Канада, САД, Европа, етничка Македонија и печалбарска Преспа.

Овој импозантен број имиња е значаен за македонската национална, духовна, културна, стопанска и научна дејност, со што се прикажува вистината за македонското иселеништвото во минатото и сегашноста.

Промоции и објави:

На 17 мај, 2017 година во салата на Катедралната македонска православна црква „Свети Климент Охридски“ во Торонто, се одржа промоција на делото *„Македонски иселенички меридијани“*, издание на издавачките куќи „Македонска искра“ и „Матица македонска“ од Скопје.

За делото зборуваа Драгица Димовска, уредник и водител на Македонското радио час „Обединета Македонија“ и Тодор (Тони) Марковски, претседател на Канадско-македонското историско друштво, а присутните ги поздрави генералниот конзул на Република Македонија во Канада, д-р Јовица Палашевски.

Исто така на 22.08.2018,година *на* Книжевна средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека „Григор Прличев“, во Охрид, на средбата д-р Томе Груевски претстави дел од содржината на делото *„Македонски иселенишки меридијани“*

За личности од Македонија и од дијаспората се објавени триесет и седум (37) продолженија во веб-порталот „Македонска нација“ од 19 ноември 2014 до од 21 септември 2016, (на македонски), како и шеесет (60) продолженија во „Мактел“ и „Политекон“ во Сиднеј, „Македонски збор“ од Детроит, „Македонско сонце“ и во порталот на Матицата на иселениците од Македонија.

51. "MACEDONIAN EMIGRANT MERIDIANS"

The extensive work **"Macedonian Emigrant Meridians" (2017),** "Matica Makedonska" and "Macedonian Spark" from Skopje, on 592 pages, in Macedonian, is the fruit of the author's many years of research, travels and continuous monitoring of this rather subtle, multi-meaningful and current multi-decade and intercontinental topic. The work is a kind of almanac dedicated to a part of Macedonians, whose roots are from all parts of the Macedonian land, and who marked their time in Christianity as the religion of Macedonians in Australia, Canada, the USA, the European Union, ethnic Macedonia and in the Macedonian Prespa. The reviewers of the work are; Archbishop of the Macedonian Orthodox Church, His Holiness Srefan and Prof. Dr. Vera Stojčevska-Antić.

The book publishes the names of over 150 famous and recognized emigrants, with various educations and professions, social activists and clergymen embedded in the development of the Macedonian Orthodox Church from its constitution to the present day, as well as about twenty texts on emigration and the Macedonian Orthodox Church-OA. Academics, scientists, writers, journalists, publicists, donors, humanists, patriots, nostalgics and lovers of Macedonia are represented. Their number could be much larger.

The number of names of people published on the pages of the work "Macedonian Emigration Meridians" shows that they have embedded themselves in the foundations of the history of the Macedonian emigration and the Macedonian Orthodox Church, the Ohrid Archbishopric, their church-spiritual and national centers, such as church communities, monasteries, folklore, literary, scientific and other types of societies and associations in the emigrant countries around the world.

The work is divided into eight chapters, namely: parts that cover personalities who are part of the truth about Christianity in Macedonia, then personalities who are part of the Macedonian truth in the emigration - in Australia, Canada, the USA, Europe, ethnic Macedonia and the emigrant Prespa.

This impressive number of names is significant for the Macedonian national, spiritual, cultural, economic and scientific activity, thus presenting the truth about the Macedonian emigration in the past and present.

Promotions and announcements:

On May 17, 2017, in the hall of the Cathedral Macedonian Orthodox Church "St. Kliment Ohridski" in Toronto, a promotion of the work "Macedonian Emigrant Meridians", published by the publishing houses "Makedonska Iskra" and "Matica Makedonska" from Skopje, was held.

The work was discussed by Dragica Dimovska, editor and host of the Macedonian Radio Hour "United Macedonia" and Todor (Toni) Markovski, president of the Canadian-Macedonian Historical Society, and the attendees were greeted by the Consul General of the Republic of Macedonia in Canada, Dr. Jovica Palashevski.

Also on August 22, 2018, a Literary Meeting was held in the "Prlice Room" of the Grigor Prlicev National University Library in Ohrid. At the meeting, Dr. Tome Gruevski presented part of the content of the work "Macedonian Emigrant Meridians". Thirty-seven (37) articles about personalities from Macedonia and the diaspora were published in the web portal "Macedonian Nation" from November 19, 2014 to September 21, 2016, (in Macedonian), as well as sixty (60) articles in "Maktel" and "Politekon" in Sydney, "Macedonian Word" from Detroit, "Macedonian Sun" and in the portal of the Macedonian Emigrants' Association.

52. МОНОГРАФИЈА „СТИВ ПЉАКАС“

Во монографијата „***Стив Пљакас***“ **(2018)**, дело на “Македонска искра“, на 336 страници на англиски и македонски јази, авторот Славе Катин го претставува познатиот бизнисменот Стив Пљакас како канадски Македонец, или македонски Канаѓанец по потекло од убавото македонско село Зелениче, Леринско, од егејскиот дел на Македонија. Тој е исклучително позната, призната и неодминлива личност меѓу Македонците во Канада и Соединетите Американски Држави. Рецензенти на монографијата се: Академик Антоније Шкокљев-Дончо и Вера Стојчевска-Антиќ.

Стив Пљакас е човекот на кого Македонија му е големата љубов. Тој не отстапува и го брани сè она што е поврзано со Античка Македонија. Со неговата посветеност за зачувување на древните македонски корени, насекаде во светот ја раширил вистината за Античка Македонија. Меѓу другото, заедно со професорот Мајкл Димитри од САД се првите ентузијасти кои во 1995 година ги посетија и ги откријa Калешите, народ кој се смета за потомок на Александар III Македонски (Велики) во Пакистан.

Во овие мигови на распетие на Македонија, кога Република Македонија е меѓународно призната, иако не под нејзиното уставно име, тој ги изложува своите погледи за нејзиниот натамошен демократски развој како суверена, самостојна и независна држава на овие балкански ветрометини.

Стив Пљакас е човекот кој со многу чувства и родољубие гледа на сè она што е поврзано со неговата дедовска земја, етничка Македонија. Во исто време, тој е бранителот и афирматорот на историјата и честа на македонскиот народ и Македонија во светот, посебно во Канада, а во последните години и во Соединетите Американски Држави (на Флорида), каде престојува во зимските месеци од годината.

Стив Пљакас, многу одамна, стана член а подоцна и претседател на организацијата „Обединети Македонци“ во Торонто, една од најстарите македонски организации во Северна Америка. Во времето кога беше претседател се одржаа Средбите на протераните Македонци од егејскиот дел на Македонија.

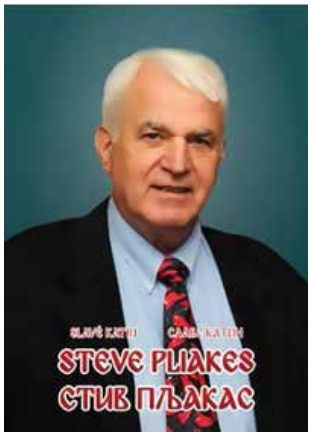

Потоа, беше претседател на Македонската православна црква „Свети Климент Охридски“ во Торонто. Исто така, беше претседател и креатор на Комитетот за олимписки игри од Канада, кој даде значајна финансиска помош. Тој ги финансираше Канадско-Македонските атлетичари за да се натпреваруваат со Македонците олимпијци на олимпијадите во 2004 година во Атина, и во 2008 година во Пекинг. Стив Пљакас е човекот кој го носеше македонското знаме пред македонските спортисти на двете олимпијади и беше најсреќниот Македонец во светот.

Меѓу другите активности во новата, средина во Канада, Стив Пљакас стана член на Масонската ложа во Њумаркет. И како масон е познат поборник за човековите права, а со тоа и за правата на Македонците во демократска Канада и во сите делови на етничка Македонија и во светот.

Промоции и објави:

Промовирањето на монографијата за Стив Пљакас беше дел од Македонскиот пикник во март 2019 година што го одржа Македонската заедница во Флорида, како и во Македонското историско друштво во Торонто

Во порталот „Македонска нација“ од ноември 2018 до јуни 2019 година се објавени триесет и три (33) продолженија од монографијата „Стив Пљакас“, под наслов „Стив Пљакас и неговата посветеност на античка Македонија“. Дваесет и четири (24) продолженија се преземени од порталот „Македонско сонце“.

Исто така, од 07 април 2024 година започнаа да се објавуваат нови педесет (50) продолженија од монографијата „Стив Пљакас“ во „Македонскат нација“. Истите (50) продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“.

52. MONOGRAPH "STEVE PLIAKAS"

In the monograph **"Steve Pljakas" (2018),** a work of "Macedonian Spark", on 336 pages in English and Macedonian, the author Slavè Katin presents the famous businessman Steve Pljakas as a Canadian Macedonian, or Macedonian Canadian originally from the beautiful Macedonian village of Zeleniche, Lerin, from the Aegean part of Macedonia. He is an exceptionally well-known, recognized and indispensable person among Macedonians in Canada and the United States. The reviewers of the monograph are: Academician Antonije Shkokljev-Doncho and Vera Stojchevska-Antić.

Steve Pljakas is the man to whom Macedonia is his great love. He does not back down and defends everything that is connected to Ancient Macedonia. With his dedication to preserving the ancient Macedonian roots, he has spread the truth about Ancient Macedonia all over the world. Among other things, together with Professor Michael Dimitri from the USA, they are the first enthusiasts who in 1995 visited and discovered the Kaleshi, a people considered descendants of Alexander III of Macedonia (the Great) in Pakistan.

In these moments of crucifixion of Macedonia, when the Republic of Macedonia is internationally recognized, although not under its constitutional name, he presents his views on its further development as a sovereign, independent and sovereign state to these Balkan winds.

Steve Pljakas is the man who looks with great feelings and patriotism at everything related to his ancestral land, ethnic Macedonia. At the same time, he is the defender and affirmer of the history and honor of the Macedonian people and Macedonia in the world, especially in Canada, and in recent years in the United States of America (Florida), where he resides in the winter months of the year. Long ago, he became a member and later the president of the organization "United Macedonians" in Toronto, one of the oldest Macedonian organizations in North America. During his time as president, the Meetings of the Expelled Macedonians from the Aegean Part of Macedonia were held.

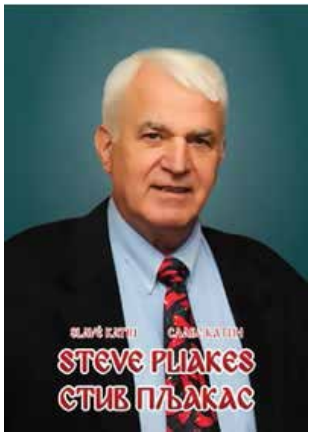

Then, he was the president of the Macedonian Orthodox Church "St. Kliment Ohridski" in Toronto. He was also the president and creator of the Canadian Olympic Committee, which provided significant financial assistance. He financed the Canadian-Macedonian athletes to compete with the Macedonian Olympians at the 2004 Olympics in Athens, and in 2008 in Beijing. Steve Pljakas is the man who carried the Macedonian flag in front of the Macedonian athletes at both Olympics and was the happiest Macedonian in the world.

Among other activities in the new environment in Canada, Steve Pljakas became a member of the Masonic Lodge in Newmarket. And as a Freemason, he is a well-known advocate for human rights, and thus for the rights of Macedonians in democratic Canada and in all parts of ethnic Macedonia and in the world.

Promotions and announcements:

The promotion of the monograph on Steve Pliakas Macedonian was part of the Macedonian Picnic in March 2019 held by the Macedonian Community in Florida, as well as at the Macedonian Historical Society in Toronto.

The portal "Macedonian Nation" published thirty-three (33) sequels under the title "Steve Pliakas and His Commitment to Ancient Macedonia", from November 2018 to June 2019. Twenty-four (24) sequels were taken from the portal "Macedonian Sun".

Also, from April 7, 2024, fifty (50) new sequels to the monograph "Steve Pliakas" began to be published in "Macedonian Nation". The same (50) sequels were also published on the "Macedonian Sun" portal.

53. „MACEDONIANS IN THE WORLD" (МАКЕДОНЦИТЕ ВО СВЕТОТ")

Публикацијата ***„Macedonians in the World" (Македонците во светот) (2018),*** е 58 дело на авторот чиј рецензенти се покојниот академик Антонио Шкокљев-Дончо од Белград и бизнисменот Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски од САД, е публикација на Издавачката куќа „Македонска искра" од Скопје и на Фондацијата „Џорџ Атанасоски' од Прилеп.

Таа е отпечатена на англиски јазик, на 432 страници, во која е запишано дека Македонија има долга и макотрпна историја проткаена со бескрајни страници, но и со премрежија и турбуленции кои оставиле длабоки траги кај населението што со векови живее на овие простори и кај Македонците од етничка Македонија ширум светот.

Делото *„Македонците во светот"* од Слааве Катин е обид да се осветли иселеничката одисеја на Македонците во САД, Канада, Европската Унија и Австралија и да се остави неизбришлива трага за нивното постоење и активности во државите во кои несебично ги вградиле своите човечки и интелектуални способности за развојот на македонската вистина во тие демократски општества.

Во ова дело е даден развојниот пат на македонското иселеништво, кое во основа се совпаѓа со развојот на настаните на Балканот и уште повеќе во зависност од тоа како се движеле настаните околу Македонија. Како резултат на тоа преселничките печалбарски движења на Македонците и нивниот интензитет биле условени, пред се', од тешките економски услови за живеење и работа, а во многу помалку случаи и од причини што имаат национално-политички карактер. Тешките, лоши, често и невозможни услови за живеење и постојаната борба за опстанок присилиле голем број Македонци да се определат, покрај другото, и за преселби во многу земји во светот.

Во оваа публикација осебно е дадена улогата на македонските православни цркви и црковни општини, клубски и други македонски асоцијации на собирање во прекуморските и во европските земји.

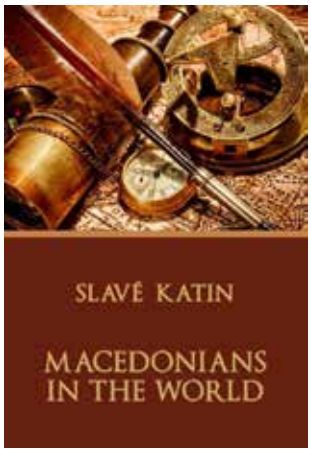

Ова дело заслужува и внимание и респект, колку од домашната, толку и од поширокатa научно–културна јавност, а и од секој Македонец во иселеништвото и во Татковината. Во овој период и во иднина, трудот ќе претставува значајна и своевидна документација за одбрана на националното, духовното и културното битие на Македонците во светот кои имаат долга историја која датира од втората половина на XIX век и со различен интензитет трае до денес.

Публикацијата која е отпечатена на англиски јазик, всушност е дело за странците кои сакаат да се запознаат со вистината на македонските иселеници во светот. Во неа авторот го прикажува феноменот на Македонците во иселеништвото: способноста за нивното брзо адаптирање и интегрирање во новата средина; изостреното чувство за прифаќање на новите општествени норми и стандарди и успешното вклучување во новите економски, социјални културни и други процеси.

Трудот*„Македонците во светот"* на англиски јазик го опфаќа периодот од доаѓањето на доселениците во новите средини од пред стотина години до денес. Делото го одбележува најважниот период на активностите на македонските доселеници во новите средини, а со тоа ја отсликува македонската вистина.

Промоција:

На 19-ти август 2019 година во Прличевата одаја на НУ „Григор Прличев" во Охрид беше промовирана книгата *„Macedonians in the world" (Македонците во светот).* која е плод на патувањата по светот на македонскиот новинар и публицист, Славе Катин. Поздравната реч ја имаше директорката на библиотеката Гордана Змејковска, а промотори на книгата во Охрид беа м-р Милчо Јованоски, заменик директор на Библиотеката и Свето Стефановски, долгогодишен и познат новинар.

53. "MACEDONIANS IN THE WORLD"

The publication "**Macedonians in the World" (2018),** is the 58th work of the author whose reviewers are the late academician Antonio Shkokljev-Doncho from Belgrade and businessman George Atanasoski from the USA, is the publication of the Publishing House "Macedonian Spark" from Skopje and the "George Atanasoski" Foundation from Prilep.

It is printed in English, on 432 pages, in which it is written that Macedonia has a long and arduous history interwoven with endless pages, but also with upheavals and turbulences that have left deep traces among the population that has lived in these areas for centuries and among the Macedonians of ethnic Macedonia around the world.

The work "Macedonians in the World" by Slava Katin is an attempt to shed light on the emigration odyssey of Macedonians in the USA, Canada, the European Union and Australia and to leave an indelible mark on their existence and activities in the countries in which they selflessly incorporated their human and intellectual abilities for the development of the Macedonian truth in those democratic societies.

This work presents the development path of the Macedonian emigration, which basically coincides with the development of events in the Balkans and even more so depending on how events around Macedonia developed. As a result, the migration and emigration movements of Macedonians and their intensity were conditioned, above all, by the difficult economic conditions for living and working, and in many fewer cases by reasons of a national-political nature.

This publication specifically addresses the role of the Macedonian Orthodox churches and church communities, clubs and other Macedonian associations gathering in overseas and European countries.

This work deserves attention and respect, both from the domestic and wider scientific and cultural public, and from every Macedonian in the diaspora and in the Homeland. In this period and in the future, the work will represent a significant and unique documentation for the defense of the national, spiritual and cultural being of the Macedonian in the world, which has a long history dating back to the second half of the 19th century and with varying intensity continues to this day.

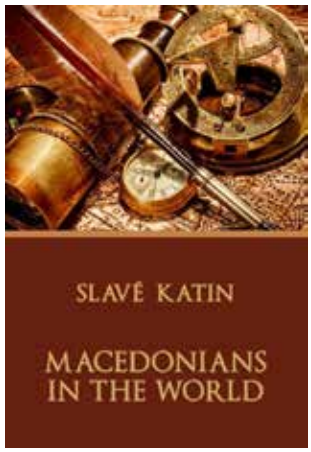

The publication, which is printed in English, is actually a work for foreigners who want to get acquainted with the truth of Macedonian emigrants in the world. In it, the author presents the phenomenon of Macedonians in the diaspora: the ability for their rapid adaptation and integration into the new environment; the sharpened sense of acceptance of new social norms and standards and successful inclusion in new economic, social, cultural and other processes.

The work "Macedonians in the World" in English covers the period from the arrival of the settlers in the new environments from about a hundred years ago to the present day. The work marks the most important period of the activities of the Macedonian settlers in the new environments, and thus reflects the Macedonian truth.

Promotion::

On August 19, 2019, in the Prličeva Chamber of the Grigor Prličev National University in Ohrid, the book "Macedonians in the World" was promoted. which is the fruit of the travels around the world of the Macedonian journalist and publicist, Slavè Katin. The welcoming speech was given by the director of the library, Gordana Zmejkovska, and the promoters of the book in Ohrid were MA Milčo Jovanoski, Deputy Director of the Library, and Sveto Stefanovski, a long-time and well-known journalist.

54. „АЛЕКСАНДАР III МАКЕДОНСКИ (ВЕЛИКИ)“

Историскиот роман „***Александар III Македонски (Велики)“ (2019)*** чиј рецензенти се д-р Владан Велков и Александар Донски, е луксузно издание на Книгоиздателството “Македонска искра” од Скопје. Тоа е отпечатено на македонски јазик, на 540 страници и претставува значаен придонес и прилог кон осветлувањето на голем број аспекти за древноста и континуитетот на историската вистина за Античка Македонија. Според историските документи Александар III Македонски е роден на 22 јули 356 година во македонската престолнина Пела, на 20 години станал македонски цар, а починал во Вавилон на 13 (според некои на 10) јуни 323 година пред Христа. Автори на новото дело се Славе Катин и Георги Бранов

Инаку, Александар бил воспитуван и образован во духот на македонската аристократска традиција, во малото место Миеза, блиску до Бероја. Негов учител бил славниот филозофот Аристотел. На македонскиот престол доаѓа по убиството на неговиот татко Филип II, во 336 г. пр.н.е. Тој во историјата ќе остане запаметен како најголем светски војсководец и непобеден воин, творец на новиот свет.

Промоции и објави:

Прва промоција на романот „Александ III Македонски“ е одржана во ППЦ „Света Богородица“ во Кембриџ, Онтарио, на која свештеникот Гоце Деспотовски ја отвори промоцијата, а за романот зборуваше Бранкица Кузмановска-Матеска, претседател на Женската секција во Црквата. Во своето излагање таа рече дека Александар III Македонски (Велики) во историјата ќе остане запаметен како најголем светски војсководец и непобеден воин, творец на новиот свет, на новиот поредок. Римјаните кои ќе тргнат по стапките на античките Македонци, ќе го наречат „Alexander Magnus“ (Александар Велики).

Така и германскиот научник Улрих Вилкен (Ulrich Wilcken) во историскиот роман ќе го нарече ALEXANDER THE GREAT (Александар Велики), кој е преведен и приспособен од англиски на македонски јазик како „Александар Македонски“ од Славе Николовски-Катин, а во издание на Издавачката куќа „Мисла“ од Скопје, во 1988 година, на 390 страници. Овој превод беше прво дело за Античка Македонија на македонски јазик во Република Македонија.

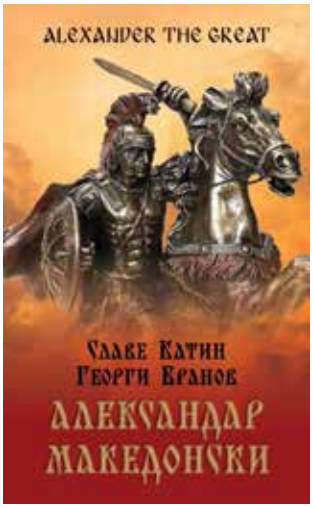

Благодарение на порталот „Македонска нација“ романот „Александар Македонски“ беше печатен во континуитет скоро година и половина, воседумдесет и пет (75) продолженија од 11 октомври 2017 година до 13 март 2019 година, со цел широката читателска публика да се запознае со вистината и со ликот, како и со делото на големиот стратег, мислител и дипломат – Филип II Македонски и со неговиот син – цар на силното Македонско Царство – Александар III (Велики) Македонски.

Во порталот „Буково 36“ од јуни до декември 2018 година беа објавени четириесет (40) продплжениија од романот за Александар кои се превземени од порталот „Македонска нација“. Исто така, во порталот “Македонско сонце“ се објавени триесет и осум (38), а пет (5) продолженија се објавени со „Медиа 24“. Овие (75) продолженија беа основа да се подготви романот „Александар Македонски“ од Славе Катин и Андреа Бранов.

Во организација на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ од Торонто, Канада, кое е во состав на Катедралната православна црква “Свети Климент Охридски”, на 14-ти декември 2023 година, се одржа промоција на публикацијата: *„Александар Македонски“,* за која зборуваше Димитар Цонев, член на Друштвото.

Исто така, во порталот „Мактел’ од Сиднеј, Австралија се објавени сто педесет и три (153) продолженија од делото „Александар Трети Македонски“.Истите (153) продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“, а десет (10) продолженија се објавени во „Македонија“ од Торонто.

54. "ALEXANDER III MACEDONIAN (THE GREAT)"

The historical novel **"Alexander III Macedonian (The Great)" (2019),** whose reviewers are Dr. Vladan Velkov and Aleksandar Donski, is a luxury edition of the "Macedonian Spark" Publishing House from Skopje. It is printed in Macedonian, on 540 pages, and represents a significant contribution and addition to the illumination of a large number of aspects of the antiquity and continuity of the historical truth about Ancient Macedonia. According to historical documents, Alexander III of Macedon was born on July 22, 356 in the Macedonian capital of Pella, became Macedonian king at the age of 20, and died in Babylon on June 13 (according to some on June 10), 323 BC. The authors of the new work are Slavè Katin and Georgi Branov. Otherwise, Alexander was raised and educated in the spirit of the Macedonian aristocratic tradition, in the small town of Mieza, near Beroea. His teacher was the famous philosopher Aristotle. He came to the Macedonian throne after the murder of his father Philip II, in 336 BC. He will be remembered in history as the world's greatest military leader and undefeated warrior, creator of the new world.

Promotions and announcements:

The first promotion of the novel "Alexander III of Macedonia" was held at the PPC "St. Bogorodica" in Cambridge, Ontario, at which the priest Goce Despotovski opened the promotion, and Brankica Kuzmanovska-Mateska, president of the Women's Section in the Church, spoke about the novel. In her speech, she said that Alexander III of Macedonia (the Great) will be remembered in history as the world's greatest military leader and undefeated warrior, creator of the new world, of the new order. The Romans who will follow in the footsteps of the ancient Macedonians, will call him "Alexander Magnus" (Alexander the Great).

Thus, the German scholar Ulrich Wilcken will call him ALEXANDER THE GREAT in his historical novel, which was translated and adapted from English into Macedonian as "Alexander the Great" by Slavè Nikolovski-Katin, and published by the Publishing House "Misla" from Skopje, in 1988, on 390 pages. This translation was the first work on Ancient Macedonia in the Macedonian language in the Republic of Macedonia.

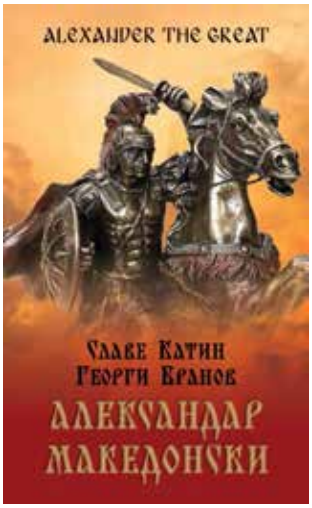

Thanks to the portal "Macedonian Nation", the novel "Alexander the Great" was printed continuously for almost a year and a half, in seventy-five (75) installments from October 11, 2017 to March 13, 2019, in order for the wide reading public to become familiar with the truth and the character, as well as the work of the great strategist, thinker and diplomat - Philip II of Macedon and his son - king of the strong Macedonian Empire - Alexander III (the Great) of Macedon.

From June to December 2018, forty (40) sequels to the novel about Alexander were published on the portal "Bukovo 36", which were taken from the portal "Macedonian Nation". Also, thirty-eight (38) sequels were published on the portal "Macedonian Sun", and five (5) sequels were published with "Media 24". These (75) sequels were the basis for preparing the novel "Alexander the Great" by Slavè Katin and Andrea Branov.

Organized by the Literary Society "Braka Miladinovci" from Toronto, Canada, which is part of the Cathedral Orthodox Church "St. Clement of Ohrid", on December 14, 2023, a promotion of the publication: "Alexander the Great", was held, which was spoken about by Dimitar Tsonev, a member of the Society.

Also, the portal "Maktel" from Sydney, Australia has published one hundred and fifty-three (153) sequels to the work "Alexander the Third of Macedonia". The same (153) sequels have been published in the portal "Macedonian Sun", and ten (10) sequels have been published in "Macedonia" from Toronto.

55. МАКЕДОНЦИТЕ ВО СВЕТОТ“

Делото ***„Македонците во светот“ (2020),*** е издание на „Македонска искра“ од Скопје и на Фондацијата „Џорџ Атанасоски“ од Прилеп, издадена во 2020 на 520 страници (на македонски јазик), чиј автор сум јас, а рецензенти се Д-р. Лефтер Манче од Канада, Џорџ Атанасоски од САД, Гојко Јаковлески од Европа и м-р Душан Ристевски Македон од Австралија. Делото претставува значајна и своевидна документација за одбрана на националното, духовното и културното битие на Македонецот во светот.

Во предговорот на публикацијата *„Македонците во светот“* се вели дека таа го опфаќа периодот од доаѓањето на доселениците во новите средини од пред стотина години до денес, што претставува макотрпна, но и одговорна самоиницијативност да се создаде таква публикација. Публикацијата го одбележува најважниот период на активностите на македонските доселеници во новите средини, а со тоа ја отсликува македонската вистина, за која иселениците постојано се борат.

Авторот се труди во публикацијата да се осветли иселеничката одисеја на Македонците во САД, Канада, Европската Унија и Австралија и да се остави неизбришлива трага за нивното постоење и активности во државите во кои несебично ги вградиле своите човечки и интелектуални способности за развојот на македонската вистина во тие демократски општества

Публикацијата е отпечатена на 520 страници, на македонски јазик. Во неа авторот Славе Катин открива еден навидум познат, а, всушност, недоволно осознаен феномен на Македонците во иселеништвото: способноста за нивното брзо адаптирање и интегрирање во новата средина; изостреното чувство за прифаќање на новите општествени норми и стандарди и успешното вклучување во новите економски, социјални, културни и други процеси.

Книгата *„Македонците во светот“* е дело кое заслужува и внимание и респект, колку од домашната, толку и од поширокатa научно–културна јавност, а и од секој Македонец во иселеништвото и во Татковината. Во овој период и во иднина, трудот ќе претставува значајна и своевидна документација.

Публикацијата *„Македонците во светот“* на македонски јазик го опфаќа периодот од доаѓањето на доселениците во новите средини од пред стотина години до денес. Делото го одбележува најважниот период на активностите на македонските доселеници во новите средини, а со тоа ја отсликува македонската вистина.

Промоции и објави:

На 15 ноември 2021 година, во организација на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ од Торонто, Канада, е промовирано делото *„Македонците во светот“,* за кое зборувашр Зоран Карапанчев, претседател на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ од Торонто, кое е во состав на црквата“Свети Климент Охридски”,

Во врска со промовирањето на ова дело треба да се забележи дека во порталот „Македонска нација“,во 2022 година се објавени шеесет и осум (68) продолженија од публикацијата *„Македонците во светот“*, а поголем број продолженија се објавени и во „Македонско сонце“.

Исто така, во порталот „Мактел’ од Сиднеј, Австралија се објавени триесет и четири (34) продолженија од делото. Истите (34) продолженија се објавени и во порталот „Македонско сонце“, Скопје и во порталот „Политекон“ во Сиднеј.

Во порталот „Македонска нација“,во 2022 и во 2023 година во рубриката „Фељтон“ се објавени деведесет и шест (96) продолженија од публикацијата *„Македонците во светот“*, а поголем број продолженија се објавени и во „Македонско сонце“.

55. MACEDONIANS IN THE WORLD"

The work **"Macedonians in the World" (2020),** is a publication of "Macedonian Spark" from Skopje and the "George Atanasoski" Foundation from Prilep, published in 2020 on 520 pages (in Macedonian language), whose author is the publicist Slavè Katin, and the reviewers are Dr. Lefter Manche from Canada, George Atanasoski from the USA, Gojko Jakovleski from Europe and MA Dušan Ristevski from Australia. The work represents a significant and unique documentation for the defense of the national, spiritual and cultural being of the Macedonian in the world.

The preface to the publication "Macedonians in the World" states that it covers the period from the arrival of the settlers in the new environments from about a hundred years ago to the present day, which represents a laborious, but also responsible self-initiative to create such a publication. The publication marks the most important period of the activities of Macedonian immigrants in new environments, and thus reflects the Macedonian truth, for which the emigrants are constantly fighting.

The author strives in the publication to shed light on the emigrant odyssey of Macedonians in the USA, Canada, the European Union and Australia and to leave an indelible trace of their existence and activities in the countries in which they selflessly incorporated their human and intellectual abilities for the development of the Macedonian truth in those democratic societies.

The publication is printed on 520 pages, in Macedonian. In it, the author Slavè Katin reveals a seemingly well-known, but, in fact, insufficiently understood phenomenon of Macedonians in emigration: the ability for their rapid adaptation and integration into the new environment; the sharpened sense of acceptance of new social norms and standards and the successful inclusion in new economic, social, cultural and other processes.

The book "Macedonians in the World" is a work that deserves attention and respect, both from the domestic and wider scientific and cultural public, and from every Macedonian in the diaspora and in the Homeland. In this period and in the future, the work will represent a significant and unique documentation.

The publication "Macedonians in the World" in the Macedonian language covers the period from the arrival of the settlers in the new environments from about a hundred years ago to the present day. The work marks the most important period of the activities of the Macedonian settlers in the new environments, and thus reflects the Macedonian truth.

Promotions and Publications:

On November 15, 2021, organized by the Literary Society "Braka Miladinovci" from Toronto, Canada, the work "Macedonians in the World" was promoted, which was spoken about by Zoran Karapanchev, president of the Literary Society "Braka Miladinovci" from Toronto, which is part of the church "St. Kliment Ohridski",

Regarding the promotion of this work, it should be noted that in 2022, sixty-eight (68) sequels to the publication "Macedonians in the World" were published on the portal "Macedonian Nation", and a larger number of sequels were also published in "Macedonian Sun".

Also, thirty-four (34) sequels to the work were published on the portal "Maktel" from Sydney, Australia. The same (34) sequels were also published on the portal "Macedonian Sun", Skopje and the portal "Politekon" in Sydney.

In the portal "Macedonian Nation", in 2022 and 2023, ninety-six (96) sequels to the publication "Macedonians in the World" were published in the "Feulton" section, and a larger number of sequels were also published in "Macedonian Sun".

56. "THE BALKANS AND MACEDONIA", „БАЛКАНОТ И МАКЕДОНИЈА"

Делото ***„Праисторија на Централниот Балкан"*** од покојниот академик Антоније Шкикљев – Дончо од Белград е објавено на српски јазик под наслов *„Праисторија Централног Балкана".* Потоа истото дело под наслов *"The Balkans and Macedonia"* од Антоније Шкикљев – Дончо од Белград, Славе Николовски – Катин од Скопје и Ристо Стефов од Торонто, е објавено од издавачката куќа „Македонска искра", Скопје, 2014, на 300 страници на англиски јазик, додека македонската верзија под наслов *„Праисторија на Централниот Балкан"* од Антоније Шкокљев-Дончо, Славе Катин и Георги Бранов (од Канада), исто така е публикација на „Македонска искра", Скопје, 2019, на 350 страници. Овие публикации се дел од вистината за Балканот и Македонија

Делото „Праисторија на централниот Балкан" е објавено под наслов *„The Balkans and Macedonia" (Балканот и Македонија)* чиј автори се академик Антоније Шкикљев – Дончо од Белград, Славе Николовски – Катин од Скопје и Ристо Стефов од Торонто и тоа дело е објавено од издавачката куќа „Македонска искра", Скопје, на англиски јазик.

Во нив, меѓу другото, се вели дека за многу историографи вообичаено е „егејската култура" да ја нарекуваат „хеленско историско чудо", кое, според нив, почнува во осмиот век пред Христа. Од тој „архајски период" можеме да ги датираме најстарите написи на грчки јазик кои служат како пишани извори. Особено значење имаат делата на античките историчари кои ни даваат помалку или повеќе поврзан приказ на настаните од античката историја на Грција.

Тоа се Херодот, Тукидид, Ксенофон, Полибиј, Диадор, Паусанија, Стработ, Ератостен, Посејдониј и Плутарх. Современи писатели-хеленисти се Томсен (Thomsen), Томсон (Thomson), Вилкен (Wilcken), Блеген (Blegen), Вентрис (Ventris), Чедвич (Chadwich), Робертс (Roberts), Борза (Borza), Хамонд (Hammond), Папаставроу (Papastavrou), Папазоглу (Papazoglu) и многу други.

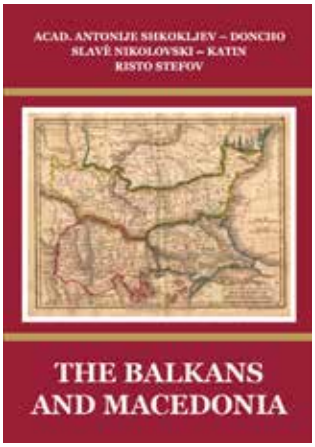

Затоа се вели дека светската наука со векови се бави и со енигмата на „грчкото историско чудо" и не пронашла соодветни објаснувања за настанокот на тој феномен. По ова прашање постојат спротивставени ставови за минатото, бидејќи оној кој го контролира минатото, безобѕирно тежи да ја диктира и иднината. Бидејќи во Европа денес не живееме во тоталитарни времиња, ќе се направи обид да се објасни тоа фамозно „хеленско чудо" врз основа на аргументите од современите науки, пред сè на лингвистиката и археологијата, со еден епистемиолошки пристап.

Меѓутоа, надвор од границите на историјата, наидуваме на настани од неисцрпната ризница на грчките митови и легенди, од херојските епови „Илијада" и „Одисеја" кои до нас дошле под името на Хомер. Тука се и делата на Хесоид од Аскра во Беотија, авторот на „Дела и денови" и „Теогонија".

Светската наука со векови се бави и со енигмата на „грчкото историско чудо" и не пронашла соодветни објаснувања за настанокот на тој феномен. По ова прашање постојат спротивставени ставови за минатото, бидејќи оној кој го контролира минатото, безобѕирно тежи да ја диктира и иднината.

Објави:

Во врска со промовирањето на ова дело треба да се забележи дека во порталот „Македонска нација" од јануари 2020 година се објавени шеесет и две (62) продолженија под наслов „Балканот и Македонија од книгата „Праисторија на Централниот Балкан", а поголем број се објавени и во „Македонско сонце".

56. "PREISTORIA NA CENTRAL BALKANS"

The work **"Prehistory of the Central Balkans"** by the late academician Antonije Škikljev – Dončo from Belgrade was published in Serbian under the title "Praistorija Centralnog Balkana". Then the same work under the title "The Balkans and Macedonia" by Antonije Škikljev – Dončo from Belgrade, Slavè Nikolovski – Katin from Skopje and Risto Stefov from Toronto, was published by the publishing house "Makedonska Iskra", Skopje, 2014, on 300 pages in English, while the Macedonian version under the title "Prehistory of the Central Balkans" by Antonije Škikljev-Dončo, Slavè Katin and Georgi Branov (from Canada), is also a publication of "Makedonska Iskra", Skopje, 2019, on 350 pages. These publications are part of the truth about the Balkans and Macedonia

The work "Prehistory of the Central Balkans" was published under the title "The Balkans and Macedonia" (Balkan and Macedonia) whose authors are academician Antonije Shkikljev - Doncho from Belgrade, Slavè Nikolovski - Katin from Skopje and Risto Stefov from Toronto and that work was published by the publishing house "Makedonska Iskra", Skopje, in English.

They say, among other things, that for many historiographers it is customary to call the "Aegean culture" a "Hellenic historical miracle", which, according to them, begins in the eighth century BC. From that "archaic period" we can date the oldest articles in Greek that serve as written sources. Of particular importance are the works of ancient historians who give us a more or less connected account of the events of the ancient history of Greece.

These are Herodotus, Thucydides, Xenophon, Polybius, Diador, Pausanias, Strabo, Eratosthenes, Poseidonius and Plutarch. Contemporary Hellenistic writers include Thomsen, Thomson, Wilcken, Blegen, Ventris, Chadwich, Roberts, Borza, Hammond, Papastavrou, Papazoglu and many others.

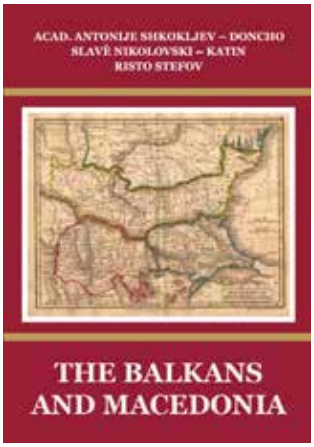

Therefore, it is said that world science has been dealing with the enigma of the "Greek historical miracle" for centuries and has not found adequate explanations for the origin of this phenomenon. On this issue, there are opposing views on the past, because the one who controls the past, ruthlessly strives to dictate the future. Since in Europe today we do not live in totalitarian times, an attempt will be made to explain that famous "Hellenic miracle" based on the arguments of modern sciences, primarily linguistics and archaeology, with an epistemological approach.

However, beyond the boundaries of history, we encounter events from the inexhaustible treasury of Greek myths and legends, from the heroic epics "Iliad" and "Odyssey" that have come down to us under the name of Homer. Here are also the works of Hesiod of Askra in Boeotia, the author of "Works and Days" and "Theogony".

World science has been dealing with the enigma of the "Greek historical miracle" for centuries and has not found adequate explanations for the origin of this phenomenon. On this issue, there are opposing views on the past, because whoever controls the past, ruthlessly strives to dictate the future.

Publication:

Regarding the promotion of this work, it should be noted that since January 2020, sixty-two (62) sequels have been published on the portal "Macedonian Nation" under the title "The Balkans and Macedonia from the book "Prehistory of the Central Balkans", and a larger number have also been published in "Macedonian Sun".

57. „ПРЕСПАНСКА РАЗГЛЕДНИЦА“

Публикацијата ***„Преспанска разгледница“, (2020),*** „Македонска искра“. Скопје, на 340 страници на македонски јазик на Славе Катин е 57. дело, почнувајќи од неговото прво издание „Англиско-македонски лимнолошки речник“, што го издаде Хидробиолошкиот завод од Охрид во 1986 година, па до денес. Во книгата се објавени седумдесетина репортажи од доживувањата, активностите, историските податоци, посетите, бројните културно-историски настани и други текстови кои се однесуваат на убавата Преспа. Рецензенти на ова публикација со репортажи се Свето Стефановски и д-р Методија Томовски.

Во делото *„Преспанска разгледница“* е забележано дека Катин пишува за Преспа како за значаен дел на Македонија, за Македонците од поделена Македонија, особено за минатото и сегашноста на етничка Преспа. Затоа тој вели дека да се пишува за Преспа е одговорна задача, но истовремено тоа причинува големо задоволство за авторот.

Во ова време на светска глобализација прекрасно е чувството кога човек ќе се најде на дел од една историска вистина за настаните, личностите, за минатото, сегашноста и иднината на еден убав македонски крај од незаборавот кој се вика Преспа.

Затоа, авторот на ова дело Славе Катин како публицист и новинар кој го прокрстарил светот и оставил траги за Македонците во иселеништвото, со големо задоволство се зафати да пишува и да даде придонес за минатото и сегашноста на етничка Преспа, да пишува за неговата родна Преспа која ја носи во срцето и е чест посетител на тој убав македонски крај.

Мајката природа на Преспа ѝ подарила богатство на убавини и атрактивности. Во исто време, историјата ѝ оставила непроценливи траги од значајни настани. Затоа Преспанци каде и да се во родниот крај или надвор од него, се радуваат со сето тоа што го има во Преспа, се гордеат и го чуваат ваквото богатство за идните генерации.

Црквите и манастирите градени во времето на свети Климент и свети Наум Охридски (IX и X век) и во времето на Самуиловото Царство во X и XI век, биле разурнувани од разни антимакедонски завојувачи, многу од нив биле обновувани, но, повторно биле уништувани за време на владеењето на Отоманската Империја. Но, Преспанци ги обновиле старите и изградиле нови цркви во сите населени места.

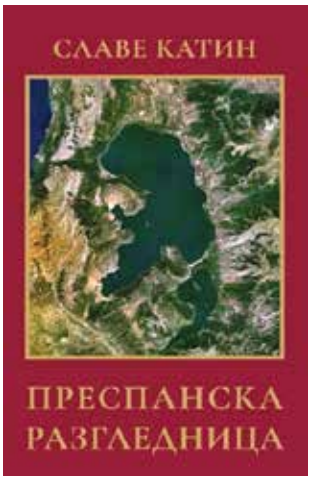

Промоции и објави:

Во порталот „Sky.mk“ од Ресен беа објавени деветнаесет (19) текстови за Преспа во периодот од 24 03. 2017 до 09 07.2017 година, (на македонски).

Во порталот „Публицитет“ од Охрид започнаа да се објавуваат текстови за Преспа. Така, од 7 јануари 2018 година, објавени се девет продолженија за Преспа, како и петнаесет различни текстови за иселеништвото. Посебно место заслужуваат текстовите „Литературната средба со Славе Катин“ и опширното интервју со Славе Катин под наслов „Мојот живот – мој свет“

На 22.08.2018,година *на* Книжевна средба во „Прличевата одаја“ на НУ Библиотека „Григор Прличев“, во Охрид Свето Стефановски претстави дел од содржината на делото *„Преспанска разгледница“*

На 2 август 2021 година, на 48-те „Љубански иселенички средби“ во дворот на старото училиште беше промовирано делото *„Преспанска разгледница“,* кое пред голем број присутни ја претстави познатиот публицист Веле Митановски од Охрид.

Од делото *„Преспанска разгледница“,* се објавени педесет (50) продолженија во порталите „Македонска нација“. Истите (50) продолженија се објавени и во „Македонско сонце“ од Скопје и „Преспа“, и во други гласиила во Македонија.

57. "PRESPA POSTCARD"

The publication "**Prespa Postcard", (2020),** "Macedonian Spark". Skopje, on 340 pages in Macedonian language by Slavè Katin is the 57th work, starting from his first edition "English-Macedonian Limnological Dictionary", published by the Hydrobiological Institute of Ohrid in 1986, to the present day. The book contains about seventy reports of experiences, activities, historical data, visits, numerous cultural and historical events and other texts relating to the beautiful Prespa. The reviewers of this publication with reports are Sveto Stefanovski and Dr. Metodija Tomovski.

In the work "Prespa Postcard" it is noted that Katin writes about Prespa as a significant part of Macedonia, about the Macedonians from divided Macedonia, especially about the past and present of ethnic Prespa. That is why he says that writing about Prespa is a responsible task, but at the same time it brings great pleasure to the author.

In this time of global globalization, it is a wonderful feeling when a person finds himself part of a historical truth about the events, personalities, the past, present and future of a beautiful Macedonian region from the unforgettable called Prespa.

Therefore, the author of this work Slavè Katin, as a publicist and journalist who has traveled the world and left traces for the Macedonians in the diaspora, with great pleasure set about writing and contributing to the past and present of ethnic Prespa, to write about his native Prespa, which he carries in his heart and is a frequent visitor to that beautiful Macedonian region.

Mother Nature has gifted Prespa with a wealth of beauties and attractions. At the same time, history has left invaluable traces of significant events. Therefore, Prespa residents, wherever they are in their native land or outside it, rejoice in everything that is in Prespa, are proud of it and preserve this wealth for future generations.

The churches and monasteries built during the time of Saint Clement and Saint Naum of Ohrid (9th and 10th centuries) and during the reign of Samuel in the 10th and 11th centuries, were destroyed by various anti-Macedonian conquerors, many of them were restored, but were destroyed again during the rule of the Ottoman Empire. However, Prespa residents restored the old ones and built new churches in all settlements.

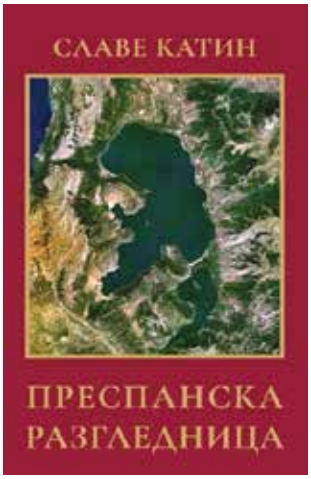

Promotions and announcements:

Nineteen (19) articles about Prespa were published on the portal "Sky.mk" from Resen in the period from 24 March 2017 to 09 July 2017 (in Macedonian).

The portal "Publicitet" from Ohrid began to publish articles about Prespa. Thus, since January 7, 2018, nine sequels about Prespa have been published, as well as fifteen different texts about emigration. The texts "The Literary Meeting with Slavè Katin" and the extensive interview with Slavè Katin entitled "My Life - My World" deserve a special place.

On August 22, 2018, at the Literary Meeting in the "Prlichev Room" of the Grigor Prlichev Library in Ohrid, at which Sveto Stefanovski presented part of the content of the work "Prespa Postcard"

On August 2, 2021, at the 48th "Ljuban Emigrant Meetings" in the courtyard of the old school, the work "Prespa Postcard" was promoted, which was presented to a large number of attendees by the famous publicist Vele Mitanovski from Ohrid.

Fifty (50) sequels of the work "Prespa Postcard" have been published on the "Macedonian Nation" portals. The same (50) sequels were also published in "Makedonsko sonce" from Skopje and "Prespa", and in other newspapers in Macedonia.

58. „СЕМЕЈСТВОТО ВИДИНОВСКИ“

Монографијата ***„Семејството Видиновски“*** **(2020)**“ е дело на “Македонска искра“, на 440 страници на, македонски и англиски јази, во кое авторот Славе Катин ја презентира животната приказна на семејството Видиновски. Таа е многу интересна страница од мозаикот на македонскиот иселенички летопис во Торонто - Канада, но и во пошироките простори на северноамериканскиот континент.

Рада и Борче Видиновски, како горди Македонци, се познати, доблесни имиња на активисти и поети, кои со својот ангажман, активност во творечкиот опус, поетскиот збор и порака, оставаат културни достоинства за идните времињаи за следните генерации. Тие пленат со својата родољубивост и силна посветеност за афирмација на македонското име, јазик, идентитет, култура и традиции во мултиетничката. демократска и мултикултурна Канада.

Во монографијата посебно место е посветено за Битола и битолскиот крај, во кој спаѓаат и родните места на Борче и на Рада Видиновска. Така, во неа се вели дека Битола, градот на конзулите, како што го нарекуваат е најголем градски центар во Пелагониската Котлина од дамнина и се протега во југозападниот дел на Македонија.

Семејството Видиновски од селото Крстоар ја напуштило својата родна земја – Македонија од економски причини, а спомените, мислата, љубовта, тагата и патриотскиот дух кон татковината и својот народ не ги напуштиле. Проникнувањето на овие хоризонтали во животот на Борис (Борче) и Рада Видиновски, како и сите Македонци ширум иселеништвото, ја откриваат сликата за библиската природа на земјата на нивното потекло, сместена на балканските простори.

Дел од животот и делата на Борче и Рада Видиновски е сместен во оваа монографија што ја подготви авторот на овие редови. Монографијата е еден вид биографско-публицистичко дело и претставува своевидна сага за жилавоста, макотрпението, упорноста и истрајноста на Борче и Рада од Крстоар и од Живојно, Битолско. А судбината на семејството Видиновски е слична или идентична со судбините на голем број други иселеници од етничка Македонија.

Инаку, Рада Крстевска – Видиновска е Канаѓанка од македонско потекло, родена во селото Живојно, а мажена во Крстоар, Битолско. Околу педесет години живее во Канада каде стана македонски иселенички писател, поет, есеист и раскажувач. За неа поезијата е, всушност, нејзин живот. Во нејзината поезија се испреплетени нејзините две татковини, Македонија и Канада.

Промоции и објави:

На 2 август 2021 година, на 48-те „Љубански иселенички средби“ во дворот на старото училиште беше промовирана монографијата за семејството „Видиновски“ од Торонто, Канада, кое пред голем број присутни ја претстави Милчо Јованоски, познат новинар, публицист од Охрид.

Исто така, на 15 ноември 2021 година Во организација на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ од Торонто, Канада, промовирано е делото *„Семејството Видиновски“,* за кое зборуваа авторот Славе Катин и Соња Лозановска, главен и одговорен уредник на весникот „Македонија“ од Торонто.

Во порталот „Македонска нација“ од 3 јули 2019 до март 2020 година се објавени триесет и пет (35) продолженија од монографијата *„Семејството Видиновски“* и поголем број се објавени во „Македонско сонце“.

Од монографијата за семејството *„Видиновски“ “* се објавени триесет (30) продолженија во порталите „Македонска нација“ и „Македонско сонце“ од Скопје и „Македонија“ од Торонто и во други гласиила во Македонија.

58. "THE VIDINOVSKI FAMILY"

The monograph **"The Vidinovski Family" (2020)** is a work by "Macedonian Spark", on 440 pages in Macedonian and English, in which the author Slavè Katin presents the life story of the Vidinovski family. It is a very interesting page from the mosaic of the Macedonian emigrant chronicle in Toronto - Canada, but also in the wider spaces of the North American continent.

Rada and Borche Vidinovski, as proud Macedonians, are well-known, virtuous names of activists and poets, who with their engagement, activity in the creative opus, poetic word and message, leave cultural dignity for future times and for the following generations. They captivate with their patriotism and strong dedication to the affirmation of the Macedonian name, language, identity, culture and traditions in multiethnic. democratic and multicultural Canada.

The monograph devotes a special place to Bitola and the Bitola region, which includes the birthplaces of Borče and Rada Vidinovska. Thus, it states that Bitola, the city of the consuls, as it is called, has been the largest urban center in the Pelagonia Valley for a long time and extends into the southwestern part of Macedonia.

The Vidinovski family from the village of Krstoar left their native land - Macedonia for economic reasons, but they did not leave their memories, thoughts, love, sadness and patriotic spirit towards their homeland and their people. The penetration of these horizontals into the lives of Boris (Borče) and Rada Vidinovski, as well as all Macedonians throughout the diaspora, reveals the picture of the biblical nature of the land of their origin, located in the Balkans.

Part of the life and works of Borče and Rada Vidinovski is included in this monograph prepared by the author of these lines. The monograph is a kind of biographical-journalistic work and represents a kind of saga about the tenacity, hard work, perseverance and perseverance of Borche and Rada from Krstoar and from Živojno, Bitola region. And the fate of the family is similar or identical to the fates of a large number of other emigrants from ethnic Macedonia.

Incidentally, Rada Krstevska – Vidinovska is a Canadian of Macedonian origin, born in the village of Živojno, and married in Krstoar, Bitola region. For fifty years she has lived in Canada where she became a Macedonian emigrant writer, poet, essayist and storyteller. For her, poetry is, in fact, her life. Her two homelands, Macedonia and Canada, are intertwined in her poetry.

Promotions and announcements:

On August 2, 2021, at the 48th "Ljubanski iselinenicki sredbi" in the courtyard of the old school, the monograph on the "Vidinovski" family from Toronto, Canada was promoted, which was presented to a large number of attendees by Milcho Jovanoski, a well-known journalist and publicist from Ohrid.

Also, on November 15, 2021, the work "The Vidinovski Family" was promoted, organized by the Literary Society "Braka Miladinovci" from Toronto, Canada, which was discussed by the author Slavè Katin and Sonja Lozanovska, editor-in-chief of the newspaper "Macedonia" from Toronto.

Thirty-five (35) sequels to the monograph "The Vidinovski Family" were published on the "Macedonian Nation" portal from July 3, 2019 to March 2020, and a larger number were published in "Macedonian Sun".

Thirty (30) sequels to the monograph on the "Vidinovski" family have been published in the portals "Macedonian Nation" and "Macedonian Sun" from Skopje and "Macedonia" from Toronto and in other media outlets in Macedonia.

59. МОНОГРАФИЈА „СИЛЈАН МИЦЕВСКИ“

Монографијата „***Силјан Мицевски“ (2018/2022)*** за бизнисменот од Битола е дело на Славе Николовски-Катин во коавторство со Ѓорѓи Лумбуровски. Таа е подготвена од Издавачката куќа „Македонска искра“ од Скопје, во 2014 и во 2018 година, на 320 страници, на македонски јазик.

Рецензенти на монографијата за Силјан Мицевски, се угледниот македонски стопанственик, спортист, поддржувач на културата, уметноста и спортот, донатор, актуелен почесен конзул на Република Србија во Република Македонија и поранешен градоначалник на Општина Битола, академик Владо Камбовски и проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ.

Во монографијата *„Силјан Мицевски“* е забележано дека тој по завршувањето на гимназијата, прво, се запишал на Правниот факултет во Белград, а потоа на Економскиот факултет во Прилеп во 1975 година. По извесен период, магистрирал во Софија, на отсекот Економија и менаџмент.

Силјан Мицевски беше и првиот градоначалник на Битола, избран на непосредни избори што се одржаа во 1996 година, а со Битола раководеше во перидотот од 17 декември 1996 година до 22 октомври 2000 година.

Силјан Мицевски долги години беше и претседател на Сојузот на спортови на Битола, а беше и прогласен за почесен претседател. Тој долги години беше почесен конзул на Републија Србија, со седиште во Битола, а беше избран во 2007 година со Одлука на Владата на Република Србија.

Почетокот на работата на ГП „Пелистер“ датира од 1968 година, кога работело под името „Уметност“, занимавајќи се со градежно занаетчиство. Од 1977 година почнува да се занимава со покрупни зафати на градежни работи и тогаш формира голема градежна оперативна со фузирањето на четирите помали градски оперативи: „Млад ѕидар“, „Солидна работа“, градежниот погон на КИБ „Битола“ и „Уметност“.

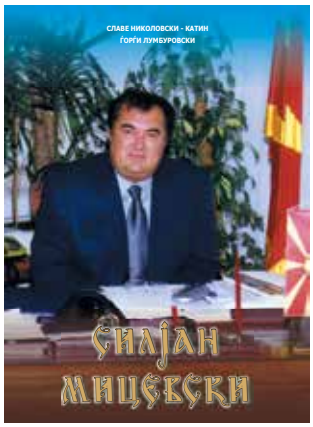

Според пишаните медиуми, Силјан Мицевски беше еден од најмоќните бизнисмени во југозападниот дел на Република Македонија и најбогат во тој регион во бизнисот со ископ и градежништво. Затоа, според листата на најбогати фамилии во Македонија, тој бешее на дваесеттото место.

Тој во својот работен век доби многу признанија и награди, како деловен човек и како голем спортски работник. Ја добил наградата “4-ти Ноември“ во 1979 година, наградата „Интернационална ѕвезда – златна категорија“ доделена во Париз 2003 година, престижното признание „Личност на Југоисточна Европа“ за 2016 година кое му беше врачено на Универзитетот „Хумболт“ во Берлин, а во 2016 година му беше доделено државното знаме на Република Србија.

Силјан Мицевски почина на 23 12 2023 година на 78 годишна возраст,

Промоции и објави:

На 15. Октомври 2022 година во Општината Новаци се одржаа манифестацијата „22. Пелагониските културно-научни средби“, на која беше промовирана монографијата *„Силјан Мицевски“*, дело кое се однесува на животот и делото на бизнисменот Силјан Мицевски-Циле. Промотори беа д-р Вера Стојчевска Антиќ и академик Владо Камбовски.

Во организација на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ од Торонто, на 19-ти март 2023 година, се одржа промоција на делото *„Силјан Мицевски“* кое беше претставено пред присутните од авторот Славе Катин.

Во порталот „Македонска нација“, во 2022 година се објавени осумнаесет (18) продолженија од монографијата *„Силјан Мицевски“,* а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“.

59. MONOGRAPH "SILJAN MICEVSKI"

The monograph **"Siljan Micevski" (2018/2022)** about the businessman from Bitola is the work of Slavè Nikolovski-Katin in co-authorship with Gjorgji Lumburovski. It was prepared by the Publishing House "Makedonska Iskra" from Skopje, in 2014 and 2018, on 320 pages, in Macedonian language.

Reviewers of the monograph about Siljan Micevski are the distinguished Macedonian businessman, athlete, supporter of culture, art and sports, donor, current honorary consul of the Republic of Serbia in the Republic of Macedonia and former mayor of the Municipality of Bitola, academician Vlado Kambovski and prof. dr. Vera Stojčevska-Antić.

The monograph "Siljan Micevski" notes that after graduating from high school, he first enrolled at the Faculty of Law in Belgrade, and then at the Faculty of Economics in Prilep in 1975. After a certain period, he received a master's degree in Sofia, in the department of Economics and Management.

Siljan Micevski was also the first mayor of Bitola, elected in direct elections that took place in 1996, and he governed Bitola in the period from December 17, 1996 to October 22, 2000.

Siljan Micevski was also the president of the Bitola Sports Association for many years, and was also declared an honorary president. He was the honorary consul of the Republic of Serbia for many years, based in Bitola, and was elected in 2007 by Decision of the Government of the Republic of Serbia.

The beginning of the work of GP "Pelister" dates back to 1968, when it operated under the name "Umetnost", dealing with construction crafts. Since 1977, it has been engaged in larger construction works and then formed a large construction operation by merging the four smaller city operations: "Mlad zidar", "Solidna rabota", the construction plant of KIB "Bitola" and "Umetnost".

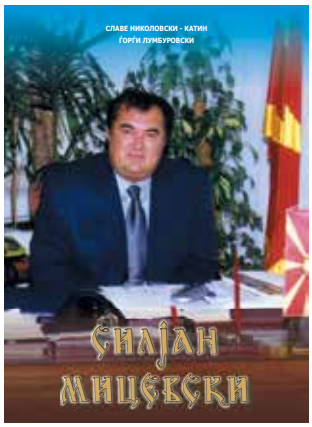

According to the written media, Siljan Micevski was one of the most powerful businessmen in the southwestern part of the Republic of Macedonia and the richest in that region in the mining and construction business. Therefore, according to the list of the richest families in Macedonia, he was in twentieth place.

He received many recognitions and awards during his working life, as a businessman and as a great sportsman. He received the "4th of November" award in 1979, the "International Star - Gold Category" award awarded in Paris in 2003, the prestigious recognition "Person of Southeast Europe" for 2016 which was presented to him at the Humboldt University in Berlin, and in 2016 he was awarded the state flag of the Republic of Serbia.

Siljan Micevski died on 23 December 2023 at the age of 78,

Promotions and announcements:

On 15 October 2022, the event "22nd Pelagonia Cultural and Scientific Meetings" was held in the Municipality of Novaci, at which the monograph "Siljan Micevski" was promoted, a work relating to the life and work of businessman Siljan Micevski-Cile. The promoters were Dr. Vera Stojčevska and academician Vlado Kambovski.

Organized by the Literary Society "Braka Miladinovci" from Toronto, on March 19, 2023, a promotion of the work "Siljan Micevski" was held, which was presented to the audience by the author Slavè Katin. In 2022, eighteen (18) sequels to the monograph "Siljan Micevski" were published on the portal "Macedonian Nation", and a larger number were also published in "Macedonian Sun".

60. „БЛАГОЈ МЕХАНЏИСКИ“

Монографија за бизнисменот „Благоја Механџиски“-Зегин, (2025) „Македонска искра“ и ЗЕГИН, Скопје, 2025, на 450 страници. Таа е на македонски и англиски јазик и е посветена на бизнисменот, хуманистот и донаторот Благој Механџиски. Име, кое е познато и респектирано на низа полиња и деценски потврдено во бизнис заедницата во Република Македонија. Во исто време делото е посветено на 30-годишниот јубилеј на веледрогеријата „ЗЕГИН“, на 45 годишнината за посветеноста на бизнисот и 75 годишниот живот и дело на Благој Механџиски.

Во исто време монографското дело „Благој Механџиски“ е и скромен пример за афирмација на аптекарството во Македонија, на Балканот и пошироко, афирмација на минатото, сегашноста и иднината на компанијата ЗЕГИН, како и на Русиново, убавиот Малеш и на Македонија.

Животната приказна за Благој и неговото семејство Механџиски започнала во убавата Малешевија, во селото Русиново. Питом и мирен регион, исто толку и дарежлив и сè уште неоткриен дел од природата, а богат со културно наследство.

Предел во кој се родени или имаат потекло плејада македонски револуционери, интелектуалци, бизнисмени, професори, новинари, научници, книжевници, различни стручњаци и други личности кои се борат за афирмација на својот крај, на македонската вистина и кои постигнале видни резултати на различни полиња.

Меѓу нив посебно се истакнува Благој Механџиски, за кого со право се вели дека е еден од најголемите македонски бизнисмени и хуманисти. Тој со својата харизма, упорност и докажани дела и вредности, како и со неговата неотстапност останува доследен и горделив Македонец, двигател на мислата за слобода во аптекарството, за што заслужува големо признание.

Многумина рекле и напишале дека Благој, Бари, Зегин е еден и единствен, неповторлив. Бизнисот проникнува од неговото срце, па тој го храбри, воздигнува, облагородува, збогатува, го храни и ги напојува луѓето кои купуваат во „ЗЕГИН“,а тоа му го дарила судбината, додека мисијата му го трасира патот да биде посветен деловен човек, хуманист, донатор, добротвор...

Животната и бизнис сага на Благој Механџиски, истовремено е еден вид сторија и историска вистина на Малешевијата, на Македонија, на деловното живеење, на успесите, падовите и постигнувањата на една голема компанија како што е „ЗЕГИН“. Со оваа автобиографија за животниот пат, дело и постигнувања, сублимирано се проектира најновата фаза на историјата на деловниот живот во Македонија. Меѓу нив посебно се истакнува Благој Механџиски, за кого со право се вели дека е еден од најголемите македонски бизнисмени и хуманисти.

Монографија „Благој Механџиски“ беше готова уште во 2016 година, но од презафатеност на господинот Благој Механџиски-Зегин, печатењето се одложи за некое друго време. Но тоа друго време траеше до 2022 година кога бев поканет на прослава во Берово, за потоа да се договориме за сите дополни кои се случија во изминатиот период. За жал, тоа траеше само за тој период и како да се заборави дека треба да се печати неговата монографија. Дури и рекламниот материјал за ЗЕГИН што го ставив во моите дела „Израел и Македонија“ и „Македонски иселенички меридијани“ остана да ги должи бизнисменот и богатиот Благој Механџиски.

Инаку, за Благој Механџиски се објавени триесет и пет (35) продолженија во порталот „Македонска нација“. Истите (35) продолженија се објавени и во „Мскедонско сонце“.

60. "BLAGOJ MEHANDZISK"

A monograph about the businessman "*Blagoja Mehan-dziski"-Zegin,* (2025) "Makedonska iskra" and ZEGIN, Skopje, 2025, on 450 pages. It is in Macedonian and English and is dedicated to the businessman, humanist and donor Blagoj Mehandziski. A name that is known and respected in a number of fields and has been confirmed in the business community in the Republic of Macedonia for decades. At the same time, the work is dedicated to the 30th anniversary of the wholesale drugstore "ZEGIN", to the 45th anniversary of the dedication to business and the 75-year life and work of Blagoj Mehandziski.

At the same time, the monographic work "Blagoj Mehandziski" is also a modest example of the affirmation of pharmacy in Macedonia, the Balkans and beyond, an affirmation of the past, present and future of the ZEGIN company, as well as of Rusinovo, the beautiful Malesh and Macedonia.

The life story of Blagoj and his Mehandziski family began in the beautiful Maleshevija, in the village of Rusinovo. A tame and peaceful region, equally generous and still undiscovered part of nature, and rich in cultural heritage.

A region in which a multitude of Macedonian revolutionaries, intellectuals, businessmen, professors, journalists, scientists, writers, various experts and other personalities who fight for the affirmation of their region, of the Macedonian truth and who have achieved visible results in various fields, were born or have their origin.

Among them, Blagoj Mehandziski stands out in particular, who is rightly said to be one of the greatest Macedonian businessmen and humanists. With his charisma, perseverance and proven deeds and values, as well as his intransigence, he remains a consistent and proud Macedonian, a driver of the thought of freedom in pharmacy, for which he deserves great recognition.

Many have said and written that Blagoj, Bari, Zegin is one and only, unrepeatable. Business permeates his heart, so he encourages, elevates, ennobles, enriches, nourishes and nourishes the people who shop at "ZEGIN", and this was given to him by fate, while the mission paves the way for him to be a dedicated businessman, humanist, donor, benefactor...

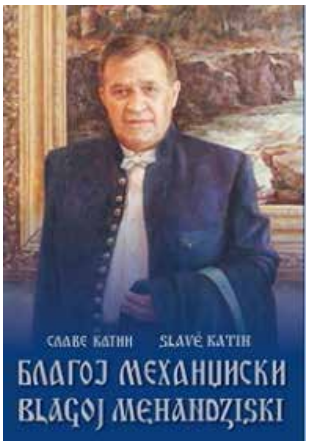

The life and business saga of Blagoj Mehandziski is at the same time a kind of story and historical truth of Maleshevija, of Macedonia, of business life, of the successes, failures and achievements of a large company such as "ZEGIN". With this autobiography of his life path, work and achievements, the latest phase of the history of business life in Macedonia is sublimatedly projected. Among them, Blagoj Mehandziski stands out, who is rightly said to be one of the greatest Macedonian businessmen and humanists.

The monograph "Blagoj Mehandziski" was ready back in 2016, but due to the busyness of Mr. Blagoj Mehandziski-Zegin, the printing was postponed to another time. But that other time lasted until 2022 when I was invited to a celebration in Berovo, so that we could then agree on all the additions that occurred in the past period. Unfortunately, it lasted only for that period and it is as if we forgot that his monograph should be printed. Even the advertising material for ZEGIN that I put in my works "Israel and Macedonia" and "Macedonian Emigrant Meridians" remained owed to the businessman and wealthy Blagoj Mehandziski.

Announcements:

Otherwise, thirty-five (35) sequels to Blagoj Mehandziski have been published in the portal "Macedonian Nation". The same (35) sequels have also been published in "Mskedonsko Sonce"

61. „ГОЈКО ЈАКОВЛЕВСКИ“

Монографско дело насловено ***„Гојко Јаковлевски“,*** (2025) „Македонска искра“ од Скопје, на, 216. Тоа е посветено на доблесниот Македонец, бизнисмен, истакнат хуманист и докажан донатор, духовен посветеник и горд припадник на својот библиски род и македонската земја, Гојко Јаковлески, алиас Гојко Делчев Рафкин – Гоце Македонски.

Тој е познат политичк и емигрант кој долги години живееше во Германија, во градот Берлин. Неговото име е познато, признато, уважено и респектирано на низа полиња и деценискиа потврдено во македонската заедница во Берлин, Германија и пошироко. Гојко е борец за самостојна, независна и обединета етничка Македонија и за обединување на македонскиот народ ширум светот.

Гојко Јаковлевски е бранителот и афирматорот на историјата на етничка Македонија и честа на македонскиот народ во светот. Драган Богдановски и Гојко Јаковлески заедно соработувале за иднината на Македонија и ја формирале Демократската партија за македонско национално единство. Главната цел на Организацијата била обединување на распарчена и поробена Македонија во самостојна македонска држава. Гоце Македонски е еден од основачите на политичката партија ВМРО ДПМНЕ.

Монографијата е посветена на херојот Гоце Македонски, кој се залага за афирмација на етничка Македонија и етничко обединување. Таквата угледна бизнис личност, вљубеник во македонскиот народот насекаде по светот и во својата татковина Македонија, секогаш го водела светата мисла да остави вечни траги за идните македонски генерации.

Животната приказна за Гојко започнала во убавотоа гостиварско село Зубовце на 20 февруари 1935 година. Зубовце е населба сместена во подножјето на Шар Планина, од каде тој одамна замина, но никогаш не ги заборави својот роден праг и својата Македонија

Треба да се истакне дека не е лесно и едноставно да се пишува за луѓе кои инспирираат, кои задолжуваат и кои заветуваат, за луѓе кои оставаат неизбришливи траги со животот и со своите дела, кај современиците и кај поколенијата што доаѓаат. Таков е случајот со Гојко Јаковлески, алиас Гојко Делчев Рафкин – Гоце Македонски Македонец од Македонија, од Зубовце, Гостиварско, од Берлин, од целиот демократски свет.

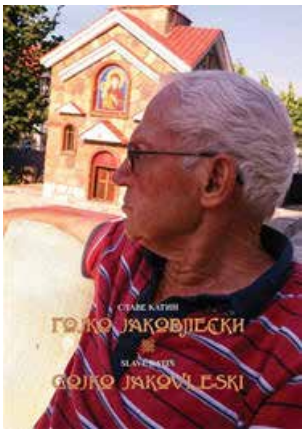

Со монографијата *„Гојко Јаковлевски“* се прави обид да се фрли светлина врз неговиот животен пат. Трудот е компониран во повеќе поглавја, во кои секој дел има по повеќе делови, претставувајќи хронолошка и тематска заокружена целина.

Гојко Делчев Рафкин е исклучително голема, позната, призната и неодминлива личност во македонската дијаспора и во Македонија. Тој е без сомнение еден од економски успешните Македонци во светот. Иако подолго време живееше во Берлин, од своето емигрирање до денес тој е длабоко и силно поврзан со судбината, вистината и настаните во Македонија. Гојко е Македонец по националност и православен христијанин по вера.

Тој е еден од најголемите иницијатори и организатори на одбраната на македонското име и вистина. Гоце Македонски е бранителот и афирматорот на историјата на етничка Македонија и честа на македонскиот народ во светот.

За жал, и монографијата за Гојко Јаковлевски, која беше готова уште во 2018 година, се отпечати во 2025. Поради одминати години, тој беше однесен во Берлин, а неговото семејство не се заинтересира за неговата монографија да му направи чест на човекот кој тоа го заслужува, бидејќи тој е големиот патриот и вљубеник во Македонија. Да се надеваме дека по неговата смрт семејството ќе го увиди пропустот и ќе се заинтересира за афирмација на монографијата за големиот Гојко Јаковлевски.

Инаку, во порталот „Македонска нација“ во 2019 и 2020 година се објавени дваесет и седум (27) продолженија од монографијата на Гојко Јаковлески, алиас Гојко Делчев-Гоце Македонски, а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“.

61. "GOJKO JAKOVLEVSKI"

A monographic work entitled "**Gojko Jakovlevski",** (2025) "Macedonian Spark" from Skopje, at, 216, is ready. It is dedicated to the virtuous Macedonian, businessman, prominent humanist and proven donor, spiritual devotee and proud member of his biblical lineage and the Macedonian land, Gojko Jakovleski, alias Gojko Delchev Rafkin – Goce Makedonski

He is a famous political emigrant who lived in Germany, in the city of Berlin, for many years. His name is known, recognized, respected and respected in a number of fields and has been confirmed for decades in the Macedonian community in Berlin, Germany and beyond. Gojko is a fighter for an independent, self-sufficient and united ethnic Macedonia and for the unification of the Macedonian people.

Gojko Jakovlevski is the defender and affirmer of the history of ethnic Macedonia and the honor of the Macedonian people in the world. Dragan Bogdanovski and Gojko Jakovleski worked together for the future of Macedonia and formed the Democratic Party for Macedonian National Unity. The main goal of the Organization was the unification of a divided and enSlavè d Macedonia into an independent Macedonian state. Goce Makedonski is one of the founders of the political party VMRO DPMNE.

The monograph is dedicated to the hero Goce Makedonski, who advocates for the affirmation of ethnic Macedonia and ethnic unification. Such a distinguished business person, a lover of the Macedonian people all over the world and in his homeland Macedonia, was always guided by the sacred thought of leaving eternal traces for future Macedonian generations.

It should be emphasized that it is not easy and simple to write about people who inspire, who oblige and who make a vow, about people who leave indelible traces with their lives and their works, among contemporaries and among generations to come. Such is the case with Gojko Jakovleski, alias Gojko Delchev Rafkin – Goce Makedonski Macedonian from Macedonia, from Zubovce, Gostivar, from Berlin, from the entire democratic world.

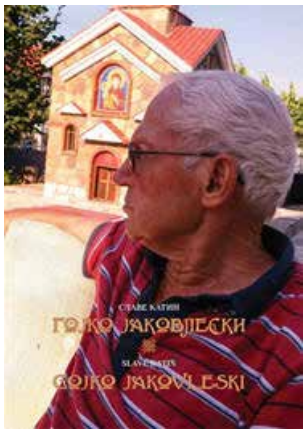

The monograph "Gojko Jakovlevski" attempts to shed light on his life path. The work is composed of several chapters, in which each part has several parts, representing a chronological and thematic rounded whole.

Gojko Delchev Rafkin is an exceptionally great, famous, recognized and indispensable person in the Macedonian diaspora and in Macedonia. He is without a doubt one of the economically successful Macedonians in the world. Although he lived in Berlin for a long time, from his emigration to the present day he is deeply and strongly connected to the fate, truth and events in Macedonia. Gojko is Macedonian by nationality and an Orthodox Christian by faith.

He is one of the greatest initiators and organizers of the defense of the Macedonian name and truth. Goce Makedonski is the defender and affirmer of the history of ethnic Macedonia and the honor of the Macedonian people in the world.

Unfortunately, the monograph on Gojko Jakovlevski, which was completed in 2018, remained unprinted was puplished in 2025. Due to the passing of years, he was taken to Berlin, and his family was not interested in his monograph to honor the man who deserves it, because he is the great patriot and lover of Macedonia. Let us hope that after his death the family will realize the omission and will be interested inafirming the monograph about the great Gojko Jakovlevski.

Incidentally, in 2019 and 2020, the portal "Macedonian Nation" published twenty-seven (27) sequels to the monograph of Gojko Jakovleski, alias Gojko Delchev-Goce Makedonski.

62. „ОГЛЕДАЛО“

Публикацијата ***„Огледало“, (2023),*** е дело на „Македонска искра“, печатено на 140 страници и претставува дел од значењето на добивањето на Славе Катин на престижната ***„Награда за животно дело 2022“*** на Обединетата македонска дијаспора (ОМД) од Вашингтон, САД. Делото ги содржи главните настани и собитија за наградата која од Република Македонија ја добиле Киро Глигоров и Славе Катин

Меѓутоа, уште на почетокот се вели дека и покрај силната желба на Славе Катин да ја прими наградата во Македонија, од здравствени причини и негово отсуство, наградата ја примија неговата ќерка Дафинка Катин Скатоца и внуката Изабел Катин Скатоца, кои живеат во Рим.

Во продолжение е дадено писмото од ОМД во кое, меѓу другото се вели: *„Наше задоволство и голема привилегија е да ве информираме дека Обединетата македонска дијаспора (ОМД) од Вашингтон реши да ја додели нашата „Глобална награда за животно остварување на ОМД за 2022 година на Славе Катин“.* Со задоволство ќе ви ја доделиме оваа награда лично на нашата 5-та глобална конференција на ОМД во Скопје, Македонија, која ќе се одржи во јули 2022 година“.

Во текстот за организацијата Обединетата македонска дијаспора е забележано дека таа е врвна меѓународна, невладина асоцијација чија главна цел се интересите и потребите на луѓето со македонско потекло и македонските заедници ширум светот. ОМД не е паралелна организација на никоја друга организација и не сака да биде видена како паралелна.

Членовите на оваа организација се среќни и задоволни што вратите во САД, Канада, Австралија и Европа и' се отворени за комуникација и дијалог. ОМД, чиј член е и авторот на овие редови, активно работи.

Посебно место во публикацијата е посветено на претседателот на ОМД, Мето Колоски. Занего, меѓу другото се вели дека името и делото на познатиот Македонец од главниот град на Соединетите Американски Држави, Вашингтон е заслужен за големите постигнувања на ОМД од Вашингтон за одбрана на името и вистината за Македонија и македонскиот народ, особено за македонските иселеници ширум светот.

Исто така во публикацијата е даден текст за Гордан Јорданов, директорот на ОМД за Македонија и Европа, се вели дека Обединетата македонска дијаспора (ОМД) – која претставува водечки глас за Македонците во странство, со седиште во Вашингтон и оперативна на три континенти – го ангажираше Гордан Јорданов како нејзин нов директор за Македонија и Европа кој ќе биде со седиште во Македонија.

Посебен простор е посветен на добитниците на „Наградата за животно достигнување“ од кои претседателот на Република Македонија Киро Глигоров и Славе Николовски-Катин се од Република Македонија, додека Џон Битов и Џеимс Сандерс се од Канада, а Џорџ Атанасоски, Луј Влашо и Атанас Коларовски се од САД, а Мик Веловски е од Австралија.

Промоција:

Првата промоција на делото „Огледало“ беше успешно организирана од Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ од Торонто, Канада, кое е во состав на Катедралната македонската православна црква “Свети Климент Охридски”, на 14-ти декември 2023 година. Пред голем број членови на Црквата се одржа промоција на публикацијата „Огледало“, која ја претстави пред присутните Зоран Карапанчев, претседателот на Друштвото.

62. "MIRROR"

The publication "***Mirror***" (2023), is a work by "Macedonian Spark", printed on 140 pages and represents part of the significance of Slavè Katin receiving the prestigious "***Lifetime Achievement Award 2022***" from the United Macedonian Diaspora (UMD) from Washington, USA. The work contains the main events and developments for the award that was received from the Republic of Macedonia by Kiro Gligorov and Slavè Katin

However, it is said at the beginning that despite Slavè Katin's strong desire to receive the award in Macedonia, due to health reasons and his absence, the award was received by his daughter Dafinka Katin Scatoca and granddaughter Isabel Katin Scatoca, who live in Rome.

The following is the letter from the UMD, which, among other things, states: "It is our pleasure and great privilege to inform you that the United Macedonian Diaspora (UMD) in Washington has decided to award our "UMD Global Lifetime Achievement Award for 2022" to Slavè Katin. We will be happy to present this award to you in person at our 5th UMD Global Conference in Skopje, Macedonia, which will be held in July 2022."

The text about the organization, the United Macedonian Diaspora, notes that it is a top international, non-governmental association whose main goal is the interests and needs of people of Macedonian origin and Macedonian communities around the world. UMD is not a parallel organization to any other organization and does not want to be seen as parallel.

The members of this organization are happy and satisfied that the doors in the USA, Canada, Australia and Europe are open for communication and dialogue. UMD, of which the author of these lines is a member, is actively working.

A special place in the publication is dedicated to the president of UMD, Meto Koloski. Among other things, it is said that the name and work of the famous Macedonian from the capital of the United States of America, Washington, is credited with the great achievements of UMD from Washington in defending the name and truth for Macedonia and the Macedonian people, especially for Macedonian emigrants around the world.

The publication also provides a text about Gordan Jordanov, the director of UMD for Macedonia and Europe, stating that the United Macedonian Diaspora (UMD) – which is the leading voice for Macedonians abroad, headquartered in Washington and operating on three continents – has hired Gordan Jordanov as its new director for Macedonia and Europe, who will be based in Macedonia.

A special space is dedicated to the winners of the "Lifetime Achievement Award", of which the President of the Republic of Macedonia Kiro Gligorov and Slavè Nikolovski-Katin are from the Republic of Macedonia, while John Bitov and James Sanders are from Canada, and George Atanasoski, Louis Vlasho and Atanas Kolarovski are from the USA, and Mick Velovski is from Australia.

Promotion:

The first promotion of the work "Mirror" was successfully organized by the Literary Society "Miladinovci Brothers" from Toronto, Canada, which is part of the Cathedral Macedonian Orthodox Church "St. Clement of Ohrid", on December 14, 2023. A promotion of the publication "Mirror" was held in front of a large number of members of the Church, which was presented to the attendees by Zoran Karapanchev, the President of the Society. so published in "Macedonian Sun"

63. „ИЗБОР НА ТРУДОВИ“

Публикацијата ***„Избор на трудови“ (2023)*** е дело на „Македонска искра“ , печатено на 430 страници на македонски јазик, а е спонзорирано од бизнисменот Џорџ Атанасовски од САД и д-р Лефтер Манче од Канада. Тоа е посветено на објавени трудови за македонското иселеништво ширум светот, за црковно-духовниот живот, за голем број познати личности и други текстови поврзани со етничка Македонија и македонското иселеништво цо светот.

Со публикацијата *„Избор на трудови“* се прави обид да се фрли светлина врз животниот и творечкиот пат на авторот Славе Катин. Трудот е компониран на дванаесет делови, во кои секој дел има по дванаесет посебни текстови, (со исклучок на делот десет, кое има десет текстови), претста-вувајќи хронолошка и тематска заокружена целина.

Публикацијата е поделена на следните делови: Вовед, Биографија и творештвото на Славе Катин. Пота следат следните дванаесет делови: Првиот дел е насловен „Античка Македонија“. Во текстовите од овој дел се објавени тектови од заедничлите публикации на академик Антоније Шкокљев - Дончо од Белград и Славе Николовски – Катин од Скопје и тоа од публикациите „Придонесот на Македонија во светската цивилизација„, „Од Панонија до Егеј“ и „Праисторија на централниот Балкан“.

Шестиот дел на публикацијата *„Избор на трудови“* е посветен на високо достоинствениците на Македонската православна црква – Охридската архиепископија, почнувајќи од првиот поглавар во слободна Македонија архиепископот господин господин Доситеј, до денес актуелниот поглавар господин, господин Стафан.

Седмиот и осмиот дел на делото *„Избор на трудови“* се однесува на моите патувања во различни земји во светот кои ми беа мошне возбудливи, исполнети со многу непресниени ноќи, искушенија, релаксирачки моменти, сознанија и предизвици да запознам различни држави, места, градови, народи, култури, религии, обичаи и многу карактеристики на современиот свет.

Посебен простор е посветен на десеттиот дел кој се однесува на десетте награди за животно постигнување на видните личности: Џорџ Атанасоски, Луј Влашо и Атанас Коларовски од САД, Џон (Лазо) Битов и Џејмс (Димитар) Сандерс од Канада, Мик (Михајло) Велоски од Австралија, како и Киро Глигоров и Славе Катин (Николовски) од Македонија.

Наградите ги доделув „Обединетата македонска дијаспора“ (ОМД) од Вашингтон, САД, која е врвна меѓународна, невладина организација чии главни цели се интересите и потребите на луѓето со македонско потекло и македонските заедници во САД, Канада, Австралија и Европската Униха.

Последните два дела на публикацијата *„Избор на трудови“* се однесуваат на промоции на мои дела, потоа, учество на симпозиуми, трибини, собири, конференции, советувања, разговори, објавени фељтоти и бројни текстови на македонски и англиски јазик ширум светот.

Промоции и објави:

Во организација на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ од Торонто, Канада, кое е во состав на Катедралната македонската православна црква “Свети Климент Охридски”, на 14-ти декември 2023 година, се одржа промоција на публикацијата: *„Избор на трудови“,* за која зборуваше Драгица Димовска, уредник и водител на радио часот **„**Обединета Македонија“ од Торонто, од публикацијата *„Избор на трудови“* објавени се 44 продолженија во порталот „Мактел“ од Сиднеј, Австралија.

63. "SELECTION OF WORKS"

The publication **"Selected Works" (2023)** is a work of "Macedonian Spark", printed on 430 pages in the Macedonian language, and is sponsored by businessman George Atanasovski from the USA and Dr. Lefter Manche from Canada. It is dedicated to published works on the Macedonian diaspora around the world, on church-spiritual life, on a large number of famous personalities and other texts related to ethnic Macedonia and the Macedonian diaspora around the world.

The publication "Selected Works" is an attempt to shed light on the life and creative path of the author Slavè Katin. The work is composed of twelve parts, in which each part has twelve separate texts, (with the exception of part ten, which has ten texts), representing a chronological and thematic rounded whole.

The publication is divided into the following parts: Introduction, Biography and the work of Slavè Katin. The following twelve parts follow: The first part is entitled "Ancient Macedonia". The texts of this part are published from the joint publications of academician Antonije Shkokljev - Dončo from Belgrade and Slavè Nikolovski - Katin from Skopje, namely from the publications "The Contribution of Macedonia to World Civilization", "From Pannonia to the Aegean" and "Prehistory of the Central Balkans".

The sixth part of the publication "Selected Works" is dedicated to the high dignitaries of the Macedonian Orthodox Church - the Ohrid Archbishopric, starting from the first head in free Macedonia, Archbishop Dositej, to the current head, Mr., Mr. Stafan.

The seventh and eighth parts of the work "Selected Works" refer to my travels to different countries in the world, which were very exciting for me, filled with many sleepless nights, temptations, relaxing moments, insights and challenges to get to know different countries, places, cities, peoples, cultures, religions, customs and many characteristics of the modern world.

A special space is dedicated to the tenth part, which refers to the ten awards for lifetime achievement of prominent figures: George Atanasoski, Louis Vlaso and Atanas Kolarovski from the USA, John (Lazo) Bitov and James (Dimitar) Sanders from Canada, Mick (Mihajlo) Veloski from Australia, as well as Kiro Gligorov and Slavè Katin (Nikolovski) from Macedonia.

The awards were presented by the "United Macedonian Diaspora" (UMD) from Washington, D.C., which is a leading international, non-governmental organization whose main goals are the interests and needs of people of Macedonian origin and Macedonian communities in the United States, Canada, Australia, and the European Union.

The last two parts of the publication "Selected Works" refer to promotions of my works, then, participation in symposiums, forums, gatherings, conferences, consultations, conversations, published feuilletons and numerous texts in Macedonian and English around the world.

Promotions and announcements:

Organized by the Literary Society "Braka Miladinovci" from Toronto, Canada, which is part of the Cathedral Macedonian Orthodox Church "St. Clement of Ohrid", on December 14, 2023, a promotion of the publication: "Selected Works", was held, which was spoken about by Dragica Dimovska, editor and host of the radio hour "United Macedonia" from Toronto. From the pupikation " Selection of Works" are published fourty four (44) announcements in Mactel in Sydney, Australia.

64. „SELECTED PAPERS FOR MACEDONIA“ „ИЗБРАНИ ТЕКСТОВИ ЗА МАКЕДОНИЈА

Делото ***“Selected Papers for Macedonia” (Избрани текстови за Македонија) (2024)*** е дело на Издавачката куќа „Македонска искра“ од Скопје и на Македонското литературно друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј. Печатена е на 488 страници на англиски јазик, чиј рецензенти се Душан Ристевски – Македон и Виктор Бивел од Сиднеј, Австралија, како и Џорџ Атанасоски од САД. Книгата е спонзорирана од Фондацијата „Џорџ Атанасоски“ од Македонија.

Ова дело е посветено на Македонија, на Македонската православна црква и на Македонците ширум светот. Во неа се поставува прашањето дали посебните политички субјекти имаат ексклузивно право на монопол над историското наследство, односно дали младите генерации денес, родени и израснати во конфронтираните делови на Македонија, се израснати и образовани верувајќи дека Македонците не се доволно информирани за историскиот факт дека се делови од еден народ и од една земја наречена Македонија.

Македонците се раѓале и живееле уште од античко време на овие простори кои во минатото биле центар на цивилизираниот свет. Тука изникнаа култури и тука се родија големи луѓе кои не само што беа значајни за историјата на европската култура, туку и за човештвото.

Тие ја разбудија свеста кај новите генерации. Често се зборува дека она што се случи во Македонија не може да се спореди со ништо на друго место во светот, ниту во кое било друго време.

Може да се каже дека оваа публикацијата е дел од хрониката на условите на македонскиот народ на историската сцена. Станува збор за дело со трудови кои се однесуваат на Македонија, Македонската православна црква и Македонците во светот

Затоа, книгата *„„Selected Papers for Macedonia“ („Избрани трудови за Македонија“)* е особено посветена на етничка Македонија, Македонците и Македонската православна црква-ОА, која била и веројатно ќе продолжи да биде цел на дискусии, расправии, па дури и напади од други црковни институции.

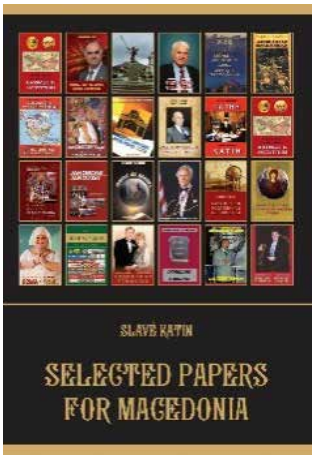

Во соседните земји и пошироко, кои се обидуваат да го спречат, или одложат неговото приклучување кон семејството на рамноправните православни црковни организации.

Притоа, ангажиран е цел пропаганден и медиумски механизам за вршење притисок, изолација и негирање на нашата Македонска православна црква-ОА и нејзиното легитимно постоење. Неговата цел е да ги искривува и сокрие историските факти од минатото и сегашноста.

Делото *„Selected papers for Macedonia“* (*„Избрани трудови за Македонија“)* е составено од девет дела, во кои секој дел има по десет поглавја и тоа: 1. Праисториска Македонија 2. Македонците во дијаспората 3. Емиграцијата како судбина. 4. Македонските православни цркви во Австралија, Канада и САД. 5. Религијата на Македонците, 6. Познати Македонци во светот, 7. Дел од видните Македонци во светот. 8. Македонците во соседните земји и 9. Додаток.

Во ова публикација се дадени текстови кои се значаен прилог и придонес кон осветлувањето на голем број аспекти од историската и творечката вистина за македонското иселеништво во светот. Таа е дело на поетот, драматург, публицист, основач и претседател на Македонското литературно друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј, Австралија Душан Ристевски-Македон.

Патувањата на Катин низ светот се производ на иселенич-ката магија на Македонците, распрснати на сите континенти. Понесен од магнетизмот на нивната судбина, тој патува со надеж и верба дека ќе ги пронајде и лично ќе ја доживее нивната апокалипса. Затоа Катин трага по нив, не жалејќи време и напори да го оформи македонското иселеничко сосвездие, без кое не може да се замисли планетарниот универзум.

64. "SELECTED PAPERS FOR MACEDONIA"

The work "**Selected Papers for Macedonia" (2024)** is a work of the Publishing House "Makedonska Iskra" from Skopje and the Macedonian Literary Society "Grigor Prlicev" from Sydney. It is printed on 488 pages in English, whose reviewers are Dušan Ristevski – Makedon and Victor Bivel from Sydney, Australia, as well as George Atanasovski from the USA. The book is sponsored by the "George Atanasovski" Foundation from Macedonia.

This work is dedicated to Macedonia, the Macedonian Orthodox Church and Macedonians around the world. It raises the question of whether separate political entities have an exclusive right to a monopoly over historical heritage, that is, whether the young generations today, born and raised in the confronted parts of Macedonia, have been raised and educated believing that Macedonians are not sufficiently informed about the historical fact that they are parts of one people and one country called Macedonia.

Macedonians have been born and lived since ancient times in these areas that were once the center of the civilized world. Cultures arose here and great people were born here who were not only significant for the history of European culture, but also for humanity. They awakened the consciousness of new generations. It is often said that what happened in Macedonia cannot be compared to anything else in the world, nor in any other time.

It can be said that this publication is part of the chronicle of the conditions of the Macedonian people on the historical stage. It is a work of papers relating to Macedonia, the Macedonian Orthodox Church and Macedonians in the world

Therefore, the book "Selected Papers for Macedonia" is particularly dedicated to ethnic Macedonia, Macedonians and the Macedonian Orthodox Church-OA, which has been and will probably continue to be the target of discussions, disputes and even attacks from other church institutions.

In neighboring countries and beyond, who are trying to prevent or delay its joining the family of equal Orthodox church organizations. In doing so, a whole propaganda and media mechanism is engaged to exert pressure, isolate and deny our Macedonian Orthodox Church-OA and its legitimate existence. Its goal is to distort and hide historical facts from the past and present.

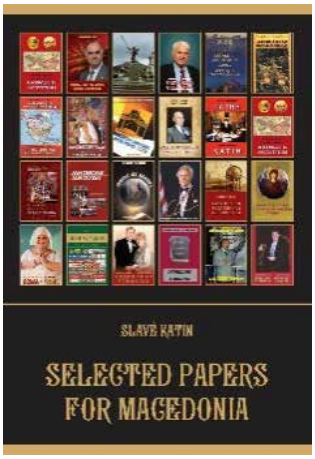

The work "Selected papers for Macedonia" is composed of nine parts, each part of which has ten chapters, as follows: 1. Prehistoric Macedonia 2. Macedonians in the Diaspora 3. Emigration as Destiny. 4. Macedonian Orthodox Churches in Australia, Canada and the USA. 5. The Religion of the Macedonians, 6. Famous Macedonians in the World, 7. Some of the Prominent Macedonians in the World. 8. Macedonians in Neighboring Countries and 9. Appendix.

This publication contains texts that are a significant contribution to the clarification of a large number of aspects of the historical and creative truth about the Macedonian emigration in the world. It is the work of the poet, playwright, publicist, founder and president of the Macedonian Literary Society "Grigor Prlicev" from Sydney, Australia, Dušan Ristevski-Macedon.

Katin's travels around the world are a product of the emigrant magic of the Macedonians, scattered on all continents. Carried away by the magnetism of their fate, he travels with hope and faith that he will find them and personally experience their apocalypse. That is why Katin searches for them, sparing no time and effort to form the Macedonian emigrant constellation, without which the planetary universe cannot be imagined.

He notices the well-known historical realities that are refracted through the inner turmoil and excitement of the soul, thought and heart with his unique subjective point of view. That is why they cannot be found so original anywhere else as in Katin's works.

65. "ПАТУВАЊА ОКОЛУ СВЕТОТ"

Репортерските записи, насловени како „***Патувања околу светот" (2025),*** кое е 6 дело на авторот Славе Катин. Тоа е дело на „Македонска искра" од Скопје на 390 страници, а се однесуваат, пред се' на посетите на метрополите во светот, а потоа на краишта, предели, градови, држави, во кои Катин како новинар патувал и го опишува она што на тој пат го привлекувало неговото внимание. Во новинарското обликување на репортажите кај авторот доаѓа до израз неговата автентичност, документарност и конкретно прикажување на она што е најбитно. Тоа го потврдија рецензентите на публикацијата: Д-р Лефтер Манче од Канада, Душан Ристевски – Македон од Австралија и Васил Стефановски од САД.

Патувањата во различни земји во светот на Славе Катин беа мошне возбудливи, исполнети со многу непресписни ноќи, искушенија, возбуди, релаксирачки моменти, сознанија и предизвици да запознае различни држави, места, градови, народи, култури, религии, обичаи и многу карактеристики на современиот свет.

Притоа, Славе Катин, често заедно со неговата сопруга Нада имал можност да посети бројни држави, метрополи и споменици кои имаат светско значење и кои оставаат вечни траги во сеќавањата на посетителот. Тој е голем вљубеник во патувања и посети на нови држави, градови, споменици и нови пронајдоци и откритија во светот. Затоа, имал можност да посети педесетина држави на земјината топка, стотици градови, илјадници споменици кои имаат светско значење и кои оставаат вечни траги во сеќавањата на посетителот.

Како резултат на нашите патувања и на неговата љубов кон пишаниот збор за сè она што го видов да остави пишан документ, јас сум автор на репортерските иданија: „***Моите патувања низ светот***", 2001, на 192 страници; „***Светот на длanka",***на 424,страници (двете на македонски), „***По патеките на Евлија Челебија***" на 192 страници (на турски јазик), „***Преспанска разгледница***", од 2020, на 340 страници; а публикацијата „***Репортажи за светски метрополи***", е мое четврто репортерско издание за нашите патувања и видувања на светот.

Во поголемиот број земји во светот што ги посетил Славе Катин живее и македонско население од сите делови и краишта на етничка Македонија. Затоа, одењето по светот како новинар; потпретседател на Комисијата за односи со верските заедници на Република Македонија; како член на државни, црковни, новинарски и други де-легации, и како човек на кого светот му е предизвик, патувањата беа тесно поврзани со разговорите кај поглаварите на Романската, Украинската, Руската и Српската правола-вна црква, во Цариградската патријаршија и во Ватикан. Потоа бил на погребот на Мајка Тереза во Калкута, а повеќе пати ги посетил МПЦ во Австралија, Канада, САД и ЕУ.

Репортерските записи, пак, насловени како „Патувања во светски метрополи", кое е 66 дело на авторот Славе Катин, всушност се однесуваат, пред се' на посетите на метрополите во светот, а потоа на краишта, предели, градови, држави, во кои тој како новинар патувал и го опишува она што на тој пат го привлекувало неговото внимание.

Во новинарското обликување на репортажите кај авторот доаѓа до израз неговата автентичност, документарност и конкретно прикажување на она што е најбитно. Тоа го потврдија рецензентите на публикацијата: Џорџ Атанасоски од САД, д-р Лефтер Манче од Канада и Душан Ристевски – Македон од Австралија.

Во поголемиот број земји во светот што ги посетил Славе Катин живее и македонско население од сите делови и краишта на етничка Македонија. Затоа, одењето по светот како новинар; потпретседател на Комисијата за односи со верските заедници на Република Македонија; како член на државни, црковни, новинарски и други делегации, и како човек на кого светот му е предизвик, патувањата беа тесно поврзани со разговорите кај поглаварите на Романската, Украинската, Руската и Српската православна црква, во Цариградската патријаршија и во Ватикан. Потоа бил на погребот на Мајка Тереза во Калкута, а повеќе пати ги посетил МПЦ во Австралија, Канада, САД и ЕУ.

65. "TRAVELS AROUND THE WORLD"

The reporter's notes, entitled "**TRAVELING AROUND THE WORLD"** (2025), which is the 6th work by the author Slavè Katin. It is a work by "Macedonian Spark" from Skopje on 390 pages and refer, first of all, to visits to metropolises in the world, and then to regions, regions, cities, countries, to which Katin traveled as a journalist and describes what attracted his attention on that journey. In the journalistic shaping of the reports by the author, his authenticity, documentary nature and concrete presentation of what is most important come to the fore. This was confirmed by the reviewers of the publication: Dr. Lefter Manche from Canada, Dušan Ristevski – Macedon from Australia and Vasil Stefanovski from USA.

Slavè Katin's travels to different countries in the world were very exciting, filled with many sleepless nights, temptations, excitement, relaxing moments, insights and challenges to get to know different countries, places, cities, peoples, cultures, religions, customs and many characteristics of the modern world. In doing so, Slavè Katin, often together with his wife Nada, had the opportunity to visit numerous countries, metropolises and monuments that have world significance and that leave eternal traces in the memories of the visitor.

He is a great lover of traveling and visiting new countries, cities, monuments and new inventions and discoveries in the world. Therefore, he had the opportunity to visit about fifty countries on the globe, hundreds of cities, thousands of monuments that have world significance and that leave eternal traces in the memories of the visitor.

As a result of my travels and my love for the written word. I am the author of the following reporter's works: "My Travels Around the World", 2001, 192 pages; "The World in the Palm of Your Hand", 424 pages (both in Macedonian), "On the Paths of Evliya Çelebi" 192 pages (in Turkish), and Prespa Postcard (2020)on 340 pages the publication "Traveling Around the World", his fourth reporter's publication about his travels and views of the world. In most of the countries in the world that Slavè Katin visited, Macedonians from all parts and regions of ethnic Macedonia also live.

Therefore, traveling around the world as a journalist; Vice President of the Commission for Relations with Religious Communities of the Republic of Macedonia; as a member of state, church, journalistic and other delegations, and as a man for whom the world is a challenge, his travels were closely connected with talks with the heads of the Romanian, Ukrainian, Russian and Serbian Orthodox Churches, in the Patriarchate of Constantinople and in the Vatican. Then he was at the funeral of Mother Teresa in Calcutta, and he visited the MOCs in Australia, Canada, the USA and the EU several times.

The reporter's notes, however, titled "Traveling Around the World", which is the 66th work of the author Slave Katin, actually refer, first of all, to visits to the metropolises of the world, and then to regions, regions, cities, countries, to which he traveled as a journalist and describes what attracted his attention on that journey.

In the journalistic shaping of the author's reports, his authenticity, documentary nature and concrete presentation of what is most important come to the fore. This was confirmed by the reviewers of the publication: Dr. Lefter Manche from Canada, Dušan Ristevski - Macedonian from Australia and Vasil Stefanovski from USA.

In most of the countries in the world visited by Slave Katin, there is also a Macedonian population from all parts and regions of ethnic Macedonia. Therefore, traveling around the world as a journalist; Vice President of the Commission for Relations with Religious Communities of the Republic of Macedonia; as a member of state, church, journalistic and other delegations, and as a man for whom the world is a challenge, his travels were closely connected with talks with the heads of the Romanian, Ukrainian, Russian and Serbian Orthodox Churches, the Patriarchate of Constantinople and the Vatican. Then he attended the funeral of Mother Teresa in Calcutta, and he visited the MOCs in Australia, Canada, the USA and the EU several times.

66. ПОЗНАТИ МАКЕДОНЦИ ВО ИСЕЛЕНИШТВОТО

Делото „Познати Македонци во иселеништвото“ (2025) е публикација на издавачката куќа „Македонска искра“ од Скопје и Фондацијата „Ѓорѓи-Џорџ Атанасоски“ од Прилеп, на 340 страници, на македонски јазик, чиј автори се Џорџ Атанасоски и Славе Катин. Рецензенти се: м-р Душан Ристевски – Македон од Австралија, д-р Џорџ Бранов од Канада, Бошко Рајчовски – Пелистерски, од САД и Виктор Бивел од Австралиј

Делото е плод е плод на повеќегодишни истражувања, патувања и континуирано следење на оваа доста суптилна, многузначна и актуелна повеќедецениска и интерконтинентална тема. Делото е еден вид алманах посветен на дел од Македонците, чии корени се од сите делови на македонската земја, а кои го обележале своето време во САД, Канада, Австралија и Европската Унија.

Инаку, преселните движења на човекот од место во место, потоа од земја во земја, како и од континент на континент, веројатно е процес што произлегува од човековата природа за постојано движење, за запознавање и откривање нови земји, непознати простори, во потрага по нов живот како и за задоволување на неговата вечна љубопитност. Меѓутоа, ваквите преселнички движења, во исто време, се и резултат на потрагата по животните егзистенцијални и други потреби, за наоѓање подобра животна сигурност и посреќна иднина.

Покрај овие фактори постојат и многу други чинители кои претставуваат постојана причина и повод за миграции и преселувања на луѓето, а тоа се, во прв ред, угнетувањето, војните, болестите, политичката состојба, како и економската состојба, политичките и други причини.

Во делото се објавени имињата на околу 160 познати и признати иселеници, со различни образованија и занимања, општественици и духовници вградени во изградбата на Македонската православна црква од нејзиното конституирање до денес, како и повеќе текстови за иселеништвото и МПЦ-ОА. Застапени се академици, научници, писатели, новинари, публицисти, донатори, хуманисти, патриоти, носталгичари и вљубеници во Македонија. Нивниот број би можел да биде многу поголем. Тоа во случајот не е толку битно, туку битно е што овој импозантен број имиња, значајни за нашата национална, духовна, културна, стопанска и научна дејност, го прикажува македонското иселеништвото во минатото и сегашноста.

Со прелистување на страниците на ова дело читателот, макар површно ќе се запознае со нив и нивните дела, со придонесот што го имаат во македонското иселеништво, за Македонската православна црква, Охридската архиепископија, како и на други аспекти врзани со македонскиот народ и на етничка Македонија. Отсекогаш на енциклопедиските изданија во светот, или поточно речено, во развиениот свет со долги културни традиции, им се посветувало должно внимание. Нивното значење било и е повеќекратно, бидејќи тоа, меѓу другото, се изданија кои на читателот му даваат кратка употреблива информација по обемот и разнородноста на информациите што ги содржат, ја развиваат свеста и влијаат за консолидација на постигнувањата и развојот.

Делото е поделено на пет поглавја и тоа на: делови во кои се опфатени личности кои се дел од вистината за Македонија, за македонската вистина во иселеништвото - во САД, Канада, Австралија и Европската Унија.

Или поконкретно, во првиот дел се дадени текстови околу 35 личности кои се дел од вистината во иселеништвото во САД, кои како христијанството по религија дале голем придонес за судбината и делото на македонските цркви и манастири во САД. Тоа го прават заради вербата во она што го даваат, а тоа е за доброто на сите, кои со гордо кренати глави и полни срца, со силен восхит зборуваат и раскажуваат за патот по кој тргна Македонецот за да стаса денес до вакви национални зданија и импозантни постигнувања.

66. FAMOUS MACEDONIANS IN THE EMIGRATION

The work "Famous Macedonians in the Emigration" (2025) is a publication of the publishing house "Macedonian Spark" from Skopje and the Foundation "Gjorgji-George Atanasoski" from Prilep, on 340 pages, in Macedonian language, whose authors are George Atanasoski and Slave Katin. Reviewers are: MA Dušan Ristevski - Macedonian from Australia, PhD George Branov from Canada, Boško Rajčovski - Pelisterski, from the USA and Victor Bivel from Australia

The work is the fruit of many years of research, travel and continuous monitoring of this rather subtle, multi-meaningful and current multi-decade and intercontinental topic. The work is a kind of almanac dedicated to some of the Macedonians, whose roots are from all parts of the Macedonian land, and who marked their time in the USA, Canada, Australia and the European Union.

Otherwise, the migratory movements of man from place to place, then from country to country, as well as from continent to continent, is probably a process that arises from human nature for constant movement, for getting to know and discovering new countries, unknown spaces, in search of a new life as well as for satisfying his eternal curiosity. However, such migratory movements, at the same time, are also the result of the search for life's existential and other needs, for finding better life security and a happier future. In addition to these factors, there are many other factors that represent a permanent cause and occasion for migrations and resettlements of people, and these are, first of all, oppression, wars, diseases, the political situation, as well as the economic situation, political and other reasons.

The work publishes the names of about 160 famous and recognized emigrants, with various educations and professions, social activists and clergymen embedded in the construction of the Macedonian Orthodox Church from its constitution to the present day, as well as several texts on emigration and the Macedonian Orthodox Church-OA. Academics, scientists, writers, journalists, publicists, donors, humanists, patriots, nostalgics and lovers of Macedonia are represented. Their number could be much larger. That is not so important in this case, but what is important is that this impressive number of names, significant for our national, spiritual, cultural, economic and scientific activity, depicts the Macedonian emigration in the past and present.

By browsing the pages of this work, the reader will, at least superficially, become acquainted with them and their works, with the contribution they have made to the Macedonian diaspora, to the Macedonian Orthodox Church, the Ohrid Archbishopric, as well as other aspects related to the Macedonian people and ethnic Macedonia. Encyclopedic publications in the world, or more precisely, in the developed world with long cultural traditions, have always been given due attention. Their significance was and is manifold, because, among other things, they are publications that provide the reader with brief, usable information in terms of the volume and diversity of the information they contain, develop awareness and influence the consolidation of achievements and development.

The work is divided into five chapters, namely: sections that include personalities who are part of the truth about Macedonia, about the Macedonian truth in the diaspora - in the USA, Canada, Australia and the European Union.

Or more specifically, the first part provides texts by about 35 individuals who are part of the truth in the diaspora in the United States, who, like Christianity by religion, have made a great contribution to the fate and work of the Macedonian churches and monasteries in the United States. They do this because of their faith in what they give, and that is for the good of all, who with proudly raised heads and full hearts, with strong admiration speak and tell about the path that the Macedonian people took to reach such national edifices and impressive achievements today.

ДЕЛ СЕДУМ

ОБЈАВЕНИ ПУБЛИКАЦИИ ЗА МОЈОТ ЖИВОТ И ДЕЛА

„МОНОГРАФИЈА „КАТИН“

„МАКЕДОНСКИ ИСЕЛЕНИЧКИ ПОРТРЕТ“

„ТВОРЕШТВОТО НА СЛАВЕ КАТИН I И II ИЗДАНИЕ“

СТИХОЗБИРКАТА „ДОЖДОТ“ ОД ИЗАБЕЛ И СЛИКОВНИЦИТЕ ЗА САНДРА, ДИНА, МАСИМО И НАДЈА КАТИН

PART SEVEN

PUBLISHED PUBLICATIONS ABOUT MY LIFE AND WORKS

"MONOGRAPH "KATIN"

"MACEDONIAN EMIGRANT PORTRAIT"

"THE WORK OF SLAVÈ KATIN I AND II EDITION"

THE POETRY COLLECTION "THE RAIN" BY ISABEL AND THE PICTURE BOOKS ABOUT SANDRA, DINA, MASSIMO AND NADJA KATIN

„МОНОГРАФИЈА „КАТИН“

Монографијата ***„Катин“,*** чиј автор е Борче Наумовски, поранешен министер за култура на Република Македонија, е дело на „Македонска искра“ од Скопје, отпечатено во 2004 година на 370 страници на македонски и на англиски јазик.

Целта на оваа книга е токму во тоа: да го сублимира мојот придонесот за Македонија и Македонците во иселеништвото и на своите родители да им се оддолжи за талентот што му го подарипе да го направи тоа, како вистински Македонец, преокупиран со судбината на својот народ и неговата исепеничка голгота.

Наумовски напишал следното: *„Еден подолг период Катин го свртува вниманието на себе со својата динамична информативна и публицистичка дејност поврзана со овој корпус, поради што е централна фигура во односите меѓу црквата и државта, од една, и односите на државата, црквата и иселеништвото, од друга страна. Вакватa негова позиции/а му овозможи номинација во разни друштва, здруженија и организации во Републиката и пошироко. Исто така, забележително е неговото учество на бројни симпозиуми, трибини и семинари во земјата и странство, на барање од нивните организатори кои ги ценат и почитуваат неговите погледи по низа прашања од сферите во кои дејствуваат. На овој план, Катин оствари исклучително богата и динамична комуникација со бројни субјекти во државата и светот.*

Тоа му овозможи да навлезе во суштината на проблемите со кои беа преокупирани Македонците во иселеништвото во светот, но и државните структури во земјата, кои во разни периоди имаа различни погледи кон иселеништвото, што е и причина за отсуството на една конзистентна државна стратегија кон нив и држа-вта, од една, и односите на државата, црквата и иселеништвото, од друга страна.

Вакватa негова позиција му овозможи номинација во разни друштва, здруженија и организации во Републиката и пошироко. Исто така, забележително е неговото учество на бројни симпозиуми, трибини и семинари во земјата и странство, на барање од нивните ор ганизатори кои ги ценат и почитуваат неговите погледи по низа прашања од сферите во кои дејствуваат. На овој .план, Катин оствари исклучително богата и динамична комуникација со бројни субјекти во државата и светот.

Тоа му овозможи да навлезе во суштината на проблемите со кои беа преокупирани Македонците во иселеништвото, но и државните структури во земјата, кои во разни периоди имаа различни погледи кон иселеништвото, што е и причина за отсуството на една конзистентна држена стратегија кон нив.

Свесен за тој факт, Катин настојува да ја пополни таа празнина, да го надомести тој вакум со предлози и сугестии, но и со конкретни практични чекори да воспостави извесен баланс во односите на државата со раселените Македонци, со што започна да го гради големиот мост на нивното поврзување со Татковината, како самостојна и независна држава. Катин е свесен дека на Македонија може да и' се помогне најмногу ако во неа се инвестира во реализацијата на низа проекти од значење за нејзиниот побрз развој, односно ако за тоа се заинтересираат и самите тие во иселеништвото, како успешни бизнисмени“, напиша Борче Наумовски.

Инаку, од монографијата „Катин“ се објавени дваесет и девет (29) текстови во порталот „Македонска нација“ од август 2014 до април 2017, (на македонски).

MONOGRAPH "KATIN"

The monograph **"Katin" (2004),** authored by Borce Naumovski, former Minister of Culture of the Republic of Macedonia, is a work of "Makedonska Iskra" from Skopje, printed in 2004 on 370 pages in Macedonian and English.

The purpose of this book is precisely this: to sublimate my contribution to Macedonia and the Macedonians in the diaspora and to repay my parents for the talent they gave me to do so, as a true Macedonian, preoccupied with the fate of his people and his Golgotha of isolation.

Naumovski wrote the following: "For a long period, Katin has been drawing attention to himself with his dynamic informative and journalistic activity related to this corpus, which is why he is a central figure in the relations between the church and the state, on the one hand, and the relations of the state, the church and the diaspora, on the other hand. This position of his has enabled him to be nominated in various societies, associations and organizations in the Republic and beyond. Also notable is his participation in numerous symposiums, forums and seminars in the country and abroad, at the request of their organizers who appreciate and respect his views on a range of issues in the spheres in which they operate. In this regard, Katin has achieved exceptionally rich and dynamic communication with numerous entities in the country and the world.

This has enabled him to delve into the essence of the problems that preoccupied Macedonians in the diaspora around the world, but also the state structures in the country, which at different periods had different views on the diaspora, which is also the reason for the absence of a consistent state strategy towards them and the state, on the one hand, and the relations between the state, the church and the diaspora, on the other hand.

This position of his has enabled him to be nominated in various societies, associations and organizations in the Republic and beyond. Also notable is his participation in numerous symposiums, forums and seminars in the country and abroad, at the request of their organizers who appreciate and respect his views on a range of issues in the spheres in which they operate. In this regard, Katin achieved exceptionally rich and dynamic communication with numerous entities in the country and the world.

This enabled him to penetrate the essence of the problems that preoccupied Macedonians in the diaspora, but also the state structures in the country, which at different periods had different views on the diaspora, which is also the reason for the absence of a consistent strategy towards them.

Aware of that fact, Katin strives to fill that gap, to compensate for that vacuum with proposals and suggestions, but also with concrete practical steps to establish a certain balance in the relations of the state with the displaced Macedonians, thus beginning to build the great bridge of their connection with the Homeland, as an independent and sovereign state. "Katin is aware that Macedonia can be helped the most if it is invested in the implementation of a series of projects of importance for its faster development, that is, if they themselves in the diaspora, as successful businessmen, become interested in it," wrote Borche Naumovski.

Incidentally, twenty-nine (29) texts from the monograph "Katin" were published in the portal "Macedonian Nation" from August 2014 to April 2017, (in Macedonian).

„МАКЕДОНСКИ ИСЕЛЕНИЧКИ ПОРТРЕТ“

Според пишувањето на Борче Наумовски, кој е автор на делото „***Македонски иселенички портрет*“ *(2004)***, го пишува следното: *„Ова дело е широката палета на Катин за остварување на стратегиските цели на овој план, опфаќа бројни зафати, дел од кои веќе функционираат. Освен неговите релативно чести посети на трите континенти и личните средби со иселениците, преку монографските изданија за најуспешните од нив, Катин се обидува интересот за соработката со дијаспората да го пробуди и кај луѓето во државниот врв на земјата*

Ефектите од ваквите посети на угледни Македонци од дијаспората на својата Татковина, допрва ќе се почувствуваат, како што ќе се почувствува и придонесот на Катин на овој план. Историската димензија на неговиот национален проект поврзан со иселеништвото, објективно го афирмира во уникатен лидер на едно светско семакедонско движење за промоција на Македонија, не само како колевка на една стара цивилизација, туку и како држава која придоне сува развиениот свет се повеќе да ја чувствува и во сопствениот развој“.

Инаку, Македонците во светот имаат долга историја која датира од втората половина на XIX век и со различен интензитет трае до денес. Тоа било диктирано од жестокоста на искушенијата низ кои минувал македонскиот народ во борбата за својот опстанок, на просторот на кој постоела и се развивала државата на големиот македонски цар Александар Македонски.

Распаѓањето на Османлиското царство и формирањето на балканските држави, пак, биле повод и причина за приграбување и освојување на територијата на Македонците и за нивно асимилирање како народ, во рамките на бугарската, српската и грчката држава, под насилничкиот патронат на Големите сили и нивните глобални инте-реси за доминација на Балканот.

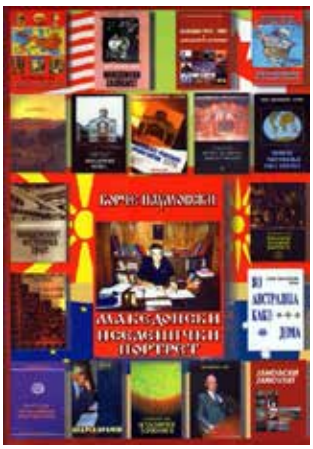

Меѓутоа, делот од богатствата на македонскиот дух, преку фолклорот, музиката и песната, носијата, накитот и резбата, останаа присутни на културните простори на државите во кои Македонците се времено или трајно населени во иселеништвото. Исто така, нивното книжевно творештво на својот мајчин македонски или на јазикот на кој зборува мнозинскиот народ е присутно.

Исто така, македонските иселеници се афирмираат низ сопствените печатени или електронски медиуми и воопшто низ повеќе насочената комуникација, која сé поинтензивно се остварува меѓу деловите на македонскиот народ во светот со нивната матична држава – Република Македонија.

„Во овој труд, низ голем број од прилозите кои својата прва промоција ја имаа на бројни негови публикации, симпозиуми, конференции, трибини во земјата и светот, Славе Катин открива еден недоволно осознаен феномен на Македонците во иселе-ништвото, а тоа е нивната способност за нивно брзо адаптирање и интегрирање во новата средина, која е радикално поинаква во секој поглед. Притоа нивното изострено чувство за прифаќање на новите општествени норми и стандарди и успешното вклучување во новите економски и социјани процеси. Таквите способности им овозможува да го свртат вниманието на тамошниот свет врз сопствените цивилизациски вредности и врз својот автентичен геокултурен автопортрет, со кој Македонецот е препознатлив“, напиша Борче Наумовски.

"MACEDONIAN EIGER PORTRAIT"

According to the writing of Borce Naumovski, who is the author of the work "***Macedonian Emigrant Portrait" (2004),*** he writes the following: "This work is Katin's broad palette for achieving the strategic goals in this regard, encompassing numerous initiatives, some of which are already operational. In addition to his relatively frequent visits to the three continents and personal meetings with emigrants, through monographic publications about the most successful of them, Katin is trying to awaken interest in cooperation with the diaspora among people in the country's top state leadership.

The effects of such visits by prominent Macedonians from the diaspora to their Homeland will yet be felt, as will Katin's contribution in this regard. The historical dimension of his national project related to emigration objectively affirms him as a unique leader of a global pan-Macedonian movement for the promotion of Macedonia, not only as the cradle of an old civilization, but also as a state that contributes to the developed world increasingly feeling it in its own development.

Otherwise, Macedonians in the world have a long history that dates back to the second half of the 19th century and continues with varying intensity to this day. This was dictated by the severity of the trials that the Macedonian people went through in the struggle for their survival, in the area where the state of the great Macedonian Tsar Alexander the Great existed and developed.

The collapse of the Ottoman Empire and the formation of the Balkan states, in turn, were the occasion and reason for the seizure and conquest of the territory of the Macedonians and for their assimilation as a people, within the framework of the Bulgarian, Serbian and Greek states, under the violent patronage of the Great Powers and their global interests for domination of the Balkans.

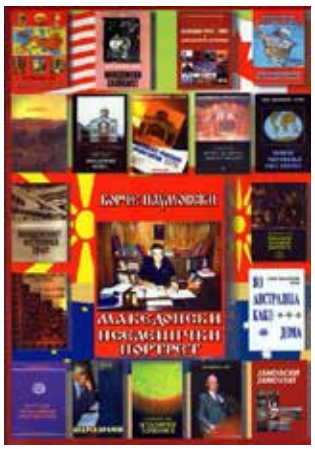

However, part of the riches of the Macedonian spirit, through folklore, music and song, costumes, jewelry and carvings, remained present in the cultural spaces of the countries in which Macedonians are temporarily or permanently settled in the diaspora. Also, their literary creation in their native Macedonian or in the language spoken by the majority people is present.

Also, Macedonian emigrants affirm themselves through their own printed or electronic media and in general through more targeted communication, which is increasingly being realized between the parts of the Macedonian people in the world with their home country – the Republic of Macedonia.

"In this work, through a large number of contributions that had their first promotion in numerous of his publications, symposia, conferences, and forums in the country and the world, Slavè Katin reveals an insufficiently understood phenomenon of Macedonians in diaspora, and that is their ability to quickly adapt and integrate into the new environment, which is radically different in every respect. "At the same time, their heightened sense of acceptance of new social norms and standards and successful inclusion in new economic and social processes. Such abilities allow them to draw the attention of the world there to their own civilizational values and to their authentic geocultural self-portrait, by which the Macedonian is recognizable," wrote Borce Naumovski.

„ТВОРЕШТВОТО НА СЛАВЕ КАТИН I И II ИЗДАНИЕ“

Делото **3 и 4„*Творештвото на Славе Катин (прво и второ издание)“(2021 и 2023),*** се публикации на Душан Ристевски-Македон, во соработка со Славе Катин„ а ги издадоја:„Македонска искра“ од Скопје и Македонското литературно друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј. Рецензенти на првото издание се: проф, д-р Вера Стојчевска-Антиќ Александар Донски и Славе Катин, а на второто издание рецензенти се: проф, д-р Вера Стојчевска-Антиќ Џорџ Атанасоски Александар Донски. Двте книги се спонзорирани од Фондацијата „Ѓорѓија- Џорџ Атанасоски“ од Македонија.

За овие две мои публикации кои се однесуваат на моето творештво, Душан Ристевски го напиша следното:

„Двете публикации се значајни и по многу нешта единствени монографи од овој вид кои се посветени на публицистичката дејност на Славе Катин. Делата претставуваат исцрпен осврт за делата на Славе Катин кои се однесуваат на вистината на неговото творештво кое е посветено на македонското иселеништво ширум светот, на црковно-духовниот живот, на потеклото, животниот пат и постигнувањата на голем број познати личности во иселеништвото и во Македонија.

Публикацијата е слика за животот и делото на Славе Николовски-Катин кој е познат само како Славе Катин, кој е книжевник, журналист, публицист и аналитичар на Маке-донците во светот. Тој е познат на македонската и на меѓународната јавност по неговите бројни публикации, новинарски и научни трудови кои се посветени, главно, на етничка Македонија, на животот на Македонците во светот, на Македонската православна црква – Охридска архиепископија и на Античка Македонија..

Со монографиите „Творештвото на Славе Катин“ се прави обид да се фрли свет-лина врз неговиот животен пат и творештво.

Промоции и објави:

Во организација на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ од Торонто, на 19-ти март 2023 година, се одржаа промоции на делото „Творештвото на Славе Катин – Второ издание“ од Душан Ристевски-Македон од Сиднеј. Делото го претстави Зоран Карапанчев., претседател на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“, кое е културна секција на Катедралната македонска црква „Св. Климент Охридски“ од Торонто.

Во порталот „Македонска нација“, во 2022 година се објавени шеесет (60) продолженија од монографијата „*Творештвото на Славе Катин*“, а исто толкав број се објавени и во „Македонско сонце“.

"THE WORK OF SLAVÈ KATIN I AND II EDITION"

Parts 3 and 4 "The Work of Slavè Katin (first and second edition)" (2021 and 2023), are publications by Dušan Ristevski-Macedon, in collaboration with Slavè Katin" and published by: "Macedonian Spark" from Skopje and the Macedonian Literary Society "Grigor Prlicev" from Sydney. Reviewers of the first edition are: Prof., Dr. Vera Stojčevska-Antić Aleksandar Donski and Slavè Katin, and reviewers of the second edition are: Prof., Dr. Vera Stojčevska-Antić George Atanasoski Aleksandar Donski. Both books are sponsored by the "Gjorgjija-George Atanasoski" Foundation from Macedonia.

About these two publications of mine that relate to my work, Dušan Ristevski wrote the following:

"The two publications are significant and in many ways unique monographs of this kind that are dedicated to the journalistic activity of Slavè Katin. The works represent an exhaustive review of the works of Slavè Katin that relate to the truth of his work that is dedicated to the Macedonian diaspora around the world, to the church-spiritual life, to the origin, life path and achievements of a large number of famous personalities in the diaspora and in Macedonia.

The publication is a picture of the life and work of Slavè Nikolovski-Katin who is known only as Slavè Katin, who is a writer, journalist, publicist and analyst of Macedonians in the world. He is known to the Macedonian and international public for his numerous publications, journalistic and scientific works, which are mainly dedicated to ethnic Macedonia, the life of Macedonians in the world, the Macedonian Orthodox Church - Ohrid Archbishopric and Ancient Macedonia.

The monographs "The Work of Slavè Katin" attempt to shed light on his life path and work. The work is composed in several parts, in which each part has separate texts, representing a chronological and thematic complete whole. All of these parts are the image of the works.

Promotions and announcements:

Also, organized by the Literary Society "Braka Miladinovci" from Toronto, on March 19, 2023, promotions of the work "The Work of Slavè Katin - Second Edition" by Dušan Ristevski-Macedon from Sydney and "Siljan Micevski" by Slavè Katin from Macedonia were held. The work was presented by Zoran Karapanchev., President of the Literary Society "Braka Miladinovci", which is a cultural section of the Cathedral Macedonian Church "St. Kliment Ohridski" from Toronto.

In the portal "Macedonian Nation", sixty (60) sequels to the monograph "The Work of Slavè Katin" were published in 2022, and the same number were published in "Macedonian Sun".

СТИХОЗБИРКАТА „ДОЖДОТ“ ОД ИЗАБЕЛ И СЛИКОВНИЦИТЕ ЗА САНДРА, ИЗАБЕЛ, ДИНА, МАСИМО И НАДЈА КАТИН

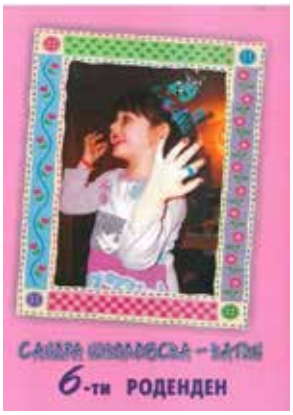

Во 2017 година, во издание на Книгоиздателството „Македонска искра“ од Скопје од печат излезе тријазичната стихозбирка под наслов „Дождот“ на Изабел Катин Скатоца од Рим. Делото е напишано на трите јазици со кои Изабел комуницира во нејзиниот секојдневен живот: англиски, италијански и македонски. Стихозбирката „Дождот“ беше промовиранана 44-те традиционални „Илинденски исленичките средби“ во печалбарското Љубојно, во Долна Преспа.

Стихозбирка „Дождот“ Изабел ја напиша на трите јазици со кои таа комуницира во нејзиниот секојдневен живот: англиски, македонски и италијански. Исто така, таа течно зборува и француски јазик По нејзино барање нејзината прва книга се промовира во Љубојно на 2-ри Август 2017 година, на големиот македонски национален празник Илинден. На овој празник Изабел и нејзиното семејство скоро секоја година доаѓа од Рим за да се радуваат на средбите за Илинден, како што таа вели „во моето Љубојно“.

Затоа, подготовката, печатењето и уредувањето на стихозбирката го направив во знак на искрена поддршка во нејзиниот креативен исказ. Но, уште повеќе, оваа публикација е поклон полн со верба, надеж и љубов кон нашата Изабел. Стихозбирката „Дождот“ е ексклузивно издание на Издавачката куќа „Македонска искра“ од Скопје, а за мене една од значајните поетски остварувања на македонските иселени.

Инаку, Изабел Катин Скатоца е прва рожба на Дафинка и Џампаоло, како и втора наша внука со Нада, а прва внука на Умберто и Лаура Скатоца. Таа е родена на 26.01.2006 година во Торонто, Канада, каде живееше девет години. Во 2015 година, во пресрет на уште еден предизвик се пресели во Рим, Италија, за пак да се врати на Торонто универзитетот во учебната 2024-2025 година.

Покрај стихозбирката „Дождот“ прво нејзино дело е сликовницата насловено „Изабел“, која е огледало на нејзините детски способности и дарба за цртање, љубовта кон боите и хартијата, како секое дете до шестгодишна возраст. Така, Изабел уште од малечка започна да црта, да твори и преку цртежот да ги развива нејзините животни имагинации, љубовта кон семејството и хуманизмот кон сите луѓе во светот

THE POETRY COLLECTION "RAIN" BY ISABEL AND THE PICTURE BOOKS FOR SANDRA, ISABEL, DINA, MASSIMO AND NADJA KATIN

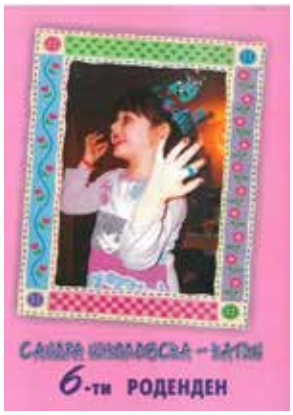

In 2017, the trilingual poetry collection entitled "Rain" by Isabel Katina Scatoca from Rome was published by the "Makedonska Iskra" Publishing House from Skopje. The work is written in the three languages with which Isabel communicates in her everyday life: English, Italian and Macedonian. The poetry collection "Rain" was promoted at the 44th traditional "Ilinden migrant meetings" in the migrant village of Ljubojno, in Lower Prespa.

Isabel wrote the poetry collection "Rain" in the three languages with which she communicates in her everyday life: English, Macedonian and Italian. She is also fluent in French. At her request, her first book was promoted in Ljubojno on August 2, 2017, on the great Macedonian national holiday Ilinden. On this holiday, Isabel and her family come from Rome almost every year to enjoy the Ilinden gatherings, as she says "in my Ljubojno".

Therefore, I prepared, printed and edited the poetry collection as a sign of sincere support for her creative expression. But, even more, this publication is a gift full of faith, hope and love for our Isabel. The poetry collection "The Rain" is an exclusive edition of the Publishing House "Makedonska Iskra" from Skopje, and for me one of the significant poetic achievements of Macedonian emigrants.

Isabel Katin Scatoca is the first child of Dafinka and Giampaolo. She was born on January 26, 2006 in Toronto, where she lived for nine years. In 2015, in anticipation of another challenge, she moved to Rome, to return to the University of Toronto in the 2024-2025 academic year.

In addition to the poetry collection "Rain", her first work is the picture book titled "Isabel", which is a mirror of her childhood abilities and gift for drawing, love for colors and paper, like every child up to the age of six. Thus, Isabel began to draw, create and through drawing to develop her life imaginations, love for family and humanism towards all people in the world.

The picture book "Isabel", was published in 2012, as an exclusive publication of the publishing house "Makedonska Iskra" from Skopje, on 64 pages in color, in Italian, Macedonian and English.

Сликовницата „Изабел",ја издадов во 2012 година, како ексклузивна публикација на издавачката куќа „Македонска искра" од Скопје, на 64 страници во боја, на италијански, македонски и англиски јазик.

Сандра Николовска - Катин, пак, е прва рожба на Радмила и Александар, како и прва внука и голема љубов на нас со Нада и на Дивна и Дино Чрчеви. Таа е родена во Скопје на 23 април 2003 година и го носи името на мојата покојна мајка Сандра. На нејзиниот шести роденден во 2009 година и' објавив на 64 страници пригодна монографија (сликовница) со цртежи што таа ги направи во градинката и фотографии од нејзиното детство, кога Сандра ја напушти Детската градинка „Раде Јовчевски-Корчагин„ и го започна своето школување како првоодделенче, живот исполнет со љубов, радост и детски игри.

Втората ќерка на Алек и Радмила, Костадина (Дина) Николовска - Катин, е родена во Скопје на 21 декември 2006 година. И на нејзиот шести роденден во 2012 година на 64 страници и' објави пригодна сликовница (монографија) со цртежи што таа ги направи во градинката и фотографии од нејзиното предшколско детство.

За Дина нејзината сликовница беше основа и поттик да започне да го посетува Музичкото училиште „Илија Николовски – Лиј" и да свири на клавир. Како ученичка – клавирист имаше неколу концерти на кои, не само ние од семејството Катин, туку и бројните посетители бевме одушевени од нејзините музички способности.

Синот Масимо (Massimo) Катин – Скатоца, на Дафинка и Џампаоло, кој е роден во Торонто на 8 август во 2007 година е единствено наше машко чедо. Тој е вљубеник во фудбалот од мали нозе. И за неговиот шести роденден, како и за внуките и нему му објавив пригодна сликовница (монографија) на 64 страници со цртежи што тој ги направи и фотографии од неговото предшколско детство.

И последната сликовница (монографија) е посветена за третата ќерка на Алек и Радмила - убавата Надја, која го носи името на бабата Нада. Таа е родена на 3 јуни 2016 година, за која во 2023 година и' ја објавив со нејзини цртежи и други детски дополнувања, како и бројни фотографии. Таа знае да се радува на сликовницата и да ја покажи на сите нејзини другарчиња и возрасни.

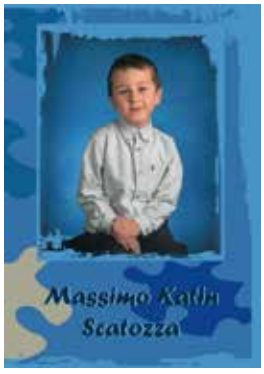

ИЛИНДЕН ВО ЉУБОЈНО

Какоп тици преселници се враќаат
луѓето печалбари од целиот свет
така баба и дедо не' собираат и нас
на Илинден како пчелички на цвет.

Безброј прегратки и бакнежи има
и многу приказни слушам
зошто тајни и љубов Љубојно крие
тоа се гледа на Полена кај сите луѓе.

Песни и ора на средсело се вијат
вечерта како сите да се играорци
а на утро во црквата „Свети Илија"
се собира и младо и старо.

Те сакам Љубојно-село мое мило
и секогаш ќе се топлам во твоето крило
Илинден вечно да се слави
и посакувам секој да биде среќен.
Изабел

Sandra Nikolovska - Katin, on the other hand, is the first child of Radmila and Aleksandar, as well as the first granddaughter and great love of Nada and me and of Divna and Dino Chrchevi. She was born in Skopje on April 23, 2003 and is named after my late mother Sandra. On her sixth birthday in 2009, I published a 64-page monograph (picture book) for her with drawings she made in kindergarten and photographs from her childhood, when Sandra left the Kindergarten "Rade Jovchevski-Korchagin" and began her schooling as a first grader, a life filled with love, joy and children's games.

The second daughter of Alek and Radmila, Kostadina (Dina) Nikolovska - Katin, was born in Skopje on December 21, 2006. And on her sixth birthday in 2012, she published a 64-page picture book with drawings she made in kindergarten and photos from her preschool childhood.

For Dina, her picture book was the basis and incentive to start attending the "Ilija Nikolovski – Lij" Music School and playing the piano. As a student-pianist, she had several concerts at which, not only the Katin family, but also numerous visitors were delighted with her musical abilities.

The son Massimo Katin – Scatoca, of Dafinka and Giampaolo, who was born in Toronto on August 8, 2007, is our only male child. He has been a football fan since he was little. For his sixth birthday, as well as for my granddaughters, I published a 64-page picture book (monograph) with drawings he made and photos from his preschool childhood.

And the last picture book (monograph) is dedicated to the third daughter of Alek and Radmila - the beautiful Nadya, who is named after her grandmother Nada. She was born on June 3, 2016, for which I published it in 2023 with her drawings and other children's additions, as well as numerous photographs. She knows how to look forward to the picture book and show it to all her friends and adults.

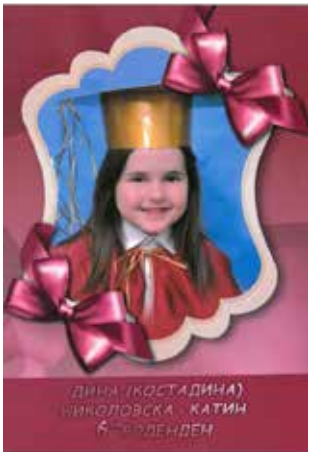

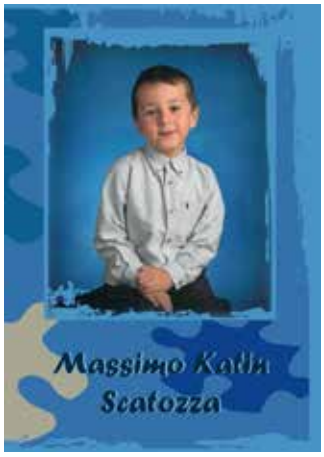

ILINDEN IN LJUBOJNO

As thousands of migrants return
people from all over the world
so grandma and grandpa gather us
on Ilinden like bees to a flower.

There are countless hugs and kisses
and I hear many stories
why Ljubojno hides secrets and love
you can see it on Polena among all the people.

Songs and dances are played in the middle of the village
in the evening as if everyone is dancing
and in the morning in the church „St. Ilija"
both young and old gather.

I love you Ljubojno-my dear village
and I will always warm myself in your lap
May Ilinden be celebrated forever
and I wish everyone to be happy.
Isabel

ЗДРУЖЕНИЕ НА НОВИНАРИТЕ
НА СР МАКЕДОНИЈА

ФОНДОТ ЗА НАГРАДИ „КРСТЕ МИСИРКОВ"

ЈА ДОДЕЛУВА

III-ТА

НАГРАДАТА НА ЗДРУЖЕНИЕТО

ЗА 1992 ГОДИНА

НА

Славе Николовски - Чаир

новинар

ЗА ШТО СЕ ИЗДАВА ОВАА

ДИПЛОМА

ВО СКОПЈЕ, 19 ФЕВРУАРИ 1992 ГОДИНА

БРОЈ 3/3-92

ПРЕТСЕДАТЕЛ

Дипломa за највисоко новинарско признание / A diploma for the highest journalist recognition

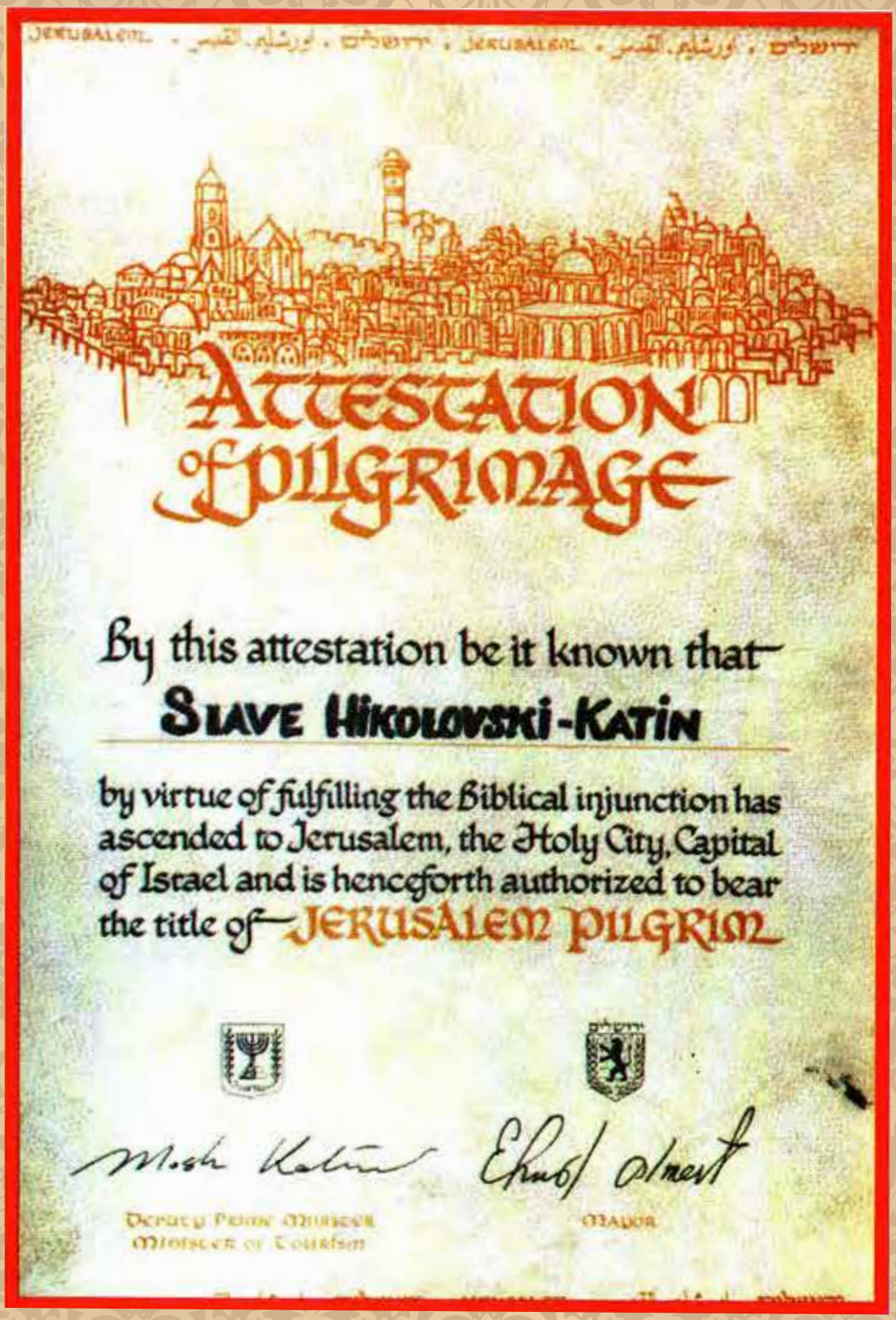

Од аџилакоѿ во Ерусалим / From the pilgrimage in Jerusalem

ДОДАТОК

ИНТЕРВЈУ СО СЛАВЕ КАТИН

РЕЦЕНЗИЈА ОД ВЕЛЕ МИТАНОВСКИ: СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ – КАТИН: МАКЕДОНЕЦ ПО РОЖБА, А ГРАЃАНИН НА СВЕТОТ

ИЗБОР НА ОБЈАВЕНИ ФЕЉТОНИ И ПРОДОЛЖЕНИЈА ОД ДЕЛА НА СЛАВЕ КАТИН

ПРЕЗЕНТИРАНИ ТРУДОВИ НА СИМПОЗИУМИ, ТРИБИНИ, СОБИРИ, КОНФЕРЕНЦИИ, СОВЕТУВАЊА...

ИЗБОР НА ТРУДОВИ ПУБЛИКУВАНИ НА МАКЕДОНСКИ И АНГЛИСКИ ВО РАЗЛИЧНИ ПУБЛИКАЦИИ

ИЗБОР НА ПРЕВЕДЕНИ КНИГИ И ТРУДОВИ ОД МАКЕДОНСКИ НА АНГЛИСКИ И ОБРАТНО

Едно име имаме
Во душата го носиме
За тебе живот даваме
О, Македонијо

Народна песна

APPENDIX

INTERVIEW WITH SLAVÈ KATIN

VIEW BY VELE MITANOSKI: SLAVÈ NIKOLOVSKI – KATIN: MACEDONIAN BY HERITAGE, AND A GLOBAL CITIZEN

SELECTION OF PUBLISHED FEUILLETONS AND SEQUALS OF PUBLICATIONS OF SLAVÈ KATIN

PRESENTED WORKS AT SYMPOSIUMS, TRIBUNES, MEETINGS, CONFERENCES...

SELECTION OF WORKS PUBLISHED IN MACEDONIAN AND ENGLISH IN VARIOUS PUBLICATIONS

SELECTION OF BOOKS AND WORKS TRANSLATED FROM MACEDONIAN TO ENGLISH AND VICE-VERSE

We have got only one name
We keep it in our souls
We give ourlifes for you
O, Macedonia

Folk songs

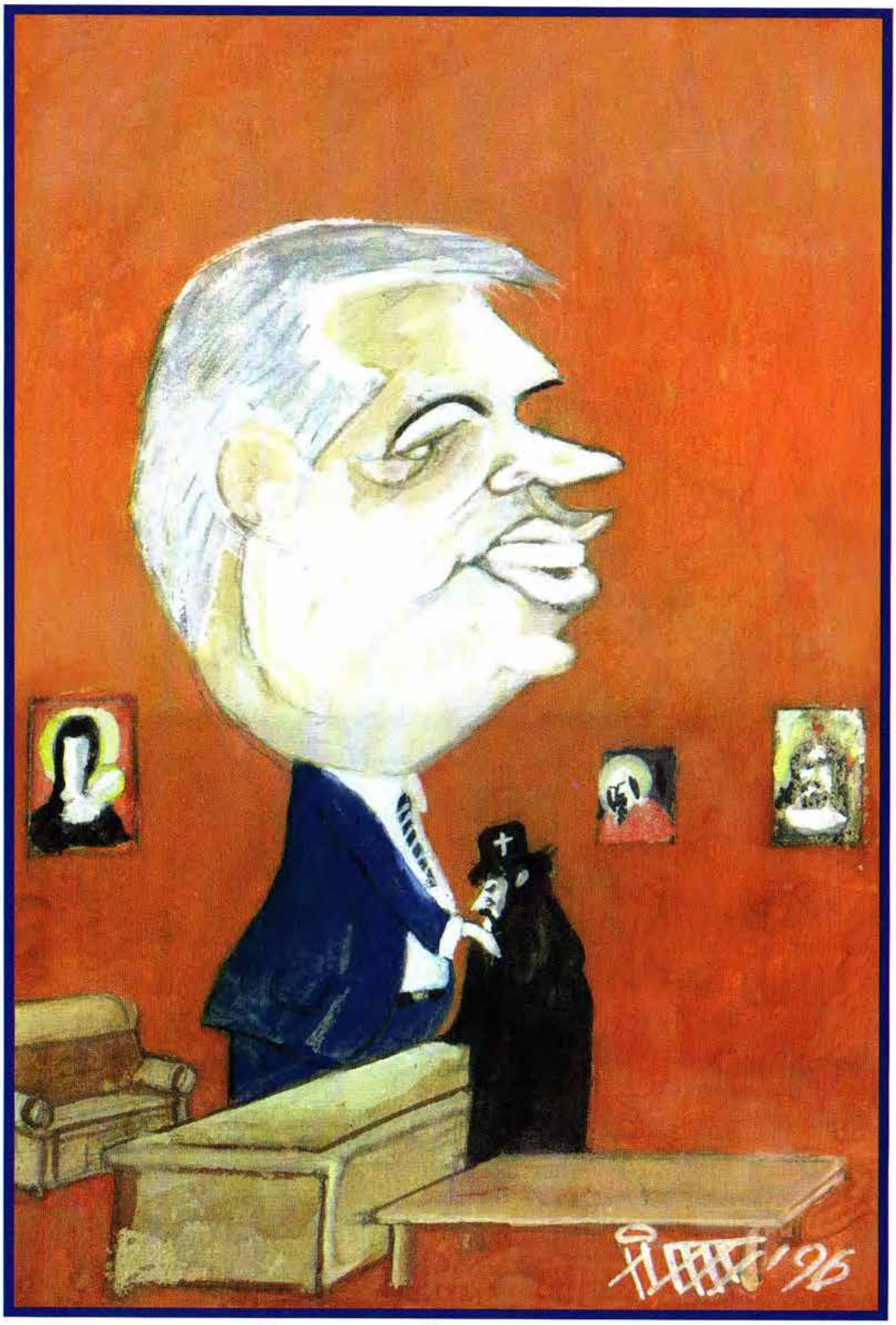

Карикатура на Катин од Јермилов
Caricature of Katin by Jermilov

Независен Македонски весник во Канада / Independent Macedonian Newspaper in Canada

Македонски Вести

Canadian - Macedonian News
Newspaper for all Macedonians in Canada

Торонто Октомври 2014 ● Број 10 ●Година 14 ● Toronto ● October 2014 ● Issue 10 ●Year 14

ИНТЕРВЈУ СО ПУБЛИЦИСТОТ СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ - КАТИН

МАКЕДОНИЈА Е ВЕЧНА

...Џеноцидна Македонија не биле, ние и ќе ни биде мајката патриотска љубов, легловата и водилка над се. Македонец, а особено судбината на мојот македонски народ, кој неговиот дух не можеше да се нарушат ниту со вековното ропство, ниту со асимилаторските процеси, ниту со бројните обиди за негирање на неговото постоење, ниту со обидите за негирање на неговото минато, сегашноста и иднината на мојот македонски народ во етничка Македонија и во дијаспората.

Славе Николовски - Катин е познат како македонската и на најкумулативната јавност по неговите бројни публикации, новинарски и научни трудови кои се посветени, главно на живеот на Македонците во светот, но и на ниво други аспекти поврзани со македонската државност, како и со културата, литературата, јазикот, историјата, журналистиката и религијата.

Славе Катин, меѓу другите функции во Републиката Македонија, во 1991 година, од Собранието на самостојна Република Македонија беше именуван на функцијата потпретседател на Републичката комисија за односи со иселеништвото. Исто така, тој беше член на "Академијата за слободни науки" во Вашингтон, САД, секретар на друштвото "Македонија-Канада", во Скопје, уредник на "Здружението" на новинарите на Македонија, беше иницијатор и уредник на "Македонска искра" од Мелбурн и "Магнумдрума политика" од Белград. Тој е долгогодишен член на Фондацијата "Ацо Шопов-Кирил и Методиј" во Скопје. Славе Катин е добитник на бројни признанија и награди, меѓу кои и на престижното признание "Кристо Петков Мисирков" на Здружението на новинарите од Македонија од областа на журналистиката.

Прашања:

1. Вие сте писател, новинар и сопственик на издавачката куќа "Македонска искра" од Скопје. Кажи ги постигнувате сите тие?

Уште на почетокот сакам да го изразам моето задоволство што ви укажа приликата преку вашето списание да ги претставам пред вашите читатели. Во прилог на тоа сакам да кажам дека во моето творештво главно доминира македонската тематика, односно македонскиот јазик, македонската историја, македонскиот народ и Македонија.

2. Одговорни сте биле истакнат. Што ве инспирираше најмногу?

Уште од моите најрани години, односно од основното училиште, па потоа и во средното образование, како и литературни дела на познати и признати автори и на автори од македонското потекло од Канада, САД, Австралија и Европската Унија. Сето тоа беше тесно поврзано со моето професионално работење и со моето професионално работење и со моето професионално работење и

ИНТЕРВЈУ СО СЛАВЕ КАТИН

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ–КАТИН, кој е познат само како Славе Катин и' е познат кај македонската и на меѓународната јавност по неговите бројни публикации, на македонски и англиски јазик, новинарски и научни трудови кои се посветени, главно, на етничка Македонија и на животот на Македонците во дијаспората, како и текстови од науката, новинарството, религијата, културата**,** македонскиот јазик, литературата и други области.

Славе Катин не припаѓа на политичка партија, бидејќи тој е копија (МПЦ-ОА), која како институција игра значајна улога во опфаќањето и сплотеноста на Македонците надвор од Македонија, особено во прекуокеанските земји и Европската Унија.

Прашања:

Припадник на етничка Македонија, на Македонците во дијаспората и на Македонската православна црква-Охридска архиепис

1. Вие сте публицист, новинар, истражувач на македонското иселеништво. Како го постигнувате сето тоа?

Уште на почетокот сакам да го изразам моето задоволство што ми се укажа приликата преку вашето гласоло да се претставам пред вашите читатели. Во прилог на тоа сакам да нагласам дека во моето педесетгодишно творештво како публицист и објавените 65 публикации, а особено како новинар сум сорабо-тувал со голем број весници, списанија и други научни гласила, во кои, се разби-ра сум објавил над 5.000 новинарски и други текстови, претежно со материјали од журналистиката, литературата, јази-кот, религијата, со посебна нагласка на Македонци во дијаспората.

Сето тоа го правам со неизмерна љубов кон информативната дејност, особено кон информативните гласила во нашата дршава и странство, особено како редовен и долгогодишен соработникк на списанието „Македонија" на Матицата на иселениците од Македонија, порталите „Македонска нација", од Скопје, „Мактел" и списанијата **„Повод"** од Сиднеј, Австралија и весникот „Македонија" од Торонто, Канада. Исто така, бев акредитиран новинар од Македонија за „Австралиско-македонски неделник" од Мелбурн и за **„**Меѓународна политика од Белград, а повеќе години бев уредник на „Билтенот" на ССРНМ, во Скопје

2. Љубојно во Преспа е вашиот семеен дом. Какви ви се спомените?

Во Љубојно го поминав поголемиот дел од детството, од младоста, а се навраќам во него скоро цел живот. Таму, во нашиот стар македонски дом имаме библиотека со околу 4.000 книги и македонска народна соба Во Љубојно од мали нозе го почувствував тешкиот печалбарски живот на луѓето од Преспа, особено преку печалбарската сага на дедо ми Алексо (Алек) Ристов – Грежлов кој отишол на печалба во Детроит, САД во 1919 година, потоа преку судбината на мајка ми Сандра и очивот Јосиф Ничевски, кои 50 години живееја во Торонто, а дојдоја во Македонија за да го нап-рават нивниот вечен дом во Љубојно.

INTERVIEW WITH SLAVÈ KATIN

SLAVÈ NIKOLOVSKI–KATIN, who is known only as Slavè Katin, is known to the Macedonian and international public for his numerous publications, in Macedonian and English, journalistic and scientific works that are dedicated mainly to ethnic Macedonia and the life of Macedonians in the diaspora, as well as texts from science, journalism, religion, culture, the Macedonian language, literature and other fields.

Slavè Katin does not belong to a political party, because he is a copy (MPC-OA), which as an institution plays a significant role in the inclusion and cohesion of Macedonians outside Macedonia, especially in overseas countries and the European Union.

Questions:

Member of ethnic Macedonia, of Macedonians in the Diaspora and of the Macedonian Orthodox Church-Ohrid Archbishopric

1. You are a publicist, journalist, researcher of the Macedonian diaspora. How do you achieve all this?

At the very beginning, I would like to express my pleasure that I have had the opportunity to introduce myself to your readers through your mouthpiece. In addition, I would like to emphasize that in my fifty years of work as a publicist and the 65 publications published, and especially as a journalist, I have collaborated with a large number of newspapers, magazines and other scientific media, in which, of course, I have published over 5,000 journalistic and other texts, mostly with materials from journalism, literature, language, religion, with a special emphasis on Macedonians in the Diaspora.

I do all this with immense love for the information activity, especially for the information media in our country and abroad, especially as a regular and long-standing contributor to the magazine "Macedonia" of the Macedonian Emigrants' Association, the portals "Macedonian Nation" from Skopje, "Maktel" and the magazines "Povod" from Sydney, Australia and the newspaper "Macedonia" from Toronto, Canada. I was also an accredited journalist from Macedonia for the "Australian-Macedonian Weekly" from Melbourne and for "International Politics" from Belgrade, and for many years I was the editor of the "Bulletin" of the SSRNM, in Skopje

2. Ljubojno in Prespa is your family home. What are your memories?

I spent most of my childhood and youth in Ljubojno, and I have been looking back to it almost my entire life. There, in our old Macedonian home, we have a library with about 4,000 books and a Macedonian folk room. In Ljubojno, from a young age, I felt the difficult migrant life of the people of Prespa, especially through the unfortunate saga of my grandfather Alekso (Alek) Ristov – Grezhlov who went to work in Detroit, USA in 1919, then through the fate of my mother Sandra and father Josif Nichevski, who lived in Toronto for 50 years and came to Macedonia to make their eternal home in Ljubojno.

3. Какви се вашите патишта во образованието?

Основното и осумгодишното училпште (со мала матура) го завршив во второто училиште на македонски јазик во слободна Македонија, „Димитар Влахов" во Љубојно, а Средно техничкото училиште, геодетски отсек во училиштето „Здравко Цветковски" во Скоп-је. Студирав две години Геодезија на Вишата геодетска школа во Белград, се школував една година на „Раерсон" на Универзитетот во Торонто, а дипло-мирал на Катедрата за англиски јазик и книжевност на Филолошкиот факул-тет „Блаже Конески" при Универзите-тот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје.

4. Каква е вашата брачна сторија?

Во брак сум 52 години со Нада Николовска - Иванова, родена во Виница во 1949 година. Таа денес е пензионерка, а беше советник и инспектор по македонски јазик во Бирото за развој на образованието и наука при Министеррството за образование на Р. Македонија. Нада Николовска - Катин е автор на дваесетина учебници и друга литература и на дваесетина дидактички дела по македонски јазик кои значат голем придонес во наставниот процес во училиштата во Македонија. Нејзините дела, во исто време се и афирматори и бра-нители на македонскиот јазик и литера-турата во земјата и светот.

Нада и јас имаме две деца: Синот Александар (Алек- кој го носи името на прадедото Алексо) е роден во Скопје во 1974 година. Тој е доктор по ветеринарна медицина - ДВМ и ќерката Дафинка, (која го носи името на пра-пра бабата Дафина) родена во Штип во 1975, таа е професор по англиски и македонски јазик.

5. Каква работна кариера имавте?

За одбележување во мојата работна кариера е периодот од 1979 до 1984 година, кога започнав да работам во Матицата на иселениците од Македонија, каде ја водев Информативната служба и работев како преведувач и новинар во познатото списание "Македонија". Од 1984 до 1990 година бев именуван за вработен во Републичката конференција на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Македонија (РК ССРНМ), каде го уредував "Информативниот преглед" и други информативни публикации на оваа општествена организација. Воедно, од Претседа-телството на РК на ССРНМ бев именуван за раководител на Службата за информирање, за секретар на Комиси-јата на РК ССРНМ за меѓунационални односи и секретар на Одборот за остварување на улогата на ССРНМ во сфе-рата на религијата и верските заедници.

Од 1991 до 1999 година бев именуван од Собранието на Република Македонија, да ја вршам функцијата потпретседател на Републичката коми-сија за односи со верските заедници. Во 1999 година повторно се вратив во Матицата на иселениците од Македонија, сега веќе трансформирана во Министерство за иселеништво,за уредник во списанието „Македонија".По една реконструкција на Владата, Министерството беше деградирано во Агенција за иселеништво. Со цел поангажирано да се посветам на иселеништвото, во 2001 година, ја напуштив Агенцијата и зами-нува во предвремена пензија.

6. Што работевте од пензионира-њето до денес?

Во овие дваесеттина години по пензионирањето, активен сум во издавачката дејност. Како главен и одговорен уредник на една од престижните издавачкати куќи–Книгоиздателството „Македонска искра" од Скопје, постигнав видни резултати во издаваштвото, особено во учебникарството. Уредив и објавив неколку стотини наслови од кои најголем број се учебници и дидактичка литература, кои значат голем прилог и придонес во образовните процеси во Република Македонија и за учениците во дијаспората, а кои се одобрени од Министерството за образование и наука на Република Македонија, потоа дела на македонски иселеници, асоцијации и организации во Канада, САД, Австралија и Европската Унија, како и книги на бројни познати и непознати автори од Македонија, како и дела од моето тво-рештво.

3. What are your paths in education?

I completed primary and eight-year school (with a small matura) at the second Macedonian-language school in free Macedonia, "Dimitar Vlahov" in Ljubojno, and the Secondary Technical School, Geodetic Department at the "Zdravko Cvetkovski" school in Skopje. I studied Geodesy for two years at the Higher Geodetic School in Belgrade, studied for one year at Ryerson at the University of Toronto, and graduated from the Department of

English language and literature at the Faculty of Philology "Blaze Koneski" at the University "St. Cyril and Methodius" in Skopje.

4. What is your marriage history?

I have been married for 52 years to Nada Nikolovska - Ivanova, born in Vinica in 1949. She is now retired, and was an advisor and inspector of the Macedonian language at the Bureau for the Development of Education and Science at the Ministry of Education of the Republic of Macedonia. Nada Nikolovska - Katin is the author of twenty textbooks and other literature and twenty didactic works in the Macedonian language, which have made a great contribution to the teaching process in schools in Macedonia. Her works are at the same time affirmers and defenders of the Macedonian language and literature in the country and the world.

Nada and I have two children: Our son Aleksandar (Alek - named after his great-grandfather Alekso) was born in Skopje in 1974. He is a Doctor of Veterinary Medicine - DVM and his daughter Dafinka, (named after her great-great-grandmother Dafina) born in Shtip in 1975, is a professor of English and Macedonian.

5. What kind of work career did you have?

A notable period in my work career is the period from 1979 to 1984, when I started working at the Registry of Emigrants from Macedonia, where I headed the Information Service and worked as a translator and journalist in the famous magazine "Macedonia". From 1984 to 1990, I was appointed as an employee of the Republican Conference of the Socialist Union of the Working People of Macedonia (RC SSRNM), where I edited the "Information Review" and other informative publications of this social organization. At the same time, the Presidency of the RC of the SSRNM appointed me as Head of the Information Service, Secretary of the Commission of the RC of the SSRNM for Interethnic Relations and Secretary of the Committee for Realizing the Role of the SSRNM in the Sphere of Religion and Religious Communities.

From 1991 to 1999, I was appointed by the Assembly of the Republic of Macedonia to serve as Vice President of the Republic Commission for Relations with Religious Communities. In 1999, I returned to the Registry of Emigrants from Macedonia, now transformed into the Ministry of Emigration, as editor of the magazine "Macedonia". After a reconstruction of the Government, the Ministry was demoted to the Agency for Emigration. In order to devote myself more fully to emigration, in 2001, I left the Agency and took early retirement.

6. What have you been doing since your retirement until now?

In these twenty years since your retirement, I have been active in the publishing industry. As the editor-in-chief of one of the prestigious publishing houses – the "Makedonska Iskra" Publishing House from Skopje, I have achieved significant results in publishing, especially in textbooks. I have edited and published several hundred titles, the majority of which are textbooks and didactic literature, which represent a great contribution to the educational processes in the Republic of Macedonia and for students in the diaspora, and which have been approved by the Ministry of Education and Science of the Republic of Macedonia, as well as works by Macedonian emigrants, associations and organizations in Canada, the USA, Australia and the European Union, as well as books by numerous famous and unknown authors from Macedonia, as well as works of my own creation.

7. Како функционер, кои беа вашите значајни средби?

Како функционер на Владата на Република Македонија, бев во посети и разговори кај поглаварите на Романската, Украинската, Руската и Српската православна црква, потоа во Цариградската патријаршија во Истанбил и повеќе пати во Ватикан во Рим. Исто така, бев член на делегацијата на Владата на Република Македонија за погребот на Мајка Тереза во Калкута, Индија, а многу пати патував со деле-гации на МПЦ-ОА за Канада, Соединетите Американски Држави, Авст-ралија, бројни европски земји, Турција и Израел.

8. Од секогаш сте биле активни во пишувањето. Што ве инспирирало најмногу?

Јас како Македонец, со длабоки македонски корени, одрастен во добро македонско патриотско семејство, воспитан и образован во македонски дух, целокупна Македонија ми била, ми е и ќе ми биде мојата патриотска љубов, патоказ и водилка над се'. Македонија, а особено судбината на мојот македонски народ насекаде по светот ме инспирирале да се зафатам да пишувам, со цел да оставам скромни траги за историскиот рамој, културата, јазикот, религијата, минатото, сегашноста и иднината на мојот македонскиот народ и Македонија.

9. Како се движеше вашата работна и творечка иднина?

Од Охрид се вратив во Скопје на работа во Матицата и во списанието "Македонија". Таму, како поранешен стипендијант на Матицата со голем ентузијазам ја продолжив мојата започната "втора љубов"- новинарството и иселеништвото. Како уредник на списанието „Македонија" имав прилики да објавам голем број текстови на македонски и на англиски јазик за Маке-донија и Македонците во светот. Потоа, подолг период бев на различни функции во поранешниот систем во Република Македонија, за во 1991 година, со осамостојувањето на државата, од првото Собрание на Република Македонија бев избран на функцијата потпретседател на Комисијата за односи со верските заедници.

10. Какви резултати постигнавте кога ја водевте Комисијата за верски прашања?

На чело на Комисијата за односи со верските заедници бев десетина години, избран како непартиски функционер од Првата Влада на Република Македонија, под патрон на академик Блаже Ристовски. Во тој период јас бев мостот меѓу држата и МПЦ. Се гордеам што Црквата се доближи до православниот македонски народ, во тој период се изградија голем број нови духовни светилишта во Македонија, а особено во прекуокеанските земји Австралија, Канада, САД и Европската Унија. Тогаш се отвори Теолошкиот факултет во Скопје и се продлабочија и се подобрија односите со македонските православни цркви и манастири во светот.

14. Сте патувале многу. Какви се вашите впечатоци од тие патувања?

Јас сум во основа скромен човек, но многу сакам да патувам. Притоа, имам "маана" се' што гледам да го бележам. Сегде каде сум бил по светот, секогаш сум ги забележувам сите карактеристики за државата градот, местото, народот..., од што произлегле бројни новинарски текстови. За илустрација ќе нагласам дека посленото доаѓање во Канада беше моето 142 прелетување преку Атланскиот Океан. Сум посетил многу земји, градови, места... Сум учес-твувал на седумдесетина симпозиуми, конференции и други научни собири во светот. Сетоа тоа ме збогатило како посетител, творец и вљубеник на напре-докот на човештвото ширум светот.

15. Каков е вашиот творечки опус?

Од првото авторско дело „Англиско-македонски лимнолошки лекси-кон (1986), па до последното 65 дело „Selected Papers for Macedonia" (2024) јас сум автор на 22 дела со буквата М" (Македонија), 20 монографии за познати и признати личности во иселеништвото

7. As an official, what were your significant meetings?

As an official of the Government of the Republic of Macedonia, I visited and talked with the heads of the Romanian, Ukrainian, Russian

and the Serbian Orthodox Church, then to the Patriarchate of Constantinople in Istanbul and several times to the Vatican in Rome. I was also a member of the delegation of the Government of the Republic of Macedonia for the funeral of Mother Teresa in Calcutta, India, and I traveled many times with delegations of the Macedonian Orthodox Church-OA to Canada, the United States, Australia, numerous European countries, Turkey and Israel.

8. You have always been active in writing. What inspired you the most?

As a Macedonian, with deep Macedonian roots, raised in a good Macedonian patriotic family, raised and educated in the Macedonian spirit, the whole of Macedonia was, is and will be my patriotic love, a signpost and guide above all. Macedonia, and especially the fate of my Macedonian people all over the world inspired me to start writing, in order to leave modest traces of the historical development, culture, language, religion, past, present and future of my Macedonian people and Macedonia.

9. How did your work and creative future develop?

From Ohrid, I returned to Skopje to work at the Matica and the magazine "Macedonia". There, as a former scholarship holder of the Matica, I continued my "second love" with great enthusiasm - journalism and emigration. As editor of the magazine "Macedonia", I had the opportunity to publish a large number of texts in Macedonian and English about Macedonia and Macedonians in the world. After that, I held various positions in the former system in the Republic of Macedonia for a long period, and in 1991, with the independence of the country, I was elected by the first Assembly of the Republic of Macedonia to the position of Vice-President of the Commission for Relations with Religious Communities.

10. What results did you achieve when you headed the Commission for Religious Issues?

I headed the Commission for Relations with Religious Communities for about ten years, elected as a non-partisan official by the First Government of the Republic of Macedonia, under the patronage of academician Blaže Ristovski. During that period, I was the bridge between the state and the Macedonian Orthodox Church. I am proud that the Church has come closer to the Orthodox Macedonian people, during that period a large number of new spiritual sanctuaries were built in Macedonia, and especially in the overseas countries of Australia, Canada, the USA and the European Union. At that time, the Faculty of Theology was opened in Skopje and relations with the Macedonian Orthodox churches and monasteries in the world deepened and improved.

14. You have traveled a lot. What are your impressions of those trips?

I am basically a modest person, but I love to travel very much. However, I have a "flaw" in noting everything I see. Wherever I have been in the world, I have always noticed all the characteristics of the country, the city, the place, the people..., which has resulted in numerous journalistic texts. As an illustration, I will emphasize that my last visit to Canada was my 142nd flight across the Atlantic Ocean. I have visited many countries, cities, places... I have participated in about seventy symposia, conferences and other scientific gatherings around the world. All of this has enriched me as a visitor, creator and lover of the progress of humanity around the world.

15. What is your creative output?

From the first author's work "English-Macedonian Limnological Lexicon" (1986), to the last 65 work "Selected Papers for Macedonia" (2024) I am the author of 22 works with the letter "M" (Mac-

и Македонија. Автор сум на десетина лексикографски издамија, како и на преводи на дела од македонски на англиски и обратно, од повеќе области. Коавтор сум на 10 дела со познати и признати автори,

Автор сум на над пет илјади новинарски текстови и други единици од науката, фељтони, репортажи, осврти, портрети, преводи од литературата, јазикот религијата и културата на англиски и на македонски јазик, како и на друг вид текстови и материјали што се објавени во земјата и во светот.

Имам учествувано на 60-тина симпозиуми, трибини, конференции и друг вид сесии во земјата и во светот на кои имам презентирано, главно, реферати што се однесуваат на културата, литературата, јазикот и религијата, како и на информативната и друга дејност на македонските иселеници во прекуоке-анските и во западноевропските земји.

16. Во кои асоцијации членувате?

Како активен новинар во 1989 година бев избран за секретар на Здружението на новинарите на Македонија, на која должност остана пет години. Потоа бев член на Претседателството и на Комисијата за меѓународна соработка на Здружението. Бев член и на Советот на Центарот за странски јазици во Скопје, на Издавачкиот совет на „Меѓународна политика" од Белград и член на „Друштвото на литературните преведувачи на Македонија". Два мандата бев потпретседател, како и член на „Друштвото за литература и култура Македонија-Канада", потоа бев почесен член на Здружението за примена на македонскиот јазик во службената и во јавната комуникација; потпретседател и доживотен член на Одборот на Фондацијата „Атанас Близнакоф" при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј". Бев член на Меѓународната академија за слобода на религијата во Вашингтон, САД, сум и почесен член на Литературното друштво „Браќа Миладиновци" од Торонто, Канада и на Литературното друштво „Григор Прличев" од Сиднеј, Австралија, а сум член на Друш-твото за наука и уметност од Битола.

17. Кои награди сте ги добиле?

Добитник сум на бројни признанија, пофалници, како и на наградата „Крсте Петков Мисирков" (1991) на Здружението на новинарите на Македонија од областа на журналистиката, Потоа сум добитник на **„**Признание за животно дело" на 48-те „Љубански илинденски иселенички средби" (2021), „Повелба за животно дело 2022" на Пелагониските културно-науќни средби, како и најпрестижната „Глобална награда за животно достигнување" (2022) на „Обединетата македонска дијаспора" од Вашингтон, САД, за постигнувањата на полето на дијаспората.

18. Како Македонец како ја гледате иднината на Македонија?

Македонската Империја од времето на Филип Македонски и неговиот син Александар Трети Македонски оставиле длабоки драги и ние денес да имаме од таа империја едно слободно парче земја на Балканот, кое се вика Македонија. Само античките Македонци и ние денес го задржавме, го негуваме и го чуваме името Македонија. Затоа, со право можам да констатирам дека на многу народи во светот судбината им била историја, а на нас Македонците историјата ни е судбина.

Народот на кој најубавата песна и најдоброто оро му се вика „Тешкото", објективно и неможел да има поинаква судбина и потешко минато. Македонија не само што отсекогаш била на секот на многуте мечеви и јатагани, сабји и ками, пушки и топови, туку, во исто време во неа се судрувале и се вкрстувале многу различни култури. И токму таа Македонија била и е лулка на цивилизациските средишта како една од нај старите цивилизации на светот. Затоа, со право се вели дека Македонија постоела, постои и ќе постои се' додека овој свет светува и векува.

За Ицо Најдовски – Прин

Радио 3Z Мелбурн, Австралија

Август 30.2024 година.

edonia), 20 monographs about famous and recognized figures in the diaspora and Macedonia. I am the author of a dozen lexicographical editions, as well as translations of works by Macedonian to English and vice versa, from several fields. I am a co-author of 10 works with well-known and recognized authors,

I am the author of over five thousand journalistic texts and other units of science, feuilletons, reports, reviews, portraits, translations of literature, language, religion and culture in English and Macedonian, as well as other types of texts and materials that have been published in the country and abroad.

I have participated in about 60 symposiums, forums, conferences and other types of sessions in the country and abroad, where I have presented, mainly, papers related to culture, literature, language and religion, as well as the informative and other activities of Macedonian emigrants in overseas and Western European countries.

16. Which associations are you a member of?

As an active journalist, in 1989 I was elected secretary of the Association of Journalists of Macedonia, a position I held for five years. Then I was a member of the Presidency and the Commission for International Cooperation of the Association. I was also a member of the Council of the Center for Foreign Languages in Skopje, of the Publishing Council of "International Politics" from Belgrade and a member of the "Society of Literary Translators of Macedonia". I was the vice-president for two terms, as well as a member of the "Society for Literature and Culture Macedonia-Canada", then I was an honorary member of the Association for the Use of the Macedonian Language in Official and Public Communication; vice-president and life member of the Board of the "Atanas Bliznakoff" Foundation at the University of "Sts. Cyril and Methodius". I was a member of the International Academy for Religious Freedom in Washington, USA, I am also an honorary member of the Literary Society "Braka Miladinovci" from Toronto, Canada and of the Literary Society "Grigor Prlicev" from Sydney, Australia, and I am a member of the Society for Science and Art from Bitola.

17. What awards have you received?

I am the recipient of numerous awards, commendations, as well as the "Krste Petkov Misirkov" award (1991) of the Association of Journalists of Macedonia in the field of journalism. I am also the recipient of the "Recognition for Lifetime Achievement" at the 48th "Ljuban-Ilinden Emigrant Meetings" (2021), the "Charter for Lifetime Achievement 2022" at the Pelagonia Cultural and Scientific Meetings, as well as the most prestigious "Global Lifetime Achievement Award" (2022) of the "United Macedonian Diaspora" from Washington, USA, for my achievements in the field of the diaspora.

18. As a Macedonian, how do you see the future of Macedonia?

The Macedonian Empire from the time of Philip of Macedon and his son Alexander the Third of Macedon left deep scars, and today we have from that empire a free piece of land in the Balkans, which is called Macedonia. Only the ancient Macedonians and we today have retained, cherish and preserve the name Macedonia. Therefore, I can rightly conclude that for many peoples in the world, their fate was history, and for us Macedonians, history is our fate.

The people whose most beautiful song and best dance is called "the difficult one", objectively could not have had a different fate and a more difficult past. Macedonia has not only always been at the crossroads of many swords and yataghans, sabers and daggers, rifles and cannons, but at the same time, many different cultures have collided and crossed in it. And it is precisely that Macedonia that was and is the cradle of civilization centers as one of the oldest civilizations in the world. Therefore, it is rightly said that Macedonia existed, exists and will exist as long as this world exists and ages.

For Ico Najdovski - Perin

Radio 3Z Melbourne, Australia

August 30, 2024

РЕЦЕНЗИЈА НА ВЕЛЕ МИТАНОСКИ

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ – КАТИН: МАКЕДОНЕЦ ПО РОЖБА, А ГРАЃАНИН НА СВЕТОТ

Токму поради тоа делата на Катин имаат и историски аспекти, хуманистички пораки, интимни исповеди, патриотски мечти, но и психолошки и социјални елементи. Тоа е особено изразено во делото „Славе Катин – живот и дела". Да се битисува покрај Славе Николовски Катин и неговата сопруга Нада, моја генерациска состудентка од Филолошкиот факултет во Скопје, е, истовремено и чест и задоволство, но, и потреба од малку знаење и искуство стекнато по светот. Не е лесно да се разговара со личност која светот го имала на дланка, повеќе страна личност, истовремено и хроничар и историчар и лингвист и научен работник. Асли Македонец по корен и рожба – граѓанин на светот по дело, искуство, достигнувања.

За неговиот творечки опус, современиците, веќе го дале судот оценувајќи го богатство од историски аспект, со хуманистички пораки, низ интимни исповеди, патриотски мечти, но, и психолошки и социјални елементи. Широк е опсегот на неговото литерарно создавање: книги, патеписи, репортажи, прикази, белешки и сето тоа длабоко проникнато во мисија и опсесија за одржување и градење нераскинливи врски меѓу еднородното ткиво на раселените Македонци и оние кои живеат и создаваат во Република Македонија. Истовремено, и како апотеоза на блиската тријада: Егејот Беломорски, Пиринот и Мала Преспа, низ полувековна преокупација со македонската колективна судбина.

Неговиот животопис е импресивен, типично македонски, до чиста реалност: македонско – судбинска. Сите нишки на македонската опстојност по меридијаните, во него се вкоренети од раѓањето и роднокрајноста, до пространствата и меридијаните на планетата земја. Не случајно, тој се определил да не и припаѓа на политичка партија, бидејќи тој е припадник на етничка Македонија, на Македонците во дијаспората и на Македонската православна црква-Охридска архиепископија (МПЦ-ОА), која како институција игра значајна улога во опфаќањето и сплотеноста на Македонците надвор од Македонија, особено во прекуокеанските земји и насекаде во светот.

Роден во амбиентот на Преспа и Љубојно, Во праисториската наколна населба, Наколец (тој вели македонска Венеција), Катин е предодреден за поимање на убавото, на горостасното, и самиот преспански делфин – горостас, на љубовта кон родната грутка и сите луге, каде и да се и кои и да се. Тој е денеска не се дели од Љубојно, од домот роден каде поставил замашна библиотека со над 4.000 книги, а сопругата Нада, мал етнолошки музеј од стари невестински одежди.

Катин е предодреден да биде животно врзан за македонската иселеничка судбина и опстојба, со самиот факт што од мали дни живее во атмосфера и иселенички спомени, во семејство на иселеници – од дедо и баба Ката (по која го зема Катин), мајката и таткото Ристо, кој, по игра на судбината, коските ги остава во Бразил. Вујковци, стриковци, соселани, роднокрајци и преспанци по светот, не можеле, а да не вгнездат дел од своите судбини во човечкиот и интелектуален развој на Катин.

Патешествијата и искушенијата на животот на неговите родители, пресликани се и во животписот на самиот Катин. По Љубојно и Ресен, младоста ја минува во Скопје, за да продолжи студии во Белград, а од таму во Канада, каде практикно работи на македонското дело, со иселениците, преку соработката со "Духовна искра", но, и со МПЦ, во црквата "Свети Климент Охридски. Во Торонто се школува на специјализираниот Институт за англиски јазик и литература „Раерсон".

Од таму, назад во Скопје, за да го формализира одличното познавање на англискиот јазик на

VIEW BY VELE MITANOSKI

SLAVÈ NIKOLOVSKI – KATIN: MACEDONIAN BY HERITAGE, AND A GLOBAL CITIZEN

This is precisely why Katin's works encompass historical aspects, humanistic messages, intimate confessions, patriotic dreams, as well as psychological and social elements. This is especially evident in the work "*Slavè Katin – Life and Works*". Being with Slavè Nikoloski Katin and his wife Nada, my generational peer from the Faculty of Philology in Skopje, is both an honor and a pleasure. It also serves as a reminder of the need for a little more knowledge and experience gained from around the world. It is not easy to converse with someone who has had the world in the palm of his hand—someone who is both foreign and familiar, a chronicler and historian, a linguist, and a scholar. Born a Macedonian by heritage, Katin is, through his work, experience, and achievements, a true citizen of the world.

His contemporaries have already assessed his creative output, recognizing it as a treasure from a historical perspective, filled with humanistic messages, intimate confessions, patriotic dreams, and psychological and social elements.

The scope of his literary work is vast, including books, travelogues, reportage, accounts, and notes—all deeply influenced by his mission and obsession to maintain and build unbreakable bonds between the scattered Macedonians and those who live and create in the Republic of Macedonia. At the same time, his work celebrates the close connection of three iconic places: the Aegean Sea, the Pirin Mountains, and Mala Prespa, through his half-century of dedication to the collective destiny of the Macedonian people.

His biography is impressive, distinctly Macedonian, and rooted in pure reality: Macedonian by fate. The threads of Macedonian survival, spanning across meridians, are deeply interwoven in his life—from his birthplace and homeland to the vast expanses of the Earth. It is no coincidence that he chose not to align himself with any political party, as he is a member of ethnic Macedonia, the Macedonians in the diaspora, and the Macedonian Orthodox Church-Ohrid Archbishopric (MOC-OA). This institution plays a significant role in connecting and uniting Macedonians outside of Macedonia, particularly in overseas countries and around the world. Born in the Prespa region, in the village of Ljubojno, near the prehistoric pile-dwelling settlement of Nakolec (which he refers to as the Macedonian Venice), Katin was destined to appreciate the beauty and grandeur of the world. He likens himself to a Prespa dolphin—a giant—guided by a love for his homeland and all people, no matter where they come from. Today, he remains inseparable from Ljubojno, the place where he was born. There, he has established a magnificent library containing over 4,000 books, alongside his wife Nada's small ethnological museum showcasing old bridal clothes.

Katin's fate is forever tied to the Macedonian emigrant experience and survival. From a young age, he lived in an atmosphere shaped by emigration, in a family of emigrants—his grandfather and grandmother Kata (after whom he was named), his parents Risto (who, by a twist of fate, rests in Brazil), uncles, fellow villagers, and Prespa people from around the world. All of these people have indelibly shaped Katin's human and intellectual development.

The journeys and trials of his parents' lives are mirrored in Katin's own biography. After Ljubojno and Resen, his youth was spent in Skopje, before continuing his studies in Belgrade, and then moving to Canada, where he actively worked on the Macedonian cause, collaborating with immigrants through his work with "Duhovna Iskra" and with the Macedonian Orthodox Church (MOC) at the "Saint Clement of Ohrid" Church. In Toronto, he attended the specialized "Ryerson" Institute for English Language and Literature.

From there, he returned to Skopje to formalize his excellent knowledge of the English language at the

Филолошкиот факултет, но и да се врзе трајно – животно, судбински и семејно со сопругата Нада, од факултетската виничка двојка (Нада-Вера) по кои копнееја многумина од нашата (1968) генерација, од студентската населба во Автокоманда. Нада, оддолеа на многу воздишки, но не и на стасот и шармот на "Ален Делон од Ресен", стаситиот младенец од брановитото Преспанско Езеро.

Професорката двојка Славе - Нада, животниот пат, сега, ги води до Охрид, каде Славе, ги поставува темелите на водичката професија во македонскиот Ерусалим, а Нада, воспитува генерации идни студенти. Паралено, во Охрид, Славе влегиува во тајните на лимнолошката наука, а ние новинарите, преку неговите трудови, за прв пат слушнавме и известувавме за сораборката ао "Смитсоновиот институт" во Вашингтон.

Љубојно и Преспа, покрај со иселеништвото, на Катин делуваат и го формираат како сестрано образована личност, со интелектуалниот капацитет на жителите од овој крај, достојни во сите полиња – од литературата до медицината. Паралелно, Преспа даде македонски чеда, основоположници на самостојната и автокефална МПЦ, пред се' дедо Кирил, но и други посветеници во Христа. Тоа беше ткивото кое веќе возрасниот Катин, го врза со македонските црковни двери и како истражувач, но и како професионален деец низ институциите на системот, со грижа и содејство кон МПЦ, пред се', Репубчичkasta комиосоија за односи со верските заедници.

Паралелно, Катин е еден од столбовите на Матицата на иселенмиците, во време кога и самиот, како претседател на охридскиот огранок и член на Претседателството во Скопје, ги имав првите контакти со него како човек и другар, но и со дедо Кирил како стасит Македонец и оратор неповторен на овие простори. Како истражувач во науката, Катин нурнува длабоко, Најнапред Античка, а подоцна Етничка Македонија, со сите историските факти поврзани со династијата на Филип и Александар Македонски, досега неодминат воен стратег и создавач на првата Македонска империја – одовде до Тибет.

Во текот на неговата работа и творечка дејност објавил шеесет и пет публикации и лексикографски изданија, потоа бројни преводи од македонски на англиски јазик и обратно. Славе Катин, во период од педесетина години објавил над 5.000 текстови, главно, за Македонија, за иселеништвото, религијата, културата, македонскиот јазик и литературата и други области во информативни гласила во Република Македонија и странство. Затоа е добитник на најпрестижната награда „Крсте П. Мисирков 1991" на Здружението на новинарите на Македонија од областа на журналистиката. Посебна награда за Славе Катин е, секако, признанието на Организацијата OMD од Вашингтон, која му ја додели глобалната „Награда за животно достигнување за 2022 година",

Славе Катин е автор на публикации, од кои 22 со името Македонија, автор е на дваесет монорафии за познати и признати личности од дијаспората и Република Македонија, на десетина дела посветени на религијата и МПЦ-ОА, на десетина лексикографски изданина и на стотина научни трудови презентирани на различни симпозиуми и други собири во Македонија и во светот. Исто така, автор е на над пет илјади објавени новинарски текстови и други единици од науката, фељтони, репортажи, осврти, портрети, преводи од литературата и науката, јазикот, религијата и културата на англиски и на македонски јазик, како и на друг вид текстови и материјали што се објавени во земјата и во светот, од кои дел можат да се видат или да се прочитаат на неговата Веб – страница: www.slavekatin.com

Како функционер на Владата на Република Македонија, Катин бил на посети и разговори кај поглаварите на Романската, Украинската, Руската и Српската православна црква, потоа во Цариградската патријаршија во Истанбул и Ватикан во Рим. Многу пати патувал со делегации на Македонската православна црква - Охридска архиепископија за Канада, Соединетите Американски Држави, Австралија, бројни европски земји, Турција и Израел.

Во текот на својата кариера и творечки опус, Катин издавал публикации и лексикографски трудови, како и бројни преводи од македонски на англиски и обратно. Во период од педесет години, Славе Катин објавил повеќе од 5.000 текстови, претежно за Македонија, емиграцијата, религијата, културата, македонскиот јазик и литература и други области во информативни публикации и во Република Македонија и во странство. Затоа ја доби престижната награда „Крсте П. Мисирков 1991" од Здружението на новинарите на Македонија за придонес во новинарството. Специјална награда за Славе Катин е секако признанието на Организацијата ОМД од Вашингтон која му ја додели „Глобалната награда за животно дело за 2022 година".

Faculty of Philology, while also tying his life, fate, and family permanently with his wife Nada—who, alongside Vera from Vinička, was a part of the generation that many of our (1968) generation from the student dorm in Avtokomanda admired. Nada resisted many sighs but could not resist the charm and maturity of the "Alain Delon from Resen," the handsome young man from the rippling waters of Prespa Lake.

The professor duo, Slavè and Nada, now continue their life path in Ohrid, where Slavè laid the foundations of the guiding profession in the Macedonian Jerusalem, while Nada nurtured generations of future students. Simultaneously, in Ohrid, Slavè delved into the secrets of limnology, and we, as journalists, first heard and reported on his collaboration with the "Smithsonian Institute" in Washington through his research.

Ljubojno and Prespa, along with emigration, have shaped and formed Katin as a well-educated individual with the intellectual capacity of the residents from this region, who are capable in all fields—from literature to medicine. At the same time, Prespa gave rise to Macedonian children, founders of the independent and autocephalous MOC, primarily Grandfather Kiril, but also other devoted Christians. This was the foundation that the now adult Katin tied to the Macedonian church, both as a researcher and as a professional participant in various institutions, with care and collaboration with the MOC, particularly the Republic's Committee for Relations with Religious Communities.

As a government official of the Republic of Macedonia, Katin visited and held discussions with the heads of the Romanian, Ukrainian, Russian, and Serbian Orthodox Churches, as well as at the Ecumenical Patriarchate in Istanbul and the Vatican in Rome. He frequently traveled with delegations of the Macedonian Orthodox Church—Ohrid Archdiocese to Canada, the United States, Australia, numerous European countries, Turkey, and Israel.

Simultaneously, Katin became one of the pillars of the Macedonian Diaspora, during a time when he himself, as president of the Ohrid branch and a member of the Presidency in Skopje, had the first contacts with him as a person and a friend, but also with Grandfather Kiril as a mature Macedonian and an unmatched orator in these regions. As a researcher in the field of science, Katin delved deep—first into Ancient and later into Ethnic Macedonia, with all the historical facts related to the dynasty of Philip and Alexander the Great, an unrivaled military strategist and creator of the first Macedonian Empire—from here to Tibet.

Slavè Katin is the author of sixty publications, 22 of which bear the name Macedonia, he is the ayuthor of twenty monographs about famous and established individuals from the diaspora and the Republic of Macedonia, ten works dedicated to religion and the MOC-OA, ten lexicographic publications and hundreds of scientific papers, presented at various symposia and other gatherings in Macedonia and worldwide. He is also the author of over five thousand published journalistic texts and other units from science, feuilletons, reports, reviews, portraits, translations from literature and science and more. He is also the author of over five thousand published journalistic texts and other units from science, feuilletons, reports, reviews, portraits, translations from literature and science, language, religion and culture in English and Macedonian, as well as other types of texts and materials that have been published in the country and in the world, some of which can be seen or read on his website: www.slavèkatin.com

As a government official of the Republic of Macedonia, Katin visited and held discussions with the heads of the Romanian, Ukrainian, Russian, and Serbian Orthodox Churches, as well as at the Ecumenical Patriarchate in Istanbul and the Vatican in Rome. He frequently traveled with delegations of the Macedonian Orthodox Church—Ohrid Archdiocese to Canada, the United States, Australia, numerous European countries, Turkey, and Israel.

Throughout his career and creative work, Katin issued publications and lexicographical works, as well as numerous translations from Macedonian to English and vice versa. Over a period of fifty years, Slavè Katin published more than 5,000 texts, mostly about Macedonia, emigration, religion, culture, the Macedonian language and literature, and other fields in informational publications in both the Republic of Macedonia and abroad. For this, he received the prestigious "Krste P. Misirkov 1991" award from the Association of Journalists of Macedonia for his contributions to journalism. Special award for Slavè Katin is, of course, the recognition of the UMD Organization from Washington which awarded him the global "Lifetime Achievement Award for 2022",

ИЗБОР НА ОБЈАВЕНИ ФЕЉТОНИ И ПРОДОЛЖЕНИЈА ОД ДЕЛА

1. „Македонското информативно гласило ***„Искра"*** од Аделајд, Австрали-ја***»,*** ***„****Фељтон во три продолженија објавен во весникот* „Бирлик", 5 - 10 *октомври* 1985, (на турски јазик)
2. Скица за портрет: ***„Синиша Станковиќ»,*** *Фељтон објавен во „Нова Македо нија»,* 7 - 15 *јули* 1 986, *девет продолженија,* 1986, (на македонски)
3. „Нашите во светот: ***„Македонските иселеници во прекуокеанските земји»,*** *Фељтон во четири продолженија објавен во „Трудбеник» од Скопје, од 5 јуни до 3 јули* 1 987, (на македонски)
4. *„****Четиресет години од егзодусот на Македонците во Егејска Македонија****", фељтон во три продолженија објавен во „Вечер» од Скопје, од* 30 јуни *до* 2 јули 1 988 *(на македонски)*
5. ***„Иселенички меридијани: Македонците во прекуокеанските земји»,*** *фељтон објавен во „Нова Македонија» во петнаесет продолженија, од 24 јуни до 8 јули* 1 988, (на македонски)
6. ***„Македонските информативни гласила во Австралија, Канада и САД»,*** *Фељ тон во седум продолженија објавен во „Нова Македонија», од* 23 - 30 *август* 1991, (на македонски).
7. ***„Меѓу нашите во Канада и САД»,*** *Фељтон во девет продолженија објавен во „Нова Македонија»,* 22 - 30 *ноември* 1 992, (на македонски)
8. Од делото ***„Македонските православни црковни општини во Австралија, Канада и САД"***, во порталите „Македонска нација" и во „Македонско сонце", во 2022 година се објавени шеесет (60) продолженија. Исто така, во 2022 година се објавени шеесет и три (63) продолженија во порталите „Македонска нација", „Македонско сонце"и „Мактел".
9. Од делото ***„Македонскиот иселенички печат",*** од ноември 2016 до април 2017 година се објавени триесет (30) продолженија во веб-порталите „Македонска нација", „Македонско сонце", „Македонски збор" од Детроит „Мактел", како и во порталите на Матицата на иселениците на Македонија и во весникот „Македонија" од Торонто
10. Од делото ***„Во чест на свети Кирил Солунски ",*** се објавени дваесет и три (23) продолженија во „Македонска нација" и Македонско сонце" во 2016 и 2017 година.
11. Од делата „***40 поклонниja пред гробот на свети Кирил во Рим",***во порталите Македонска нација", „Мактел" и Македонско сонце",се објавени (58) продолженија.
12. Од делото „***Македонски вознес»*** во 2014 и 2016 година се објавени триесет и седум (37) продолженија во „Македонска нација", „Македонско сонце" и Матица на иселениците од Македонија, како и во весникот „Македонија" од Торонто.
13. Од делото ***„Македонски иселенички паноптикум***» се објавени седумдесет (70) продолженија во порталите „Македонска нација", „Македонско сонце" од Скопје и во „Македонски збор" од Детроит.

SELECTION OF PUBLISHED FEUILLETONS AND SEQUALS OF PUBLICATIONS

1. The Macedonian Informative Bulletin ***'Iskra'*** from Adelaide, Australia, a feuilleton in three parts published in the newspaper "Birlik," October 5-10, 1985, (in Turkish)
2. Sketch for a Portrait: ***Sinisha Stankovic,"*** a feuilleton published in "Nova Makedonija," July 7-15, 1986, nine parts, 1986, (in Macedonian)
3. Our People in the World: ***Macedonian Emigrants in Overseas Countries,"*** a feuilleton in four parts published in "Trudbenik" from Skopje, June 5 to July 3, 1987, (in Macedonian)
4. ***"Forty Years Since the Exodus of Macedonians from Aegean Macedonia,"*** a feuilleton in three parts published in "Vecer" from Skopje, June 30 to July 2, 1988, (in Macedonian)
5. ***"Emigrant Meridians: Macedonians in Overseas Countries,"*** a feuilleton published in "Nova Makedonija" in fifteen parts, June 24 to July 8, 1988, (in Macedonian)
6. ***"Macedonian Informative Bulletins in Australia, Canada, and the USA,"*** a feuilleton in seven parts published in "Nova Makedonija," August 23-30, 1991, (in Macedonian)
7. ***"Among Our People in Canada and the USA,"*** a feuilleton in nine parts published in "Nova Makedonija," November 22-30, 1992, (in Macedonian)
8. From the work ***"Macedonian Orthodox Church Communities in Australia, Canada, and the USA,"*** sixty (60) parts were published in 2022 in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce." Additionally, sixty-three (63) parts were published in 2022 in the portals "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," and "Maktel."
9. From the work ***"Macedonian Emigrant Press,"*** thirty (30) sequels were published from November 2016 to April 2017 in the web portals "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," "Makedonski Zbor" from Detroit, "Maktel," as well as in the portals of Matica na Islenici of Macedonia and in the newspaper "Makedonija" from Toronto.
10. From the work ***"In Honor of Saint Cyril of Thessaloniki,"*** twenty-three (23) sequels were published in "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2016 and 2017.
11. From the works "***40 Observations before the Tomb of Saint Cyril in Rome,***" fifty-eight (58) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija," "Maktel," and "Makedonsko Sonce."
12. From the work ***"Macedonian Ascension,"*** thirty-seven (37) sequels were published in 2014 and 2016 in "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," and the Matica na Iselenici of Macedonia, as well as in the newspaper "Makedonija" from Toronto.
13. From the work "***Macedonian Emigrant Panopticon,"*** seventy (70) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce" from Skopje, and in "Makedonski Zbor" from Detroit.

14. Од делото ***„Библискиот речник“***, во 2020 и 2021 година се објавени четириесет и четири (44) продолженија во порталите „Македонска нација“, „Македонско сонце“ и во порталот на Матицата на иселениците од Македонија.
15. Од монографијата ***„Атанас Близнаков“***, ***Прво издание***, во текот на 2018, 2019, 2020. 2023 и 2024 година се објавени деведест и пет (95) продолженија во порталите „Македонска нација“„-Македонско сонсе“, „Мактел“ и порталот на Матицата.
16. Од делото ***„Моите патувања по светот***“ се објавени сто дваесет (120) про-должења во порталите „Македонска нација“, „Македонско сонце“, „Македонски збор“ и во порталот на Матицата на иселениците од Македонија.
17. Од делото ***„Македонците во САД и во Канада***” се објавени сто триесет (130) продолженија во порталите „Македонска нација“, „Македонско сонце“, „Македонски збор“, „Мактел“ и „Политекон“ и весникот “Македонија“. Исто така, во порталот „Мактел’ и „Македонско сонце, се објавени четириесет и три (43) продолженија.
18. Од монографијата ***„Јановски“,*** во порталите „Македонска нација“, „Македонско сонце“ и весникот “Македонија“ се објавени триесет и шест (36) продолженија.
19. Од делото ***„Илинден 1903-2003 и македонското иселеништво***“, во порталите „Македонска нација“ и „Македонско сонце“, во 2017 и 2018 година се објавени педесет (50) продолженија, а во 2023 четириесет (40) продолженија се објавени во порталите „Мактел“, „Македонско сонце“, „Македонски збор“, „Политекон“ и весникот „Македонија“.
20. Од делото ***„Придонесот на Македонија во светската цивилизација“.*** се објавени осумдесет (80) продолжение во 2014 и 2016 година, во „Македонска нација“ и „Македонско сонце“. Потоа, шеесет и пет (65) продолженија се објавени во „Мактел’ „Македонско сонце“, а во „Македонски збор“ се објавени педесет и пет (55) продолженија кои се објавени и во порталот на Матицата.
21. Од монографијата „***Стив (Светле) Стамевски***“ се објавени педесет (50) продолженија во порталите „Македонска нација“, „Македонско сонце“, Матица на иселениците од Македонија, „Македонски збор“и „Мактел“ и „Политекон“..
22. Од монографијата „***Ѓорѓи – Џорџ Томов“*** се објавени седумдесет (70) продол-женија во „Македонска нација“, „Македонско сонце“, Матица, „Македонски збор“ и „Мактел“, „Политекон“ и “Македонија“. Повторно, во „Македонска нација“ и Македонско сонце“. во 2020 и 2021 година се објавени дваесет и четири (24), а во 2023 година, во „Мактел’ и „Македонско сонце“ дваесет и едно (21) продолжение. Исто така, во „Македонска нација“ и „Македонско сонце“, во 2023 и во 2024 година се објавени четириесет (40) продолженија.
23. Од делото ***„Од Панонија до Егеј“,*** во 2019 година се објавени четириесет и едно (41) продолжение во „Македонска нација“ а триесет и шест (36) продолженија се објавени во порталите „Македонско сонце“ и порталот на Матицата, потоа во порталот „Мактел“ од Сиднеј, Австралија се објавени 63 продолженија во 2025 година,
24. Од монографијата „***Митрополитот Кирил***“, во 2018 и 2019 година се објавени триесет и едно (31) продолженија во „Македонска нација“, а (24) се објавени во „Македонско сонце“ и Матицата. Потоа, во „Мактел’ и „Македонско сонце“ во текот на 2024 година се објавени четириесет и три (43) продолженија.
25. Од делото ***„Манастирот Св. Мала Богородица во Сливница, Пресна“.***во „Македонска нација“, во 2018 година се објавени триесет и пет (35) продолженија. Голем број од овие текстови се објавени во „Македонско сонце“ и порталот на Матицата.

14. From the work "***Biblical Dictionary***," forty-four (44) parts were published in 2020 and 2021 in the portals "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," and the portal of the Emigrants' Matica of Macedonia.
15. From the monograph ***"Atanas Bliznakov," First Edition***, ninety-five (95) articles were published during 2018, 2019, 2020, 2023, and 2024 in the portals "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," "Maktel," and the portal of the Emigrants' Matica.
16. From the work ***"My Travels* A*round the World,"*** one hundred twenty (120) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," "Makedonski Zbor," and the portal of Matica na Iselenici of Macedonia.
17. From the work "***Macedonians in the USA and Canada,"*** one hundred thirty (130) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," "Makedonski Zbor," "Maktel," and "Politekon," and the newspaper "Makedonija." Additionally, forty-three (43) parts were published in the portals "Maktel" and "Makedonsko Sonce."
18. From the monograph **"Janovski,"** thirty-six (36) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," and the newspaper "Makedonija."
19. From the work "***Ilinden 1903-2003 and Macedonian Emigration,"*** fifty (50) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2017 and 2018, while in 2023, forty (40) parts were published in the portals "Maktel," "Makedonsko Sonce," "Makedonski Zbor," "Politekon," and the newspaper "Makedonija."
20. From the work ***"Macedonia's Contribution to World Civilization,"*** eighty (80) parts were published in 2014 and 2016 in "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce." Later, sixty-five (65) sequels were published in "Maktel" and "Makedonsko Sonce," and fifty-five (55) parts were published in "Makedonski Zbor," also in the Matica na Islelenici portal.
21. From the monograph ***"Steve (Svetle) Stamevski,"*** fifty (50) parts were published in the portals "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," the Emigrants' Matica of Macedonia, "Makedonski Zbor," "Maktel," and "Politekon."
22. From the monograph ***"Gjorgje – George Tomov,"*** seventy (70) parts were published in "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," Matica, "Makedonski Zbor," "Maktel," "Politekon," and "Makedonija." Again, in "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce," twenty-four (24) parts were published in 2020 and 2021, while in 2023, twenty-one (21) parts were published in "Maktel" and "Makedonsko Sonce." Additionally, forty (40) sequels were published in "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2023 and 2024.
23. From the work ***"From Pannonia to the Aegean,"*** forty-one (41) sequels were published in 2019 in "Makedonska Nacija," and thirty-six (36) parts were published in the portals "Makedonsko Sonce" and the Matica portal, than during 2025 sixty three (63) sequals were published in "Mactel" from Sydney, Australia.
24. From the monograph ***"Metropolitan Kiril,"*** thirty-one (31) sequels were published in 2018 and 2019 in "Makedonska Nacija," and twenty-four (24) parts were published in "Makedonsko Sonce" and Matica. Later, forty-three (43) parts were published in "Maktel" and "Makedonsko Sonce" during 2024.
25. From the work ***"The Monastery of St. Little Virgin in Slivnica, Prespa,"*** thirty-five (35) sequels were published in "Makedonska Nacija" in 2018. A large number of these texts were published in "Makedonsko Sonce" and the Matica portal.

26. Од монографијата ***„Бошко Рајчовски-Пелистерски“*** во порталите „Македонска нација“, и Македонско сонце“, во 2022 година се објавени четиринаесет (14) продолженија.
27. Од делото ***„40.поклонениј̀а пред гробот на свети Кирил во Рим“,*** во 2023 година се објавени четириесет и седум (47) во порталите „Македонска нација“ и „Македонско сонце“. Исто така, во 2023 година во порталот „Мактел“, се објавени педесет и осум (58) продолженија, а дел од нив се објавени во „Македонско сонце“.
28. Од книгата ***„Macedonian in Ancient Times“ (Македонците во античко време)*** во 2016 и 2017 годинс, на англиски јазик, се објавени дванаесет (12) продолженија во весникот „Македонија“, . Исто така, во весникот „Македонија“ во текот на 2016 и 2017 година се објавени десет (10) продолженија на македонски и англиски јазил.
29. Од монографијата ***„Петар Стаматов“,*** во „Македонска нација“„Македонско сонце“ и во порталот на Матицата во 2020 и 2021 година се објавени четиринаесет (14) продолженија.
30. Од монографијата ***„Ѓорѓија – Џорџ Атанасоски“*** Прво издание во „Македонска нација“, „Македонско сонце“ и Матицата на иселениците од Македонија во 2020 година се објавени седумнаесет (17) продолженија, потоа во порталите „Македонска нација“ и „Македонско сонце“ во 2023 се објавени триесет (30) продолженија, Исто така во „Мактел“, и Македонско сонце“.во 2023 и 2024 година се објавени четириесет (40) продолженија.
31. Од книгата ***„Светот на дланка“*** во „Македонска нација“ и „Македонско сонце“, во 2014 и 2015 година се објавени петнаесет (15) продолженија, а во 2016 и 2017 се објавени дваесет и шест (26) продолженија. Потоа, во 2018 година се објавени четириесет и пет (45) продолженија.
32. Од монографијата ***„Илинден во Љубојно и Пресѝа“,*** во „Македонска нација“, „Македонско сонце“ и „Мактел’,во 2021 година се објавени дваесет и две (22) продолженија.
33. Во монографијата ***„Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски“,*** Второ издание, во „Македон-ска нација“ и „Македонско сонце“, во 2018 година се објавени деветнаесет (19) продолженија. Во истите портали во 2023 година се објавени триесет (30) продолженија. Потоа, во „Мактел“ во 2023 и 2024 година се објавени четириесет (40) продолженија, кои се објавени и во „Македонско сонце“.
34. Од монографијата „***Есма Реџепова-Теодосиевска“,*** во „Македонска нација“ Македонско сонце и Матица, во 2018 и 2019 година се објавени дваесет и осум (28) продолженија. Исто така, во истите портали, во текот на 2023 година се објавени триесет и две (32) продолженија.Потоа, во „Мактел“ и „Македонско сонце во 2025 година се објавени триесет (30) продолженија.
35. Од монографијата ***„Атанас Близнаков“*** Второ издание, во „Македонска нација“ и „Македонско сонце“, во 2020 година се објавени дваесет и седум (27) продол-женија, а во 2024 и 2025 година, во „Мактел’ и „Македонско сонце“, се објавени четириесеи едно (41) продолжение.
36. Од делото ***„Израел и Македонија“***, во „Македонска нација“,во „Македонско сонце“ и „Македонски збор“ во 2019 и 2020 година се објавени триесет и пет (35) продолженија. Во „Мактел“ и „Македонско сонце, се отпечатени триесет и осум (38) продолжрнија, а во „Македонска нација“„Македонско сонце“ и Матицата во 2022 година се објавени четириесет (40) продолженија, Исто така, во „Мактел’ и „Македонско сонце“, во 2023 година се објавени триесет и девет (39) продолженија.
37. Од делото ***„Македонски иселенички меридијани“***се објавени триесет и седум (37) продолженија во „Македонска нација“ и „Македонско сонце“ во 2014 и 2016 години, Потоа, шеесет (60) продолженија се објавени во „Мактел“, „Политекон“, „Македонски збор“, „Македонско сонце“ и во порталот на Матицата на иселениците од Македонија.

26. From the monograph ***"Boshko Rajchovski-Pelisterski,"*** fourteen (14) parts were published in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2022.
27. From the work ***"40 Observations before the Tomb of Saint Cyril in Rome,"*** forty-seven (47) sequels were published in 2023 in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce." Additionally, fifty-eight (58) parts were published in 2023 in the portal "Maktel," some of which were also published in "Makedonsko Sonce."
28. From the book ***"Macedonians in Ancient Times"*** (Македонците во античко време), twelve (12) sequels in English were published in 2016 and 2017 in the newspaper "Makedonija." Also, ten (10) parts were published in the newspaper "Makedonija" in both Macedonian and English during 2016 and 2017.
29. From the monograph ***"Petar Stamatov,"*** fourteen (14) sequels were published in "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," and the Matica portal in 2020 and 2021.
30. From the monograph "***Gjorgje – George Atanasoski***," ***First Edition***, seventeen (17) sequels were published in "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," and the Emigrants' Matica of Macedonia in 2020. Then, thirty (30) parts were published in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2023. Additionally, forty (40) sequels were published in "Maktel" and "Makedonsko Sonce" in 2023 and 2024.
31. From the book "***The World in the Palm of your Hand,"*** fifteen (15) sequels were published in "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2014 and 2015, and twenty-six (26) parts were published in 2016 and 2017. Later, forty-five (45) parts were published in 2018.
32. From the monograph ***"Ilinden in Ljubojno and Prespa,"*** twenty-two (22) parts were published in "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," and "Maktel" in 2021.
33. From the monograph ***"Gjorgija – George Atanasoski," Second Edition***, nineteen (19) parts were published in "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2018. Thirty (30) parts were published in the same portals in 2023. Then, forty (40) parts were published in "Maktel" in 2023 and 2024, which were also published in "Makedonsko Sonce."
34. From the monograph ***"Esma Redzepova-Theodosievska,"*** twenty-eight (28) parts were published in "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," and Matica in 2018 and 2019. Also, thirty-two (32) parts were published in the same portals during 2023. Later, thirty (30) parts were published in "Maktel" and "Makedonsko Sonce" in 2025.
35. From the monograph ***"Atanas Bliznakov," Second Edition***, twenty-seven (27) parts were published in "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2020, while forty-one (41) parts were published in "Maktel" and "Makedonsko Sonce" in 2024 and 2025.
36. From the work ***"Israel and Macedonia,"*** thirty-five (35) sequels were published in "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," and "Makedonski Zbor" in 2019 and 2020. Thirty-eight (38) parts were published in "Maktel" and "Makedonsko Sonce." Additionally, forty (40) parts were published in "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," and Matica in 2022. Also, thirty-nine (39) parts were published in "Maktel" and "Makedonsko Sonce" in 2023.
37. From the work ***"Macedonian Emigrant Meridian,"*** thirty-seven (37) sequels were published in "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2014 and 2016. Later, sixty (60) parts were published in "Maktel," "Politekon," "Makedonski Zbor," "Makedonsko Sonce," and the portal of the Emigrants' Matica of Macedonia.

38. Од монографијата ***„Стив Пљакас“,*** во порталите „Македонска нација“ и Македонско сонце“, во 2018 и 2019 година се објавени триесет и три (33) продолженија, во 2024 и 2025 година се објавени нови педесет (50) продолженија.
39. Од романот ***„Александар Македонски“*** во порталот „Буково 36“ од јуни до декември 2018 година беа објавени четириесет (40) продпложенија кои се превземени од „Македонска нација“ и “Македонско сонце“ се објавени триесет и осум (38), а пет (5) продолженија се објавени со „Медиа 24“. Потоа, во порталите „Мактел“ и „Македонско сонце“ се објавени сто педесет и три (153) продолженија , а десет (10) продолженија се објавени во весникот „Македонија“ од Торонто.
40. Од публикацијата ***„Македонците во светот“,*** во порталите „Македонска нација“ и во „Македонско сонце“, во 2022 година се објавени шеесет и осум (68) продол-женија. Исто така, во порталот „Мактел’ се објавени триесет и четири (34) продолжемија, а истите се објавени и во „Македонско сонце“ и во „Политекон“. ***Потоа,*** во 2022 и во 2023 година во рубриката „Фељтон“ на порталот „Македонска нација“,и во „Македонско сонце’ се објавени деведесет и шест (96) продолженија.
41. Од книгата „***Праисторија на Централниот Балкан***“, во порталите „Македонска нација“ и Македонско сонце“, во 2020 година се објавени шеесет и две (62) продолженија.
42. Од делото „***Преспанска разгледница***“, се објавени педесет (50) продолженија во порталите „Македонска нација“, „Македонско сонце“ и „Преспа“ од Ресен.
43. Од монографијата ***„Семејството Видиновски“***, во порталите „Македонска нација“ и Македонско сонце“, од јули 2019 до март 2020 година се објавени триесет и пет (35) продолженија, а десетина продолженија се отпечатени во „Македонија“ од Торонто.
44. Од монографијата ***„Силјан Мицевски“,*** во порталот „Македонска нација“, во 2022 година се објавени осумнаесет (18) продолженија а поголем број се објавени и во „Македонско сонце“.
45. Од монографијата ***„Благој Механџиски-ЗЕГИН“*** се објавени триесет и пет (35) продолженија во порталите „Македонска нација“ и Мскедонско сонце“.
46. Од монографијата ***„Гојко Јаковлески, алиас Гојко Делчев-Гоце Македонски“*** во порталите „Македонска нација“ и „Македонско сонце“,.во 2019 и 2020 година се објавени дваесет и седум (27) продолженија.
47. Од монографијата ***„Катин“*** од Борче Наумовски се објавени дваесет и девет (29) продолженија во порталот „Македонска нација“ од август 2014 до април 2017, (на македонски).
48. Од монографијата ***„Творештвото на Славе Катин“,*** од Борче Наумовски, во порталите „Македонска нација“ и „Македонско сонце“, во 2022 година се објавени шеесет (60) продолженија.
49. Од книгата ***„Творештвото на Славе Катин“*** Прво Издание од Душан Ристевски-Македон, во порталот „Македонска нација“ и „Македонско сонце“ во 2024 година се објавени триесет и две (32) продолженија.
50. Од книгата „***Творештвото на Славе Катин***“ Второ Издание од Душан Ристевски-Македон, во порталот „Македонска нација“ и „Македонско сонце“ во 2025 година се објавени четириесет и осум (48) продолженија.

38. From the monograph ***"Steve Pljakas,"*** thirty-three (33) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2018 and 2019. In 2024 and 2025, fifty (50) new articles were published.
39. From the novel "***Alexander the Great,"*** forty (40) parts were published from June to December 2018 in the portal "Bukovo 36," which were taken from "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce." Thirty-eight (38) sequels were published, and five (5) parts were published in "Media 24." Later, one hundred and fifty-three (153) parts were published in the portals "Maktel" and "Makedonsko Sonce," and ten (10) parts were published in the newspaper "Makedonija" from Toronto.
40. From the publication "***Macedonians in the World,"*** sixty-eight (68) parts were published in 2022 in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce." Additionally, thirty-four (34) parts were published in the portal "Maktel," and the same parts were also published in "Makedonsko Sonce" and "Politekon." Later, in 2022 and 2023, ninety-six (96) parts were published in the "Feljton" section of the portal "Makedonska Nacija" and in "Makedonsko Sonce."
41. From the book "***Prehistory of the Central Balkans,"*** sixty-two (62) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2020.
42. From the work ***"Prespa Postcard,"*** fifty (50) parts were published in the portals "Makedonska Nacija," "Makedonsko Sonce," and "Prespa" from Resen.
43. From the monograph "***The Videnovski Family,"*** thirty-five (35) articles were published in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" from July 2019 to March 2020, and about ten sequels were published in the newspaper "Makedonija" from Toronto.
44. From the monograph ***"Siljan Micevski,"*** eighteen (18) parts were published in the portal "Makedonska Nacija" in 2022, and a larger number were published in "Makedonsko Sonce."
45. From the monograph ***"Blagoj Mekandziski-ZEGIN,"*** thirty-five (35) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce."
46. From the monograph ***"Gojko Jakovleski, alias Gojko Delchev-Goce Macedonian,"*** twenty-seven (27) parts were published in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2019 and 2020.
47. From the monograph ***"Katin"*** by Borche Naumovski, twenty-nine (29) sequels were published in the portal "Makedonska Nacija" from August 2014 to April 2017 (in Macedonian).
48. From the monograph ***"The Work of Slavè Katin"*** by Borche Naumovski, sixty (60) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2022.
49. From the monograph ***"The Work of Slavè Katin" First Addition*** by Dushan Ristevski -Makedon, thirty two (32) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2024.
50. From the monograph ***"The Work of Slavè Katin" Second Addition*** by Dushan Ristevski -Makedon, forty eight (48) sequels were published in the portals "Makedonska Nacija" and "Makedonsko Sonce" in 2025.

ПРЕЗЕНТИРАНИ ТРУДОВИ НА СИМПОЗИУМИ, ТРИБИНИ, СОБИРИ, КОНФЕРЕНЦИИ, СОВЕТУВАЊА...

1. Конференција, Охрид, 1982: ***„Јазичните контакти во југоловенската заедница“, „***Сојуз на друштвата за применета лингвистика на Југославија“ - Друштво за применета лингвистика на Македонија, Охрид, 21 - 23 мај 1982.
2. Симпозиум, Блед, 1982: ***„Австралиската литература и култура“,*** Одбор за литература на австралискиот Совет при Австралиската амбасада во Белград и Филозовскиот факултет во Љубљана, Блед, 21- 25 септември 1982.
3. Трибина, Скопје, 1983: ***„Културното живеење на нашите граѓани на привремена работа и иселениците“,*** Културно - просветна заедница на Град Скопје и Комисија на ССМ за привремено вработените во странство, Скопје, 15 ноември 1983.
4. Симпозиум, Сараево, 1985: ***„Повезаност и сарадња југословенских исељеника и њихов допринос НОБ-у у Другом светском рату“,*** Матица на иселениците од Босна и Херцеговина, Сараево, 24 - 27 ноември 1985.
5. Конференција, Охрид, 1986: ***„Одбележувањето на синхронијата и дијахронијата“,*** 19-та Конференција на Друштвото на лингвистите од Европа, Сојуз на друштвата за применета линг-вистика на Југославија - Друштво за применета лингвистика на Македонија, Охрид, 31.08 - 3.09.1986.
6. Симпозиум, Дојран, 1987: ***„Културно - националната дејност во Јужно - вардарскиот регион, со посебен осврт на Дојранско - гевгелискиот крај од Жефаровиќ до Балканските војни“*** (1741 - 1912) „Дојрански ракувања“, Дојран, 26 јуни 1987.
7. Тркалезна маса, Скопје 1988: ***„Егзодусот на децата од егејскиот дел на Македонија“,*** МАНУ, Скопје, 1 јули 1988.
8. Симпозиум, Охрид, 1989: ***„Книжевноста меѓу двете татковини“,*** „III Викенд на Друштвото за литература и култура „Југославија – Канада“, Охрид, 26 - 28 мај, 1989
9. Симпозиум, Дојран, 1989: ***„Дејноста на македонската емиграција од Јужно – вардар-скиот регион меѓу двете светски војни“.*** „Дојрански ракувања“, Стар Дојран, 1- 2 јули, 1989.
10. Симпозиум, Белград, 1990: ***„Мултикултурност и заеднички простор културе“,*** „IV Викенд на Друштвото за литература и култура „Југославија –Канада“, Белград, 18 - 19 мај, 1990.
11. Симпозиум, Охрид, 1991: ***„Македонскиот фолклор“,*** Институт за фолклор „Марко Цепенков“ Скопје, Охрид, 7 - 9 јули, 1991.
12. Симпозиум, Нови Сад, 1991: ***„Реке и обале, мостове и размеѓа меѓу народима и кул-турама“,*** Друштво за литература и култура Југославија - Канада, Нови Сад, 10 - 13 октомври, 1991.
13. Научен собир, Горно Врановце, 1991: ***„Помалку познати и непознати учесници во македонско-то ослободително движење во XIX век и потокот на XX век*** - Институт за национална историја, Скопје, Горно Врановци, 14 декември 1991.

14. Симпозиум, Белград, 1991: ***„Ново у старом и старо у новом свету“,*** Друштво за литература и култура Југославија - Канада, Белград, 17 октомври, 1992.
15. Симпозиум, Херцег - Нови, 1993: ***“Ка другој обали, Херцег – Нови“,*** Друштво за литература и култура Југославија - Канада, 28 - 30 мај, 1993.
16. Симпозиум, Битола, 1993: ***„Образованието и религијата“*** (Некои аспекти во изведувањето на верската поука), Министерство за образование и наука на Република Македонија, Битола, 15 - 16 јуни, 1993.
17. Симпозиум, Ниш, 1994: ***„Књижевност и опстанак - уметност оп-станка“,*** „VIII Викенд на Друштвото за литература и култура „Југославија – Канада„, Ниш, 27 - 29 мај 1994.
18. Симпозиум, Скопје, 1994: ***„Миграционите движења и етничките промени на територијата на Македонија од антиката до денес“.*** Институт за нацинална историја, Скопје, 7 - 8 јуни, 1994.
19. Трибина, Охрид, 1994: ***„Што би сакале, а што ви се случува“,*** Организација на жените за меѓуетничките односи на Македонија, Охрид, 15 јуни, 1994.
20. Симпозиум, Охрид, 1994: ***„XII Меѓународни симпозиум за балканскиот фолклор“,*** Институт за фолклор - Скопје, Охрид, 7 - 8, 06. 1994.
21. Симпозиум, Белград, 1995: ***„Мотиве за стално враќање историји и литератури“,*** „IX Викенд на Друштвото на литература и култура Југославија – Канада“, Белград, 26 -28 мај, 1995/
22. Научно - стручен собир, Битола, 1995: ***„Образованието и воспитанието на македон-ското иселеништо“,*** Друштво за наука и уметност - Битола, Битола, 15 - 17 ноември, 1995.
23. Симпозиум, ***Макадемија за слобода на религијата и верувањето***“, Киев, Украина 19 - 21 септември, 1996.
24. Собир, Битола, 1996: ***„Македонско - италијанските односи“,*** Здружение на Македонско - италијанското пријателство, Битола, 10 - 11 мај 1996.
25. Собир, Суботица, 1996: ***„Религијата и општеството“,*** Јуниор Ниш и Универзитет Суботица, Суботица, 24 - 27 мај, 1996.
26. Симпозиум, Белград, 1996: ***„X Викенд на Друштвото за литература и култура Југославија – Канада“,*** Белград 24 - 25 мај, 1996.
27. Конференција, Будимпешта, 1997: ***„Улогата на црквите во новите општества“,*** Влада на Унгарија и Меѓународна академија за слобода на религијата од САД, Будимпешта, 3 - 5 март, 1997.
28. Симпозиум, Ниш, 1997: ***„Етнички, религиски и конфесионални односи на Балканот“,*** Универзитет и Јуниор, Ниш, 29 - 31 мај, 1997.
29. Собир, Битола, 1997: ***„Конкретна примена на нормите на македонскиот литературен јазик и неговото кирилско писмо во јавната службена комуникација“,*** Друштво за наука и уметност - Битола, Битола, 6 јуни, 1997.
30. Конгрес, Рио Де Жанеиро, 1997: ***„IV Светски конгрес за слобода на религијата“*** Меѓу-ународна асцијација за слобода на религијата, Вашингтон, Рио де Жанеиро, 22 - 26 јуни, 1997.
31. Трибина, Охрид, 1997: ***„Современо битолско новинарство“,*** „Битолски весник“, Охрид, 5 - 6 октомври, 1997.
32. Симпозиум, Ниш, 1998: ***„Религијата на Балканот“,*** Јуниор, Машински факултет, Ниш, 28 - 29 мај, 1998.

33. Симпозиум, Белград, 1998: ***„Состојбата на цивилното општество“,*** Центар за демокртија, Белград, 5 - 6 јуни, 1998.
34. Трибина, Битола 1998: ***„Македонско - француските врски“,*** Македонско - француско друштво, Битола, 12 - 13 јуни, 1998.
35. Трибина, Скопје, Библија за млади **- *Стар и Нов завет и нејзината улога и значење за децата,*** Светски детски самит, Детски парламент на Македонија, Скопје, 22 - 25 ноември 1999.
36. Стручно научна трибина Битола - ***„Образованието и религијата“,*** Библија за млади - Стар и Нов завет и нејзината улога и значење**,** Факултет за учители и воспитувачи, Друштво за наука и уметност, Битола, 27 - 28 август 1999.
37. Симпозиум, Букурешт, 1998: ***„Слобода на религијата и верувањето во демократ-ските општества“,*** Министерство за религија на Романија, Букурешт, 16 - 19 октомври, 1998.
38. Симпозиум, Ниш, 1999: ***„Религијата на Балканот“,*** Јуниор, Машински факултет, Ниш, мај,1999..
39. Предавање на англиски јазик Инстанбул, 2000: ***„Историскиот развој на Македонските православни цркви - Универзитет „Беазичи“,*** Институт за научна историја „Кемал Ататурк“, Инстанбул, 24 ноември, 2000 година.
40. Симпозиум, Ниш, 2001: ***„Религиски плурализам на Балканот“,*** Јуниор, Машински факултет, Ниш, јуни, 2001.
41. Трибина Скопје, 2002: ***„Економски форум на Централно Европската Иницијатива“*** (ЦЕИ), Економски форум Скопје, 13 - 15 ноември, 2002.
42. Советување, Скопје, 2003: ***„Верските заедници и религиозните групи во Република Македонија“,*** Комисија за односи со верските заедници, Скопје, 12 март 2003.
43. Тркалезна маса, Марибор, 2003: ***„Законската положба на црквите и верските заедни-ци во Југоисточна Европа, постигнувања и проблеми“***, ИСЦОМЕТ, Марибор, 23 - 24 мај 2003.
44. Симпозиум, Битола, 2006: ***„Македонско – британските врски“*** Друштво за наука и уметност, Битола, Битола, 15 -16 март 2006.
45. Форум, Гевгелија, 2006: ***„Имигрициони меридијани: Македонија – Австралија,*** Австралиско-македонска хуманитарна организација, Гевгелија, 17 јуни, 2006.
46. Конференција, Битола, 2009: ***Персеј – последниот крал на античка Македонија,*** Друштво за наука и уметност, Битола, Битола, 27 - 28 јуни 2007.
47. Светски симпозиум, Скопје, 2009: ***60 години од Граѓанската војна во Грција,*** Друштво на децата бегалци од Грција, Скопје, Скопје, 19 декември 2009.
48. Светски конгрес, Љубљана, 2010: ***Староседелци на Европа,*** Словенски светски конгрес, Љубљана, Словенија, 4-5 јуни 2010.
49. Научна конференција, Битола 2010, ***„Битола – Културно и уметничко творештво на автори од Р.Македонија и Р. Србија“,*** реферат: „Придонесот на проф. д-р Богомил Карлаварис на ликовната култура во Република Македонија“, Зборни, стр. 169-176.
50. Научна конференција, Битола 2012, ***„Битола и македонско-српските културни односи и врски“,*** реферат: „Академик проф. д-р Антоније Шкокљев – Дончо и неговиот придонес во развивањето на српско-македонските научни и културни релации“, Зборни, стр. 401-410.

51. Научна конференција, Битола 2012, ***„Конзулска Битола и историските, современите и идните културни и уметнички врски меѓу Р. Македонија и Р. Србија“,*** реферат: „Академик д-р Синиша Станковиќ – портрет на човекот од светската елита“, Зборни, стр. 343-352.
52. Симпозиум, Ростов на Дон, ***Esma Redzepova – Teodosievska – the Queen of the Roma Music Internatioa culture, art, folklore congress, 23-27.04.2015 Rostov-na-Donu/RUSYA*** (na angliski)
53. Научна конференција, Битола 2017, ***Силјан Мицевски – живот и дело,*** Зборник на Конзулатот на Република Србија во Република Македонија-Битола, 2017, (на македонски).
54. Научна конференција, Битола 2017, ***Животот и делото „Судбини“ на Ѓорѓи Лумбуровски,*** Зборник на Конзулатот на Република Србија во Република Македонија-Битола, 2017, (на македонски).
55. Трибина, Ohrid ***– Vodici, 2018” – Ohrid:,*** Euro-Balkan UNIVERSITY, SKOPJE MACEDONIA on partnership with Institute for Socio-Cultural Anthropology of Macedonia, Skopje, Macedonia MIRAS- Social Organization in Support of Studying of Cultural Heritage, Baku, Azerbaijan INSTITUTE FOR ADVANCED STUDIES, KOSZEG, HUNGARY & SELCUK UNIVERSITY KONYA, TURKEY 6 the International Conference, ***„Macedonian Orthodox Churches and Church Communities in the Diaspora“.*** Ohrid, 17-19 January 2018.
56. Научна конференција, Битола 2018, ***Силјан Мицевски – познат бизнисмен и спортски работник,*** Зборник на Конзулатот на Република Србија во Република Македонија-Битола, 2018, (на македонски јазик)
57. Пелагониски културно-научни средби во Новаци 2017, Ѓорѓија ***– Џорџ Атанасоски – од печалбар до познат бизнисмен и хуманист,*** Зборник бр. 14, 2017 година, стр 139, (на македонски јазик).
58. Пелагониски културно-научни средби во Новаци 2018, ***Архимандритот Никодим Царкњас – симбол на духовното живеење во Егејска Македонија,*** Зборник бр. 14, 2018 година, стр 189, (на македонски јазик).
59. Пелагониски културно-научни средби во Новаци 2019, ***иселеникот Петар Стаматов од Смилево, голем донатор за за македонските студенти*** Зборник 15, 2021 година (на македонски јазик).
60. Македонско научно друштво – Битола 2020, ***Георги – Џорџ Томов – амбасадор на македонскиот фолклор во светот, (на македонски јазик).*** Зборник 15, 2021 година (на македонски јазик).
61. Пелагониски културно-научни средби, Новаци 2020, ***Душан Ристевски–познат и при-знат македонски поет и драматург во Австралија.*** Зборник бр 16, 2021 (на македонски јазик).
63. Пелагониски културно-научни средби, Новаци 2020, ***Иселеникот Петер Стамато од Смилево, голем донатор на македонските студенти,*** Зборник бр 16, 2021 (на македонски јазик).
64. Пелагониски културно-научни средби, Новаци 2021, ***Методија (Мето)Колоски и „Обединетата македонска дијаспора„ од Вашингтон, САД.*** Зборник бр 17, 2022 (на македонски)
65. Пелагониски културно-научни средби, Новаци 2022, ***Силјан Мицевски – познат бизнисмен од Битола,*** Зборник бр 18, 2023 (на македонски јазик).
66. Пелагониски културно-научни средби во Новаци 2023, ***Соња Лозановска – поетеса, публицист, естраден уметник и главен и одговорен уредник на весникот „Македонија“ “***Зборник бр 19, 2023 (на македонски јазик).

ИЗБОР НА ТРУДОВИ ПУБЛИКУВАНИ НА МАКЕДОНСКИ И АНГЛИСКИ ВО РАЗЛИЧНИ ПУБЛИКАЦИИ

1. ***Lake Ohrid – the Pearl of Macedonia and Europe, (Охридското Езеро-бисерот на Македонија и Европа)*** Makedonski iselenicki almanah 80 (Macedonian Almanach of Im migrants), Matica na iselenicite od Makedonija, Skopje, 1980, 163, (in English).
2. ***Љубојно и првото училиште во Пресна (Ljubojno and the First School in Prespa),*** Македонски исленички алманах 81, Скопје, 1981, 179-180 (на македонски),
3. ***Lake Prespa, Part of the Lake Country (Преспанското Езеро, дел од езерската земја),*** Macedonian Review, Skopje, 1982, No. 3, 252-255, (in English),
4. ***Macedonian Emigrant Publications in Australia (Македонски иселенички публикации во Австралија),*** Australian Papers, Faculty of Philosophy – University Edvard Kardelj, Ljubljana, 1983, 77 – 81, (in English).
5. ***Македонске иселеничке публикације у Аустралији (Macedonian Emigrants Publication in Australia),*** Migracija, Monthly Center for investigation of Imigration, Zagreb, No.1, 1983, 3-7. (in Serbo-Croation),
6. ***Macedonian Publications in Australia (Македонски публикации во Австралија),*** Makedonski iselenicki almanah 84, Skopje, 1984, 112-115, (in English),
7. ***За списанието „Македонски збор од Детроит“ (Towards the Magazine “Macedonian Word” from Detroit)***, Македонски иселенички алманах, Скопје, 1985, 90-92, (іна македонски).
8. ***The Magazine “Iskra” (“Spark”) – a Hearald of the Macedonian Unity, (Списанието „Искра“- гласник на македонското единство)***, Makedonski iselenicki almanah, 1986, pages 77-81, (in English).
9. ***The role of the Macedonian Newspapers in the Diaspora (Улогата на македонскиот печат во дијаспората)***, the Language Contacts in the Yugoslav Community, An Anthology of the Yugoslav Association of Societies for Applied Linguistics, Skopje 1984, 113 – 117, (in English).
10. ***Македонска искра во Аделајд (A Macedonian spark in Adelaide)***, Весник на Македонската православна црква (The Newspaper of the Macedonian Orthodox Church), Скопје, јули-август, 1985, 112-116, (іна македонски).
11. ***Креолизација на македонскиот јазик кај македонските доселеници во Канада, особено од Егејска Македонија (Creolization of the Macedonian Speech of Macedonian Immigrants in Canada, especially of those from Aegean Macedonia,*** „Литературен збор“ (Literary Word) бр. 5/86, стр 51 –55, (на македонски).
12. ***A Document on the Macedonian Language (Документ за македонскиот јазик),*** Macedonian Review, Skopje, 1986, No.3, 333-334, (in English).
13. ***Struggle for National Freedom and and Independent Church (Борба за национална слобода и независна црква),*** “United Macedonians” (Obedineti Makedonci), Toronto, October, 1986, page 6, (in English).
14. ***Who Fasifies the History of Macedonia (Кој ја фалсификува историјата на Македонија),***”Povod”, Sydney, No. 49, July, 1988, (in English).
15. ***На пат од Битола до Лерин (On the Road from Bitola to Lerin), “Македонија*** 31, мај, 15, 1987, Торонто, (на македонски).

16. ***Во чест на свети Кирил (In Honour of St. Cyril), "***Македонија", 33, јуни, 15, 1987, Торонто, (на македонски).
17. ***За македонското списание „Повод" од Сиднеј, Австралија (Concerning the Macedonian magazine Povod from Sidney, Australia),*** „Литературен збор" (Literary Word), Скопје, 1987, бр. 4, 107-113, (на македонски).
18. ***Macedonia in the Soviet Encyclopaedic Dictionary (Македонија во советскиот енци-клопедиски речник),*** "Australian-Macedonian Weekly", No.49, May,4,1988, Melbourne, (in English).
19. ***Хаџи Павел Гранатиков Божигробски и неговата улога во македонската култура и национален развој (Hadzi Pavel Gramatikov Bozigrobovski and his Role in the Macedonian Cultural and National Development).*** Национална антологија –Културната активност на јужно-вардарскиот регион, бр 87, 143 – 149, (на македонски).
20. ***The Literary and Publishing Activities of the Macedonians in Canada" (Литературните и публицистичките активности на Македонците во Канада),*** An Anthology of Literature Between two Native Countries, Belgrade, 1987, 60 – 63, (in English).
21. ***Македонското православно свештенство во борбата за национална и културна слобода (Macedonian Orthodox Clergy in Struggle for National and Church Freedom)***„Културен живот" (Cultural Life), Скопје, 1987, 9-10, (на македонски).
22. ***Macedonian Orthodox Clergy in Struggle for National and Church Freedom (Македонското православно свештенство во борбата за национална и културна слобода),*** Macedonian Review, Skopje 1987, No.3, 309-311, (in English).
23. **Весникот „Духовна искра"-гласник на Македонците во Торонто (The Newspaper Duhovna Iskra – a Tribune of the Macedonians in Toronto),** Македонски иселенички алманах, 87 Скопје, 1987, 104-108, (на македонски).
24. ***Врската и соработката на македонските иселеници со Македонија во текот на Втората светска војна преку весникот „Народна волја" (The connection and Cooperation of Macedonian Emigrants with Macedonia during the WWII through the newspaper Narodna volja),*** „Литературен звор", Скопје, 1988, бр.1-2, 85-95, (на македонски).
25. ***The Macedonians in Bulgaria (Македонците во Бугарија),*** Macedonian Review, Skopje, 1988, No. 2, (in English).
26. ***Антон Димитров голем патриот и донатор од Гевгелија (Anton Dimitrov: a Virtuous Patriot and a Donor from Gevgelija),*** Дојрански ракувања (Dojran Handshakes) '89, трудови, Стар Дојран, 1989, (на македонски).
27. ***Macedonian Orthodox Church Communities in Canada – a Bridge for Collaboration Between the two Nations (Македонските православни црковни општини мост на соработка меѓу две нации),*** Anthology V, Rivers and Shores, Bridges and Boudaries Between Nations and Cultures", Belgrade,103 – 112, (in English).
28. ***Македонската фолклорна група „Селјани" од Торонто-значаен афирматор на автентичен фолклор (The Macedonian Folklore Group "Selani' in Toronto – an Important Affirmer of the Macedonian Authentic Folklore),*** „Македонски фолклор", Скопје, 1991, pp. 153 – 160, (на македонски).
29. ***Informing of the Macedonians in Canada, with a special review on the newspaper Makedonija in Toronto (Информирањето на Македонците во Канада, со посебна нагласка на весникот „Македонија" во Торонто),*** Anthology VI, New in the old and old in the new, Belgrad,1992, (in English).
30. ***Macedonian radio and TV hours in Canada (Македонските радио и ТВ часови во Канада),*** Anthology VII "Towards the other shore", Herceg Novi, 1993, 67 – 70, (in English).
31. ***Македонските иселеници и нивното образовно-културно место во МПЦ „Свети Климент Охридски" во Торонто (The Macedonian immigrants and their educational – cultural space in MOC St. Clement of Ohrid in Toronto – Canada, Antholog,*** Битола, , 1995, (на македонски).

32. ***Духовниот живот на Македонците во дијаспората – на распетие меѓу Нијагара и Торонто (Spiritual life of the Macedonians in the Diaspora – At the Crossroads Between Niagara and Toronto),*** списание „Македонија“ бр.580, јули, 2000.
33. ***Поетскиот опус на Жаки Петрески-Робертс од Торонто (The Poetic Opus of Zhaky Petreski-Roberts from Toront),*** Друштво за книжевност и култура „Југославија-Канада VII Канадски викенд, Ниш, 1994, 27-29 05 1994, 116-120 (на македонски).
34. ***Во чест на цвети Кирил (In Honour of St. Cyril in Rome,)*** Друштво за наука и уметност, Битола, Association of Macedonian – Italian Frendship – Bitola, Bitola, април, 1999, 169-179, (на македонски и англиски).5 1994, 116-120 (на македонски).
35. ***Македонските православни цркви и Охридската архиепископија (The Macedonian Orthodox Churches and The Ohrid Archbishopri,*** Друштво за наука и уметност, Битола, (Associa-tion of Arts and Sciences- Bitola), Научни денови, Битола, мај, 1999, 275-283, (на македонски и англиски).
36. ***Духовната поврзаност на Македонците во Париз со Македонија (Spiritual connection of the Macedonians in Paris with Macedonia),*** Друштво за наука и уметност, Битола, (Association of Arts and Sciences- Bitola), Македонски-француските врски (The Macedonian – French Connections), Битола, јули, 1999 (на македонски и англиски).
37. ***Македонија и Украина, средба на претседателите Борис Трајковски и Леонид Кучма (Macedonia and the Ukraine, Meeting of President Boris Trajkovski and President Leonid Kuchma),*** списание „Македонија“, бр..583, октомври, 2000, (на македонски и англиски).
38. ***Духовното живеење на Македонците во дијаспората (Spiritual Living of the Macedonians in the Diaspora),*** списание „Македонија“, бр...584, ноември, 2000, (на македонски и англиски).
39. ***Кој подметнува пожар во македонските цркви? (Who's Setting Fire to Macedonian Churches?)*** списание „Македонија“, бр...584, ноември, 2000, (на македонски и англиски).
40. ***Камел темелник на обновената црква „Свети Климент Охридски“ (Foundation Stone for Restoration of St. Clement's Church),*** списание „Македонија“, бр.584, ноември, 2000, (на македонски и англиски).
41. ***Од нашата посета на светата земја Израел-Евреите и Македонците (From Our Visit to the Holy Land of Izrael – The Jews and the Macedonians),*** списание „Македонија“, бр.587, February, 2001, (на македонски и англиски).
42. ***Витлеем- родното место на Исус Христос (Bethlehem – Birthplace of Jusus Christ),*** списание „Македонија“, бр.588, март, 2001, (на македонски и англиски).
43. ***Tanusevci as Pretext – Crucification of Tetovo*** - published in the magazine Makedonija, No.588, March, 2001, (на македонски и англиски).
44. ***Духовните и културните споменици посветени на свети Наум и свети Климент Охридски во Австралија, Канада и САД (Spiritual and Cultural Monuments Dedicated to St. Naum and St. Clement of Ohrid in Australia, Canada and USA),*** Друштво за наука и уметност, Битола, 2003, 125-139. (на македонски).
45. ***Поговор на книгата „80 години од фудбалскиот клуб во Добрушево“, Монографија од Славе Јошевски, Добрушево, Битола*** 2010, 113-114, (на македонски),
46. ***Академик проф. д-р Антоније Шкокњев-Дончо и неговиот придонес во развивањето на српско-македонските научни и културни релации (Academician Prof. Dr. Antonije Škokljev-Donco and his Contribution in the Development od Serbian-Macedonian Scientific and Cultural Relations),*** Зборник на Конзулатот на Република Србија во Република Македонија-Битола, 2010, 169- 176, (на македонски).
47. ***Придонесот на проф. Богомил Карлаварис на ликовната култура во Република Македонија (Contribution of prof. Bogomil Karlavaris to the Art Culture in Republic of Macedonia),*** Зборник на Конзулатот на Република Србија во Република Македонија-Битола, 2012, 401-409, (на македонски).
48. ***Академик проф. Синиша Станковиќ – портрет за човекот од светската елита (Academician prof. Sinisha Stankovich – Portrait of the Man of the World Elite),*** Зборник на Конзулатот на Република Србија во Република Македонија-Битола, 2017, (на македонски).

49. ***Esma Redzepova – teodosievska – the Queen of the Roma Music Internatioa culture, art, folklore congress, 23-27.04.2015 Rostov-na-Donu/RUSYA*** (na angliski)т на Република Србија во Република Македонија-Битола, 2014, 343-352, (на македонски).
50. ***Силјан Мицевски – живот и дело,*** Зборник на Конзулатот на Република Србија во Република Македонија-Битола, 2017, (на македонски).
51. ***Животот и делото „Судбини" на Ѓорѓи Лумбуровски,*** Зборник на Конзулатот на Република Србија во Република Македонија-Битола, 2017, (на македонски).
52. ***Бизнисменот Ѓорѓија – Џорџ Атанасоски од печалбар до познат бизнисмен и донатот,*** Зборник на Пелагониските културно-научни средби, Новаци 2017.
53. ***Архимандритот Никодим Царкњас – симтол на духовното живеење во Егејска Македонија,*** Зборник на Пелагониските културно-научни средби, Новаци 2018.
54. ***Петар Стаматов од Смилево, донатор на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј" во Скопје,*** Зборник на Пелагониските културно-научни средби, Новаци 2019.
55. ***Душан Ристевски – добитник на признанието „Златен клас" на Пелагониските средби во Новаци,*** Зборник на Пелагониските културно-научни средби, Новаци 2019
56. Мустафа Берекетли – голем пријател на Македонија, порталите „Македонска нација, Скопје. 2020 година и Pollitecon Publications. Сиднеј, Австралија,во 2020 и „Македонско сонце", Скопје, 2020 (на македонски)
57. ***Виктор Бивел – добитник на признанието „Златен клас" на Пелагониските средби во Новаци,*** Зборник на Пелагониските културно-научни средби, Новаци 2020, (на македонски).
58. ***Писателот Стерјо Спасе од Глобочани*** – значаен литературен творец, весник „Македониум" Тирана, Албанија, 2020, (на македонски).
59. ***Дали Гркот Зорба бил вистински Грк?*** порталите „Македонска нација, Скопје. Март 2012 година и Pollitecon Publications и Мактел, Сиднеј, Австралија,во 2020 и „Македонско сонце", Скопје, 2020 (на македонски).
60. ***Стојко Стојков и „Омо Илинден – Пирин"***, порталите „Македонска нација, Скопје. Март 2012 година и Pollitecon Publications. Сиднеј, Австралија,во 2020 и „Македонско сонце", Скопје, 2020, (на македонски).
61. ***Американскиот лингвист д-р Виктор Фридман - бранител на македонската вистина,*** порталите „Македонска нација, Скопје. Март 2019 година и Pollitecon Publications и Мактел. Сиднеј, Avstralija, 2019, (на македонски).
62. ***Академикот Ферид Мурад – американски нобеловец со потекло од Македонија***, порталите „Македонска нација, Скопје. Март 2019 година и Pollitecon Publications. Сиднеј, Австралија, во 2020 и „Македонско сонце", Скопје, 2020 (на македонски).
63. ***Михаило (Мајкл) Пупин и неговите македонски корени во Вевчани***, порталите „Македонска нација, Скопје. Март 2019 година и Pollitecon Publications. Сиднеј, Австралија, во 2020 и „Македонско сонце", Скопје, 2020 (на македонски).
64. ***Кој е Улрих Вилкен – авторот на историскиот роман*** „Александар Македонски (Велики), порталите „Македонска нација, Скопје. Март 2019 година и Pollitecon Publications. Сиднеј, Австралија, во 2020 и „Македонско сонце", Скопје, 2020 (на македонски).
65. ***Академик Синиша Станковиќ – вљубеник во Охридското Езеро***, порталите „Македонска нација, Скопје. Март 2019 година и Pollitecon Publications. Сиднеј, Австралија, во 2020 и „Македонско сонце", Скопје, 2020 (на македонски).
66. ***Академик Антоније Шкокљев - Дончо – бранителот на Античка Македонија,*** порталите: „Македонска нација, Скопје. Март 2019 година и Pollitecon Publications и Мактел, Сиднеј, Австралија, во 2020 и „Македонско сонце", Скопје, 2020 (на македонски).

ИЗБОР НА ПРЕВЕДЕНИ КНИГИ И ТРУДОВИ ОД МАКЕДОНСКИ НА АНГЛИСКИ И ОБРАТНО

1. ***„Александар Македонски»,*** Урлих Вилкен, „Мисла», Скопје, 1 988, страници 387, (од англиски на македонски јазик).
2. ***„Стрпниците за Македонија и Македонците»»,*** Христо Андоновски, 1 990, страници 60, „Комитет за човечки права на Македонците», Торонто, (од македонски на англиски јазик).
3. ***„Стопански адресар на Македонија»,*** „Стопански весник», Скопје, 1 990, страници 340, (од македонски на англиски јазик).
4. ***„Монографија за селото Неволјани - Леринско»,*** Ристо Кираџиев, Торонто, Канада, страници 30, (од македонски на англ1-1ски јазик).
5. ***„The Lithophytic Vegetation of Lake Ohrid"*** , д-р Иван Чадо, „Зборник на работите», „Хидробиолошки завод», Охрид, 1978. (од македонски на англиски)
6. „***Development and Nutrition of Young Cyprin dis of Lake Ohrid",*** докторската дисертација на д-р Милчо Точко, „Хидробиолошки завод», Охрид, 1987, стр. 1 - 1 65, Прв и Втор дел, (од македонски на англиски јазик).
7. ***„Investigation of Plankton Fed Hatchery- Reared Trout"*** , Славе Хаџишче, „Хидробиолошки завод», Охрид, 1978 (од македонски на англиски јазик).
8. ***„A Laboratory Study of the Develepment of Acctodiaptomus Steindachneri",*** д-р Јодранка Серафимова - Хаџишче, „Хидробиолошки завод», Охрид. 1978 (од македонски на англиски)
9. ***„The Microbial Community Surrounding Phytoplankton in Lake Ohrid",*** д р Борис Оцевски, „Хидробиоловки завод», Охрид, 1978. (од македонски на англиски)
10. ***„The Dynamics of the Population Eudiaptomus Iracilis (SARS) in Lake Ohrid",*** д-р Јадранка Серафимова - Хаџишче, „Хидробиоловки завод», Охрид, (од македонски на англиски)
11. ***„50 Years Since the Establishment of the Hydrobiological Institute in Ohrid",*** Јубилејно издание посветено на 50-годишнината од основањето на Хидробиолоwкиот завод од Охрид, стр. 49 – 75, (од македонски на англиски).
12. ***„Hadzi Pavel Gramatikov Bozigrobski and his Role in the Macedonian Cultural and National Developmenf'.*** Anthology "National - Cultural Activities In the South Vardar Region 87", Star Dojran, 1987, pages 143 – 149, (од македонски на англиски)
13. ***"The literary and publishing activities of the Macedonians in Canada", "An Anthology of Literature Between two Native Countries",*** *Belgrade, 1987, pages 60 – 63,* (од македонски на англиски).
14. ***„Anton Dimitrov: A Virtuous Patriot and a Donor from Gevgelija»,*** "Dojran Gathe rings '89", (од македонски на англиски).

15. ***„Macedonian Orthodox Church Communities in Canada - a Bridge for Collaboration Between the two Nations",*** Anthology V „Rivers and Shores, bridges and boudaries between nations and cultures", Belgrade, pages 103 – 112, , (од македонски на англиски).
16. ***"The Macedonian folklore group 'Seliani' in Toronto - an lmportant Affirmer of the Macedonian Authentic Folklore",*** „Macedonian folklore", Skopje, pages 153 – 160, , (од маке-нски на англиски).
17. ***„The lnforming of the Macedonians in Canada, with a Special Review on the "Mac edonia" Newspaper in Toronto",*** Anthology VI, 'New in the old and old in the new" , (од маке-донски на англиски).
18. ***„Macedonian radio and TV hours in Canada" ,*** Anthology VII "Towards the other shore', Herceg Novi, 1993, pages 67 – 70, , (од македонски на англиски).
19. ***„The Macedonian lmmigrants and their Educational - Cultural Space in MOC "St. Clement of Ohrid" in Toronto- Canada,*** Anthology, E3itola, 1995, (од македонски на англиски).

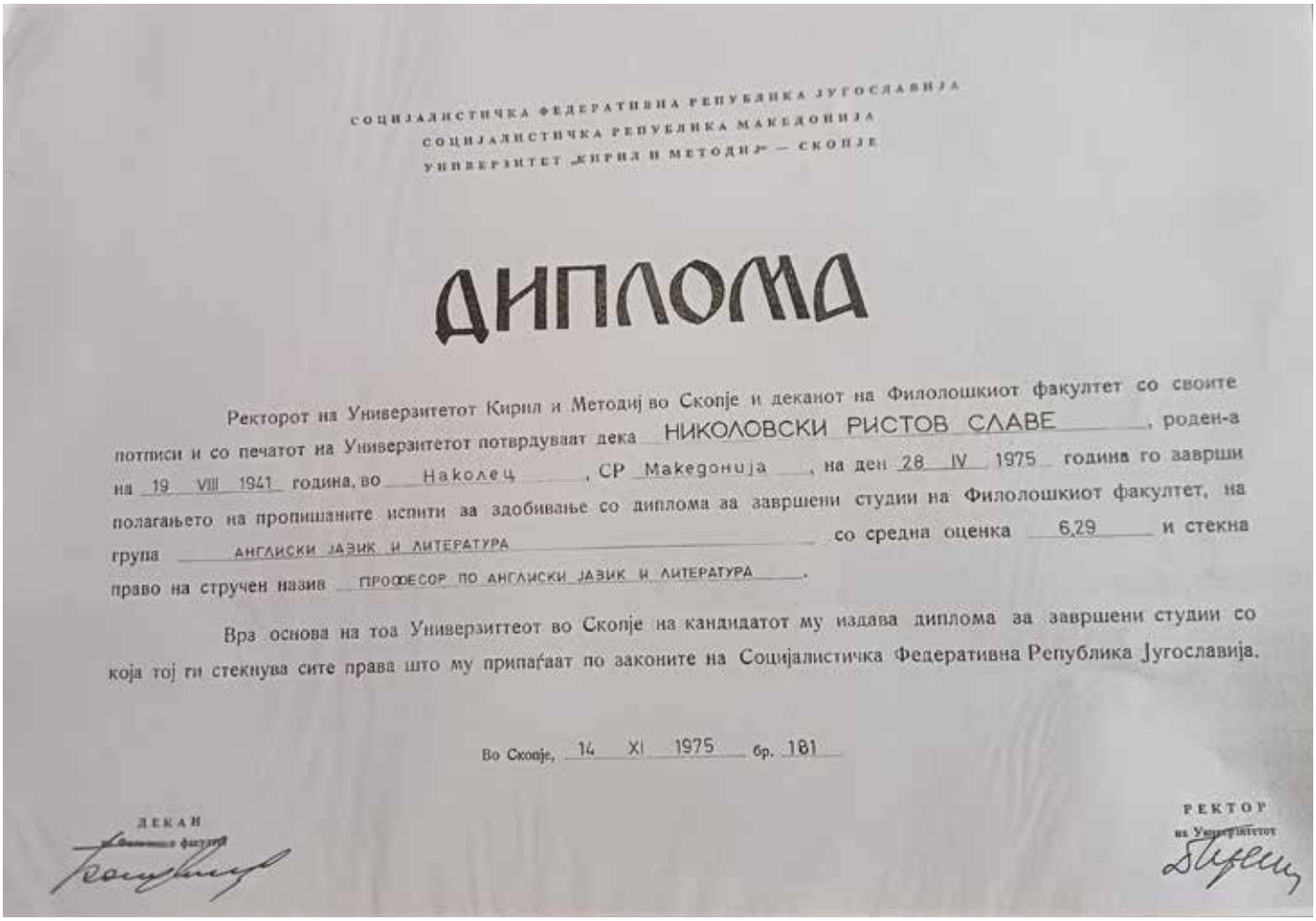

СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА
СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „КИРИЛ И МЕТОДИЈ" — СКОПЈЕ

ДИПЛОМА

Ректорот на Универзитетот Кирил и Методиј во Скопје и деканот на Филолошкиот факултет со своите потписи и со печатот на Универзитетот потврдуваат дека НИКОЛОВСКИ РИСТОВ СЛАВЕ, роден-а на 19 VIII 1941 година, во Наколец, СР Makegonuja, на ден 28 IV 1975 година го заврши полагањето на пропишаните испити за здобивање со диплома за завршени студии на Филолошкиот факултет, на група АНГЛИСКИ ЈАЗИК И ЛИТЕРАТУРА со средна оценка 6,29 и стекна право на стручен назив ПРОФЕСОР ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК И ЛИТЕРАТУРА.

Врз основа на тоа Универзитеот во Скопје на кандидатот му издава диплома за завршени студии со која тој ги стекнува сите права што му припаѓаат по законите на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Во Скопје, 14 XI 1975 бр. 181

ДЕКАН

РЕКТОР

ИЗДАВАЧ: „МАКЕДОНСКА ИСКРА“ ,СКОПЈЕ
PUBLISHER: “MACEDONIAN SPARK”, SKOPJE

СЛАВЕ КАТИН – ЖИВОТ И ДЕЛА
SLAVÈ KATIN – LIFE AND WORKS
-

Главни и одговорни уредници / Editors in chief
Славе Катин / Slavè Katin

За издавачот / For the publisher
Драган Поповски / Dragan Popovski

Уредници/ Editors
Славе Катин / Slavè Katin
Марјан Поповски / Marjan Popovski

Лектори / Proofreaders
Митра Цилевска/Mitra Cilevska
Виолета Христовска / Violeta Hristovska
Славе Катин / Slavè Katin

Превод / Translated by
Виолета Христовска / Violeta Hristovska
од македонски јазик на англиски јазик
from macedonian to english language

Ликовно и графичко обликување
Computer and graphic desined
Стефан Стојановски/ Stefan Stojanovski
Контура, Скопје/Kontura, Skopje

Печат / Print
ЕВРОПА 92, Кочани / EVROPA 92. Kochani
200 примероци / 200 samples

CIP

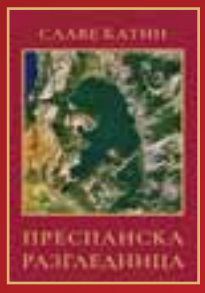

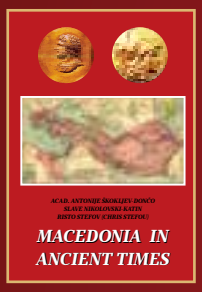

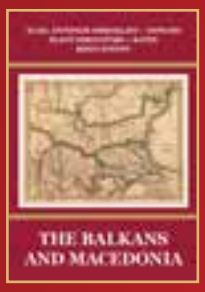

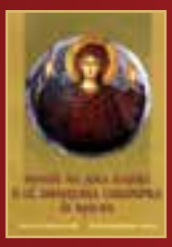

ISBN XXXXXXXXXXX